TOU EN AGIOIS PATROS ISIDŌROU TOU PL·LOUSIŌTOU EPISTOLAI...

Isidorus : Pelusiota santo (santo), Andreas Schott, ...

Digitized by Google

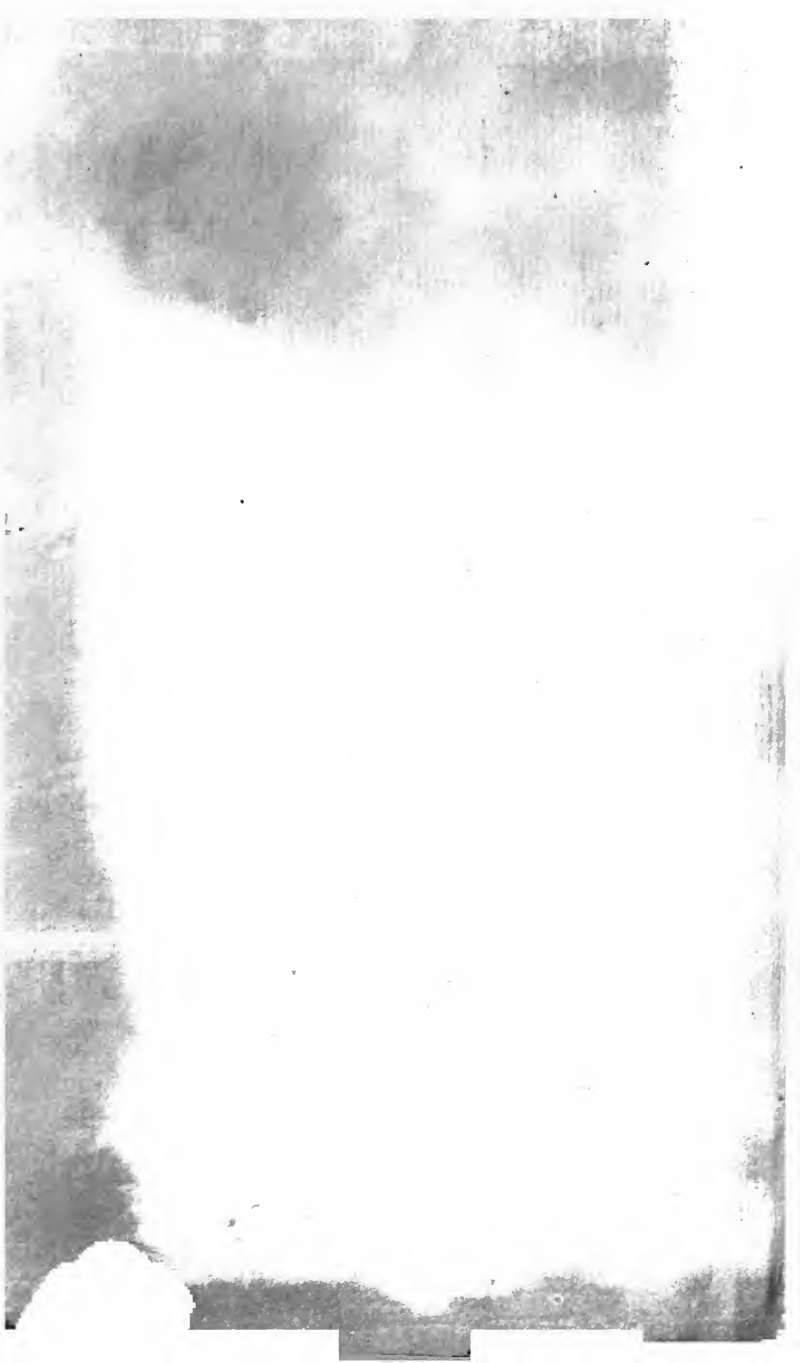

Digitized by Google

Valenti. 535.
Vranio diacono. 226.263.
Vrſenorio. 355. *Vrſenophio* eſt. 502. & fort. *Arſenuphius* li. III. & IV.

Zenoni. 286.448.466.
Zoſimo presbytero. 4.11.12.13.24.29.34.53.57.77. 81. 84. 105. 122. 210. 213. 231. 257. 260. 311. 324. 326. 327. 329. 346. 358. 373. 393. 402. 413. 417. 426. 436. 441. 445. 476. 491. 496. 507. 510. 511. 531. 532. 539. 562. 569.

FINIS.

Digitized by Google

Paulo. 3.46.137.214.248.303.325.374.375.377.390.452.453.516. *Monacho*.174.490. *Hypodiacono*.443. *Diacono*.83.88. *Anachoretæ, Presbytero*. 131.
Palladio.6.34.117. *Lectori*. 525. *Subdiacono*. 7. *Diacono*.31.93.132.194.225.333.369.405.427.446.503.526.450.
Petro.16.20.101.128.159.278.280.304.305.500.516.560.566. *Scholastico*.209.239.554. *Lectori*.555. *Monacho*. 281. 364. *Correctori*. 383. *Rempublicæ rerenti*. 543.

Serapioni.361.
Sereno. 403.406.431. *Diacono*.44.94.143.328.468.504.526. *Tribuno*.142.339.563.564.
Strategio monacho.216.486.495.519.520.
Symmacho.10.310.

Tauro Præfecto.40.
Theodoro Scholastico. 97. 115. 119. 140. 232. 238. 343. 483. 484. *Diacono*. 219. *Anachoretæ*. 389. *Præfecto*.372. *Augustali*.462.
Theodosio.306.440.490. *Scholastico*. 149.283. *Presbytero*.211.398.457. *Episcopo*.23.30.
Theognosto.271.388. *Presbytero*.367.497.
Theoni. 434. *Scholastico*. 314. 315. *Presbytero*. 59.266.267. *Episcopo*.92.160.161.196.227.
Theophani. 551.
Theophilo. 114.
Theopempto presbytero.508.509.
Theopompo.129.
Thomæ monacho. 123.147.
Timotheo.168.170.274. *Scholastico*.254.

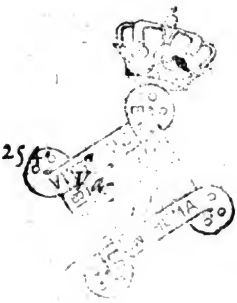

Digitized by Google

*no.*155. *Presbytero.*397.
*Isidoro.*477.478. *Diacono.*32.33.39.197.294. *Presbytero.* 71.394. *Episcopo.*156.166.172. 179.288.289.308.318.335.459.474.557.

*Lampetio.*486. *Diacono.*41.74.255.518. *Episcopo.*2.165.171.192.482.
*Lamprepio Diacono.*365.fort.*Lampetio* vel contrà.
*Leontio Episc.*2.21.37.171.180.414.435.
*Lucæ clariss.*182.421.

*Macario Episcopo.*442.
*Macrobio.*144.
*Marciano presbytero.*61.90.91.330.340.
Marcioni presbytero. si fortè idem.378.
Maroni. 29.34.53.77.84.105.113.122.311.326. 327.373. 384. 385.402. 413.473.476. 488. 489.512.524.539.545.567.
Martiniano. 11.53.77.84.105.122.260.326.327. 402.476.
*Martyrio.*399.443.
*Menæ diacono.*134.443.
*Mosi diacono.*447.

*Nemesio.*36.
*Nilammoni Scholastico.*561.
*Nilo Scholastico.*130.145.157.240.241.272.287 391.438.487.492.516.

*Olympio.*387.477. *Presbytero.*103.
*Olympiodoro.*202.
Ophelio Grammatico, seu *Scholastico.* 66.121.133. 200.317.430.439.517.544.558.
*Orioni.*193,208. *Monacho.*285.

Digitized by Google

*Epimacho.*490.
*Epiphanio.*177. *Diacono.* 58.111.112.362.363.
*Ermiſandro.*312.
Eſaiæ. 189.190.195.264.368.408.409.429.513. 514.549.

Harpocræ Sophiſtæ ſeu Rhetori. 48.52.80.102.110. 124.125.162.185.198.199.217. 223. 348.349. 351.380.415.423.424.
*Heliæ diacono.*139.146.178.265.269.291.292.552. *Presbytero.*467.
*Heraclidi presbytero.*290. *Epiſcopo.*279.
Heraclio. 450.
Hermino Comiti. 106.107. 249. 270.276. 277. 299.300.341.356.357.371.400.470.
*Hermogeni Epiſcopo.*2.30.
*Heroni.*352.353.407.433. *Scholaſtico.* 73. *Presbytero.*67.104.319. 460.538. *Epiſcopo.*527. *Remp. gerenti.*469.
Hieraci diacono. 60.64. 65.85. 99.100.135. 136. 158.175.176.184.235.237. 356. 357.371.404. 416. *Viro clariſſimo.* 301. 313. *Presbytero.* 321.322.323. 500.
Hieracioni (fort. *Hieraci.*)25.
*Hypatio.*366.529. *Rempub.gerenti.*120.

*Iacobo Lectori.*229.230.236.359.
*Ieſio Remp.adminiſtranti.*416.
*Ioanni diacono.*62.
*Ioanni Scholaſtico.*148.565.
*Ioſepho presbytero.*297.
*Iſchyrioni.*261.295.480. *Scholaſtico.*13. *Diacono.*

Digitized by Google

Aquilæ.193.
Arabiano Episcopo.309.
Archontio Presbytero.27.
Artemidoro. 82.
Asclepio Sophistæ(seu *Aesculapio*)76.344.458.465. 546.547.548.
Athanasio diacono. 95.388.396. *Presbytero*.138. 475.530.536.541.
Ausonio.204.354. *Correctori*.212.228.418.419. 420.428.

Boetho Monacho.282.

Casio Scholastico.86. *Presbytero*.116.
Cassio.486. *Rempub.gerenti*.381.
Cassiano.203.
Cæremoni.150.151.373.413.539.
Cyrillo Episcopo.79.268.
Cyro Scholastico.17. *Monacho*.256.322. *Presbytero*.422.

Danieli presbytero.22.215.345.542.
Didymo Scholastico.206.207. *Presbytero*.28.167. 433.534.
Diogeni diacono. 75.259.464.
Dionysio.35.141.
Dioscoro. 274.
Domitio Comiti.5.56.528. *Eius liberis*.163.164.
Dorotheo.356.357. *Diacono, medico*.191. *Presbytero*.252. *Viro clarissimo*.43.250.251.273.302. 379.401.568.

Elaphio Episcopo.201.
Eliseo monacho.494.

Epi-

Digitized by Google

INDEX PERSONARVM QVIBVS MISSÆ A S. ISIDORO EPISTOLÆ.

Numerus est Epistolarum, non paginarum.

Abrahamo Episcopo. epist. 38.
Adamantio 258.
Aedesio Remp. gerenti. 14.
Aegypio Presbytero. 187.
Aeliano Episcopo. 30. *Scholastico.* 108.
Aemiliano. 410. 411.
Agathodæmoni Grammatico. 55. 334. 439. 444. 454.
Alexandro Poëtæ. 331. *Presbytero.* 523.
Alphio. 498. *Episcopo.* 171. 183. 296. *Presbytero.* 521. 522.
Alphino Subdiacono (fort. *Alphio*) 8. *Monacho.* 386.
Alypio. 234. 463. 506. *Scholastico.* 253. 553. *Remp. gerenti.* 42. *Episcopo.* 347.
Ammonio Scholastico. 9. 193. *Lectori.* 533.
Ampelio Comiti. 455.
Anatolio. 515. *Diacono.* 45.
Andromacho Comiti. 173. 342.
Antiocho. 1.
Aphthonio. 218. 428.
Apollonio. 556. *Agricolæ.* 98. *Episcopo.* 169. 370. 395.

Aqui-

Digitized by Google

AVCTORES AB ISIDORO PELVSIOTA LAVDATI.

Chœrili Poëtæ versus de gutta. epist. 236.
Chrysostom. in Epist. ad Rom. epist. 32.
Demosthenes. epist. 17.
Hippocrates lib. VI. Epidem. epist. 528.
Homerus. 546. Ex Odyss. α. v. 129. epist. 162.
Isocrates Parænet. ad Demonic. 186. 528.
Incerti an huius an Demosth. 340. 465.
Pindarus. 546.
Plato. 73. 164. 477. Ex lib. II. de Rep. epist. 149.
Septem Græciæ Sapientes. epist. 73.
Socrates Philosophus. 164. Et de Gratiis. 331.
Solon. 164.
Thucydides lib. III. belli Peloponn. 186. 477.
Xenophon lib. V. Pædiæ Cyri. 173. & lib. I. de dictis & factis Socratis. epist. 202.

IN-

Digitized by Google

IN EPISTOLA S. ISIDORI AD ORIONEM

S. SCRIPTVRÆ LOCA OCTO EXPOSITA.

1. Timoth. 4. v. 3. de hæreticis: *Prohibentium nubere, abstinere à cibis quos Deus creauit,* &c.
Act. 23. v. 9. *Quid si spiritus locutus est ei aut angelus?*
Hebr. 7. 11. *Si ergo consummatio per sacerdotium Leuiticum erat.*
Philipp. 4. v. 3. *Et tu germane compar.*
Prouerb. 23. 31. in LXX. *Tandem obambulabit nudior pistillo.*
Psalm. 106. 29. *Et statuit procellam eius in auram.*
Psalm. 28 10. *Sedebit Dominus rex in æternum,* &c.
Cantic. 2. 7. *Adiuro vos filiæ Ierusalem,* &c.

AVCTO-

Digitized by Google

547. *Orator non ſemper perſuadet.* Confer ep. 442.
548. *Anima virtute prædita arcis inſtar eſt.*
549. *Dei longanimitas ad pœnitentiam inuitat.* Suprà epiſt. 526.
550. *Summus medicus Deus eſt.*
551. *Conſolatur in aduerſis.*
552. *Ignoſcendum vel non petenti*
553. *Mens quàm lingua potiùs excolenda.*
554. *Quis verè ſtatuerit trophæa.*
555. *Virtutis pulcritudo, peccati fœditas.*
556. *Citiùs alij, lentiùs alij curantur.*
557. *Hortatur ad conſtantiam. Famæ vis.*
558. *Philoſophia vt definienda.* Plutarch. de Plac. philoſ. lib. 1. cap. 1.
559. *Inuidiæ cedendū. Inuidus bonis alienis macreſcit.*
560. *Quæ certa amicitiæ regula.*
561. *Meticuloſi ſibiq; malè conſcij.*
562. *Ad frugem bonam inuitat.* Suprà ſæpiùs.
563. *Virtuti potiùs quàm gloriæ ſeruiendum.*
564. *De Eutonij & Euſebij diſſimili ingenio.*
565. *Virtutis ac vitij* παράλληλος *elegans comparatio.*
566. *Veritatis quanta vis.*
567. *Peccans quis veniam mereatur.*
568. *De iudicis & aduocati diuerſo officio.*
569. *Deteſtanda Zoſimi carpit diſertè vitia, vt hactenus ſemper; & ſacerdotio indignum à ſacris arcendum cenſet.*

IN

Digitized by Google

526. *Dei longanimitate non abutendum.*
527. *Virtus non tam prædicanda quàm exercenda.* Sup. epist. 523.
528. *De corporis exercitatione, & valetudine tuenda Isocratis Oratoris & Hippocratis medici sententiæ.* Sup. epist. 404.
529. *Virtus in vtraque vtilis fortuna.*
530. *Ex se quisque de aliis iudicat, vt Zosimus solet.*
531. *De eadem re.*
532. *De Eusebio Peluſij Episc. qui Zosimum ordinauit.* Suprà epist. 426.
533. Regnum cælorum vim patitur. *Matth. 11. v. 12. Ex Gentium scriptis id probat.* Infrà epist. 546.
534. *De Zosimo, opinor, scripta.* Sup. epist. 510.
535. *Sacerdotio indigni.*
536. *De Zosimi amicitia.*
537. *Animi quàm corporis cura potior.*
538. *Laconismus laudatur.* Confer epist. 121.
539. *Peccanti ignoscit Deus.*
540. *Meticulosi qui existimandi.*
541. *Philosophari quid.*
542. *Gratia non corrumpenda.*
543. *Legationis falsò obitæ abstinere iubet:* cuius Æschinem accusat Demosthenes orat. περὶ παραπρεσβείας.
544. *Quæ virtus Historiæ.*
545. *Diuitiæ non satiant.* Confer ep. 488. & Theognis v. 153. Solon v. 99. & Clemens Alexandr. Stromat. lib. 6.
546. *Labore honos & vita paratur æterna.* Confer epist. 533.

547. *Ora-*

498. *Suum bonum publico non anteponendum.*
499. *Ab aliis irrideri.*
500. *Cælestia meditanda.* Confer epist. 485.
501. *Decipi facile est.*
502. *Meticulosi timore, fortes adulatione superantur.*
503. *Honoris studium.*
504. *Honorari vis? honorem fugito.*
505. Βοήθεια *vnde Gracis dicta.*
506. *A teneris assuescere multum est.*
507. *Vitia verecundè perstringenda.*
508. *Ad illud:* Dicunt & non faciunt. *Matth. 23. v. 3. Facere quàm dicere magis persuadet.* Suprà epist. 213. 233. 265.
509. *Bellum spiritale, & corporale quid distent.*
510. *De eleëmosyna.* Confer epist. 79. 113. 181. 183. 210.
511. *Luxum valetudinis etiam gratia fugiendum.*
512. *Humanæ vitæ fluctus ac miseria.*
513. *Pauperes minimè contemnendi.*
514. *Sponte, non coactè bene de aliis merendum.*
515. *Vitanda improborum commercia.*
516. *De patientiæ bono.*
517. *A spectaculis dehortatur.* vt epist. 185. 186.
518. *Quis gloria illustris.*
519. *Prudens quis & prudentior.* Sup. epist. 477.
520. *Quæ potissimùm discenda.*
521. *Frustra persuaderi quibusdam.*
522. *De gloriæ contemptu.* Sup. epist. 503. 504.
523. *Virtus laudatur & alget.* Sup. epist. 44. & inf. 527.
524. *Malè agens reprehendi non vult.*
525. *Fide, sed vide cui te doctori committas.*

526. *Dei*

Digitized by Google

476. *Ad frugem bonam eos inuitat.* Suprà epist. 311. 445.

477. *Quis doctus sapiensq; censendus. Virtus fructus est instar, foliorum verò eloquentia.* Φύλλον *vnde dictum.*

478. *De Zosimi & sodalium vitiis.* Inf. epist. 482. *Veritas quanti æstimanda.*

479. *Qui verè clari illustresq;. Inuidia boni verè laborant.*

480. *Virtus laboris constantia paranda est.*

481. *Sacerdotio qui ornandi.*

482. *De improbitate Zosimi sociorumq;. Pro iis orandum.* Sup. epist. 1. 437. 440.

483. *Vt vires desint, voluntas laudanda.*

484. *Belligerandi & societatis bellicæ discrimen.* Confer epist. 285.

485. *De illo Ecclesiastæ:* Vanitas vanitatum & omnia vanitas. *Eccles.* 1. v. 3.

486. *De quodam quem illi ad quos scribit, accusare instituerant.*

487. Date, & dabitur vobis.

488. *Diuitiarum nulla satietas.*

489. *Qui quæ vult dicit, quæ non vult audit.*

490. *Continentiæ & virginitatis discrimen.*

491. *Mortui lingua non ladendi.*

492. *Locus & tempus peccatum aggrauant.*

493. *Nemo nisi à seipso, læditur.* Epicteti dictis similia.

494. *Theodosij monachi laus:* de quo suprà ep. 216.

495. *De rerum omnium vicissitudine.* Suprà ep. 431.

496. *Gulæ atque ingluuiei accusat.*

497. *Qui verè sapientes appellandi.*

451. *Vni vacandum arti.* Suprà epist.380.
453. *Non maledicendum, nec lingua abutendum.* Sup. epist.119.214.421.
454. *De Mithridate rege, eiusq; contra venena alexipharmaca.* Martialis li.v.epig.79.
455. *Qui paruit rectè, bene imperat.* Confer epist. 225. Arist.& Plato, &c.
457. *Vt in Olympicis decertaturum commendat, vel in asceticis Religionis.*
458. *Harpocram Rhetorem, cui ludus aperiendus committatur, commendat.*
459. *Laborando, non votis optando, scientia paratur, implorato Dei auxilio. Virtutum laus.*
460. *An virtus difficilis:* vt & seq.epist.
462. *Intemperantem amari quàm timeri præstat.*
463. *Theatrale vitandum studium.*
464. *Amici non deserendi.*
465. *Cedant arma togæ.* Cic.1.Offic.& contrà in Mureniana.
466. *Hermogenis Episc. Laudatio:* vt & suprà epist. 358.448.
467. *Docendo quis vtilis sit.*
468. *Superbi & elati deprimendi.*
469. *Bonorum sodalitas grata.*
470. *De Eusebij Episc. Pelusii erratis.* Suprà epist. 451 & lib.1.epist.241.lib.2.epist.50.& 121. lib.3.epist.97.& 178. & 367.li.4.epist.45.
471. *Ad virtutem fortitudinemq; hortatur.*
472. *Deum offendere summa est improbitas.*
473. *De fama existimationeq; bona.*
474. *Tolerandas iniurias.*
475. *Vera oratio fucatæ præstat.*

476. *Ad*

428. *Ignoscendum aliorum delictis.* Suprà ep. 416.
429. *Turpis vitæ reprehensio.*
430. *Scire est rem per causas cognoscere.* Aristot. in Analyt.
431. *Rerum metuenda vicissitudo.* & sequ. epist. & 495.
433. Qui malè agit odit lucem. *Ioan. 3. v. 20.*
434. Παρράδοξον *quid.*
435. *Contra superbos fastuq; elatos.*
436. *Iniqui arguit sacerdotij.* & epist seqq. & 440.
438. *De gloriæ cupiditate.* Confer epist. 336. 337. 338. 410. 411. & proxima epist.
440. *De Zosimi iterum vita vitiosa. Precibus itaque Deo commendandum esse.* Suprà epist. 437. & epist. 2.
441. *Gentium mores cum nostris collati.* Confer ep. 164.
442. *Orator non semper persuadet.* Inf. epist. 547.
443. *Gaudij doloriſq; motus.*
444. *De tribus dicendi generibus: summo, medio, & imo, ex Homero. Vitam oratione magis persuadere.* Confer epist. 213. 233. 265. 508.
445. *Vitium esse virtute difficilius. Ad bonam inuitat mentem.* Confer lib. 2. epist. 240.
446. *Rursum de Zosimi vitiis.*
447. *De diuitiis.* Infrà epist. 450.
448. *Hermogenis Episcopi laus.* Confer epist. 358. & inf. 466.
449. *Bonorum malorumq; dum laudantur, discrimẽ.*
450. *Quæ veræ diuitiæ sint.*
451. *De Eusebij Episc. Peluſii moribus.* de quo aliàs sæpè. Inf. 470.

400. *In malos paſtores pecus deglubentes.* Ezech. 34.
401. *Veritatis & candoris vis.*
402. *Suadet à libidine temperare.*
403. *Luctus gaudium q; temperanda.*
404. *Valetudinis eſt ratio habenda.* Confer lib. 2. epiſt. 238. hîc verò epiſt. 528.
405. *Ad delictorum metanœam inuitat.* Suprà ep. 274.
406. *Virtutis laudatio.* & ſeq. epiſt.
408. *Magni & anguſti animi diſcrimen.* Confer epiſt. 152. lib. 4. ad locum Prou. 14. v. 29.
409. *De diuitiarum contemptu.*
410. *De gloriæ ſtudio.* Suprà epiſt. 336. 337. 338.
411. *Rurſum de gloria. Quid differant* φιλόδοξος & κενόδοξος.
412. *De animæ humanæ motibus variis.* Confer ep. 1.
413. *De vini vſu diſputatum. Ebrietatis mala.*
414. *De virtutis vtilitate.* Confer ep. 406. & 407.
415. *Epitaphia vt ſcribenda.*
416. *Iniuriam remittendam.*
417. *Vt ſit frugi hortatur:* vt & tribus ſeq. epiſt. & 311. 445. 562.
421. *Libertatis loquendi & impudentiæ diſcrimen.* Infrà epiſt. 453.
422. *De ſacerdotij præſtantia.* Suprà epiſt. 268. & libr. 2. epiſt. 234. & libr. 4. cap. 219. & hîc epiſt. ſequ.
424. *In caſtris quæ neceſſaria.*
425. *De Eutonio Diacono.*
426. *In eius vitia, qui temere ab Euſebio eſſet ordinatus.* Confer epiſt. 532.
427. *Laborem quies comitatur.*

428. *Igno-*

Euſebij vituperatio. Suprà epiſt. 358.

379. *Qui ordinandi ſacerdotes.*

380. *Vni vacandum arti vt excellas.*

381. *Capientes ſæpè capti.*

382. *Humili emergenti faſtus accedit. Secundis non tollendus animus, nec aduerſis mergendus.* Confer epiſt. 115.

383. *Diſce inſtè præeſſe, & Tibi ſoli peccaui. Pſalm. 50.*

384. *Corpus pareat, mens imperet.* Confer epiſt. 329. & lib. 1. epiſt. 15. li. 4. ep. 124. 126. 146.

385. *Fortitudinis extrema, audacia & timiditas.*

386. *De iure belli ac vindicta.*

387. *Sui cognitio prima ad ſcientiam via, ex Platonis Alcibiade priore.*

388. *Timothei vita functi laudatio, veluti funebris oratio:* de quo & lib. 2. epiſt. 155.

389. *De improbis treuiris rurſum expoſtulat.*

390. *Lucri contemptus, bonaq; exiſtimatio.*

391. *In nimio dolore ſæpè ſtupor & ſilentium obuenit. Virg.* Obſtupui, ſteteruntque comæ.

392. *Virtus claros æterноſq; efficit.*

393. *Simoniæ nundinationiſq; beneficiorum accuſat.* Sup. epiſt. 276. & alias lib. 1. & lib. 3.

394. *Prudens quis exiſtimandus.*

395. *Quis verè rex, quis tyrannus.* Sup. epiſt. 255.

396. *Bene morienti gratulandum.*

397. *Qui in vita fugiendi.*

398. *De bono patientiæ. In perſecutione quid agendum.* Confer epiſt 39. 71.

399. *Temporis ratio habenda. Occaſio non negligenda.* Confer epiſt. 266.

356. *De Dei longanimitate.*
357. *De eadem re.*
358. *De Hermogene Episc. quid de illius censeat vita.* Confer epist. 378. 448. 466.
359. *Deum non mutari, è sacris ostensum Litteris.*
360. *In loquendo & scribendo modus adhibendus.*
361. *Amicitiæ improbi renunciat.*
362. *Bonorum improborumq; in mercede discrimen.* Suprà epist. 82. 96. 325. & sequ. epistola.
364. *Rursus de vitæ futuræ præmio.*
365 *Dei iudicium à nostro nimis diuersum.* Confer epist. 74. & 159.
366. *De bono tribulationis.* Vide tentationis bonum, sup. epist. 39. 68. 71. 226. 270. 314.
367. *De* CHRISTI *trophæo crucis, & vltione diuina.* Potentes potenter tormenta patientur. *Sap. 6. v. 7.*
368. *Declina à malo, & fac bonum.* Psalm. 36. 27.
369. *Nihil nimis differendum. Diaboli artes malæ.*
370. *Victor quis verè.* Confer epist. 76. & 88.
371 *Deus supra meritum suos honorat.*
372. *Quis optimè Reipub. præsit.* Δημαγωγός.
373. *Ad bonam rursus frugem inuitat.* Supià epist. 105. & 311.
374. *Virtus amplectenda.*
375. *Interrogatio in sacris Litteris vehementiorem reddit orationem.*
376. *Rursum de Quæstionibus in docendo, medicorum exemplo.* Confer epist. 279.
377 Qui potuit transgredi, & non est transgressus. *Eccli. 31. v. 10.*
378. *Boni sacerdotis & Hermogenis Episcopi laus:*

Eu-

330. *Consuetudo naturæ vim obtinet.* Suprà 236.
331. *De signo trium Gratiarum.*
332. *Beneficium qui accipit, libertatem vendit.*
333. *In beneficiis dandis laudanda & voluntas.*
334. *Tarda etiã ingenia discendo processum faciunt.*
335. Estote perfecti sicut Pater vester cælestis, *&c.* Matth. 5. 48. *Imitationis ratio inferior.*
336. *De gloriæ cupiditate, vel contemptu.*
337. *Adhuc de gloriæ verè studioso.*
338. *Rursum de gloriæ studio, & magnificentia.*
339. *Humilitati danda est opera.* Confer epist. 127. & 251.
340. *Adhortatio qualis esse debeat.* Confer ep. 290.
341. *Boni inuidiæ obnoxij.* Suprà epist. 326.
342. *De tribus improbè agentibus querimonia.*
343. *Bonis sæpè cur malè sit.*
344. *De dicendi artificio.* Suprà epist. 309.
345. *Quid in Euangelio sit regnum Dei & regnum cælorum.* Confer epist. 206. lib. 3.
346. *Ad bonam mentem inuitat à libidine.*
347. A πόνοια *vnde dicta & vtilitas.* Confer epist. 286.
348. *De docentis officio.* Suprà epist. 213. 233. 263. 265. 290.
349. *Erubescit laudatus humilis.*
350. *Corporis animiq; pulcritudo.*
351. *Humilitate ceteris præstandum.* Confer epist. 127. 339. 349.
352. *Parenti meritò parendum.*
353. *Leges formidandæ.*
354. *Ab effectu res iudicantur.*
355. *Antiquitati deferendum.*

308. *Syncerè verbum Dei proferendum.*
309. *Dicendi virtutes quæ.*
310. *Cælestia & terrena distant.* Suprà 302.
311. *Ad frugem bonam existimationemq; inuitat.*
312. *Benignè agendum, idq; non fictè.*
313. *De officio iudicis.* Confer epist. 204. & Philonem Hebræum de Iudice.
314. *De tentationis bono.* Suprà epist. 39. 68. 71. 226. 270.
315. *Societas vt perpetua sit.*
316. *Vita mortalium calamitatibus obnoxia.*
317. *Puerorum ad virtutem verecundiamq; informatio.* Confer epist. 9.
318. *Veritatis laudatio. Mendacij turpitudo.*
319. *Aspectus mulierum periculosus.* Confer epist. 65. 173. & 291.
320. *Dei benignitas prædicanda.*
321. *Sacerdoti vitanda scandala.* vt & epist. seqq. & lib. 2. epist. 121.
322. *Sacerdotum graviora esse quàm laicorũ delicta.*
323. *Sacerdotum est subditorum satagere. Maiorum delicta graviora.*
325. *De bonorum præmio, pœnaq; improborum.* Confer epist. 96.
326. *Boni neminem calumniantur, sed ipsi obnoxij. Mali à calumnia cur liberi.* Confer epist. 341.
327. *Salutis æternæ cura ac sollicitudo.*
328. *Modestia vitæ commendata in omnibus.*
329. *Animi corporisq; comparatio: illius imperio, huius seruitio vtimur. Vitæ breuitas vigilare iubet,* Matth. 25. *De animorum immortalitate.* Confer ep. 15. li. 1. & li. 4. ep. 124. 126. 146.

330. Con-

285. *Præstat non bellare quàm subsidiis niti.* Confer epist.484.

286. *Quid inter νωθετεῖν & θέλγειν interſit.* Confer epist.347.

287. *De iis qui manus ſibi adferunt.*

288. *Tres proborum hominum gradus, ingenui, mercenarij, & ſerui.* Infrà epist.296.

289. *Sapiens laqueos euitat improborum.*

290. *De commonentis officio. Heli cur cum liberis à Deo punitus.*

291. *Fugiendum eſſe libidinoſum feminarum aſpectū.* Confer epist.65.173.

292. *Diligite inimicos veſtros:* Matth.5.v.44.

293. *S.Scripturæ ſenſus varij.*

294. *Gloriæ inuidia comes.*

295. *De lectione S.Scripturæ. non huius vitio improbos fieri.*

296. *De variis hominum ingeniis.* Vide epist. 114. lib.3. & ſup.288.

297. *Sacerdotio non ſuperbiendum.*

298. *Virtus calumniæ obnoxia.*

299. *S. Pauli qui veſtigiis rectè inſiſtant.*

300. *De Samuele Propheta.*

301. *De Oeconomi etymo.* Diſpenſatores myſteriorum Dei.1.Cor.4.

302. *Huius & futuræ vitæ diſſimilitudo.* Confer epist.72.& 112.

303. *Deo opt. max. pro virili gratiæ agendæ.*

304. *Gaudent mali cùm mala fecerint.*

305. *Bene qui latuit, benè vixit.*

306. *Luxum temperantiæ aduerſum fugito.*

307. *Dei opt. max. erga delinquentes benignitas.*

266. *Tempus labitur. Ratio eius habenda.*
267. *Pœna quando irroganda.* Suprà epist. 42.
268. *Regia & sacerdotalis dignitas mutuam præstant operam.* Confer epist. 278. & lib. epist. 234. & lib. 4. epist. 219. Ioan. Chrysost. de regis & monachi comparatione.
269. *Pati aduersa salutare corpori animæq;.* Confer epist. 254. & 260.
270. *Tentationes exemplo Iob, saluti esse.* Confer epist. 39. 68. 71. & 226.
271. *Diuitiæ, honor, & prudentia humana caduca sunt.* Confer epist. 3. & lib. 3. epist. 251.
272. *De sacerdotio sese opponentibus.*
273. *Virtus honoranda. Duplices corde maximè deplorandi.*
274. *Ad meliorem inuitat.*
275. *Propria priùs vitia emendanda quàm aliena reprehendenda.* Confer ep. 176. & 177. & 196.
276. *De grassante simonia, seu sacerdotiorum nundinatione:* de qua & lib. 1. epist. 149. & 151. & lib. 3. epist. 394. Infrà epist. 393.
277. *Hostis parcens verè magnanimus.*
278. *De sacerdotij dignitate.* Suprà epist. 268.
279. *Blandiùs agendū, more medici.* Inf. epist. 376.
280. *Bonum pro malo rependendo gratia initur.* *Rom.* 12. *v.* 20. Sic carbones ignis congeres supra caput eius. Sup. epist. 23.
281. *De simplici sed docta S. Scripturæ oratione.*
282. *Dei voluntate iusti in mundo sæpè affliguntur.* Confer epist. 56. & 186.
283. *Virtus pro vitio, & retro, sæpè habetur.*
284. *Virtus spe præmij sustinetur.* Sup. ep. 63. 130.
285. *Præ-*

242. *Cogitare mala, nedum facere nefas.*
243. *Virtus diffi ilis.* Confer epist. 229.
244. *De vitæ humanæ breuitate.* Confer suprà epist. 107. 165.
245. *De comparationis apud Grammaticos gradibus.*
246. *Calumniari mortuos nefas.*
247. *Vitia fugienda libidinis.* Suprà epist. 241.
248. *De metu Dei & hominum.* Confer epist. 227.
249. *De sensibus humanis & Eusebio Episc. Pelusii.* vt suprà epist. 230.
250. *Legislatoris & adhortantis comparatio.* Confer epist. 131.
251. *Humilium superborumq; discrimen.* Confer epist. 127. *Varia hominum ingenia.*
252. *Fama memoriaq; bonorũ perennis.* Inf. ep. 518.
253. *De bono virginitatis coniugio præstantis.* Confer epist. 218.
254. *Aduersa pati in vita perutile.*
255. *Regis & tyranni discrimen.*
256. *De malo inuidiæ.*
257. *Ad bonam inuitat frugem; acquiescendum consiliis bonorum.* Suprà epist. 105.
258. *Eloquentiæ præstat Philosophia.*
259. *Diuinis cedunt humana.*
260. *Exhortatoria est ad patientiam.* Vide infrà epist. 269. & suprà 254.
261. *Peccata publica scandalaq; à Deo punita.*
263. *Docendi ratio optima, simplex, sine fastu.*
264. *De actiua vita seu negociosa, & contemplatiua.* Confer epist. 110.
265. *Docentis ac concionantis est priùs agere, dehinc docere.* Confer epist. 213. & 233.

266. *Tem-*

219. De *Zosimi eiusq; sodaliū vitiis.* & seq. ep. 220.
221. *De pœna huius & alterius vitæ.* Eadem libr. 3. epist. 203.
222. *De eadem re in mercedis distributione.*
223. *Virtutis & vitij comparatio.*
224. *Auaritiam fugiendam.* Sup. epist. 55. & 67. & 142.
225. *Qui bene paruerit, is rectè imperabit.* Aristot. Plato, & alij. Confer ep. 455. & ibi notata.
226. *De bono tentationum: & in illud Christi:* Orate vt non intretis in tentat. Confer epist. 39. & 68.
227. *Læsi nostras iniurias vindicamus, Dei verò negligimus.*
228. *Ad iustitiam vt iudicem inuitat.*
229. *Virtus etsi laboriosa, spe mercedis exercenda.*
230. *De Eusebio Pelusii Episcopo* Confer epist. 16. 140. 147. 196. 249. 250.
231. *Iuuenes sen. sq; vt erga mortem animati.*
232. *De vindicanda moderatè iniuria*
233. *Opus quam oratio magis mouet.* Sup. epist. 213.
234. *Amicorum vitiis indulgendum. Sua cuique considerauda.* Sup. epist. 22.
235. *Cæcos sui amore quisque laborat.*
236. *Consuetudinem alteram videri naturam. Malos esse fugiendos.*
237. *Temperantia sanitatis mater.*
238. *De iusta reprehensione.* Confer ep. 129. & 190.
239. *Hæreticorum pertinax ingenium.*
240. *Virtutem doctrinæ iungendam.*
241. *Castitatem colendam: fugiendam verò fornicationem & adulterium.*

242. Co-

195. *Laudat patientiam in aduersis.* Confer ep. 94.
196. *De Eusebij Episc. Pelusii erratis.* Confer epist. 16. 140. 147. 230. 250.
197 *An Iudæi filij adoptionis appellandi.*
198 *Graphica hypotypoſis laudata.*
199 *Vituperatio hominis mali preſſo nomine.*
200. *Contra nimium mulierum ornatum.* Confer epiſt. 66. lib. 3. & ſuprà epiſt. 25.
201. *Conciones non ad pompam, ſed ad virtutem inſerendam habentur.*
202. *Xenophontis de Socrate iudicium.*
203. *Quid differant* ἄβουλον καὶ ἀβούλητον.
204. *Iudicis quod officium. Pulcra rei iudicatæ gradatio.*
205. *Amicitiæ vis.* Confer epiſt. 143.
206. *Ad fraternam hortatur concordiam.*
207. *Vis amoris mutui.*
208. *Gratulatur ad bonam reuerſo frugem.*
209. *Non temere de alio iudicandum.*
210. *Quantũ ſcelus aliorũ interuertere eleëmoſynas.*
211. *Paganum conuerti exoptat.*
212. *Ne iniuriam faciat rus quendam ablegandum cenſet.*
213. *Exemplis potiùs quàm verbis perſuadendũ.* Confer epiſt. 233. 508.
214. *In loquendo conſiderandum.* Inf. ep. 119. 453.
215. *De Zoſimi temeritate, & futuro Dei iudicio.* Confer epiſt. 103. 116.
216. *De Theodoſii monachi laude.* Infrà epiſt. 494.
217. *De variis Rhetorum dicendi generibus.* Confer epiſt. 145.
218. *Virginitas matrimonio dignior.* Confer ep. 253.

219. *De*

Nyſſen. cap. 24. lib. de Virginitate.

170. *Sat citò, ſi ſat benè.*

171. *Non temere iudicandum.*

172. *De fidi amici officio.*

173. *Ex aſpectu naſcitur amor; ad illud Matt. 5. v. 28.* Qui viderit mulierem.

174. *Fratres ad pietatem hortatur.*

175. *Finem reſpiciendum.*

176. *Vitio careat, qui in alterum dicit.* Suprà epiſt. 160. 196.

177. *De eadem re.*

178. *Qui à minoribus temperat vitiis, maiora etiam euitat.*

179. *De carnis reſurrectione.*

180. *De ira moderanda.*

181. *Ad illud Eccli. 3. 33.* Eleëmoſyna extinguit peccatum. Sup. epiſt. 79. 113.

182. *Munera excæcant etiam ſapientes.*

183. *Eleëmoſynam quoſdam iactare, non dare.*

184. *In malis acutus, hebes in bonis.*

185. *Aludis & ſpectaculis vt abducat hortatur*, vt & ſequ. epiſt. & epiſt. 517.

186. *De eadem re, à ſpectaculis deterrens.*

187. *De natura animæ quæſitum.* Mox epiſt. 191.

188. *Virtutem in mediocritate conſiſtere.*

189. *Ira moderanda: furor enim breuis eſt.*

190. *De correctione fraterna.* Suprà epiſt. 129.

191. *De animi affectionibus quæſitum.* Suprà epiſt. 1. & 187.

192. *De amici litteras tradentis ſtatu.*

193. *Decet omnem adimplere iuſtitiã.* Matth. 3. v. 15.

194. *Mutare in melius vitam ſuadet.*

195. *Lau-*

Digitized by Google

148. *In mensa decorum seruandum.*
149. *Quod sis esse velis. Esse quàm videri bonus malis.*
151. *Piorum insistendum vestigiis.*
152. *De futuræ huius q3 vitæ gloria.* Confer epist. 72.
153. *Ad constantiam hortatur.* Sup. epist. 93.
154. *Hostilis quomodo expugnandus animus.*
155. *Dialogismus.*
156. *De explorato amico.*
157. *Facilis iactura sepulcri.*
158. *In quo consistat bonorum summa.*
159. *Peccantium tria comparantur genera. In illud Pauli Rom. 1. 37.* Non solùm qui ea faciunt, *&c.* Confer epist. 74.
160. *Turpe est doctori cùm culpa redarguit ipsum.* Confer epist. 196. & 230.
161. *Priuatum viuere præstat, quàm omnium monstrari digitis.*
162. *De tribus Christianæ vitæ necessariis, Oratione, Virtute, ac Fide. Ad duo Pauli loca,* Fide & sermone, 2. *Cor.* 7. 8. *&* Opere & sermone, 2. *Thess.* 2. *v.* 17. *Et illud:* Fides sine operibus, *&c. Iacobi* 12 *v.* 17.
163. *In fratris morte alloquium.*
164. *Ad virtutẽ pietatemq3 Gentilium inuitat exemplis.*
165. *De Zosimi vitiis.* Sup. epist. 103. 116.
166. *De Martyrum patientia.*
167. *Vir fugiens denuo potest pugnare.*
168. *Quæ Principi necessaria. Solon dicebat duobus Remp. contineri, præmio & pœna.* Cicero epist. ad Brutum. Adfert hanc epist. Suidas in Γ'ωαν. Α'ρλοχ.
169. *Ab alio quisque melius regitur.* Confer Greg. Nyssen.

121. *De Laconica oratione.*
123. *Virtus in bonis habenda.*
124. *Cohibenda calumnia.*
125. *Ad frequentes litteras inuitat.*
126. *Sui æui cum antiquitate comparatio.* Confer epist.21.& 37.
127. *Humilitatis commendatio.*
128. *Spiritalis quis & animalis.* Confer epist.127. lib.IV.ad Nilum.
129. *De fraterna correptione.*
130. *De bono spei, Deiq; promissis.*
131. *Admonentibus nullam hodie gratiam haberi.*
132. *De illo:* Sancta ne canibus, *&c. Matth.7.6.& 15.v.26.*Sup.epist.31.
133. *De stylo epistolari.* Vide Nazianz. epist.
134. *De iracundia & auaritia.* Vide epist.142.
135. *De ignauia & philautia.*
136. *Mali ac boni discrimen.*
137. *In illud Matth.5.v.46.* Si diligitis eos qui vos diligunt, *&c.*
138. Beati estis cùm maledixerint vobis hom. *Matth.5.vers.11.*
139. *Spectando vt agendo peccari.*
140. *Eusebij quæ vitia reprehendenda.* Conf. ep.16.
141. *Priuatam vitam tutiorem.*
142. *Contra auaritiam.* Confer ep. 55. 67.& 134.
143. *Amicitiæ hostis.*
144. *Numquam à spiritali cessandum pugna.*
145. *Bene dicēdi virtutes quatuor, ex Hermogenis ideis.*
146. *De oculorū decenti verecundia.* Confer ep.17.
147. *De Eusebio rursum malè ordinante.* Suprà epist.16.& 140.

148. *In*

95. *Virtutis vitiorumq; comparatio.*
96. *De variis ſtudiis præmij aut pœnarum.* Confer epiſt.325.
97. *De vi veritatis.*
98. *Agriculturæ laudatio.*
99. *Senectus à libidine tẽperans.* Cicero de Senect.
100. *Mala perferenda eſſe.*
102. *Eloquentia quibus inuiſa.*
103. *De vitiis quorundam.*
104. *Auaritiæ malum.*
105. *Hortatur ad frugem bonam.*
106 *Virtus colenda.*
107. *Vita mortalium caduca.*
108. Ἔργα *ne fiant* πάρεργα.
109. *Virtute præditi laus.*
110. *De actionis contẽplationiſq; vita.* Inf. ep.264.
111. Συγγνώμης *vnde nomen ſumptum. Matth.5.26.* Eſto conſentiens, *&c.*
112. *Aeterna cum terrenis compoſita.* Theſaurizate vobis, *Matth.6.19.*
113. *Ad eleẽmoſynam hortatur.* Sup. 79. Confer epiſt.181.
114. *Peregrinatio quæ ſalutaris.*
115. *Vter laude dignior, ſecundis inſolens, an aduerſis conſtans.*
116. *De Zoſimi improbè factis.* Sup.103.&165.
117. *De vi fati an à mente pendeat.* Confer libr.3. epiſt.135.
118. *Ad vitæ emendationem adhortatio. Sui victoria maxima.*
119. *Lingua in quibus bene vtendum.* Inf. epiſt.453.
120. *Procraſtinatio & ampliatio vitioſa.*

70. *Sua contentum ſorte eſſe oportet.*
71. *Iobi in calamitate patientia proponitur & paupertas.*
72. *De beatitudine æterna.* Oculus non vidit, *&c. Eſa.* 64. 4. 1. *Cor.* 2. 9. *&* Non ſunt condignæ paſſiones. *Rom.* 8. 18. 2. *Cor.* 4. 17. Confer epiſt. 152.
73. *In illud ſeptem Sapientum:* Ne quid nimis.
74. *De peccantium diſcrimine.* Confer epiſt. 159.
75. Ἀχαριστίαν, *ingratiq; accuſat animi.*
76. *Quis verè fortis.*
77. *De malorum flagitiis viuorum poſterorumq; iudicium.* Confer epiſt. 53. ad eoſdem.
78. *De futuræ vitæ mercede.* Suprà epiſt. 72.
79. *Eleëmoſynæ de iuſtè partis gratæ Deo.*
80. *In ratiocinando cautè agendum.*
81. *Ad virtutem exſtimulat.*
82. *In illud Pauli:* Vnuſquiſque propriam accipiet mercedem: 1. *Cor.* 3. 8. *&* 14.
83. *Conuiuator optimus quis.*
85. *In iuſtitia fideq; ſeruanda latrones exemplo ſunt.* Cicero 1. Offic.
86. *A vindicta dehortatur.*
87. *In illud Eſaiæ:* Cur timui? *cap.* 40. *v.* 14.
88. *Quis probus fortiſq; vir.* Confer epiſt. 76.
89. *De bonis maliſq; ſacerdotibus.* Confer epiſt. 37. *&* 268.
90. *De talione in accuſando.*
91. *Pauli ad Hebræos locus cap.* 4. *v.* 8. *de Ieſu Naue.*
92. *Cur monitionem inſtaurandam cenſuerit.*
93. *Ad conſtantiã in bono hortatur.* Confer ep. 153.
94. *Aduerſa patienter toleranda.* Confer ep. 195.
95. *Vir-*

40. *Quales Reip. gubernandæ aptiores.*
41. *Regnum cælorum inculcatum.* Sup. epist. 4.
42. *Pœnæ lentè sunt exigendæ* Inf. epist. 267.
43. *Ingens supplicium & tolerantia ægrè durant.*
44. *Virtus laudatur & alget.*
45. *De bono vini modicè sumpti.*
46. *Oculos vt animi fenestras, custodiendos.*
47. *Virtutem amanti hominum opinio contemnenda.*
48. *A conuiciis temperandum.*
49. *Laudandi boni sine ostentatione.*
50. *Cælestia terrenis quia præstant, idcirco amplectenda.*
51. *Diabolus quæ suggerit, fugienda.*
52. *De Monodia in improbos conscripta.*
53. *Mittit Monodiam in alios conscriptam.*
54. *Virtus sequenda vt hostem vincas.*
55. *Auaritiæ detestatio.* Confer inf. epist. 67.
56. *Beati qui persecutionem patiuntur.* Matth. 5. 10.
57. *A vitiis dehortatur ac nequitia.*
58. *Spes vitæ anchora.* Confer epist. 50. & 58.
59. *Zosimum à stirpe delirare.*
60. *Falsa sui existimatio.*
61. *Demonstrationis vis in argumentando.*
62. *Parentis præceptoris q; officium non assentari.*
63. *Virtus sui merces.*
63. *Victus cultus q; corporis qualis.*
65. *In illud Matth. 5. vers. 28.* Qui viderit mulierem, *&c.*
66. *Quòd homini maximè vtilia, aduersa.*
67. *Auaritiæ detestatio.* Confer epist. 55.
68. *De bono tentationis,* Confer epist. 39. & 226.
69. *Spes denuo commendata.* vt epist. 50. & 58.

15. *Arrogantiam dissuadet.*
16. *De Eusebij vitiis.* Confer epist. 140. 147.
17. *Oculos continentes esse oportere.*
18. *Pares cum paribus congregari.*
19. *Dimittite, & dimittemini.* Luc. 6. 37.
20. *Orator non semper persuadet.*
21. *Priorum sacerdotum cum sui ævi elegans comparatio.* Vide inf. epist. 37. & 126.
22. *Ignoscendum etiam non postulanti.*
23. *Non rependendum malum malo, sed bono.* Infrà epist. 280.
24. *De fraterno amore.*
25. *Mundus muliebris quis verus.*
26. *Animorum ad virtutem societas.*
27. *Si athleta laborat, quid ni Christi miles?*
28. *Fratrem amici laudat. Ad quinque capita per epistolam quæsita respondet.*
29. *A luxu dehortatur.*
30. *A virtute tres commendat Episcopos.*
31. *S. Scripturæ quomodo incumbendum.*
32. *Laudat Ioan. Chrysostomi in Pauli epistolam ad Romanos Comment.*
33. *Laus sancti ac doctoris diserti.*
34. *A mali societate deterret improbos.*
35. *Suadet oratori vt virtutem quam verbis posit, reipsa etiam exornet.*
36. *Diuitiæ cum Babylonis fornace collatæ.* Dan. 3.
37. *De bonis presbyteris contra malos differitur.* Confer epist. 21.
38. *Contra virtutis osores.*
39. *Multiplices tentationum fructus.* Confer infrà epist. 226.

40. *Qua-*

ἀγάπίω. Pro hac voce editum supra malè ἀγάπησιν, *dilectionem*. Verus est ἀγαπητὸν, *dilectam*, vt reddidit interpres. Nodus certè est in ἐᾶν ab ἐάω, & ἐὰν. *fi.* Verùm in extrema Epistola egregia ISIDORI elucet modestia: quam virtutem & in aliis obseruabis eius libris: vt lib. II. epist. 66. & 85. & libri IV. epist. 141. & alibi.

EPISTOLARVM S. ISIDORI PELVSIOTÆ ARGVMENTA.

1. *De animi corporisq; affectionibus.* Infra 187. & 191.
2. *Pro improbis orandum.*
3. *De vanitate rerum humanarum.* Confer epist. 271. & 251. lib. 3.
4. *De Dei regno etiam apud improbos.*
5. *Martyrum gloria.*
6. *In Episcopatum ambientes.*
7. *De æquo & bono, & δικαίῳ.*
8. *Sui cognitio vtilis.*
9. *De recta liberorũ institutione.* Confer epist. 317.
10. *De pugna hominis interioris.*
11. *Virtutis commendatio.*
12. 13. *Ad frugem bonam inuitat fratris exemplo.*
14. *Vita militia.*

quila verò, εἰς κατακλυσμὸν ἐκάθισεν. Hîc verò κατοικίσαι potiùs legendum esse exempla ostendunt allata è Psalmo CXII. v. 9. & LXVII. v. 7. item è Psalmo IV. v. 10. in quibus à κατοικίζω tempora mutuatur. Hîc ἡ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισας με. vbi Aquila ex Hebr. vertit: κατ' ἰδίαν εἰς πεποίθησιν καθίσαι με. Idemque illud Psal. LXVII. v. 7. ὁ θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ, sic reddit: καθίζει μονογενεῖς ἐν οἴκῳ. Symmachus: δίδωσι μοναχοῖς οἰκεῖν οἰκίαν. Adhæc subiicit idem Vaticanus Isidori cod. pleniùs quàm Bauaricus cod. Ἄλλο δὲ τὸ οἰκίσαι ἢ ἄλλο τὸ οἰκῆσαι. Quidam fortè per ignorantiam scripserunt; ἢ καθίεται (in editis est καθιεῖται) κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα· εἶτα ἄλλοι ὡς διορθέμενοι κάθηται ἐγρήγορεν. quæ postrema in edito desunt, quo plana ac perspicua sunt omnia. Interpungendum itaque, vt dixi, ante κύριος· quæ vox extremo Psalmo XXVIII. v. 10. & 11. quater iteratur ἀκροστίχως.

Octauus S. Scripturæ locus è Canticis est Canticorum cap. II. v. 7. vbi Vulgata vetus editio: *Adiuro vos filiæ Ierusalem per capreas cerosque camporum, ne suscitetis neque euigilare faciatis dilectam quoadusq; ipsa velit.* Hîc verò & in Ms. est, ἐν ταῖς δλωάσεσι καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσι (in edito est ἰσχνεσι) & ἄρχε, ἐὰν ἐγείρεσθε (sinere excitari) καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως & θελήσῃ. Editum verò hîc: ἐὰν ἐγείρεσθε καὶ ἐξεγείρεσθε τὴν ἀγάπησιν, ἕως & θελήσῃ. Subiicit deinde: ἀνὴ & συγχωρήσῃ τὴν ἀγάπην εἰς ὕψος, ὅσον ἂν βουληθείη ἀναστῆναι. Mox etiam, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγά-

que elata genere reperias.

Sextus è Psalmographo, locus è Psal. cvi. v. 29. *Et statuit procellam eius in auram, & siluerunt fluctus eius.* LXX. habent: καὶ ἐπέταξε τῇ καταιγίδι καὶ ἔστη εἰς αὔραν, καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς. Ex Hebræo vertunt, *Et statuit procellam in tranquillitatem.* At Symmachus quidem sic: ἐφησυχάσαντος αὐτὸ τὴν καταιγίδα εἰς γαλήνην. Aquila verò, ἀνασήσει λαίλαπα εἰς ἄυραν. *Aura* autem etiam Latinis lenior est ventus, & contrà λαίλαψ *turbo*, cùm, vt Hesychius ait, αὔραν πνοὴν λεπτὴν, sic blandam teneramque constitutionem exponat. Itaque Isidorum ad illum Regij Vatis locum respicientem suspicor scripsisse ἔστη, non ἔστησε, εἰς ἄυραν, *statuit in auram.*

Septimus, alter è Psalmo XXVIII. v. 10. locus est in voce κατοικεῖ: & post καθεῖτο interpungendum videtur: & segregandum: Κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα· quòd ἀκροστιχία sit (sic enim Vaticanus Isidori codex legit, pro ἀκροστιχὰ) quadruplex in κύριος. Qualia sunt octonariis comprehensa versibus tota alphabeti serie in Psalm. bene longo CXVIII. *Beati immaculati in via*, vt & in Salomonis cap. XXXI. Prouerbiorum de forti muliere: & in Hieremiæ Threnis atque in Iobi planctu lugubri. Variantes & hîc scripturæ cùm in Romano, tum in Bauarico cod. diuersæ. Initio καταπραϋνθήσεται ὁ κατακλυσμὸς, *diluuiũ sedabitur, mitigabitur ac lenietur.*

Οὐκ εἶπε δὲ κατοικίζει] Quidã libri suprà etiã κατοικεῖ pro futuro illo κατοικιεῖ. Symmachus reddidit ex Heb. ὅτι ἔ κατακλυσμῶ ἐκάθισεν. Aquila

Quintus locus est Prouerb. XXIII. vers. 31. quem integrè è LXX. apponam: Εἰ γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια ὡς τοῦ ὀφθαλμός σε, ὕστερον ὡς πατήσεις γυμνότερος ὑπέρα. *Nam si ad phialas & pocula tenderis oculos tuos, postea ambulabis nudior pistillo.* In Hebræo verò Pagnino interprete est: *Ne intuearis vinum quando rubescit, cùm dederit in calice colorem suum: ambulabit directè.* At in Vulgata longè etiam aliter quàm in Græco: *Ne intuearis vinum quando flauescit, cùm splenduerit in vitro color eius: ingreditur blandè.* Prouerbij autem specie dictum quis non videt: *Pistillo nudior*; &, *caluior multò pistillo*? quæ & Chiliastes posuit Chil. IV. Cent. VII. Adagio 48. & 49. nullum laudans dicti auctorem. At Chiliad. III. Cent. VI. Adag. 21. *Pistillo retusior*, ex epist. quadam S. Hieronymi. In Græcolatinis Prouerbiis à nobis euulgatis Zenobius ex Philemone ἐν ἡρῶσιν. Cent. VI. Adag. 25. ὑπέρα πεπτοπή: Michaeli Apostolio & Hesychio est πεπροφή. Suidas verò vtroque habet modo. Adhiberi autem solitum cùm quis moueat, promoueat verò nihil. Lege Apostolium nuper editum Cent. XIX. Adag. 95. 96 97. In Diogeniani verò Collectaneis Cent. IV. Ad. 23. Δοῖδυξ ἄυξει, *Crescit pistillum.* Et in Vaticana Appendice Cent. IV. Adag. 31. ὕπερον κοσμεῖς. Quale illud: *Ollam exornas.* Ceterùm ὁ ἡ τὸ ὕπερον masc. & neutro genere dici obseruatum è Luciano, Suida, Polluce & Varino, Clemente item Alexandrino, ac Theodoreto Cyri Episcopo, lib. VI. & VII. Therapeuticæ. Sic & ὁ καὶ τὸ λεπτός, & ξύστος, vtroque

erat ſcriptum, ſed nihil muto. Mox pro ὃ μεμπτὸς eſt ἄμεμπτος ibid.

Primus itaque hîc S. Scripturæ expoſitus locus eſt Pauli 1. ad Timoth. 4. v. 3.

Alter eſt Actorum XXIII. v. 9.

Tertius ad Hebræos VII. verſ. XI. vbi de EI particulæ in ſacris Litteris varia notione diſſeritur: de qua & ſingularem libellum Beſſarion Card. Nicænus olim conſcripſiſſe fertur, & Georg. Trapezuntius edidit in illud Ioan. XXI. v. 22. *Si* (vel *ſic*) *illum volo manere, quid ad te?* Et de templi Delphici EI inſcriptione ſingulari Commentario Plutarchus philoſophatur. Actorum autẽ huic loco rurſum Vatic. liber adiicit: τὸ δὲ εἰ, ἤγουν τάχα τίς ἐστιν, ἢ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος.

Καὶ τὸν τῇ πρὸς Ἑβραίους: qui locus ſuprà allatus eſt.

Quartus locus eſt Pauli ad Philipp. 4. v. 3. Γνήσιε σύζυγε. Vulgatæ edit. interpres reddidit, *germane compar*. Conradus hic interpres vertit quaſi γνησία legendum eſſe Iſidorus cenſuerit. At in membranis Vaticanis Iſidori reperio, quaſi ſyllaba adnexa σωίζυγε, legi velit B. Iſidorus. Quæritur hîc an de vxore ſua Apoſtolus agat, quam habuiſſe B. Ignatius Martyr epiſt. ad Philadelphenſ. ait; negat verò hîc de ſua loqui coniuge Ioan. Chryſoſtomus; affirmat autem Clemens Alexand. Origenis præceptor, atteſtante Euſebio Cæſarienſi Eccleſiaſt. Hiſt. lib. III. cap. 30. Verius tamen eſt Apoſtolum ſine vxore vixiſſe, qui 1. Cor. 7. v. 7. omnes ſecum cælibem agere vitam exoptat.

Act. 14. v. 11. cuius & in proxima epist. 113. Vranio diacono missa commeminit. Pro ὠδιενεχθῆναι erat in Rom. cod. scriptum ὠδιενωέχθαι.

Τὸ γὰρ κωλυόντων τῷ κοινοῦ θεὶς τῷ ἀπέχεσθαι] Pro his editum vna dictione κωλυόντων γαμεῖν καταχωλυθεὶς τὸ ἀπέχεσθαι. Scripta lectio magis perspicua est. Subiicit:

Οὐ γὰρ ἐκώλυον ἀπέχεσθαι, ἀλλ' ἀντέχεσθαι· ἔχειν γὰρ εἰπεῖν φασι, κωλυόντων γαμεῖν.] Vbi leg. videri quis opinetur κελευόντων γαμεῖν ἢ ἀνέχεσθαι βρωμάτων, sensu contrario, sed qui eôdem reuoluitur, *iubentiũ nubere, & abstinere à cibis.* Et fortè κωλυόντων priùs scripsit Apost. 1. Tim. 4. v. 3. & postea, κελευόντων. quod ob vocum affinitatẽ librarius omisit, vt accidit interdũ, & alibi Isidorus à se obseruatum testatur: qui tamen hîc ἀντέχεσθαι ἢ ἔχεσθαι pro ἀνέχεσθαι, tueri ac probare videatur. Alij hîc ἔλλειψιν contrarij faciunt, vt planum ex ipsa sententia. Sic suprà Apostolus ibid. c. 2. v. 12. Οὐκ ἐπιτρέπω διδάσκειν, ἀλλὰ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ, vbi deest, ἐπιτάττω, vel id genus aliud verbum. *Mulierem docere non permitto, sed vt sit in silentio.* Supplendum *mando.*

Τῆς ὑπεμφύειν] In Vaticano cod. est πρὸ ὑπέμεινεν.

Περὶ ἓν στοιχεῖον, ἢ μίαν κεραίαν.] Respexit illud Christi dictum Matth. 5. v. 18. *Iota vnum aut vnus apex non peribit à lege.*

Ἀπέχεσθαι βρωμάτων] Addit Vaticanus cod. ἢ κωλυόντων γαμεῖν καὶ ἔχεσθαι βρωμάτων. ἢ ἐκκλησία, &c.

Ἀλλὰ μέσιν χώραν] In eodem illo μεγίστην erat

cem iuncta: vt Romæ Marcellus templum fecit contiguum, vt per Virtutis ædem ad Honoris aditus pateret teste Plutarcho.

Ἡμεροκαλὲς] Floris huius lilij agrestis meminere Dioscorides, Theophrastus ac Plinius; Hesychius item ac Suidas. *Epist.* 563.

Μισοπόκε & κτλώε] Rescribendum arbitror μισοπέκνε. C. Plinius lib. x. Natural. Hist. cap. 12. decoruis: *Pellunt nidis pullos, ac volare cogunt: qui & ipsi non carne tantùm aluntur, sed robustos quoque factos suos fugant longiùs.* Et mox: *Singuli perpetuò volant: genitores soboli loco cedunt.* *Epist.* 569.

IN EPIST. CXII. LIBRI IV.

AD ORIONEM.

De octo locis S. Scripturæ.

ERuditam sanè & vtilem S. Isidori epistolam nouis adiicere idcirco placuit, quòd interpres Germanus, ceteraeruditus, vel ipsius confessione sensum minùs est assecutus, vitio scripti exemplaris Bauarici. Nam in suis codd. Abbas Billius non repperit. Equidem allaboraui Vaticani cod. ope, vt legi nunc & intelligi meliùs queat epistola sacræ Scripturæ illustrandæ peridonea, viamque aliis hîc commonstrans. Initio verò S. Paulum Iconij Mercurium eloquentiæ gratia appellatum discas

Actor.

Nobis Dauides, Spiritus lyram increpans,
Mysteria in lucem edita eruit Dei:
Antiqua narrat affatim miracula:
Mouet, vt celebrent Conditorem condita:
Scribit, docetq; quod saluti est omnibus:
Peccantium conuersionem promouet:
Adhæc & supremi Iudicis diem notat:
Mentisq; labem abstergere impuram docet.
Harmoniæ sacræ sunt mellea carmina Dauid.

Epist. 455. Philosophorum id olim ac Religiosorum hominum aureum dictum: *Non rectè imperare qui parere non didicerit.* Sic Ioan. Climacus ad Pastorem, ex Aristotele lib. III. Politicῶn: οὐκ ἔστιν ἓυ ἄρξειν ἐὰν μὴ ἀρχθέντα. *Regere nescit, qui parere nescit.* Et Isidorus noster sup. epist. 225. Solonis quoque legislatoris est: Ἄρχε, πρῶτον μαθὼν ἄρχεσθαι. *Impera, sed vbi prius imperium ferre didiceris.* Et Plato li. VI. de Legibus: Ὁ μὴ δηλώσας, ὁδ' ἂν δεσπότης γένοιτο ἄξιος ἐπαίνου. Isocrates in extremo Nicocle: Ἐὰν ἄρχεσθαι μάθωσι, πολλῷ μᾶλλον ἄρχειν δυνήσονται. *Vbi regi didicerint, facilè etiam aliis poterunt imperare.*

Epist. 546. Homeri locus est Odysseæ lib. XV. v. 397.

— Μετὰ γάρ τε ἔ ἄγχεσι πέρπει ἀνήρ.

Et Cicero ex Euripide lib. II. de Finibus *suauem esse laborum præteritorum memoriam* ait, vt & Paræmia docemur. Thucydidis autē verba (nam Pindari frustra adhuc quæro) legas libro II. in orat. Periclis ad Athenienses. Versus verò Sophoclis hic apud Ioan. Stobæum exstat:

Οὕτοι ποθ' ἥξει τῶν ἀκραῶν ἄνω πόνων.

Honos autem & *virtus* societate quadam inui-

cem

differit. Et Phocylides poëmation suum, admonitionem ad virtutem Νουθεσίαν inscripsit, seu νουθετικὸν πόημα.

An mortem sibi conscisce quisquam possit disputo libr. v. Diuinarum Obseruationum; parcam hîc igitur operæ. *Epist. seqq.*

Τῶν ἀλλοιωθησομένων, *Qui immutandi sunt:* sic multi Psalmi inscripti, vt XXXIII. XXXIX. XLIV. LXVIII. & LXXIX. Alibi etiam: *Vultus eius in diuersa mutati non sunt.* Lege S. Isidori 182. epist. lib. IV. & Gregorij Nysseni *de Psalmorum titulis* duplicem libellum Latinitate à R. P. Iacobo Gretsero Societ. nostræ Theologo olim donatum. Verùm enimuero in laudem Regis Dauid, eiusque *Psalterium*, quod manibus indies terimus, libet elegantes ἀδήλα Iambos decem cum heroico vnoè Menologio descriptos versus Græcè & Latinè redditos adscribere. Linguis animisque fauete. *Epist. 359.*

Σίγησον Ὀρφεῦ, ῥίψον Ἑρμῆ λύραν,
Τρίπους ὁ Δελφοῖς δυσὸν εἰς λήθην ἔπι,
Δαβὶδ γὰρ ἡμῖν, πνεύματος κρείττων λύρας,
Τρανοῖ τὰ κρυπτὰ θεοδμυσηρίων,
Πληθὺν παλαιῶν ἰσχνεῖ τερατείων,
Κινεῖ σοφὸς ὕμνον ἔμπνουν τῷ κτίσαντι,
Σώζων ἅπαντας μυσταγωγεῖ τε γράφων,
Ἁμαρτάνοντας εἰς δέησιν φέρει·
Πολλοῖς σὺ ἄλλοις ἐν κραταῖς δηλῶν κρίσιν
Σμήχειν διδάσκει ψυχικὰς ἁμαρτάδας.
Ἑρμονίης ἱερὴς μελιηδέα ἄσματα Δαβίδ.

Orpheu file, lyram abiice Mercuri tuam:
Obliuione, Delphice tripus, mergitor,

Nobis

Quod verò hîc subiicit Isidorus: *Quid saxo durius? quid aqua mollius?* idem sic alibi poëta Ouidius expressit:

Quid magis est durum saxo, quid mollius vnda?
Dura tamen molli saxa cauantur aqua.

Et ipse Isidorus lib. II. epist. 284. *At illud*, inquit, *persuasum esse cupiam, quod quidam perhibuit: Aquas leuigare lapides.* Tibullus lib. I. eleg. IV.

Ipsa dies molli saxa peredit aqua.

Et Plutarc. comm. περὶ παίδων ἀγωγῆς; Στιγόνες ὑδάτων πέτραν κοιλαίνουσι. *Guttæ aquarum saxa cauant.* De ἐντελεχείᾳ voce in Animæ definitione differui abunde Tullianarum Quæstionum lib. IV. cap. 21. 22. & 23. Chœrili autem alios versus attulit Hadr. Turnebus lib. XIX. Aduersariorum cap. 9. & M. Ant. Muretus lib. XII. Variar. lect. cap. 14.

Epist. 270. Tentationem saluti esse rursum docet Iobi exemplo, vt supr. epist. 68. & 71. itemque 87. Quod ille ait μεμαστίγωσαι, *flagellatus es:* idem cap. XXX. vers. 21. ipse ait: χεὶρ κραταιᾶ με ἐμαστίγωσας. & cap. IX. v. 23. Prior quoque Iobi locus aliter in Hebraicis legitur fontibus, & in Vulgata Latina, quàm hîc adfert Isidorus, & li. II. epist. 179. & Ioan. Chrysostom. non semel.

Epist. 280. Demosthenicum est, ὠφθόνοιαν ὀφλισκάνειν, orat. in Timocratem: ἐφ' ἑκάστῳ τούτων ἡλίκων ἂν ὠφληκότες ὠφθόνοιαν ἦτε; *Quantæ insaniæ ab hominibus damnaremini, cùm desipere vos iudicauerint homines in vnoquoque horum?*

Epist. 286. Νουθετεῖν καὶ θέλγειν, *admonere & demulcere*, quid differant, quærit. De hoc & li. IV. epist. 194. disse-

peruenit. Catullus ad Mantium:

— Et à mortis limine reſtituam.

Lucretius quoque ſæpè *in limine leti* dixit pro morte. lib. II.

Nam quare potiùs leti iam limine ab ipſo
Ad vitam poſſint conlecta mente reuerti.

Et lib. VI.

Et omni Languebat corpus leti iam limine in ipſo.

Idem ſtatim:

Et grauiter partim metuentes limina leti.

Et alius Poëta *Primo in limine vitæ*, pro infantia dixit.

Iuuenari autem Horatiana vox in Arte Poetica:

Aut nimiùm teneris iuuenentur verſibus vnquàm.

quod eſt νεανεύειν, vt hîc νεωτερίζειν: quod etiam capitur pro *rebus ſtudere nouis.*

Πέτρην κοιλαίνει ῥανὶς ὕδατος ἐνδελεχῶς] *Epiſt.* 236.

Gutta lympha cauat lapidem perſæpè cadendo.

Prouerbialis eſt verſus Chœrili poëtæ, non tam inepti quàm Q. Flacco eſt viſum. Laudatur à multis, & aduocatur à Clemente Alexand. & Euſebio lib. IX. Præparat. Euangelicæ, & à Simplicio in lib. VIII. Ariſtotelis φυσικῆς ἀκροάσεως. A Latinis item poëtis expreſſus locus, à T. Lucretio, & P. Ouidio. Ille lib. IV. de Rerum natura in extremo:

Nónne vides etiam guttas in ſaxa cadentes
Humoris, longo in ſpatio pertundere ſaxa?

Et lib. I. *Stillicidî caſus lapides cauat.*

Naſo verò lib. IV. de Ponto:

Gutta cauat lapidem, conſumitur annulus vſu:
Et teritur preſſa vomer aduncus humo.

Quod

Epist. 185. & 186. A spectaculis vtraque & ludis auocat, vt & B. Chrysostomus sæpè in ijs quas andrianticas ad populum Antiochenum nominant, homiliis, & Tertullian. & post illos Ioan. Mariana Societ. nostræ Theologus in Tractatibus; & infrà S. Isidorus rursum epist. 517. Thucydidis autem locus est lib. III. de bello Peloponnesiaco, in Cleonis orat. *Vtilior*, inquit, *inscitia cum modestia, quàm calliditas cum immanitate.* Sic & Statius Papinius:

Ingenium probitas animiq; industria vincit.

Mox hos Isidorus reprehendit quasi virtutem fugerent: vt Horatius Flaccus:

O ciues ciues, quærenda pecunia primùm est,
Virtus post nummos. ——

Locus vero Isocratis allatus, est initio Patæneticiad Demonicum.

Epist. 226. De tentationis bono, & in illud CHRISTI: *Orate vt non intretis in tentationem*: quo de & sup. epist. 39. & 76. lib. II. Μὴ εἰσελθεῖν εἰς πειρασμόν, est quasi *inire, ingredi in stadium*, aut quasi *in scenam prodire.* Mox pro ἀνδρίσασθαι, quod vitiosum arbitror, tentabam ἀναρρίψαι, vt ἀναρρίπτειν μαχλῶ ἢ κίνδυνον, *subire pugnam*, aut *discrimen adire:* vel potiùs ἀνίστασθαι *resurgere* placeat.

Epist. 231. Διὰ τίν' αἰτίαν ὅπι γήρως ἐδῷ νεωτερίζεις τοῖς ἀδικήμασιν;] *Quam ob causam in limine senectutis maleficiis iuuenaris?* Γήραϊ ἐδός, *senecta limen*: Homericum est prouerbium Odyss. o. vers. 246. & 347. & ψ. v. 212. Iliad. χ. v. 60. & Iliad. ω. v. 487. Vtitur Herodot. Thalia: Ἐς πάροχίαν ἀπικτῦ ὅπι γήραϊ ἐδῷ. *In limine senectæ ad egestatem per-*

bono differens. Legendus & Ælianus lib. v. cap. 5. qui τρίβωνα vocat, in Varia historia. Quam vestem vnicam si Epaminondas fulloni lauandam dedisset, domi manere cogebatur, quòd mutatoriam non haberet, vt his verbis scribit: Ἐπαμινώνδας ἕνα εἶχε τρίβωνα, καὶ αὐτὸν ῥυπῶντα· εἴποτε δὴ αὐτὸν ἔδωκεν εἰς γναφεῖον, αὐτὸς ἐπέμενεν οἴκοι, δι' ἀπορίαν ἑτέρου. Addit deinde: Quamuis tanta laboraret egestate (sic enim illa accipienda sunt verba proxima: ἔνδη τόπις δ' οὐσίας ὤν· in quibus, nisi iudicans fallor, inest χαλεπασμός quidam) tamen ipsum vim magnam auri dono sibi à magno Persarum Rege missi accipere noluisse: qua recusatione animi magnitudinem excelsiorē demonstrasse ipsum, quàm Regem donare volentem. En tibi Fabricium Thebanum. Et tamen hunc tantum, & tam innocentē virum oportuit capitis iudicium subire, tametsi in eo absolutus est, vt testatur præter alios idem Ælianus lib: XIII. ποικ. ἱστ. ca. 42. De fortitudine autem eiusdem ducis Thebani etiam Val. Maximus lib. III. Memorabilium cap. 2. extremo: vt de Aristidæ patientia lib. v. cap. 3. ingratam experti patriam: & Plutarc. atque Corn. Nepos seu Probus in eius vita.

Καὶ ὡς ἔπὶ καθοσιωσὶ ἀλόντι δίκας τεθνᾶσιν.] *Epist.* 177. *Et veluti reum & condemnatum puniri volunt.* Καθοσίωσις & damnationem & sanctimoniam sonat. *Deuotionem* reddidit B. Ambrosius libr. de Elia & ieiunio c. 17. vt obseruauit monuitq; eruditis ad Epiphaniū à se Latinum recèns factum P. Dionysius Petauius, Soc. nostræ Theologus.

Extrarium negocium haud opus vocem.

Vt Prouerbij præferre ſpeciem dictum videatur. cui affine & illud: ὁδοῦ παρεργον, pro παρέργως. Lucianus in Ioue Tragœdo: Εἰ μὴ γὰρ ὁ Θησεὺς ἐκ Τροιζῶνος εἰς Ἀθήνας ἰὼν ὁδοῦ παρεργον ἐξέκλιψε σοῦ κακοῦργος. *Niſi Theſeus ex Trœzene digreſſus à via proficiſcens Athenas latrones illos excidiſſet.*

Epiſt. 130. De bono ſpei Deique promiſſis agit. Minæ autem hæ in ludæos ſunt Hieremiæ cap. 29. & 32. Hîc pro ἐλπίς νόει, quomodo ſcriptum reperi, repono νέευσιν.

Epiſt. 146. Παρθένος & *virginem* & *pupillam* ſignificat, vt & κόρη. In hac voce ex ambiguo luſit Diogenes Cynicus, teſte Laërtio in eius vita. Demoſthenes item ac Timæus hiſtoricus apud Plutarch. libro *de inutili verecundia*. In illa voce luſit & Xenophon, vt monet Dionyſius Longinus libro περὶ ὕψους, locaque notauit Paulus Leopardus lib. XVI. Miſcell. cap. 24.

Epiſt. 162. Ἢ σὺ λαβὼν χοῦν ἀπὸ γῆς.] Non eſt repertus à me hic locus Iob, etſi diligenter inueſtigarim, nec λαλητὸν occurrit. ſimile quid, non idem tamen & germanum, cap. XXXIX. v. 14. Ὃ πάφησι εἰς γῆν τὰ ὠὰ αὐτῆς, καὶ ἐπὶ χοῦν θάλψει. Vetus Vulgata editio v. 17. *Quando derelinquis ouа ſua in terra, tu forſitan in vulnere calefacies ea*. Aliis itaque acutioribus & oculatis inueniendi locum Iob mandabo, niſi fortè corruptum hîc Iobi nomen in aliud transformandum.

Epiſt. 164. De Epaminondæ vnica veſte eadem diſertè refert Iſidorus epiſt. 146. lib. II. de paupertatis bono

dixit παρέχων σπέρμα τα, pro *auctorem esse*, vt *semen esse* M. Tullius Philipp. 2. *Vt in seminibus causa est arborum ac stirpium, sic huius luctuosissimi belli semen tu fuisti.*

Locus Iob est cap. XL. v. 3. iuxta LXX. Vulgata enim Latina editio aliter: *Et condemnabis me, vt tu iustificeris?* Vide & epist. 179. libr. II. & 270. huius libri. Chrysostomus quoque vt LXX. interpretes aduocat. *Putasne*, inquit, *me aliter respondisse tibi, quàm vt appareas iustus?* *Epist.96.*

Τὰ μὲν γὰρ ἔργα πάρεργα εἶναι ἡγούμεθα.] Aristotelis sunt lib. I. Ethicorum Nicomachiorum: τὰ μὲν πάρεργα τῶν ἔργων πλείω γένηται. Qui & li. VII. Politic. Ἐκεῖνο μὲν γὰρ πάρεργον ἂν εἴη, τοῦτο δ' ἔργον τῆς μεθόδου πρώτης. *Illud accessio posit esse, hoc verò præcipua intentio tractatus huius, princepsq; actio.* Scitum apud Athenæum initio libr. V. δειπνοσοφ. & Clementem lib. V. Stromat. illud Agathonis Tragici: *Epist.108.*

Τὸ μὲν πάρεργον ἔργον ὡς ποιώμεθα,
Τὸ δ' ἔργον ὡς πάρεργον ἐκπονώμεθα.
Operis loco ducimus accessorium,
Et in opere satagimus vt accessorio.

Plato in epist. Ἵνα μὴ πάρεργα ὡς ἔργα μοι ξυμβαίη λεχθήναι. *Ne accessoria vice operum nominari mihi contingat.* Vtitur & Polybius in Hist. & Strabo lib. XIV. Geogr. de Ialyso Prorogenis & Satyro loquens: itemque Galenus principio libri I. de Naturalibus facultatibus: vt & Nazianzenus funebri in Basilium M. laudatione de Saule verba faciens: & in carmine Trimetro:

Ἔργον πάρεργον ἐδαμῶς ἔργον λέγω.

τοῖς μὴ τὸ παραπῆναι ὅπη τὴν φιλοσοφίαν παλινδρομήσασιν ὅπη τὸν ἰδιωτικὸν βίον· καὶ ὁ τῷδε τῷ ἀθηνᾶς ἰῶ λόγῳ καὶ ἀποδείξεσι Πυθαγόρας, καὶ οἱ ἀπ' αὐτοῦ. *Pythagorei*, inquit, *cenotaphia extruebant iis qui defeciſſent à Philoſophia, reflexo curſu ad vitam priuatam: nec ideo deterior habitus eſt Pythagoras in doctrina aut demonſtrationibus, aut eius diſcipuli.* Refert idem Clemens Alexandr. libr. v. Stromateων. eius verba adſcribam: Φασὶ γοῦν Ἵππαρχον τὸν Πυθαγορικὸν αἰτίαν ἔχοντα χράσθαι τὰ δὲ Πυθαγόρεια ζαφῶς, ἐξελαθῆναι τῆς Μεταπειθοῦς, καὶ σήλιον ἐπ' αὐτοῦ γλυφθῆναι οἷα νεκρῷ. ὅθεν καὶ ἐν τῇ βαρβάρῳ φιλοσοφίᾳ νεκροὺς καλοῦσι σὺν ἐκπεσόντας τῶν δογμάτων, καὶ καθυποτάξαντας τὸν νοῦν τοῖς πάθεσι τοῖς ψυχικοῖς. Exſtatque epiſtola bene longa Lyſidis ad Hipparchum, cuius in extremo hæc legas, Εἰ μὲν ὧν μεταβάλοιο, χαρήσομαι· εἰ δὲ μή, τέθνηκάς μοι. Ad quem Lyſidis Pythagorei locum reſpexit & Greg. Nazianzenus epiſt. 43. ad Greg. Nyſſenum ſcribens, quod à nullo interpretum animaduerſum eſſe valdè equidē miror. Sic enim Theologus: Εἰ μὲν ὧν μεταβάλοιο, ἀλλὰ νῦν χαρήσομαι, τῶν Πυθαγορικῶν τις ἔφη φιλοσόφων ἑταῖρον ἐκπεπωκότα θρηνῶν· εἰ δὲ μή, ἐκεῖνον μὲν ἔρραψε, τέθνηκάς μοι. *Siquidem meliorem mentem induceris, gaudebo, vt Pythagoricus quidam Philoſophus (Lyſis) dicebat, cùm prolapſi ſodalis vicem lugeret. Sin minùs, ille quidem ſcripſit, mihi mortuus es.*

Epiſt. 65. Σπέρματα] Fuit cùm ζπείσματα à ζπένδω reponendum cenſerem, ſed & Demoſthenes, à quo multa Iſidorus ſimiliaque eſt mutuatus, dixit

pist. seq. pro μεγαλοφροσύνη, leg. arbitror μεγαλοσύνη, quod *maiestatem* notat, & hîc quadrat.

Demosthenis locus est Philippica III. *Quotidianam, ait, segniciem ac socordiam, vt in vita priuata, sic & in vrbibus, non in singulis quæ negliguntur, statim animaduerti, sed in summa rerum occurrere.* *Epist.* 17.

Ἐνὶ ὡς δὲ παραδείγματι] De Iuda proditore, totoque hoc argumento bene longam doctamque lege S. Isidori epist. 205. lib. IV. CHRISTVM ait suis admonitionibus ac blanditiis nihil profeciſſe, quamuis verba proferret eiusmodi, quæ vel lapidis vim naturamque inflectere posse viderentur. Confer & epist. 335. libro I. & 179. lib. II. Mox: διὰ ἓν καὶ τὸ κρίσεως ἀξιόχρεως ἐστι λόγος, idem Isidorus in illa 205. epist. libri IV. & proxima ad eundem modum sic extulit: Διὸ καὶ τὸ κρίσεως βέβαιος ὑπάρχει λόγος. Hîc etiam τὸ ἀκόντα κύριον malè iteratum à librariis, è prioribus correximus. *Epist.* 29.

ΑΠΟΚΡΑ] Sæpè cum spiritu alibi scribitur, quod malim: vt est *Valerius* HARPOCRATION apud Suidam, cuius *de Atticis vocibus* exstat Commentarius, idemque Suidas transcripsit in Collectaneis. Est etiam liberti Claudij Imp. nomen apud Suetonium Tranquillum cap. 28. & in lapidum Inscriptionib. HARPOCRAS. *Epist.* 48.

Οἱ μὲν ἄλλοι οὐδ' ὑπερπεπωκότας φιλοσοφίας θεωροῦσιν.] Respexit, opinor, ad Pythagoreorum morem, quo iis, qui à Philosophia defeciſſent, cenotaphia tamquam mortuis exstruebant, vt tradit his verbis Origenes lib. II. contra Celsum: Οἱ Πυθαγόρειοι κενοτάφια ὡκοδόμουν *Epist.* 53.

S. ISIDORI PELVSIOTÆ Epistolas recèns editas NOTÆ

Andreæ Schotti Societatis IESV.

Epist. 3. Ὅτ' δὲ δὴ πάντα οἴοντε σωελθεῖν] Homerica γνώμη est libr. IV. Iliad. vers. 320. & lib. XIII. vers. 729. & Odysseæ lib. VIII. v. 167. versibus nouem:

Οὕτως ἐ πάντεσσι θεοὶ χαρίεντα δίδοσιν
Ἀνδράσιν.

Epist. 6. ΦΡΥΟΝΑ] Diogenes Laërtius li. 1. in Pittaco *Phrynonem* vocat, & Athenienſibus non Rhegienſib. præfectum ait. A Pittaco autem molam conſtitutam diſces lib. 1. Iſidori epiſt. 170. Infrà hîc ἐναβρυώω, non, vt ſcriptum à librario, ἀναβρυάω, leg. cenſui.

Epist. 9. Pro πολυθεσίαν tentaueram πολυφασίαν, quæ eſt Heſychio πολυλογία, *loquacitas*, Platonica vox. nunc vna dumtaxat extrita littera πολυθείαν, *Deorum multitudinem*, lego.

Epist. 14. Ἀιδεσίῳ inſcribitur: fortè Ἀϊδησίῳ vel Ἀϊδεσίμῳ leg. *Aedeſij* Cappadocis, Iamblichi auditoris ac ſcholæ ſucceſſoris Eunapius Sardianus meminit, & alterius Sophiſtæ filij Chryſanthij. Epiſt.

nus benedicet populum ſuum in pace. Item in Canticis Canticorum: *Adiuraui vos, filiæ Ieruſalem, in virtutibus ac viribus agri, ſinite vigilare, & excitate dilectionem, donec ipſa voluerit:* pro eó, permittite dilectam in altum, quantum voluerit, euolare. Particulam verò ἐᾶν *ſinite* non intelligentes quòd ſignificat *permittite*, reſcripſerunt, ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τ ἀγάπλω *Si ſuſcitetis & excitaueritis dilectam.* Oportuiſſet igitur addere: *Si ſuſcitetis*, πάδε χωήσεται, *hoc fiet*: neque ipſum ſubaudiendum relinquere. Verùm ne iuſto longiùs producam Epiſtolam, hæc dicens quæ non ſolùm S. Scripturæ ſenſui nihil adferunt detrimenti, ſed & ſtabiliunt, & firmam fixamque declarant, apparentemque diſſoluunt obſcuritatem, finem faciam, lectores priùs obteſtatus, ſine contentione vt attendant, & ſi quid rectè dictum, Deo gratias agant; ſin minùs, veniam ſcriptori faciant, nihil præfractè definienti, ſed lectorum ea calculo permittenti. VII. Cant. 2. 7.

FINIS.

Digitized by Google

ρος ὁλογήσῃ τ̃ λαὸν αὐτ̃ ἐν εἰρήνῃ. καὶ εἰς τὰ ἅγιά
ματα τ̃ ἁγιάτων· ὤρκισα ὑμᾶς θυγατέρες Ἱε-
ρουσαλὴμ ἐν τ̃ δυνάμεσι καὶ ἐν τ̃ ἰσχύσεσι τ̃ ἀ-
γρ̃, ἐὰν ἐγείρεσθε, καὶ ἐξεγείρητε τ̃ ἀγάπην ἕως ἂ
θελήσῃ· ἀντὶ τ̃. συγχωρῆσαι τ̃ ἀγάπην εἰς ὕψος
ὅσον ἂν βουληθῇ ἀναπῆναι. τὸ γ̃ ἐὰν μὴ νοήσαντες,
ὅτι συγχωρήσαι τέ ἐστι, μετέγραψαν, ἐὰν ἐγείρητε
καὶ ἐξεγείρητε τ̃ ἀγάπην. ἐγρὴν ἂν οὕτως τεθῆναι,
ἐὰν ἐγείρητε, τόδε γνήσεται, καὶ μὴ μετέωρον αὐτὸ
ἀφιέναι. ἀλλ' ἵνα μὴ πλέον τ̃ δέοντος μηκύνω τ̃
ἐπιστολήν, ταῦτα εἰπὼν, ἃ τ̃ νῦν τ̃ γραφῶν ἃ μό-
νον ἃ λυμαίνεται, ἀλλὰ καὶ σωίζησι, βέβαιόν τε καὶ
πάγιον ἀποφαίνει, καὶ τ̃ δοκοῦσαν ἀσάφειαν ἀμ-
λύει, καταπαύσω τοῖς ἐντυγχάνουσι τ̃ ζηλοτυπιῶν
ἄνθ' φιλονεικίας σωιδεῖν. εἰ μὲν ὀρθῶς εἴρηται,
τῷ θεῷ χάριν εἰδέναι· εἰ γ̃ μὴ, τῷ γραφότι συγ-
γνώμην νεῖμαι τῷ μὴ ἀποφηναμένῳ, ἀλλὰ τοῖς
ἐντυγχάνουσι ἐπιτρέψαντι τ̃ ψῆφον.

ΤΕΛΟΣ

Illud enim εἰ est ἤ, hoc est, *vel spiritus locutus est vel angelus.* Et illud ex epist. ad Hebræos: *Si ergo consummatio per sacerdotium Leuiticum erat:* εἰ μὲν ἦν valet ibi ἐπεὶ, & fit concisus sensus, & Apostolicæ contrarius menti efficitur. Et illud eiusdem: *Germane compar* est, *Germana compar* (γνησίαε συνζυγε) vel addita littera Iota, vel subscripta quidem, non simul autem pronunciata [in σύζυγε.] Quod item in Prouerbiis est: *Tandem obambulabis nudior pistillo super quo stas.* Siquidem comparatiui est gradus nomen: neque enim *nudus*, vel *nudissimus* dixit, tunc enim dixisse oportuit *tanquam pistillum*; sed dixit *nudior* ὑπὲρ *super quo stas*, siue id *pistillum* siue *tabulatum* significet. Item in Psalmis: *Et erit in auram*, hoc est, in mitem ac vernam constitutionem. Mutatum id postea in ἔστη, *statuit in auram.* Et iterum, *Dominus diluuium habitare faciet & sedabit*, hoc est, componet, & tranquillabitur diluuiū. Non enim dixit κατοικήσει, *habitabit*, vt nonnulli existimant, sed κατοικιεῖ *habitare faciet*, vt illud: *Habitare facit sterilem in domo.* Et hoc: *Dominus inhabitare facit vnius moris in domo.* Et illud: *Et tu Domine singulariter in spe constituisti me.* Aliud enim est οἰκίσαι *habitare facere*; & οἰκῆσαι *habitare.* Quidam verò fortè non intelligentes scripserunt καὶ καθίεται: *Et sedebit Dominus Rex in sæcula.* Deinde quidam vt corrigentes κάθηται *sedet* scripserunt; sed illos refellunt acrostichia [siue versuum principia] quæ à dictione κύριος incipiunt. Κύριος, *Dominus Rex in saculum: Dominus virtutem populo suo dabit: Domi-*

III. *Heb.* 7. 11.

IV. *Phil.* 4. 3.

V. *Prou.* 23. 31. *iuxta* LXX.

VI. *Psalm.* 106. 29. *Psal.* 28. 10.

Psal. 112. 9. *Psal.* 67. 7. *Psal.* 4. 10.

Psal. 28. 10.

τὸ γὰρ εἰ, ἢ ἐστι τοῦτ' ἔστιν, ἢ πνεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος. Ἢ τὸ ἐν τῇ πρὸς Ἑβραίους· εἰ μὲν γὰρ τελείωσις διὰ τῆς λευιτικῆς ἱερωσύνης ἦν· εἰ μὲν γὰρ, ἐστὶν ἐπεὶ, καὶ συγκόπτεται τὸ νόημα, καὶ τἀναντίον τῇ ἀποστολικῇ γνώμῃ κατασκευάζεται. καὶ τὸ, γνῆσιε, σύζυγε, γνησίως συνίζυγε ἐστὶ; ἢ ἰῶτα στοιχεῖον ἢ προστιθέντος, ἢ συγγραφομένου μὲν, μὴ σωεκφωνουμένου δὲ. καὶ τὸ ἐν τῇ Παροιμίαις· ὕστερον πρεπατήσας γυμνότερος ὑπέρα, ὑπὲρ ὃ εἶ· συγκρίνων γάρ ἐστι τὸ νόημα· ὁ γὰρ εἶπεν γυμνὸς, ἢ γυμνότατος ὡς ὕπερον· τοπερ εἴτε τὸ ὕπερον, εἴτε τὸ ὑπερῶον μηνύει, ὤφειλε λεχθῆναι· ἀλλὰ γυμνότερος, ὑπὲρ εἶ. ἢ τὸ εἰς ψαλμὸν, ἔξω εἰς αὔραν, εἰρημένον, τοῦτ' ἔστιν εἰς πραεῖαν καὶ εὐρυνθῶ κατάστασιν, μετατεθῆ ἔξω εἰς αὔραν. καὶ πάλιν· κύριος τὸ κατακλυσμὸν κατοικίει καὶ καθεῖται· τοῦτ' ἔστι καταπραΰνει, καὶ καταπραυνθήσεται ὁ κατακλυσμός· οὐκ εἶπε γὰρ κατοικήσει, ὡς τινες οἴονται, ἀλλὰ κατοικιεῖ· ὡς τὸ, κατοικίζων ποιήσειραν ἐν οἴκῳ· καὶ τὸ, κύριος κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ· καὶ σὺ κύριε καταμόνας ἔσω ἐλπίδι κατῴκισάς με. ἄλλο γὰρ τὸ οἰκίσαι· καὶ ἄλλο τὸ οἰκῆσαι. τινὲς δ' ἴσως μὴ νοήσαντες ἔγραψαν, καὶ καθιεῖ κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα. εἶτα ἄλλοι ὡς διορθώμενοι, κάθηται ἔγραψαν· ἐλέγχει δὲ αὐτοὺς τὰ ἀκροστίχια, ἀπὸ δὲ κυρίου τοῦ ἀρχὴν ἔχοντα· κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα· κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει· κύ-

ριος

Isidorus Orioni.

QVandoquidem discere voluisti, quid apud Paulum sit illud, *Prohibentium nubere, & abstinere à cibis*; sciendum, quosdam nescire se simulantes Apostolũ illum scientiæ dono ac sapientiæ esse dotatum, ob idque Mercuriũ etiam existimatum; dicere, non seruasse Apostolum loquendi formam, sed esse in contrarium delatum: illud enim verbum *prohibentium* vtrique apponens, etiam cum *abstinere*, ordinem in contrariũ retulit. Non enim abstinere prohibebant à cibis, sed capere. Dixisse enim oportuit, vt ipsi affirmant: *Prohibentium nubere, & iubentium abstinere à cibis.* Igitur etsi fortè & alibi hoc excidit admirando illi viro, concedatur & hoc. Nihil enim contendendũ. Vide autem ne in vna littera vel apice vno erratum sit commissum: *Prohibentium nubere & accipere cibos*: vel *Prohibentium nubere & gustare cibos.* Ecclesia verò sicut cõiugium honorabile ducit, ita & cibos non abominatur, sed neque sumere præcipit, sed medium locum attribuit & nuptiis & cibis. Nam est ille quidem præstantior, qui harum rerum vsu est superior; qui verò modicè adhibet, irreprehensibilis est; at qui calumniatur vsum, ei sacris est interdictum. Quòd verò sæpenumerò vna littera vel transposita, vel omissa, vel denique adiecta sensum dictorum conturbet, ex eo quod in Actis Apostolorum legitur, notum est: *Si verò spiritus*, inquit, *locutus est ei vel angelus.*

1. *Tim.* 4. 3.

Act. 14. 12.

Heb. 13. 4.

Vide epist. 141. *fi. li.* 4.

11.

Act. 23. 9.

Illud

Ἰσίδωρος Ὡρίωνι.

Ἐπειδή τί ἐστι τὸ εἰρημένον τῷ Παύλῳ· κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἠθέλησας μαθεῖν· ἴσθι, ὅτι τινὲς μὲν προσπεμφθέντες ἀγνοεῖν, ὅτι χάρισμα καὶ γνώσεως καὶ σοφίας εἴληφε, καὶ ὅτι Ἑρμῆς εἶναι νομίζεται, φασὶ μὴ κεκρατηκέναι τὸ ἀπόστολον τὸ φρόνημα, ἀλλ' εἰς τἀναντίον προενηνέχθαι· τὸ γὰρ κωλυόντων, καὶ κοινωθέντες τῷ ἀπέχεσθαι, εἰς τὸ ἐναντίαν ἀφώρμησε ζῆλον. ὁ γὰρ ἐκώλυον ἀπέχεσθαι, ἀλλ' ἀντέχεσθαι ἐκέλευε γὰρ εἰπεῖν φασὶ κωλυόντων γαμεῖν, καὶ κελευόντων ἀπέχεσθαι βρωμάτων· εἰ μὴ ἦν καὶ ἀλλαχόσε τοῦθ' ὑπέμεινεν ὁ θεωμάσιος ἐκεῖνος ἀνήρ, δεδόσθω καὶ τοῦτο· ὁ γὰρ φιλονεικητέον. ὅρα δ', μήποτε ὡς ἐν στοιχεῖον, ἢ μίαν κεραίαν γέγονε τὸ ζῆτημα· κωλυόντων γαμεῖν, ἀντέχεσθαι βρωμάτων· ἢ κωλυόντων γαμεῖν, καὶ ἔχεσθαι βρωμάτων· ἡ δ' ἐκκλησία ὥσπερ τὸ γάμον τίμιον ἡγεῖται, οὕτω καὶ τὰ βρώματα ὑβδελύττεται, ἀλλ' οὐδὲ ἀντέχεσθαι προστάττει, ἀλλὰ † μέσῳ χώραν καὶ τῷ γάμῳ, καὶ τοῖς βρώμασιν ὑπονέμει. κρείττων μὲν γὰρ ὁ τὸ ὑπολαύσεως αὐτῶν ὑψηλότερος· ὁ δὲ μετρίως ὑπολαύων ἄμεμπτος· ὁ δὲ διαβάλλων ἔξω ἱερῶν προβόλων ἐσκήνωται. ὅτι δὲ πολλάκις ἐν στοιχεῖον ἢ μεταστοιχειωθὲν, ἢ ὠφελειφθὲν, ἢ προστεθὲν τὸ νῦν τὸ λεγομένων σωτηρόπει, δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν φερομένων ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων· εἰ δὲ πεῦμα ἐλάλησεν αὐτῷ ἢ ἄγγελος·

† v. cod. μεσίσω.

πὶ

S. ISIDORI
AD ORIONEM EPISTOLA
in S. Scripturæ loca VII.

ETsi est edita libro IV. epist. 112. sed vitiosè nimis, cùm sit eruditissima iuxtà atque vtilissima, vel interpretis Germani confessione, vt sensum eius assequi se negaret: hîc emendationem idcirco repræsentare placuit, & reddere Latinè, Notisque illustrare in Theologiæ Sacræque Scripturæ lectorum gratiam.

Ἰσίδωρος

αἱρέμφοι εἶναι, ἢ ὡδὲ ἀκαθάρτων καὶ μιαρῶν χειρῶν τὰ ἅγιαπτα δέχεσθαι δῶρα. καί τοι πολλὰ πολλάκις παρ' ἐμοῦ ἀκούοντες, ὡς οὐδὲν τούτῳ ὠφελοῦσι πονηρεύεσθαι, τινὲς μὲν αὐτῶν οὐ πείθονται, τινὲς δὲ οὐδὲ τὰς ἀκοὰς ὑπέχουσι, ῥᾳδιουργεῖν δοκοῦντες τὰ τοιαῦτα νομίζοντες· καὶ τὸν Βαλαὰμ καὶ τὸν Καϊάφαν προβαλλόμενοι, ἀσεβεστάτους μὲν καὶ ἀδικωτάτους γεγονότας, εἶπόν τε μὲν τὰς εὐλογίας ἀποφηνάμενον, τὸν δὲ προφητεύσαντα. καὶ ὃ κέρας ὁ δὲ ἀκαθάρτου καὶ † μισοπόνηρε πῶς σε ἐμνημόνευσα, δι' οὗ ὁ Ἠλίας ἐτράφη. ἀλλὰ καί τοι ἐν πᾶσι τοῖς ἄλλοις πειθόμενοι, καὶ ἀπειθοῦντες, οὐκ ἐθέλουσι πείθεσθαι ἐν τοῖς σοὶ λεγομένοις. ἐκ γὰρ τῆς ὑπερβολῆς τῶν πεπλημμεληκότων σοι καὶ πλημμεληθέντων τὴν ἐναντίαν φέρουσι ψῆφον, ὃ τοῖς λεγομένοις παρ' ἐμοῦ, ἀλλὰ τοῖς πραττομένοις πρὸς σοῦ προσέχοντες, καὶ τὰς φαινομένας ἀποστρεφόμενοι· ἀλλ' ὦ, τίσι καλέσας προσάψωμαι καὶ τῆς ἀληθείας; τί δὲ εἰπὼν ἀπαλλάξω σε τῆς μανίας; τί δὲ γράψας παύσω σε τῆς ἀσελγείας; ἢ πέπαυσο τοιαῦτα δρῶν, ἢ τῆς ἱερᾶς τραπέζης σαυτὸν χώρισον· ἵν' ἀδεῶς λοιπὸν οἱ τῆς ἐκκλησίας τρόφιμοι τοῖς θείοις προσέρχωνται μυστηρίοις, ὧν ἄνθρωπος ἐστὶν οὐκ οἶοντε.

† ἄκ. μισοπόνηρε.

S. ISI-

σίαν μεταφοιτῆσαι, ἀδικεῖς ἀποστοῶν τ̃ θύραν; τί τλιὼ χλιωλιὼ νεωτέρων δραμάτων ἐπέπλησας; τί καινὰ τῷ βίῳ εἰσφέρεις τὰ δράματα; τί τὰς παλαιὰς ἀπέκρυψας τραγῳδίας; εἰ τὸ θεῖον δ̀ φοβῇ, ἐπειδήπερ πέως μακροθυμεῖ, κἂν σοῦ ἀνθρώπως αἰδεσθητι· εἰ κρίσιν μὴ δέδιας, κἂν χρησῆς ὠφελήψεως ἀντιποίησαι· εἰ μηδὲν εἶναι ἡγῇ μετὰ τ̃ ἐντεῦθεν ἀποδημίαν (τᾶτο γὰρ αἱ σεμναὶ σε πράξεις λαμπρῶς βοῶσι) κἂν τ̃ τ̃ ἀνθρώπων κωμῳδίαν φύλαβήθητι· εἰδὲ μηδὲ τᾶτης λόγον ποιῇ, κἂν τὸ καθαιρεθῆναι φοβήθηθι. εἰκὸς γὰρ σε τᾶτο παθεῖν. εἰ γὰρ καὶ νῦν ζαυτὰ ρῶν ὀδὲ ἐξορακίζῃ. ἔοικε γὰρ ὁ χειροτονήσας σε τῇ κακίᾳ χαίρειν, ἀλλὰ ἴσως ὁ μετ' αὐτὸν τᾶτο ποιήσῃ, καὶ τῷ θείῳ, καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ, καὶ τοῖς ἀγράντοις μυστηρίοις, καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀπολογησόμεθα. πολλοὶ (ὦ ἄθλιε Ζώσιμε, ἀναγκάζομαι καὶ εἰς θρῶνας ἐξελθεῖν) πρὸ σᾶ γεγόνασιν ἀσεβεῖς τε καὶ ἁμαρτωλοὶ, μήτε τὸ θεῖον φοβηθέντες, μήτε βίᾳ χρησᾶ ἀπιμεληθέντες· ἀλλὰ πάντας σὺ παρήλασας· πάντων ἐκείνων ἐγένω κορυφαῖος· ἄπιστον καὶ ἀμίμητον πρᾶγμα γέγονας. ἔχον γὰρ ἐκεῖνοί τινας ἀρετὰς, σὺ δὲ τῇ μὲν κακίᾳ καὶ τ̃ ἡδοναῖς ἐπείσω, πρὸς δὲ τ̃ ἀρετὰν ἀκήρυκτον ἐπανείλω τ̃ πόλεμον· πάντων γέγονας κωμῳδία καὶ γέλως καὶ σκάνδαλον. θεώμενοι γάρ σε τ̃ μιαραῖς χερσὶ τ̃ ἱερῶν ἁπτόμενον μυστηρίων, ἀποπηδῶσιν, ἀμύητοι μᾶλλον αἰρό-

ἐκείνῃ λῦσαι τ̃ κακίαν, ἐβάλει· λείπεται τὸ, ὡς ἀδύνατον εἶναι νομίζων, τὴν ἡσυχίαν ἀγαγεῖν. ἐγὼ γ̃ εἰ καὶ ταῦτ̃ ἄτως ἔχει, τ̃τ̃ μὴ ἀν ὡμολόγησα ἐρυθριῶν. τοσ̃τον γ̃ ἔφην· ὅτι ὑμεῖς μὴ ταῦτα σεμνολογεῖσθε, οὐκ εἰδότες ἴσως, ὅτι ἀναγκη̃ ποιῆσαί ἵνα ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν. ἐγὼ γ̃ τὰ παρ' ἐμαυτ̃ πάλιν ποιήσω· ἄτως ἀποπέμψας ἐκείνους, καὶ δάκρυσι χεδὸν κεράσας τὸ μέλαν, καὶ τ̃τ̃ χαράξαι δίεγνων τὸ γράμμα. ὅτι γὰρ πολλάκις σοι γέγραφα, εἰ καὶ τ̃ ἄψυχον φύσιν κάμψαι ἠδυάτ̃, αὐτόν σε καλῶ μάρτυρα, τ̃ μὴ βαλόμβον ἀποσ̃ῆναι τ̃ λαγνείας, ἵνα καὶ σωτὸν καὶ ἡμᾶς ἐγκλημάτων ἀπαλλάξῃς, καὶ σ̃ὺ ἐγκαλ̃ντας ἀπισομίσῃς. ὅτι δὲ ἀδὲ νῦν σοι ἀποπάπτομαι, ἀλλὰ κεκραπμῷ ἐγχειρῶ, καὶ τὸ δοκ̃ν ἀχείρωτον εἶναι πάθ̃, χειρώσασθαι πειρῶμαι, ταῦτα μαρτυρήσ τὰ γράμματα δριμύτερα ὄντα τ̃ πρώην σοι ἀπισταλέντων. ἐπειδὴ γὰρ τ̃ πραοτέρας ἀγωγῆς κατεφρόνησας, ἀνάγκη καὶ τῇ δρασικωτέρᾳ χρήσασθαι. τί τοιγαρ̃ν τοσ̃τον (ἀναγκάζομαι γὰρ ἃ μὴ βάλομαι φράσαι) κατὰ σωτ̃ ἐμάνης; τί τ̃ κακίας ἀπεὶξ ἔχῃ; τί ὑβρίζεις τόγε σωτ̃ μέρ̃ τ̃ ἀρετήν; τί χραίνεις τὰ ἀνάκτορα; τί τ̃ θείαν πλετὴν ἐξορχάμ̃ καὶ φθείρεις; τί σωφρονιάζεις σ̃ὺ ἀνθρώπως τῷ σῷ βίῳ προσέχοντας † σωφρονιάπεσθαι νομίζειν καὶ εἰς τὰ ζωτηρώδη σύμβολα; τί καὶ σ̃ὺ ἀπὸ τῶν ἐθνῶν ἑτοιμοτάτ̃ ὄντας εἰς τ̃ ἐκκλησίαν

† ἴσως προσβάπεσθαι.

569. Σωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. ΦΞΘ'

Πολλοὶ τ̃ ἐντέλει διαφερόντως τῇ θειοτάτῃ θρησκείᾳ ἀνακείμενοι, σωεχῶς ἡμῖν ἐπιφύοντα, τ̃ βίον τ̃ σὸν σωφέροντες, καὶ δ̃ χειροτονήσαντός σε καταδοῶντες, καὶ τὰ ἄχραντα ἀνάκτορα μολυνέσθαι λέγοντες, καὶ τ̃ ἱερωσύνην σαροινεῖσθαι φερόζοντες, σὺν βαπτιζομένοις διὰ τ̃ μιαρῶν σε χειρῶν εἰς τὰ ζωτηριώδη ἀδικεῖσθαι σύμβολα φάσκοντες. ὃς δὲ οὐκ ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ σφόδρα μ̃ κατασκευῆς ἰκανῆς, ὡς ἔγωγε ἡγέομαι, ἀποκρινάμενος ἐπεξεφάμην· ὁ δ̃ σὸς βίος (χρὴ γὰρ ἀληθῆ λέγειν) ὑπερφανίζων· ἢ γὰρ ἂν κατεγνώσθην· ἀλλὰ τ̃ δεικνὺς, ὡς ὁδὲν ὁ λαϊκὸς ὠφελαβλάπτεται δ̃ ἱερέως μὴ εὖ βιῶντος. ὡς ἢ ὁδὲ ὅτως αὐτὸς ἐπεξόμενος, μεγωνότερον ἔφησαν· ὅπου ἡμᾶς μὲν ἱκανῶς ἔπεισας, σὺν ἢ ἄλλους πάντας, τὰς τε ἐλλογίμους, τάς τε ἀγελαίους τίς πείσει, σὺν καθ' ἑκάστην ταῦτα κωμῳδοῦντας τὴν ἡμέραν; τοσοῦτον σκηπτόμενος, ἃ σιγᾶσθαι ἔπρεπεν, ὡς καὶ ζηλωσατεῖσθαι λοιπὸν τὸ παρ' αὐτοῦ δρώμενα; ἵνα ἢ ἐκείνων ἀφέμενοι, εἰς τ̃ ῥίζαν τ̃ κακῶν καταγενοίμεθα· δι' ἣν αἰτίαν αὐτὸν τ̃ κακῶν ἀρχιτέκτονα ὁ πείθεις ἀνενεγκεῖν ἐκ τ̃ τοσούτης μέθης; δυοῖν γὰρ θάτερον ἀναγκαζόμεθα ἐννοεῖν, ἢ μὴ βέλεσθαι πεῖσαι καὶ σφόδρα δυνάμενον, ἢ μὴ δύνασθαι καὶ σφόδρα βουλόμενον. ἀλλὰ μὴν εἰ τὸ πρότερον οὐκ ἔστι πιστεῦσαι κατὰ σοῦ, ὡς ἐξὸν

ἐκ γὰρ πλεονεξίας εἰς τοῦτο ὠρμῆσθαι ἔδοξας· καὶ τὸν ὑπὸ τῆς πρώτερα ὠμότητι αἰτίαν ἀπημφιάσω, γυμνὸν σαυτὸν τῶν πονηρῶν προαίρεσιν ἐπιδεξάμενος.

568. Δωροδόκῳ λαμπρότατῳ. Φιλή

Εἰ ὁ μὲν σύμβουλος ἔοικε νοεῖν ἐστι κύριος, ὁ δὲ συμβουλόμενος ἔοικε πειθῆναι· καὶ ὁ μὲν τὸ αὐτὸ πεποίηκεν, ὁ δὲ ἀκύρωσε τὸν γνώμονα τοῦ εἰς πρᾶξιν αὐτὸν ἀγαγεῖν, τί πρὸς τὸν ἐπαινέσωμαι; ὅμοιον γὰρ ποιεῖς, ὥσπερ ἂν ὑπὸ δικαστηρίου δοῦναι μὲν δικαστὰς λόγον ἀπῄτεις, τὸν δὲ ῥήτορα ψῆφον· ὃ δὲ λέγω, τοιοῦτόν ἐστι. δέχεται τὸ δικαστήριον καὶ δοῦναι δικαστὰς καὶ τὸν ῥήτορα, δοῦναι μὲν ψῆφον ἔχοντας· δοῦναι δὲ λόγον. ὅτιοὖν ὁ μὲν εἰπεῖν κύριος, ὁ δὲ ψηφίσασθαι. τίθεται δὲ τῶν ψῆφον πρὸς τὸ δοκεῖν· ῥήτωρ δὲ ἀδεὴς ἑαυτῷ τῶν ψῆφον ἤνεγκεν. εἰ μὲν ἓν εἰσελθὼν ὁ ῥήτωρ σιωπᾷ, πλημμελεῖ· εἰ δὲ ὁ λέγων καὶ δικαίως, καὶ μετὰ πάντος δὲ προσήκοντος, ἁ πείθει, τῶν κειμένων ἐστὶ τὸ ἁμάρτημα. ὥσπερ δὲν ἄτοπον λόγον πρὸς τὸν κειμένων ἀπαιτεῖν, οὕτω καὶ πρὸς δὲ σωτῆρα ψῆφον· εἰδὲ οἱ δικάζοντες καὶ δεινῶς καὶ δικαίως λέγοντος δὲ ῥήτορος ἀποψηφίσαιντο, τὸν μὲν νίκης ἀπεστέρησαν τὸν ῥήτορα, τὸν δὲ ἀρετῆς ἐδαμῶς. τοιοῦτο πνοεῖσθω καὶ πρὸς δὲ πρὸς ἐπαινέσαντος μὲν, μὴ πείσαντος δέ.

Ζωσί-

τρέπει, ἡ δὲ συγκροτεῖ τὸ ἡμέτερον βίον· καὶ ὅτι ἡ μὲν ᾠδὴ τῶν παρόντων πολλάκις ἀμαύρεται, ἡ δὲ καὶ ᾠδὴ τὸ μὴ μετιόντων αὐτὴν θαυμάζεται· καὶ τῇ μὲν πῦρ, τῇ δὲ βασιλεία ἠντρέπισαι. δέον τοίνυν ταῦτα πάντα ἐννοοῦντας, τὴν μὲν ἀποσκοτοῦσαν ὡς θηλόμορφον καὶ ὀφιώδη, τὴν δὲ ἀπατᾶσθαι ὡς θείαν καὶ ὑπερκόσμιον· τἀναντίον ποιῶσι, τὴν πόρνην ἀντὶ τοῦ σώφρονος αἱρούμενοι γυναικός.

566. Πέτρῳ. φξς'

Ἰχθυὸν μὲν ἁλιεῖς, καὶ σιγητὸν πολλάκις· καὶ σοῦ κρύπτειν θέλοντας τὰ ἀπόρρητα, κατήφεια πεοθιδῶσι καὶ σεναγμὸς ἀχ' ἑκάστου· ἀλλ' ἁλιεύσει σοῦ σοφὸς, οἵ τινές σε καὶ ἀπόρρωσαν δίκαιον ἡγεμένες ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ χεάψαι παρώρμησαν. σὺ δὲν ὦ φίλε, ἐννοῶν τὸ ἀπόκηρον τοῦ βιωτικῶν πεαγμάτων, μὴ λυπᾶ ἀποσεὰς αὐτῶν, μηδὲ ἐντύγχανε σπανίως τοῖς εἰς αὐτὰ ἐγκαλινδεμένοις, καὶ πολλὰ τοῦ ἰδίου παθοῦς τῇ ὁμιλίαις ἀναμιγνύσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀρετῇ μηδενὶ τοῦ καθ' ἑαυτὸς ὑφιεμένοις.

567. Μάρωνι. φξζ

Τὸ πεότερόν σε ᾠδανόμενα πεόφασις ὑπεύσωπος ἐδόκει συγγνωστὸν ποιεῖν, ὁ θεῖος ὁ σὸς ἐκδεδικῆθαι νομιζόμενος· ἔᾳ γὰρ νῦν ᾠδανομήματος ἀδὲν πιστὸν ἔχες ᾠδακάλυμμα·

ξ κέρδος, καὶ τὴν ἀρετὴν πρὸ τ δυνασείας. εἰ γὰρ μὴ τᾶτ' ἐποίων, ἔδοξα ἂν Εὐτύνιον μὲν ὅπ ὁπλοκλύεται παρεσκευακέναι, Εὐσέβιον δὲ ὅτι τυραννεῖ πεφευακότα. Εὐτυνίῳ γὰρ πολεμεῖ μὲν ἅπας ὁ κλῆρ@, ὁ μὲν ἑκὼν, ὁ δὲ καὶ πρὸς τὸ ξ κρατῆντ@ σώμημα· ἔγκλημα δὲ ξ πολέμυ τάτυ ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα ἐδέν. Φασὶ δὲ λεγόντων ἀκύειν, ὅπ ἀρετῆς ἐστι θρέμμα πρόβλεπτον· τ δὲ τὸ σώμημα ξ πολέμυ δόντα εἰ καὶ πολλοὶ μισθῦντες καὶ κακηγορῆντες κολακεύσιν, ἐγὼ ἅτε ἐχθρὸν τ ἀρετῆς, καὶ τῷ Διαβόλῳ συμπεάθονται τῷ κατὰ τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν ζπείροντι τὰ ζιζάνια, ἀδ' ἰδεῖν δυάμυ, ἀδ' ἂν μυρίας ἀπειλήσυ θανάτυς.

565. Ἰωάννῃ σχολασικῷ. φξέ

Ἐπειδὴ ἡ μὲν κακία διὰ τ ῥαδυπίκα πλοκάντων εἶναι τερπνῶν πορδύεται, καὶ τὴν ἡδονὴν ἔχει συμμετρξῦσαν· ἡ δὲ ἀρετὴ πόνυς προτείνεται καὶ ἀγῶνας· διὰ τᾶτο σκιὰν μὲν πολλὰς, αὐτὴ δὲ ὀλίγυς ἐπεσπάσατο εἰς τ ἑαυτῆς ἔρωτα. δέον γὰρ, σωφρῶντας ὅτι ἡ μὲν τ κακίας ἡδονὴ ῥαδίως σβέννυται, ἡ δὲ τ ἀρετῆς ἀΦροσύνη ἀοίδιμός ἐστι καὶ ἀθάνατ@· καὶ ὅτι ἡ μὲν ἀδοξίαν καὶ αἰσχύλλει, ἡ δὲ ἐπαίνυς καὶ δόξαν πίκτ· καὶ ὅτι ἡ μὲν πρὸς τιμωρίαν, ἡ δὲ πρὸς τιμὴν πλάτᾳ. καὶ ἡ μὲν τ Διάβολον ἔχει σωήγορον, ἡ δὲ τ τ καλλίσων νομοθέτην θεὸν· καὶ ἡ μὲν ἀνα-

τρέπ-

μβύλω, λεγόντων †τ̃ σοφῶν ἅτε νέῳ ὢν πρὸς τὰς †ἴσως λιὐπηθυμίας ἐμετρίαζες διὰ τὴν πενίαν, ἅτε γεγηραικὼς διὰ τὴν ἡλικίαν; τί τοσοῦτον λυπῆς; τί οὖν τ̃ ἐπιθυμιῶν ὑπερβαίνεις ὅρος; ἢ πέπωσο τούτων τοιαῦτα ὁρῶν, ἢ εἴργε σαυτὸν τ̃ θυσιαστηρίων. νῶν, ὡς ἅτε, ἢ, ὅπ ἅτε.

563. Σερωίῳ τριβύνῳ. φξγ΄

Ὅτι ἡμεροκαλές ἐστι, τετέχθαι ἄνθρωπον μίαν μόνην ἡδὺν ἡμέραν ἀριθμοῦντα τὸ δοξάριον τ̃ κόσμου τούτου, ἢ δὲ τ̃ ἀρετῆς εὐκλεια ἀμαύρωτός τε καὶ ἀπολύτητος, πᾶς τις τ̃ νοῦ καὶ φρονήσεως οὐκ ἀμοιρόντων ἰσχυρίζοιτο. εἰ δὲ πολλοὶ ἐκείνῃ μᾶλλον ἀντιποιοῦνται, τούτοις ἢ καταφρονοῦσι, θαυμαστὸν οὐδέν. ἐπεὶ καὶ οἱ τὰς μὲν ὑγιεινὰς σιτοῦνται τροφὰς, τ̃ δὲ νοσωδεσιν ἥδονται· καὶ οἱ ἀκρατεῖς τ̃ ἑταίραν ἀντὶ τ̃ σώφρονος αἱροῦνται γυναικός. ἀλλὰ χρὴ οὖν ἐκ φρόνας μὴ ἀπὸ τ̃ ἀρρωστούντων, ἀλλ' ἀπὸ τ̃ ὑγιαινόντων λαμβάνειν τὰς ψήφους.

564. Τῷ αὐτῷ. φξδ΄

Καὶ ἀσεβὲς εἶναι καὶ ἄνανδρον νενόμικα τοῦτ μὴ εὐδιδύντας μὲν, δικαστείαν δὲ παρεβεβλημένους παρέπειν, τ̃ δὲ ἀρετῆ κεκοσμημένων εἰδιοτρόπιον καταφρονεῖν· κἀκείνους ἐπαινεῖν, τούτους δὲ διώκειν. μὴ τοίνυν θαύμαζε, εἰ τὸ δίκαιον παρὰ τ̃ συμφέροντος πλῆθος, καὶ τὸ πρέπον παρὰ τ̃

σαυτῷ καλοκαγαθίαν προστίθη. ἄτω γὰρ σὺ μὴν ἀοίδιμος εἶης, ἐκεῖνοι δὲ δίκας εἰσπραχθήσονται, ὧν μείζους σὺκ ἂν δυνηθεῖεν δοῦναι.

560. Πέτρῳ. φξ

Ἐγὼ καινὸν φιλίας δόγματον ἠγεῖμαι τὴν ἀπροφασίστως μὴ τοῖς ἀδελφοῖς συμπίνοντα, μήτε τὴν κολακείαν τὰς φιλίας προσαγόμενον, μήτε λάθρα μεταχειριζόμενον τὰς ἔχθρας· ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα τὴν ψυχὴν γυμνὸν, ἀπλῆν μὴν τυγχάνοντα τὴν γνώμην, ἀπλῆν δὲ τὴν γλῶτταν, ἀπλούστερον δὲ ἔτι μᾶλλον τὸν βίον.

561. Νειλάμμωνι σχολαστικῷ. φξά

Ὥσπερ οἱ ψοφοδεεῖς καὶ πρὸς μόνον τὸν ἀκοὴν τῶν δεινῶν καταπλήττονται, καὶ ὁδὲ φύλλα φέρουσι κίνησιν, οὕτω δέος κατὰ τῶν τυχόντων μεγάλας ἐμποιοῦντας τὰς ὑποψίας· ἄτω καὶ οἱ παίοντες, ἐλέγχοις παντοδαποῖς βάλλοντες, οὐ σωφρόνων καὶ σκληρῶν ἐπαινούντων, καὶ σκληρῶν ψεγόντων, καὶ σκληρῶν σωφρόνων, καὶ σκληρῶν μὴ σωφρόνων κατατοξεύοντος σὺν ἐργασιμωτέρᾳ.

562. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. φξϐ

Ὅτι ὁδὲν ἀκόλαστον, ὁδὲ μεθυσικῶδες χρὴ διαπεράτεσθαι, ἀλλὰ σώφρονα καὶ κεκολασμένον ἔχειν ἐν παντὶ βίῳ τὸν δίαιταν, παντὶ πᾶν δῆλον τῷ νοῦ καὶ φρονήσεως σὺκ ἀμοιρεῦντι. τί τοίνυν τοιαύτην κωμῳδίαν προσορᾷς κατὰ σαυτὸν ἀδομένην,

τὰς οἰκείας προλήψεις κυρεῖντες. εἰδὲ ἔροιο, τί χρὴ ποιεῖν; Φαίλω, ὅτι ἐπειδὴ παντὶ τρόπῳ χρὴ διαφθείρεσθαι, ἄμεινον μὴ ταχέως· εἰδὲ, καὶν βραδέως· τὸ γὰρ ἀθάνατον λυπᾷν, οὐκ ἀνθρώπινον.

557. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. Φνζ

Δικαίως μὴ καὶ Δαφοιτᾶ πανταχῆ λόγος, τὰς σὰς ἀρετὰς διαγγελιζόμενος· ἐν δίκαιος ἂν εἴης νοῦρεν τοῖς ὁσημέραι καταρθώμασι φυλλορροεῖν γὰρ εἴωθε τὰ ὕστερον ῥαθυμούντων τὸ κλέος.

558. Ὠφελίῳ γραμματικῷ. Φνη

Οἱ μὲν ἄλλοι φιλόσοφοι τέχνην τεχνῶν καὶ ἐπιστήμην ἐπιστημῶν ὠρέσαντο εἶναι τὴν φιλοσοφίαν· Πυθαγόρας γοῦν, ζῆλον σοφίας· Πλάτων δὲ, κτῆσιν ἐπιστημῶν· Χρύσιππος δέ, ἐπιτήδευσιν λόγου ὀρθότητος. καὶ αὐτῶν ἓν τὸ δοκοῦντων ἄκρων εἶναι οὐχ ὁμοίως ἐρῶμεν, ἡμεῖς ἀληθῆ φιλοσοφίαν ἐρῶμεν, τὸ μηδὲν τῶν ἡκόντων εἰς εὐσέβειαν καὶ ἀρετὴν παρορῶσαν.

559. Εὐτονίῳ Δαμόνῳ. Φνθ

Εἰ καὶ ἦλθεν ἐπὶ σὲ ὁ δὴ καὶ πάντων ἀχθὸς τὸ ἀδοκίμων ἀψάμενον φθόνος ὡς τὰ οἰκείας ὑπερμενῶν συμφορὰς τὰς ἑτέρων ἀρετὰς, μᾶλλον ἢ τὸν ἀχθομένων τοῖς ἑτέρων ἀγαθοῖς, ἢ τοῖς ἑαυτῶν κακοῖς, μὴ θαράττου· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα ἡγησάμενος ἀρετῆς εἶναι τεκμήριον, τῇ

δεῦσθαι τοῦ ἐμοὶ πλησιάζοντος· εἰ δὲ καὶ ἄμφω ἔχοιεν, καὶ λυπεῖ τινας, ἀλλ' ἥδιον μετὰ παῤῥησίας λελέξεται. ὥσπερ ἀγάλματα πλείστοις, καὶ πᾶσιν ἐπιδείκνυμι μέγα φρονῶν ἐπὶ τῷ πιστοὺς ἔχειν φίλους.

554. Πέτρῳ σχολαστικῷ. φνδ'

Οἱ μὲν τὰ τῶν πραγμάτων κρίσιν ἔχοντες ὀρθὴν, τοῦ ῥᾳθυμίας ἢ καταπαλαιόμενοι, ἴσως καὶ ἀναμαχέσονται, καὶ σήσουσι κατ' αὐτῆς τρόπαια· οἱ δὲ μηδ' αὐτὸ τοῦτο εἰδότες, ὅτι ἡττῶνται, πότε νίκης ἀντιποιήσονται;

555. Πέτρῳ ἀναγνώστῃ. φνέ

Ἐπειδὴ δεινὸν μὲν καὶ ἀμήχανον τῆς ψυχῆς ἐστι κάλλος, ὅταν τῇ συμμετρίᾳ τῶν ἀρετῶν λαμπρύνηται· ἀγαλλέσθω δὲ καὶ ἡ μορφὴ γίγνεται αὐτῆς τὸ εἶδος, ὅταν τὸ τῆς κακίας αἶσχος † ἀποματτηται. ζηλωτὰ σωμὲν ἐκεῖνα μὲν κτήσασθαι, τοῦτο δὲ ἀποτρίψασθαι. ἴσως, οὐκ.

556. Ἀπολλωνίῳ. φνς'

Οἶδα μὲν, ὅτι τινὲς μὲν τὸ ταχέως, τινὲς δὲ τὸ βραδέως τεραπεύεσθαι ἐπὶ ταῖς ὕβρεσι, σύμβολον πιθάνης καὶ μηδὲν ἑαυτοῖς συνειδέναι τῶν εἰρημένων. ὅπως γὰρ ἂν ἕκαστοι διακέωνται, τοῦτ' οἴονται χρῆσαι ποιεῖν. οἱ μὲν γὰρ ἀνδρειότεροι καὶ γνησιότεροι τὸ ταχέως ἐνδιδόναι τεκμήριον ποιοῦνται ἀρετῆς, ὡς τὰ πράγματα σκοποῦντες, ἀλλὰ τὰς

550. Παλλαδίῳ Ἀμαθοῦντι. φν'

Πυνθάνομαι, ὅτι τὸ νόσημα τὸ σῆς ψυχῆς ἀπὸ μικρῶν καὶ φαύλων ὁρμηθὲν καὶ τῶν καιρίων ἐχώρησεν, ἰατρικῆς τέχνης κρεῖττον γιγόμενον. εἰ τοίνυν τοῦθ' ὅτως ἔχει, ἐπίτρεψον ἑαυτὸν τῇ ἐπισημονικῇ καὶ θείᾳ χειρὶ, ἥτε νόσημα, ἥτε πόνος, ἥτε φύσις ἐστὶν ἀντίπαλος· καὶ ῥαδίως εἰς ὑγιείαν ἀναστοιχειωθήσῃ.

551. Θεοφανίῳ. φνά

Τοῦ γὰρ αὐτίκα δεινοῦ τὸν λογισμὸν θετέον ὦ φίλε ἀπαγαγών, ὅλος γενοῦ τῆς μελλούσης ἐλπίδος· ἐπειδὴ καὶ ἡμεῖς, ὅτε ἡ φήμη τὸ δεινὸν ἐπήγγειλεν, ἐμικρῶς λυπηθέντες, ἀνενεγκεῖν ἑαυτοὺς πεπείκαμεν.

552. Ἡλίᾳ Ἀμαθοῦντι. φνϚ'

Εἰ καὶ μηδεμία σοι πρόφασις ὁμολογία, ἐμοὶ πρέπει συγγνώμῃ νέμειν τῷ δι' ὧν αἰσχύνεται ἀπολογήσασθαι, πεπλημμεληκέναι ὁμολογοῦντι. μὴ τοίνυν ἀπόνοιάν σοι λογιζέτω τὸ, ἐμὲ μὴ ἀναμεμνῆσθαι τῆς σῆς ἀπολογίας, ἀλλὰ μᾶλλον εἰς ἀγάπην χειραγωγείτω· ὅτι τοσαύτη μοι πρὸς ἐρρῶσθαι βλέπουσι πρόφασις, ὡς ἂν τῆς ἐρυθρίασιν ἀπολογήσασθαι συγγνώμην νέμειν.

553. Ἀλυπίῳ. φνγ'

Ἐγὼ τὴν γνώμης πρὸς τὴν γλώττης ἀξιῶ πεπαι-

διὰ πόνων τὴν ἐν βίῳ ἀείμνηστον δόξαν ὠνεῖσθαι, οὐ πειθομένους διδάσκοντες· οἱ δὲ δόξης ἁμαρτάντα τυχεῖν γλιχόμενοι, καὶ βασιλείας οὐρανῶν ὀρεγόμενοι, οὐκ οἶδ' ὅπως νομίζουσι διὰ ῥᾳστώνης φιλεῖν τοῖς ἀνθρώποις τὰ χρηστὰ κτᾶσθαι γίνεσθαι.

547. Τῷ αὐτῷ. Φμζ

Ἐπειδὴ οὐχ ὁ λέγων τοσοῦτον, εἰ καὶ πᾶσαν κίνησιν δεινότητα καὶ τέχνην ῥητορικὴν, πεκταίνει τὴν πειθὼ, ὅσον ὁ ἀκούων· οὐθέμις τὸν λέγοντα μὲν τὰ ἄριστα, μὴ πείθοντα δὲ, ψέγειν· ἀλλ' ἐκεῖνον, τὸν τοῖς κρατίστοις πειθθῆναι μὴ ἐθελήσαντα.

548. Τῷ αὐτῷ. Φμή

Ὥσπερ ἀκρόπολις ἀπορθήτοις τείχεσι πεπυργωμένη, καταγελᾷ τῶν πολιορκούντων αὐτὴν· οὕτω καὶ ψυχὴ, εἰ πάσαις τῶν ἀρεταῖς ἑαυτὴν περιφράξειε, καὶ τῇ θείᾳ συμμαχίᾳ πυργώσειεν, εἰς αἰσχύνην καὶ γέλωτα ἀφανισθήσεται τοῖς πολιορκοῦσιν αὐτὴν τὰ μηχανήματα.

549. Ἡσαΐᾳ. Φμθ

Μὴ ἡ θεία μακροθυμία ὀπτηριάσῃ σε εἰς κακίαν, ἀλλ' εἰς ἀρετὴν προκαλείσθω. ἀτοπώτατον γὰρ τὸ διὰ τῶν ἀγαθῶν βλάπτεσθαι· ἀγαθὸν ἡ μακροθυμία ἔλεον μὲν τοῖς μετανοοῦσι, κρίσιν δὲ τοῖς ἀμετανοήτοις ὠδίνουσα.

Παλ-

ψασι πράγματα· πεσεῖσθόσων ὁ ὠδαπεσεῖσθόσων· καταρθώσων, ὁ καταστρέψων· ἵνα ὃν μὴ ὠδαπεσεῖσθείας ἐποσαίης γραφῶ, ἧκε τῶν ταχίστω ἀπολογησόμω, καὶ τὴν ἀδοξίαν ἀποτειψόμω.

544. Ὠφελίῳ γραμματικῷ. φμδ'

Μεγίστη ὦ φίλ ἰσορίας καὶ θεωρίας ἀρετὴ πεκὴ διάρθρωσις αἰτιολογίαι, καὶ τὸ τὰς ἐποθήκας τοῖς ἀγνοοῦσιν ἀποκυμνᾶν. εἰ γὰρ τοῦτης χηρεύσειε τ ἀρετῆς, ἐ τ ἀποδείξεως ἔρημ εἴη.

545. Μάρωνι. φμέ

Μὴ παρ' ἐμοῦ, ἀλλὰ παρ' αὐτῆς τ φύσεως τ πράγματ μάνθανε, ὅτι καὶν μυρίας χρημάτων πόρους ἀπονοήσῃς, κόρον οὐχ εὑρήσεις· τοῖς μὲν γὰρ πόροις ὁ κόρ ἀκαταλλακτός ἐστι, τῇ δ' αὐταρκείαι καὶ ὀλιγοδείαι, καὶ ζεύγνυται, καὶ συγχορεύει, καὶ συνοικεῖ. πέπαυσο τοίνυν ἀκίχητα διώκων. διωκόμω γὰρ ὁ καταλαμβάνεται, μὴ διωκόμω δὲ αὐτεπάγγελτ ἀπιποιτᾶ, ὁ μόνον ἀνάπαυσιν, ἀλλὰ καὶ εὐφροσύνην ὠφίνων.

546. Ἀσκληπιῷ σοφιστῇ. φμς'

Θαυμάζω, πῶς ὁ Ὅμηρ μὲν καὶ Πίνδαρ ἀξιοῦσιν ἀλκίμους εἶναι δεῖ τ μέλλοντας λήσειν, ἔπειτε ἐγκόνητ Θεοκυδίδης ἢ σαφῶς ἱκετεύει, μὴ φεύγειν δεῖ τ πόνους, ἢ μηδὲ τὰς ὥρας διώκειν· Σοφοκλῆς ἢ φάσκ, πόνε σοι χωρὶς οὐδὲν εὐτυχεῖ.

24ρ.

541. Ἀθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. φμά

Εἰ μὲν τὸ μὴ δοκεῖν φιλοσοφεῖν, ὡς φῂς, φιλοσοφίαν ἀρίστην εἶναι νενόμικας, εὖ ἂν ἔχοι· εἰ δὲ ἀρχὴν ῥαθυμίας, καὶ μεταβολὴν πολιτείας φαντασθείς, τοῦτο κατεκομψεύσω, κακίστῃ γνώμῃ ἐχρήσω. χρὴ μὲν γὰρ ὀρθῶς, καὶ μὴ πρὸς ἐπίδειξιν βίον, εἰδέ τις ἀλλὴ ῥαθυμία, αὐτὸ τοῦτο ἐρυθριῶν εἰπεῖν, ἀπὸ δὲ μὴ δόξης φιλοσοφεῖν ἀρξάμενος εἰς τὸ μηδόλως φιλοσοφεῖν πλουτήσειεν, ἀμείνονα ἐπιδείξεις τὸν αὐτὸν τοῦτον σπουδάσαντα ἐπίδειξιν, ὅτι φιλοσοφεῖν προήρηται.

542. Δανιὴλ πρεσβυτέρῳ. φμβ

Οὐ χρὴ λυμαίνεσθαι τὰς χάριτας τῷ ἐν ἀδίκοις πράγμασιν ἀνταποδίδοναι τὰς ἀμοιβάς· ὁ μὲν γὰρ δικαίως μὲν βοηθηθείς, ἐν ἀδίκοις δὲ πράγμασι τῷ βοηθήσαντι ἐπαμυνῶν, ἃ δικαίως δικαίαν χάριν διαφθείρει· καί μοι δοκεῖ ὁ μὴ ἕτω ἀμειψάμενος δίγνωμον εἶναι. ὁ μὲν γὰρ δικαίως ἐπικουρίας τυχὼν, δικαίως καὶ τὴν ἀμοιβὴν ἀποδῶναι ὀφείλει, ἵνα σωθείη τοῦ χάριτος ἡ πρόνοια. ἀλλὰ μηδὲ οἱ ἐν οἷς θέμις ἐργασάμενοι, ἐν οἷς μὴ θέμις ἀπαιτείτωσαν τὰς ἀμοιβὰς· μηδὲ ἀχαρίστως καλείτωσαν τοῦτον ἐν οἷς μὴ ἔξεστι μὴ ἀμειψαμένους.

543. Πέτρῳ πολιτευομένῳ. φμγ

Ἐπέμφθης ἀνύστων, ἃ προξενήσων τοῖς πέμψασι

σιαζ, ὅπως ταύτην ἀποτρίψαιτο τὴν ἀδοξίαν.

537. Εὐδαίμονι Φιλίππῳ. Φλζ'

Ἐπειδὴ οὐκ ἐξ ἴσης τῶν διδασκάλων τὴν ἀκρόασιν ποιούμεθα, ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπὸ τὰ βιωτικὰ ὠφελοῦσι προσέχομεν τὸν νοῦν, τὴν δὲ ἀπὸ τὴν θρησκίνιον Φιλοσοφίαν καλούντων ἁδρὸν φωνὴν ἀνέχομεθα· διὰ τοῦτο τὰ μὲν ἔργα, τὰ δὲ ἡγούμεθα παίγνια.

538. Ἥρωνι πρεσβυτέρῳ Φλη'

Χρὴ καὶ τῷ λέγειν, καὶ τῷ γράφειν ἡμᾶς τὸ μέτριον· καὶ μὴ ἔξω τῶν καιρῶν φέρεσθαι, εἰ μήγε ἡ τῶν ἀκροατῶν βραδυτὴς ἀναγκάσειεν ἅπαντα τὰ λέγοντα, καὶ ἀπὸ τὸ μακρηγορεῖν ἐκκαίζειν.

539 Ζωσίμῳ, Μάρωνι καὶ Χαιρήμονι. Φλθ'

Εἰκὸς μέγιστα καὶ συγγνώμης μείζονα ἐπλημμεληκέναι τινὰ, ἀλλάγε συγγνώμης ταῦτα ἀξιοῖ ὁ κρατὴς, εἴγε εἰλικρινὴς μετανοία θεραπεύοιτο.

540. Ἱέρακι πρεσβυτέρῳ. Φμ'

Οἱ περὶ τοὺς κινδύνων τῷ φόβῳ δεδεγλωμένοι, ἢ μὴ ἐνεγκεῖν τὴν προσδοκίαν δυνηθέντες, περὶ τοὺς πραγμάτων ἐν καιρῷ τὴν μεταβολὴν θεραπεύσαντες, ὡς οὐκ ἔμελλον ἐν αὐτοῖς τοῖς δεινοῖς ἐμβεβηκότες ἄνανδροι ὀφθήσεσθαι; οὐκοῦν εἰ παρόντες ἐδέησαν ἂν ὤνησαν τοὺς συναγωνιστὰς, ὑποντες τὰ μέγιστα ὠφέλησαν, καὶ τὴν λύπην τὴν ἐκ τῆς † προδοσίας ἠμαύρωσαν. † ἄλλ. προσδοκίας.

Ἀθανα-

προτροπάδην φθόγγους, τὸ ἐν τοῖς ἐλεεινοῖς ἁρμόττον, ἐν δὲ τοῖς αἰσχίστοις ἀναιδέστατον. τὸ ἐχθρὸς ἡγέμονον οὔτε μήτε καὶ γνώμην βλάπτοντας οὔτε πέλας, μήτε ἐξ ὑπαγμάτων.

535. Οὐάλεντι. φλέ

Τοὺς παρ' ἀξίαν τυχόντας ἱεραρχικῆς τιμῆς ὑπακούειν ἀνάγκη τοῖς δεόντως δεδωκόσι, κἂν εἰς αὐτὸ τὸ θεῖον τὰ δρώμενα βλέπῃ τῇ διὸ καὶ ἀλλήλοις τὰ ἄδικον ταύτην ἀντίδοσιν παρέχοντες, δύναμιν δὲ μικρὰν εἰς τὸ κατὰ τὸ εὖ βιώντων σωλίζεσθαι προσλαμβάνουσιν. εἰ δέ τις ἢ τάττοις, ἢ ἐκείνους αἰτιάσοιτο, ὡδικινῶσι τοῖς δρωμένοις καὶ εἰρωνείαν, ὃ τὰ δρωμένων ἀλγεινότερον, τῷ συγχωρεῖν γίνεσθαι, ταῦτα βάλλειν τὸ θεῖον καταψηφιζόμενοι.

536. Ἀθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. φλς

Μῖσός σοι ἀνεφύη ὡδὲ πᾶσι διὰ τὰ ἀσέβειαν, τὰ Ζωσίμῳ φίλῳ τῷ σῷ πολεμηθέντα. οἱ μὲν γὰρ ἀφειδέστεροί φασι, μὴ ἄμοιρόν σε εἶναι τὰ δραματουργίας· οἱ δὲ ἐπιεικέστεροι, ἄμοιρον μὲν εἶναι, δυνάμενον δὲ κωλῦσαι, μὴ βεβουλῆσθαι· διὸ καὶ δίκαιον ἂν εἴης ὡδὲ πάντων ταῖς κατηγορίαις βάλλεσθαι· οἱ δὲ βεβουλῆσθαι μέν, μὴ δεδυνῆσθαι δέ. ἀλλ' ὅδε ἔστι τὸν ἀφιέσαν πρὸς σὲ φέρεσι ψῆφον· ἀλλὰ φράζουσιν, εἰ καὶ μὴ κεκοινώνηκε ξυγκέκραται, ὅτι τοιοῦτος ἀνδρὸς φίλου γεγένηται, μεμόλυται. αὐτὸς δὲ δίκαιον εἰ βουλεύσαι,

531. Ζωσίμῳ. Φλά

Εἰ καὶ ἀνηκέστῳ σοι μανίᾳ κεχειρωμένῳ μαίνεσθαί σοι δοκοῦσιν οἱ ζωφρονοῦντες, καὶ ὠφελαπαίειν οἱ νηφοντες· ἀλλ' εἰ ὀλίγον ἀνενέγκοις, παλινῳδίαν ᾄσῃς, καὶ τ' ἐναντίαν ψῆφον οἴσῃς.

532. Τῷ αὐτῷ. ΦΛΒ

Εἰ καὶ αὐτὸς ὁ προπάτωρ σοι τῶν ἱερωσυνῶν, ὁ μὲν τοῦ φιλαρχίας, ὁ δὲ τοῦ φιλαργυρίας μεθύων, ὁ μὲν ἐπώλησεν, ὁ δ' ἠγόρασε τὸ νόμα. ἐγὼ γὰρ ἂν φαίην τὸ πρᾶγμα· ἀλλὰ δὸς σωτὴρ τῶν ἱερῶν γραφῶν, καί σε ποιήσουσιν ἱερέα. ἐὰν γὰρ τοῖς νόμοις αὐτῶν πειθῇς, ὅπερ ἃ δεόντως ἐδέξω, δεόντως μεταχειρίσῃ.

533. Ἀμμωνίῳ ἀναγνώστῃ. ΦΛΓ

Λέληθας τούτων ἕνεκα δυσχεραίνων, ἐφ' οἷς ἤδεσθαι προσῆκεν ἐμοί· τὸ μὲν γὰρ ῥᾴθυμον, ἄπονον· καὶ τὸ μόνον ἀστεφάνωτον, ἀλλὰ καὶ κολάσεως πρεῖττον τὸ μὴ πόνων καὶ ἱδρώτων βιῶν, ἀναρρήστων καὶ στεφάνων αἴτιον. τίσιν δὲ ἀσωμάτοις καταριθμῇ, τοῖς πνευματικοῖς μὲν ἐνταῦθα, κολασθησομένοις δὲ μετὰ ταῦτα; ἢ τοῖς ἀθλητοῖς μὲν τῇδε, ἐκεῖσε δὲ στεφησομένοις; ἐγὼ μὲν οἶμαι τούτους. εἰ δὲ καὶ αὐτὸς τούτοις ζηλοῖς, μὴ φεῦγε τοὺς πόνους, ἀλλὰ τὴν δόκλειαν δίωκε.

534. Διδύμῳ πρεσβυτέρῳ. ΦΛΔ

Μὴ μέμφου τὸ ἀμείλικτον ἐκείνου θηρίον προ-

μθμον, ἀλλοτρίᾳ τάχιον ἢ δεόντως ἐναβρυνέσθαι· ἴσθι, ὅτι καὶ Ἱπποκράτης ὁ Κῷος, ᾧ πάντες εἴκασιν, ἔφη τὴν ὑγιείαν διαπρεπεῖσθαι τῇ ἀσθενείᾳ· διὸ καὶ ἡ ἔνδεια μήτηρ ὑγιείας εἰκότως εἴρηται. σοφὸν ἦν ἄνδρα εἰπάτω, ὁ μὲν, μηδὲν ἄγαν· ὁ δὲ, μέτρον ἄριστον. εἰ τοίνυν καὶ ἐπὶ τροφῶν, καὶ ἐπὶ τῶν γυμνασίων τὸ αὐτὸ μικρὸν οὐκ ἔστι μικρὸν· εἰς ὑγιείαν γὰρ βλέπει· φυλάξωμεν, μήποτε τῷ κέρδει τὴν ὑγιείαν ἐξορίσωμεν. Ἐπιδημ. ς'. δ'.

529. Τ' πατίῳ. φκθ'

Κάνταῦθα ὦ βέλτιστε, ἐπειδὴ τοῖς μέλλουσι διαπρεπεῖς, ἡ ἀρετὴ λαμπροτέρους ἀποφαίνει σοῦ ἑαυτῆς ἐραστὰς, εἴτε δ' ἡμέρᾳ, εἴτε δυσημερίᾳ † χορδύσειεν. εὖ γὰρ πράττοντας λαμπροτέρους, καὶ δυσκολίας συμβάσης σοὶ ἀφίησι καταπεσεῖν εἰς ἀθυμίαν ἀθυμίαν, τοῖς μὲν κόσμος γιγνομένη. † ἄλλ. βεβδεύσειεν.

530. Ἀθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. φλ'

Πάντες, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ἄνθρωποι σκοπὸν καθ' ἑαυτοὺς καὶ πρὸς τὸν ἄλλων τοὺς ψόγους σκοπέρουσιν· ὁ γὰρ δίκαιος δικαίους εἶναι πιστεύει πολλούς, καὶ ὁ ζώφρων ζώφρονας, καὶ ὁ λῃστὴς λῃστάς, καὶ ὁ ἀνδροφόνος ἀνδροφόνους. μὴ τοίνυν θαύμαζε, εἰ καὶ Ζώσιμος, ὁ πάντας σοῦ ἐπὶ πολυπραγμοσύνῃ βεβοημένους ἀποκρύψας, ἐκ τῶν καθ' ἑαυτὸν πάντας πονηροὺς εἶναι ψηφίζεται.

Ζω-

527. Ἥρωνι ἐπισκόπῳ. φκζ

Τῷ λόγῳ μὲν τὴν ἀρετὴν κοσμοῦντι, ἔργῳ δὲ τὴν κακίαν περιβάλλοντι καὶ ἐοικότι τοῖς ἐπὶ σκηνῆς παίζουσιν· καὶ λέγοντι μὲν ἃ μὴ γινώσκει, μηδὲ τοῖς ἔργοις βεβαιοῦντι ἃ λόγοις σεμνύεται· ᾠδαίνω δ' ἐγὼ μὲν ἐπαινεῖν τὴν ἀρετὴν μὴ λήγειν (οὐδὲ γὰρ δίκαιον) ἀλλὰ λήγειν τὴν κακίας, ἵνα κατ' ἄμφω δόκιμος εἴη.

528. Δομετίῳ κόμητι. φκη

Ὅπερ ἐπὶ τῶν γυμνασίων τὴν ὑγιείαν διατηροῦντων Ἰσυχᾶς παρῄνεσεν. ἄσκει γυμνασίων μὴ τὰ πρὸς ῥώμην, ἀλλὰ πρὸς ὑγιείαν συμφέροντα· τοῦτο δ' ἂν ἐπιτύχοις, εἰ λήγοις τῶν πόνων ἔτι πονεῖν δυνάμενος. τοῦτο καὶ ἐπὶ βρώσεως καὶ πόσεως, καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὧν ἄνευ ζῆν οὐκ ἔστιν εἰ μετενέγκοις, κομιδῇ ὠφεληθήσῃ· χρῶ τοῖς σιτίοις καὶ ποτοῖς, μὴ τοῖς πρὸς ῥώμην, ἀλλὰ τοῖς πρὸς ὑγιείαν βλέπουσι. τοῦτο δ' ἂν ἐπιτύχοις, εἰ λήγοις ἐσθίων καὶ πίνων, ἔτι φαγεῖν καὶ πιεῖν δυνάμενος. εἰ δὲ φαίης, Διατί μὴ τὰ πρὸς ῥώμην; φαίην· ὅτι μάλιστα μὲν οὐκ ἀθλητὴν, ἀλλὰ φιλόλογον παρῆκεν. ἔπειθ' ὅτι καὶ κατ' αὐτὸν τὴν ῥητορικὴν ῥώμη μετὰ μὲν φρονήσεως ὠφελεῖ, ἄνευ δὲ ταύτης σὺν ἔχοντας βλάπτει. καὶ τὰ μὲν σώματα τῶν ἀσκούντων κοσμεῖν δοκεῖ, τὴν δὲ ψυχὴν ἐπιμελείας ἐπισκοπεῖ. εἰ δὲ νομίζεις, τὴν σοφιστὴν ἰατρικῆς ὄντα ἄπειρον, καὶ τὸν ἀκριβῆ μὴ ἐπισά-

τῶν φασκόντων, μὴ ἀσπαζομένων ἢ. οἱ μὲν γὰρ κρίσεως διεφθαρμένης, καὶ ἃ μὴ ὑγιαίνειν τὸ λογισμὸν, καθ' ἑαυτῶν ψῆφον ἀναφέρουσιν· οἱ δὲ τῷ ἐπαινεῖν αὐτὸν, κἂν μὴ πρέπῃ, δεικνύουσι μείζω περὶ αὐτὸν ἔχοντες δόξαν.

514. Μάρωνι. Φκδ'

Οὐ θέμις τοῖς διὰ μοχθηρίαν κακηγορημένοις ἀνεῖναι λέγειν, ἃ τοῖς φθονημένοις δι' ἀρετὴν, καὶ τάχα πάσχουσι λέγειν θέμις· ἢ πέπασο πίνων τοιαῦτα ὁρῶν· ἢ μὴ παύσῃ, ἀνεῖναι μὴ φέρειν, ἃ τοῖς εὐδοκίμοις πρέπει. ἄτοπον γὰρ τὰ αὐτὰ λέγειν, τὴν εὐθέσεως, ἀφ' ἧς ἑκατέροις γίγνεται, διαλλαγήσης.

525. Παλλαδίῳ ἀναγνώστῃ. Φκέ

Μὴ πᾶσι σαυτὸν πίστευε ὦ Φιλότης τοῖς διδάσκειν περὶ ἀρετῆς ἐπαγγελλομένοις· εὑδὲ γὰρ πάντες ἐφεξῆς ἄξιοι λόγου· ἀλλ' ἐκείνοις, οἷς ὄντως ἡ ἀρετὴ διὰ τῶν πραγμάτων ἐμπέπεται· νῦν γὰρ ἀξιῶ πείθειν σε οὐκ ἐνὶ χρῆσθαι διδασκάλῳ, ἀλλὰ μὴ χρῆσθαι πᾶσι τοῖς βελομένοις.

526. Παλλαδίῳ, Σερμίῳ διακόνοις. Φκς'

Ὡς μὴ ἀνεξομένης τὴν θείας δίκης, εἰ μηδὲ μακροθυμίᾳ βελτιωθησόμεθα, ἀλλὰ πάντως δίκας πρεσβυτέρας οὖν μηδὲ τῇ ἀνοχῇ εἰς βελτίονα πεσθυμηθέντας πολιτείαν ἑαυτοὺς μεταῤῥυθμίσαμεν, ἵνα διακεώμεθα.

Ἥρωνι

φιλῆς κρείττων τούτων ἀφίσκεται· σοφὸς μὲν ὢν σωιδεῖν τ' ἀπάτιλω, σοφώτερος δ' ἢ διελέγξαι τιλὶ ἐν τοῖς λόγοις κρυπτομένιλω δεινότητα.

520. Τῷ αὐτῷ. φκ'

Οὐ ταῦτα χρὴ μανθάνειν μόνον, δι' ὧν ὁ μὲν ὀξὺς ἄκρος εἰπεῖν, ὁ δὲ βραδὺς ἀμείνων τῶς καθίσαται, ἀλλὰ καὶ τὰ δι' ὧν αἱ ψυχαὶ βελτίωνται· ἵνα μὴ μόνον τῷ τιλὶ γλῶτταν ἐκκαθάρθαι, ἀλλὰ καὶ τῷ τ' γνώμιλω κεκοσμῆσθαι δοκιμώσιν.

521. Ἀλφίῳ πρεσβυτέρῳ. φκα'

Ἄτοπον τὰς αἰτίας τ' ἀπωιθέντων τῆς καλοῖς δπὶ σοῦ μὴ πεπεικότας μεταφέρειν· καὶ μαλισα ὅταν φαίνωνται διὰ πάντων τ' ἐνδεχομένων ἐλθόντες, δι' ὧν ἡ πωιθὼ δημιεργεῖται.

522. Τῷ αὐτῷ. φκβ'

Οὐδὲν δ' δόξης ἐρῶντος ταπεινότερον, ἀδὲ δ' καταφρονοῦντος ὑψηλότερον. ὁ μὲν γὰρ εἰκθεν μηδὲν ἔχων μέγα, ἐφ' ᾧ ἐγκαλλωπισθείη, διὰ τ' ἔξωθεν φαντασίας λαμπρότερον οἴεται δεῖν εἶναι· ὁ δ' ὥσπερ ἐξ οἰκείας πηγῆς σεμνυνόμενος, ἀδὲν τ' ἔξωθεν δεῖται προσθήκης· διὸ καὶ δ' μὲν ἀδὲν ἀθλιώτερον, δ' δ' ἀδὲν ἀκλεέστερον γένοιτ' ἂν.

523. Ἀλεξάνδρῳ πρεσβυτέρῳ. φκγ'

Ὅσῳ δ' διαπτύειν τὸ θαυμάζειν κρεῖττόν ἐστι, τοσῷτόν μοι διαλλάττειν δοκοῦσιν οἱ μηδὲν ἀρετιλὼ τ' ἀρετιλὼ εἶναι νομίζοντες, τ' ἀρετιλὼ μὲν εἶναι αὐ-

καὶ ῥαδία καὶ βελτίση τυγχάνει· τὸ γὰρ ἐπεξιέναι ἢ δύσκολον καὶ ἐργωδέστερον, καὶ χειμῶνος τὸ ψυχῶν πληροῖ· ἄμεινον τὸ φιλοσοφεῖν.

517. Ὠφελίως γραμματικῶς. φιζ

Εἰ ἐν μὲν τῇ σκιωῇ γελῶσιν οἱ φιλοθεάμονες ἀπαλώτερον ἢ δέοντος, ἐν δὲ τῷ ἱπποδρόμῳ θυμοῦνται πλέον ἢ πρέπει, ἐκεῖ μὲν τοὺς τῶν αἰσχρῶν δραμάτων ἐκθηλυνόμενοι, ἐνταῦθα τὸ τῶν ἡμίλλαις πρὸς μανίαν ἐκβακχεύόμενοι, (μικροῦ γὰρ τὰ τῶν κενταύρων μιμοῦνται) πότε ἐν τῇ πρὸς ἡκόσῃ καταστάσει ὀφθήσονται; ἢ πότε τὰ ἀνδράσι πρέποντα πράξειαν; ὅκνου γρὴ εἴτε πειθοῦ, εἴτε ἀνάγκῃ εἴργειν σὺν τοιούτους ἀπὸ τοιαύτης ἀκοσμίας.

518. Λαμπτῆρι Διακόνῳ. φιή

Ὅταν τις, ὦ σοφίας αὐτόφυες ἄγαλμα, ἄνευ μὲν πρεπείας παρέχηται τὸ ἀνδρεῖον, ἄνου δὲ ὕβρεως τὸ βλοσυρὸν· καὶ τὸ μὲν ἐμβριθὲς καθαρεῦον συγκότητος, τὸ δὲ ζῶφρον σὺν ἀπάνθρωπον, ἀλλ' ἀῤῥήτῳ κεκραμένον φαιδρότητι· τότε καθαρεὰς τῶν κακιῶν τὰς ἀφορμὰς πεπηγυῖαν τῶν ἀρετῶν, αὐτὰς τὰς ἀρετὰς ἐπιδεικνύμενος, ἀσίδιμος ἔσῃ καὶ ὀνκλεής.

519. Στρατηγῷ μονάζοντι. φιθ

Εἰ καὶ εἰσὶ τινες δεινοὶ μὲν ἀπατῶντες λαθεῖν, δεινοὶ δὲ φωραθέντες πρὸς λογίσασθαι· ἀλλ' ὁ θεοφιλὴς

καταφρονεῖς, καὶ ὅτως ἀπέχει τ κατ' αὐτῶν ἀδικίας· εἰδὼς, ὅτι κἂν ἀδικῆσαί σε ἐδυνάσαντο, ἀλλὰ σωφρονέσθαι σε οὐ δυνήσονται. πολλοὶ γὰρ εἰς κατηγορίαν ἐτράπησαν· καὶ ὁ μόνον εἰς ἔθαφος κατήνεγκαν τὰς τ ἀδικησάντων ἕξεις, ἀλλὰ καὶ τ ψυχῆς αὐτῆς στερηθῆναι παρεσκεύασαν.

514. Τῷ αὐτῷ. φιδ'

Μεγίστων ἐγκωμίων καὶ στεφάνων ἀξίους εἶναί φημι σὲ τ ἄνδρα ἐγγεγραφὼς τοῖς θηκῶν τὸ δέον προέξασας, καὶ τὰς εὐφυεῖς ἀφορμὰς εἰς καλοκαγαθίαν γεωργήσασας, ἐλευθέρως τι τ πρὸς τ ἀρετὴν ὁρμαῖς χρησαμένους. εἰ δὴ τοῦθ' ὅτως ἔχει, οἱ μὴ νόμον καὶ χάριν παίοντες, καὶ μηδὲ αὐτὴν ὁδεῦσαι ἐθέλοντες ὁδὸν, ὥσπερ οἱ παλαιοὶ ὤφλησαν, ἵνα τ τύχοιεν ἐλέους;

515. Ἀνατολίῳ. φιέ

Λίαν σέ τινες αἰτιῶνται, ὅτι τοῖς μὲν ἀεὶ ἐρᾶν θέμις, τούτοις ὡς ἥδιστα λαλεῖς· οἷς δὴ λαλεῖν αἰσχιστον, τούτους σωφρονεῖν πεπίστευσαι· ὃς δὴ παρόντας ἡμᾶς ἀτιμίας ἄξιον, τούτους καὶ ἀπόντας ἀγαπᾷς. εἰ τίνων ἀληθεύουσι, γνωσιμάχει· εἰ δὲ μὴ, δῆλον· ἵνα ὑπισχνούμενοι σωφρονεῖν τοὺς ὑπὸ τ σοῖς διαβολαῖς ἁλισκομένους.

516. Νείλῳ, Πέτρῳ, Παύλῳ. φις'

Ἡ ὑπὸ τ ὕβρεσιν ἀνεξικακία λίαν τ ψυχικὸν ὠφελεῖ· καὶ εἰ συμφέρουσαν μὴ ἤδειν, χαλεπὸν ἂν ἦν ῥᾳδίως, κωμῳδῆ ἂν ἠνεσχόμην † μὴ τὸ τ πρέπουσαν † ἴσως πραγματείαν φεύγειν, τὸ λυσιτελὲς προϊέμενος· εἰ δὲ μὴ πᾶ.

πον, καὶν τ' ἀμφοῖν μέσῳ βάθρον ὁδόν. βέλτιον γὰρ ἔ μηδ' ὅλως ποιεῖν τὸ ὁπωσδήποτε ποιεῖν· τὸ μὲν γὰρ εἰς ἐλάττω πλουτᾷ ἡμωρίαν, τὸ δ' καὶν τ' ὠφελῇ τ' θεωμένων ἔπαινον κερδαίνει.

511. Τῷ αὐτῷ. Φιά'

Ἡ μὲν ὀλιγοδεία καὶ τὴν ψυχὴν ὠφελεῖ, καὶ τὸ σῶμα ὑγιὲς καθίησιν· ἡ δὲ πολυτέλεια ἄμφω λυμαίνεται, τ' μὲν τ' φρόνησιν, ἔ δ' τ' ὑγιείαν ἐξοπρακίζουσι· καὶ ἡ μὲν καὶ τὰς ἐμφύτους ἐπιθυμίας κατευωάζει, ἡ δὲ καὶ τὰς θεϊκὰς φύσιν διεγείρει. τρυφὴ γὰρ ἀσθενῆ πληρώσασα, καὶ τὰς ἐπιθυμίας ἀναζωπυρεῖ ἡδονάς. σὺ οὖν ἐκείνῃ μὲν χρῆσαι, ταύτην δ' ἀπόμασαι.

512. Μάρωνι. Φιϐ'

Ὅτι μὲν μυρίοι χειμῶνες καταποντοῦσιν εἰς τὴν ἔρασιν ῥημάτων ψυχρὸν, οὐδεὶς ἀγνοεῖ· ὅτι δὲ ἐν τοῖς πιστοῖς χειμῶσιν ἔστε ἀναπαύλης, ἔστε κόρου, ἔστε ἐλευθερίας, ἔστε ἄλλου τινὸς αἰσθάνεται, ἄστε ὑπὸ τοσούτων πολυμάτων ἀφικνούμενον, καὶ τοῦτο δῆλον. τίς ἂν τοιοῦτον ἕλοιτ' ἂν βίον, ἐν ᾧ πάντα μὲν ζόφελοι, καὶ θηρία, καὶ καταιγίδες, κύματα, ἀφροσύνη δ' ἢ εἰρωνεία σκοπός;

513. Ἡσυχίᾳ. Φιγ'

Εἰ καὶ πλουτεῖν δοκεῖς, μὴ καταφρόνει τ' πενήτων ὡς ἀναλωτῶν· μᾶλλον μὲν γὰρ τὴν δίκην, τὴν τοῖς ἀδικήμασι παρεπομένην. εἰ δὲ τούτης κατα-

508. Θεοπέμπῳ πρεσβυτέρῳ φή

Οὔτε λόγῳ, ὅτε ζητῆσις ὑπολείπεται τοῖς διδάσκειν μὴ τολμῶσι, ζυναντία δὲ ὧν λέγουσι πράττουσι· οὔτε μὴν γὰρ μήτε πράττοντας, μήτε διδάσκειν ἐπιχειροῦντας, εἰκὸς μετριωτέραν ἀπαιτηθῆναι μισθαποδοσίαν· οὔτε ἢ ἐναβρυνομένους μὴ ἐπὶ τῷ διδασκαλικῷ λόγῳ, μὴ ποιοῦντας ἢ ἃ φασιν, ἀπαραίτητον κἀσύγγνωστον.

509. Τῷ αὐτῷ. φθ'

Εἰ κἀκεῖ τῶν ζωματικῶν πολέμων, ἃ χρὴ δοῦναι μείζω δυνάμιν ἔχοντας, ὡς φανερᾶς ἅπασι τὰς νίκης, διαβεβαιῶσθαι· πολλὰ γὰρ τῶν δοκούντων πολλάκις ἐγένετο κἀτὰ μὲν εἶναι δοκοῦντα ἀνέλπιστον, τῷ δὲ ἀντιπράττειν ἐθέλοντι ἐλπὶς ἀγαθὴ ἀκολουθεῖ· πολλῷ μᾶλλον οὖν ἐκεῖ ψυχῆς ἀγωνιζομένους ἀντὶ τῶν ἀντιπάλων χρὴ καταπήσειν δυνάμιν, ἀλλὰ τῶν νικησόντων ἐνθυμουμένους πληθυῖ, τῇ θείᾳ συμμαχίᾳ θαρροῦντας ἐπὶ τὸν ἀγῶνα χωρεῖν.

510. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. φί

Εἰς τοσαύτην ὠμότητα καὶ ἀπανθρωπίαν τινὲς ἐληλυθέναι σε φασὶν, ὡς καὶ τὸν ἐναντίαν τῶν θείων χρησμῶν ἀνατέμνειν ὁδόν. ἐκείνων γὰρ ἀποκελευομένων, μὴ κενοδοξεῖν ἐπὶ τῷ ποιεῖν ἐλεημοσύνην, σὲ ἀδεῶς διὰ κενοδοξίαν ἐπικλᾶσθαι πρὸς τὰς δεήσεις ἰσχυρίζονται. εἰδὼς τοίνυν ὡς ἄμεινον μὲν τὸ κρύπτειν, τὸ δὲ μηδὲν ὅλως παρέχειν ἀπάνθρω-

504. Σεριφῷ Διακόνῳ. φδ'

Εἰ δόξης ἐρᾷς, καταφρόνει δόξης, καὶ τότε αὐτῆς ἀπολαύσῃς· φιλόνεικον γάρ πως τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος ἐστί, κἂν πρὸς μὲν τὸ ὑπεραυχῶν Διακινδυνεύειν φιλεῖ, πρὸς δὲ τὸ ταπεινὸν μεθ' ἡδονῆς ἀπενδεδωκε πέφυκε· νικᾶν μὲν γὰρ ζηδάζῃ τὸ νίκης ἐφίεμθον, ἡττᾶσθαι δὲ φιλεῖ μεθ' ἡδονῆς τῷ νίκης μὴ ἐφιεμένῳ.

505. Τοῖς κληρικοῖς ἐν Πηλουσίῳ. φέ

Ἐοίκατε ἀγνοεῖν τὸ τῆ βοηθείας ὄνομα, ὅπερ εἴρηται παρὰ τὸ μετὰ βοῆς θέειν· καὶ διὰ τοῦτο βραδύτερον ἀφικνεῖσθαι, καὶ σχολαιότερον βαδίζοντες ἀποτυγχάνετε τῆς θήρας. ὁ γὰρ δεηθεὶς τῆς ὑπακοῆς, θήραμα καὶ ἔργον τοῦ ἐπιβαλόντων ὠμότητος γέγονεν.

506. Ἀλυπίῳ. φς'

Τοῖς παισὶν ἐπὶ νηπίοις τυγχάνουσιν πρῶτον μὲν τοῦ σοῦ ὑποχῆς τε καὶ θεοσεβείας, ἔπειτα δὲ καὶ τοῦ ἀρετῆς χρὴ καταπαιδεύεσθαι λόγον· ἵνα σωφρονέστερος καὶ σωφρονέστερος θεοφιλεῖς καὶ εὐαρέστους ἄνδρας ἀποτελέσῃ.

507. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. φζ

Ἐλέγχου μὲν νεανικώτερον σκηπτομένους τὰς σὰς πράξεις· ἴσχα κἂν ἅπαξ ἐρυθριάσαις· ἀλλ' ἐπειδὴ ἀνέχῃ σὺν σεμνότητος ἀντιπαιρομένους μολύνειν ἑαυτῶν τὰς γλώττας, ἴσχισον καὶ σὺ πρεπόντως λελέχθαι· ὅτι μεγάλων κακῶν ἄτιμοι εἰσὶν αἱ μὴ μετὰ ἡδονῆς.

Θεο-

501. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. Φά

Οὐδὲν ὕτως ἀκολαστότατόν ἐστιν, ὄντων πολλῶν ἀκόλων, ὡς τὸ ἕκαστον ἑαυτὴν ἐξαπατῆσαι. μέγα γὰρ ἑκάστῳ τὸ βάλημα. ἐπειδὴ γὰρ ἃ τὰ πράγματα ὅπως πέφυκε σκοπεῖ, ἀλλὰ τ ἑαυτᾶ γνώμῃ πάντι ἄθενῆ κυρῶσαι προαιρεῖται, ὁ βάλεται, τᾶτο καὶ εἶεται· καί πι τ πραγμάτων πολλάκις ἀντιφθεγγομένων.

502. Οὐρσινάφίῳ. Φβ

Τὰς μὲν ἀνδρείας κολακεία χειρᾶται, ϲ̄υ ἡ ἀνάνδρας φόβος· τοῖς μὲν γὰρ ἡ πειθὼ δοκεῖ ἀβίας εἶναι, τοῖς ἡ ὁ φόβος ἀπροσμίτητος θεατότης. οἱ μὲν τῷ καθυφεῖναι ϲ̄υ ἀντιπάλῳ, ἡττῶνται· οἱ δὲ τῷ μὴ ἐνδιδόναι ἐνδιδόασι. μὴ τίνων πάντας ἐνὶ βοηθήματι χρᾶσθαι οἷς· ἀλλὰ τοῖς πάθεσι καὶ ταῖς δυνάμεσι τῶν πασχόντων καταλλήλα φερομένων τὰ παιώνια, ἔλπιζε αὐτῶν κρατήσειν.

503. Παλλαδίῳ Διακόνῳ. Φγ

Εἰ μὲν ὄντως τ βιωτικῶν καταγνως πραγμάτων, μηδέν σοι κοινὸν πρὸς αὐτά· εἰδὲ δόξαν θηρώμενος, διαβάλλεις μὲν αὐτά, πρόσεχη δὲ ὡς ἀϊδίων, μὴ ἔλπιζε ἀπειρᾶν ϲ̄υ διὰ τ πραγμάτων ἐναντία πρᾶξαι σε παιδευομένης.

498. Ἀλφιῷ. υλή

† ἄλλ. τῷ ξ κοινῇ καταση-σαντι. † χ. προ-πίπτειν.

Ἐπειδὴ ἑκάστῳ τὸ οἰκεῖον κέρδος † ξ κοινῇ καταση-σαι δοκεῖ μᾶλλον χρησιμώτερον, διὰ τοῦτο τὸ τῆς ἐκκλησίας † προπίπτοντα πράγματα· καὶ τἀναντίον συμβαίνει τοῖς μεγιστηρίοις ὅτι τῆς πίστεως προγόνων. τότε μὲν γὰρ τὰ ἴδια εἰς τὸ κοινὸν πρὸ τίθεσαν, νῦν δὲ τὰ κοινὰ οἰκαδέ τινες μετακομίζοντες, οὐκ αἰσχύνονται ἐξ ἀλλοτρίων κερδαίνοντες συμφορῶν.

499. Νείλῳ. υλθ'

Τὸ μὲν προσηνὲς τῶν σεμνῶν καὶ ζωφρόνων γελᾶσθαι, δεινὸν· τὸ δὲ προσηνὲς τῶν ἀσελγῶν καὶ λαγνῶν, οὐ δεινόν· τῆς γὰρ ὀρθῆς τῶν πραγμάτων διαμαρτάνοντες κρίσεως, γελῶσι τὰ θαύματος κρείττονα.

500. Πέτρῳ. φ'

Μέγα καὶ νεανικὸν φρόνημα οὐχ οἵοντε τεχθῆναι τῷ μικρὰ καὶ φαύλα πράττοντι. τοῖς γὰρ ἔργοις καὶ τὰ φρονήματα ἕπεσθαι φιλεῖ. ὁ μὲν γὰρ τὰ βιωτικὰ μεταχειριζόμενος, οὐδὲν ἀρέσιον, οὐδὲν ἀγγελικὸν φανταθήσεται· ὁ δὲ τὰ ἀρανῆ πεπιστευμένος πολιτείαν πολιτευόμενος, λήρους καὶ φλυαρίας, σκιάς τε καὶ ὀνείρατα, τὰ βιωτικὰ ἡγήσεται πράγματα. διὸ καὶ ὁ μὲν, μικρόψυχος εἰκότως ἂν κληθείη, ὅτι μικροῖς ἐναβρυόμενος· ὁ δὲ μεγαλόψυχος, τὰ ὄντως μεγάλα τῶν δοκούντων μεγάλων.

Εὐπε-

σωτροφον σωτήθειαν συναγωνιζομένω, εἰς τἐναντίον μετέπεσας; ἐπανάγαγε τοίνυν σωτὸν ἐπὶ τ φίλω σε ἐμοτραπεζον ἐυτέλειαν, ἵνα μὴ κ σωτῷ χειμῶνας (ἡ γὰρ τρυφὴ ὕβρεώς ἐστι μήτηρ) κ τῇ ἡσυχίᾳ θρησκείᾳ ἐνεδρ. κατασκδάσῃς. οἱ γὰρ διαφερόντως αὐτῇ ἀνακείμενοι, κομιδῇ κατὰ σε ἀγανακτοῦσιν, ὅτι διὰ τ σὴν λαμπρότητα ἐκείνη κωμῳδεῖται.

497. Θεογνώστῳ πρεσβυτέρῳ. υϟζ

Οἱ τὴν σοφίαν τὴν πάντα τὰ καλὰ ἐν ἑαυτῇ περιέχουσαν (ὡς καὶ τὸν πάντων δεσπότην τοῦτο μᾶλλον ἢ τι ἕτερον χαίρειν ἀκούοντα, ἐπειδὴ πολλοῖς ὀνόμασι καλεῖται) φαῦλον καὶ πεπατημένον πρᾶγμα ἡγούμενοι, πάντολμοι ἂν εἶεν παρ' ἐμοὶ κριτῇ. ἀλλ' οἶμαι ἔχειν μοι ἐπιθυμοῦντες, σὺν ᾗ πόνους ὑπομεῖναι μὴ ἀξιοῦντες, οἷς ἡ θεία σοφία ἐπιφοιτᾷ, τῷ μὴ διὰ ῥᾳθυμίαν δοκεῖν αὐτοὺς ἀπολελεῖφθαι, φθονοῦντες τοῖς σοφοῖς διασύρουσι τὸ ἐκείνης ὄνομα· σοφὸς δέ φησι ὁ σὺν τὸ Πλάτωνι ὕψος, καὶ τὴν Θεκυδίδου σεμνότητα, καὶ τ Δημοσθένους δεινότητα ζηλοῦντας, ἀλλὰ σὺν λόγον ἀποδοῦναι δυναμένους ὑπὲρ τ θείων δογμάτων, καὶ μὴ διὰ τ οἰκείας ῥᾳθυμίας σιγῇ τ ἡδονὴν καταδεχομένους. οἱ γὰρ ἀκούοντες, ὁ τ ἐξ λέγοντος ἀπειρίαν, ἀλλὰ τὴν ἐξ δόγματος αἰτιῶνται σαθρότητα.

Ἀλφιῷ.

ὄνησιν οἱ πόνοι καλῶ καὶ γενναίαν κατεσκεύασεν. ὥτω γὰρ ταχέως καὶ πρὸς τὰ τῶν τρόπων ἤθη, καὶ πρὸς τὴν τῶν θείων γραφῶν γνῶσιν ἐξετυπώθης, καὶ μιμητὴς ἀκριβέστερος τῶν ζωγράφων κατέστης, ὡς μήτε σκεῖνον ἄλλον πρὸ σοῦ μήτε νομίζειν, μήτε ἔχειν ὁμιλητήν· σέ τε, κἂν μὴ φθάζοις παρ' ᾧ ἐφοίτησας, δῆλον εἶναι τοῖς ὁρωμένοις.

495. Στρατηγίῳ μονάζοντι. υϟέ

Ὁ φιλοσόφως ἐπισκεπόμενος τῶν πραγμάτων τὴν φύσιν, ὅτι ποταμίων ῥευμάτων, καὶ καπνοῦ εἰς ἀέρα ἀναλυομένου, καὶ σκιᾶς θεούσης οὐδὲν ἄμεινον, ἀλλὰ καὶ χεῖρον ἀνάκειται, ὅτε ὑπὸ τῶν χρησῶν ἐπαρθείη ποτὲ, ὅτε ὑπὸ τῶν λυπηρῶν ταπεινωθείη, ἀλλ' ἐν τῇ τούτων μεταβολῇ ἀμετάβλητον τηρήσῃ τὸν νοῦν. ὁ γὰρ παρόντων τῶν χρησῶν μὴ ἀντεχόμενος, οὐδὲ ἀπόντων ἀνιαθήσεται.

496. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. υϟς

Εἰ ὡς φασί τινες, φαύλως δι' ἐλαττον πενίαν ἤχθης, δι' ἣν αἰτίαν νῦν τὴν ἀφροδίσιον διώκεις βίον; καὶ ταῦτα οὐκ οἶδ' ὅθεν ὠδαπτημένος τὴν τράπεζαν, ἀλλὰ τοῖς πάνυ Σικελικοῖς ὠδαπτημένοις ἐπιῤῥίπτων; ὧν εἷς ταῦτα ἐξεδιάσειε χαράξας τὰ γράμματα. εἰ γὰρ πολλοὶ τῶν ἀφροδισίων καὶ τῶν εὖ γεγονότων διὰ φιλοσοφίαν ἀτελῶς ἐπαιδάσαν ἑαυτοὺς ζῆν, μεγίστην ὠφέλειαν καὶ δόξαν ἐκ τούτου θηρώμενοι, ὡς οὐ ἔχων καὶ τὸν αὐ-

491. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. υϟα΄

Οἱ † ζῶντες, καὶ βάλλονται ἢ οὐ τεθνεῶτας, καὶ οἱ πολέμιοι ζημιοῦνται. τί τοίνυν καὶ οὐ τὴν φύσεως θεσμὸς, καὶ οὐ τὴν ἔχθρας ὑπερβαίνεις ὅρους, τὸ τεθνεῶτα κακηγορῶν; σὺ γὰρ πρὸς κόνιν καὶ πῆραν ἀκονᾷν πλὴ πολῶπιαν ἡγῇ· ἀλλὰ πρῶτον μὲν τὴν ὁσίαν αὐτὴν ὑβρίζεις, ἧς πάντες ἄνθρωποι ἀντιποιοῦνται· ἔπειτα ψυχὴν ἀθάνατον ἔχει, ἧς ἔκδικός ἐστιν ὁ ἀκοίμητος ὀφθαλμός.

† ιχ. οἱ ζῶντες δὲ βάλλουσι οὐ τεθνεῶτας.

492. Νείλῳ. υϟϛ΄

Τὰ αὐτὰ ἁμαρτήματα καὶ πρὸς τὸ πρὸν καὶ πρὸς τὸν καιρὸν χαλεπώτερα γίνεται· οἷον ὁ φόνος ἐστὶν ἀναγνὸς· ἐὰν δὲ καὶ εἰς τόπον ἅγιον τολμηθῇ, ἀναγέστερος γίνεται· ἐὰν ᾖ καὶ ἐν καιρῷ ἁγίῳ, ἀναγέστατος. εἰ τοίνυν αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ἐστι χαλεπὸς, πρὸς λάβοι ἢ καὶ τὸ ἀπὸ τόπου καὶ καιροῦ προσθήκην, μείζων καὶ χαλεπώτερος γίνεται.

493. Παύλῳ ὑποδιακόνῳ. υϟγ΄

Μὴ τοῦτο ἐννόει, ὦ βέλτιστε, ὅπως μηδείς σοι ὑπηρεάσῃ, ἀλλ' ὅπως κἂν βάλῃται μὴ δυνήσηται. τοῦτο ἢ ἐδαμόθεν ἐπέρωθεν ἐντίκτει, ἢ ἐκ τῆς χρείας ἔχειν, καὶ μὴ πλείονων ὀρέγεσθαι.

494. Ἐλισαίῳ μονάζοντι. υϟδ΄

Εἰ καὶ τὴν σωτηρίαν σοι τὴν πρὸς τὸν ἅγιον Θεοδόσιον μικρὰν ὁ χρόνος, ἀλλάγε τὴν ἀπ' αὐτῆς ὄνη-

488. Μάρωνι. υπή

Εἰ καὶ καταφρονεῖ ἡ φιλοχρηματία πάσης κολάσεως, καὶ διὰ πάντων τῶν δεινῶν χωρεῖ, κόρον ἀκορέστῳ πάθει μηχανωμένη· ἀλλὰ τῷ μηδὲν τῷ κτᾶσθαι, κἂν τὰ πάντων λάβῃ, τυγχάνειν ἀνακωχῆς ἵνα, ἀλλ' ἀεὶ κορυφοῦσθαι τὸ νόσημα, καὶ εἰς τὸ ἀνίατον τελευτᾶν, παύσασθαι ἂν εἴη δικαία, ὡς διὰ τοῦτο μόνα θηρῶσα, ὃ θηρᾶσα διὰ πολλῶν κινδύνων καὶ κολάσεων οὐκ ἠδυνήθη. τῷ μὲν γὰρ παύσασθαι ὁ κόρος ἀκολουθεῖ, τῷ δὲ ἐπιζητεῖν τὸ πάθος ἐπιτρίβεται, καὶ τῷ μὲν ὀλίγοις ἀρκεῖσθαι ὁ πλοῦτος ὁρίζεται, τῷ δὲ πλειόνων ἐφίεσθαι ἡ πενία γνωρίζεται. εἰ τοίνυν τἀναντίον φιλεῖ συμβαίνειν τῷ τῶν χρημάτων ἔρασθαι (ἅπαξ γὰρ ἐφίεται τυχεῖν ἀδύνατα) αὐτὸ τὸ πάθος προτροπάδην φεύγων, καὶ κόρος πλούτου, καὶ ἀνέσεως, καὶ ἡσυχίας ἀπολαύσεις.

489. Τῷ αὐτῷ. υπθ

Τοῖς μὲν μηδὲν χρηστὸν πρὸς τὸ χρηστῶν λέγουσι, τὸ μηδὲν ἀγαθὸν λαβεῖν· τοῖς δὲ καὶ κακηγορεῖσι τὸ κακόν τι προσλαβεῖν ἀκολουθεῖ.

490. Θεοδοσίῳ, Ἐπιμάχῳ, Παύλῳ, υϟ
μοναζουσιν.

Ἡ μὲν ἐγκρατὴς, ὦ βέλτιστοι, μετὰ τῆς ἥττης ἐνίκησεν· ἡ παρθένος καθαρὰν ἥττης ἀπόσης ἔχει τὴν νίκην.

Ζω-

φῶς, τὸ πωικαῦπα τ̃ ὑψηλῶ ἐκείνῳ Ϲ τ̃ ἀρχαιῶν ἀξίαν ἔῤῥηξε φωνῶ· Ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης. εἰ τοίνυν ὁ μηδ' ἐνιαυτοὺς γεγενημένος πολλῶ ἀπαιτᾶσι φιλοσοφίας ἀκρίβειαν, ἠδυνήθη σωιδεῖν τὸ τ̃ πραγμάτων ἀνόητον, καὶ πολλῶ αὐτῶν καταγνῶναι ματαιότητα· ποίαν ἔχομεν συγγνώμην οἱ πρὸς ὑψηλοτέραν κελευθέντες ἀναβῆναι φιλοσοφίας κορυφήν, καὶ μηδὲ τῶ αὐτῶ ἐκείνῳ δυνάμενοι ῥῆξαι φωνήν, ἀλλ' ὕπτω πεπιεχόμενοι τ̃ ζιζῶν καὶ τ̃ ὀνείρων, ὡς ἡ ζωτηρίας ὑπεριδεῖν; Ἐκκλ. α'. Ϲ'

486. Λαμπρεπίῳ, Στρατηγίῳ, Καισίῳ. ὑπτ'

Ἆρα μὴ χρόνῳ φανὲν, τὸ γράμμα γραφῆ πεδαδῆναι τῷ πόθῳ κεκμηκότες ἐσκέψασθε; πειθόμεθα μὲν· ἃ μὴν ἐρήμῳ ἀλώσεται, τῇ σιγῇ τ̃ κατηγορίαν καθ' ἑαυτῆ βεβαιῶσαν· ἀλλὰ καὶ ῥᾷον καὶ θᾶττον ἀπολογήσεται, ὅτι ζωμαλικὴ ἀῤῥωσία τ̃ σιγῶ ἐγέννησεν.

487. Νείλῳ. ὑπζ'

Ὅτι ὁ δεῖνα ὀρφανῷ σοι γεγωμηνύω, ἀντὶ πατρὸς γέγονεν, οἶδα· ἐπεὶ τοίνυν ἐκεῖνος ὡν ἐξ ἀνθρώπων ἄχετο, οἱ ἢ τάτε ἡμεῖς δέοντες ἐ χέρα ὀρέξοντος, καὶ τῶ ὀρφανίαν πεδαμυθησόμενος, εὖ ποιεῖς, εἰ καὶ αὐτὸς ἀντὶ πατρὸς αὐτοῖς γένοιο, τῶ πατρῴαν ἀντιδοῦναι εἰς σὲ ἡμᾶς παπῃέμενος.

Μά-

484. Τῷ αὐτῷ. ὑπὸ

Πολλῷ ἀσφαλέστερον τὸ μὴ πολεμεῖσθαι ἢ συμμαχεῖσθαι· τὸ μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἔχει ἀπράγμονα, τὸ δὲ ἀναγκάζει συμπολεμεῖν πολλάκις τοῖς βοηθήσασι. καὶ εἰ ἀδίκως πολεμοῖεν, καὶ χάριν ἄδικον ἀντὶ δικαίας σκίνειν.

485. Ἰαχυρίωνι ὑπὲ

Ἔοικας ἀγνοεῖν τὴν βιωτικῆς φαντασίας τὸ ζόφον, καὶ τὴν θείας φιλοσοφίας τὸ φῶς. σὺκοῦν ἕνα σοι τῶν ἑκατέρᾳ πραγμάτων πεῖραν εἰληφότων χρὴ μάρτυρα ἀξιόπιστον παραγαγεῖν. ἡμῖν γὰρ ἴσως ἀπειθήσῃ. ἵνα δὲ μὴ ἀξιόχρεως; βάλλει τὸν Σολομῶνα εἰς μέσον ἀγάγωμεν; ὃν γὰρ ἡνίκα μὲν τῶν βιωτικῶν πραγμάτων ἔρωτι κεκράτητο, μέγιστός τε αὐτὰ ἡγεῖτο, καὶ θαύματος κρείττονα, καὶ πᾶσαν πρὸ αὐτῶν τὴν φροντίδα ἔσπευδε· λαμπρὰς μὲν οἰκοδομήμασι οἰκίας, χρυσίον δὲ συνάγων· καὶ μουσικὰς μὲν χορὰς συγκροτῶν, τραπεζοποιῶν δὲ γένη καὶ μαγείρων κτώμενος· καὶ τῶν ἀπὸ τῆς ἑαθῆτος τρυφῶν, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν θαλαττείων πέρψιν, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν λαμπρῶν ζωμάτων ἡδονὴν δαψιλῶς ἑαυτῷ παρασκευάζων, καὶ πᾶσαν ὡς εἰπεῖν λεωφόρον ψυχαγωγίας καὶ πέρψεως ἀνατείνων. ἐπειδὴ δὲ μικρὸν ἐκεῖθεν ὥσπερ ἀπὸ μανίας ἀνήνεγκε, καὶ καθάπερ ἐκ λαβυρίνθου λινοῦς ζοφερὸς πρὸς τὸ ὑπερλαμπρὸν τῆς ὑπερκοσμίου φιλοσοφίας ἀναβλέψας ἠδυνήθη φῶς,

πεφάτων. κρεῖττον γὰρ τὸ ἀπιβελλοθῆναι καὶ ἀπχειροτονηθῆναι, τοῦ μετὰ τοιότων ἀνδρῶν τεταχθαι.

482. Λαμπετίῳ ἐπισκόπῳ. υπϛ

Οὐ κωμῳδεῖν, ἀλλὰ καταθρηνεῖν ὀφείλεις Εὐσέβιόν τε καὶ Χαιρήμονα καὶ Ζώσιμον, οὓς ὡς γεγραφας κορυφαιοτάτους τ κακῶν, καὶ μηδενὶ ὑπερβολὴ καταλείψαντας· εἰδὲ καὶ Εὐσάθιος καὶ Μάρων τοῖς ἴχνεσιν αὐτῶν ἀκολουθοῦντες, ἐδέπω μὲν ἀμιλληθῆναι δεδώκασιν, δῆλοι δέ εἰσι καὶ ὑπερβαλέμενοι, εἰς ὄχλον τρεψοίμην, ὥστε κἀκείνοις καὶ τούτοις μετάγνωσιν ὥσπερ ἐκ μηχανῆς λυθεὶς ἐπιφανῆναι· τάχα πως εἰ καὶ μὴ ἀναμαχέσαιθαι δυνηθεῖεν τὰς τοσαύτας καὶ τηλικαύτας ἥττας, ἀλλὰ κἂν θορυβία τις αὐτοῖς ἐν τοῖς δεινοῖς ἐκείνοις βασανιστηρίοις τεχθείη.

483. Θεοδώρῳ σχολαστικῷ. υπγ

Οὐκ αἰσχρὸν τ μεγίστων ἐγκωμίων ἡττᾶσθαι, οἷς ἐξισῶσαι οὐ λόγος ἐστὶν οἷόν τε· ὅτε μὲν δίκαιον, τ ἀξίας ὑστερεῖσιν, ἤδη καὶ τὸ κατὰ δύναμιν ἐλλείπειν. ὁ γὰρ ἐπαινέσαι φιλονεικήσας μὲν, ἡττηθεὶς δ', τῇ τ προαιρέσεως δόξῃ κεκόσμηται. οὐκοῦν εἴγε ζηλωτὴν ἀδοξίαν ἀποῤῥίψασθαι βουλόμεθα, πειρώμεθα καὶκείνης ἐπαινεῖν, οἷς ὑπὲρ λόγος ὁ ἔπαινος· ἄμεινον γὰρ ἐν τοῖς λόγοις ἡττωμένους τῇ τ προαιρέσεως καλλωπίζεσθαι δύναμοσύνῃ.

480. Τῷ αὐτῷ. υπ'

Ἴσθι, ὅτι τοῖς τ' ἀρετῆς πόνοις ὁκ πρώτης μέρι πελούσης ἐγκαρτερῆσαι ἀχ' οἷόντε, μὴ τ' προσδοκίας τ' γερῶν κιρναμένης ἡρέμα τῷ ἱδρῶτι, καὶ κατὰ βραχὺ ἀλύπως τι καὶ κόφως, καὶ τρόπον τινὰ μετ' εὐφροσύνης προπεμπούσης ἐπὶ τὸ τ' ἀγώνων πέλος. εἰ πόνων θεασοιο ἄνθρωπον οὗτ' πόνους τ' ἀρετῆς, τὰς τ' τρυφῆς τοῖς ἐκ ἔφεσιν ἡδονὰς, φύγοντα, ἴσθι ὅτι ἐλπὶς αὐτῷ χρηστὴ οὐκ ἀνθεῖ.

481. Τῷ αὐτῷ. υπα'

Φοβερόν ἐστι, κ' λίαν φοβερὸν τὸ εἰς ἱερωσύνην τινὶ τελέσαι. δυοῖν γὰρ αὐτῷ θάτερον συμβήσεται· ἢ κατὰ σὸν ἀρχαίας καὶ ἀποστολικὰς καινόνας ζῶντα μισηθῆναι καὶ ἐπιβουλευθῆναι πρὸς τ' τ' νιὸν ἐπιπολάσιοσαν ἐπιβλαβῆ καὶ πρόνομον σωήθειαν ὡς νόμον θεῖον φυλατθόντων, καὶ σὺν ἐρθῶς βιῶντας ἐξοσφακιζόντων· ἢ ὑπακατακλίναντα ἑαυτὸν, καὶ τ' ἑαυτοῦ ἀφειδήσαι ζωτηρίας, καὶ ἄλλως πολλὰς σκανδαλίσαι, ὑπὲρ ὧν καὶ δίκας σφοδροτάτας δώσει. μακάριον μὲν ἐν τὸ μηδὲ ἀλῶναί ποτε τῷ τοιούτῳ ἔρωτι· εἰ δὲ μὴ ἀλῶς χειροτονηθείη, ἐχέθω ἐν τῷ τρόπῳ σκοπὸν, καὶ μετὰ παῤῥησίας τὰ ἀρχαῖα καὶ ἀποστολικὰ πράγματα ἀνανεάτω, μὴ τῆς νῦν προπίνοσι τ' ἱερωσύνῃ, καὶ πάντα καὶ λέγειν καὶ πράττειν ἐξεῖναι αὐτῆς νομίζοσιν, εἰς τὰ πλείσματα συμπρατ-

λόγῳ ὁ παρ' ἡμῶν τῇ ἀληθείᾳ ὠχυρωμένῳ ἀνατραπήσεται. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἤδη τοιοῦτοί εἰσι μὴ ἐγκωμιαστέοι, καὶ οἰκεῖν ἀνύποιστον δώσουσιν· ἡ δ' ἀλήθεια διαλάμψει μειζόνως, ὑπὸ παρ' ὀλίγων πονηρῶν ἐλεγχομένη, ἀλλὰ τούτῳ μᾶλλον λαμπροτέρα γινομένη· ὅτι σοῦ μὴ ἐρῶντας αὐτῆς, δυσκλείᾳς ἀποφαίνουσι, σοῦ ἐραστὰς εὐκλεεστάτους ἀπεργάζεται.

479. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. υοθ'

Πόσους οἰεῖ τῶν ἀνθρώπων ἀνωνύμους καὶ ἀδόξους εἶναι πολλῷ ζηλωτοτέρους γεγενημένους τῶν δοκιμένων; τῷ σοῦ μὲν ποιητῶν τυχεῖν καὶ λογοποιῶν, τῶν πάντα τὸ πρόσχημα μὴ πρὸς τὴν ἀλήθειαν κεκμηκότων, ἀλλὰ πρὸς ἡδονὴν εἰκόνα εὐφυᾶ ὑποτιθεμένων, καὶ τὸ κατορθωθὲν ὑπὸ ἀνομοίων πιόντων· σοῦ δὲ μὴ ἐγκώμια σοῦ ὑμνήσαντας διαφθόνου, ὥσπερ τῶν λαμπρῶν πράξεσιν ἀκολουθεῖν εἴωθεν. ἐνταῦθα μὲν οὖν εἰ καὶ ἔδοξαν οἱ μὲν ἀνακεκηρῦχθαι, οἱ δὲ σεσιωπῆσθαι, ἐγκόσμια λοιπὸν εἰς τέλος ἐπειγόμενα, ἐκεῖσε σοῦ ὄντως λαμπρὸς καὶ ἐνδόξους ὀψόμεθα, τὸ θείας δίκης σὺν ἀνεξομένης ἐκ τῶν ἀνθρώπων δόξης ἐνεγκεῖν τὸ ψῆφον, ἀλλ' ἐκ τῆς οἰκείας, τὸ εἰλικρινὲς καὶ ἀδιαπώτου. μὴ οὖν ὀλιγώρει, εἰ ἀρχαιοπλούτης ὢν τὰς τῶν φθονούντων σοι γλώττας αἰχμῆς νενικήνε ὀξυτέρας αἰσθάνῃ κατὰ σοῦ φερομένας, ἀλλὰ διὰ τοῦτο μᾶλλον λαμπρότερον ἑαυτὸν παρασκεύαζε.

προκρίνοντες ὧν ἔφησαν, τί ἄτοπον φημι, τὸ καρπὸν λέγων ἀναγκαιότερον τῶν φύλλων ἡγεῖσθαι; καρπὸν μὲν γὰρ ὁμολογῶ εἶναι τῆς ἀρετῆς, φύλλα δὲ συγλωττίαν. ποιεῖ μὲν ἵνα κόσμον τῷ δένδρῳ τὰ φύλλα προσεικάσωμεν, ἀλλ' ὁ καρπός ἐστιν ὁ ζητούμενος, δι' ὃν καὶ τὰ φύλλα γεγένηται· καὶ ἴσως ἄτων κέκληται τοῦ τὸν φυλάττειν αὐτόν.

478. Τῷ αὐτῷ. υοη'

Αὐτὸς μὲν λίαν ἐξεθαύμασας τὰ πρὸς ὀπισαλένζαν· κινδυνώδεις δὲ αὐτὰ ἀναγέγραπται τῷ γεγραφέναι, δι' ἃ αἰτίαν Ζώσιμος, καὶ Εὐσέβιος, καὶ Μάρων μήτε λέγω, μήτε βίῳ διαφέροντες, ἀλλ' ἀπαιδευσίαν ἐκάτερον ἐνοσοῦντες, καὶ κωμῳδίας καὶ γέλωτος πᾶσι προκείμενοι, δοκοῦσιν εἰς ἱεροσυλίαν τελεῖν. ἐγὼ δὲ ἀπολιτῶ καὶ σαφῆ τὴν ἀπολογίαν ποιήσομαι. εἰ μὲν γὰρ ὑπὲρ αὐτῶν τὸν λόγον ἐποιησάμην, τῆς ἀρετῆς τὴν παιδεύσεως προκρίνων, εἰκότως ἂν μοι εἰς ἀνάγκην ἀπολογίας κατέστησας· εἰ δὲ προσώπων μὲν λόγος ἦν ἀδεὴς, αὐτὸ δὲ τὸ πρᾶγμα καθ' ἑαυτὸ ἐβασανίζετο· ὡς καὶ αὐτόν σε σκωλαγέντα, ὡς ἔφης, τὸ κάλλος καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν γεγραμμένων, μείζως ἢ κατ' ἐμὲ ἐπαίνους ὑφῶαι. τί δήποτε νῦν ἀνθρώπους ὅπως δήποτε βιῶντας εἰς μέσον πεπόθηκας, ἐξελέγχειν τὰ πρὸς γραφέντα ἐπιχειρῶν; ἐδὲ γὰρ εἰ μυρίων σκεῖνοι γέμουσι κακῶν, καὶ πάντας ἀπέκρυψαι, ὡς γέγραφας, τὴν ὠδανομίαις, ἤδη ὁ λόγος

ψωδίας, καὶ τὰς τῶ ῥητόρων δεινότητας, καὶ τὰς τῶ
ζοφῶν περθρείας ὡς νομίζεις ὅπῃ γλώττης ἔχον-
τα, ἀλλὰ τὸ τὸ ἦθος ἐξασκήσαντα, καὶ τὸν τρό-
πον ῥυθμίσαντα. τὸ γὰρ πιθανὸν ἁδὴ ἐκεί-
νων ἐκτεταχηλίζεσθαι οἶμαι· φονηρία γὰρ τὴν
δ' λέγειν ἐμπειρίαν περιλαβοῦσι, πολλῷ ἀρ-
γαλεώτερα τ' ἁμαθίας ἐργάζεται κακά. εἰ δὲ
θαυμάζεις τὸ εἰρημένον, ἐγγυήσεται Θουκυδίδης
λέγων· ἀμαθία μετὰ σωφροσύνης ὠφελιμώτε- Θουκ. 6. 6.
ρον, ἢ δεξιότης μετὰ ἀκολασίας. εἰ τοίνυν ἁδὴ 6'.
τὴν δ' φύσιαν ἐκεῖνος ἀπεδέξατο, πρὸς κακῆ
γὰρ γίνεται τοῖς μὴ καλῶς αὐτὴν γεωργοῦσι, σχο-
λῇ γε περὶ τ' ἔξωθεν παιδεύσεως ἀποφαινόμε-
θα ὡς ἀξίας λόγου, ὅταν ὁ τρόπος ἀκόλαστος
εἴη. εἰ μὴν ἂν ἄμφω συμβαίνοι, φρόνησίς τε καὶ
παίδευσις, τουτέστι τρόπος καὶ λόγος, εὖ ἂν ἔχοι·
εἰ δ' θάτερον λείποιτο, ἄμεινον ἐλέσθαι τὸ κρεῖττον·
ὅπερ δὴ καὶ ἔστω ἔχει ἐγγυήσεται καὶ Πλάτων, Πλάτ. ἐν
ἐν αὐτὸς καὶ μόνον ὀνομάζων ἀναβρυήν· φησὶ Λαχ. καὶ
γὰρ φημὶ τὰς ψυχὰς τὰς δ' φύσεσάτας, κακῆς Πολιτ. 5.
παιδαγωγίας τυχόσας, διαφερόντως κακὰς
γίνεσθαι. καὶ τὰ μεγάλα ἀδικήματα καὶ τ' ἄκρατον
πονηρίαν ἐκ φαύλης, ἀλλ' οὐκ ἐκ νεανικῆς φύ-
σεως, τροφῇ διολλυμένης γίγνεσθαι. ἀσθενῆ δὴ φύ-
σιν μεγάλων οὔτε κακῶν, οὔτε ἀγαθῶν αἰτίαν πο-
τὲ ἔσεσθαι. εἰ τοίνυν καὶ ὁ τῶ ἰσοκρατόφων ἄκρος, καὶ ὁ τῶν φιλοσόφων κορυφαῖος τὸ
ἦθος δ' λόγου, καὶ τ' τρόπον τ' πολυμαθίας

476. Μαρτινιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, υος' καὶ Εὐσεβίῳ.

Ἐνέτυχον ἀγίῳ ἀνδρὶ, ᾧ ἔργον ἐστὶ τὸ ὑπὲρ τῶν πλαιόντων ἱκετεύειν τὸ θεῖον (ἴστε γὰρ ὃν λέγω) καὶ εἶδον ὑπόθεσιν αὐτῷ δακρύων ἀενάων τὸ ὑμέτερον γεγωνῆσθαι βίον· αἰσχυνόμενος γὰρ ἐπὶ τοῖς παρὰ πάντων ὠθεὶ ὑμῶν κωμῳδουμένοις, ἔλεγε τοῖς ὠδαιμαλεῖν πειρωμένοις· ἄφετε πικρῶς κλαύσομαι, μὴ καταχύσητε ὠδαιμαλεῖν με. εἶτα ὡς ἀνένδοτον ὀλίγον ἐκ τῶν θρηνῶν, οὐκ οἶδ' ὅτι ἐννοήσας (ἐγὼ γὰρ ἀσφαλὲς τὸ ἀδήλων καταπολμᾶν) ὥσπερ ἔνθεος γενόμενος, καὶ εἰς οὐρανὸν ἀναβλέψας, ὡς αὐτὸν ὁρῶν τὸ πάντων δεσπότην, ἐβόησεν· δόξα σοι βασιλεῦ, δόξα σοι. πόσης μακροθυμίας πέλαγος ὠδαὶ σοὶ, πόσης ἀνεξικακίας θησαυρὸς. οἱ διὰ τὸ ὄνομα τὸ σὸν ἐξ ἀφανῶν καὶ ἀτίμων λαμπροὶ καὶ ὠδίβλεποι γεγονότες, τῇ τιμῇ κατὰ σὲ ἐτιμήκοτος κέχρηνται, καὶ τολμῶσιν ἀτόλμητα, καὶ ἐνυβρίζουσιν εἰς τὰ ἄγια συγγνώμης ἁμαρτάνοντες μείζονα. εἰ τοίνυν καὶ ὁ ὑπὲρ τῶν ἄλλων πρεσβεύων, διὰ τὰ ὑμέτερα πλαίσματα τὴν θείαν ἐξεπλάγη μακροθυμίαν, τίς ὑπὲρ ὑμῶν ἱκετεύσῃ, τίς πρεσβεύσῃ, τίς ὠδαιμήσεται; † ἀγ. οἵοι. ἐννοοῦντες ἔν, † οἵ τὸ κακῶν ἔσχε, παύσασθε ἀσύγγνωστα πλαίοντες.

477. Ὀλυμπίῳ, Ἰσιδώρῳ. υοζ'

Σοφὸν ἔγωγε ἡγοῦμαι ὁ τὰς τῶν ποιητῶν ῥαψῳδίας,

νων τ ἀτόπων πράξεων· εἰ δὲ μὴ, μὴ ἀγανάκτει κατὰ τ φήμης, ὡς πανταχόσε κωμῳδούσης· ὁ γὰρ οἷόν τε ῥίζης κλάδος μὴ ἀναφῦναι.

474. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. υοδ'

Πιστεύω, ὅτι εἰ γνοίη σοφὸς τ σὴν ὁσιότητα ὁ τῇ ἑαυτῦ ἐπιτρέπων δυνάμει, ὅτι συὶ θεῷ φάναι, τ ἐκκλησίας ἐκ τ ἄνωθεν βοηθείας ὠχυρωμένης, καὶ τ νόμων ἐρρωμένων, οὐδεὶς σοφὸς τὸ δίκαιον ἐκβιάσαιτο τ πένητα ἐφ' ὕβρει τ ἐκκλησίας τ ὀρεγόσης τοῖς ἀδικουμένοις χεῖρα δωήσεται, ἀποστήσεται τ κτ' ἐξ πένητα ἀδικίας, μᾶλλον τ καθ' ἑαυτῦ. ὁ γὰρ τοσοῦτον ὁ πάσχων, τέως γὰρ ἄτως εἰρήσθω, ὅσον ὁ δρῶν ἀδικεῖται.

475. Ἀθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. υοέ

Πρώην μὲν ἑτέρων ἤκουον, νῦν δὲ ἔγνων δεινότατον ὄντα σε ῥητορεύειν· ὃς ἐπὶ τοσούτοις ἄτοπα νομίμοις καὶ πονηραῖς λόγων ἐπιπλοκαῖς ἐχόντων σοκοφαντήσας· ἀλλ' οὐχ ὁ τέχνη ζηλωθεὶς τοιοῦτος νομίζομαι, ἐπαίνων ἄξιος, ἀλλ' ὁ τ ἀληθῆ ἀτέχνως φράζων. ἀφέμαι τοίνυν τ δεινότητος, ἔχε τ ἀληθείας, καὶ τ βίον τ σαυτῦ πρὸς πάντων βλέπων ῥύθμιζε. εἰ γὰρ καὶ ἀνθρώπους σοφολογήσαις δυνηθείης, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα καὶ παρ' αὐτοῖς ἐφορᾴης, ἀλλὰ τ ἀσοφολόγητον ὁ φεναξίστης κρείττω.

471. Εὐδαίμονι πρεσβυτέρῳ. υοά

Ἐπειδὴ ἥκει καιρὸς, ἀρετῆς μὲν ἐπίδειξιν ἁπαντῶν, δεικνὺς ἣ ἔσον ἀνδρίας τ πολλῶν διενεύοχας, δέξαι ἀντ' ἄλλης πινὸς ἑρμαίης τ θραματεργηθεῖσαν κατὰ σὲ ἐπιβελὴν· καὶ καλῶντι τῷ καιρῷ πρὸς ἀρετὴν, ἄκουσον, μηδὲν ἀγεννὲς, μηδὲ ἄναιδρον ἐπιδεικνύμενος, ἀλλὰ κρείττων ἑ πειρασμὸς ἀναφανῆναι πειρώμενος.

472. Ποσειδῶνι πρεσβυτέρῳ. υοβ

Τὸ πρεσκρῶσαι τῷ τελιμνήτῃ θεῷ, πάσης συμφορᾶς καὶ λιμοερίας ἡγεῖται χρὴ ἀργαλεώτερον. ἐ γὰρ τοσοῦτον ἔγωγε νομίζω ἔσεσθαι τ ἀπὸ τ κολάσεως πόνον, ὅσον τ αἰσχύνην τ ἀπὸ ἑ τῷ δοξάσαντι πρεσκρῶσαι συμβησομένην· τὴ ἣ καὶ αὐτὰ τὰ ὤφελα, δι' ὧν ἐτιμήθησαν, κατ' αὐτὸ κινδυνεύσαντας ἁλῶναι, καὶ λιμῆ κατὰ ἑ λιμήσαντος κεχρημένους φορᾶθῆναι πᾶσαν ὑπερβάλλει † μανίαν. τὸ μὲν γὰρ ἀνυπέρβλητον ἄνοιαν, τὸ ἣ ἀνήκεστον μανίαν ἔχει. χρὴ τοιγαροῦν σοῦ ἱερώμενος, ὥσπερ ἀνέκτορα, πάντας τυραννικῆς καὶ αἰσχρᾶς πάθους ἀβάτους ἑαυτὸς φυλάττειν.

† ἴσως κακίαν.

473. Μάρωνι. υογ

Ἐκ τῶν πραγμάτων ὡς τὰ πολλὰ αἱ φῆμαι φύονται· αἱ μὲν ἂν ἀληθεῖς ῥᾳδίως, ταχὰ δὲ καὶ ὅλως σβέννυνται· αἱ ἣ ψευδεῖς καὶ πρὸς τ ἐχθρῶν φθόνου ἕνεκεν πεφημισμέναι, ὡς τὰ ἀράχνεια ὑφάσματα, θᾶττον ἁλύουσι. πάππω σοι νῦν

συκοφαντημάτων ψῆφος ἀκφέρεται· αἱ γὴ πε-
ωλασμάτων κατηγορίαι ἐλέγχων χηρεύσας ἀ-
ναρπάζοσι τοὺς ἀνοήτους, τ θεσμῶν εἰς ἀκοσ-
μίαν νεωτερισθέντων. οἱ γὰρ ωεὶ αὐτὸν ὄντες ωρὸς
τοὺς αὐτῷ βλέποντες τρόπους, κὴ τ ἑαυτῶν ῥυθ-
μίζοντες βίον, ἀκ τ ἀνοήτων τὰς ἀβολὰς
εἰς τοὺς ἀνεγκλήτους μεταφέρειν ὀ ωροσαιτῶνται·
τοὺς μὴ ἔνλως πονηροὺς μισθοδοσίαις ἀφίεντες τοὺς
γὴ μὴ ωερισωμένους, τ ἔχοντα τ ἐξουσίαν τ μιαίνειν
ὀπὶ τοῖς † ἐχίστοις καταγγέλλοντες. Διὰ γὰρ τὸ
συκοφαντεῖν ἐξεῖναι, οἱ μὴ τοῖς ἀρχαιοτάτοις
ἀνοήτοις χρυσῷ τ κολάσεως κρατοῦσιν· οἱ
δὲ μὴ μόνον καθαρεύοντες, ἀλλὰ κὴ ωλεονεκ-
τήμασι κομῶντες, ὡς ωονηροὶ ἁλίσκονται. χρή-
μασι τὴν ἄδικον ὑπεξαιρῶ ἢ μὴ δωρηθέντες, ἢ
μὴ ἀξιώσαντες καταπεφεύναι· ὀπὶ δὲ τῇ ἱε-
ρωσύνῃ ὁχ' ὁ ἀρετῆς ἀνάπλεως ἕλκεται, ἀλλ'
ὅστις πλούτῳ κομῶν χρυσῷ τὴν ἀξίαν ἀγοράσας
ωροήρηται, κἂν τ ἐχάτης ἢ ωονηρίας ἔμπλε-
ως. εἰ τοίνυν κὴ ταῦτα, κὴ τούτων πλείονά τε
κὴ μείζονα ὁρῶν, ὑδέπω οἴκοι δέδωκε, μὴ κα-
ταψηφίζε ἀμέλειαν τ θείας ωρονοίας· ἀλλὰ
τὴν μὲν μακροθυμίαν αὐτῆς θαύμαζε, τὴν εἰς
μετάνοιαν τοὺς πλαίοντας καλοῦσαν· τ δὲ μὴ
μετανοούντων καταθρήνει τὴν ἀναλησίαν τὴν
εἰς πικροτάτας αὐτοὺς βασάνους ωροάγουσαν.

† ἐχ. αἰ-
χίστοις, ἢ
ἐχάτοις.

468. Σερλίῳ Διακόνῳ υξή

Εἰ ὧν ἠμφισβήτησας μὴ τυχὼν, ἀλλὰ λαμπρῶς ἠτιθεὶς, νῦν χάριν δοκεῖς αἰτεῖν, δῆλον εἰ τῷ τ χάριτι ὀνόματι λῦσαι τὰ κριθέντα πρώμῃ· εἰ γὰρ λέγοις καὶ ὡσοῦν δικάσαντι ἠδικῆσθαι (τὸ μὲν ὡς δικαίως ἠτιθεὶς, ἐάσω λέγειν) τὸ γὰρ, ὡς κέκριται, λέξω. ὁδὲ γὰρ ἂν ὁδὶ ὅτω κεκριμένον ἴῃ, τ δικάσαντα ἀδικάσαι τυγχάνοντα, εἰ μὴ τὸ δικαίως ἐκφεύγων. πλὴν ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ νικῆσαι τῷ χάριν δίδωμι· ὅς γε ὁδὶ ἂν ἐξ ἀρχῆς ἠγωνισάμην, εἴγε καταγνὺς σαυτὸν συγγνώμην ᾔτησας. χρὴ γὰρ τὸ φρόνημα τ σφαλομένων μὲν, μὴ οἰομένων γὲ ἐσφάλθαι, καθαιρεῖν· γνωσιμαχεῖσι γὰρ συγγνώμην νέμειν.

469. Ἥρωνι πολιτοφυλάκῳ. υξθ

Μὴ ὥσπερ ταῦρον ἀγέρωχον καὶ ἀπιμανέλας τὰς ἱερὰς σπουδὰς ἀπιμανέ· ἀλλὰ μέγιστον ἡγοῦ κόσμον τὸ τοῖς ἁγίοις σπουδαζέσθαι. τοῦτο γὰρ οὐ μόνον κόσμον, ἀλλὰ καὶ ἀσφάλειαν σοι προξενήσει, πρὸς τὸ μὴ θηριάλωτον γενέσθαι.

470. Ἑρμίνῳ κόμητι. υο'

Εἰ δεινὴ, ὡς γέγραφας, καὶ ἀσέλγεια νὺξ τὰ πράγματα ὅλα Εὐσεβίᾳ κατέχει (ἔστιν γὰρ τ Διαβολαῖς αἱ τιμωρίαι, δεδιέναι †ἀνακωχὴν εἰς τὸ διαγνωσθῆναι τ ἀληθειαν παρέχεσθαι) καὶ ἀγνοουμένων ἐπὶ τ ἐγκλημάτων ἢ ἐπ' ὀλέθρῳ τ συκο-

†ἴσως ἀναβολὴν.

νως· ὁ δ' ἀνδρία κρατήσας ἄδηλ@ ἰῶ, εἰ σοφία περιεγένετο τοῖς ὄχλοις ἡδηθείς.

466. Ζήνωνι. υξς'

Ἑρμογένης ὁ σκώπτ@, ἀγαθὸς εἰ καί τις ἄλλ@ γέγονεν ἀνήρ· τραφεὶς γὰρ ἐν τοῖς ℥ Χρυσ℥ νόμοις, παιδευθεὶς ἢ ἐν τοῖς ἀποστολικοῖς παραδείγμασιν, σκώπτης ἢ ἄξια καὶ φρονήσας ἢ πράξας, σωηβῶσαν τῷ χρόνῳ τ̃ δόξαν καὶ τὴν ὑμετέραν κέκτηται. ὁ γὰρ τοῖς ἄλλοις τοῖς τῆ ἀρετῆ ἀσκ℥σιν ἀντοφθαλμεῖν μεμελετηκὼς φθόν@, τάτῳ διὰ τὸ μέγεθ@ τ̃ πραότητ@ καὶ τ̃ μετριοφροσύνης δ' ἀντιβλέψαι ἐτόλμησεν. ἡ γὰρ πρὸς τὰ ἐνδοξότατα τ̃ ἔργων σώφρων ἀχρυπνία κεσμηθεῖσα τῇ ταπεινοφροσύνῃ, ℂ τ̃ τ̃ καλλίστων λυμεῶνα φθόνον κατεδεδίωκεν. εἰ τοίνυν καὶ αὐτὸς κατ' ἴχν@ ἐκείνης βαδίσαι προήρησαι, καθάπερ εἰς ἐσοπτρον τινὰ εἰκόνα ὁρῶν, ζηλώσεις τῆ ἀρετῆ τῇ μετριοφροσύνῃ· καλῆ γὰρ ἀσφάλειαν, καὶ μέγιστον σημαντορα τῶ ταμείῳ τ̃ κατορθωμάτων ἐπιθήσεις.

467. Ἡλίᾳ πρεσβυτέρῳ. υξζ'

Ὁ διδάσκειν μὲν μὴ δυνάμ@, μαθεῖν δὲ βουλόμεν@ ἀποδοχῆς ἐστιν ἄξι@· ὁ δὲ πρὸς τὸ μὴ εἰδέναι καὶ διδάσκειν ἐπαγγελλόμεν@, ἐλάττων ἀπαιδευσίαν νοσῶν, ἀδὲ μαθεῖν δυνήσεται, ℥ δοκεῖν εἰδέναι χώραν μὴ παρέχοντος.

Σε-

ἄμεινον γὰρ μὴ ῥιζωθῆναι τὴν νόσον, ἢ ῥιζωθεῖσαν ἀναιρεθῆναι. ὅπερ ἴσως μὲν δύσκολον, πῶς δ' ἀδύνατον εἶναι δοκεῖ.

464. Διογένει Διακόνῳ. υξδ'

Τῆς γνησίας καὶ εἰλικρινοῦς φιλίας τὸ ἀδεὲς ἐγγυωμένης, διὰ τί σε αἰτίαν αὐτὸς σὺν ἐμπεσόντα σοὶ τοῖς φίλων εἰς πρόπον ἔρριψας κίνδυνον; ἀλλ' ἴσως φιλίας εἰλικρινοῦς ἄγαν καὶ ἀτελοῦς τοῦτο διεπράξω.

465. Ἀσκληπιῷ. υξέ

Ἐπειδὴ δεῖξαι ἴσως βουλόμενος τὴν σοφίας τὴν κοσμικῆς κρείττονα τὴν ἐν τοῖς πολέμοις ἀνδρίαν, ἀπετείχισας ἡμῖν τὴν ῥήτορα φάσκοντα· ὅσῳ τὸ φανερῶς ἢ λάθρα κρεῖττον, καὶ τὸ νικῶντας ἢ πράγκρατοῦντας πράττειν ὁπόταν ἐντιμότερον, τοσούτῳ κάλλιον Κόνωνα τὰ τείχη ξῆσαι Θεμιστοκλέους. ὁ μὲν γὰρ λαθὼν, ὁ δὲ νικήσας σὺν κωλύσαντας ταῦτα ἐποίησεν. ἐκεῖνό φημι, ὅτι μάλιστα μὲν ἅπαντων, ἅττα ἐκείνῳ ὑποδεχόμεθα· ἀλλὰ τοῦτῳ μὲν, εἰμὴ κοσμηθείη τῇ θείᾳ παιδεύσει, οὐδὲν εἶναι ἡγούμεθα· τοῦτο δὲ κακίζομεν. ἀδικεῖσθαι γὰρ οὐκ ἀδικεῖν μεμαθήκαμεν. ἀνδρίαν δὲ ἡγούμεθα, τοῦτο κατὰ τὴν δυσχερῶν ὑπεροψίαν, καὶ τὸ γενναίως φέρειν τὰ συμβαίνοντα. εἰ δὲ χρή τι καὶ πρὸς τὴν ῥήτορα εἰπεῖν, εἴποιμ' ἂν· ἀλλ' ὁ σοφία πρεπόμενος ὦ ῥήτορων ἄριστε, δῆλον ὅτι καὶ νικήσας, εἰ σπείσῃ πολεμῶν πρεσβύνεται ἂν μείζονως·

πρὸς ἄκρον ἀναβεβηκότες ἀρετῆς. εἰ δέ σοι δύσκολον εἶναι τοῦτο δοκεῖ, κἂν ὑποχωρῆσαι τῆς κακίας, καὶ ἄψασθαι τοῦ ὄπισθεν τῆς ἀρετῆς φερούσης ὁδοῦ. τὸ γὰρ ἔτι μικρὸν ἑαυτὸν διαφέρειν, ἃ δεῖ μικρὸν ἡγεῖσθαι. τοῦτο δ' ἔστιν, εἰ τοῖς μὲν πονηροῖς ὑπιτηδεύμασι μήτε αὐτὸς χρῆσθαι βουληθείης, μήτε τοῖς χρωμένοις χρῆσθαι. τοῖς δ' ἀγαθοῖς καὶ πράγμασι καὶ ἀνδράσι συναψείας σαυτόν. οὐ μὲν γὰρ ἀγαθὸς ὢν δὲ μισάνθρωπον φεύγειν χρή, οὐδ' πονηρὸς καὶ φιλάνθρωπον.

462. Θεοδώρῳ αὐγουσταλίῳ. υξϛ

Οὐ τὸ ἀλαζονικὸν καὶ ὑπερογκον δεῖγμα ἀρχοντικῆς ἐστιν ὡς ἡγῇ φρονήματος, ἀλλὰ τὸ ἥμερον καὶ εὐπρόσιτον, καὶ τὸ πᾶσιν μετ' ὑπιεικείας προσφέρεσθαι· ἐκεῖνο μὲν γὰρ θηριοπρεπὲς καὶ ὀφιῶδες, τοῦτο δ' ἀρχικὸν, καὶ τοῖς ὑπηκόοις λυσιτελέστατον. ἃ γὰρ ἀπὸ φρονήματος, ἀλλ' ἀπὸ φρονήσεως τὰ τῶν ὑπηκόων κατορθοῦται πράγματα· τὸ μὲν γὰρ καὶ αὐτοῖς καὶ τοῖς ἀρχομένοις ἀσφαλὲς· τοῖς μὲν, εἰ τὸ ἀρχικὸν ὑπὲρ τὸ δημωτικώτερον νεύειν ἀναπείθοιεν, τοῖς δ', εἰ τὴν ὑπιείκειαν τὴν ἡγεμονικὴν εἰς ἀγάπην μείζονα καὶ φόβου τυγχάνουσαν τρέψοιεν.

463. Ἀλυπίῳ. υξγ΄

Ὁ θεατρομανὴς, ὦ βέλτιστε, ἐρωτομανὴς γέγονεν. φεῦγε τοίνυν ἐκεῖνο, ἵνα μὴ τοῦτο πιχθείη. ἄμει-

460 Ἡρωνι πρεσβυτέρῳ. υξ

Μηδὲν τίμιον εἶναι νομίζε, ὃ μὴ πρὸς ἀρετὴν φέρῃ, μηδὲ ποιῇ ἀμείνους τοὺς πλησίον ζηλωτὰς γὰρ ἀγαθῶν ἐσμεν. φέρει δὲ εἰς ἀρετὴν τὸ τοῖς φιλαρέτοις ἀναστρέφεσθαι, καὶ ὁμιλεῖν τοῖς σωφρονεστάτοις, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἀσελγεστάτοις· τοῖς εἰρωνικωτάτοις, καὶ οἷς συνδιατρίβειν λυσιτελὲς, ἀλλὰ μὴ τοῖς μαχιμωτάτοις. εὖ γὰρ εἰδέναι χρὴ, ὅτι κακίας τις ῥᾷον μεταλαμβάνει ἢ ἀρετῆς. εἰ γὰρ ἦν ῥᾷον τὸ ἀρετῆς μετασχεῖν, ἔσχεν ἂν καὶ τοῖς κακίστοις συνεῖναι τοὺς δυναμένους ταύτην χαρίσασθαι. ἐπειδὴ δὲ τοῦτο δύσκολον, ἄμεινον ἐν ἀσφαλείᾳ εἶναι, καὶ φεύγειν τοὺς πονηρούς. εἰ γὰρ ἐκεῖνοι οὐκ ὠφελοῦνται, διὰ τί αὐτοὺς ζημιοῦται;

461. Γέρακι Δρακόντι. υξα

Ἡ φύσις ἀνάγκη καὶ ὅροις δέδεται· ἡ δὲ προαίρεσις ἐλευθερία καὶ ἐξουσία τετίμηται. τί τοιγαροῦν τὸ σῶμα καλλωπίζων, τὴν ψυχὴν ἀμελεῖς; μυρία μὲν ἐὰν μηχανήσῃ, τὸ εἰδεχθὲς σῶμα οὐ μορφοῖ· ποιήσας δὲ ῥᾷον ἢ τὴν ψυχὴν εἰς αὐτὸ καλλιεργοῖς εἰ βέλοιο τὴν κορυφὴν καὶ τὸ μὲν εἰ καὶ δυνατὸν ἦν, ἀνωφελὲς ἦν καὶ ἐπίφθονον· τὸ δὲ καὶ ὠφέλιμον, καὶ φθόνῳ κρεῖττον, καὶ βασκανίας ἀνώτερον. εἰδὲ νομίζεις δύσκολον εἶναι τὸ ἀναβῆναι ἐπὶ τὸν κορυφὸν τῆς ἀρετῆς, μάλιστα μὲν ἔστιν οἳ καὶ τοῦτο ἀνύσαντες, καὶ ἐκ βυθοῦ τῆς κακίας πρὸς

τῆς σύμβολα ἐγκαταλέγων τῷ χορῷ· ὃ μὴ ἀφ' ὧν μισθὸς λήψοιτο τάττε ἀγαπῶν, ἀλλ' ὃς ἥδεται σπουδαίως ἐσομένους τούτων ἐπιμελόμενος, τὸν βίον κατέσπευσε. ἐπεὶ τοίνυν παιδευτὲ χρήζει ἡ πόλις, μιμοῦσόν μοι, καὶ ἀλύσας σὺν ἂν ἁμάρτοι.

459. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. υνθ'

Ὁ μὲν ἀρετὴν ἀσκῶν, δίκαιος ἂν εἴη καὶ τὴν θεὸν εἰς βοήθειαν ἐπικαλεῖσθαι ῥοπὴν· ὁ δὲ μηδόλως φροντίζων ἀρετῆς, ἀθλίως ἂν καλοίη, ἐπήκοον ἔχειν τὸ θεῖον. τῷ γὰρ πάντα τὰ παρ' ἑαυτὸν πληροῦντι δικαίως ἐπιδοίη. ἵνα δὲ καὶ ἀφ' ὧν δείγματος βασίσας ὁ λόγος σαφέστερον τοῦτο ποιήσῃ, παρεὶς τὸ φάναι· εἰ ἡ πόρνη βέλεται μὲν σωθῆναι, ἃ βέλεται δὲ ζῶν φρονῆσαι, πῶς ζωθήσεται; ἐκεῖνο φράσω· ἔστω τις γράμματα μὲν ἐπιθυμῶν μαθεῖν, εἰς διδασκάλου δὲ μὴ φοιτῶν· εἶτα τῷ γραμματιστῇ ἀγοράζοντι ἐντυχὼν λέξοι, ποίησόν με μαθεῖν γράμματα· ἆρ' οὐχ ἡγῇ ἐκεῖνον λαμπρῶς ἀποκρίνεσθαι λέγοντα· ἐμβρόντητε, καὶ πῶς ἂν δυνάμοι μαθεῖν, μήτε εἰς διδασκάλου φοιτῶν, μήτε γραφίδα καὶ δέλτον κεκτημένος, μήτε πονεῖν βουλόμενος; τῇ μὲν γὰρ ἐπιθυμίᾳ τῇ σῇ εἰ ὁ πόνος συναφθείη, καὶ ἡ ἐμὴ σπουδὴ ἔσται πολλοῦ. εἰ δὲ λέγοις μὲν ἐπιθυμεῖν, μὴ δὲ ποιοῖς ὧν οἱ ἐπιθυμοῦντες ποιοῦσι, πῶς μαθεῖν δυνήσῃ; τοιοῦτοί εἰσιν καὶ οἱ ἀρετῆς λέγοντες μὲν ἐπιθυμεῖν, τὴν δὲ εἰς αὐτὴν φέρουσαν ὁδὸν ἀποδιδράσκοντες.

Ἥρωνι

456. Δήμῳ Πηλουσίῳ. υνς

Ἀσμένως ἐδέξατο τὴν παρρησίαν ὁ τῶν ἀρχιερέων ὑμῶν λαχών. καὶ πάλαι γὰρ ὡρμημένῳ ἦκειν, καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐν ἀμείνονι ὄψει κατασκῆψαι, τὴν ἡμετέραν ἀνέμιμνε γνώμην· ἧς λαβόμενος, ὡς αὐτόκλητος μᾶλλον ἢ ὡς κεκλημένος ἀφίξεται.

457. Θεοδοσίῳ πρεσβυτέρῳ. υνζ

Ὁ τῇ σῇ θεοσεβείᾳ προσφέρων τοῦτο τὸ γράμμα, αὐταρκως οἶκαδε καὶ καθ' ἑαυτὸν ὡς ἐν παιδοτρίβου ἀσκηθεὶς, καὶ ῥώμην καὶ τέχνην ἐν τοῖς τῆς ἀρετῆς ἀγῶσιν ἐμικρὸν συλλεξάμενος, ὥρμησεν ὅπη τὴν ἔρημον, τοῖς κηρύγμασιν ἑαυτὸν ἐπιθήσων τοῖς ὀλυμπικοῖς, καὶ τὰ περὶ ψυχῆς ὀλύμπια ἀγωνισόμενος. λείκνυε τοίνυν αὐτῷ δι' ὧν πράττεις σοῦ τὰ σαλαισμάτων νόμιμα· ἵνα μήτι ἐξαγώνιος γενόμενος ἁμάρτοι τῆς ἐκεῖσε, μήτε εἰς σοῦ ἀγῶνας καταξιωθείη· ἀλλ' εὐδόκιμος ἐπιφανθείς, στεφάνων καὶ ἀναῤῥήσεων ἀξιωθείη.

458. Ἀσκληπιῷ σοφιστῇ. υνη

Ἀρπακρᾶς, ὁ τρόπων μᾶλλον ἢ λόγων παιδευτὴς, ὁ τῇ θείᾳ θρησκείᾳ διαφερόντως ἀνακείμενος (ᾧ ὄνομα μὲν ὦ σοφιστὴς, ὁδὸς βίου καὶ φιλοσοφίας ἀκριβοῦς) ὁ μὴ πληθος νέων περιιὼν καὶ θηρεύων, ἀλλ' ἕνα ἐώρα δεικνῦντας ἀρετῆς

δυνάμεως προελθῶν, καὶ πλήτῳ κρημῶν καὶ συμμαχίᾳ, καὶ εἰς αὐτὸν ἐλάσας τὸ ἀνθρωπίνης δύημερίας τὸ ὄρον, φοβηθεὶς μὴ δηλητηρίῳ ἀναιρεθείη, ἀλεξιφάρμακον ἑαυτῷ κατεσκεύασεν. μεταβαλόσης δ' αὖ πάλιν τὸ δύημερίας, εἰς τοσοῦτον ἦλθεν ἀνάγκης, ὡς εἰς φαρμακοποσίαν τραπῆναι. ὡς ὃ δὲν ἦνυεν (ἔτυχε γὰρ ὡς ἔφην, προπομα πρὸς πᾶν φάρμακον ἀνδροφόνον ἀλεξιφάρμακον προπιὼν, ὥστε μὴ τὸ δηλητήριον αὐτὸν βλάψαι) ἔ προκατειλημμένα ἡ δύναμις, τὸ σκέ δηλητηρίου οὐκ εἴασε κρατῆσαι· τί δ' ἂν τέντεῦθεν; ἵνα τὸ δορυφόρων ἑαυτὸ καὶ † σκηπτόχων † ἴσως ἐφελκυσάμενος, κελεύει παταίξαι καιρίαν εἰς ῥαβδόχων τὸ στέρνον τῷ ἀκινάκη· ὃς ὃ παταίξας ἀνεῖλεν. ὅτως δὲν ἐκεῖνον ὠφέλησεν ἡ δόξασα αὐτῷ ἀσφάλεια. παρ' ἐχθρῶν γὰρ τοῦτο πεισθεὶς προσδοκήσας, καὶ διὰ τοῦτο τῷ ἀλεξιφαρμάκῳ χρησάμενος, δὲ βληθεὶς ἀποθανεῖν ἠδυνήθη, ἕως ἂν τὸ ξίφος κατὰ τὸ στέρνα διηλάθη. χρὴ δ' ἂν μηδὲν τοιοῦτον ἐννοεῖν, ἀλλὰ ζῶν ἀσωλότητι μᾶλλον προσκείμενον, καὶ τῇ θείᾳ προνοίᾳ ἐπιτρέποντα τὰ καθ' ἑαυτόν.

455. Ἀμπελίῳ κόμητι. υνέ

Οὐδὲν οὕτω ποιεῖ νομίμως ἀρχήν, ὡς τὸ νομίμως ἦρχθαι. ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἐν ὑπηκόοις, ἀγαθὸς ἔσται καὶ ἐν ἡγεμόσιν· εἰ δ' ἐν τῷ ἰδιωτεύειν καὶ πρωτοστατεῖν προχειροι, καὶ πρὸς τὰ ἄρχειν ἀνεπιτήδειοι, ὅτοι καὶ εἰς ἀρχὴν ἀνεπιτηδειότατοι.

ἀκριβῶς εἰδέναι περὶ ἕκαστον γίγνεται. ἀλλὰ πρὸς ἕνα βλέπων σκοπὸν, ἐκεῖ τείνει τὸ ὅρμα τῆς διανοίας· ἄτοπον γὰρ περὶ ἓν πράγματος.

453. Τῷ αὐτῷ. υνγ'

Εὔφημον μὲν ἔχειν χρὴ καὶ σεμνὴν τὴν γλῶτταν· ἐπειδὴ ἡ σὺν εἰς αὐτὸν τὴν κακίας τὴν πυθμένα νεναυαγηκότας ἀνιμᾶσθαι χρή· ἀτοπώτατον δὲ δοκεῖ τὴν ἄλλως ἀναισθησίαν βλάπτοντα, αὐτὸν καταπίπτειν· ὡς ἂν οἷός τε τυγχάνῃ, δικαίως ἂν εἴη περιελθεῖν τὴν τῶν πραγμάτων αἰσχρότητα τῇ τῶν λέξεων σεμνότητι· ἵνα μὴ δόξωσιν ἐκείνης βλάπτοντα τὴν ἑαυτῶν γλῶτταν καταῤῥυπαίνοι· μηδὲ ἀπαλλάξαι μολυσμοῦ ἐθέλων, αὐτὸς μολύνοιτο. εἰ δὲ φαίης, ὅτι ἀδύνατόν ἐστι καὶ σεμνὸν εἶπεῖν, καὶ καθάψασθαι τῶν ἀκόντων· φαίην, ὅτι ὁ μὲν τῆς ἐλέγχου καταφρονῶν, ἄτοπα καὶ τῶν ἀμείνω καὶ γυμνὸν πλέον ὀλιγωρήσειεν. εἰ γὰρ ἡ πρᾶξις τῶν λόγων, καὶ ἡ τῆς λέξεως σεμνότης οὐκ ὠφελεῖ, σχολῇ γε γυμνὴ τὴν πεπραγμένων αὐτῷ ἡ περιφορὰ ὠφελήσει.

454. Ἀγαθοδαίμονι γραμματικῷ. υνδ'

Πολλάκις ὁ ὀπτεύων τις εἰς ἀσφάλειαν ἑαυτοῦ, τοῦτο ὑρίσκεται καλεπωτάτων αἴτιον συμφορῶν· καὶ ἵνα τὰ ἄλλα παρῶ, ἓν, δι' οὗ πάντα μηνύσω, λέξω. Μιθριδάτης (ὡς φασιν) ὁ Παρθυαίων καὶ ἄλλων πολλῶν ἐθνῶν βασιλεύσας, ὅτε μέγα δυνά-

καῖα ἀπώλεσαν; καὶ ὑστερόαντες τοῦ νενομισμένους ὅρους, καὶ τῶν μετρίων ἐγυμνώθησαν; χρὴ ἐν εἰκῇ πίειν τὰ εἰκῇ, ἵν' ἐν τοῖς ἀναγκαίοις πλατῶμεν· ὁ γὰρ τὸ πλῆτον ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μὴ δεῖσθαι πλάτους, πλάτος ἐστὶ μέγιστον.

451. Εὐτονίῳ Ζαχόνῳ. υνά

Οὐ παντὸν, ὦ θαυμάσιε, τὸ ὑποπλοθῆναι τῷ ἀλῶναι· τὸ μὲν γὰρ καὶ κατὰ τοῦ μὴ δράσαντος λέγεται, τὸ δὲ κατὰ τοῦ φωραθέντος· εἰδὲ Εὐσέβιος, ὡς φῇς, τοῦ μὲν μάτην ὑπονοουμένους καὶ ἀβαλλομένους ἐξοστρακίζει, τοῦ δὲ ἁλόντας μείζονος ἀξιοῖ βαθμοῦ, τῆς μὲν κολακείας πεθομένου, τῆς δὲ χρημάτων ὀρεγόμενον, μὴ θαυμάσῃς. εἰ μὲν γὰρ τἄλλα πάντα κατὰ λόγον αὐτῷ ἐπεράτιετο, ἴσως καὶ τοῦτο διορθώσεως ἠξίωσεν· εἰ δὲ πάντα ὁρᾷ ἃ ὁρᾶν ὁ θέμις, καὶ τοῦτο ἄξιον οὐ τὸ αὐτοῦ τρόπων μηδένα ξενιζέτω.

452. Παύλῳ. υιϛ

Οὐ πάντως ὁ πολλὰς ἐπιστήμας ἢ τέχνας μεμαθηκὼς, ἀδαὴς ἂν πάντων ἀνθρώπων δ' φυέστατος ᾖ, ἑκάστου αὐτῶν εἰς ἄκρον ἀκριβεῖ, οὐ χρέος οὐδ' ὀφείλοντος εἰς τὴν ἄσκησιν καὶ τὴν μελέτην τὴν πρώτης τέχνης ἀναλωθῆναι, εἰς ἄλλης τέχνης ἀνάληψιν δαπανωμένου· ἀλλὰ πλεονεκτεῖ μὲν τῷ πολλὰς εἰδέναι, ἀντιπλεονεκτεῖται δ' παρ' ἑκάστου τὴν μίαν τέχνην εἰς ἄκρον ἠσκηκότων. μὴ τοίνυν μηδ' αὐτὸς πάντα εἰδέναι θέλε. οὐ γὰρ τοῦτο τὸ μηδὲν

ὅσον ἐκεῖνοι τοῦ ἄλλους ἅπαντας, ὡς μηδὲν μέγα διαφερόμενον ἄτω διάκειται. ἄτως ὠήθη δεῖν τὴν ταπεινοφροσύνην ὥσπερ φρέαρ ἢ φυλακτήριον τῶν ἄλλων κατορθωμάτων ἔχειν.

449. Εὐτονίῳ διακόνῳ. υμθ'

Ὥσπερ ἔνια τῶν ἐγκλημάτων εἴωθεν ἄπιστα ποιεῖν ὁ τῶν κρινομένων βίος, οὕτω δόκιμος ὢν καὶ λαμπρὸς· ἄτως ἔνια τῶν ἐγκωμίων πέφυκεν ἄπιστα ποιεῖν ὁ τῶν ἐγκωμιαζομένων τρόπος, ἐκεῖνος ὢν καὶ φαῦλος. εἰ γὰρ καὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, τῶν μηδὲν λόγου ἄξιον ποιεῖν ἐθελόντων, χαίρουσι μὲν τοῖς διαβολαῖς, δυσχεραίνουσι δὲ ὅτι τοῖς ἐγκωμίοις· τοὺς μὲν γὰρ καὶ καθ' ἑαυτῶν ἡγοῦνται λέγεσθαι, τοῖς δὲ ἐδέποτε ἀπολαῦσαι προσδοκῶσιν· ἀλλ' ὅμως οἱ τὸ ἀρετὴν ἐσεμνύοντες τὰς μὲν δίκας ἐφ' οἷς † ἀσυνείδησι. † ἴσως σωφρόνως, διαβαλλόμενος, καὶ πρὸ διαγνώσεως ἀπαλλάττουσι τῶν ἐγκλημάτων· οὕτω δὲ φαύλως εἴ πως χάριν ἐγκωμιάσθαι, ἀναξίως εἶναι τοῦ ἐπαίνων νομίζουσιν, οὐκ ἀπὸ τῶν λεγομένων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πραττομένων τὰς ψήφους φέροντες. οὐκοῦν μήτε οἱ ἄριστοι διαβαλλόμενοι δυσχεραινέτωσαν (οὐδὲν γὰρ πρὸς αὐτοὺς τὰ λεγόμενα) μήθ' οἱ κάκιστοι ἐγκωμιαζόμενοι ἀγαλλιάσθωσαν· ἀλλότρια γὰρ αὐτῶν ἐστι τὰ ἐγκώμια.

450. Ἡρακλείῳ. υν'

Πόσοι τελέως ὑπομείναντες, καὶ πάντας ἐξέπεσον, καὶ πρὸς τὰ σωφρονοῦντες, καὶ τὰ ἀναγ-

καῖα

μένῳ. Φημὶ τοίνυν, εἰ μὴ τῇ ἀρετῇ τιμωρία, τῇ δὲ κακίᾳ στέφανος ἀπόκειται, ἥδιστ' ἂν δίκην δέδωκα φιλάρετος ὤν, ἢ ἐστέφθαι κακίας ὢν ἐραστής. ὅτως ἡ μὲν κακία, κἂν στέφανον προξενοῖ πάσης μοι τιμωρίας δοκεῖ χαλεπωτέρα εἶναι· ἡ δὲ ἀρετὴ τιμαλφεστέρα, κἂν τιμωρίας μὴ ἀμοιροίη. ἡμὲν δὴ εἰρημένη μοι ἥδε ὑπερβολή, ὡς φαίεν τινες, ὧδε ἔχει, καὶ ἄλλις ἐχέτω· εἰ δὲ καὶ πάντως τῇ μὲν ἀρετῇ στέφανος, τῇ δὲ κακίᾳ τιμωρία ἀποκειται· τί ἐστι τὸ σεῖσόν σε εἰς τὰ πυθμένα τὰς κακίας καταποντῶσαι σαυτόν; ἡδέως ἄν σε πυθοίμην ἐγώ.

446. Παλλαδίῳ Δαμόνῳ. υμς'

Ἄνθρωπον φαῦλον, καὶ βδελυρὸν, καὶ κίβδηλον, καὶ τί γὰρ ἂν τοιοῦτον καλέσας ἐν τοῖς αὐτοῦ γράμμασι Ζώσιμον; ἀληθῆ μὲν λέγεις, δέδοικα δὲ μὴ σὺ αὐτὸς μικρὸν ὕστερον τοιοῦτος εὑρεθείης. σκεῦνα γὰρ, ὡς φασί τινες, ἤρξω πωλεῖν, ἃ σκεῖνος πεπαίδων εἰς ἀνήκεστον ἀναλγησίαν τετελεύτηκε.

447. Μωσέῳ Δαμόνῳ. υμζ'

Ἓν μόνον καλὸν ἔχειν μοι δοκεῖ ὁ πλοῦτος, ὅτι τοῖς μάλιστα φιλοῦσιν αὐτὸν κινδύνους ἐξαιρεῖσθαι δύναται.

448. Ζήνωνι. υμη'

Ὁ βέλτιστος σωτὴρ μου Φρόντις πρός με πάντα ἀρίστου Ἑρμογένους, ὃς ὄντως ἐπισκόπου, τοῦτό ἐστιν ὅτι τοσοῦτον ἀρετῆς σοῦ ἄγαν ἐδοκίμασε παρὼν,

444. Ἀγαθοδαίμονι. υμδ΄

Καινότερόν τι πρᾶγμα, ὃ οὐκ ἄν τις ῥᾳδίως καταδέξοιτο, μὴ ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα σκοπήσας. τριῶν γὰρ ὁμῶ φίλων ὧδε ἐνὸς ὠδικαλέντων πράγματος, ὁ μὲν δεινότατος ἔσωσε παρώξυνεν, ὁ δὲ ἧττον δεινὸς ἐπῴδυνεν, ὁδὲ ἠμελημένως ἔ λέγειν ἔπεισε. καὶ ἠδυνήθη μὲν ὁ ἀμαθὴς τοσοῦτον, ὅσον ἐχρῆν τ΄ δεινότατον· ἔπαθε δὲ ὁ ῥητορικώτατος, ὅπερ ἐχρῆν τ΄ ἀμαθέστατον. ὡς δὲ ἠρώτα τὸν ἐκεῖνος, ᾧ τὴν περσβείαν προσέφερον· ἔφη, τῷ τρόπῳ τῶν ὠδικαλέντων προσεχηκέναι, ἀ τῷ λόγῳ· τῇ πολιτείᾳ πεπεῖσθαι, ἀ τῇ ἀγλωττίᾳ. εἰ τοίνυν ὁ βίος ἔ λόγος γένοιτο, καὶ ἡ γνώμη τ΄ γλώττης, πρῶτον τὴν γνώμην, εἶτα τὴν γλῶτταν κοσμητέον· εἰ δὲ ἀπιστεῖς ταῦτα γεγενῆσθαι, εἰς τὴν Ὀμηρικὴν πρεσβείαν, ἣν ἀεὶ ὑπὸ γλώττης ἔχεις, τὸν νοῦν ἀπόπεμψον· ἔνθα ὁ μὲν Ἰθακήσιος δεινότατος ὢν, πολέσι παρώξυνε τ΄ Πηλέως· ὁ δὲ ἧττον δεινὸς, ὁ παιδαγωγός φημι, κατεπᾴδυνε· ὁ δὲ Τελαμώνιος, ὁ λίαν ἠμελημένως ἔ λέγειν, ἔπεισε. καὶ δεδυνήσθην μὲν ὁ Τελαμώνιος τοσοῦτον, ὅσον ἐχρῆν τὸν Λαέρτα· ἔπαθε δὲ ὅτου μᾶλλον ἐχρῆν ἐκεῖνον.

445. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. υμέ

Τῷ ἐμαυτοῦ γνώμῃ ζαφῶς εἰπεῖν βούλομαι. εἰ δέ τις ὑπερβολικῶς εἰρῆσθαι δόξῃ δοκείτω. εἰ γὰρ τ΄ ἀρετῆς ἔργοις μαρτυρήσασι τῷ ῥηθησομένῳ.

441. Ζωσίμῳ. υμά

Πολλοὶ μὲν ὦ βέλτιστε παρ' Ἕλλησι τὴν ἠθικὴν κατορθώσαντες ἀρετὴν ἄδονται· εἰ δ' ἦ καὶ τὸ ῥᾳθυμεῖν σκείνοις πάτριον καὶ σωήθες ἦν, ἀλλ' ὅτως ἡμᾶς προσῆκεν τὴν θεὶ τὴν ἀρετὴν ἐπιμέλειαν προσθεῖναι· τὸ γὰρ μέσον ἡμῖν πρὸς σκείνους σὐκ ὀλίγον ὑπάρχον ἀφαιρεῖται τ' συγγνώμην.

442. Μακαρίῳ ἐπισκόπῳ. υμβ'

Εἰ τοιούτοις χρησόμθα λόγοις ὁ λόγ, οἳ τὴν ἄψυχον φύσιν εἰκότως ἂν ἔκαμψαν, σὐκ ἔπεισε τὸ ἀμείλικτον σκεῖνο θηρίον τὸ κατ' αὐτὸ ἐπιλυπῆσαν· ἔδειξε λαμπρῶς, ὅτι τὸ πειθῆναι καὶ μὴ, τῶν ἀκουόντων ἐστὶ θᾷ τὸν τ' αὐτεξουσιότητ ὅρον, δι' ὃν καὶ ὁ τ' κρίσεως ἀξιόλογός ἐστι λόγ.

443. Μαρτυρίῳ. υμγ'

Τὰς μὲν ἀθλίπτους καὶ ἀβεβαίους καὶ χαρὰν λύπη τ' περπούσης κατασκόσεως ἐξακοντίζουσιν, ἡ μὲν περῶσα καὶ παροινεῖν ἀναπείθουσι, ἡ δὲ ταπεινοῦσα καὶ ψοφοδεεῖς ἀπεργάζεται· σὺ δὲ βεβαίους καὶ †ἐρεισμένους, καὶ κρηπῖδα φρονήσεως ἔχοντας ἀεὶ ὑπὲρ τούτων τ' προσήκοντ ἐξίστησι. τ' μὲν γὰρ κατασέλλουσι τὰ χειρήματα, καθάπερ χαλινῷ ἵνι τῷ λογισμῷ ἀναπειράζοντες· τ' δὲ κρείττονες θύρσονται, τ' ἀμετρίαν αὐτῆς κολάζοντες. †ἴσως ἐρεισμένους.

438. Νείλῳ. υλή

Εἰ γὰρ οἱ φιλότιμοι δι' ἐπαίνων μᾶλλον ἐσπουδάζονται, (διψῶσι γὰρ ἐπαίνων μᾶλλον, ἢ ποτῶν) ἀλλὰ μετρίως χρὴ τούτοις προσέχειν, καὶ μὴ ἄγαν † ὑφαίνειν. πολλοὶ γὰρ ἐκ τῆς ὑπερβολῆς τῶν ἐγκωμίων σκληρύνοντες, σκληρύνουσι τὴν εἰς ὄνον πόνος παιδαγωγόν.

† ἴσως ἐπαίρειν.

Ἀγαθοδαίμονι καὶ Ὠφελίῳ γραμ-

439. ματικοῖς. υλθ'

Ἐπειδὴ αἱ μονοειδεῖς μελέται τε καὶ παιδαγωγίαι πάντως τρόπον τινὰ τῶν ἀμελεστέρων ψυχῶν τὰ νεῦρα· (δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς πᾶσα μεταβολὴ σχήματος ἡδὺ) χρὴ τὰ συγγράμματα ἐκ ζηλοτυπίας καὶ ψυχαγωγίας κεκρᾶσθαι. ἐκ μὲν γὰρ τῆς ψυχαγωγίας οἱ ἐμμελεῖς ὁδὸν εὑρήσουσι, ὑπὸ δὲ τῆς ζηλοτυπίας τῇ ψυχαγωγίᾳ κεκραμένης οἱ μὴ λίαν ῥᾳθυμοι ὠφεληθήσονται.

440. Θεοδοσίῳ. υμ'

Οἶδα μὲν ἐξ ὧν ἀκούω, ὡς οὐχ ὑπὲρ λιὰν ἀρχαίων πραγμάτων λέγων, ἀδεῶς πράττεις τὴν ἐξ ἀθλίας Ζωσίμου κατηγορίαν, συναγωνιζόμενος οὐκ ἔχων εἰς ψυδρολογίαν τὸν χρόνον· αὐτὰ γὰρ ἔχεις μαρτυρήσαντα τὰ πράγματα· ἀλλὰ χρὴ μὴ τοσοῦτον τῶν γλωττῶν ὀφείλειν εἰς τὸ κατ' αὐτοῦ κατηγορίαν, ὅσον εἰς δοῦν εἰς αὐτὸν θρηνοῦντας καὶ τὰς συμφοράς. κατηγορούμενος γὰρ, πλέον εἰς κακίαν ὡς ἔοικεν ἐρεθίζει· θρηνούμενος δὲ, ἴσως ἀνενέγκοι.

Ζω-

δικαίᾳ κρίσει, ἅτω κατὰ τὸ εἰκὸς καὶ καθαιρεθήσονται πάλιν. ἀσθενὲς γὰρ ἀεὶ τὸ παρ' ἀξίαν· ἃ δ' τ κατὰ τόλμαν ἀλόγιστον ἐπαιρομένων ἀδεν βέβαιον, ταχεῖαν ἔχει τ μεταβολὴν, εἰ μὴ σὺ ἀρετῇ γίγνοιτο.

436. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. υλς'

Δεινὸν μὲν καὶ τὸ τρυφῆ καὶ λαγνείᾳ ἁλωκέναι ἄνθρωπον εἰς ἱεροσυλίαν ὅπως δήποτε δοκοῦντα τελεῖν· τὸ δὲ πάντων ἀτελιώτατον ἐκεῖνό ἐστιν, ὅτι τὰ τ ἀνιέρων καὶ ἐναγῶν πράξεις τ δὲ ἀπὸ τ δοκεῖν ἱεροσυλίαν κεκτῆσθαι ἀντιποιῆ δόξης.

437. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. υλζ'

Σὺ μὲν εἰκότως θαυμάζεις, ὅπως ὁ ἄθλιος Ζώσιμος ἐκθύμως τ κακίας ἔχεται· καὶ δεσμὸς ἁπάντων ἐστὶν ἀρρᾳγὴς, ὃν σὺκ ἂν Διακόψας ἀφεῖται φερόμενος ἀπὸ τὰς ἀτόπους πράξεις· ἕτεροι δὲ θαυμάζουσιν, ἀλλὰ εἰκότως τῇ ἐξ ἀρχῆς ἀναστροφῇ τ κακίαν ἠυξῆσθαι νομίζουσι. τὸ μὲν γὰρ ἐκ δίκης πατρὸς πεφυτεῦσθαι, πᾶσι λιμπάνουσιν εἰκότως. πολλοὶ γὰρ εἰκότως, ἐλευθέρων εἶναι δοκούντων ἀμείνους εἰσὶ κατὰ τοῦτο τρόπους· τ δὲ ἐξ ἐφήβου ἀγωγὴν κακίζουσιν, ὡς πάσης κακίας οὖσαν μητέρα· διὸ καὶ σωφρονισθῆναι αὐτὸν τ κακῶν ἡ Διάθεσις, καὶ εἰς ἕξιν τραπῆναι ἡ τοιαύτη. ἀφέμενος τοίνυν θαυμάζειν, τ Διὰ τ διαγῶν σαυτὸν παρασχὼν αὐτῷ χάρισαι θεραπείαν· ταχὺ πως μεταγνοίη.

432. Σερλίῳ Δρακόνῳ. υλϛ'

Τοῖς ἀδίκοις ἡ δίκη χρεωστεῖ τὴν δικαίαν ἡμερίαν, καὶ πάντως ἀποδώσει, εἰ μὴ μέλλοι ἄδικος εἶναι ἡ δίκη. ἡ πάντα δικαίως διέπουσα, καὶ τὸ δικαιοσύνης πολλὴν ποιουμένη πρόνοιαν.

433. Διδύμῳ, Ἱέρωνι πρεσβυτέροις. υλγ'

Οὐ χρὴ θαυμάζειν, εἰ οἱ πονηροὶ τοῖς ἀγαθοῖς ἐκπολεμοῦσιν· τἀναντίον γὰρ ἐν θαυμαστὸν, εἰ μὴ ἄπως εἶχον· εἰ γὰρ ἐλίαν ἄτοπον δοκεῖ, καὶ ἄπερ λόγῳ ῥητὸν, ἄπερ ἔργῳ φορητὸν ἐστι τοῦτο, ἀλλ' ὅμως κατὰ λόγον γίνεται. ἐναλλάττει γὰρ τὸ ζητούμενον φωτὶ· ἢ λήσει σὸν λύχνος σβεννυῦσιν ὅπι τὸ λησθύειν πρέπον). ἔλεγχον γὰρ ἡγέμονοι ἔσφων βίᾳ τ' ἐκείνων τρόπον, ἐκποδὼν αὐτὸν ποιῆσαι πραγματεύονται.

434. Θέωνι. υλδ'

Παράδοξόν ἐστιν, ὦ βέλτιστε, τὸ τ' κρείττονος δόξης κρεῖττον, ἐ τ' σωτηρίας ἀλλότριον.

435. Λεοντίῳ ὑπισκόπῳ. υλε'

Μηδὲν ὧν ἄρεστε ὑπὲ τ' σῆς ἀρετῆς ἄχαρι, μηδ' ἀπηχὲς, τόγε ὑπὲ σαυτῷ συγχωρήσης γενέσθαι. ἀλλὰ καὶ τοῖς νεωτερίζουσιν εἰς σὸν ἐκκλησιαστικὸν θεσμὸν βαλοῦσι, λέγε ὡς οἰμώξονται κἀντεῦθεν καὶκεῖσε, εἰ μὴ σ' νεωτερισμὸν λήξειαν. ὥσπερ γὰρ σοὶ ἀλογία ἤρθησαν, τόλμῃ ἀκρίτῳ μᾶλλον ἐπαρθέντες εἰς τὴν ὑπιχείρησιν, ἢ ἀξιώσεως ὀρ-

429. Ἡσυχίᾳ. υκθ'

Εἰκὸς ἐκ τῆς συνεχῶς συγγνώμης ἐφ' οἷς πλημμελοῦσιν τυγχάνειν καὶ εἰς τὸ συγγνώμης μείζονα ἁμαρτάνειν πεπαιδοτριβῆσθαι· τῷ χαλινῷ τοίνυν τῆς ἐγκρατείας χρησάμενον, ἀνείργειν σαυτὸν πειρῶ τῆς κατὰ κρημνῶν φορᾶς· καὶ τὸ τῆς συγγνώμης φάρμακον, μὴ ἀχρεῖον καθασκάζειν· ἵνα μὴ ὡς ἀγνώμονά σε καὶ ἀνάλγητον ἡ θεία λοιπὸν μετέλθοι δίκη.

430. Ὠφελίῳ γραμματικῷ. υλ'

Μεγίστης ἐστὶ συγγραφῆς καὶ διδασκαλίας ἄρετὴ, αἰτιολογία καὶ ἀπόδειξις· ἃ γὰρ πεφυκέναι μόνον διαχυρίζεσθαι, ὅτι τόδε ἔν ἐστιν, ἀλλὰ καὶ διότι ἐστὶν εἰ οἷόν τε ἀποδεικνύναι. τοῦτο γάρ ἐστιν ἀληθῶς εἰδέναι, τὸ μετὰ αἰτίας εἰδέναι.

431. Σερήνῳ. υλά

Μὴ πέρα τῆς φύσεως, μηδ' ἔξω τῆς μετρίας ἐμφορείσθω τῆς δημερίας ἀξίας· ἀλλὰ πανταχῇ τὸ ἀνθρώπινον ζητῶν, καὶ πρὸς τὰς μεταβολὰς ὁρᾷ, τὰς ἐν μιᾷ πολλάκις ἡμέρᾳ πρὸς ἑαυτὰ τὰ πράγματα μεταστοιχειώσας δυναμένας. ἕτω γὰρ καὶ ἀπαρασὸς ἔσῃ, καὶ τὴν δύπεραγίαν βεβαίαν ἕξεις· εἰδὲ καὶ συμβαίη μεταβολὴ, δὲν ἀργαλέον πείσῃ, ἅτε προαποθέμενον σαυτῷ τὸ φιλανθρωπίας σοῦ θησαυρός.

Σερήνῳ

να παιδοτριβῆσι μᾶλιστα ὅταν καὶ πλῆτ᾽ αὐτοῖς πειρᾶσθαι. μὴ τοίνυν ἐπειδὴ καὶ εὐσεβεῖ, (ὁ δὲ οἶδ᾽ ὅπως σε χειροτονήσας, τῇ ἀρετῇ πολέμιος τυγχάνων) σὲ εἰς ἐλάττω κακίαν ἐλάσαντα δεῖ ἀπελαύνει τῆς πληρώματος τῆς ἐκκλησίας, ἤδη νομίζε κἀκεῖσε μηδὲν παθεῖσθαι δεινόν· τοσοῦτον γὰρ κακεῖνον καὶ σὲ μετελθοῦσα ἡ δίκη, ὅσον ἐνταῦθα μακροθυμήσασα ἐδὲν ὤνησεν, ἀλλὰ καὶ βλασφημηθῆναι δι᾽ ὑμᾶς κατεδέξατο.

427. Παλλαδίῳ Μελανέῳ. υκζ᾽

Τὸν ὥσπερ οὐ ἄγαν τῶν πόνων, ἐ δίκαιον λέγειν ἀναπαύλης δεῖσθαι· δεῖται γὰρ τῶν πόνων ἡ ἀνάπαυλα· χωρὶς δὲ ἐκείνων, τρυφὴ δικαίως ἂν καλοῖτο. οὔτε μὲν γὰρ πόνων λήγοντας ἀναπαύεσθαι χρὴ, οὔτε δ᾽ ὅλως ἀφεστηκότας τοῦ πονεῖν, ἀσώτους κλητέον καὶ ἀργούς· ὥστε ἕως ἂν σὺ μὴ τῆς δεξαίου οὔτε ἰσθῶτας, ἀφεκτέον καὶ τοῦ ἀναπαύσεως ὀνόματος.

428. Αὐσονίῳ κορρήκτορι. υκη

Οἱ μὲν νόμοι τὸν εἰς σὲ παροινήσαντα συλλαβόντες παρέπεμψαν τὰς σὰς χεῖρας δίκην ὑφέξοντα· σὺ δ᾽ (κρείττων γὰρ εἶ καὶ ὕβρεως καὶ λοιδορίας, διὸ καὶ φιλοσοφίαν τῇ νομίμῳ ἀρχῇ ἐπέρασας) μικρὰ νεμεσήσας τοῦτον, τῷ συγγνώμης ἀξιῶσαι βελτίω κατάστησον· τὸ μὲν γὰρ κολάσαι παρεχείρως, καὶ τοῦ τυχόντων ἐστὶ· τὸ δὲ συγγνώμην νεῖμαι, τοῦ, οἵους αὐτὸς τυγχάνεις.

Ἡ συ-

κατ' ἀλλήλων μετ' ἐκείνων στρατεύομεθα· ἢ θαυμαστὸν, εἰ ἡττώμεθα· ἀλλὰ μᾶλλον ἐκεῖνο, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ὧν τοῖς νικῶσι προσῆκε, νικᾶν ἀξιοῦμεν.

425. Τοῖς Ἄρχουσι παισίν. υκέ

Ἔπεμψα τὸ παιάριον Εὐτύνιον, λέγων συμβατηρίων ὑμῖν καθηγησόμενον· αἰδεσθητε τοίνυν πρῶτον μὲν τὸ πρέπον, δεύτερον ἑαυτοὺς, τρίτον ἐμὲ, τὸν οἷς ἔξεστιν ἐπιτάττειν, συμβαλλόντα· τέταρτον, τὸ καταδεξάμενον τοσοῦτον ὑπομεῖναι δι' ὑμετέραν εἰρωνίαν κάματον· καὶ πᾶσαν ἀπέχθειαν ἐξορίσαντες, ἄσμενοι τοῖς πρὸς ἑαυτοὺς φιλίαν ἀπασάσθε.

426. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. υκς

Εἰ καὶ ἐνταῦθα, † ὦ πάντα μικρὰ πρὸς τὸ σὸν ἀναλγησίαν φθέγξασθαι· χώρα † εἰσδέχεται σοῦ σὴν ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἥκοντας, ἀλλ' ἐκεῖσε διάκρισις ἔσται ἀκριβής. πρώην μὲν, ἡνίκα οἱ τῆς ἐκκλησίας παιδευταὶ καὶ δι' ἀρίστην πολιτείαν τῷ θείῳ ἐλλαμπρυνόμενοι πνεύματι, κἀνταῦθα ἐχωρίζοντο οἱ παίοντες· καὶ γνωσιμαχήσαντες, πάλιν κατηλθέτην εἰς τὸ ἱερὸν τῆς ἐκκλησιακῆς σύλλογον. νυνὶ δὲ (ἀλλ' οὐδὲν βλάπτει δυσχερὲς εἰπεῖν) πάντα ἀναίδην τολμᾶται, καὶ οὐδεὶς ὁ ἐπεξιών. ἀλλὰ τοῖς μὲν φιλαρέτοις εἰσὶ βαρεῖς, τοῖς δὲ φιλαμαρτήμοσι πρόξενοι· σοῦ μὲν γὰρ ἀπορρήξαι τὸ θρασυνόμενον, τοῖς δὲ εἰς κακίαν μείζονα

† ἴσως ὦ τὰν, πάντα γὰρ μικρά. † ἴσως οὐδέχεται.

ἀξίας, διὰ ἢ τ θείαν χάριντα καὶ διάταξιν παύτην εἰλήφασι τ τ ἄλλων ὠφελείας ἕνεκεν, ἵν' οὗτοι ὦσιν εἰκαιοι τῇ τυραννίδι καθυβρίζειν.

423. Ἀρποκρᾶ σοφιστῆ. υκγ΄

Ἤκουσα ποτὲ δύο ὁμογνησίω ἀδελφὼ, διενεχθέντε πρὸς ἑαυτὼ τοσοῦτον, ὡς καὶ σφᾶς εἰς συμβατηρίους λόγους τολμῶντας ἐλθεῖν ἐχθρὰς ἡγεῖσθαι. ἐγὼ ἢ (δεῖ γὰρ τἀληθῆ λέγειν) τὴν ἀποτυχίαν δεδικαίωκα αὐτὼ μᾶλλον τὴν προτέραν διαλεχθῆναι· ὕστερον ἢ ἀγεννὲς εἶναι τοῦτο νομίσαντε, καὶ πρᾶξαι ἐκελεύσαμεν ἑαυτῷ τοῦτο πάντως χρήσιμον γενέσθαι, κἂν διαμάρτωμι τοῦ σκοποῦ, ἥκειν ὅμως τὸ ἔργον, νομίσαντες μὲν αὐτὸ ἐργώδες εἶναι, ὅμως ἢ καὶ τοῖς ἀδοκήτοις ἐγχειρῶν. τοσοῦτο δ' εὕρον ῥᾴδιον τοῦτο, ὡς μηδὲ ἀκροβολισμῶν δεηθῆναι. ἤρκεσε γὰρ ἐκείνω τὸ ἐμὲ τ λόγων ἅψασθαι. σὺν ᾧ καὶ αὐτὸς μὴ τῇ τοῦ πράγματος δυσκολίᾳ πρόσεχε, ἀλλ' ἅψαι τ ἄθλου· ἴσως γὰρ οὐδὲ πόνων δεήσῃ.

424. Τῷ αὐτῷ. υκδ΄

Ὅταν φάλαγξ ζωφροσύνης, καὶ πειθοῦς, καὶ τάξεως, καὶ στρατηγικῆς ἀρετῆς μετέχῃ, τότε τοῖς ἐναντίοις δεινὴ καταφαίνεται, καὶ πρὸς τ αὐτολμίας τὰ τρόπαια πολλάκις ἵστησι, τ ἐχθρῶν πρὸς ἱκεσίαν χορευόντων καὶ πεσουμένων. ἐπεὶ τοίνυν ταῦτα παρ' ἡμῶν ὀφείλοντα γενέσθαι κατὰ τ δαιμόνων, ἐγίνετο· οὐ γὰρ μετ' ἀλλήλων κατ' ἐκείνων, ἀλλὰ κατ'

419. Τῷ αὐτῷ. υιθ'

Τὰ μὲν σὰ κατορθώματα, (ὦ πρεσβύτατον τῆς ἀδικημένοις ὄμμα) εἰ καὶ τοῖς ἀδικοῦσίν ἐστι φοβερώτατον, μείζονά ἐστι τ τ ἐγκωμιαζόντων αὐτὰ γλώττης. ἔυχονται ἢ πλέον ἡ πᾶσα, τ σῆς ἅπτ τὸ μεῖζον προκοπῆσης ἀρετῆς.

420. Τῷ αὐτῷ. υκ'

Ὁ τοῖς μὲν τὰ ἤθη μετρίοις ἀτύφως προφερόμενος, σὺ ἢ τ γνώμαις ἐξογκωμένης, καὶ προς ἀλαζονείαν βλέποντας μὴ καταπληττόμενος, ἅτε ἀρετῆς μέγιστον σκέφος πεκμήριον.

421. Λευκᾷ λαμπροτάτῳ. υκα'

Οὔτε τὴν παῤῥησίαν ἀναισχυντίαν κλητέον, ἅτε τὴν ἀναισχυντίαν παῤῥησίαν· ἀλλὰ τὴν μὲν σὺν παιόντας κοσμίως ἐλέγχεσαν, παῤῥησίαν· τ ἢ σὺν κατορθοῦντας ὑβρίζουσαν, ἀναισχυντίαν· ἡ μὲν γὰρ ἰατρικῇ ἔοικεν, ἡ ἢ λοιμικῇ καθαιρέσει, τῷ τ μὲν σὺν ἀῤῥωστοῦντας ἰᾶσθαι, τ ἢ σὺν ὑγιαίνοντας θεραπεῦειν.

422. Κύρῳ πρεσβυτέρῳ. υκβ'

Εἰ πάσης ἐστὶ βασιλείας ὑψηλοτέρα ἀξιωτέρα ἡ ἱερωσύνη, ἀλλὰ σὺν τούτῳ λαχόντας ἀρχὴ κατὰ τ ἄλλων ἀφ' τούτου ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ πρεπωδέστατον καὶ ἁρμοδιώτατον τοῦτης κόσμον ἡγεῖσθαι τ μετὰ σωφροσύνης πραότητα· ἐννοοῦντας, ὅτι κρείττων μέν ἐστι πάσης ἀνθρωπίνης τιμῆς τε καὶ ἀξίας,

εἰπὲ ἢ τῷ σαυτῦ φίλῳ· ἐλθὲ ὡς ἡμᾶς, ἢ μεταδώσων ὧν ἔχεις, ἢ μεθέξων ὧν σὺκ ἔχεις· σὺ μὲν γὰρ σοφίαν ἔχειν φὴς μεγαληγορεῖν· ἀ παραιτοῦμαι, ἡμεῖς ἢ φαμὲν ἀλήθειαν ἀπλότητι καὶ αἰδοῖ κεκτῆσθαι· ἢ γὰρ κρείττοσιν ἐρεθεῖσι καταχθλιθήσῃ ἄσμενος, ἢ ἐπαινήξεις οἰκάδε μηδὲν ζημιωθείς.

417. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. νιζ

†ἴσως εἰ μὴ μόνῳ σοι, &c. σὺκ ἂν τοσούτων.

†Εἰ μὲν μόνῳ σοι ὁ τῆς φιλοχρηματίας ἔρως καὶ ἐπῆλθε καὶ εἵλεν, ἀ γὰρ τοσούτων ὠφελὲ πάντων ὑπέρθυμος γραφεὺς· ἐπεὶ δὴ ἅπαντες ἐν σοὶ ὡς φασιν ἀχορδότους χορδύσαντες εἵλον, μείζονά σε πάσης ἁμαρτάνειν ἡγέμμοι, ὡς ποικίλον καὶ πολύμορφον θηρίον σκηρέποντα· εἰ τούνυν βάλει τὴν τοιαύτην ἀποτρίψασθαι ἀδοξίαν, τὰ ἀνθρώπων φιλαρέτοις πρέπουσα καὶ λέγε καὶ πρᾶττε.

418. Αὐσονίῳ ῥήτορι. υιη

Ἄγαμαί σε τὸ σοφὸν φρόνημα, ὅτι φόβον πραότητι μίξας ἀδένας ἔχεις ἅτε σὺν μὲν τὸ φόβον μισοῦντας, ἅτε σὺν δὲ τὴν πραότητα παιόντας· ἀλλά σοι τὸ ἀκόλαθον πρᾶσιν ἀνταποδόσασιν οἱ ἀρχόμμοι, ζωφροσύνῃ φιλίαν σωσάμενοι· ἐπεὶ γὰρ τὸ πλεῖσον ἀπ' ἀλλήλων διεσῶτα σκέρασας, καὶ αὐτοὶ τὸ ἴσον σοι ἀποδιδόασιν ἀμοιβὴν, ὠφελὲ σὲ παιδαγωγέντες σωσάπειν τὰ κεχωρισμμένα.

Τῷ

414. Λεοντίῳ. υιδ'

Ἡ ἀρετὴ τοσοῦτον ἀπέχει τοῦ ἀπὸ τῶν μεταβολῶν ἐλέγχεσθαι, ὅτι καὶ αὐταῖς ταῖς περιπέτειαις ἐπιβάλλεται ἡνίας εὐθυνέι πρὸς τὸ δέον. τῷ μὲν γὰρ πολλάκις τὸ οἰκονομικὸν συγκιρνᾷ, τῇ δὲ δόξῃ τὸ μετριότητα· καὶ τῇ μὲν ἀρχῇ τὴν ἀτυφίαν, τῇ δὲ πενίᾳ τὴν ἀνδρείαν. εἰ τοίνυν καὶ τῶν πραγμάτων τοῦ νεωτερισμοὺς νικᾷ, καὶ ἀοίδιμον καὶ ἐναύσιμα ἔχει, κακεῖσε ἔξει τὸ κλέος, διατὶ μὴ ταύτην ἀσπαζόμεθα;

415. Ἀρποκρατίωνι. υιέ

Τὰ μὲν ἐπὶ τοῖς σοφοῖς τοῖς ἀφιλοσόφοις καὶ ἀπειροκάλοις εἰωθότα πληροῦσθαι, ἄλλοις ἑαυτοῦ δὲ τοῖς ἐντελεστέραις εὐφημίαις ὠφείσατο τὸ μεγαλεῖον, καὶ τοῖς ἀσόλοις καὶ πεπωδεσμένοις ἐνσοφίοις κόσμει, τιμῇ δὲ λόγου σωζόμενον χάριν· ἵνα κἀκεῖνον μιμήσῃς, καὶ σὺν μεθ' ἡμᾶς εἰς ζῆλον ἀγάγῃς.

416. Γεσίῳ πολιτευομένῳ. υις'

Εἰ καὶ νενικημένον ὑφ' ὧν πέπονθας, ὅπως νικῆσαι σωτὸν ἴσχυσας εἰς τὸ μὴ ἀμυνάσθαι, ἀλλὰ δίκας ἀπαιτῆσαι τὸ ὑβρίσαντα ὀνειροπολεῖς· μᾶλλον ἀμυνόμενον ἀλλότριον τοῦ χρησιανοῦ. εἰδὲ τῷ νόμῳ ἐπερείδῃ, πόσος ἔνδον ὁ χρόνος σε θεραπεύσει, ἢ ἐκεῖνον ἀπολογήσεται, εἴπερ ποσαύτης ἐστὶν ἡ ὀργὴ· καὶ μετὰ ταῦτα αὐτὸν ἀμυνάσθαι δυνήσῃ, ἐάσεν ἴσως τὸν χρόνον εἰς τὸ μὴ δύνασθαι δίκην ἐκείνου ἀπαιτεῖν. καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον.

412. Προσεχίω χολασικῶ ἰατρῶ. υιϚ

Οὐχ ὥσπερ ἐν πελάγει ὦ σοφὲ ὠδὰ τ̃ τ̃ ἀγρίων ἀνέμων ἐμβολὴ γίνεται, ἅτω καὶ ἐν ψυχῇ, ἀλλὰ ὠδὰ τ̃ αὐτῆς ῥαθυμίαν· ἂν χαρμὴ αὐτὴ ἀναίψῃ τ̃ φλόγα, ἂν μὴ τροφὴν δῷ τῷ πυρὶ, ἂν μὴ τὰς δυμόρφους ὄψεις πλυπεαγμονῇ, ἂν μὴ τὰ ἀλλότρια καλλη ωβιεργάζῃ), ἂν μὴ εἰς θεατρα ἔνθα τ̃ ἡδονῶν αἱ νιφάδες ἀναβαίνῃ, ἂν μὴ παίνῃ τρυφῇ τ̃ σάρκα· ἂν μὴ καθαπαντίζῃ οἴνῳ τ̃ ἡνιοχὴν παλογισμὸν, οὐκ αἴρεται ἡ φλὸξ, οὐκ ἀνάπτεται ἡ πυρὰ, ἀ γίνεται χαλεώτερον τ̃ θηρίον, ἀ Δακθάπτεται καθάπερ ὑπὸ πυδμάτων ῥαγδαίων τ̃ Δανοίας ἡ καθαρότης.

413. Ζωσίμῳ, Χαιρήμονι, Μάρωνι. υιγ

Ἄμπελος ἡμερὶς λέγεται, ὠδὰ τ̃ ἡμερὸν ἡμᾶς τ̃ οἶνον, καιρίως καὶ μετρίως ωεσφερόμενον· πίσιν τε γὰρ ἀνθρώπις ἡ Φιλίαν ἐμηρδύ, ἀ Φροσύνης τε αἴτιος, πένθος ἀλεξιφάρμακον, ἐ ῥαθυμίας ἀναιρετικὸν τυγχάνῃ· ἡ νοσοῦσι μὴ βοήθημα ἀπλοῦν, πικίλων τε παθῶν παιώνιον· ὑγιαίνουσι ἕρεσμα, ἡ τ̃ ὑγιείας τηρητικόν. εἰδέ τις τ̃, μηδὲν ἄγαν ἡ τ̃ μέτρον ἄριστον· ἀπιμάσας παροινήσειν εἰς αὐτὸν, ἀμυνεῖται τ̃ ὕβριν ἡ κεφαλὴ ὠὴ ἡ κροζαφὸς ζφακελίσῃ, τ̃ ἧ ῥώμην ἀπελάσῃ, ἐ πᾶν τὸ σῶμα σκλύσῃ· χεῖρας ἧ καὶ πόδας δήσας, τὰ χὰρ ἄλλα τὰ τούτων ἀποπώματα, ὐδὲ λέγειν καλὸν, ὠδαδώσῃ ἐ φίλοις καὶ ἐχθροῖς εἰς γέλωτα.

Λεον-

ξίας δυσκόπτου· σὺ μὲν ἂν ἐρήμους ὄντας ἀγαθῶν πράξεων, δοξάζεως ἢ ποθοῦντας, ὡς δυσιάτους μεταδιδακτέον, λέγοντας· ὅτι ἀσκήσαντε ἀρετῶν, καὶ τότε ζητεῖτε δόξαν· σὺν ἢ πεφάξεσι σεμνυνομένους, δόξης ἢ μὴ καταφρονοῦντας, ὡς δυσιάτους θεραπευτέον, λέγοντας· ὅτι μείζους ἔσονται καὶ λαμπρότεραι αἱ πράξεις, ὅταν καὶ τὸ δόξης καταφρονήσητε, τὸ δ' ἐπεσθαι αἰσχυνομένης, καὶ ἕνα μὴ δυναμένης, ἀλλ' εἰς τὸ μὴ ὂν χωρῆσαι ῥᾳδίως ἀπιστεμένης. τὸ εἰκὸς μὲν γὰρ ζητεῖτε, ἀλλ' οὐδέπω τούτῳ καιρὸς· ἥξει χρόνος, ὅτε λάμψετε ὡς ἥλιος· σὺν ἢ τοῦτ' ἀνθρώπων ὑψηλοτέρας δόξης, ὡς φιλοσόφους ἀναρρητέον.

411. Τῷ αὐτῷ. υιά'

Θειότερον μὲν τὸ πεφάνθαι τὰ χρηστὰ, μὴ ζητεῖν τὴν ἐξ ἀνθρώπων δόξαν· εἰδὲ πράττων τὰ ζητοῖ, φιλόδοξος ὁ τοιοῦτός ἐστιν, οὐ κενόδοξος· ὁ γὰρ κενὸς ὢν πράξεων ἀγαθῶν, δόξαν ἢ ζητῶν μὴ πεφηνήκασαν, κενόδοξός ἐστιν, ἐφ' οἷς μὴ πράττει σεμνυνόμενος, καὶ ἀλλοτρίῳ προσώπῳ ἐναβρυνόμενος. οὐ γὰρ τὴν δόξαν κενὴν μόνον χρὴ νομίζειν (εἰ γὰρ τοῦτο δοθείη, καὶ ὁ φιλόδοξος κενόδοξος εἰκότως ἂν κληθείη) ἀλλ' εἰ κυριολεκτοῖτο τοὔνομα, ὁ κενὸς ὢν ἔργων χρηστῶν, ἀντιποιούμενος ἢ δόξης, κενόδοξος ἂν δικαίως καλοῖτο.

λυσιτελὲς ἢ ὅτι λύει τὸ τέλ. αὐτῆς τοῦ πόνου· χρήσιμον ἦ, ὅτι ἀδὲν αὐτῆς χρησιμώτερον· τίς πιχαρεῖν μὴ λίαν ἐξεφηκώς ἀ λίαν αὐτῆς ἀνθέξεται;

408. Ἡσυΐᾳ. υή

Ὅτι ὡ τῇ μὲ μεγαλοψυχίᾳ καὶ ἡ μεγαλοπρέπεια ἕπεται, τῇ δὲ μικροψυχίᾳ ἡ μικροπρέπεια, μάλα ἀκριβῶς οἶμαί σε εἰδέναι· ὅτι ἢ δικαίως τῇ μὲ πρέπει τὸ κλέ., τῇ ἢ τὸ δέ., καὶ τῷ οἶμαι εἰδέναι· ἡ μὲ γὰρ κ τ' ἀνημερίαν μετρίως, κ τ' δυσημερίαν ἀνδρείως φέρει· ἡδέως τῇ μὲ ἄγαν ὑψηλὴ, τῇ ἢ λίαν ταπεινὴ γίνεται, τοῖς πράγμασι συμμεταβαλλομένη, ὃ δεῖται ἀδὲν διαφέρεσθαι.

409. Τῷ αὐτῷ. υϐ'

Εἰ τοὺς ἐρρέοντα τ' ἄδικον πλὴν τὸν ὁρῶν, πλέον σαυτὸν ἡγῇ· καὶ τοῦ φιλοσοφοῦντας ταλανίζεις, ὡς χαλεπῷ θηρίῳ τῇ πενίᾳ μαχομένους· ἴσθι ὅτι ὅπερ ἐκείνους ἡγῇ, τοῦτ' αὐτὸς πρὸς ἐκείνους ἐξεταζόμε. πάσχεις· εἰδὲ σὺ αἰσθάνῃ, θαυμαστὸν ἀδέν. ἐπεὶ κ οἱ μανίᾳ λυτεῶντες, θρῶσιν ἃ θρῶσιν, ἑαυτοὺς μὲ μακαρίζουσι, τ' ὄντως ὑγιαινόντων καταγελῶσιν.

410. Αἰμιλιανῷ. υί

Διὰ τοῦτο δύσκολόν ἐστι, ὡς ἔοικε, διαφυγεῖν τ' τῆς φιλοδοξίας λογισμόν· ἐπειδήπερ ὁ ποιεῖ τις εἰς καθαίρεσιν αὐτοῦ, τοῦτο δέχῃ ἑτέρας φιλοδοξίας

405. Παλλαδίῳ Διακόνῳ. νέ

Εἰ καὶ ὁ λοιδορηθεὶς σοὶ δῆλός ἐστιν ἐξωργισμένῳ σοι, ἀσοφάνων τέως σὸν εἰς μακρὸν δίκας ἀπαιτήσῃ καὶ τολμήματος, ἀπὸ ὑβρισὴν ὄντα καὶ ἀπάθαλον· ἀλλὰ πιστεύω, ὡς εἴξει τῇ σοὶ γενέσθαι, καὶ σὸν ἀμνηστίαν. εἰ τοίνυν διαφύσεις νυνὶ τὸ σοὶ ἀνθρώποις δίκαιον (διαφυλάξῃ δὲ ὡς οἶμαι) σωτὸν ζωφρόνισον, καὶ τὸ δίκαιον †ἀπαίτησον, τῇ μὲν μεζονοίᾳ σωτὸν μασίζων, τῇ δὲ ἀστολογίᾳ τὸ ὑβρισθέντα θεραπεύων, καὶ τῷ μηκέτι τὰ αὐτὰ δρᾶν τὸ ἀσφάλειαν τεμένους· εἰ γὰρ τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένοις, εἰ καὶ τὸ σοὶ ἀνθρώποις λάθοις δίκαιον, τὸ θείαν δὲ λήσεις. †ἴσως ἀπόδοσιν.

406. Σεβαστῷ. υς

Εἰ τοῖς ἀρετὴν ἀσκοῦσιν, μὴ παῤῥησίας νῦν ἔξεστι βιῶσαι, καὶ μὴ τὸ ἐντεῦθεν βίον σοὶ δοξῆναι τῷ θείῳ δικαστηρίῳ· τοῖς δὲ κακίαν ἀσπαζομένοις αἰσχύνην νῦν ἔπεστι, κἀκεῖσε ἔψεται· διατί μὴ σκάνδαλον μᾶλλον φεισόμεθα, τούτων δὲ πεστερεπάδειν φόβον;

407. Ἥρωνι μοναζοντι. υζ

Ἡ ἀρετὴ χρῆμά ἐστι καὶ ἀναγκαῖον, καὶ συμφέρον, καὶ καλὸν, καὶ πρέπον, καὶ λυσιτελὲς, καὶ χρήσιμον· ἀναγκαῖον μὲν, ὅτι δεῖ πολιτεύεσθαι ὀρθῶς ἐδὲν ἀναγκαιότερον· συμφέρον δὲ, ὅτι πρὸς μακαριότητα ἄγει· καλὸν δὲ, ὅτι σεμνύει σὸν ἔχοντας· πρέπον δὲ, ὅτι κοσμεῖ σὸν κεκτημένους·

ἀποδοθησομένας, καὶ ἀπόσης ταύτης.

403. Σερλίῳ. υγ'

Ἔστιν ὅτε χαρὰ ἄμετρος λύπης πολέον τὴν ψυχὴν ἀδικεῖ· ἡ μὲν γὰρ ἀναπείρασι, καὶ παράφρονα αὐτὴν ἐργάζεται, καὶ τῆς φύσεως λήθην ἐμποιεῖ· ἡδὲ τὸ φρόνημα αὐτῆς ταπεινοῖ, καὶ τὸ φύσημα κενοῖ, καὶ τῆς φύσεως ἐπομιμνήσκει, καὶ εἰς ἀρετὴν σπουδάζειν· χρὴ ἂν καὶ χαρᾶς καὶ λύπης ὑψηλότερον εἶναι, καὶ μετρίως καὶ ἀπιστημόνως τὴν ἑκατέρας φέρειν ἔφοδον.

404. Ἱεράκι Δακόνῳ. υδ'

Καὶ ἰατρὸς καὶ ἄρμος εἶη, καὶ τῶν βοηθημάτων καὶ πολλὰ εἴη καὶ πολυτελῆ, καὶ νοσήματος καὶ δύσκολον εἴη, μᾶλλον δυσκολώτερα ἡ νοσοῦντος προαίρεσις, εἰ πείσειεν ἑαυτὸν ὅτι νοσεῖ, καὶ εἰς θεραπείαν ὁδεύσειν ἐπιδώσειεν. εἰ γὰρ καὶ σκεῦνα πάντα συνδράμοι, καὶ μηδὲν παραληφθείη τῶν φερόντων εἰς ὑγιείαν, ἀδὲν τοσοῦτον δυνήσονται τῆς προαιρέσεως καμνούσης ἀντιπεραπάσης, καὶ τάπις ἅπασι πολεμούσης. εἰ τοίνυν καὶ αὐτὸς οἶδας ὅτι νοσεῖς· ἀμικρὸν ὄλε καὶ τῶν (πολλοὶ γὰρ νοσοῦντες ἀδὲν ὅτι νοσοῦσιν ἴσασι) ἐπιδώσειν καὶ ἰατρείας τυχεῖν· τύχοις ἄν, εἰ σαυτὸν σπουδαίνοις, καὶ τὴν θείαν παλέσεως ἀπὸ σαυτὸν ἀπισημίου, τὴν καὶ φύσεως καὶ νοσημάτων καὶ πάσης πονηρίας πολὺ κακίας.

Παλ-

κειν ἀνιώυτον, καὶ τὸ καταλαμβάνειν ἀμήχανον.

400. Ἑρμίνῳ κόμητι. υ'

Μὴ θαύμαζε, εἰ τοσάτων πομφῶν λεγομένων τὰ πρόβατα λυκᾶται· τοσᾶτον γὰρ ἀπέχουσί τινες ἐξ αὐτῶν (ὁ γὰρ πάντας αἰτιατέον) τοῦ φυλάττειν καὶ ἐπιμελεῖσθαι, ὅτι ὑδὲ κυνῶν μιμῆνται τρόπον φυλαττόντων· ἀλλὰ τὰ λύκων θρῶσι, τὰ πρόβατα καταθύοντες. ὁ γὰρ ἤρκεσεν αὐτοῖς τὰ ἔρια καὶ τὰ γάλα, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν ἥψαντο, οὐχὶ τῶν ζωμάτων (ἦσον γὰρ ἂν ἦν) ἀλλὰ τῶν ψυχῶν· πᾶν μὲν λιπαρὲν κατασφάζοντες, πᾶν δὲ ἀσθενὲς παρορῶντες, πᾶν δὲ τετραυματισμένον θεραπεύοντες, τὸ δὲ ἰσχυρὸν καὶ μὴ εἶκον τῇ ἀσωτίᾳ αὐτῶν δόλοις καὶ ἐπιβουλαῖς καταπαλαίοντες.

401. Δωροθέῳ λαμπαδάρχῃ. υα'

Ἡδέως ἂν καὶ ἀσμένως τῶν ἀληθειανῶν ἡμῶν ἡττηθεὶς δοκῶν, ἢ ψευδόμενος νικῶν· ἀληθεύων μὲν γὰρ, κἂν ἡττηθεὶς δόξω, νενίκηκα· ἀπατῶν δὲ κρατήσας, κἂν νενικηκέναι δόξω, ἥττημαι.

402. Μαρτιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, υβ'
Εὐσταθίῳ.

Πειθὴ ἀγνοεῖν προσποιεῖσθε, ὅτι ἡ κακία πάσης ἡμερίας ἐστὶ χαλεπωτέρα, ἐδικαίωσα αὐτὸ τῷ μηνύσαι· αἰδὲ ἑαυτοὺς θαλπομένους τῶν ἡδονῶν κολακεύομεν, ἐννοήσατε καὶ τὰς κολάσεις τὰς τῇ ἀκολασίᾳ χρεωστουμένας, καὶ πάντως

εἰς τὸ φθάσαι τὸ μέτρον. ἁμαρτάνει τὸ τῶν πολλῶν πάθος, ὃ ὅταν τινὸς μὴ δυνηθῶσιν ὑπολαβεῖν ἀρετῆς, ἄτοπόν τι δρῶσιν· ἢ γὰρ ἀπιστοῦσι τοῖς κατορθοῦσιν, ἐξ ὧν πεπαύσασι καὶ τοῦ τῶν ἄλλων ψηφίζεσθαι. πεφύκασι γὰρ σχεδὸν ἅπαντες ἐκ τοῦ καθ' ἑαυτοὺς καὶ τοὺς τοῦ πέλας φέρειν ψήφους· ἢ αἰσχυνόμενοι τὸ ὑπὸ μικροψυχίας ἁλῶναι, ἐναβρύνονται ὡς κατορθώσαντες· καὶ μάλιστα ὅταν τοῦ ἀδήλου πράγματος ὁ λόγος ἢ· ἢ εἰς θεωρίας καταφύγωσι, τὸ πρᾶγμα ὑποδιδράσκοντες, ἵνα δόξωσιν μὴ ἐκ ῥᾳθυμίας, ἀλλ' ὑπὸ κρίσεως ὑγιοῦς μὴ κατορθωκέναι. ὅπερ πολλοὺς οἶδα παθόντας ἐγὼ τῶν μὴ δυνηθέντων κατορθῶσαι † μηδὲ δύο χιτῶνας. ἐρῶ γὰρ μὴ εἰπεῖν, ὅτι θεωρηθῆναι χρὴ, ἀλλὰ θαυμάσαι μᾶλλον ἐστὶ κατορθώσαντας, ὁμολογῆσαι ἢ τότε μὲν ἄδηλα ὑπολελεῖφθαι. ἐγὼ γὰρ ἐκείνους μᾶλλον ἀνακηρύττω τοὺς αὐσμὰς ἅπερ τέως αὐσμὰ οὐκ ἠδυνήθην.

† ἴσως τὸ μὴ δύο χιτῶνας ἔχειν. Mal. i. i.

399. Martyrio. τνθ'

Ἄρτόν ἐστιν, ὦ φίλτατε, τὸ χρόνῳ φείδεσθαι· οὐκ ἀνέχεται γὰρ αὐθις ὑπὸφοιτᾶν, ὅτε μάτην ἀναλωθεὶς τοῦτο ἐπιτρέφειν ἐδόκει. νόμῳ δὲ φύσεως ἀλύτῳ πειθόμεθα (ἀκύτατα γάρ ἐστι καὶ ταχύτατα) θεῖ μὲν ἀκίχητον δρόμον, λαβέσθαι δὲ τοῖς βουλομένοις οὐ δίδωσιν. οὐκοῦν χρὴ ἔχεσθαι αὐτοῦ πλησιάζοντας· οἷόν τι γὰρ τοῦτο ἐλεῖν καὶ καθέξειν· πείθουσι γὰρ καὶ τὸ μεταδιώκειν.

κοντας εἰ μὴ βάλοιντο γνωσιμαχεῖν· καὶ διώκειν σὺν ἀγαθοῖς· καὶ φεύγοντας, εἰ καὶ μὴ βάλοιντο, ἡρεμεῖν.

398. Θεοδοσίῳ πρεσβυτέρῳ. τλή

Ὅτι μὲν τὸ τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀδικίας φέρειν, καὶ ζημιοῦσθαι μὴ φέρει δόξαν, καὶ κεῖσε ἡ κλέος οἶσε μέγιστον, μᾶλλα ἀκριβῶς οἶδα· ὅτι δὲ τὸ εἰδέναι χάριν τῷ ἀδικοῦντι καὶ ὑβρίζοντι, ὡς εἰς μείζονα φιλοσοφίαν σπουδαιότητι· καὶ μάλιστα ὅταν πολλάκις τοῦτο ποιῶν τις ἐναβρυώσῃ· ἵνα μὴ λέγω, ὅτι σὺν ἡμετέρᾳ σεφάνῃ βάλομαι ἐκ τῶν ἀλλοτρίων ὑφαίνεσθαι συμφορῶν· μέγιστόν ἐστι, καὶ τῆς ἐμῆς δυνάμεως μεῖζον τὸ φέρειν μὲν τὸ ὑβρίζεσθαι καὶ ἀδικεῖσθαι δυναμένης, μηδέπω δὲ καταρθωσάσης τὸ χάριν εἰδέναι τοῖς ἀδικοῦσι, καὶ ὑπερδύχεσθαι καθαρῶς τῷ δρᾶσαντος ἐπηρεαζόντων· καὶ μάλιστα ὅταν μηδὲ μεταγνώσκειν ἐθέλωσιν, ἀλλὰ καὶ σὺν ὑπὲρ αὐτῶν δύχομένους γελῶσι. τοῦτο σαρ' ἐμοῦ μάνθανε· εἰδὲ αὐτὸς καὶ τοῦτο κατώρθωσας, λίαν σε ἐπαινῶ, καὶ κρότῳ τῆς μεγαλοψυχίας· ἐγὼ γὰρ (ἀ γὰρ ἀποκρύπτω ἐμαυτῷ τὸ ἐλάττωμα) πολλάκις καθαρῶς δύχομαι ὑπὲρ τῶν κατὰ σοῦ εἰσαῦθις ἵνα γενόμενον ἐχθρῶν, θελήσας ἢ εὔξασθαι καὶ ὑπὲρ τῶν κατὰ μελέτην καὶ σπουδὴν, δρᾶσαι μόνα τοῦτο πεποιηκὼς ἑαλων· ἀ μὴν ἀπιστῶ τοῖς εἰς τοσοῦτον ἀρετῆς ἀναβεβηκόσιν, ἀλλὰ καὶ χαίρω καὶ συγχαίρω, καὶ δύχαίμην

ρακλητικοῖς, καὶ τῷ καθ' ἑαυτὸν ἀδεεῖ δυσάμβων ἐκβαλεῖν· τὸν δὲ σωφρονέστατον, καὶ ἀνδρειότατον ἐρασμίλλω.

395. Ἀπολλωνίῳ ἐπισκόπῳ. τλέ

Ἐκεῖνον μόνον ἔγωγε βασιλέα καὶ ἡγεμόνα εἶναι ἡγοῦμαι, ὃς ἄρξας ἑαυτοῦ τὸ ἐπιεικὲς καὶ φιλανθρωπίαν ἀνηρτήσατο· οὐ γὰρ ἄλλως τυράννους κλητέον, οὐ τοῖς ἑτέρων πόνοις ἑαυτοῖς ἡδονὰς ἀθεμίτους πορίζοντας.

396. Ἀθανασίῳ μοναχῷ. τλς

Εἰ πᾶς ἄνθρωπος θανάτου ὄφλημα τυγχάνει, καὶ ἀδυνάτου τούτου, [μὴ] † ἀποδοθῆναι τὸ χρέος· ὁ μήτε βασιλεὺς, μήτε τύραννος, μήτε σατράπης, μήτε σοφὸς, μήτε δίκαιος ἀκυρῶσαι ἠδυνήθησαν (θεία γάρ ἐστιν ἀπόφασις ἡ τοῦτ' ἀπαιτοῦσα) οὐ μὲν ἄλλως ἐλεητέον, καὶ θρηνητέον, οἷς ἡ τελευτὴ ἀρχὴ γίνεται θυμηδιῶν· ἐκείνους δὲ φθιμητέον καὶ ἀνακηρυκτέον, ὧν ἡ τελευτὴ τοὺς ἀγῶνας εἰς τὸν ἀρχιτὸν τῶν στεφάνων ἔθηκεν. τὰς γὰρ ἄκρας μακαριότητος εὑρηκότες τὸν ὄρον, τῶν ἄλλων ἁπάντων ἀμελήσαντες, μόνῳ τῷ ψυχῷ ἐκόσμησαν, ἧς καὶ τὸ σῶμα ἀνάκτορον ἁγνείας ἀπέφηναν· ὃ καὶ ἐν τῇ ἀναστάσει ἐπὶ τὸ κρεῖττον μετακοσμηθὲν, τῇ ψυχῇ τὸν ἀθάνατον συζήσει ζωήν.

† ἴσως ἀποθῆναι.

397. Ἰχνελάτῃ πρεσβυτέρῳ. τλζ

Φεύγων χρὴ, ὦ βέλτιστε, οὐ πονηροὺς δὲ διώκειν·

λαρέτων τ̃ λαμπρότητα· σκληξάμενοί τινα τῶν μηδὲν ἀγαθὸν μήτε εἰπεῖν μήτε ποιῆσαι πεφυκότων, ἐπαίρεσι δ̃ θαυμάζεσιν ὑπὲρ τ̃ ἀξίαν, οἱ μὲν ἀμαθία, οἱ δ̃ βασκανίᾳ τ̃τ̃ δρῶντες, ἵνα τὴν δόξαν καθέλωσι τ̃ φιλοπόνων, ἀλλ̃ ἵνα δείξωσι θαυμαστὸν ὄντα τ̃ μὴ ὄντα τοιοῦτον. ἀλλὰ τ̃ ζηλωδαίου μᾶλλόν μὲν ἡ ἐπαίνων εἶναι κρεῖττόνα χρὴ· εἰ δ̃ ἧ διψῶμεν τ̃τ̃των σωρὸν τ̃ δόλον· ὃν σκεῖνοι μὲν σκηψαμενοι αὖπω τ̃ εἰς τ̃ ἀρετὴν δρόμον βαλόμενοι, ἢ λυπῆσαι, ἐπήνεσαν τ̃ κακηγορίας ἄξιον· κἀμὲ δ̃ μὲν δι' ἀμαθίαν τ̃τ̃ ποιοῦντας, συγγνώμης ἀξιῶν· δ̃ δ̃ διὰ φθόνον, θρηνεῖν· ὅτι τοσοῦτον ἀπέχουσι δ̃ πεφυκέναι τι καλὸν, ὅτι δὲ πρὸς τ̃ ἐναρέτου ζηλοῦντας.

393. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. τλγ΄

Δῆλος μὲν ἦς ἐκπαλαι τὴν ἱερωσύνην οὐκ ἀναγῶς κτώμενος· ὁ γὰρ διὰ πολιτείας δρόσης κτήσασθαι ἐδικαίους, ἀλλὰ χρήμασιν ὠνήσασθαι ὠνειροπόλεις· δῆλος ἦ εἰ καὶ νὺν τὴν ἐπιθυμίαν εἰς ἔργον ἀγαγὼν, καὶ τι εἰς δυσμὰς ὧν λοιπὸν δ̃ βίου· τίς ἂν σοι συγγνώμη λελειψεται, τῇ κακίᾳ σωματοῦσθαι πεφυκέναι;

394. Ἰσιδώρῳ. τλδ΄

Εἰ θεασοίμην ὦ ὁμώνυμε, ἄνδρα δεινὸν μὲν σκ τ̃ φαινομένων τὸ εἰκὸς συμβαλεῖν, δεινότερον ἧ σκ τ̃ ἀφανῶν τὸ δέον σωιδεῖν· ἔντε τοῖς πειρασμοῖς δ̃ τοῖς κινδυνώδεσι τὸ δῆγμα τ̃ σωόντων λόγοις τι παρα-

ραχλη-

πάσης γὰρ ἂν ἦσαν ἀναῤῥήσεως ἄξιοι, ἀλλὰ τῷ μειζόνων ἐφιέσθαι· οἵτινες καὶ δόξαν ζηλοῦσι τὴν κερδαίνουσι, τὴν ἔντιμος δόκλειας γυμνάσμασι. χρὴ τοίνυν μᾶλλον μὴ κρείττονας εἶναι κερδῶν· εἰδὲ μὴ, ἀγαπᾶν τὸ μέτριον· ἵνα μὴ τὸ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν ζητοῦντες, τοῦ κατ' ἀξίαν ἐκπέσωμεν, καὶ ζηλοῦτην δόξαν οὐχ οἱ τῷ λαβεῖν τι ἀγαθὸν ἐγκωμιαζόμενοι, ἀλλ' οἱ τῷ μὴ λαβεῖν τι κακὸν κωμῳδούμενοι.

391. Νείλῳ. τὰ

Οἱ μὲν μετρίως λυπούμενοι καὶ δακρύειν ἰσχύσουσιν· οἱ δὲ καταπληττόμενοι οἱ τὴν μεγίστας συμφορὰς οὐδὲ δακρῦσαι δύνανται, τῇ δὲ πάθους ὑπερβολῇ ἐαλωκότες, καὶ πᾶν ὅσον εἶχον ὑγρὸν τῇ πυρὸς ἀκμῇ δαπανήσαντες. ἀχανεῖς γὰρ καὶ κατηφεῖς εἰσι· μήτε λόγον, μήτε δάκρυα προϊέμενοι, τῇ δὲ προσώπου συγχύσει ἐμφαίνοντες τὴν ψυχῆς τὴν κατάσασιν. τοῦτο δὲ αὐτοῖς πικρὸν τὸ ἀδόκητον· τὸ γὰρ μὴ πάλαι μελετηθὲν τῷ λογισμῷ, τῷ ἀθρόως συμβαίνειν ἐξίσησιν.

392. Εὐτονίῳ Δρακόντῳ. τὸ

Εἰ καὶ πολλὴ καὶ πολύπλοκος τῆς κακίας ἡ σκαιωρία, ἀλλὰ σὺ τῇ ἀρετῇ παύτῃ καταγωνίζου. ἐπιδὴ γὰρ ἀρετῆς μὲν λαμπρότερον οὐδὲν, κακίας δὲ οὐδὲν ζοφωδέστερον, πολλοὶ πολλάκις τῶν μήτε εἰπεῖν μήτε πρᾶξαί τι λαμπρὸν βουλομένων, ὁρῶντες ἑαυτῶν μὲν τὸ αἰσχρότητα, τὸ δὲ φιλαρε-

νον προσκοπῆς, πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ὠφελείψω, φυλαττόμενος τὸ λυπῆσαί τινας ἐφ' οἷς σεμνύνομαι· ἐν ᾗ φράσω, ἅπαντες καὶ φίλοι καὶ ἐχθροὶ τυγχάνεσι μάρτυρες· ὅτι τοσῦτον ἤθητε, καὶ τοσαύτην εἰκὸς ἡμᾶς εἶχεν αἰδῶ, ὡς εἰ αἵρεσις αὐτῷ προετέθη, τοῖ βάλεται, ἐν τοῖς βασιλείοις διατρίψαι ἢ παρ' ἐμοὶ, τοῦτο ἂν ἀσυγκρίτως ἑλέσθαι. δυοῖν τοίνυν ἕνεκεν βαρέως ἐνεγκὼν τὴν τότε τελευτὴν, ἑνὸς μὲν διὰ τὴν ἀνυπέρβλητον ἀρετὴν, ἑτέρας δὲ διὰ τὴν ἀσύγκριτον φιλίαν, ἐπὶ δυοῖν ἐθεραπεύθην, καί τι κλεινῶς ἐντεῦθεν ἀποπεφοιτηκέναι, καί τι φιλοτιμεῖσθαι.

389. Θεοδοσίῳ ἀναχωρητῇ. τπθ'

Ἀρκεῖ τοῦτο, τὸ μαρτυρῆσαί μοι τὴν σὴν ἀγωνοθεσίαν, ὅτι σὺκ ἐν δυσκολίᾳ τρόπων ὑπὲ μικροῖς ποιεμένη τὴν ὀργὴν, ἀλλ' ἐμπειρίᾳ πραγμάτων διεφθαρμένων, καὶ ἐπίγε τὸ χεῖρον ἠξόντων, εἰ μή τις ἀνάγκη κωλύσειεν· ἔδειξε γὰρ, ὡς ἔφης τὸ πρᾶγμα, τοῦς Εὐσεβίῳ, καὶ Ζωσίμῳ, καὶ Μάρωνι ἐπιτυχήσαν αἱ περὶ τὴν τρυφὴν καὶ τὴν ἀσέλγειαν μανίαι· οἰστρῶντες γὰρ καὶ λυττῶντες, μικρᾷ σὺν κενταύρᾳ ἀπέκρυψαν. λείπεται δὲ ἰδεῖν, ἢ τὸ καταθρηνεῖν αὐτὰς· εἰ δὲ καὶ χαρίσασθαι αὐτοῖς τὰς σαυτῆ ὀργάς, ἔυγε ποιήσας.

390. Παύλῳ. τϟ'

Οἶδα τινὰς, ἴσως ᾗ καὶ αὐτὸς, τὰ διδύμια γέρα μὴ προσειμένους· ἃ τῷ κρείττους εἶναι κερδῶν, πάσης

τας γραπτέον· οἱ γὰρ ἀμέτρως ἀμιλλώμενοι, δαΰτερον πάλιν κατάρχουσιν. ἀντιμετρεῖν γὰρ χρὴ τοῖς πλημμελήμασι τὰς ἁμαρτίας, ἐκ δὲ ὑπερβαίνειν· ἵνα μὴ τὸ δίκαιον καὶ τὸ νόμιμον ὑπερβαίντες, καὶ τὸ ὀρθὸν τῷ δικαίῳ ἐπεξεληλυθέναι δόξαν λυμηνάμενοι εἰς τοῦτο ἀλάστορας ἐγγραφῶσιν.

387. Ὀλυμπίῳ. τπζ

Ὅτι τὸ εἰδέναι οἴεσθαι δεῖν μὴ εἰδέναι αἴτιον καθέστηκεν· εἰ καὶ αἴνιγμα δοκεῖ εἶναί σοι τὸ εἰρημένον· μαρτυρεῖ Πλάτων, ὃν ἀεὶ ὀρθὸν στόματι φέρεις, λέγων πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην· πότερον σαυτὸν λέληθας, ὅτι σὺκ ὀρθῶσαι τοῦτο· ἢ ἐμὲ ἔλαθες μανθάνων, καὶ φοιτῶν εἰς διδασκάλου, ὃς σε ἐδίδασκε διαγινώσκειν τὸ δικαιότερόν τε καὶ ἀδικώτερον; τί δῆτα, εἰ μὴ ἔχω; σὺκ ἂν, οἴει με ἄλλως εἰδέναι τοῖς δικαίων καὶ ἀδίκων; ναὶ εἴγε εὕροις· ἀλλ' ὃ καὶ μὲ δύρεῖν ἠγῇ; καὶ μάλαγε, εἰ ζητήσας· εἶτα ζητήσας σὺκ ἂν οἴει με; ἔγωγε, εἰ οἰηθείης μὴ εἰδέναι. εἰ τοίνυν ταῦθ' ὕτως ἔχει, τότε εἰσόμεθα, ὅταν μὴ εἰδέναι οἰόμενοι σοῦ διδάσκοντος ὀρθιζητήσωμεν.

388. Ἀθανασίῳ καὶ Θεογνώστῳ. τπή

Ὅπερ μὲν ὁ μακάριος Τιμόθεος μιμητικώτατος ἐγένετο καὶ θαυμασιώτατος ἅπασαν σκιμάξασθαι θαυμαστὸν παράδειγμα ἀρετῆς, ἴστε καὶ μὴ χρᾴφω· ὅπερ ἦν πάντων μάλιστα ἡμῖν προσαγαγέσθαι· καὶ ἐξ ἡμῶν ἡγεῖτο, (εἰ καὶ μὴ ὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα) τῶν ἀρχῶν αὐτῷ γεγενῆσθαι τὸ ὀρθὸν τὸ ἄμει-

νον

δραποδισθεὶς (ἵνα καὶ παχυτέρῳ χρήσωμαι παραδείγματι) ἔοικεν ἰδιώτῃ, σκηπτικῷ τινὶ μὲν ἔτι ἅρματος, συρομένῳ δὲ ὑπὸ τῶν ἡνιόχων, τῶν μὴ ἀπολυόντων αὐτὸν, ἀλλὰ συμπλεκομένων αὐτῷ, δίκην ῥαθυμίας ἀπαιτοῦμένῳ. ἔνθα δὴ τῇ φύσει τἀναντία σκοπεῖν· δεῖ γὰρ τὸ ἅρμα ὑπὸ τέχνης ἔχειν ἡνίοχον καλῶς, ὁ ἡνίοχος δὲ ὑπὸ τῶν ἵππων σύρεται κακῶς. τὸ γὰρ κατὰ φύσιν ἡγεμονίας ἀνατροπὴ, ἡ δὲ παρὰ φύσιν παλαιστροπή· διὸ χρὴ τὸν νοῦν κυβερνᾶν τὸ σῶμα.

385. Τῷ αὐτῷ. τπέ

Τὸ μὲν λελογισμένον καὶ γενναῖον, ἀνδρεῖον ἔγωγε καλῶ· τὸ δὲ ἄλογον, καὶ τὸν ἄνδρα νῦν ἀλκὴν, θρασύτητα προσαγορεύω.

386. Ἀλφειῷ μονάζοντι. τπς'

Τῆς μὲν τῶν ἀλλοτρίων ἕνεκα κτήσεως μόνης, ἢ μάλιστα, οἱ πόλεμοι ἀναῤῥιπίζονται· ἃ πάντας μὲν οὐ προσῆκεν ἐκπολεμοῦντας αἰτιατέον· ἀλλὰ τοὺς μὲν ἄρξαντας ἢ χειρῶν ἀδίκων ἢ ἁρπαγῆς, ὡς ἀλιτηρίους δαίμονας νομιστέον· τοὺς δὲ ἀμυνομένους μετρίως ὅτε μεμπτέον ὡς ἀδίκους. νόμιμον γὰρ πρᾶγμα ποιοῦσιν· ὅτε μὲν θαυμαστέον ὡς φιλοσόφους καὶ ἀνακηρυκτέον, ὅτε δὲ ἀναγκαίως πρέπουσαν πολιτείαν πολιτευομένους, οὐκ ἐν τῷ ἀντιστρατεύειν ἀπεπόνθασιν, ἀλλ' ἐν τῷ γενναίως ἐνεγκεῖν τὴν ἀνανδρίαν κρίναντας· τοὺς δὲ δικαίως μὲν ἀμυνομένους, ὑπερβαίνοντας δὲ τὸ ἀμυνεῖν τὸ μέτριον, ὡς ἀδικοῦν-

τας

εἶναις, ἀλλ' ὁμαλὸν τὸ φρόνημα ἔχειν.

383. Πέτρῳ κηρύκτωρι. τπγ'

Ὁ ἄρχειν λαχὼν, τοῦτο τῶν νόμων δίκαιος ἂν εἴη ἄρχεσθαι· εἰ γὰρ αὐτὸς ἀκυροῖ τάττας, πῶς ἂν νόμιμος εἴη ἄρχων, αὐτὸς τοῦτο τῆς κακίας ἐρχόμενος; δικαίως τοιγαροῦν καὶ νομίμως ἄρχει, αὐτὸς μᾶλλον σαυτοῦ τῷ μείζονι ἄρχων, τῶν ἀρχομένων δεόντως. εἰσὶ γάρ οἱ δικαίᾳ ζημίᾳ, ἀναισθησίᾳ τῆς σοφοῖς καὶ σωφρόσι, καὶ τὸ δίκαιον μὲν ὑμῶσιν, αἰσχρῶν δὲ λημμάτων καταφρονοῦσιν. εἰδὲ καὶ ἔλαθέ τι, ἐπανορθοῖ· εἰ δὲ οἶδε τοῦτο κατάγνωσιν φέρειν, ἴσθι ὅτι ἐπαινον μείζονα τίκτει· καὶ τοῦτο οὐκ ἀπ' ἐμαυτοῦ τοσοῦτον λέγω, ὅσον ἀρχαίοις ἰσοφοίαις ἐντυχὼν· βασιλεὺς γάρ τις λίαν δικαίᾳ φρονοπίζων ἔγραφε τῇ πόλεσιν· ἂν τι γράψω ὧδε οὐ νόμος † ὧδε κατάπαν γίνεσθαι, μὴ προσέχειν ὡς ἠγνοηκότι. εἰδὲ σκαιὸς βασιλεὺς ὤν, καὶ δυθήνας ὧδε ἀνθρώπων μὴ μέλλων ἀπαιτεῖσθαι· τῇ γὰρ θείᾳ δίκῃ μόνος ὁ τοιοῦτος ἀνυθήνος· διὸ καὶ ὁ μελῳδὸς ἔλεγε, σοὶ μόνῳ ἥμαρτον· ἄτω δὲ δικαίᾳ ἐφρόντιζε, σὲ τε καὶ βασιλεῦσι καὶ ἄρχουσι μείζοσιν ὑποκείμενον, δίκαιον ἂν εἴη δὲ δικαίᾳ ἔχεσθαι, καὶ μηδαμῶς τοῦτο ὧδε καίνειν· σὺ νόησον, ὅτι εἰ καὶ τῶν ἐνταῦθα διαφύγοις δίκην, τὴν θείαν ἐκ διαφεύξῃ.

† ἴσως ἐπιτάττων.

Ψαλ. ν'. ς'.

384. Μάρωνι. τπδ'

Ὁ τοῦτο τὰ ἀνελεύθερα τοῦ σώματος παθῶν ἐξανδρα-

εἰδέναι, ἀλλ' ἀντιπλεονεκτοῦντας τῷ λείπεσθαι τοῖς εἰς τὴν ἑκάστου τέχνην ἄκροις.

381. Καισαρίῳ πολιτευομένῳ. πα'

Παρακαλήσουσι πέπονθεν ὁ σὸς ἀδελφὸς τοῖς ὑπηρέταις, τοῖς πεμφθεῖσι μὴ ἀγαγεῖν τὸν Χρυσὸν, ἐπανελθόσι δὲ μετὰ πολλοῦ γε θαύματος. ὥσπερ γὰρ ἐκεῖνοι ἐχειρώθησαν ὑπὸ τῆς δημηγορίας· καὶ πεμφθέντες δῆσαι, ἐπανῆλθον δεδεντες τῷ θαύματι· ὅτω καὶ αὐτὸς ὡς ἔφη, ἀλοὺς τῷ κάλλει τῶν εἰρημένων, ὁ μόνον οὐκ ἐναντιοῦσθαι τῇ θειοτάτῃ θρησκείᾳ ἀπέσχη, ἀλλὰ καὶ κήρυξ αὐτῆς καὶ συνήγορος κατέστη. οὐδὲν γὰρ τῆς ἀληθείας σαφέστερον, οὐδὲ ἀπλούστερον, ὅταν τις μὴ κακουργῇ· ὥσπερ οὖν ἐὰν κακουργῇ, οὐδὲν δοκεῖ δυσκολώτερον. συγχαίρων τοίνυν ἡμῖν εὔχου, ὅπως οἱ ἐντυγχάνοντες μὴ μόνον μὴ βλάπτωνται, ἀλλὰ καὶ φωτίζωνται τὴν διάνοιαν.

382. Εὐλογίῳ τπϛ'

Οὐ μικρὸν ἔγωγε ἡγοῦμαι τὸ μεταβολὴν πραγμάτων ἀνδρείως ἐνεγκεῖν· πολλοὶ γοῦν ὧν δυσκολώτερον εἶναι ἡγοῦνται τὸ ἀπὸ εὐημερίας εἰς δυσπραγίαν ἐμπεπτωκότα τινὰ φυλάξαι ἀταπείνωτον τὸ φρόνημα· ἐγὼ δὲ δυσκολώτατον ἡγοῦμαι τὸ ἀπὸ δυσπραγίας εἰς εὐημερίαν ἀναδραμόντα, φυλάξαι μέτριον τὸ φρόνημα. καὶ τοῦτο γὰρ κἀκεῖνο ἐμοὶ ἀνδρείας τεκμήριον, μήτε ἐξυβρίζειν ἐν τῇ εὐημερίᾳ, μήτε ταπεινοῦσθαι ἐν τῇ δυσημε-

κίζεται ὡς νόθοι, καὶ εἰς μηδαμόθεν ὅπως ποτὲ ἥκουσαν κληρονομίαν εἰσδιασάμενοι.

379. Δωροθέῳ λαμπαδάρχῃ. τοῦ

Μὴ δεῖν μόλις καὶ διὰ μυρίων ἀγώνων ἀρετῇ καταρθώσαντας, καὶ εἰς τὴν ἀγγελικὴν ἱερωσύνην τελέσαντας, ἀπὸ τῆς ἐξ ὑπαδρομῆς ὑπαπηδησάντων αὐτῇ χαρακτήρισε· ἀλλ' ἐκείνους μὲν ἀνακήρυττε, τούτους δὲ ἀποκήρυττε. τοῖς γὰρ μὴ ἀπὸ τῶν αὐτῶν ὑπὸ τὰ αὐτὰ ἥκουσιν, οὐχ ὁμοίως ποτὲ ἐνεκτέον· ἀλλὰ δεῖν μὲν ἀρετῆς ἆθλον τὴν ἱερωσύνην ἐχηκότας ἐγκωμιαστέον καὶ μακαριστέον· δεῖν δὲ ὑπαπηδήσαι αὐτῇ τολμήσαντας, τοσοῦτον ὅπως φράσω, αἰτιατέον καὶ ἐλεγκτέον· ὅτι τὴν φέρουσαν ὁδὸν ὑπὸ τὴν θείαν λειτουργίαν παριδόντες καὶ τὴν ὁσιωτάτην καὶ ἀγγελικωτάτην ἐν πολλῷ χρόνῳ τῶν φιλαρέτων πόνων ἀπολαύσει ἀτιμάσαντες, δεσμούς τε καὶ τὰς ἄλλας ἀγιαστείας τὰς ἀπὸ τῆς ὀρθῆς πολιτείας παρωσάμενοι, ἀποχρῶσαν ἐνόμισαν ἑαυτοῖς τὴν χειροτονίαν· δι' ἣν καὶ μόνην ἐναβρυνόμενοι, κατὰ τὴν ὀρθῶς βιόντων ὑπεφύοντο,

380. Ἀρπαχρᾷ σοφιστῇ. τπ'

Ἀνάγκη τὴν μιᾷ σχολάζοντα τέχνῃ, ἄρισα αὐτὴν διηκριβωκέναι· οἱ γὰρ πολλαῖς ἑαυτοὺς παρέχοντες, εἰ καὶ δόξειεν πολλὰς εἰδέναι, ἀλλ' ὑ πασῶν εἰς τὸ ἀκρότατον ἀφίξονται· ἀλλ' εἰ χρὴ τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, ὅλας ἡμιτελεῖς καὶ ἀώρους κεκτήσονται· εἰδὲ καὶ δοκοῖεν πολεονεκτεῖν τῷ πολλὰς εἰδέ-

377. Παύλῳ. πξ

Οὐχ' ὁ πάσης ἀφορμῆς πρὸς ἀδικίαν ἔρημος ὢν, δίκαιος κεκλῆσθαι δίκαιος, ἀλλ' ὅστις τὴν ἐξουσίαν ὑπὲρ πράγματος ἔχων ἀδικίας οὐκ ἄπεστι· ὁ μὲν οὖν ὁ ἀνάγκῃ σωφρονῶν σώφρων εἰκότως κεκλήσεται, ἀλλ' ὅστις τὴν ἐξουσίαν τῶν ἡδονῶν ἔχων ἐκούσιον σωφροσύνην ἀσπάζεται. οἱ μὲν γὰρ τῷ μὴ δύνασθαι σφᾶς ἁμαρτάνειν, ἀπείκειαν πολλάκις πλάττονται· ἐν ἐξουσίᾳ δὲ γενόμενοι, ἐλέγχονται· οἱ δὲ ἄρτι τότε μάλιστα καρτεροῦσι, καὶ δικαίαν ἔχοντα, ὅταν ἡ ἐξουσία τὴν ἀδικίαν πίπτει.

378. Μαρκίωνι πρεσβυτέρῳ. τοῦ

Ὁ ἐκ τῶν ἔργων λαμπρυνόμενος ἀρετῆς, ἄτοπον γνήσιον ἱερωσύνης τυγχάνει κόσμον· ὅστις δὲ ἔνδον τὰς ἀξίας ἁμαρτιῶν τὰ γνωρίσματα, ἀλλοτρίαν σχηματίζόμενος ὑπόκρισιν τῇ τιμῇ μόνῃ ἐναβρύνεται, ἄτοπον ἐκ τῆς ἀληθείας εἰς σὺν νόθους ἀπέρριπται. ἐπεὶ δὲν ὁ μὲν θεοφιλὴς Ἑρμογένης ὁμολογοῦσιν τῇ ἀρετῇ καὶ τὴν ἀξίαν ἔχει· πρὸς γὰρ τὸ οἰκεῖον ἑκάτερον ἔπασχεν, ὁ μὲν τὴν ἁγιστείας κόσμον τὴν ἄξιον ὑπεζητήσας, τὸ δὲ τῆς ἀρετῆς ἀρχικὸν τὸ πρὸς τὴν θείας χάριτος ὀφειλομένου προσῆκον· οὐδὲ ἠρνήσω, ὡς γέγραφας, Εὐσεβίος ἀρετῆς χηρεύων, τῇ ἱερωσύνῃ μόνῃ σεμνύεται· ὁ μὲν πρὸς πάντων ἀδεται, ὡς ὁμολογοῦσαν τῇ ἀξίᾳ καὶ τὴν προαίρεσιν εἰσενεγκάμενος· οὐδὲ κα-

α'. Κορ. ια'. ιγ'. μεν γὰρ εἰπεῖν ὅτι πρέπει γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι. Διὰ τ ἐρωτήσεως ζητητικωτέραν τ ἀπόδειξιν κατεσκεύασεν, εἰπών· πρέπον ἐστὶ γυναῖκα ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; καὶ αὐτὸς τοίνυν μὴ Διατείνε, καὶ Διαβεβαιῶ, καὶ Διαπληκτίζε, εἴποτέ τι ἀποδεῖξαι βεληθείης. πολλοὶ γὰρ τοῖς ὕτω Διακειμένοις, καὶ εἰ καλῶς φρόνοιεν, ἀντιλέγουσιν· ἀλλὰ πρόσηνείᾳ, καὶ πραότητι, καὶ ἐρωτήσει ἐμφατικωτέραν τ ἀπόδειξιν κατασκεύαζε. ὕτω γὰρ κερδανεῖς μᾶλλον νικήσας, καὶ τ ἔργ πρέπον εἶναι δόξαν.

376. Μήνα Διακόνῳ. τος'

Μὴ λοξὰς καὶ πλαγίας καὶ βεβιασμένας τοῖς ἐρωτῶσι τὰς ἀποκρίσεις ποιώμεθα, ἀλλ' ὀρθὰς καὶ ἁπλᾶς. οἱ μὲν γὰρ ἱεροὶ χρησμοὶ πᾶσι τοῖς ἁμαρτήμασι τὰ ἰάματα συμφῶν προσάγουσιν. ὥσπερ οἱ ἰατροὶ ἕτερον ἀνθ' ἑτέρου φάρμακον προσάγοντες τοῖς κάμνουσιν, οὐκ ἂν ὠφελήσαιεν, ἀλλὰ καὶ λυμανθεῖεν· ὕτω καὶ οἱ μὴ τὰς κυρίας θεραπείας ἑκάστῳ παίσματι προσφέρειν εἰδότες, καὶ ἰατρικῆς εἰσιν ἄπειροι τέχνης, καὶ τὰ πάθη ἐπιτείνουσι. σοφώτεροι γὰρ εἶναι βουλόμενοι τ λογίων, καὶ τὰ δοκοῦντα ἑαυτοῖς δογματίζοντες, ἐ μόνον ἑαυτὸς, ἀλλὰ καὶ τοὺς προσ αὐτὸς ὥσπερ εἰς λιμένας καταφύγοντας σφάλλουσι τ ἐλπίδ, εἰς πέλαγ αὐτὸς ζητημάτων ἐξακοντίζοντες.

Παύ-

λοργα μολυῶσα τ γλῶτταν, ὅτι εἰ βελοίμην δυναίμην· ὅτως ἁπανταλόγον ὑπερβαίνει. ὑμῶν ἔν ἐστι χωρεῖν, ὅπως πωίσησθε τ τοιούτων δραμάτων, ἃ ἡ σὺ λέγοντας ἐρυθριᾶν ὠδήσκαζε.

374. Παύλῳ. τοῦ

Τὰς ἀρετὰς τίμα, μὴ τὰς ἡμερίας θεράπευε· αἱ μὲν γὰρ ἀθάνατόν εἰσι κτῆμα, αἱ δ' ῥαδίως σβέννυνται.

375. Τῷ αὐτῷ. τοῦ

Ὁ μὴ ἀποφαινόμενος, ἀλλ' ἐρωτῶν, καὶ τῇ κρίσει τ ἀκροατῶν τ ψῆφον ἐπιτρέπων, ἐμφαλικωτέραν καὶ δραστικωτέραν τῇ ἐρωτήσει τ ἀπόδειξιν ποιεῖται. σὺ μὲν γὰρ ἀποφαινόμενος, αὐθαδείας οἱ πολλοὶ γράφονται· σὺ δ' ἐρωτῶντας, καὶ περιπετείας κρείττονας εἶναι ἡγοῦνται, καὶ ἀσμένως στεφανοῦσι τῷ τὰ λεγόμενα καταδεχεσθαι, καὶ ἐγκρίνειν ἀεί. ἅπαξ γὰρ ψηφισάμενοι, ἀνατρέψαι τὰ κεκριμένα αἰσχύνονται. πῶς τοίνυν καὶ ὁ Χρυσὸς, ἡ ἄρρητος σοφία, πολλαχοῦ μὲν πεποίηκε, μάλισα δ' ἐπὶ τ ἀμπελουργῶν· ἐρωτήσεις γάρ, τί ποιήσει Ματ. κα'. τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις; εἶτα ἐκείνων φησάντων· μα'. κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς, καὶ τ ἀμπελῶνα ἐκδώσεται ἑτέροις γεωργοῖς· αὐτὸς τ ἀπόφασιν ἐκείνων ἐκύρωσε. δυσάμενος γὰρ ἀποφήνασθαι λιὰ ἀνάγκασεν ἐκείνους δι' ἐρωτήσεως τ ψῆφον ἐξενεγκεῖν, καὶ ὅτως αὐτὸς ἐβεβαίωσεν. ὅτω καὶ ὁ Παῦλος ὁ τ σοφίας ποιητὴς ἐποίησε· δυσά-

νενικηκέναι, ἀλλὰ τὸ ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας μὴ ἐκπεπωκέναι.

371. Ἑρμίνῳ καὶ Ἱεράκι λαμπαδοπάτῳ. τοῦ

Ἡ ἀκήρατος καὶ θεία δυνάμις μόνη μὲν ἐθέλει κατ' ἀξίαν ὑμᾶς· μόνη δὲ καὶ ἔχει δι' ὧν ὑμήσει, τῇ βελήσει τὴς δυνάμεως ἀμιλλωμένους. ἐκεῖνον ἀγαπήσωμεν αὐτῷ, τὸν μόνῳ καὶ ἐθέλοντα ἡμᾶς τιμῆσαι, καὶ ἔχοντα, δι' ὧν ἐ μόνον κατ' ἀ-
Ρωμαίους. ξίαν, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τὴν ἀξίαν τιμήσει· οὐκ ἄξια γάρ, φησι, τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι.

372. Θεοδώρῳ ἐπάρχῳ. τοῦ

Ἄρσον δημαγωγὸν καὶ ἡγεμόνα ἐκεῖνον ἂν ἐγωγε ὁρμαίμην, ὃς τὴν μισθοδοσίαις καὶ δωρεαῖς κινῆσαι· καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἴσον (ἐγὼ γὰρ ἂν ἐμαυτὸν χειρόνων) ὥσπερ δεσποτῶν τὰς φωνὰς ἐξωνούμην· ἀλλὰ τὴν δι' ἀρετῆς καὶ εὐσεβείας σὺν δήμοις ἐξαρτώμην· καὶ οὐκ ἐν τοῖς φωναῖς μόνον ἀνακηρυττόμην, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς γνώμαις σεφανούμην.

373. Ζωσίμῳ, Μάρωνι, Χαιρήμονι, τοῦ Εὐσταθίῳ.

Ἐλλόγιμοι καὶ ἀληθεῖς ἄνδρες σκοπῶ ὑμᾶς τὴν κακίας ἀβεβαιότητα εἶναι ἐραστὰς· καὶ τὰ κατ' εἶδος ὠλημμελήματα ὑμῶν σκωμωδοῦντες, πολλῷ καταχέεσι τοῖς μὴ ἀναλγήτοις τὴν ὀδύνην. ἐγὼ δὲ αὐτὰ δὴ φέρω δυοῖν ἕνεκεν· ἔστε γὰρ βέ-

λομαι

κρείττων, ἀντεχώμεθα μᾶλλον ἀρετῆς, ἀπεχώμεθα δὲ κακίας· τὸ μὲν γὰρ ἀμείψεται, τὸ δὲ ἀμιωσήτως.

369. Παλλαδίῳ Διακόνῳ. τξθ'

Οὐ μέλλειν ὦ σοφὲ, ἀλλὰ πράττειν χρὴ τὰ βέλτιστα· ὅτε γὰρ τὸ πλοῦτος ἴσμεν καιρὸν, ὅτε τιμὴ δὲ διαβολὴ κακηγορίαν, ἵνα καθ' ἡμῶν μηχανᾶται, σκηπτόμενον μᾶλλον ἀεὶ δὲ παρόντος, τὸ σὲ μέλλον ὀνειροπολεῖν ἀσκοῦμεν ἀζῶν. ἐπειδὴ γὰρ οἶδεν, ὅτι κατὰ τὸ παρὸν ζῶμεν οἱ ἄνθρωποι, τὸ δὲ μέλλον ἀμφίβολον καταστρατηγεῖ· καὶ τὸ μὲν παρὸν ἀπατᾶν, τὸ δὲ μέλλον ὑποτίθεται, σκηπτόμενον, σκηπτόμενος διὸ καὶ τὸ πράττειν καιρὸν εἰς τὸ μηδὲν παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκοντες, διαμαρτάνουσι τῆς δικαιρέσεως. ὁ γὰρ χρόνος † τὸ βραδὺ ἀφειμένος † ἴσως τὸ βραδὺ. μένει· ἀλλὰ καὶ ἃς ἐν τῷ μεταξὺ χρόνῳ ὕλας † ἀπατῶμεν ἑαυτὰς ἀσκοῦντες, ἀδὲν οἷόν τε † ἴσως ἀγαπῶμεν. ποιεῖν ἐξελέγχοντας.

370. Ἀπολλωνίῳ ἐπισκόπῳ. τό

Εἰ καὶ δειναὶ ἐν τοῖς πράγμασι συμβαίνουσαι ἀπορίαι τὸ εἰκὸς ἀνελεῖν, καὶ δὲ πέπονθεν ἀναγκάζουσι τὸ παρεμπίπτον ἐλέσθαι· ἀλλ' ἂν οἱ φρονήσεως οὐκ ἀμοιρῶντες, καὶ τῇ θείᾳ δεξιᾷ τὰ καθ' ἑαυτὰς ἐπιτρέποντες, τὸ πέπον μᾶλλον δὲ ἀσκυτικὰ δοκοῦντος αἱρούμενοι, ἀ τῷ δόξαι ἡττᾶσθαι δυσχεραίνουσιν, ἀλλὰ τῷ ὄντως νενικηκέναι ἀγάλλονται. νίκη γὰρ ἀληθὼς ἀ τὸ δοκεῖν ἀσκεῖν

ἓν καὶ ἔστι, πειφέροντες, τρυφῇ καὶ χρηματισμοῖς ἑαυτὸς σκοδιδόντες, καὶ δι' ἑαυτὸς ἠπηθῆναι δίκαιοι ὄντες, διὰ τὴν τῦ βασιλέως δόξαν πειγίνονται. μονονυχὶ γὰρ καὶ νῦν αὐτῖς ὀπιφωνεῖ· ἀδὶ ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ, ἀλλὰ διὰ τὸ ὄνομά μυ, ἵνα μὴ βεβηλωθῇ. εἰ μὴ γὰρ αὐτὸς ἐω ὁ νικῶν συγκροτῶν τ οἰκείαν θρησκείαν καὶ πάντα αὐτῇ ὑποχείρια ωδηγοσκοάζων, πάλαι ἂν διὰ τ τ μεταχειριζομένων αὐτὴν ἀ δεόντως ῥαθυμίαν ὠλιγωρήθη· ἀλλ' ἐπειδὴ τ οἰκείας ἀντιποιεῖται δόξης, τ μὲν εἰς ὕψος αἴρει, σὺ δὲ δίκας πικροτάτας μικρὸν ὕστερον εἰσπράξεται· ἀδὲ γὰρ ἀνέξεται τῶν τε τολμᾶσθαι ἀπιμωρητί· ἀδὲ σὺ τὸ θεῖον αὐτὸ ὄνομα τόγε εἰς αὐτὸς ἥκον βλασφημηθῆναι ωδηγοσκοάσαντας, ἀπιμωρήτως ἀφήσῃ· ἀλλὰ καὶ αργαλεωτέρας ἀπαιτήσῃ δίκας σὺ καὶ ἐν τῷ τὴν μελεῖν ωεοεσίας τοσαύτης ὁπλαύσαντας, μηδὲ ἅτω σωφρονισθέντας, ἀλλ' ἐφόδιον τ οἰκείας ῥαθυμίας τ θείαν μακροθυμίαν ωοιησαμένους· καὶ δι' ὧν γνωσιμαχεῖν ἐχρῆν, διὰ τούτων ὀπὶ τὸ χεῖρον ἐλάσαντας.

368. Ἡσυχία. τξή

Μέγας, καὶ ὀξυδερκὴς, καὶ ἀκοίμητος ὁ τ θείας δίκης ἐστὶν ὀφθαλμός· ὃ ὁ μόνον τὰ ἐν φανερῷ ὁρώμενα ἐφορᾷ, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ωδηγεύσῳ τολμώμενα ἀνιχνεύει, καὶ τὰ τ καρδίας κινήματα καταλαμβάνει πιστὸν. πιγαρὴν ἔχοντες κεί-

τὰ βιωτικὰ πράγματα μεταχειριζόμενον στε-
φῆναι, πάντα τὰ εἴδη τῆς ἀρετῆς κατορθώσαντα· καὶ
ἀπαιδάγωγον, ἀλλὰ μὴ παίζων ἀκριβῶς τοῦτο φῆς·
μὴ φθονέσης διδάξαι με τὸ ὠφελιμώτερον τοῦτο καὶ
νεώτερον μάθημα· ἁδέως γὰρ ἂν ἀκούσαιμι, καὶ ὠφε-
λούμην, καὶ ἐπιπλάτυ ὅσον τὸ τοιαύτης ὁδοῦ, πράγματος
βάλλομαι αὐτός τε ἔχειν, καὶ τοῖς ἄλλοις παρέχειν,
λέγων τὸ ἀποστολικὸν· ὅτι διὰ πολλῶν θλίψεων
δεῖ ἡμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ Πράξ. ιδ'.
γὰρ δεσπότης Χριστὸς ἀπέφηνατο, στενὴν εἶναι τὴν καὶ'.
πύλην, καὶ τεθλιμμένην τὴν ὁδὸν, τὴν ἀπάγουσαν εἰς
τὴν ζωήν· καὶ ὀλίγους εἶναι τοὺς εὑρίσκοντας αὐ-
τήν. ἀλλὰ γὰρ τοῦτο ἐκδιδάσκειν μαθεῖν. ἐκ γὰρ ἐᾶς
σὺ καὶ δι' ὧν λέγεις, καὶ δι' ὧν πράττεις, ἀντιφθεγ-
γόμενος ταύτῃ τῇ ψήφῳ, καὶ τοῖς θείοις χρησ-
μοῖς, καὶ τἀναντία παιδεύων.

367. Θεογνώστῳ πρεσβυτέρῳ. τξζ'

Πέπωκεν ὁ διάβολος, εἰ καὶ ἀφειδεστέρως
θρασυνόμενος· θρασυνόμενος δέ, τὴν ἡμετέραν ῥᾳθυ-
μίαν ἐφόδιον τῆς οἰκείας ἀπονοίας ποιούμενος· τὸ
γὰρ μέγιστον καὶ θεῖον τρόπαιον, ὅπερ ὁ Σωτὴρ
δεύρο ἐπιφοιτήσας κατ' αὐτοῦ ἔστησε, κινδυνεύει
ἐκ τῆς ἡμετέρας κακίας ἀμαυρωθῆναι· ἐκ τοῦ οἰκείαν
ἀπολέσαν δυνάμιν, ἀλλ' ἐκ τῆς ἀτονίας καὶ κακίας
τῶν φθειρόντων αὐτὸ καλυπτόμενον. οἱ γὰρ ἐκ
καλλινίκου βασιλέως αὐχοῦντες εἶναι γραπτῶν, καὶ
τὸ θεῖον αὐτοῦ ὄνομα ὥσπερ ἀξίωμα μέγα, ὥσπερ

ἄγεσθαι τὴν ἔρωναν· πολλὴ γὰρ καὶ ἡμῶν ἡ ἀμέλεια· καὶ ταῦτα εἰδότων, ὅτι πάντως δίκην ὑφέξομεν, εἰ καὶ μὴ τὰ αὐτὰ ἅπαντες. ὁ γὰρ οἷς τοῖς αὐτοῖς ἁμαρτήμασι προσπεσόντες, πάντως τὰ αὐτὰ δώσουσι δίκην, τῷ καὶ αἰτίας ἐξετάζεσθαι, καὶ καιρὸς, καὶ τόπος. οἷον ἵνα λέγω· ἀναγὴς ὁ φόνος. τίς γὰρ ὁ φήσας; ἀλλ' ὅταν καὶ ἐν ἁγίαις ἡμέραις γένηται, ἐναγέστερος γίνεται· εἰδὲ καὶ ἐν ἱερῷ τόπῳ, ἐναγέστατος, ἢ καὶ καιρὸν καὶ ἀπὸ τοῦ καιροῦ καὶ ἀπὸ τόπου αὐξανόμενος, τῷ προσῆκον εἰς ἡμωρίαν λαμβάνοντος. καὶ ἡ πορνεία μία εἶναι δοκοῦσα, καὶ ἀπὸ καιροῦ, καὶ ἀπὸ τόπου βαρυτέρα γίνεται. ἐν τούτῳ σκοπῶμεν, ὅπως τὰ καθ' ἑαυτὸς εὖ διαθῶμεν· τῷ γὰρ κριτῇ ἀπαιτηθέντες ἡ ἀκριβὴς βάσανος. ὁ γὰρ εἰ ἡμεῖς νῦν ὁρῶμεν, αὐτὸς ἀπιψηφίεται, ἀλλὰ ἀνάγκη ἡμᾶς τὴν ἀδέκαστον ἀναμένειν ψῆφον.

366. Τ' παπίῳ. τξς'

Ἔχει μὲν ἡ ἀρετὴ εὐφροσύνην εἰλικρινῆ καὶ ἔνδοξον καὶ ἀπλούτητον, τοῦτο μὲν γὰρ ἀγαθὸς σωζόντος πεπονημένων, τοῦτο δὲ τῶν στερεσομένων στεφάνων πεπονημένων, καὶ τοῦτο δὲ τῶν μελλόντων ἐλπίδος τρεφομένων· ἔχει δὲ καὶ πόνους, καὶ ἀγρυπνίας, καὶ ἀσκήσεις, δι' ὧν κατορθοῦται. ὁ γὰρ ῥᾳθυμῶν καὶ καθεύδων τρόπαιον φησί, ἀλλ' ὁ λαμπρῶς πρὸς τοὺς ἐναντίους ἀγωνισάμενος· εἰδὲ φαίης πάλιν, ὥσπερ ἔνι καὶ ἔφης, οἷόν τε εἶναι

τὸ

τῷ ἢ στεφάνων ἀποθέσεως· διὸ ὁ μὲν βαλανίζειν ἑαυτὸν ὀφείλει, ὁ δὲ μακαρίζειν.

363. Τῷ αὐτῷ. τξγ΄

Οὐχ' ὁ δικαίως καὶ ἀδίκως πάσχων ἴσα τοῖς ἀντιπάθοις λυπηρὰ, ὁμοίως Δημοκρίτῳ ὀφείλεται· τῷ μὲν γὰρ κατ' ἀξίαν συμβαίνει, τῷ δὲ οὐ δοκίμοις· διὸ καὶ ὁ μὲν λέγειν δίκαιος ἂν εἴη· οὐκ ἄξια ὧν ἥμαρτον μεμαστίγωμαι· ὁ δὲ, οὐκ ἄξια τὰ παθήματα ἔχω νῦν καιρὸς τοῦς τὸ μέλλοντα δόξαν. ὕτω γὰρ ὁ μὲν δικαίως κολασθεὶς ἀποτρέπεται τὰ πταίσματα· ὁ δὲ ἀγενναίως οἴσει, στεφάνους ἕξει πολλαπλασίονας. 188.η'.κζ'. Ρωμ.η'.κή.

364. Πέπεισμαι μονάζοντι. τξδ΄

Λαμπρὰν μὲν ἔχεις τὴν ἀγώνων τὴν ἀρχὴν· διὰ τοῦτο καὶ σκιρτῶμεν καὶ χαίρομεν, καὶ πανηγύρεως ἀποθέσιν τὴν σὴν οὐ δοκίμησιν ποιούμεθα· δίκαιος δὲ ἂν εἴης ἀγρυπνεῖν καὶ Φροντίζειν, ὅπως λαμπροτέραν ἕξεις τὴν πλουτὼ· ἕξεις δὲ, εἰ τῶν μὲν ὄπισθεν ἀπιλάθοιο, τοῖς δὲ ἔμπροσθεν ἐπεκτείνοιο· καὶ μὴ νομίσας ἤδη στεφανοῦσθαι, τὸν πόνων παύσοιο. πολλοὶ γὰρ λαμπρῶς προοιμιασάμενοι, καὶ ἀποπεσόντες, πλοῦτον τὸν πρὸς αἰσχρῶς κατέσρεψαν· ὅπερ ἀπείη σὲ ἱερᾶς σε κεφαλῆς.

365. Λαμπρυνόμενος Δημόνῳ. τξέ

Πολλὴ μὲν ἡ θεία δικαιοσύνη καὶ ἀκέραια, καὶ ῥήματα, καὶ πράγματα, καὶ ἐνθυμήματα βασανίζουσι, καὶ ἕως αὐτῶν χωροῦσι, καὶ διὰ πάντων ἄγουσι

τὰ βελτιώσεως δεόμενα· διὸ καὶ ψαλμὸς ὑπηγέρθη τῶν ἀλλοιωθησομένων· τουτέστι τῶν βελτίωσιν ὑποδεχομένων, καὶ εἰς τὸ κρεῖττον καὶ ἄμεινον ἀναχθησομένων· εἰ τοίνυν ταῦτ' ἔτως ἔχει, οὐκ ἔστι περισκελὲς, ὅπερ ἠθέλησας μαθεῖν· αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου ἐστίν· ἀναλλοίωτον γάρ ἐστι καὶ πάσης μεταβολῆς κρεῖττον· ἴδετε γάρ φησιν, ἴδετε, ὅτι ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἀλλοίωμαι· ἀλλὰ τῶν ἀλλοιοῖ, καὶ μεταβάλλει, καὶ βελτιοῖ, καὶ εἰς ἀμείνονα κατάστασιν ἄγει οὓς ταύτης δεομένους.

Ψαλ. μδ'. νθ'. ξη'. οθ' ά. Βασ. κ'. ιγ'.

Ψαλ. ος'. ιά.

Μαλ. γ'. ς'

360. Εὐλογίῳ. τξ

Εἰ τὸ πλέον τῶν ἀναγκαίων λέγειν οὐκ ἔστιν ἀνδρὸς, τὸ πλέον τῶν ἀναγκαίων γράφειν εἴη γυναικὸς. οὐκοῦν καὶ λέγοντες, καὶ γράφοντες τὴν συμμετρίαν ἡμῶν φυλάξωμεν.

361. Σεραπίωνι. τξά

Ὡς οὐκ ἀνεξομένου μου, εἴτι ἄτοπον δράσειας· ἀλλὰ πάντως τὸ ἑαυτοῦ ποιήσοντος καὶ ἐξορκίσοντός σε διὰ χορδῆς καὶ τῶν φίλων, ἵνα μὴ νοσῇς.

362. Ἐπιφανίῳ Μανιχαίῳ. τξβ

Οὐ μὴν διὰ κακίαν πολαζόμενος αἰχμώτευσ, οὐδὲ δι' ἀρετὴν ἀναβρυήσεσθαι δίκαιος ἂν εἴη. ἀ γὰρ πάσχει αὐτὰ φρονεῖν αὐτὸς χρὴ, τῆς ὑποθέσεως ἀφ' ἧς γίνεται, πολεμίου Μανιχαίου· ἀδὲ γὰρ εἰλικρὴς καὶ μάρτυς τὰ αὐτὰ πείσονται, ὁμοίως Μανιχαίοις). τῷ μὲν γάρ ἐστι ἡμερία τὰ γινόμενα·

Ἀ. Πετρ. δ'. ιέ'

τῷ

ὅσον ἢ τ' ἡμιλὼ ἔχε, καταθρωῖεῖ ἂν εἴη δίκαιος, ὅτι τῇ θείᾳ μακροθυμίᾳ εἰς κακίας ἐφόδιον ἐπεχρήσατο.

358. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. τνη'

Εἰ ἢ πέρα δεινὸν πεῴλω ὤφθη σοι φορτικὸς ἢ ἐπαχθὴς ὁ πατὴρ τὸς ἐπαίνους κρείττων Ἑρμογένης ὁ δεῖσοφος, πλημμελεστέρῳ χρησάμενον λόγῳ, καὶ μακρᾶς ἢ τ' σῆς ῥᾳθυμίας ἀποτείνας τ' κατηγορίαν, μὴ δυσχεράνῃς· εἰ μὲν γὰρ αὐτὸ τᾶτο, λυπῆσαί σε προελόμενον, μόνον, πᾶσι γεγωνότερον ἐξετραγῴδησε κακὰ, εἰκότως ἐδυχέραινες· εἰδὲ πρὸς τὸ συμφέρον σοι μόνον βλέπων, τ' ἐν τοῖς λόγοις ἄωρον καὶ ἀπίβλαβῆ χάριν παρεῖδεν, ἵνα τὰ πράγματα διορθώσεως τύχῃ· εἰ ἢ μὴ ἀποδέξασθαι βάλῃ τ' διανοίας αὐτὸν, ἀλλὰ συγγνῶναι τ' τοσαύτης φιλοσοργίας δίκαιον ἂν εἴης. ἢ γὰρ σφόδρα δέδοικεν, μὴ πῶδὲ τ' θείας προνοίας, ἅτω λέγειτ' σὴν ῥᾳθυμίαν ἐ κακίαν δυσφημήσῃς, δίκας αὐτὸ ἀπαιτήσῃ, ὡς μηδὲ φωνὴν ῥῆξαι τολμήσας τοιούτων δραμάτων ἐργεμόνων τραγῳδιῶν. ἢ ἂν παῦσαι τοιαῦτα δρῶν, ἢ μὴ ἐπαυτῷ σοῦ τ' σὴν καταθρηνοῦντας μανίαν.

359. Ἰακώβῳ ἀναγνώστῃ. τνθ'

Ἡ θεία ἢ ἀκήρατος ἢ ἀπήμαντος δεξιὰ ἀναλλοίωτός ἐστι, ἢ ἀεὶ ἢ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχει, ὅτι προσοικειοῦσθαι δεχομένη τὴν θεὸν τὸ κρεῖττον. ἀκροτάτη γάρ ἐστιν ἀρετὴ ὅτι μεταβολὴν τὴν θεὸν τὰ χείρω. ὃ γὰρ οἷόν τε· μεταβάλλει δὲ ἢ ἀλλοιοῖ τὰ

γὰρ ἀ πάντως τῇ βελήσῃ ἡ δυνάμις ἕπεται, ἀπὸ τῆς γνώμης τὰ πράγματα κρίνεται.

355. Οὐρσενοφίῳ ἀναγνώστῃ. τνέ

Εἰ καὶ ἐν τῷδε τῷ βίῳ πολλὰ τοῖς παλαιοῖς ἐνδυνωθησάμενα ἢ καὶ θαυμασιώτερα ὁρῶντες, ἀ ἐθαυμάσθησαν δόξης τυγχάνουσιν (οὐδὲ γὰρ τὰ τῦ μιμησαίνων ἀθένειαν, ἢ φθόνον, ἢ ἀπάνιν, ἔλαττον ἔχειν δοκῶσιν) ἀλλά γε ἐν τῷ μέλλοντι τοσαύτης τεύξοντας, ὅσης ἂν τυχεῖν δίκαιον ὄντ' ἐκλεῶς μὲν ζήσαντας, ἀκλεῶς δὲ τελευτήσαντας.

Ἑρμίνῳ, Δωροθέῳ, Ἱέρακι λαμ-

356. πρωτάτοις. τνς

Μὴ καταβοᾶτε, ὦ βέλτιστοι, τῆς θείας προνοίας, ὅτι Ζώσιμον εἰ καὶ μὴ κεκέλευκεν, ἀλλά γε οὐκ ἐκώλυσεν ἱερᾶσθαι· ἀλλὰ θαυμάζετε αὐτῆς τὴν μακροθυμίαν, τὴν μικρὸν ὕστερον, εἰ μὴ γνωσιμαχήσειε, τοιαύτας αὐτὸν εἰσπραξομένην δίκας, ὡς ὄντ' νδν καταβοῶντας, τὴν ἀδέκαστον αὐτῆς ἀνακηρύξαι ψῆφον.

357. Τοῖς αὐτοῖς. τνζ

Οὐκ ἔστι ταυτὸν κελεύειν, καὶ μὴ κωλύειν· ἀλλ' ἐχειροτονεῖν, καὶ συγχωρεῖν. τὸ μὲν γὰρ ὡς δέον, γίνεσθαι προστάττει· τὸ δὲ μὴ τὴν ἐξ αὐτεξουσίας προαίρεσιν, ἢ τὸ ἀνθρώπινον κεκόσμηκεν γίνεσθαι, συγχωρεῖ. μὴ τοίνυν τὴν ἀγορεζόντων τὴν ἱεροσύλιαν ἀφέλωμαι, τὴν συγχωρῆσαι αὐτὰ θέ. εἰ μὴ γὰρ ἀνθυθωθῆναι ἡ ἀρχὴ, εἰκότως ἐδυσχεραίνετε· εἰ δὲ τοσαύτην ἀπαιτεῖται τὴν δίκην ὁ ταύτην διέπων,

ὅσον

συμμετρίας τ̃ ἀρετῶν συγκροτούμενον σώζει ἑαυτὸ, κἂν ἐν συμφοραῖς τυγχάνῃ. τ̃το τοίνυν ἀσκῶμεν, καὶ μηδεὶς πειρασμὸς τ̃ ἀηττήτ̃ πεποιημένων βοηθήσῃ δεξιᾶς ἡμᾶς καταγωνιῶνται.

351. Ἀρποκρᾷ Σοφιστῇ. τνά

Δυοῖν ποτε ἀδελφοῖν πιστοῖν καὶ φίλοιν ἀρίστοιν, καὶ εἰς ἀρετὴν ἀμιλλωμένοιν, κρείττω με ἐλομένοιν, καὶ ὅρκῳ † στέρξειν τὰ κριθησόμενα ἰσχυρισαμένοιν, ἐκεῖνον ἐψηφισάμην κρείττονα εἶναι, ὃς ἂν σπείξειν τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἰσόμοιρος ὤν, ἐν τῇ ταπεινοφροσύνῃ πλεονεκτεῖ. † ἴσως

352. Ἡρωνι. τνβ

Αἰδέσθητι τ̃ σωτ̃ πατέρα, τ̃ ἐν οἷς ἔζεσιν ἐπιτάττειν πεφιλοκαλῆκε· καὶ ἐπάνελθε πρὸς ἀρετὴν, ἵνα μὴ ἀναγκάσῃς αὐτὸν χρήσασθαι τοῖς οἰκείοις ὅπλοις. δύσμαχον γάρ ἐστι φύσει τε καὶ νόμοις δορυφορούμενον· καὶ εἰ μὴ πεφείσῃ τῇ φιλανθρωπίᾳ, χρήσεται τῇ ἐξουσίᾳ.

353. Τῷ αὐτῷ. τνγ

Εἰ σὺ κρείττ̃ τ̃ φύσιν, φοβήθητι σ̃ νόμους, ἵνα μὴ καὶ τ̃ θείων καὶ τ̃ ἀνθρωπίνων ἁμαρτῇς.

354. Αὐσονίῳ. τνδ

Ὥσπερ ὁ ἀμπώσασθαι, ἐπιθυμῶν μὲν, ἀδυνατῶν δέ, τόξε εἰς αὐτὸν ἧκεν ἡμπαυτ̃· ἅτερ καὶ ὁ ἀμείψασθαι βαλόμενος, μὴ δυνάμενος ἢ ἠμείψατ̃· τὸ χρεὼν αὐτὸ πᾶν καὶ ἕτερος ἐποίησεν. ἐπειδὴ γὰρ

348. Ἀρποκρᾷ σοφιστῇ. τμή

Τοῖς δυσλιώτοις μαθηταῖς, ὦ σοφιστά, τὸ χαλινὸν καὶ φόβος, ὥσπερ πώλοις ἔμβαλλε· καὶ ὀπίσω μίζε αὐτὰς, ἐπιδὰν ἀγέρωχόν τι καὶ πολὺ τὴν ἡνίαν προΐπτοιεν, ἵνα καὶ οἱ δύλιώτοις πλέον ὀπιδοῖεν πρὸς ἀρετήν. τὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀξιοῦσθαι οὐ μὴ τὰ αὐτὰ προΐπτοντας, ἀτοπώτατόν ἐστι, καὶ τῇ ἀρετῇ ἐμπόδιον· εἰς ἀθυμίαν γὰρ ἐμβάλλων οὐκ ἀρίστης ναρκᾶν παρασκευάζει. τρόπων δὲ μᾶλλον, ἢ λόγων ἡγεμὼν εἶναι σωτὸν παιδευτὴν, δείκνυε αὐτοῖς δεχέτυπόν τινα χαρακτῆρα τοῦ σωτοῦ βίου· ὁ γὰρ λόγος πρὸς τὸν, ὅσον ὁ βίος εἰς ἀρετὴν ἐνάγει.

349. Τῷ αὐτῷ. τμβ

Ὅτι πρὸς σοῦ ἐπαίνης ἐρυθριᾶν πέφυκα, μάλα ἀκριβῶς οἶδε σὺ ἡ παίδευσις· ἡνίκα γὰρ μὴ τῶν φοιτητῶν ἐντυχεῖν ἡμῖν κατηξιώσας, καὶ ἐρωτήσαί τι τῶν ἱερῶν γραφῶν ἠξιώθης. ἐγὼ δὲ εἶπον ὡς οἷόν τε λῷ· τὸ τιμικαῦτα παρ' ὑμῶν μοι κρότος ἐξεφοίτησε καὶ ἐπαίνης ρόθιον. ἐγὼ δ' ὅτω κατεπλάγλω καὶ ἠρυθρίασα, ὡς ὅπι πολὺ ἀχανὴς μεῖναι· τί δήποτε τοίνυν ἐπαίνης σωθεὶς πολλῷ τι ἡμετέραν ὑπερβαίνοντα ἀξίαν, ἐπέστειλας;

350. Εὐτονίῳ. τν

Ὥσπερ τὸ ζωματικὸν καλὸν ὁδὸ τῶν σκωληξέων ἀλλοῖον, σώζει δ' αὐτὸ, καὶ ἐν δρακρύοις ὑπάρχει· ὅτω καὶ τὸ ψυχικὸν, τὸ ὑπὸ τὸ συμ-

ἓν οὐκ ἀποδεξάμενοι, τ̃ τέχνῃ ἐθαυμάσαμεν.

345. Δανιὴλ πρεσβυτέρῳ. τμέ

Ἐπειδὴ ἐζήτησας μαθεῖν, τί ἐστὶ βασιλεία θεοῦ, ⁊ βασιλεία οὐρανῶν, ἀντιπιστέλλω, ὅτι τινὲς μὲν οἴονται τ̃ ⁊ θεοῦ μείζονα εἶναι ⁊ ἀρχαιοτέραν, τ̃ ἢ τ̃ οὐρανῶν ἐλάττονα καὶ καταδεεστέραν· τινὲς δὲ φασι μίαν αὐτὴν εἶναι καθ' ὕπαρξιν, διαφόρως σκεπτόμενοι, ποτὲ μὲν ἀπὸ τ̃ βασιλεύοντος θεοῦ, ποτὲ δὲ ἀπὸ τ̃ βασιλευομένων ἀγγέλων τε καὶ ἁγίων κληθεῖσαν.

346. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. τμς

Εἰ καὶ τὰ ἐφ' οἷσπερ ἄλλοις πρέπει σχολάζῃς, νοσῶν ἀριστέρου αὖθις ἐφωράθης· ἀλλά γε εἰ παύσοιο τ̃ μανίας, θεραπείας τάξιν· εἰ δὲ δυσχερές σοι δοκεῖ τὸ ἀποφοιτῆσαι τ̃ κακίας, χαλεπώτερον εἶναι δοξάτω τὸ τ̃ κολάσεως μέγεθος. εἰσὶ γὰρ οὐκ οἶδε κολάζεσθαι, συνόντες σοὶ σκεῖσε, θεασοῦ κάνταῦθα κολασθέντας, καὶ κολαζομένους· καὶ ἀνένεγκον σκ̃ βυθῷ τ̃ ἀσελγείας.

347. Ἀλυπίῳ ὑποσκίπωνι. τμζ

Ἐπειδὴ ἡ ὀπώνια τ̃ συμμετρίας ⁊ δέοντος σκεπτόμενον, ⁊ ἄπο, τυτέστι πόρρω γ̃ νῦ γινομένη, διὸ ⁊ ὀπώνια λέγεται), ἀλαζονείαν ἐργάζεται. τ̃ νῦν δὲ σιωπᾶν ὠφελητέον, ἢ περ εἰρήνη ὠφελεῖ τ̃ γ̃ νῦν θέσιν. Ταχαιωσαν ἀκούσαντες οἱ τοιοῦτοι, ἔνθεν καρδίαν εἰς ταπεινοφροσύνην ἀσμένως βαδίσωσιν.

πρέπειν θεῖον, καὶ δίκαιον, καὶ ἀδικήσεως τυχεῖν διὰ τ τ ωδ ανόμως αὐτὸ μεπόντων ωδ άνοιαν.

343. Θεωδώρῳ σχολαστικῷ. τμγ'

Αἱ μὲν ωδ ειπιπλόντων τ συμφοραῖς ἀρετὴ τὰ πάθη διωλασιάζειν εἰώθασι τῷ γὰρ ἀνάξια ὧν κατ ωδ ώρθωσαν πεπονθέναι σὺν ἀκροωμένες ωδ ρασκυδάζεσι μείζης ἐμωλησθῶαι λύπης· διὸ καὶ αἱ πραγωδίαι τ οἰκτον διεγείρεσιν, ὅταν ἀνήκεσε πεπονθότας σὺν ἀρίσες εἰσάγεσιν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ωαρ' ἐκείνοις θρυλλείσθω, τοῖς ἕως τ τῇδε νομίζεσιν εἶναι τὰ ἀνθρώπινα πράγματα. λελήθασι γὰρ ἐφ' οἷς ἥδεως ωδ οσῆκον ἰῶ, ἐπὶ τούτοις ἀχθόμενοι. ἡμεῖς δ' οἱ ωδ ὸς ἄλλω βίῳ κατάσεσιν τὸ ὄμματ ψυχῆς εἰκότως τείνοντες, ἴσμεν ἀκριβῶς, ὅτι ἀ ἔ ζαλανίζεσι οἱ φιλάρετοι ἄξιοι, ὅταν τι πάθωσι δεινὸν, ἀλλὰ ἔ μακαρίζεσι καὶ ἀνακηρύτθεσθαι. λαμπρότεροι γὰρ αὐτοῖς διὰ τούτων κατασκυάζονται οἱ τ δοκιμήσεως σέφανοι.

344. Ἀ σκληπιῷ σοφιστῇ. τμδ'

Ἀνεγνώσθη σου λόγος, ὄνομοι ἀπέρειλας· ἐ ζωμασθεὶς τ δεινότητος, σὺν ἔλαθες κλέψας τὸ κολακευτικὸν τῷ δοκεῖν συμβαλῆς ωδ οχήματι συγγεραφέναι. ἐπειδὴ γὰρ δόξαν κολακείας ἔχει τὸ ἐπαινεῖν σὺν μεγάλα δυναμένες, ἄλλως ἐπαίνθησιν πεποίηκας, ἐ ἄλλως ἐργάσω. ὡς γὰρ δεῖξαι βουλόμενος τὴν αἰτίαν, δι' ἣν ἐπιτήδειός ἐσιν ἡγεῖσθαι, οὕτω τὸ ἐγκώμιον ἐπλήρωσας· τ γνώμην

ἔν

ἐπιβουλαῖς βάλλουσιν, οὐκ ἀγαθὴν καὶ σεφανὸν ὠφέλειαν.

342. Ἀνδρομάχῳ κόμητι. τμθ'

Λίαν τῆς παραψηφίζομαι ἀβελτερίας, ὅτι σὺ μὲν αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν κρίνεις τὴν θείαν θρησκείαν, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐνίων ὠνησε μανίας αὐτὸν κακίζει. τί γὰρ ἐκείνη ἠδίκησεν, εἰ Ζώσιμος, καὶ Μάρων, ὡς φῂς, καὶ Εὐσέβιος ἀτόλμητα τολμῶντες, σεμνυνόμενοί τε ἐφ' οἷς ἐπραγματεύοντο δίκαιον· πάντας τε ἀποκρύψαντες σοῦ κακίαν βεβοημμένους, καὶ μηδὲ ἐν τοῖς λαϊκοῖς εἶναι ὀφείλοντας εἰς κλῆρον δοκεῖσί πω. Διὰ τί ἢ μὴ ἀπὸ τῶν καταρθώντων αὐτὸν ἀνακηρύττεις, ἀλλ' ἀπὸ τῶν πταισάντων Διὸς σύρεις; καὶ δοκεῖς σὺ σωφρονικὴν ῥᾳθυμίαν πεπηρωκέναι μὴ δυνάμενος δι' αὐτὸς τῇ θειοτάτῃ προσελθεῖν φιλοσοφίᾳ; εἰ ἢ βάλει ἀπὸ τῶν Διὸς λαμπόντων τὸν ψῆφον ἐνεργεῖν, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καθ' ἑαυτῷ βασάνισον· καὶ ὄψει αὐτὸ τοσούτων ἐπαίνων ἄξιον, ὡς καὶ σοῦ λίαν ῥητορικωτάτης ἀπαγορεῦσαι, εἰ δέησειεν αὐτὸ ἐγκώμιον ὑφῆναι. μεῖζον γάρ ἐστιν, ἢ ὡς ἂν λόγῳ τις εἴποι· εἰδὲ μήτε αὐτὸ ἐξεπίστας, μήτε ἐκ τῶν δοκίμων αὐτῷ ψηφίσαιο, ἀλλ' ἐκ τῶν πταισάντων κακίσαι τολμήσας, ἅτε δίκαια ποιήσας, ἅτε εἰκότα. εἰδὲ ἐκεῖνο ἀποδεχόμενος, ἀναγκαίης κῆ τὸ δεόντως αὐτῷ χρωμένων, δυνάμενος καὶ φρονίμως ἀνδρὸς ἀποίσεις δόξαν, τῷ μὴ τὰ τῶν πταισάντων ἀπημελήματα εἰς πρᾶγμα

πίσης δ ἀνθρωπότητος καταψηφίζεται. Διατί μὴ ἐν ᾧ ἡ δ φύσεως ἡμᾶς ἀνάγκη κατέιργε, ἐν τούτῳ τ ἐν μορφῇ θεᾶ ὑπάρχοντα, καὶ ἑαυτὸν ταπεινώσαντα μιμησώμεθα; πᾶσαν τοίνυν ὕβριν Φιλιπ. β'. ς'. φύσιν ἡμῖν ὑπάρχουσαν φλεγμονὴν καταστείλαντες, τῷ ταπεινοφροσύνῃ, τῷ τῇ φύσει καὶ συνυπάρχουσαν καὶ σώτροφον ἀσκήσωμεν.

340. Μαρκιανῷ. τμά

Δύσκολον εἶναί μοι δοκεῖ, τ ὕβριν εὖπε τῷ ἀ μὴ θέμις ὁρῶντι, μὴ εἰς ἀπρεπεῖς ἐμπεσεῖν λόγους· ἀ γὰρ μὴ πρᾶξαι θέμις, οὐδὲ λέγειν θέμις. τί οὖν ποιητέον; ἂν μὲν γὰρ σεμνῶς εἴπῃς, ὑ δυνήσῃ καθάψασθαι δ ἐνόχλ τοῖς λεγομένοις ὄντως· ἂν δ βελτίστης καθικέσθ. σφόδρα, ἀνάγκλ ἔχεις αἰσχύνεσθαι, καὶ τὸ ὕβρεσμα ἀνελεῖν. διὸ καὶ ἐπαινεῖται ὁ εἰρηκώς· φοβοῦμαι, μὴ τὰ πεσόντα σοὶ σὰ λέγων, εἰς ὑ πεσόντας ἐμαυτῷ λόγους ἐμπέσω. σὺ δὲ μέσλ τινὰ χώραν βαδιστέον, δι' ἧς μήτε ἑαυτόν τις αἰσχύνῃ λέγων ἃ μὴ δεῖ, μήτε σὲ ἄνω φελῆ καταλείψῃ.

341. Ἑρμίνῳ κόμητι. τμά

Εἰώθασι πολλοὶ τῷ σκ δ ἄγαν ἀρετῆς λαμπρυνομένῳ φθονεῖν. ἐπαχθὴς γὰρ καὶ φορτικὸν ἡγεμόνος τ μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς αὐτοῖς ὁρῶντα, ἀλλ' ἀπὸ τ καλλίστων προνομίων ἐναβρυνόμενον, ἄτε τ ζῶν βίον ἐλέγχοντα, τ κακηγορίαις καὶ τ ἀπι-

338. Τῷ αὐτῷ. τλη'

Οὐκ ἔστι μεγαλοψυχία ἡ Φιλοτιμία, ὡς ἔφης· ἡ μὲν γὰρ πάντα μᾶλλον τὰ δυσχερῆ γενναίως, πάντα δὲ τὰ σὺν ἄλλοις φυσιοῦντα μετρίως φέρει· ἡ δὲ πρὸς δόξαν μόνον ἱερά. καὶ ἡμὲν ἀρκεῖται ἑαυτῇ καὶ μηδενὸς ἐπαινέτου, ἡ δὲ ἐὰν μὴ ἔχῃ σὺν ἐγκωμιάζοντας ἀδὲ καλόν τι δρᾷ· ἡ μὲν εἶναι, ἡ δὲ δοκεῖν αἱρεῖσθαι βούλεται· ἡ μὲν δι' αὐτὸ τὸ ἀγαθὸν, ἡ δὲ διὰ τιμὴν ἀσπάζεται· ἡ μὲν ἀνεγκτεῖ, μέγιστον εἶναι χρῆμα τὴν ἀπάθειαν ἡγουμένη, ἡ δὲ διὰ δόξαν ἐλεεῖ. ὅσῳ ἂν κρειττόνων ὁ αὐτὸς τὸ ἀγαθὸν δι' αὐτὸ ὁρῶν ἧττον ὁρῶντος μισθῷ ἢ τέρψει ποιῶντος, τοσοῦτον καὶ ἡ μεγαλοψυχία τῆς Φιλοτιμίας, εἰ καὶ δοκεῖ τὰ αὐτὰ ὁρᾶν, διενήνοχεν.

339. Σερήνῳ τριβούνῳ. τλθ'

Εἰ πάντα τὰ ὀνόματα τὰ τῆς θείας καὶ ἀκηράτου θειοπρόπου Φύσεως ἐπιδέχεται τὰ μέτρα τῆς ἀνθρωπότητος, ἐν τῷ κατὰ Φύσιν ἡμῖν ἐδωματῷ τὸ θεῖον μιμεῖσθαι πρεπωδέστατον. τί ἢ τάτο ἐστι; ἡ ταπεινοφροσύνη. τί γὰρ ἔχομεν πιεῖν, ὃ καὶ ἐπᾶραι ἡμᾶς εἰς ἀλαζονείαν δεινὸν ἐπάρχει; κατὰ μὲν τὴν παρειάρχειαν, γῆ ἐσμεν καὶ σποδός· κατὰ δὲ τὴν νομοθέτην, χὲς· καὶ κατὰ μὲν τὴν μελῳδὸν, ποτὲ μὲν ζκώληξ, ποτὲ δὲ χόρτος· κατὰ δὲ τὸ σκεῦος τῆς σκληρᾶς, θλασπωρία. οἷς γὰρ ἑαυτὸν οἰκτίζει, πάσης

Γενεσ. ιη'. ιζ'. Ψαλ. κά. ζ' Ψαλ. ρβ'. έ. καὶ ιέ. Ρωμ. ζ'. κδ'

ἑαυτὰς ὄντες ὑπεραφρόνητοι, πολλῷ μᾶλλον συγκροτηθέντες τῶν πέλας πείσονται. ἡ γὰρ ἑκάστη ἄνοια ὁμοῦ συναχθεῖσα, μείζων ὑπὸ τῶν πολλῶν αὐξηθεῖσα γίνεται. διὸ καὶ καθ' ἕνα μὲν ἄν τις αὐτῶν διορθώσειεν, εἰ λάβοι ποτὲ ὁμοῦ τοὺς ὑπάρχοντας σὺν ἂν διωνθείη, ἀλλὰ τὴν ἄνοιαν ἐπὶ τὸ μεῖζον αἴρεσθαι, καὶ τὰς παρ' ἀλλήλων δόξας συγκροτεῖσθαι.

337. Τῷ αὐτῷ. τλζ'

Οὐκ ἔστιν ὁ φιλόδοξος κενόδοξος· ὁ μὲν γὰρ ἀρετὴν ἀσκῶν, ὁ δὲ μὴ ἀσκῶν δόξαν θηρᾶται· καὶ ὁ μὲν τὴν πρόσκλησιν, ὁ δὲ τὴν μηδαμόθεν αὐτῷ προσκλήσεως ὑπολήψεως ἐφίεται· ὁ μὲν οἰκείῳ κάλλει σεμνύνεται, ὁ δὲ ἀλλοτρίῳ καλλωπίζεσθαι βέλεται· ὁ μὲν τοῖς οἰκείοις θησαυροῖς μέγα φρονεῖ, ὁ δὲ τοῖς μηδαμῶς αὐτῷ προσήκουσιν· ὁ μὲν δικαίως, ὁ δὲ ἀδίκως ἡμᾶσθαι βέλεται· ὁ μὲν δὴ πρῶτος, εἰ καὶ μὴ τέλειός ἐστι (χρὴ γὰρ καὶ ἀρετὴν ἀσκεῖν, καὶ δόξης μὴ ἐρᾶσθαι) ἀλλ' ὅμως δεύτερος κρείττων ἐστὶ καὶ τοσοῦτον αὐτοῦ πολὺ ἀπέχει, ἢ ὅσον δεῖ τελείως αὐτὸς ἀπολείπεται. μᾶλλον δὲ εἰ χρὴ τὸ ἀκριβὲς εἰπεῖν, οὐδὲ παραβάλλεσθαι πρὸς ἐκεῖνον ἂν εἴη δίκαιος, τὸ μηδὲν μὲν πεφάσθαι χρηστὸν, τὸ δὲ ἐπὶ τῷ πεπραχέναι ἀντιποιούμενον δόξης· ἀλλὰ πρὸς ἐκεῖνον, τὸ καὶ πεπραχότα, καὶ τὸ ἐπὶ τῷ πεπραχέναι καταφρονήσαντα δόξης.

Τῷ

ἅτω καὶ ἡ θεία χάρις ὑποδείγματα ἡμῖν ἀρετῆς παρέθηκεν, ἵν' ὡς ἐφικτὸν μιμησώμεθα. μὴ τοίνυν τὸ μὴ ἄκρως δυνάσθαι μιμεῖσθαι, ἐνδεχομένους ἡμᾶς ἀποσοβείτω, ἀλλὰ τῷ μάλιστα μέχρι ἡμῶν φαινέσθω, τὸ ἠξιωμένους μερικῶς μιμήσεως θείας εἰκόνα ὄντας γενέσθαι.

336. Γεννα δίῳ. τλς'

Εἰ καὶ παράδοξόν σοι εἶναι δόξει τὸ λεχθησόμενον, ἀλλ' ὅμως εἰρήσεται· φημὶ γὰρ ὅτι ἡ κενοδοξία ἀπὸ ψυχῆς ταπεινῆς καὶ ἀτελοῦς τίκτεται, ἡδὲ ὑπερηφανία τ ἐπαίνων καὶ ἡ καταφρόνησις, ἀπὸ μεγαλοφυοῦς, μᾶλλον δ' ὑπερφυοῦς. ἡ μὲν γὰρ θαυμάζει τ χόρτον δίκλων μαραινόμενον τ ἀνθρώπων ἔπαινον, ἡ δ' ἀποστρέφεται· ἡ μὲν μείζοσιν ἡγεῖται τῶν πεπλανημένων καὶ ἐσφαλμένων τ πολλῶν ψῆφον, ἡ δ' ἀτελεστέρων. ὅτι δ' ταῦθ' ἅτως ἔχει, ἔρεσθαί σε βούλομαι. τί νομίζεις σὺ πολλούς, οἷς οὐδεὶς πρὸ ἀρετῆς λόγος; εὔδηλον ὅτι ῥαθύμους, καὶ ἀδένους ἀξίους λόγου. ὅπερ γὰρ αὐτοὶ πρὸ ἀρετῆς ψηφίζονται, τοῦτο σὺ σοφὸς δίκαιον ἂν εἴη πρὸ αὐτῶν ψηφίζεσθαι. ἕλοιο τοίνυν κατ' ἐκείνης γενέσθαι οὐκ ἄν μοι δοκεῖς. πῶς δ' οὐ καταμιδῆ χρέτλιον, μᾶλλον δὲ γελοῖον, τῶν τούτων θεραπαίνης δόξαν, ὧν οὐκ ἂν ἕλοιο γενέσθαι πρόδουλον; εἰ δὲ φαίης, ὅτι οἱ πολλοὶ κατὰ τὸν συνεπόμενοι τοῖς ἀξιόπιστον ἔχουσι τῶν ψῆφον· αὐτὸ τοῦτο λέξεις, δι' ὃ καταφρονεῖσθαι ὀφείλουσιν. εἰ γὰρ καθ'

ἀπὸ τ προαιρέσεως, ἀλλ' ἀπὸ τ ἐκβάσεως τὰ πράγματα κρίνων, ἀπαίδευτός ἐστι, καὶ τ πραγμάτων ἃ γινώσκει τ φύσιν, τῷ ἀπάντως τῇ βελήσῃ ἐπομφύλιω, ἀλλ' ἐοθ' ὅτε καὶ ἐναντιωμφύλιω.

334. Ἀγαθοδαίμονι γραμματικῷ. τλδ

Ἡ παίδευσις τ μὲν ὀξυὶ, ἀκρὸν ποιεῖ· τ δὲ βραδυὶ ἀμείνονά πως ἑαυτὴ καθίησιν. ὥσπερ γὰρ ἀπάντες οἱ ἐν παιδοτριβίοις γυμναθέντες ἀθληταὶ ἀποτελῶνται, ἅτως ἀδὲ πάντες οἱ ἐν μουσείοις φοιτήσαντες ῥήτορες. τ γὰρ δὲ φύσεως καὶ τ δυνάμεσιν αἱ μελέται προσεμιλῶσαι ἄκρους ἀποτελῶσιν· εἰ μήτε ἀλκιὴ, μήτε δὲ φύσιν εὕρωσιν, ἀσκοῦσι μὲν τ μὲν τὰς ψυχὰς, τ δὲ τὰ σώματα, ἀ μὲν ἀοιδίμους αὐλὰς δημιουργῶσιν.

335. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. τλέ

Ἐπιδὴ εἰκότως νομίζων τ θείαν ἀρετὴν ἀνέφικτον καὶ ἀμίμητον, γεγραφας θαυμάζων, πῶς ὁ σωτὴρ καὶ τ πατέρα καὶ ἑαυτὸν μιμεῖσθαι ἡμᾶς παρακελεύεται· φημὶ, ὅτι εἰκότως τὰ προάγματα ἀπὸ τ μειζόνων λαμβάνει τὰ παραδείγματα, ἵνα κἂν ἐλάττονος ἐφικοίμεθα. εἰ γὰρ καὶ ἀμίμητος ἡ δεσποτικὴ ἀρετὴ, ἀλλ' ἄν γε ὅταν κατὰ δύναμιν μιμεῖσθαι αὐτὴν σπουδάζωμεν, τ μιμήσεως οὐκ ἀπολειφθησόμεθα. ὥσπερ γὰρ οἱ γραμματισταὶ λαμβάνοντες τ γραφίδα, τοῖς παισὶ μετὰ πολλῆς καλλιγραφίας τὰ στοιχεῖα γράφουσιν, ἵνα κἂν πρὸς τὸ καταδεέστερον ἔλθωσι τ μιμήσεως·

ἅτως

ὁ χάριτι δηλωθεὶς, καθάπερ ἄχθος ἔχων ἐπὶ κεφαλῆς, ὁ πρότερον ὀρθῶν τῇ ψυχῇ, ὁδὲ ἐξίσης πρὸς τὸ διεργετήσοντα βλέπῃ, πρὶν ἂν ἀπαλύσηται τὸ χρέος. τοῦτο σέ φημι, ὁ σοῦ ὄντως δεομένους μὴ αἰτεῖν χάριν νομοθετῶν, ὁδὲ συμβαλλόμενον τοῖς χειμαζομένοις μὴ καταφεύγειν εἰς λιμένα· ἀλλ' ὁδὲ σοῦ ἔργῳ μὴ δυναμένους ἀμείψασθαι αἰτιώμενος. ἄπαγε· ὁδὲ μὴν σοῦ ἔργῳ μὴ δυναμένους, κἂν λόγῳ τὰς χάριτας ὁμολογεῖν ἀναγκάζων. εἰ γὰρ καὶ χρὴ τὸν μὴ διεργετήσαντα ὑπολαμβάνεσθαι, τὸν δὲ διεργετηθέντα μεμνῆσθαι τῆς χάριτος. ἀλλ' ὁ τοῦτο μὲν φεύσομαι βάλλομαι· ἀλλ' ἐκείνους αἰτιῶμαι σοῦ μηδενὸς μὲν δεομένους· διὰ δὲ φιλοχρηματίαν ἀδίκως λαμβάνειν ζημιοῦν ζητοῦντας, παρέχειν ἢ ὁ βουλομένους. σοῦ μὲν γὰρ ἐν χρείᾳ τυγχάνοντος, σὺν ἄτοπον χάριν αἰτεῖν· σοῦ ἢ καὶ παρέχειν δυναμένους αἰτεῖν, ἀτοπώτατον. δὶς γὰρ ἁμαρτάνουσι μέγιστα ἓν μὲν αὐτοὶ διὰ πόθον ἀνθρέσιν αἰτοῦντες· ἕτερον ἢ, καὶ τοῖς ὄντως δεομένοις ἀποκλείοντες σοῦ τὴν φιλανθρωπίας λιμένας· ἀναλίσκουσι γὰρ κακῶς τὰ καλῶς δοθῆναι ὀφείλοντα.

333. Παλλαδίῳ διακόνῳ. τλγ΄

Τοὺς διεργέτας ὁ μόνον ἀφ' ὧν ἠδυνήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἀφ' ὧν ἠβουλήθησαν μὲν, ὁ δυνηθῆσαι ἢ, ἀνυμνεῖσθαι χρὴ· ὃ εἰδέναι μὲν αὐτοῖς χάριν ἀφ' ὧν ἠθέλησαν, τὸ μὴ δεδωκέναι ἢ μὴ αἰτῆσαι. ὁ γὰρ μὴ

εκτέον, ὡς οὐδὲν ἧττω καλῶς εἰδότι, ὡς τὸ κακῶς εἰπεῖν, καὶ κωμῳδήσοντι τὸ διδάσκαλον, ἴσως περὶ φιλοσοφίας αὐτῷ φαινέσονται) αὐτὸ δέ ἐστιν ἔργον τὸ τὰς χάριτας γυμνὰς, ὡς φατὲ, καὶ παρθένους γλύψαι. οὐκ εἰς ἀσέλγειαν οὖν νέους παρακαλῶν, ὡς ἡγῇ, τοῦτο πεποίηκεν, ἀλλὰ τὴν φύσιν αὐτῶν, (δεινὸς γὰρ εἶ καὶ σοφὶ ταῦτα) διὰ τὰ ἀγαλμάτων ἐξηγούμενος. ἐπειδὴ γὰρ πολλοὶ ἡ κέρδους, ἢ ἀμοιβῆς, ἢ φιλίας, ἢ δόξης, ἢ ἄλλα τινὸς ἕνεκεν τὰς χάριτας διδόασι τοῦτο αὐτὸ παιδεῦσαι σοῦ ὁρῶντας (ὡς γε ἐμαυτὸν πείθω) ἠθέλησεν, ὅτι δεῖ τὰς χάριτας δίδοσθαι παρθένους μὲν καὶ ἀμιγεῖς παντὸς κέρδους, παντὸς δὲ ὑπικαλύμματος ἐλευθέρας· ἵνα πρὸς μηδὲν ἄλλο τις βλέπων, ἀλλ' εἰς αὐτὸ τὸ καλὸν, ἀνεργετῆ σοῦ δεομένους, καὶ μὴ λήμματος ἐφιέμενος, ἢ δόξης ἐκτραγῳδῇ τὸ λαμβανόντων τὰς συμφοράς.

332. Κύρῳ μονάζοντι. τλϚ

Λίαν θαυμάζω τὴν ἀπληστίαν καὶ τὴν δυσλοποέπειαν τῶν ἀεὶ μὴ χάριν αἰτούντων, μὴ παρεχόντων δὲ τεκμήριον εἶναι τοῦτ' ἠγοῦμαι ἀνελευθερίας καὶ ἀπορέσας ψυχῆς. ἡμῖν γὰρ χάρις σοῦ λαμβάνοντας εἰς ἀνάγκην καθίστησι παρέχοντας εἰς ἐλευθεροπρέπειαν αὔξειν πέφυκεν. ἐλεύθερον γὰρ τὸ κατάρχειν εἰς ἕτερον χάριτος, οἰκεῖον δὲ τὸ λαμβάνοντα χάριν, ἀνάδυνον ἀεὶ διὰ ταύτην διαπελεῖν. ἀναγκαίως γὰρ ὁ χά-

πόντες, ἵνα τῶν ἡδυσμήσωμεν; καὶ κείνῳ λιμῷ τήκοντες, ἵνα τῶν σκιρτᾶν καὶ τρυφᾶν ἔχοι; χρὴ γὰρ τὰ μὲν πρωτεῖα τῇ ψυχῇ, τὰ δ' δεύτερεῖα τῷ σώματι νέμειν. ὁ γὰρ ἐναντίον αὐτῆς ἐστιν, ἀλλ' ὄργανον καὶ κιθάρα· ὅπου μελείας γὰρ δεῖται, οὐκ ἀπολαύσεως ἀνωφελὴς· τρυφῆς, ὁ τρυφῆς· αὐταρκείας, ὁ πλησμονῆς. εἴγε μέλλοι μὴ πολέμιον, ἀλλὰ σύμμαχον τῇ ψυχῇ εἶναι.

330. Μαρκιανῷ πρεσβυτέρῳ. τλ'

Τὸν μέλλοντα διαπυθέσθαι καὶ ἀναμοχλεύειν δόξαν παλαιὰν καὶ πεπηγυῖαν, καὶ καλῶ εἶναι τῷ κακῶς φρονηθέντι νομίζομένῳ, ἐπιδεῖ τὸ κομιδῇ εὐκάθεκτον οὐκ ἂν εἴη πρόσοιμι ἄνδρα δύσπαραίδεκτον· οὐκ ἀθύρω τἀναντία φρονεῖν χρή. ἐπεὶ καταγέλασ ἔσῃ καὶ κωμῳδηθήσεται ὑπὸ τῶν προκαταληφθέντων τῇ ἐναντίᾳ ψήφῳ· ἀλλὰ πρόθυρον † ὑπερύξαντα καλῶς δι' ἑτέρων πολλῶν, τότε εἰς τἀναντίον προσιτέον. ἄτρω γὰρ εὐπαράδεκτος ἔσῃ, καὶ τὸ πειθὼ δημιουργήσῃ.

† ἴσως ὑποδείξαντα.

331. Ἀλεξάνδρῳ ποιητῇ. τλά

Λίαν θαυμάζω, πῶς ἔνιες τῶν ἀνθρώπων (ὧν εἷς καὶ αὐτὸς κινδυνεύεις εἶναι) ἐνίοτε πολλάκις διὰ τὸ γεραφῶν, ἢ διὰ τὸ ἀγαλμάτων ὠφελεῖσθαι, τὸ μὲν οὐκ ἐννοοῦσιν, εἰς ὕβριν δὲ βλέπουσιν· εἰ γὰρ ζωφρονέσειεν καὶ σοφώταλος ἦν ὁ Σωκράτης. Πλάτων γὰρ καὶ Αἰσχίνης καὶ Ξενοφῶν καὶ Εὐελπίδης τὸν διδάσκαλον· Ἀριστοφάνης γὰρ ὁ ποιητὴς

εκτέον,

μαλη. πολλοὶ γὰρ ἢ πλάτη ὄντες ἔρημοι, ἢ οἰκημάτων καὶ ἐνδύσεως λαμπρᾶς ἐνδεεῖς, τοσούτων δὲ † ἴσως βαδίσαντ@ ἐμφαίνεσι τ βλακείαν, ὡς γέλωτα ὀφλισκάνειν.

† ἴσως βαδίσματ@.

329. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. τκθ

Πρὸς τὸ τέλ@ λοιπὸν ὁ κόσμ@ ἐπείγεται· ἡ γὰρ δὴ ψεύσεται ἡ ἀλήθεια, σωτέλειαν ἔσεσθαι προμηνύσασι· εἰ ἢ κἀκείνη πόρρωθεν εἶναι δόξειεν, ἀλλ' ὅγε ἑκάστῳ χρόν@ καθ' ἡμέραν δαπανᾶται, καὶ τ τελευτὴν ὠδίνει, καὶ πρὸς τὸ πέρας ὁρᾷ. τ μὲν γὰρ πρεσβυτέρων δήλη ἐστὶν ἡ τελευτή, τ δ' ἀκμαζόντων ἄδηλ@ ἡ ζωή. προθεσμίαν γὰρ μίαν μὴ ἔχοντ@ βίος, ἀλλὰ πᾶσιν ἡλικίαν θανάτου ὑπονεμομένοις, πάντας χρηγορεῖν χρὴ, καὶ προσδοκᾶν τὸ πάντως ἐσόμενον. ἀλλ' ἡμεῖς πάντα μᾶλλον ἢ τοῦτο προσδοκῶμεν· τὰ μὲν γὰρ ἀδόκητα καὶ ἀνέλπιστα καθ' ἑκάστην ὥραν ὀνειροπολοῦμεν καὶ ἐλπίζομεν· τὸ δὲ πάντη τε καὶ πάντως ἐσόμενον, καὶ αὐτίκα δὴ μάλα πολλάκις ὑπισχνούμενον, οὐδὲ ἐννοεῖν ἀξιοῦμεν· ἀλλὰ θνητοί ὄντες κατὰ τὸ ζῶμα καὶ ὑπάκουοι, ὡς ἀθάνατοι διανοούμεθα· καὶ τ μὲν ἀθανάτου ψυχῆς ἀμελοῦμεν, μᾶλλον δὲ οὐδὲ ἔχειν ψυχὴν νομίζομεν· τὸ δὲ θνητὸν σῶμα ἀθάνατον εἶναι ἡγούμενοι, πρὸς αὐτὸ πᾶσαν τ σπουδὴν ἀναλίσκομεν· ποίας οὖν ἀπολαύσομεν συγγνώμης, τ μὲν ἀθανάτου θάνατον καταψηφιζόμενοι, τὸ δὲ θνητὸν πάσης τιμῆς ἀξιοῦντες; κἀκείνῳ μὲν ἀπολλύμενοι,

Digitized by Google

ρήσεται· ὁ ἀγαθὸς, κἂν εἰπεῖν τι ἢ ὑπὸ μισοπονηρίας, ἢ πρὸς διόρθωσιν προσαχθείη, ὑ διαβάλλει· ὑ γὰρ τὰ ψεύδη πλάττει, ἀλλὰ τἀληθῆ φράζει. ὁ δὲ πονηρὸς ὑ διαβάλλεται· καὶ γὰρ εἰ καὶ ἡ διαβολὴ πλάσμα ἐστὶ ψεύδες, ἀλλὰ τἀληθῆ ἀκύει.

327. Τοῖς αὐτοῖς. τκζ

Πάντες ἄνθρωποι τὰ τοῖς καὶ συμπράττειν καὶ συμπονεῖν ἐθέλουσιν, οἷς ἂν ὁρῶσι τὴν προθυμίαν ὑ πράττειν ἀρχὴ ἀκμάζουσαν· οὐ γὰρ καθεύδειν καὶ ῥᾳθυμεῖν προῃρημένους, καὶ τὴν οἰκείαν ζωτηρίαν προδιδόντας, ὑ ἡ λόγος εἰκότως ἀξιοῖ. εἰ τοίνυν ταῦθ' ὕτως ἔχει, εἰκότως καὶ ἡ θεία ῥοπὴ ὑ πᾶσιν ἐπιφοιτᾷ· ἀλλ' ἐκείνους ἀφεῖσα, οὐ τὴν ἑαυτῶν ζωτηρίαν διὰ ῥᾳθυμίαν προπίνοντας· τοῖς προθύμως ἀρχὴ προῃρημένοις τὴν οἰκείαν νέμει συμμαχίαν.

328. Σεραπίωνι διακόνῳ. τκη

Τὸν Φιλάρετον πάντα τὰ προσήκοντα χρὴ προνοεῖσθαι· ὑ γὰρ ἐν τροφῇ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἀμφιάσει, καὶ ἐν οἰκήσει, καὶ ἐν ὑποδήμασι, καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις τὰ χρεία χρὴ ἡμᾶν, καὶ τὰ αὐτάρκειαν μὴ ὑβρίζειν. τί γὰρ, εἰ νηπιόδους μὲν, χρηματίζῃ δ'; ἢ μὴ χρηματίζῃ μὲν, οἴκησιν δ' ζητοῖης τὰ χρεία πρέποντα; τί δ', εἰ μετρίαν μὲν οἰκήσει χρῷτο, ἀμφιάσει δὲ προσέργῳ καλλωπίζοιο; μέτριον γὰρ εἶναι χρὴ καὶ λόγῳ, καὶ σχήματι, καὶ φωνῇ, καὶ βλέμματι, καὶ βαδίσματι.

μάλιστα τοίνυν οὐ προσωμόσας φροντίζειν χρὴ, ὡς καὶ ὑπὲρ ἑαυτῶν, καὶ ὑπὲρ τῶν πλησίον λόγον ἀποδώσοντας.

Εβρ. ιγ'. ἐζ.

324. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. τκδ'

Κρίνειν τὰ τε τῶν ὕβρεων, τά τε τῶν κολάσεων μεγέθη οἱ ἄνθρωποι τῷ πλήθει τῶν συνειδότων εἰώθασι. τὰς γὰρ αὐτὰς ὕβρεις, καὶ τὰς αὐτὰς κολάσεις μὴ ἐπὶ πολλῶν γινομένας, ἀχ' ὁμοίως βαρυτάτας ἡγοῦνται. εἰ τοίνυν ταῦθ' ὕτως ἔχει, (κἀπὶ τῶν Δαιμόνων ἐσόμεθα, ἐπὶ πάσης τῆς ἀνθρωπότητος, καὶ δὴ τῶν ἀγγέλων δήμων μέλλοντες αὐθωύας ὑπέξειν. ὅταν μάλιστα καὶ πᾶσαν ἀναιμωτία χώραν ἀχ' ἕξει, τῶν ἁμαρτημάτων ἡμῖν ὥσπερ σκιῶν ἀπηλλαγμένων.

325. Παύλῳ. τκέ

Ἐπὶ μὲν ἀνθρώπων ἡ ὀμνυομένων, ἢ ἀμνυόντων, ἐ πάντως ἡ δύναμις τῇ βλήσει ἕπεται· ἐπὶ δὲ τῆς θείας δίκης, τὸ ἀμνύεσθαι μὲν ἀναγκαζομένης, ἀμείβεσθαι δὲ βλομένης· ἐπειδήπερ ἡ δὲ μύαμις τῆς βλήσεως οὐκ ἔστιν ἀσθενεστέρα. πάντως ἀμφότερα εἰς ἔργον ἐκβήσεται. οὐ μὲν γὰρ ἀμυνεῖται, οὐδ' ἢ ἀμείψεται.

326. Μαρκιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι. τκς'

Εἰ καὶ παράδοξον εἶναι ὑμῖν δόξει τὸ ῥηθησόμενον, ἀλλ' ὅμως λελέξεται. φημὶ τοίνυν· ὅτι ἀδεὶς ἔστε Δαβάλλει χρησὸς, ἔστε Δαβάλλεται πονηρός. εἰ δὲ αἴνιγμα δοκεῖ τὸ ῥηθὲν, σαφέστερον εἰρήσεται.

δυγνώμονα ἔχοντες τὸν κατὰ τὸ θείας μακροθυμίας ὀκνολίζοντας τὰς γλώττας ἀπισχνίζωμεν.

321. Ἱεράκι πρεσβυτέρῳ. τκά

Οὐκ ἴσθι ὦ μακάριε, ὅτε ἐξ ἱερωσύνης ἠξιώθην, καὶ μὴ τὸ ἀξιωθῆναι, εἰ παίσιμόν, δίκην δώσομεν, ἀλλὰ πολλῷ πικροτέραν. εἰ γὰρ μηδὲ τῷ τῆς τιμῆς τοιαύτης ἠξιῶσθαι βελτιωθέντες, ἀργαλεώτερον δίκαιοι ἂν εἶεν κολάζεσθαι. γίγνεται γὰρ εἰκότως τὸ τῆς ἁμαρτίας μέγεθος μείζον τοῦ τιμωρίας ἐφόδιον.

322. Τῷ αὐτῷ. τκβ

Ὥσπερ ἐν νηΐ, ὅταν μὴ ναύτης σφαλείη, βραχεῖαν τὴν βλάβην τοῖς συμπλέουσι φέρει· ὅταν ἢ ὁ κυβερνήτης, κοινὸν ὄλεθρον προσκαλεῖται· οὕτω καὶ μὴ τῶν ὑπηκόων πλαίσματα, ὁκ εἰς τὸ κοινὸν τοσοῦτον, ὅσον εἰς αὐτὸς φέρει τὴν βλάβην· τὸ ἢ τῶν ἱερωμένων, εἰς πάντας ἀφικνεῖται.

323. Τῷ αὐτῷ. τκγ

Εἰ μόλις, ὦ ἀγαθὲ, καταρθῶντες οἱ τῆς ἱερωσύνης ἐσεμνοὶ λειτουργείαν ὠφελῆσαι δυνηθεῖεν (οἱ γὰρ ἐρχόμενοι τὰ μὴ κατορθώματα κἂν μεγάλα ἢ βραδέως, τὰ ἢ πλαίσματα κἂν μικρὰ ἢ ὀξέως ὁρῶσιν) οἱ ῥαθύμως ζῶντες, καὶ μηδεμίαν τῶν ὑπηκόων ποιούμενοι πρόνοιαν, ποίαν ὁκ ἐνσείσουσι κακίαν τοῖς ὥσπερ ἀπολογίαν ἔχειν οἰομένοις τὰ οἰκείων πλαισμάτων τὰ τῶν ἡγεμόνων ἁμαρτήματα, καὶ ἀδεῶς ἅπαν ὠφελημίαν χωρῆσαι, μὰ-

318. Ἰσιδώρῳ ἀπισκόπῳ. πη'

Ἑαυτοῖς, ὦ σοφὲ, ἀδοξίαν προσῤῥίζουσι, καὶ τὸ ἐξεσηκέναι τῶν ὀρθῶν λογισμῶν ὑποφαίνουσιν, εἰ καὶ τὸ τοῖς ὀρθῶς λεγομένοις ἀντιλέγειν σοφίαν εἶναι οἰόμενοι· σοφὸν γὰρ τἀληθὲς, μάλιστα ὅταν ὠφελῶν ᾖ καὶ σώτειραν· δεινὸν ἢ τὸ ψεῦδος, κἂν δεινότητι καὶ καλλιεπείᾳ δοκῇ κεκοσμῆσθαι.

319. Ἡρωνι πρεσβυτέρῳ. πθ'

Ἴσθι σε τῶν ἡ Φρόνησις, εἰ ἀγέρωχος γυνὴ καλλωπιζομένη καλοῖς προὸς ἑαυτὴν σὺν ὁρῶντας, κἂν μὴ ἕλῃ τὰ πάντων ἅπτα, δίκην δίδωσιν † ἴσως ὡς ἢ † ἑλᾶσι. τὸ γὰρ κάνειον κατισκύασε, καὶ τὰ κυκεῶνα σκέρασε, καὶ τὴν κύλικα προσήγαγεν, εἰ καὶ μὴ σύρεθη ὁ πίνων. ἡ γὰρ ἀπὸ τῶν ἀποτελεσμάτων, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἀπιχθρημάτων τὰ πράγματα ὡς τὰ πολλὰ κρίνεται.

320. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. τ'

Οἶδα ὅτι κρείττονων ἢ καθ' ἑαυτὸς τυγχάνασιν ἀξιωμάτων· διὰ τοῦτο ὀλιγωρεῖν ἀδεῶς οἰόμενοι, οὐδὲν ἕτερον, ἢ τὰ θεῖα φιλανθρωπίαν τὰ παντὸς ἐπαίνου κρείττονα, ὑπόθεσιν τῶν οἰκείων πλασμάτων ἐργάζονται. ὅπερ οὐδὲ εἰπεῖν θέμις· ἀλλ' οὐ σὺν φρονοῦντας οὕτω διακεῖσθαι χρή, οὐδὲ εἰς τὴν αὐτὴν σκότος ἐλαύνειν μανίαν, ἀλλὰ τότε μάλιστα σπουδάζειν τῇ ψυχῇ συμβαίνοντα παρέχεσθαι τὸν βίον, καὶ ὡς ἐνδέχεται λαμπρύνεσθαι τοῖς ἔργοις· ἵνα καὶ γλῶτταν ὄφελον, καὶ διάνοιαν ὀγκώ-

316. Πρίμῳ. πις'

Αὐτὸ τοῦτο, ὁ Φῆς αἴτιον εἶναι ζητήσεως, λύσεώς ἐστι παρ' ἐμοὶ κρίτη αἴτιον. εἰ γὰρ ὑποταξάμην τῷ κόσμῳ, θλίψει οὐκ ἐπάρης καὶ πειρασμοῖς, μὴ θαυμάσῃς· ὁ γὰρ Χριστὸς εἶπεν, Θλῖψιν ἕξετε ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. πῶς τοίνυν ζητεῖς ἄνεσιν, ἣν ἀ- Ioan. 16. γνοοῦντα τοῦτο εἰπόντα; τότε γὰρ εἶχες ἵνα σκανδαλίζεσθαι, εἰ τἀναντία ὧν εἶπεν ἐγίνετο. εἰ δὲ κατὰ ἀκολουθίαν πάντα προβαίνει, τίνα ἕνεκεν σκανδαλίζῃ; ὁ γὰρ ἐν τῷ καιρῷ τῶν παλαισμάτων ἄνεσιν ἐπιζητῶν, καὶ ἀστεφάνωτος μένει, καὶ συγχέει τοὺς καιρούς.

317. Ὠφελίῳ γραμματικῷ. πιζ'

Σωφρονῶ ὠφελιμώτατε τοῖς φοιτῶσι παισὶ τὰ περὶ ἀρετῆς καὶ σωφροσύνης προσαίνῳ, καὶ ἀναγίνωσκε συγγράμματα λέγων· ὦ παῖδες, ἐσωυμῖν μὴ πόνος μόνος ὁ περὶ λόγους, ἀλλὰ καὶ κόσμος ὁ περὶ τρόπους τὸ ἀγάθασμα. ψυχὴ γὰρ καθαρὰ κακίας παιδείαν εἰλικρινῆ προσίεται, καὶ παρ' οἷς ἂν ἡ σωφροσύνη λάμπῃ τὸ τῶν ἀρετῶν ἡμιώτατον. εἰ γὰρ καὶ σωφροσύνη πᾶν τὸ ἀναμάρτητον, ἀλλὰ νέμουσιν αὐτῆς τὴν προσηγορίαν εὖ ποιοῦντες μάνες τῷ τῆς ἁγνείας προσήματι, κοσμιωτάτῳ ὄντι, καὶ ἐξοχωτάτῳ τῶν ἄλλων. τούτοις καὶ ἡ σοφία συνοικήσει· ἂν γὰρ ἡγεμόνι χρῆται πρὸς ἅπαντα ταύτῃ τῇ ἀρετῇ θελήσητε, ὑμεῖς μὲν γενήσεσθε ἄνδρες ἀγαθοὶ καὶ μακάριοι, ἐγὼ δὲ ἐφ' ὑμῖν ἀμείνων δόξαν καρπώσομαι.

τὸ θήρευμα· ἔπειτα ἡ καὶ ἀνδρία, καὶ καθαρότης, καὶ δικαιοσύνη, καὶ ἀμνησικακία κεκοσμῆσθαι, ἵνα μὴ θηρεύθεν προδοθείη.

314. Θεωνι σχολαστικῷ. πδ'

Δυνατὸν, ὦ βέλτιστε, κρείττονα γενέσθαι πειρασμοῦ τὸν φιλάρετον. γίνεται ἡ ὑψηλότερος πειρασμὸς, ὁ λύσαι αὐτὸν, οὐκ ἐν τῷ κωλύσαι παντελῶς γίνεσθαι (πολλάκις γὰρ ὁ θεὸς συγχωρεῖ δοκιμασθῆναι) ἀλλ' ἐν τῷ ἀνδρείως φέρειν τὰ συμπίπτοντα. οὐ γὰρ λύειν τὸν πειρασμὸν, εἰ καὶ ἄλυτον εἶναι δοκεῖ, διὰ σοφίας, ἢ ἀρετῆς, ἀλλὰ δι' ἀπογνώσεως· λύει δὲ δι' ἀρετῆς καὶ σοφίας, ἢ τῷ πάντη κωλύειν, ἀλλὰ τῷ σωφρονίζειν γενναίως φέρειν τὰ συμπίπτοντα. εἰ γὰρ ὁ θεὸς τὸ πεῖσμα, ἀλλ' ἰᾶται τὰ θηρύματα διὰ τὴν φρονήσεως, μετρίως φέρειν δυνάμενον τὰ λυπηρά. ἴασις γὰρ τοῦ οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἡ ἐν ἡμῖν φιλοσοφία. ὁ λύσις τῶν ἀναγκαίων, εἰ ὁ καθ' ἑαυτὰ ἄλυτα πίστιν ἔδοξεν εἶναι, ἡ ἐν μὲν τοῖς δεινοῖς ἀνδρία, ἐν ᾗ τοῖς δεξιοῖς (ὁ γὰρ τοῦτα δοκιμασίας ἕνεκεν πολλάκις δίδοται) μεγαλοψυχία.

315. Τῷ αὐτῷ. πέ

Τὸν μέλλοντα ἀπολαύειν τὰ αἰτήτα συμμαχίας, τοιαῦτα αἰτεῖν χρή, ἃ καὶ τὸ δικαίου λόγου ἔχει, ἵνα τῇ φύσει τὰ αἰτήσεως τὸ ῥᾴθυμον ἀπαστάσηται· τοῖς γὰρ ἐξ εἰρωνείας καὶ διὰ πλεονεξίας καλοῦσιν οὐκ ἀπιθανοτάτη ἡ αὐτοκλήτως τοῖς ἀδικουμένοις ἀπαντῶσα.

Περὶ

ὑπεμίσησ αὐτὸν ἡδυάμιλω (πάντες γὰρ οἱ παρόντες ὡς ἀληθῆ αὐτὸν εἰρότων) ὅτε πανταπελῆ σιωπὴν ἤσκησα. ἀλλ' εἰπὼν αὖτις, πεδύω καὶ παλινῳδίας ἄσην· ἃ γὰρ ὅτως εἰσὶν ἀνάλγητοι, ὡς ἐλέσθ τοσάτοις ἐμπαρῆναι μέχρι τέλους κακοῖς· ὑπὶ τὸ χαρέξαι τὰ γράμματα τοῦτα παρῆλθον. ὑμεῖς δ' ἂν εἴητε δίκαιοι ἤδη ζκέψασθ περὶ ἑαυτῶν, ὅπως εἰ καὶ τ κρίσεως ὑμῖν λόγ@ ἐδείς, τ πιαύτιω ἀδοξίαν ἀποτρίψησθε.

312. Ἑρμησίνδρω πρεσβυτέρω. πϛ'

Ο' σωαλγεῖν μὲν δοκῶν τ συμφορᾶς, δωυάμθρ@ δ' ἐπανορθῶν, καὶ παραιτούμθρ@, σημεῖον μέγιστον καθ' ἑαυτ ζκφέρει, τ μὴ σωαλγεῖν, ἀλλὰ χρησότητα ζωκρίνεσθαι τῷ μὴ βεβιῆσθαι κέναι. εἰ γὰρ, φέρε εἰπεῖν, κύρ@ ὧν τ λῦσαι τ πένητ@ λιμὸν, δέον λῦσαι καὶ ἀπαλλάξαι κἀκείνου συμφορᾶς, καὶ ἑαυτὸν λύπης, σωαλγεῖν παρεσκεύασται, ἀ φιλάνθρωπός ἐστιν, ἀλλὰ φιλανθρωπίαν ζωκρίνεται.

313. Ἱέρακι λαμπαδάρχῳ. πγ'

Πολλοὶ τ ἀνθρώπων ἡ Δι βραδύτητα γνώμης ἀνιχνεῦσαι τ δίκαιον ἐχ' οἷοί τε εἰσὶν, ἢ ἀνιχνεύσαντες παραδιδόασιν· ἢ γὰρ ἀνάνδρως φοβηθέντες, ἢ Δι καπηλείαν πεπρακότες, ἢ Δι φιλίαν αἰδεσθέντες, ἢ ὑπ' ἔχθρας ἐρεθισθέντες, τ ὀρθὸν ἀ φέρουσι ψῆφον. χρὴ δὲν τ μέλλοντα δικάσειν, πρῶτον μὲν σωέσθ κομᾶν, ἵνα μὴ Δαλάθη

ψυχὴν πεπλανημένην ἐπαναγαγεῖν εἰς τὴν ἀληθείας ὁδὸν) πλεονάζειν μὴ τῷ λόγῳ, ὅπερ διατείνειν συμφέρει· ῥᾴδιον γὰρ ἢ μόνον, ἔνθα τέτταρα ἢ πλείω καιρὸς· καὶ μεθοδεύειν μὴ, ὅπερ μεταχειρήσεως χρεία· διαῤῥήδην δὲ λέγειν, ὅσα σαφῶς ῥηθῆναι πεπεισθέσαν. μόλις γὰρ ταύταις τὰς ἀρεταῖς ἐν λόγῳ χρώμενον δυνηθείη ψυχὴν ἀπὸ τῶν παθῶν βεβαπτισμένην ἀνιμήσασθαι.

310. Συμμαχίῳ. πί

Ὡς φῆς, εἰ τὰ μὲν καθ' ἡμᾶς ἡ μεταβολὴ κυρία, τὰ δὲ ἀφάνια μεταβολῆς τυγχάνει κρείττονα· δι' ἣν αἰτίαν ὦ σοφώτατε, μὴ τὰ μὲν καταφρονεῖς, τὰ δὲ σπουδαίως ἀνέχῃ, καὶ βεβαίοις πᾶς ἔργοις σὺν λόγῳ;

311. Μαρτιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, παὶ Εὐσεβίῳ.

Ἴσε, ὡς ἄνθρωπον ἀληθειαν μὲν ἀεὶ πρεσβεύων, κακηγορίαν δὲ ἀποστρεφόμενον, οὐ ἀδὲ ἀνέχεσθαί τις ἀληθείας, τὴν ὑμετέραν περὶ ἐμὲ ἐξεκαυμάδει φιλοτιμίαν, λέγων· ὅτι ἐκείνης κακίαν μὲν ὤδινε, πονηρὰ δὲ καὶ ἀπίθανα ἐπιθλιώσαν δαίμονες. πᾶσι γὰρ ἀγαθοῖς ἀπεχθάνονται καὶ ἀνθρώποις καὶ πράγμασι· λυπηρὸν δὲ ἅπαν νομίζουσιν, ὅτι σὸν ἀρετῆς δόξαν ἠνέγκατο. καὶ μὲν γὰρ τὰ δυσεβῶν νεανιεύονται, καὶ δὲ τὰ σπουδαίων κωμάζουσιν, ὑβρισταὶ ὄντες καὶ ἀπάθαλοι, καὶ κέρδη τὰ κακῶν οἰκειούμενοι. ἐγὼ δὲ ἀκούων, ὅτι ἐπι-

ναίως ἔνεγκον ἐχθρᾶ τ προσβολὴν ἀγνοῶν, ὅτι οὐκ ἂν ταύτῃ ἐχρήσατο τῇ μηχανῇ πρὸς τὸ καταβαλεῖν σε τ πεπυργωμένην πολιτείαν, εἰ μὴ ἄκρως αὐτὸ καθάψατο τ σῆς δοκιμήσεως τὸ κλέος.

307. Εὐαγγέλῳ. τζ

Εἰ καὶ ῥᾴδιον πρεσφυᾶ καιρὸν ἀνακαλέσασθαι· ὀξυτάτη γὰρ φορᾷ χρώμενος οὐκ ἐᾷ ἀναδραμεῖν οὐδ' παίσαντας ὅπη τ τ ἀμαρτηθέντων ἐπανορθώσειν· ἀλλά γε ἡ θεία φιλανθρωπία καὶ λόγων καὶ νόμων καὶ χρόνων κρείττων τυγχάνουσα οὐ μεταγινώσκοντας προσίεται· καὶ τῇ σκείνων προθυμίᾳ τ οἰκείαν ἀγαθότητα ἐγκαταμίξασα, καὶ τῷ βραχεῖ χρόνῳ τὸ δ' τονον τ μὲν ἀνοίας κεφάσασα, θεραπείαν ὀρέγει τοῖς παίσασιν.

308. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. τή

Οἱ οὐ θείας ἢ φιλοπονίας ἢ παρερμηνεύσαντες χρησμὸς τολμήσαντες, πόσης ἀπολογίας καὶ συγγνώμης ἔπαυσαν μείζονα τῷ γὰρ νομίζειν σοφώτερον ἢ ἐπινενοηκέναι, καὶ ἑαυτὸς καὶ οὐ πεσόντας εἰς τὸ τ ἀμαθίας ἔρεβος πέλαγος. πολλὰς γὰρ ῥήσεις τ ἱερῶν λογίων φιλοκερδοῦντες, οὐκ ἀκούοντας ἐλκύσαντες πρὸς ὅπερ ἠθέλησαν, καὶ βιασάμενοι, οὐ βουλήματος οὐ νομοθέτου διήμαρτον· ἃ τὰ σκείνῳ δόξαντα φράσαντες, ἀλλὰ τὰς ἑαυτῶν βουλήσεις κυρώσαντες.

309. Ἀραβιανῷ ἐπισκόπῳ. τθ

Χρὴ τ φαίνεσιν γράφοντα, ἅτε λαμπρᾶς ἀπόμορφον ὑποθέσεως (οὐδὲν γὰρ λαμπρότερον οὐ

305. Τῷ αὐτῷ. τέ

Ὥσπερ εἴγε χρὴ ὅλως ἐναβρύεσθαι, οὐκ ἐπὶ τῷ πεφάτθαι ἀπλῶς ἃ μὴ δεῖ χρὴ σεμνύεσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ πεφάτθαι ἃ χρὴ· ἔστι γὰρ ἀπραξία πράξεως αἱρετωτέρα. ὅτω δ' ἐπὶ τῷ ἀδοξεῖν ἁπλῶς ἃ χρὴ λυπεῖσθαι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ δικαίως ἀδοξεῖν· ἔστι γὰρ ἀδοξία δόξης ἀσφαλεστέρα.

306. Θεοδοσίῳ. τς

Ἡ τρυφὴ, ἡ πάσης ἀνολασίας καὶ μήτηρ καὶ τροφὸς, ὅταν τραπέζῃ πληθύσῃ, καὶ παντοίοις ὄψεις καὶ ἡδύσμασι κομώσῃ, τὸ μὲν γεῦσιν τῶν ὁρώντων πρὸς ἐπιθυμίαν κινήσῃ, τὸ δ' ἦδονὴν τοῖς χρωμένοις ἐπιβρίθουσα χρήσασθαί λιμὸν ἀναπείσῃ, τὸ τίμιον καῦμα ναυάγιον αὐτῷ προξενεῖ, εἰς τὸ βυθὸν τῶν παθῶν καταπονήσασα. Φυλάξῃ τοίνυν ταῦτα, καὶ τὴν αὐτάρκειαν τίμα· εὖ εἰδὼς, ὅτι ὅτε τὸ αἰσχρὸν οἷόν τε ἀγαθὸν γενέσθαι τῇ τῶν πραττόντων συμφωνίᾳ κοσμούμενον, κἂν πάντες ῥήτορες καὶ σοφισταὶ σωαγωνίζωνται· ὅτε τὸ καλὸν μεταπεσεῖται εἰς τἀναντίον, κἂν εἷς μόνος, μᾶλλον ἢ μηδεὶς εἰς φαίνηται τὰ τοιαῦτα ἐραστής. παρεὶς τοίνυν τὰ τῶν πολλῶν ψήφον, αὐτῆς ἔχου τῆς ἀρετῆς· καὶ πάντα μὲν πρὸς, καὶ μυρίοις ὀφθαλμοῖς τὰ κατὰ σαυτὸν περισκόπει, ὅπως μηδεμία σοι σὲ τοῖς πέλας ἐπιφύῃ βλάβη, τῷ πάσαν ζημιοῦσθαι ῥίζαν ἐκτεμνέτω. εἰ δὲ ἄτοσοί τινες ἀλαζόνες, οἵτινες τὰ μηδὲν μὲν ἀγαθὸν πραττόντων, τοῖς δὲ πράττουσι φθονούντων κατηγοροῦσι, μὴ δίδου σαυτὸν ἔκδοτον τῇ ἀθυμίᾳ, ἀλλὰ καὶ τούτων γενναίως

ἀξίαν νέμειν· εἰκότως θαυμάζεις, πῶς Εὐσέβιος μηδὲν τοιοῦτον διαπεπόμφως, ἀλλὰ καὶ δημοσίορος ὢν, ἔτι καὶ δημηγορεῖν τολμᾷ, τὰ μὲν τῶν πενήτων σφετερίζόμενος, σώματα δὲ ἀνεῖται ἐπιχειρῶν τοῦ τῶν γραφῶν κεκλεισμένων.

302. Δωροθέῳ λαμπροτάτῳ. τϛ

Ὥσπερ ἡ ἀνωμαλία ἡ ἐν τῷδε τῷ βίῳ χορδύσασα τὴν ἰσότητα εἶναι δοκεῖ διαφορά, οὕτω καὶ ἡ ἐν τῷ μέλλοντι αἰῶνι ἀνισότης· ἐ γὰρ πάντες τῶν αὐτῶν ἀπολαύσονται. οὐδὲ γὰρ δίκαιον τοῖς μὴ τὸ ἴσον πεποιηκόσι τὸ ἴσον ἀπονεμηθῆναι· ἰσότητός ἐστι καὶ δικαιοσύνης ἀπόδειξις. ἀλλ' ἡ μὲν ἐνταῦθα ἀνωμαλία, μελέτης καὶ γυμνασίας ἕνεκα συγκεχώρηται· ἡ δὲ ἐκεῖθεν, δικαιοσύνης ἕνεκεν καὶ εὐδοκιμήσεως γενήσεται.

303. Παύλῳ. τγ

Ἐν τῷ πρὸς τὸ θεῖον εὐχαριστίαις χρὴ πάντας συνεισενεγκεῖν ὁ ἔχομεν, ἐπειδὴ οὐκ ἔχομεν ὃ χρεωστοῦμεν· τί γὰρ καὶ προσενέγκαιμεν ἄξιον τῷ πάσης ἀμοιβῆς κρείττονι;

304. Πέτρῳ. τδ

Τὸ ἄδοξα πράττοντα, ἔνδοξον δοκεῖν εἶναι πολλοῖς μὲν δίκαιον, σοφοῖς δὲ οὐκ ἐράσμιον. ἡ γὰρ ἔξωθεν δόξα τοῦ ἔνδον ἀδοξίαν νοσεῖ· καὶ τὸ δοκεῖν ὑγιαίνειν † οὖν ὄντως ὑγιαίνειν φαντασίαν ἐμποιεῖν, οὐδὲ θεραπείαν προσίεται συγχωρεῖ. † γρ. ὄντως.

ζῆλον· ὅπ τε τοῖς ἀθενέσι σωηθένῃ, καὶ ἄλλων
σκανδαλιζομένων αὐτὸς ἐπυρᾶτο· ἀφ' ἧς πεπείν-
τω δημηγερίας πρὸς σὸν Φοίνικας, λαμπρὸς
εἰκότως ἢ πρόβλεπτος ἀπεφάνθη· ἔφη γὰρ, ἀρ-
Πραξ. γύριόν, ἢ χρυσίον, ἢ ἱματισμόν, ἑδενὸς ὑμῶν ἐπεθύ-
κ'.λγ'. μησα· αὐτοὶ γινώσκετε, ὅτι τοῖς χρείαις μου, καὶ τοῖς
οὖσι μετ' ἐμοῦ ὑπηρέτησαν αἱ χεῖρες αὗται. ὅτι δὲ
(ἀλλ' οὐδὲν βάλλομαι δυσχερὲς εἰπεῖν) σὺν ἐρυθριῶ-
σιν ἑαυτὸς πιστῷ σοφιζόμενοι ἀνδρὶ, καὶ φά-
σκοντες ἐκείνης εἶναι διδάσκοι. ἀλλ' ὁ λανθάνεσι,
διὰ τοῦτον ἐκεῖνον θαυμάζοντες, ἐχ' ἵνα μιμήσων-
ται, ἀλλ' ἵνα θείου ἀνδρὸς διδάσκοι νομισθέντες
τιμηθῶσιν, σὺκ ἀφ' ὧν αὐτοὶ πράττουσιν, ἀλλ' ἀφ'
ὧν ἐκεῖνος πράξας θαυμάζεται.

300 Τῷ αὐτῷ. τ'

Πραξ.β'.ιέ Εἰ τῷ Παύλῳ σοφιζομένοις διὰ τὸ εἰρηκέναι
α'.Βασιλ. τ' ζωῆρα, σκεῦος ἐκλογῆς μοί ἐστιν οὗτος· τὸ
ιϛ'.γ'. φαῦλον καὶ πρὸς Σαμουὴλ ὃν ἐν χρόνοις πολιτι-
Σοφ.Σειρ. κωμῴδεῖ μηδὲ τελείαν ἀπαιτοῦσιν ἀρετὴν; καὶ χεὶρ
μς'.ις'. κάκεινος τοῖς ἐπαινέταις τοῦ αὐτοῦ ψῆφον ἐπι-
τρέψας, καὶ προκαλεσάμενος τὸ βουλόμενον
ἐλέγξαι, εἰ ἐπιθυμήσας πρὸς ὡς ἄρχων ἠδίκησε
σοῦ ἐρχομένους ἐπ' ἐδενὸς ἐνεκλήθη; ἔτι ἐάλω,
ἐφ' οἷσπερ συνεχῶς ἔτι ἁλίσκονται.

301. Γέρακι λαμπροπάτῳ. πά

Εἰ οἰκονόμος εὑρέθη διὰ τὸ ἐκάστῳ τὸ οἰκεῖον
νέμειν, ἢ διὰ τὸ ἑκάστῳ τὸν τῷ οἴκῳ τὸ πρὸς
ἀξίαν

τῶν ἡδέος πελάντας μὴ, ἀδοκιμάντας ἢ ζηλᾶν, ἐλεᾶσε τ' ἀνοίκες. εἰ ἢ σὺν ἀξιοῖς πρὸς σὺ ἐλάττας ὁρᾶν, καὶ τᾶτ' αὐτὸ δεινότατον· εἰ τ' τοσᾶτον, ὡς οἶει, λειπομένων τῇ ἀξίᾳ χείρων ἐν τοῖς ἔργοις φανείης· καὶ ὧν κρατεῖν ἀδὲν ἡγῇ θαυμάσον, τάτων ἡπλᾶσθαι δόξεις. καὶ μὴν εἰ κἀκείνων ῥᾳθυμίας ἔπεσ' ὁ βίος, σὲ σὺν ἔδει τὴν πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐπιμέλειαν πρόεσθαι. τὸ γὰρ μέσον πρὸς ἐκείνας σοι σὺν ὀλίγον ἐπάρχον ἀφηρεῖτο τὴν συγγνώμην. εἰδὲ ἐκεῖνοι μὲν λαμπρότεροι καὶ δόξης ἀξιωτεροί εἰσιν, καί τι τ' ἡγησόμενον σὺν ἔχοντες, σὺ ἢ (ἀλλ' ἀδὲν βάλομαι δυσχερὲς εἰπεῖν) θέα οἷον πελάτᾳ τὸ κακόν.

298. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. σξή

Μὴ νόμιζε τῷ ἀσκεῖν ἀρετὴν, τὰς Διαβολὰς Διακρύειν· μάλιστα γὰρ οἱ πιθανοὶ ἐπιβαλλόντα πρὸς τ' τιμὴν μὲν σὺν ἐχόντων Διὰ τὸ μὴ ἀσκεῖν ἀρετὴν, τοῖς ἢ ἀπ' ἀρετῆς ἡμωμένοις φθονέντων. ἄμεινον πίνειν ἀσκέντας, γενναίως φέρειν τὰς τ' βασκάνων κακοηθείας, ἢ τὸ φθονεῖσθαι πρὸς αἰτιμένος, ἀρετῆς ἀφίεσθαι.

299. Ἑρμίνῳ κόμητι. σλθ

Θαυμάζω, πῶς τ' Παῦλον θαυμάζοντές τινες τ' γὴν τ' διδασκαλικὴν θρόνον ἐπανηρημένον, δι' ὧν θαυμαστὸς ἐγένετο ἐκεῖνος σὺν ἐξετάσασιν· ἐκεῖνος γὰρ, ἵνα τὰ σημεῖα πάρῃ, καὶ τὰς νησείας, καὶ τὰς ἀργυπνίας καὶ φρονπίδας, καὶ τ' πεπυρωμένον

κεται βοήθημα, τοῖς ὀλέθριον δηλητήριον· οὔτε μὴν χαρᾶ ῥώννυσι, οὔτε ὀκλύει· οὔτε μὴν δυσωπεῖ, τὴ καὶ τὸ ἐρυθριᾶν περιαφαιρεῖται. ἀλλ' ὁδὲ τῷ ὠμοπόδας ἀπαιτεῖσθαι δίκας, πάντες ὁμοίως ὠφελῶνται. οἱ μὲν γὰρ ὡς ἀπάνθρωπον τὸν αἰτιῶνται· οἱ δὲ φόβῳ μὲν, ἀ πάθῳ δὲ τὸ κακῶν ἀπέχονται. καὶ οἱ μὲν φιλονεικοῦντες τῇ δίκῃ, ἀδικεῖν πειρῶνται· οἱ δὲ παθεῖν φεύγοντες, ἀ δρᾶσιν ἀ δρᾶν ἐθέλωσιν· ἀμείνους μὲν ὄντες τὸ μηδὲ φόβῳ ζωφρονιζομένων, καταδεέστεροι δὲ τὸ πάθῳ δοκιμάντων, πλέον ἢ ὅσον αὐτοὶ ἀμείνους εἰσὶ τὸ μηδὲ τὸ δίκαιον δεδοικότων. οἱ μὲν γὰρ τὴν ἡμερίαν, οἱ δὲ τὸ ζωτηρίαν φεύγουσι· καὶ οἱ μὲν τὸ μὴ δεῖναι δίκαιον, οἱ δὲ τὸ δεῖναι διώκουσιν. ἐπεὶ τοίνυν τί πιστέον, ἔφης ἐν τοσαύτῃ συγχύσει· ἀκριβῶς μὲν οὐκ ἔχω λέγειν. ὁ γὰρ τὰς καρδίας ἐμβατεύων οἶδε· πλὴν ὡς ἔγωγε οἶμαι, χρὴ ὅπλα μὲν τοῖς μικροῖς ἁμαρτήμασιν, εἰ μὲν λανθάνοντες βελτίωνται, μηδὲ εἰδέναι προσποιεῖσθαι· εἰ δὲ εἰς τὸ χεῖρον τρέπονται, μὴ τὸ ἔλεγχον καὶ τὸ μετρίαν ὑπόμνησιν συγγνώμῃ νέμειν. ὅπλα δὲ τοῖς μεγάλοις τούτοις ταμιεύεσθαι, καὶ ζωφρονίζειν οὐ παίοντας καὶ χαλεπαίνοντας, ἕως ἂν μετανοήσωσι· καὶ τότε προσίεσθαι.

297. Ἰωσὴφ πρεσβυτέρῳ. σλζ

Εἰ μὲν τὸ τῶν ἄλλων οὐκ οἶδ' ὅπως προσκέκρουκας, καὶ εἰς ἱεροσυλίαν κατατέτυχθαι, ἐφύσησέ σε, καὶ μέχρι φρονεῖν παρεσκεύασεν, ὡς μηδὲ οὐ τοῖς ἱερω-

294. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. σλδ΄

Ἀγνοεῖς ὡς ἔοικεν, ὅτι τὸ ὑπερόχαις τὸ πρά-ξεων ἀπισυμβαίνειν εἴωθεν ὁ φθόνος· καὶ τοῦτον οὖν ἔστιν ἐκφυγεῖν σὺν λαμπρῶς ἀνακηρυττο-μένους, ἢ διὰ τοῦτ' ἔοικας πεφορυβῆσθαι. τοῦτ' ἂν μαθὼν, ἀπαλλάγηθι τῆς φορύβου. ἄμεινον γὰρ ἀρε-τῇ μεπόντας κακηγορεῖσθαι πρὸς τὸ μηδένα εἶναι βελομένων δόκιμον, ἢ κακίαν ἀπαζομένους κροτεῖσθαι πρὸς τὸ ὀρθῶν τὸ πραγμάτων κρίσιν μὴ κεκτημένων.

295. Ἰσχυρίωνι. σλε΄

Εἰ μὲν πάντες οἱ τὸ γραφαῖς ὠμιληκότες, πρὸς τὸ ἐκείνων εἰσήγησιν κατεσήσαντο τὸ βίον, εἶχέ σε τινὰ λόγον ὁ λόγος· εἰδὲ πολλοὶ, ὡς οἶδα ἐγὼ, ἴσως δὲ κἀ αὐτὸς, τὰς πρωτοκινέσεις ἀφέντες, ἐν μέσῳ ἐκθεωρίζοντες, πᾶν τἐναντίον λάθρᾳ τολμῶσιν, ἃ διὰ τοῦτο τὰς γραφὰς γραφόμεθα· ἔφησαν μὴ ἀδικεῖν, καὶ πολλοὶ ἀδικοῦσι· τί τοῦτο πρὸς αὐτὰς; ἔγραψα ἐγὼ Ζωσίμῳ ἀποσῆναι τὸ ἀσελγείας· αὐτὸς δὲ πολέον ἐγκαλινδεῖται τῷ βορβόρῳ· τί τοῦτο πρὸς ἐμέ; ἀδύν. πολλὰ εἰμὴ τὰ ἀθυμίαν εἶποι τὶς ἄν.

296. Ἀλφιῷ ἐπισκόπῳ. σλς΄

Λίαν θαυμάζω, ὅπως ἃ τοῖς αὐτοῖς χαίρουσι πάντες ἄνθρωποι· ἀλλ' οἱ μὲν συγγινωσκόμενοι ἐφ' οἷς παίουσιν, εἰς ἀρετὰ· οἱ δὲ εἰς κακίαν παιδοτριβέντες. ἐπὶ τοῖς μὲν ἡ χρηστότης ζωτήριον διέ-σκεται

σεν ὁ ζωτὴρ, πραγμάτων ἡμᾶς ἀπαλλάττων καὶ ἀμηχανίας πολλῆς· ἵνα μὴ τὸ καλλ@ λάβῃ τὸ ὀφθαλμῶν εἰσρυὲν τὸν νῶν καταδυλώσηται· καὶ τὸ καίριον τῆς ψυχῆς πρόσκαιρον, τὸ λογισμὸν πείσῃ τῷ πάθει προσχωρῆσαι· ὃ κρατηθὲν@, δυσίατον, ἵνα μὴ λέγω ἀνίατον γίνεται τὸ κακόν. Φυλάττωμεν τοίνυν, ὅπως μὴ τὸ τυραννικὸν πάθ@ τῆς ἡδονῆς χειρωσάμενον τὸ ψυχικὸν, ἀδυνάτου μὲν ἁπλῶς, δύσκολον δὲ αὐτῆς κατασκευάσῃ τὴν θεραπείαν.

292. Τῷ αὐτῷ. σλϛ΄

Εἰ δὲ πάντες εἰώθασιν ἐν τοῖς ἀσπόνδοις συμφοραῖς προτιμότερον ἄγειν τὸ τυχεῖν ὧν αὐτοὶ βέλονται, ἢ τὸ σὺν πολεμίοις ὧν ὀρέγονται διαμαρτεῖν· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ δὴ χριστὸ στεμνυνόμενοι εἶναι μαθηταὶ, μὴ τὰ ἑαυτῶν συμφέρον μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ τοῖς ἡμᾶς διαφερομένων ζητῶμεν· ἐν χαρᾷ τῷ συμφέροντι τὸ πέλας (εἰ καὶ παράδοξον τὸ λεχθησόμενον) καὶ τὸ ἡμέτερον συμπερίεχεται.

293. Ἰσιδώρῳ διακόνῳ. σλζ΄

Εἰ καὶ πολλὰ, ὡς ἔφης, ῥήματα τῶν ἱερῶν λογίων πρὸς ὅπερ ἂν τις θέλῃ παράγειν εὐχερὲς, ἕλκειν καὶ βιάζεσθαι ῥᾴδιόν ἐστιν· ἀλλ' ἡ ἀλήθεια πάντων τὸ κακουργοῦν αὐτὴ παραπαίσασα, ἢ παρερμηνεῦσαι τολμησάντων καὶ πεπόνθασι, καὶ πάσχουσι, καὶ πείσεται.

Εὐπ-

τὸν μὴ † πέρα δέοντ' εἶναι φιλόπαιδα, ἀλλὰ τοῖς θείοις νόμοις ἐπαμύναν ὑβριζομένοις. ποτὲ δέπις ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ αὐτῶ βληθεὶς ἔφη· ὅτι φαίνεται σὺκ ἂν αὐτὸς φίλτερος δὲς τοσοῦτον, ὅσον οἱ παῖδες. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ ὀργῆς ἁπτόμενοι θείας, αἰσχρῶς καὶ ἐλεεινῶς ἐν τῷ πολέμῳ ἀπέθανον· ὅτ' οὖν φιλῶ μετὰ γῆρας βαθὺ ἐν τῇ πόλει. καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ἀπόφασις, εἰ τὰς θείας τῆς συλλαβὰς περιεργάσῃ, φαίνεται ἀκατ' αὐτῶ, ἀλλὰ κατὰ δ' οἶκον ὁρμαθεῖσα· ὤμοσε γὰρ φησι τῷ οἴκῳ Ηλεὶ, εἰ ἐξιλάσεται ἁμαρτία οἴκῳ Ηλεὶ, ἢ ἐν θυμιάμασιν ἢ ἐν θυσίαις ἕως αἰῶνος. σὺκ εἶπε φησὶν, ὤμοσε τῷ Ηλεὶ· ἀφ' ὅτι σὺκ ἐξιλάσεται ἁμαρτία Ηλεὶ· ἤρκεσε γὰρ αὐτῷ ἴσως πρὸς ζωφρονισμὸν παύτης μόνης τ' ἀμελείας. τὰ γὰρ ἄλλα λίαν θαυμαστὸς· τὰ τῇδε αὐτῷ συμβεβηκότα ἀνιαρά. ἀλλὰ οἴκῳ Ηλεὶ· ἀντὶ δ', πάντως σὺν ἡμαρτηκότας ἀπολέσθαι χρὴ. εἰ δὲ ἐπειδὴ μετέσησεν εἰς ἑτέραν συγγένειαν τὸν ἱερωσύνην λέγοι τις· εἶπεν ὁ πατὴρ αὐτῷ τὴν ἀπολογίαν ἀναδεξάμενον, ὅτι εἰκότως. σὺν γὰρ ἐκ τῶν υἱῶν αὐτῷ τῶν ἡμαρτηκότων, καὶ δ' θεῷ, καὶ δ' γεννήτορι καταπεφρονηκότων τυχόντας, σὺκ ἔτ' ἐχρῆν ἱερᾶσθαι. † ἴσως παρὰ ἐκδ'.

291. Ηλίᾳ Μακόνῳ. σλα'

Τὸν ἀκόλαστον ὄφιν, τ' τοῖς ἀλλοτρίοις κάλλεσιν ἐπιῶσαν ἑαυτὸν, κολάσαι εἰκότως ἠπείλησεν Μαλ.ε.κή.

Digitized by Google

εἰσὶ ἀμφιβάλλεις, σὺν θείᾳ σοι ἀναγνώσομαι
Ιεζ.ε.ιθ'. χρησμός. τί γὰρ ἔφη ὁ θεὸς τῷ Ἰεζεκιὴλ; καὶ σὺ
ἐὰν διασείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τ
ἀνομίας αὐτ ὁ ἄνομος, ἐν τῇ ἀνομίᾳ αὐτ ἀπο-
θανεῖται· σὺ δὲ τὴν ψυχήν σε ῥύσῃ. σιωπῶν
μὴ χαῖρε, καὶ μὴ παῤῥησιαζόμενος, κοινωνεῖς
ἐκείνῳ φησὶ τ ἡμωρίας. προείρηκα γὰρ, ἐὰν μὴ
διασείλῃ, τὸ αἷμα αὐτ ἐκ τ χειρός σε ἐκζη-
τήσω· τὰ δὲ σωτῆ ἢ εἰσφέρων ἀπαλλάτῃ τ
καταδίκης. τῷ μὲν γὰρ καὶ ἐρρᾳλεωτέρα γενήσε-
ται ἡ κόλασις, μηδὲ τὴν σὴν παραδεξαμένῳ πα-
ραίνεσιν. σὺ δὲ τὸ κελευσθὲν διαπεραξάμενος, ἀ-
νεύθυνος ἔσῃ. ἐδὲν γὰρ ἔτ διδασκάλε ἐστὶν, ἢ ἄλη-
πλον παρέχοντα τ βίον παιδεύειν, μηδαμῶς αἰ-
δέμενον τ ἁμαρτανόντων τὴν ἀξιοπιστίαν· τὸ δὲ
προάπτειν ἢ μὴ, τ τ μαθητευομένων ἤρτηται γνώ-
μης, παντί τε καὶ παντα χῆ ἐπιξεσίᾳ Φυ-
λαττομένῳ. εἰδὲ Φαίης· πῶς ἂν ὁ Παῦλος τὸν
α'.Κορ.ε.ε. πεπερνακότα ἀπεῖρξε; μεῖζον ἢ ἐγὼ βάλομαι
λέγεις· ἃ γὰρ ἐτύπτησεν ἢ ὕβρισεν, ἀλλ' ἐχώρισε
τ ἀγέλης, ἵνα μὴ καὶ εἰς τὰ λοιπὰ προάπτεται τὸ
λοιμῶδες διαδοθῇ νόσημα. εἰ δὲ πάλιν Φαίης·
α'.Βασιλ. πῶς ἂν ὁ Ἠλεὶ νομοθετήσας, καὶ μὴ † ἀνύσας δέ-
α'.γ'. δωκε δίκλω; Φήσαιμι, ὅτι παντὶ μὲν δένει ὀφὶ
† χρ.ἀ- παίδων καὶ ἱερέων χρὴ καὶ ἐπεξιέναι, καὶ κω-
μιμάσας. λύειν τ ἀγιστείας, καὶ ἐξ ὄψεως ποιεῖν, καὶ ἀπο-
χειροτονεῖν· καὶ μάλιστα ὅταν εἰς τὸ θεῖον ἡ ὕβρις
διαβαίνῃ. διὸ καὶ προέκρυσεν· ἐχρῆν γὰρ αὐ-

τὸν

λεκται· ἃ ὁ θεὸς σωέζθυξεν, ἄνθρωπ@ μὴ χω- Ματ.ιθ'.ς'.
ριζέτω. ὁ τ ψυχὴν βιαίως χωρίζων ἀπὸ τ ζώ- Μαρ.ι.θ'.
ματ@, κὰν ἡ ἀγχόνη ἑαυτὸν ωδηγήσῃ, ἢ σφα-
γῇ, ὡς συγγνωσθήσεται; σὺ τοίνυς γὲν κὰι
ἐωδήκατς ἀτίμως, ἐμὴ θάνατον οἱ παλαιοὶ ἡ-
γῆντ· ἐ τ χεῖρα ἀποκόψαντις τ ἑαυτὸν χειρω-
σαμένα, ἔξω πε τ ἄλλα ζώματ@ κὰι μακρὰν
ἔθαπτον· ἀχ' ὅσιον εἶναι νομίζοντις, τ ἀμωνησα-
μένην τῷ φόνῳ, τῷ λοιπῷ ζώματι σωοσιῶν. εἰδὲ
ἡ χεὶρ ωδὰ ἀνθρώπις δίκην κὰι μὴ θάνατον ἀ-
πητήθη, ἡ ψυχὴ ἡ ἐ τ χεῖρα παροργήσασα ποίας
τοίνυν τοῦξεται συγγνώμης;

288. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. σπή'

Οἱ ἀμοιβῆς ἕνεκεν τὸ δέον ωρᾴθοντις, καπα-
δεέστεροι μέν εἰσι τ πόθῳ τῷ ωρὸς τὸ καλὸν ἐνδο-
κιμούντων, ἀμείνυς δὲ τ φόβῳ κὰι τ πόθῳ τὰ τ
ωοιούντων, πλέον ἢ ὅσον αὐτοὶ ἠπῶνται τ ωόθῳ τ
ἀρετὴν ἀσκούντων.

289. Τῷ αὐτῷ. σπθ'

Εἰ καίτινες δεινοί εἰσι ωδαλογίζομθοι μὲν
λαθεῖν, ἀλόντις δ ωδακρύουσι· ἀλλ' ὁ σοφὸς
κρείττων τούτων ὢν φωράσῃ μὲν τὴν ἁπάτην, δι-
ελέγξει δ τὴν δεινότητα.

290. Ἡρακλείδῃ πρεσβυτέρῳ. σν'

Οἶμαι ὅτι τ τύπτειν, τ λοιδορεῖν, ἢ ὁμόσε χω-
ρεῖν, ἀλλ' ἐλέγχειν μόνον μετὰ παῤῥησίας, μήτε
αἰδήμονα, μήτε φοβήμονα χρὴ τ ωδαιδεύτην·
εἰδὴ

284. Πρέμνῳ μονάζοντι. σπδ'

Ὁ στέφανον ἐπαγγελλόμενος τῷ ἀρετῇ ἀσκοῦντι δύο χαρίζεται δωρεάς. μίαν μὲν τὴν προαίρεσιν, ἑτέραν δὲ τὴν ἀμοιβήν. ἐμοὶ γὰρ ὁ ἆθλος αὐτὸς εἰ καὶ ὀλίγος ἐστί, καὶ ἐπάθλιος ἐχθὲς ἦν δωρεὰ εἶναι δοκεῖ· εἴγε ἡ μὲν ἀρετὴ ὠφέλιμος ἐστὶ καὶ στέφανος, ὁ δὲ στέφανος ἀδίδοται ἄνευ ἀρετῆς.

285. Ὠρίωνι μονάζοντι. σπε

Πολὺ ἀσφαλέστερόν ἐστι τὸ μὴ πολεμεῖσθαι καὶ συμμαχεῖσθαι· τὸ μὲν γὰρ ἡσυχίαν ἀπεργάζεται ἔχει, τὸ δὲ ἀναγκάζει συμπολεμεῖν τοῖς βοηθήσασι, κἂν εἰ ἀδίκως πολεμοῖεν· πολλάκις γὰρ ἀδικούμενοί τινες συμμαχίαν ἐπεκαλέσαντο· ἧς καὶ τυχόντες, τοῖς συμμαχήσασι δικαίως, πολεμοῦσι δικαίως ἀπώλοντο, χάριν ἄδικον ἀντὶ δικαίας ἀπειληφότες.

286. Χιλίωνι. σπς'

Νοθετεῖν, ὦ σοφώτατε, χρὴ τὸν νέον, ἀ θέλχειν· τὸ μὲν γὰρ εἴρηται πρὸς τὴν τοῦ νοῦ θέσιν, τὸ δὲ πρὸς τὸ εἰς ὃ θέλει ἄγειν, ἢ πρὸς τὸ θέλοντα ἄγειν. καὶ ἀνθελήματος ἀπατεών, καὶ εἰς τὸ πρέπον ἀκτέον, καὶ διδακτέον τὸν μὲν ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, τὸν δὲ κακίας ἀπέχεσθαι· ἡ μὲν γὰρ στέφανος, ἡ δὲ κολάσεις ὠδίνει.

287. Νείλῳ. σπζ'

Εἰ ἐστὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς δυεῖν ἄντειν λέ-

λεκται·

ματα ἔχουσι, δι' ὧν τὰ τραύματα ἔφασαν, ἀποδημίας τε μακρὰς στέλλονται. εἰδὲ ὁ καταδέχη· συνοίσει, ὅτι εἰσὶ πίνες καὶ τῶν δικαίων κἀντεῦθα δύημερῶντες. ὥστε εἰ σκανδαλίζουσί σε ἄπτε ἀφενέστερον ὄντα οἱ ἐν πειρασμοῖς, οἰκοδομείτωσάν σε οἱ ἐν ἀνέσει· καὶ εἰ σκανδαλίζουσί σε οἱ ἐν ἀνέσει τῶν πονηρῶν, ὀρθώτωσάν σε οἱ ἐν κολάσει καὶ μαιρίαις.

283. Θεοδοσίῳ σχολαστικῷ. σπγ΄

Λίαν θαυμάζω τὰ καὶ τὰ πράγματα καὶ τὰ ὀνόματα συγχεόντων. εἰς τοσοῦτον γὰρ σοφίας ἥκουσιν, ὡς τὴν μὲν παῤῥησίαν ἀναισχυντίαν καλεῖν, τὴν δὲ ἀναισχυντίαν παῤῥησίαν· κατ' ἄμφω ἁμαρτάνοντες. τοῦτο γὰρ δρῶσιν, ἢ ἵνα τὴν παῤῥησίαν ὑποπτοποιήσωσιν, ἢ ἵνα τὴν ἀναισχυντίαν εἰς μείζονα κακίαν παιδοτριβήσωσιν. σὺ εἰδότες, ἢ εἰδότες μὲν, θαῤῥαλογιζόμενοι δὲ ἑαυτοὺς, ὅτι ἀναισχυντία μὲν ἐστιν ἡ ὑπὸ τοῖς αἰσχίστοις πάθεσιν ἀναιδὴς φλυαρία, παῤῥησία δὲ ἡ ὑπὸ τοῖς καλλίστοις εὐτολμος ἀπολογία. χρὴ δὲν μὴ τὰ τῶν διεφθαρμένων γνώμαις ἕπεσθαι, ἀλλὰ τῇ τῶν πραγμάτων ἀληθείᾳ. ὧδε γὰρ κατὰ ἀνθρώπων μόνον σωλίζουσιν οἱ τοιοῦτοι τὰς γλώττας, ἀλλὰ κατὰ τῆς θείας δυνάμεως· τὴν γὰρ μακροθυμίαν αὐτῆς ἀμέλειαν πεσαγορεύοντες σὺκ ἐρυθριῶσιν. ὧδὲν δὲν θαυμασαῖ, εἰ ὀνόματα ἀμείβουσιν οἱ παντολμοι, ὁπότε καὶ εἰς ὀρανὸν τὰ βέλη πέμπουσι.

280. Πέτρῳ. σπ'

Εἰ καὶ πᾶσι δῆλόν ἐστιν, ὅτι ἄνοιαν ὀφλισκάνων, καὶ τὸ τὸν ἔχθρας μεθύων ὁ σὸς Δημήτριος ὅμως σκλαλεῖ ταῦτα, ἃ δυνηθεὶς πεάζει· ἀλλά σε τοῦτο μὴ παραπέτω, μηδὲ εἰς τὸ ἀδιάλλακτον χειραγωγείτω, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ εὖ ποιεῖν αὐτὸν πειρεπέσθω. εἰ γὰρ καὶ δηλητήριον εἴη, καὶ πάντως λίθῳ ἀναιθητότερος, ἀλλ' ὅμως αἰδεσθεὶς τὸ δεργε-
† ἴσως κα- σίαν, † καταθήσεται τὴν ἔχθραν.
ταθήσεται.

281. Πέτρῳ μονάζοντι. σπά

Τῆς θείας σοφίας ἡμὲν λέξις πεζὴ, ἡ ἔννοια δὲ ὑεανομήκης· τὸ δὲ ἔξωθεν λαμπρὰ μὲν ἡ φράσις, χαμαιπετὴς δὲ ἡ πεᾶξις· εἰδέναι δυνηθείη τὸ μὲν ἔχειν τὴν ἔννοιαν, τὸ δὲ τῷ φράσιν, σοφώτατος ἂν δικαίως κεληθείη. δύναται γὰρ ὄργανον εἶναι τὸ ὑπερκοσμίου σοφίας ἡ δύγλωττία, εἰ καθάπερ σῶμα ψυχῇ ὑποκείοιτο, ἢ ὥσπερ λύρα λυρῳδῷ, μηδὲν μᾶλλον οἰκοθεν καινοτομοῦσα νεώτερον, ἑρμηνεύουσι δὲ τὰ ὑρανομήκη ἐκείνης νοήματα· εἰσὶ δ' ἀντιτρέφοι τὴν ἕξιν, καὶ δηλοῦσιν ὀφείλουσι ἡγεῖσθαι, μᾶλλον δὲ τυραννεῖν οἷά τι εἶναι νομίζοι, ἐξοραικισθῆναι ἂν εἴη δικαία.

282. Βοηθῷ μοναχῷ. σπβ'

Μὴ θορυβείτω σε τὸ πολλὰς τῶν φιλαρέτων μυρία ἐνταῦθα πάσχειν δεινὰ, ἀλλ' εἰς ἔννοιαν ἀγέτω· ὅπερ καὶ οἱ τῶν ὑπὲρ γῆς βασιλέων φίλοι, ὅταν μάλιστα κινδυνεύσωσιν ἐν πολέμοις, καὶ τραύ-

ματα

ῥήματος ἐμπληθέντες φανερῶς αὐτὸς κωμῳδῶσιν, οἱ δὲ κατὰ πρόσωπον αἰδοῦνται, λάθρα δὲ κακίζουσι. καὶ οἱ μὲν φεύγουσιν, οἱ δὲ καὶ τοὶ κολακεύοντες αὐτὸς, διὰ τὸ καὶ ἀπελαύειν δυνασθαι διαμένουσι. ἐγὼ δὲ τοῦτο θαυμάζω. ὁ γὰρ τὰ αὐτὰ σκεύεσι πράττοντες τῶν αὐτῶν ὁ τυγχάνουσιν, ἀλλὰ τἀναντία σκεύεσι ἀπιτηδεύοντες, τῶν ἐναντίων πειρῶνται. τἐναντίον γὰρ ἂν μὲν θαυμαστὸν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες τῶν πρόσθεν ἴσον, τὸ αὐτὸς ἡμῖν σκεύεσι ἐτύγχανον. ἀπὶ μὲν γὰρ σκεύων καὶ βασιλεῖς παίοντες ἐσωφρονίζοντο, ἀπὶ δὲ τούτων ὀδὲ ἰδιῶται πλεῖστοι· καὶ ἂν ζωφρονίσω σφέλινα πέντε ἀπιχειρήσωσιν, ὀνειδίζονται, ὡς ἀπὶ τοῖς αὐτοῖς ἁλόντες πολλάκις ἐφ' οἷς σκεύνες ζωφρονίσω τετολμήκασι. διόπερ πρέπει μὲν μὲ ὁ ἱερεὺς τῷ λαῷ φοβερὸς, καὶ ὁ λαὸς τῷ ἱερεῖ.

279. Ἡρακλείδῃ ἀπισκόπῳ. σοθ'

Μέγα μὲν ὄντως τὸ πταῖσμα, ἀλλ' ὁ συγγνώμης μεῖζον· διὸ χρὴ κολάσαι μὲν † ἐπιμίαν, † ἴσως συγγνώμιον δὲ νεῖμαι. ὥσπερ ἀπὶ θεραπείαν ὁ τολμία, ὁδοῦσι τὸ πάθος. ἐπεὶ καὶ οἱ τῶν ἰατρῶν ἅψασθαι τολμῶσι. ὅταν τις πολλὰ πρεσκήνται τραύματα, ὁ τοσούτῳ ἐπάγουσι θεραπείαν, ὅσῳ ἀπαιτεῖ τὸ πάθος ἡ ἀκρίβεια, ἀλλ' ὅσῳ φέρει τὸ κάμνοντος· ἡ δύναμις· ἵνα μὴ τὰ τραύματα θεραπεύσαντες, τὸν κάμνοντα διαφθείρωσιν.

λοις πρέπον; εἰ τοίνυν ἔστι ἔστι κολακεύειν ἀξιῶσιν, ἔστε ἀγορᾶσαι τολμῶσιν· εἰσὶ δ' ὡς ἔφης οἱ κολακείαις καὶ χρήμασι τὴν ἱερωσύνην πεπρακότες (οἱ μυρίων ἄξιοι δῆλον ὅτι ἡμερῶν·) ἔστι καὶ κολακεῦσαι καὶ ἀγορᾶσαι, οὐκ ἂν θαρρήσαιμι. λόγῳ τοίνυν πειθοῖτ' ἂν κατὰ γνῶ καὶ ἡλάττων, ὅτι οὐδεὶς τῶν εὖ βιώντων λοιπὸν εἰς ἱερωσύνην πρόχειρον θήσεται. οὐκ ἐπειδὴ σοῦ ἀξίως οὐκ ἔχει τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ μόνον τῷ τῶν πολλῶν κρύπτονται πλήθει, ἀλλὰ καὶ μισοῦνται, καὶ ἀπεχθάνονται, καὶ ἐξοστρακίζονται, ὡς τῶν πολλῶν ἐλέγχοντες τὸν βίον.

277. Τῷ αὐτῷ. σοζ'

Ἴσθι ὦ θαυμάσιε, ὡς δόξαν μεγαλοψυχίας κτήσῃ ἐχθρὸν φεισάμενος· καὶ τοῦτ' αὐτὸ μὲν σοῦ σὸς ἀκριβῶς ἀπεστέρηται τρόπος πρὸς λέγον, ὡς μὴ τὸ χειρώσασθαι δείξῃ μεγαλοφροσύνῃ, καὶ ἐλέγξει σοῦ μικροψυχίας. ἦσαν γὰρ οἱ ἀπεστῶντες, οἵπερ οὐκ τῶν καθ' ἑαυτοὺς καὶ σοὶ τῶν ἄλλων ψηφίζονται. ὅμως τὸ τέλος ἔδειξεν, ὡς ἁμάρτοις· οὐ γὰρ ἐλεῖν ἔσπευδες, ἐλὼν ἀφῆκας, ἵνα μὴ ἀσθενὴς νομισθείης, ἀλλὰ δυνατὸς καὶ φιλάνθρωπος.

278. Πέτρῳ. σοη'

Σὺ μὲν θαυμάζεις, δι' ἣν αἰτίαν ἅπαξ μὲν τὸν προγόνων εἰλικρινῆς ἁγνὴ σοὶ πάντων τοῖς ἑστεμμένοις τὴν ἱερωσύνην ἀπενείμεν, νῦν δ' οἱ μὲν φρονήμα-

αὐτοῖς δ πάντα ὅσα βέλονται κ δύανται ποιεῖν δεδωκώς, ἔτ καταγέλας δ ἔσῃ τὰ τ ἄλλων ποιρώμδ διορθᾶν· ταυτὸν γὰρ ποιεῖ, ὥσπερ ἂν εἴτις ἰατρὸς ἕλκεσι βρύων τὰ τ πέλας θεραπεύειν ἐπιχειροίη.

276. Ἑρμίνω χάμπ. σος'

Καὶ οἱ πιπτεάσκοντες καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ὡς γέγραφας, τ ἱεροσυλίαν, μέγιστον καθ' ἑαυτῶν σκῆφέρεσι δεῖγμα, ἧς ἔχεσι πεῖ δ πράγματ δόξης. ἃ γὰρ ἂν ἐτόλμησαν, οἱ μὲν πωλῆσαι, οἱ δ ἀγοράσαι πρᾶγμα θεῖον, καὶ ὁ πολιτείαν δρίσῃ κ τρόπος ὀρθοῖς χρεωσῆται. καινὸν γὰρ δ πράγματ ἡ ἐπιτηδειότης δ λαμβάνοντ, εἰ μὴ πολίγιον αὐτὸ εἶναι ἡγήσαιτο. ποία δ' ἂν ἐπικείσεται τιμωρία τοῖς πολίζουσιν ἐν ἀπολιτοῖς, ἣ σὺ ἂν εἰδείη Φρόνησις. πάλαι μὲν δ' ἐπὶ τ Ἑβραίων σκ γένους καταγομένης τ ἱεροσυλίης, ἐμέμφοντο πολλοὶ, δι' ἣν αἰτίαν τῷ γένει, ἀλλ' ἀ τῇ ἀρετῇ ἀπενεμήθη. ἐπειδὴ δ κ ἐπὶ τὸ βέλτιον μετεκοσμήθη, κ εἰς τ ἀρετὴν μετεκομίσθη μειζόνως παροινεῖται, ἢ ὅτε ἐλάττων ἦν, κ τῷ γένει ἀπεκεκλήρωτο. τότε μὲν γὰρ εἰ κ ἦσάν τινες ἀνάξιοι, ἀλλὰ ἦσαν κ ἄριστοι τὸ δ χρήμασιν ὠνεῖσθ παντελῶς ἀπηγόρευτο. νυνὶ δ ὅτε καὶ ἐπὶ τὸ κρεῖττον ἐπιδέδωκε, κ τῇ ἀρετῇ ἀπενεμήθη, μειζόνως κατεπατήθη· τίς γὰρ τ ἀρίστων ἀξιώσει κολακεῦσαι, ὥστε ταύτης τυχεῖν; ἢ τίς τολμήσει χρήμασιν ὠνήσασθ χρῆμα ἀγγέ-

κατηγορίας ἢ δίκης; τοῦ τοῖς ὠνίοις τὴν ἱεροσυλίας κατὰ τῶν ὠνίσαντο καὶ χρησιμώσης, καὶ τοὺς τὰ ἀπίστων σώματα ἀνοίξαντας, καὶ τὸ ὑπερφυὲς κατόρθωμα μηδὲν θαυμάσαντας.

273. Δωροθέῳ λαμπρωτάτῳ. σοφ

Οὐδεὶς μὲν ἀξιωθείη τὴν ἀρετῆς ἐμπρέπων· ἐπειδὴ δὲ λόγοις μὲν ταύτην ζεμνυόντες τινες ὡς ἔφης, ἔργοις δὲ μόνον πανηγύρεως, ἀλλὰ καὶ ἱμερωρίας ἄξια δρῶσι, δῆλοί εἰσιν ἄλλα μὲν διὰ γλώσσης φέροντες, ἄλλα δὲ διὰ γνώμης ἔχοντες· ὃς δὲ χρὴ ζηλᾶν, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ καταθρηνεῖν.

274. Διοσκόρῳ καὶ Τιμοθέῳ. σοδ

Οὐκ ἔστιν ὅπως αἱ αἰτίαι, ὦ βέλτιστοι, ἃς καθ' ὑμῶν λογοποιοῦσί τινες, καίτοι ἀξιόπιστοι εἶναι δοκοῦντες, κωλύσωσί με θαυμάσαι τὰ δέοντα. δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, εἰ τὴν ἡμετέραν πρὸς ὑμᾶς εὔνοιαν αἱ παρ' ἐκείνων διαβολαὶ ἀνέλοιεν. τί δὲν βούλομαι φράσαι, σωτόμως ἀκούσατε· ὅτι δίκαιοι ἂν εἴητε δεῖξαι ἐκείνους μὴ ἀληθεύοντας· εἰ δὲ ἀληθεύουσι, γνωσιμαχήσατε· εἰ δὲ βούλεσθε, ἴστε καὶ χορὸν τῶν φίλων ἐκκρηθησόμενοι.

275. Παλλαδίῳ διακόνῳ. σοέ

Κομιδῇ γελοῖον, ἑτέρων ἄρχειν ἐπιχειρεῖν τὸν ἑαυτοῦ ἄρξαι μὴ δυνηθέντα· ὁ γὰρ τὰ οἰκεῖα πάθη λυθῶντα μὴ μόνον μὴ ὑποτάξας, ἀλλὰ καὶ ἄδειαν αὐτοῖς

φονεύς ἐστι ὁ ἄνθρωπος ὅτου, οὐ διαφωτήσαντα σὺν τῇ θαλάττῃ ἡ δίκη ζῆν οὐκ εἴασεν.

271. Θεογνώστῳ. σπά

Οὐδὲν ὦ θαυμάσιε ὁ πλοῦτος κἂν πολὺς ᾖ, καὶ πάντοθεν ὑπορρέῃ· οὐδὲν τὸ ἀξίωμα, κἂν βασιλικὸν ᾖ· οὐδὲν ἡ σωφροσύνη, κἂν ὑγιωτάτη κεκτημένῃ, εἰ μὴ τῇ ἐλπίδι τῇ πρὸς τὸ θεῖον κεκραμένη· πλοῦτος μὲν γὰρ σαθρός, ᾧ τὸ θεῖον οὐκ ὑπηφίεται· σωφροσύνη δὲ πολλάκις καὶ ῥιζωθεῖσα τοῖς κτησαμένοις, ὥσπερ ἡ φυτὸν ἄκαρπον καὶ ἀνήμερον, καὶ τοῖς πλησίον λυμαινόμενον δένδροις· σφαλερὰ ἡ καὶ βασιλεία, ὅταν τὸ ἀνεπίπλεκτον διεξιᾶς μὴ διακιζομένη· φρόνησις δὲ μὴ κεκραμένη τῇ θείᾳ σοφίᾳ, ἀνόνητος, ἅτε δὴ μὴ ἀντιλογικὴ μένη. ἀποστρέφει γὰρ φρόνιμος εἰς τὰ ὀπίσω, καὶ πρὸς βυθὸν αὐτῶν μαραίνει. εἰ τοίνυν καὶ τὰ ἐνταῦθα σαθρὰ † τοῖς πρὸς τὸ θεῖον σαθροῖς, καὶ τὰ μέλλοντα χαλεπώτερα, ἐχώμεθα τῆς ἱερᾶς ἀγκύρας.

† ἴσως τοῖς μὴ τῷ θείῳ κεκραμένοις.

272. Νείλῳ. σπδ

Τολμηρὸν μὲν ὄντως τὸ πρᾶγμα σοὶ γεγράφειν, ἀληθὲς δὲ ὅτι ἡ κρείττων πάσης ἐλπίδος τε καὶ εὐχῆς τῶν πραγμάτων ἐπανόρθωσις ἡ διὰ Χριστοῦ γεγενημένη, κινδυνεύοι ἂν ἀμαυρωθῆναι διὰ τῶν παρ' αὐτοῦ ἡμιθέντων ἀνυπερβλήτοις κακίαις. ὡς γὰρ εἰς τοῦτο προχειρισθέντες, ἵνα τῷ τιμήσαντι πολεμήσουσιν, ἅττα ἅπαντα δρῶσιν, ἃ ἂν εἰς πρὸς ἐκείνους διαβαίνει βλασφημίαν. τίς ἂν ἐξέλοιτο τάττειν ἢ

θρωπων ἄξιον, ἀλλὰ τὸ ἔχοντα μὴ ἀπολαύειν ἰατρικῆς τέχνης· ὁ γὰρ τεμνόμενος καὶ καιόμενος πρὸς θεραπείαν ὁδύνει, τῶν ἀπὸ τῆς ἀληθοῦς θεραπείας καρπωσάμενος· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ψυχῶν δρακεῖαν χρή. αἱ μὲν γὰρ κολαζόμεναι ἐνταῦθα, πρὸς ὑγείαν ἔλκουσιν· αἱ δὲ ἀτιμωρητὶ παίσασαι, εἰς ἀναλγησίαν ὁδύνουσιν.

270. Ἑρμίνῳ κόμητι.

Οὐ πάντες τὰ αὐτὰ πάθη τὰς αὐτὰς ῥίζας ἔχουσιν, οὐδὲ πᾶσαι αἱ κολάσεις ἐνταῦθα ἐκ τῶν ἡμεμελημάτων τὰς ἀφορμὰς ἔχουσιν· ἀλλ' οἱ μὲν δι' ἁμαρτήματα κολάζονται, οἱ δὲ διὰ τὸ δοκιμασθῆναι πάσχουσιν· ἵν' οἱ μὲν δίκας, οἱ δὲ δοκίμια τῆς ἀρετῆς δοῦεν. καθάπερ γὰρ ἡ βασανῖτις λίθος τὸ χρυσὸν δοκιμάζει, ἐξ ἧς λίθου ὄνομα καὶ τὸ βασανίζεσθαι ὠνόματοπεποίηται· οὕτω δὲ οἱ πειρασμοὶ σοὺς δικαίους ἐλέγχουσιν, ὡς καὶ τῷ Ἰὼβ ἐρρέθη. οἱ μὲν ἄλλως σοι κεχρηματικέναι, ἢ ἵνα ἀναφανείης δίκαιος; οἱ δὲ ἀνέκητοι ἀπὸ τῶν πειρασμῶν καὶ σοὺς βίους τῶν πειραζομένων διαβάλλουσιν. ὅπερ καὶ οἱ τοῦ Ἰὼβ φίλοι, καὶ ὁ Σεμεεί, καὶ οἱ βάρβαροι πεπόνθασιν. οἱ μὲν γὰρ ἔλεγον τῷ ἀσεβοῦντι στεφανίτην τὸν πᾶσαν δὲ διαβολὴν συγκόψαντι τῶν δυνάμεων σὺν ἀξίᾳ ὧν ἡμάρτησας μεμαστίγωσαι· ὁ δὲ ἀνδροφόνον σκάλει τὸ πρόσωπον, ἀπὸ τῆς συμφορᾶς ταύτην φέρων τὴν αὐτὸ τοῦτο φόνον. οἱ δὲ ἐπειδὴ ὀξὺς τὸ χειρὸς εἶχεν τὸ ἀποστολικῆς, ἔφασκον· πάντως φο-

Ἰὼβ μ'. γ'.

Ἰὼβ δ'. ἑ. Ε'. Βασ. ις'. ιζ'. Πραξ. κή. δ'.

μὴ δ' γὰρ ὧν καὶ ὠκὺς, πρόρρωθεν μὴ ἀφίησι τὸν διώκοντας, ἀμήχανόν δέ ἐστι καὶ γενομένοις ἐγγὺς λαφθῆναι.

267. Τῷ αὐτῷ. σξζ

Ἡ πονηρία ὅταν ἀκαθέκτως λυτῆσῃ, καὶ μηδὲ ζωφρονισμὸν προσίηται, ταῦ ἡμωρίας μόνης κωλύεσθαι πέφυκεν.

268. Κυρίλλῳ ἐπισκόπῳ. σξή

Πάλαι μὲν ἡ ἱερωσύνη παίουσαν τὴν βασιλείαν διορθοῦτο καὶ ἐσωφρόνιζε, νῦν δ' ὑπ' ἐκείνων γέγονεν· ἃ τὸ εἰκεῖον ἀξίωμα ἀπολέσασα, ἀλλὰ τοῦ ἐγχειρισθέντας ἀφ' ὁμοίας τῆς ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων ἔχεσθαι. πρέπει μὲν γὰρ θαυμαστικὴν καὶ ἀποστολικὴν πολιτευομένων βίον τὴν ἱερωσύνην ἐσεμνύνων, εἰκότως ἡ ἱερωσύνη τῇ βασιλείᾳ τὸ φοβερὸν, νῦν δ' ἡ βασιλεία τῇ ἱερωσύνῃ· μᾶλλον δ' οὐκ αὐτῇ, ἀλλὰ τοῖς ἱερεῦσι μὲν δοκοῦσι, δι' ὧν δ' ἐπράττοσι αὐτὴν ὑβρίζουσι. διό μοι δοκεῖ καὶ ἡ βασιλεία εἰκότως ποιεῖν· ἃ γὰρ τῇ ἱερωσύνῃ ὑβρίσαι προῃρημένη, μὲν ἐκθειάζει, ἀλλ' ἐκδικήσαι ὑβριζομένην, τοῦ δ' δεόντως αὐτῇ χρωμένης ζωφρονίζει.

269. Ἡλίᾳ ἀμφόνῳ. σξθ

Οὐ δεῖ παίοντας ὧν τὰν καὶ κολαζομένους ἐντεῦθεν θρηνεῖν χρή, ἀλλὰ δεῖ ἀπωρηθὲν παίοντας. ὥσπερ γὰρ τὸ νοσεῖν δεινὸν, ἀλλὰ τὸ νοσοῦντα θεραπείαν μὴ προσίεσθαι· οὕτω δὲ τὸ ἔχειν σπεδόνα

νομίζουσιν. οὐκοῦν μᾶλλον μὴ πρακτέον, καὶ λεκτέον· εἰ δὲ μὴ βέλτιον, οὐδὲ λεκτέον.

266. Θέωνι πρεσβυτέρῳ. σξς'

Ἵνα μὴ ῥέων ὁ χρόνος ἄδηλος ᾖ, πολλοῖς σημείοις κατάδηλος γέγονεν, ἡμέρᾳ καὶ νυκτὶ, ἑβδομάδι καὶ μηνὶ, ἐνιαυτῷ τε καὶ ὀλυμπιάδι. πρὸ μὲν γὰρ τῶν ὀλυμπιάδων διεγινώσκετο· Ῥωμαίων δὲ βασιλευόντων, τῇ ὑπατείαις γνώριμος καθίστατο. εἰ γὰρ καὶ ἀφανὴς κίνησις, ὡς φησι Πλάτων, τὸ χρόνου ἐφάνησεν, ἀλλ' ἥλιος μετρεῖ, καὶ ὑπατεία μορφοῖ (τῷ γὰρ ἐνιαυτῷ τοῦτο ὄνομα, ὥνπερ καὶ ὑπάτων ἀξίωμα.) ταῦτα δὲ πάντα γέγονε τὰ σημεῖα ἀ μόνον ἀλλὰ τὰ ζώματα καὶ τὰ βιωτικὰ, ὡς φασί τινες. πράγματά τε καὶ συμβόλαια (ἔστι γὰρ καὶ αἰδιαθήκαι, καὶ τὰ γραμματεῖα, ἢ πάντα ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὰ τῆς ἀσφαλείας ἐνέχυρα ἀλλὰ τούτων ζημιοῦται) δῆλά τέ ἐστι καὶ σαφῆ. ἀλλ' ἵνα ἡμεῖς μὴ ὡς ἀδήλῳ πελάγει πλέοντες, καὶ σημείοις μὴ ἀναμετρήσαντες τὸν, αὐτομάτως εἰς σὸν λιμένας ἐλθόντες κενεῖς ὁρμεθῶμεν χερσὶν· ἀλλὰ τῷ χρόνῳ ὀξυβαφῶμεν, καὶ μήτε † ἄϊσχεοι, μήτε παλινδρομῆσαι, ἀλλὰ μηδὲ σῆναι ὀπισθομένῳ σωθέντας τὰς ἀγαθὰς πράξεις κεκτημένοι, μετὰ πολλῆς τῆς ἐμπορίας εἰς σὸν λιμένας ἐλάσωμεν. ἐχώμεθα τοίνυν τοῦ χρόνου πλησιάζοντος· ἔξεστι γὰρ τότε καὶ λαβέσθαι καὶ κατασχεῖν· σφαδράμοντος γὰρ μεταδιώκειν ἀνίκητον· ἐπέρωμός

† ἴσως ἄϊσσεοι, ἔσχεοι.

ἀλλὰ τῷ πολλάκις εἰς χειμῶνας χαλεπὰς ἐμπεπλωκέναι, μακάριζε οὐ ὡς ἐνδέχεται εἰς τ̃ λιμένα τ̃ ἡσυχίας ὁρμοῦντας· εἰδὲ κ̀ αὐτοῖς πολλάκις ἀπιλάδες κατασκήπτουσιν, ἀλλ' οὐκ ἔστιν ἴσον τὸ μὴ μόνον τὰ πελάγη τ̃ πραγμάτων διαπλεῖν, ἀλλὰ κ̀ ἑαυτὴν εἰς τὸ πέλαγος τ̃ παθῶν ἐμβάλλειν, κ̀ τὸ πειρασμὸν ἐνεγκεῖν. τὸ μὲν γὰρ ῥιψοκινδύνων ἐστὶν ἀνδρῶν, κ̀ ἐμπεσὸν βίον ἀνηρημένων· τὸ δ' δικαίων δοκιμαζομένων, κ̀ ὥσπερ χρυσὸς βασανιζομένων. εἰ δ' τὸ πρακτικὸν σοι κ̀ δραστήριον ἀρέσκει, μάνθανε ὅτι οὐκ ἔστι τοῦτο ὃ σὺ φῂς. ἐπεὶ κατὰ μικρὸν προϊὼν, κ̀ οὐ συκοφάντας τ̃ φιλοσόφων προθυμήσεις, κ̀ οὐ παλιγκαπήλους τ̃ ἐλευθερίως μεταχειριζομένων τὰ πράγματα, κ̀ οὐ τὰς μηχανὰς πλέκοντας, κ̀ δόλους ῥάπτοντας τ̃ τὸ δίκαιον ὑπὸ γλώττης φερόντων, ἀλλὰ τὸ τὰς ἀρετὰς ἀσκεῖν, κ̀ πείθοντας πᾶσιν τ̃ ἀνθρώπων ὑπιδείκνυσθαι.

265. Ἡλίῳ Διακόνῳ. σξέ

Βελτίους χρὴ τ̃ ὑφηγητὴν μὴ τὰ εἰπεῖν μόνον, ἀλλὰ τὰ πράξας πεῖσαι οὐ φοιτητάς· πᾶς μὲν γὰρ λόγος, ὅταν ἔργα χηρεύῃ, ἀ μόνον ματαιότης φαίνεται κ̀ κενὸν, ἀλλὰ κ̀ εἰς ὄνειδος περιίσταται· μᾶλλον δ' ὁ τοιοῦτος τ̃ ἐξηγητῶν προφερόμενος. ὅσῳ γὰρ ἐπιμότατα αὐτῷ χρῆται ἀπαιδάκτοις, τοσούτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἅπαντες αὐτῷ· ἀλλὰ κ̀ γέλωτος ὑποίθησιν αὐτὸν εἶναι νομί-

ἀγωγὴν ἑαυτὸν εἰς τὸν γλυκὺν, ᾧ ἔδωκα αὐτοῖς· τῇ μὲν γὰρ φύσει ἔλαττον ὦ ἐκείνων τὸ πάθημα· τῷ δὲ μετὰ τῶν ἑτέρων κραθῆναι βλάβης, ἀμόνων ἐκείνων, ἀλλὰ καὶ συγγνώμης μεῖζον ἐγένετο. τὰ μὲν γὰρ κατ' ἰδίαν καὶ λανθανόντως, τὸ δὲ ἐπὶ δήμου πάντος ἁμαρτάνειν.

262. Ἀδαμαντίῳ. σξϛ'

Ὁ Φίλων ὁ σὸς ἦλθε μὲν ἐμαθητεύθη, ὡς ἔλεγεν, ἀλλ' ἀπιδεξόμενος καὶ διδάξων· καὶ τὸ φρόνημα τῶν δοκούντων τι εἰδέναι σβέσων. ἀπῆλθε δὲ παθὼν, οἷα δρᾶσαι προσεδόκησεν.

263. Οὐρανίῳ Διακόνῳ. σξζ'

Ἡ τῶν ὀρθῶς καὶ μετὰ πόνου διδασκόντων ψυχὴ (πολλοὶ γὰρ μετ' ἀπιδείξεως καὶ καταφρονήσεως ἐξηγέμενοι σκλύουσι καὶ τῶν ἀκροατῶν τὴν προθυμίαν) πρῶτον μὲν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ἐμφαίνει τὴν δύλάβειαν. πολλὰ γὰρ αὐτῶν πρὸς τὸν λόγον τὰ κέντρα· ἔπειτα δὲ καὶ διὰ τῶν ὀφρύων διασημαίνει τὴν τῶν διδαγμάτων λόγῳ μετρίῳ χρῆται; ἄτε τοῦ τρυφῆς ἐξυβρίζοντι, ἄτε τοῦ ταπεινότητος ἐξδυπλιζομένου. εἰ γὰρ καὶ ἡ φράσις εἴη † ἀναπίκης, ἀλλά γε τὰ τοῦδείγματα, καὶ τὸ εἰς δύλάβειαν βλέπειν διαναστὰς τοῦ φοιτητάς.

† ἴσως ἀναπίκις.

264. Ἡσυχίᾳ. σξδ'

Μὴ τῷ δεινὸς εἶναι πράγμασι χρῆσθαι, ὡς ἀδρανεῖς ψέγε τοὺς τὰ ἀπραγμοσύνης ἔρωτας· ἀλλὰ

261. Ἰσχυρίωνι. σξά

Εἰ καὶ θαυμαστὸν καὶ ὡραῖόδοξον εἶναί σοι δοξῇ τὸ ῥηθησόμενον, ἀλλ' ὅμως ἀληθὲς ὂν λελέξεται· ὅτι ὁ μεγάλα παίσας, λαθὼν ἢ καὶ μηδένα ζκανδαλίσας, ἢ καταδεέστερα μὲν πεπλημμεληκότα, μὴ παῤῥησίας δὲ, καὶ ἢ πολλὰς ὑποσκελίσας, ἐλάττονα δώσει δίκην. εἰ ἢ ἀπιστεῖς, καὶ ὑπερβολὴν καταγινώσκεις ἐν λόγῳ, τὸ ψηφίσασθαι τῶν τοιούτων ὀπίσω σὲ τὸ ἀρχαῖον, καὶ τὸ νόμον τὸν ἐκεῖθεν ἀναγνώσομαι. τὸ γὰρ παλαίτερον Μωσέα, τὸ πᾶσαν ἐπεχθόντα ἀρετῇ, ἀδὲν ἕτερον σκώλυσε μὴ τὸ πέλαγος ἐν λιμῷ τυχεῖν, ἢ τὸ ζκανδαλίσαι σὺν σωσάντας ἀπὸ ὄπι ἐν ὕδατος. εἰ γὰρ καὶ πρόῤῥησιν τινὰ παρηκολούθησε· καὶ γὰρ ἀντεῖπε τῷ θεῷ, καὶ ἄπιξ καὶ δὶς πεμπόμενος εἰς Αἴγυπτον· καὶ μετὰ ταῦτα εἶπεν· ἑξακόσιαι χιλιάδες εἰσὶ πεζῶν· καὶ σὺ εἶπας· κρέα δώσω αὐτοῖς καὶ φαγόνται μῆνα ἡμερῶν· μὴ πρόβατα καὶ βόες ζφαγήσονται; ἢ πᾶν τὸ ἔθνος τῆς θαλάσσης συναχθήσεται, καὶ ἐκέσῃ αὐτοῖς; καὶ μὴ ταῦτα κατολιγώρησε, καὶ ἐν δήμῳ τινὶ προσευσάμενος παρητήσατο· ἀλλ' ἀδὲν ἕτερον αὐτὸν ἐκώλυσεν εἰσελθεῖν εἰς τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελλίας, ἢ ἔκπεμπτον τῶν ἄλλων ἁπάντων ἐν καὶ ἡγεμόνα καὶ δημαγωγὸς, ἢ τὸ ὄπι ἐν ὕδατος συμβάν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἀπόστολος τῆς ἁμαρτίας τὴν φύσιν ἐκπομπεύων, καὶ ὡραδηλῶν ὅθεν γέγονεν ἀσύγγνωστον, ἔφη· ὅτι ἐχ' ἡμάρτησε μὲν ἐνώπιον τοῦ ἱερῶν Ἰσραὴλ, Διὰ τοῦτο οὐκ εἰσάγαγε τὴν συναγω- Ἀριθ. ια'. Δευτερ. λδ'. να'.

259. Διογένει Διακόνῳ. συδ'

Διατὶ ὦ βέλτιστε τ̃ θείαν συμμαχίαν δευτέραν τ̃ τ̃ ἀνθρώπων ὑπηκρεΐας ἡγῇ; ἢ δ' χάριν τ̃ τ̃ θνητῶν φιλίαν πρωτέραν ἄγεις τ̃ θείας; καί τοι χρὴ δή πως τ̃ λογισμὸν τὸ δέον σκοπεῖν τα, μὴ τῇ ἀσθενεῖ τ̃ ἀνθρώπων δυνάμει τ̃ τ̃ νίκης ὑπερέπειν ψῆφον, ἀλλὰ τ̃ ἀηττήτε ἔχεσθαι δεῖ· ἧς ὁ ἀντεχόμενος κρείττων δή πως τ̃ πειρασμῶν ἀποφανήσεται.

260. Μαρτινιανῷ, Ζωσίμῳ, Εὐσταθίῳ. σξ'

Μὴ νομίζετε ὦ βέλτιστοι ἀπιμωρητὶ ἁμαρτάνειν· μηδὲ ἀμέλειαν τ̃ θείαν μακροθυμίαν ἡγήσησθε· μηδὲ ῥᾳθύμιαν τ̃ ἀνεξικακίαν. μηδὲ ἐπειδὴ ὠφελεῖσθαι σὺν σκολάσητε, καὶ ὅπῃ τ̃ μεταπαῦται διαφυγεῖν σπουδάσητε· ἀλλ' ἕως ἔξεστι, μετανοήσατε. ἀποπώτατον γὰρ, τ̃ θείαν ἀνεξικακίαν τὸν εἰς μετάνοιαν καλοῦσαν, ἐφόδιον μείζονων ποιεῖσθαι ἁμαρτημάτων. εἰδὲ διὰ τὸ μηδέπω δεδωκέναι δίκην, ἀδεᾶ δύναι προσδοκᾶτε· εὖ ἴσθε, ὡς τὸ θεῖον ὥσπερ φιλάνθρωπόν ἐστι, οὕτω καὶ ἀψοφήτες, καὶ δυνατόν· φιλανθρωπεύεται γοῦν, καὶ τὰ πρῶτα τ̃ πλημμελημάτων παρίησιν ἀπιμώρητα, καιρὸν ἐπανορθώσεως χαριζόμενον. ὁμοίως ἢ, ἢ καὶ μᾶλλον τ̃ πολυμελημάτων ἀκμαζόντων, πολυτάλαντον ἀμοιβὴν κομιεῖται· καὶ ὁμοῦ πάντων, τῶν τε ἔμπροσθεν, τ̃ τε ὕστερον πολυπλοκίαν δίκας εἰσπράξεται.

Ἰσχυ-

256. Κύρῳ μονάζοντι. σνς'

Οἱ νοῦ καὶ φρονήσεως ἀμοιρῶντες, ἐκείνους διαπελῶσι μισοῦντες, ὃς ἂν ὑποπτεύσωσι βελτίους ἑαυτῶν ὄντας· καὶ τὸ μῖσος τρέφουσιν οὐκ ἀφ' ὧν ἠδικήθησαν (ἦττον γὰρ ἂν ἐν ἴσως κακὸν) ἀλλ' ἀφ' ὧν τις κατ' ἀρετὴν οὐκλείας ὑπολιμπάνοι).

257. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σνζ

Μὴ τὴν ἐκ τῆς οἰκείας ῥᾳθυμίας ψῆφον, τὴν ὑπὲρ τοῦ τὰ αὐτά σοι δρώντων κυρεμφίλου, τῆς ἀληθείας εἶναι νομίσῃς ἀξιοπιστοτέραν· εἰ γὰρ καὶ ἡ χαρωσυμφύτη σε τῆς κακίας νόσος τῶν αὐτά σοι νομοθετεῖ, καὶ οὐ τὰ αὐτά σοι νοσοῦντας ἐπαινέτας ἔχει· ἀλλ' εἴ γε μὴ εἰς ἀνήκεστον ἦλθες ῥᾳθυμίαν, οὐκ ἀπὸ τῶν νοσούντων βίκαιον ἂν εἴης λαβεῖν τὰς περὶ τῶν πραγμάτων ψήφους (εἰ γὰρ τότε ἦσθα, τῆς ἰατρικῆς καὶ φιλοσοφίας καταψηφίσῃ·) ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑγιαινόντων. εἰσὶ δέ σοι ὑγιαίνειν δοκεῖ (μάλιστα ὧν εἰσιν.) εἰ μὴ ἀπιστεῖς, τῶν θείαις γραφαῖς ἐντυχών, εἴσῃ καὶ τὴν νοσήματος τὴν κακίαν, καὶ τῆς κακίας τὴν ἀπαλλαγήν.

258. Ἀδαμαντίῳ. σιη'

Ἴσθι, ὡς ὁ φίλος ὁ σὸς ὁ μεγαλήγορος καὶ λεξιθήρας ἦλθε μὲν ὡς ἀναστρέψων οἴκαδε, παρέμεινε δὲ ἁλοὺς τῷ τῆς φιλοσοφίας ἔρωτι· καὶ νῦν τὴν γλῶτταν ἐπισκυμίζων, τὴν γνώμης ἐπιμελεῖται· μικρὸν τοῦτο τὸ ἄγαλμα τῆς ἀγλωττίας πρὸς τὴν φιλοσοφίαν εἶναι παιδόλυθείς.

Δίο-

253. Ἀλυπίῳ χολαστικῷ. συγ'

Ἡ μὲν παρθενία θειοτάτη ἐστὶ καὶ ὑπερφυὴς, ὁδενόμιμος γάμος τίμιος, ἡδὲ πορνεία πανάθλιος· διὸ καὶ ἡ μὲν τῶν ἀγγέλων ἐστὶν ἀξία, ὁ δὲ γῆς, ἡδὲ ἀδε· τῇ μὲν γὰρ σέφανος χρεωστεῖται· τῷ δὲ σύμμετρον ἐγκώμιον, τῇ δὲ ἀμωρία. μειχία γὰρ, καὶ φόνος, καὶ τὰ ἄλλα πλάσματα, ὧν ἀδὲ μνησθῆναι θέμις, τοσούτῳ ἐστὶ καὶ τῆς πορνείας βαρύτερα, ὅσῳ τῆς κατὰ φύσιν πλασμάτων τὰ παρὰ φύσιν μιαρώτερα· ἀλλὰ ταῦτα πάντα τὰ κακὰ μετάνοια εἰλικρινὴς θεραπεύειν ὑπίσχεται, παρὰ δὲ κριτῇ τῷ ὑπισχνουμένῳ ταῦτα ἐγκεχειρισμένη.

254. Τιμοθέῳ χολαστικῷ. συδ'

Ἐπειδὴ τὸ μηδὲν παθεῖν ἐν τῷ παρόντι βίῳ κρεῖττον ἢ κατὰ ἄνθρωπον, ἄμεινον τὸ ἀδίκως. τὸ μὲν γὰρ Φιλοσόφων ἐστὶ, τὸ δὲ κακούργων· τὸ μὲν δοκίμων, τὸ δὲ ἐργολάβων· καὶ τὸ μὲν ἐστι στεφάνων ἀπόθεσις, τὸ δὲ ἁμαρτημάτων ἀντίδοσις· τὸ μὲν ὀφειλέτῃ καθίστησι τὸν θεὸν, τὸ δὲ ὀφλημάτων ἐστὶ διάλυσις.

255. Λαμπετίῳ διακόνῳ. σνέ

Λίαν θαυμάζω, πῶς τινες μὲν τῶν ἀρχαίων τὰς τυραννίδας εἰς πατρικὴν κηδεμονίαν ἔτρεψαν· τινὲς δὲ τῶν νυνὶ νεωτερίζοντων, καὶ τὴν πομφικὴν Φιλοσοργίαν εἰς τυραννικὴν αὐτονομίαν μετέβαλον· ἐκ πολυθύτου ἀρχῆς ἐμπεπιστεῦσθαι, ἀλλ' αὐτοκρατορικὴν ἕξιν κεκληρῶσθαι νομίσαντες.

Κύρῳ

οἱ γὰρ ὁρίζοντες τὰς ἁμαρτίας, ὡς ἀ καθέξουσι σὺν πονηροῖς, δῆλοι εἰσὶν εἰδότες. ἆρ' ἂν ἐναντίοι εἰσίν; ἀδήωτα. ἀλλ' ἀσὶ ἀπόλυται αὐτοῖς τὸ νομοθέτας εἶναι. ἀλλ' ἐκεῖνοι μὲν ἀδόνται, οἱ δὲ κακοεργάντες κακίζονται. ὁ αὐτὸς τοίνυν λόγος ἔσω καὶ ὠθὶ τῶ ὠδαινάντων, μὴ ἀνυόντων· ἀ γὰρ Εὐσέβιός τε καὶ Μαρτινιανὸς, Ζώσιμός τε καὶ Μάρων κρείττονα θεραπείας νοσοῦσι νόσον, ἤδη τοῖς ὠδαινέσουσιν ὠλῶ, μὴ ἀνύσουσι δὲ ἐγκλητέον· ἀλλὰ τούτους μὲν ἀποδεκτέον, ἐκείνους δὲ εἰς τὸ μηδὲ † θεραπείαν πεφευγέναι ὠφελητέον.

† ἴσως ὡς μηδὲ θεραπείαν πεφευγέναι.

251. Τῷ αὐτῷ. σνά

Πρὸς μὲν χρῆσιν ταπεινὸν εἶναι χρὴ, πρὸς δὲ θεασεῖς ὑψηλόν· ἐπειδὴ γὰρ οἱ μὲν ἀρετὴν εἶναι ἡγοῦνται τὴν ἀπειρεκειαν, οἱ δὲ ἀνδρίαν τὴν θρασύτητα, ἐκείνοις μὲν τὸ ταπεινοφροσύνῃ χρὴ πρὸς φέρειν, τούτοις δὲ τὴν ἀνδρίαν, σθεννύουσαν αὐτῶν τὴν ἀπὸ τὸ θρασύτητος δόξαν· ἵνα σὺν μὲν ὠφελήσῃ, σὺν δὲ ταπανώσῃ τὸ φρόνημα. ἀ γὰρ πάντες τοῖς αὐτοῖς χαίρουσιν, ἀδὲ πάντες τοῖς αὐτοῖς θεραπεύονται βοηθήμασιν· ἀλλ' ὅσος τὸ παθῶν ὁ ἐσμὸς, τοσοῦτος καὶ ὁ τῶν θεραπειῶν.

252. Δωροθέῳ πρεσβυτέρῳ. σνϛ'

Εἰ καὶ ἔοικε τῷ πθνεῶτι φίλῳ ὠδὸν σοὶ ἡ μνήμη συμπεθνηκέναι, παρ' ἐμοί ἐστιν ἀθάνατος· σὺ ταῦθα μὲν μὴ ἀποθνήσκουσα, ἐκεῖσε καὶ μᾶλλον ζωοποιηθησομένη.

κρύσιαθαι μὴ δυναμένη, ποία ἐλπὶς τῷ σώματι ἢ σωτηρίας, ἢ ῥώσεως; ἀδημία. διὸ καὶ κατὰ τὸ Πηλήσιον, ὡς γέγραφας, ἐκκλησία, ἡ τοῦ Εὐσεβίου οἰκονομουμένη, μυρίαις νοσημάτων καὶ παθῶν ἐμπεπλησμένη κακίαις, καὶ δοκοῦντος ἡγεῖσθαι τούτης, εἰς αὐτὴν ἐγκαταστήψαντος.

250. Δωροδοκῶ λαμπρότατον. συ-

Εἰ οἱ νομοθέται, ὦ σοφὲ, οἱ μυρίας τοῖς ἁμαρτάνουσι ζημίας ἐπανατείνοιντο, ἀ πάντας πεποίηκασιν· οἱ λόγῳ καὶ φαινόμενοι φρόνιμοι πείθειν κακίας ἀπέχεσθαι, πάντως πείσουσιν; ἢ μὴ πείσαντες ἐγκληθήσονται; καὶ πῶς οὐκ ἔυηθες; εἰδὲ χρὴ καὶ αὐτῶν τῶν νομοθετῶν τοιαῦτα λογήσασθαι, φαίην ἂν· ὅτι τὰ μεγέθη τῶν ζημιῶν πεποίηκασιν ἀχ' ὡς μισάνθρωποι, ἀλλ' ὡς κηδεμόνες καὶ ἡγεμόνες. αὕτη γὰρ αὐτοῖς ἡ πρόνοια, πείσαι μὴ πονηροὺς εἶναι τὸ τῶν ζημιῶν, δοὺς τε καὶ τοῖς ἀπειθοῦσιν ἐρίζομεν. ἀ γὰρ τότ' ἐπράδασαν, εἶναί τε πολλοὺς πονηροὺς, καὶ κολάζεσθαι τἀναντίον ἢ, πάντας εἶναι χρηστοὺς, καὶ μηδεμιᾶς χρείαν εἶναι ζημείας. ἀλλ' οἱ μὲν φοβοῦσιν, οἱ δὲ πονηροὶ κακουργοῦσι· χρὴ καὶ ἢ ἀδεὴς καθαρὸς κακίας, ἀλλὰ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἁπιπλάζει τοιήματα, δι' ὧν δεικνύσι μὴ πειθόμενος τοῖς νόμοις. ὅταν γάρ τις δίκην δῷ, ἐμέτε κεκόλασται, καὶ τὸ μὴ πεπεῖσθαι τοῖς νομοθέταις δείκνυσι. μᾶλλον δὲ αὐτοὶ οἱ νομοθέται ὡς ἀ πείσουσι πάντας εἶναι ἀγαθοὺς, ἴσασιν·

οἱ

θρώπων φόβου τοῦ θείου ἐστὶν ἰσχυρότερον, καὶ μηδὲ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀτοπίας χωρῶν, κατεγίνωσκον τῆς ἀλόγου ῥᾳθυμίας. οὐ μὲν γὰρ δυνατώτερος καὶ ὑβρίζοντας φέρομεν μὴ ὑπεικείας πολλῆς, οὐ φόβῳ ἀντὶ χαλινοῦ γινομένου, καὶ περαιτέρω προβῆναι μὴ ὑπιστέφοντος· πρὸς ἣν οὖν ἀσθενεστέρας μηδὲ λελυπηκότας αἰσχυνόμεθα· καί τοι τοῦ Χριστοῦ πολλάκις ἀδυναμοῦντος· μὴ ὀργίζου τῷ ἀδελφῷ σου Ματθ. ε. εἰκῇ. ὅπερ πολλῷ ἐστιν ὀκνηρότερον τοῦ φέρειν ἔπειτα, ὑβριζόμενον εἰκῇ· σκεῦος γὰρ πολλῆς πυρὸς ἡ ὕλη, ἐνταῦθα ἡ ὕλης μὴ ὑποκειμένης τὴν φλόγα ἀναπέμπει. σκεῦός ἐστιν ἕτερα πῦρ φέροντος μὴ κατακαίεσθαι, ἴσον, ἐμηδενὸς παρενοχλοῦντος ἡσυχάζειν καὶ ἡρεμεῖν, ὁ μὲν γὰρ σκεύους κρατήσας, ἀκροτάτης φιλοσοφίας δοκίμια δέδωκεν· ὁ δὲ τοῦ ποιοῦ, θεώματός ἐστιν ἄμοιρος. ὅταν οὖν τὸ μεῖζον ἀφῇ τὸ τῶν ἀνθρώπων φόβον ἀνύοντες, ἀφῇ τὸ θεῖον μηδὲ τὸ ἔλαττον βαλώμεθα ἀνύσαι, ποίαν ἡμῖν λελείψεται ἀπολογίαν;

249. Ἑρμίνῳ κόμητι. σμβ'

Ὅταν ἡ κεφαλὴ, ἡ καθάπερ ἀκρόπολις τοῦ ζώματος ὄσα, καὶ τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ ἡμιωτάτων ἀνθρώποις αἰσθήσεων οἰκητήριον, ὀφείλουσα οὖν οὐ τοῦ σώματος ἀναπεπταμένας ἀθρόως πονηρὰς διοικῆσαι, καὶ εἰς τὸ δέον καθιστᾶν, μὴ μόνον τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἀσθενὴς ὄσα τύχῃ, τὰς νοσώδεις αἰτίας ἀπο-

ταύτης· πορνεία γάρ φησι καὶ ἀκαθαρσία μηδὲ Ε'φεσ.ε.γ'.
ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις. καὶ πάλιν φησὶ περὶ τῆς ἀγνείας· ὅτι μισγόντων ἀγαθῶν πρόξενον γίνεται· αἱρεῖται διὰκενε καὶ τὸ ἁγιασμὸν, ὃ χωρὶς οὐδεὶς ὄψεται τὸν κύριον. Ε'βρ.ιβ.ιδ'

242. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. σμβ'

Μᾶλιστα μὲν μὴ δεῖ ποιεῖν, μηδὲ ὑπονοεῖν ποιεῖν. εἰδὲ ἄτοπα διακειμένῳ καὶ φεύγοντι μὴ μόνον τὸ κατ' ἀλήθειαν αἰσχρὸν, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκ τῆς δόξης ἄτοπον, ὀπλυνθῶσί τινες, καὶ τὸ φθόνον ἑαυτῶν κακηγορίαις θεραπεύσι. τοῦτό σε μὴ λυπείτω. εἰώθασι γὰρ οἱ πολλοὶ, οἷς ἔστι λόγου αἰσχρὸς ἄρρητος, ὅτε ἔργον ἀπρεπὲς ἄπρακτον, διὰ τούτων τὰ καθ' ἑαυτὸς θεραπεύειν.

243. Τῷ αὐτῷ. σμγ'

Οἱ λίαν ῥᾴθυμοι καὶ πρὸς τὰ ῥᾴδια δυσκόλως ἔχουσιν· οἱ γ' ὀλιγωρεῖσι καὶ ἀνδρεῖοι, δὲ τὰ ζοφόδρα δυσχερῆ φέρειν, ἀλλὰ πρὸς ταῦτα μᾶλιστα ἀποδύονται. ὑπιφανεστέραν γὰρ καὶ λαμπροτέραν τὴν νίκην ἔσεσθαι προσδοκῶσι, καὶ τὸ κλέος ἐνδοξότερον.

244. Παύλῳ. σμδ'

Σκληρῆς ὁδὸν ὦ βέλτιστε ὁ παρὼν διανύοχε βίος, ὁδὸν βέβαιον, ἢ μόνιμον, ἢ εὐφερὲς, ἢ πάγιον ἔχων. σκιὰ γὰρ τὰ θνητῶν· λέγει ἡ κωμῳδία. οἷς σκοῖσι, ὅπως ἐάλως, καί τοι τὴν κωμικὴν θαυμάζων,

240. Νείλῳ σχολαστικῷ. σμ΄

Τυφλὸς μὲν ὁ τῶν ἀρετῶν χορὸς, ὀρθῶς μὴ καθηγεμόνα δόγματος· ἀρχὴν γὰρ καὶ τὸ ὀρθὸν καθηγέμονα δόγμα, εἰ ὁ τῶν ἀρετῶν χορὸς ἀπολειφθείη. εἰ γὰρ τὸ μὲν κορυφαῖον ἐξιαρχοίη, αὐτὸς χορεύοιεν, πάντη τρόπῳ ὁ χορὸς σεφθήσεται, ὡς νομίμως τὸν ἀγῶνα διαθεῖς.

241. Τῷ αὐτῷ. σμα΄

Εἰ καὶ αὐτὸς αἰτιᾷ, ἀλλ' ἐγὼ κἂν τούτῳ νομιδῇ ἄγαμαι σε νομοθέτην τῆς σοφίας, ὅτι σὺ κωλύειν σε πρόσταξας τὰς ἀσελγείας ἐξορκίσαι, καὶ τὰς ἀκολάστους γνώμας χαλινῶσαι προήρητο. ὁ γὰρ τὸν ἀκάθαρτον ἔκπεμψιν μολύνειν ἀποφήνας· τὴν ἐκάθαρσιν πάσῃ πολλῷ μᾶλλον ἀπηγόρευσε. τῷ γὰρ τὰ ἀβέλτερον ῥύσιν, τὸ μήτε ἁμάρτημα τυγχάνουσαν, μήτε τὸ τιμωρίαν ἄγουσαν, μολυσμὸν εἶναι φήσας, καὶ καθαρσιῶν ἀξιώσας, τὸ ἐκάθαρσιν πλημμέλημα μᾶλλον ἀνέσειλεν. ἐπειδὴ γὰρ μοιχείαν μόνην ἐνόμισας αὐτὸν ἀπηγορευκέναι, δοκεῖς μοι ἢ μὴ ἀνεγνωκέναι τὸ δευτερονόμιον, ἢ μὴ νενοηκέναι, καί τοι σαφῶς κείμενον· οὐκ ἔστι γὰρ ἔφη πόρνος ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ οὐκ ἔστι πόρνη ἀπὸ θυγατέρων Ἰσραήλ. εἰ γὰρ ἦν χαλεπώτερα πολλῷ ἡμιν ἰχὼρ τῆς πορνείας, καὶ συγγνώμης μείζων. ἀλλὰ καὶ ἡ πορνεία λιμοῦ ἀξία· εἰ καὶ τῶν τοῖς ἔξωθεν νομοθέταις οὐκ εἰσὶ, ὅπως ἀθλέλεπται. τοῖς γὰρ ὀρθῶς βιοῦσι καθαρτέον ἢ ἀπὸ τούτης·

Δευτ. κγ'. ιζ'.

σκυλάζεις, λανθάνεις μὴ μόνον ὀπλίζων αὐτὸ κ̣ τ̣ ψυχῆς, κ̣ δυσηνιον ποιῶν, ἀλλὰ κ̣ ῥίζαν κ̣ πηγὴν τ̣ ἀνηκέστων νοσημάτων εἶναι πᾶσι σκυλάζων.

238. Θεοδώρῳ σχολαστικῷ. σλή

Τὸ ὡς ἀνβιώσῃς, λοιδορηθῆναί σε δεῖ· ὡς γέγραφας, σὺν εἰς ἀποστολὴν ἀρετῆς εἰρῆσθαι νομιστέον· ἀ γὰρ ἵνα εἰς κακίαν βαδίσωσιν ὡς ἔφης οἱ ἀκροώμενοι, ἀλλ' ἵνα εἰς φιλοσοφίαν ἀναχθῶσιν, εἴρηται. ἀ γὰρ ἐπειδὴ πάντως λοιδορηθῆναι δεῖ κ̣ τ̣ εὖ ζῆν τε, τ̣ ἡδονὴν αἱρετέον· ἀλλ' ὅτι πάντως ὑπὸ τ̣ πονηρῶν σὺν ἀρίστοις κακηγορεῖσθαι συμβαίνει, φιλοσοφητέον. ἐῤῥέθη γὰρ σὺν εἰς τὸ φυγεῖν ἀρετὴν, ἀλλὰ πρὸς τὸ σὺν ἀσκοῦντας αὐτὴν, κακιζομένους φιλοσοφεῖν· ὁ γὰρ φθόνος αὐτοῖς ἀντιστρατεύομενος κωμῳδεῖ αὐτοὺς πολλάκις σκυλάζει· ἄμεινον ἦν, εἰ πάντως λοιδορηθῆναι δεῖ, ἀδίκως τοῦθ' ὑπομεῖναι· τὸ γὰρ δικαίως, τοῖς πονηροῖς πρέπει.

239. Πέτρῳ. σλθ

Ἡ σὺν φιλαρχίας οἴμαι, ἢ σὺν προλήψεως, δύο δυσκαταγωνίστων παθῶν, τὰς αἱρέσεις πεπάχθαι. οἱ μὲν γὰρ ἐν τοῖς ὑπηκόοις μὴ ἀξιώσαντες εἶναι· οἱ δὲ μετὰ τὸ προληφθῆναι, διδαχθῆναι μὴ καταδεξάμενοι, νεωτέρας διδασκαλίας σπέρματα καταβεβλήκασι, τοῖς καθεσηκόσιν ἐμμεῖναι μὴ ἀξιώσαντες.

235. Γέρακι Δρακόντι. σλέ

Αὐτὸς μὲν ἴσως σαυτὸν ἀπατᾷς, ὡς ὁρῶν τὸ σαυτῷ συμφέρον· ἐγὼ δὲ φαίην, ὅτι δοκεῖς μὲν ὁρᾶν, ὁρᾷς δὲ οὐδαμῶς, ἀλλὰ καὶ κομιδῇ τοῖς αὐτοῖς τυφλώττεις. εἰ δὲ ἀμφίδοξόν σοι εἶναι δοκεῖ τὸ ἔνδοξον, μήτε ἐμοὶ, μήτε σαυτῷ τὴν κρίσιν ἐπιτρέψῃς· ἀλλὰ ἀνακοινωσάμενος τοῖς σώφροσι διαφέρου, παρ' αὐτῶν δεχόμενος τὸ ψῆφον.

236. Γακώβῳ ἀναγνώστῃ. σλς

Φεῦγε ὦ φίλτατε τοὺς πονηρούς, ἅτε λυμικὸν ἵνα κατάσχωσιν τῇ ψυχῇ λανθανόντως διὰ τὴν συνηθείας καταστρώζοντες· πολλοὶ γὰρ ἀπατήσαντες ἑαυτοὺς ὡς ἄρτοι καὶ κρέπτοι, καὶ τοῦτο τοιούτων σωτυχιῶν μὴ καταβλαπτόμενοι, ἔλαθον εἰς τὰ αὐτὰ σκεύη ἥρεμα δὲ κατὰ μικρὸν κατενεχθέντες βάραθρα. μέγα γὰρ ἡ συνήθεια, καὶ δεινὸν εἰς φύσιν καταστῆναι· δευτέραν γὰρ εἶναι φύσιν τὴν συνήθειαν ἵνες ἀπεφήναντο. ἄλλοι δὲ καὶ τὴν φύσιν τοῦτο τὸ συνηθείας νικᾶσθαι ὠρίσαντο, φήσαντες· Πέτραν κοιλαίνει ῥανὶς ὕδατος ἐνδελεχῶς. καί τοι τί πέτρας σκληρότερον; τί δὲ ὕδατος μαλακώτερον; ἀλλ' ὅμως τῇ συνηθείᾳ τὸ σκληρὸν τῆς φύσεως.

237. Γέρακι Δρακόντι. σλζ

Εἰ μὲν τὸ ὑγιείας καὶ σώματος φροντίζεις, τοῦ αὐτάρκειαν ἧμα· αὕτη γὰρ σκεῖνον ὠδίνει· εἰδὲ διὰ τὸ τρυφῆς σφέλγαν καὶ σκιρτᾶν αὐτὸ σῶμα σκλυ-

διὰ δ' ἀμέτρως ἐπεξιέναι εἰς τὸ τῶν καταρξάντων ἔγκλημα ὠφέλησεν. ὁ γὰρ ὑβρίζων τῶν ἀδικημάτων τὸ μέτρον, καὶ μείζους τῶν παθόντων ἀπαιτῶν τὰς δίκας, εἰ δοκεῖ δικαίως πεπονθέναι, εἰς τὸ δ' ἐξ ἀρχῆς ἀδικήσαντα (εἰ καὶ ψευδόδοξον εἶναι δόξει τὸ λεχθησόμενον) ὠφέλησαν ἔγκλημα. δὶς γὰρ ἀρχὴ πάλιν.

213. Θεσπέμπῳ πρεσβυτέρῳ. σλγ'

Ὅταν μὴ λόγῳ ἔργα χρήσιμα, ἀ μόνον ἀνώφελεῖ, ἀλλὰ καὶ ἐνοχλεῖν εἴωθε σὺν ἀκούοντας· ὅταν ᾖ ἔργον λόγοις ἔρημον εἴη, δυσωπεῖν πέφυκε σὺν θαυμάσεσι. Εἰδὲ ἄμφω συμβαίη, καὶ λόγῳ τὸ πράξεως κοσμηθείη, τὸ τίνι καὶ πολλὴ ἐπίδοσις ἔσται τοῖς φοιτηταῖς, εἰ δύνωμονες εἶεν.

234. Ἀλυπίῳ. σλδ'

Λίαν θαυμάζω, πῶς τῶν μὲν ἑτέροις πεπλημμεληκότων καὶ ἁμαρτανομένων πικρὸν καθήμεθα δικασταί, τὰ δ' ἑαυτῶν πταίσματα, συγγνώμης ἔνια πολλάκις μείζονα, παρορῶμεν· καὶ πῶς μὲν τὰ οἰκεῖα τυφλῶ θυμῷ, τὰ δὲ τῶν πέλας ὀξέος ὁρῶμεν· ὅπου δὲ τῶν κατορθωμάτων τἀναντίον πάσχομεν· τὰ μὲν γὰρ οἰκεῖα, κἂν μικρὰ ᾖ καὶ οὐτιλῆ, μεγάλα φαίνεται· τὰ δὲ τῶν πέλας, κἂν μεγάλα ᾖ καὶ θαυμαστὰ, † ὀρθὴν τῶν πραγμάτων κρίσιν λυμαινομένη, καὶ τοῖς αὐτοῖς ὀφθαλμοῖς τὰ πλησίον καὶ τὰ τῶν πέλας θεάσασθαι μὴ συγχωροῦσι.

† λείπει ὠφελοῦσα. φιλαυτία γὰρ πεφυκεῖ, ἢ

κίαν στεφανῶντες καὶ στεφανώσονται. ἀλλὰ θαυμάζε αὐτῷ, τῷ δι' ὑπερβάλλουσαν χρηστότητα εἰς μετάνοιαν αὐτὸς καλέσαντι· καὶ εὔξαι γε αὐτὸς μεταγνῶναι ἵνα σὺ μὴ σκανδάλε ἀπαλλαγείης, αὐτοὶ ἢ ἡμῶν ἡμέρας; ἢ ἢ θρησκεία, κωμῳδίας. εἰ ἢ ὃ μὴ γένοιτο, ἕως τέλους ὑπὸ τῶν κακίας σκεδασχθῶσι, καὶ οἴστρῳ καὶ μανίᾳ λυπήσωσι, δι' ὧν σκέδασε πείσονται, γνώσονται, ὅ τι ἄμεινον ἦν τὸ σωφρονεῖν.

231. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σλά

Εἰ δὲ οἱ νέοι ἄδηλον ἔχουσι τὸ πέρας, ἀλλά γε οἱ γεγηρακότες σαφὲς ἦν. οἱ μὲν γὰρ, εἰ καὶ ἀδένα αἰδεῖται ὁ θάνατος, καὶ πάσης γὰρ καὶ ἡλικίας καὶ ἀξίας χωρεῖ, ἀλλ' ἔν γε ἐλπίδα ἴσασι ἔχουσι εἰς γῆρας ἥξειν· οἱ ἢ ἀδὲν ἕτερον, ἢ τὸ γῆ γηρᾶσαι. κατὰ τὸ ζῶμα γὰρ φημι πρεσδοκῶσι. τὸ γὰρ γῆρας εἴρηται παρὰ τὸ γῆς ἐρᾶν. διὸ καὶ οἱ γεγηρακότες τρόπον ἵνα κυρτοῦνται καὶ κυρτοδατοῦσι, τὸ εἰς γῆν ἐπείγεσθαι ἁμαρτυρόμενοι. εἰ τοίνυν ταῦτα ἕτως ἔχει, δι' ἣν αἰτίαν ὑπὸ γήρως ἀδῷ νεωτερίζεις τοῖς ἀδικήμασιν;

232. Θεοδώρῳ σχολαστικῷ. σλβ

Τὸ μὲν ἀδικηθέντα μὴ ἀμύνασθαι, θεῖον ἡγέμαι· τὸ ἢ ἀμύνασθαι μετρίως, νόμιμον καὶ ἀνθρώπινον· τὸ ἢ ἀμέτρως, παράνομον καὶ ἀλιτήριον, μᾶλλον ἢ ἁμαρτωλικόν· πολλὰς γὰρ ἄρξαι χειρῶν ἀδίκων μὴ πείσας, τῷ δήλῳ εἶναι τὸν ἁμαρτίαν,

ἁμὲ

ροῖς μὲν ἡμετέροις ἐχθροῖς ἀσύγγνωστοι, τοῖς δὲ κατὰ θεὸν ὁσιλίζουσι τὴν γλῶτταν ἥμεροι ὄντες καὶ φιλάνθρωποι. ἠγανάκτησέ ποτε Μωυσῆς ὁ πραότατος καὶ τῶν μοχθηρευόντων ἀγανάκτησιν πάσης πραότητος κρείττονα· καὶ Ἠλίας καὶ τῶν εἰδωλολατρῶν· καὶ Ἰωάννης κατ' Ἡρῴδου· καὶ Παῦλος καὶ Ἐλύμα· οὐχ ἑαυτοὺς, ἀλλὰ τὸ θεῖον σκηνοῦντες, ἀρκοῦν μὲν ἑαυτῷ, τιμῶν δὲ τῶν φιλαρέτων μισοπονηρίαν ὑποδεχόμενον τὰς εἰς ἑαυτοὺς ὕβρεις παρεώρων. τοιούτου γὰρ ἀρετὴν εἶναι ἐνόμιζον καὶ φιλοσοφίαν.

228. Αὐσονίῳ ῥήτορι. σκη'

Πρέπει τῇ σῇ ἀνδρίᾳ, τῇ τῶν νόμων ὠφελισμένῃ ἰσχύι, ἀναγκάζειν ἀπέχεσθαι καὶ ἀδικεῖν, σοῦ ὄφελος ἀρχῆς κερδαίνειν ἐπιχειροῦντας, καὶ τῶν ἀσθενεστέρων ὠφελίζοντας τὴν δεξιάν.

229. Ἰακώβῳ ἀναγνώστῃ. σκθ'

Ἐμοὶ εἰ καὶ ὀλίγιστός ἐστιν ἡ ἀρετὴ, ἀλλά γε καὶ αὐτὸ τὸ ἔργον αὐτῆς, ᾧ ὁ μισθὸς ἕπεται, ἕτερον δῶρον εἶναι δοκεῖ. καὶ λίαν θαυμάζω τὴν θείας μεγαλοδωρεᾶς τὴν φιλοτιμίαν, ὅτι στέφανον στεφάνῳ χαρίζεται, τιμῶν ἀκίβδηλον ἀρετὴν τῇ τῶν οὐρανῶν βασιλείᾳ κοσμοῦσα.

230. Τῷ αὐτῷ. σλ'

Μὴ καταβόα τὴν θείας ἀνεξικακίας ἀφ' ὧν τιμῶν Εὐσεβίᾳ καὶ τὸν παρ' αὐτῆς συγκεκραμένην ἀτιμείαν· οἱ μὲν γὰρ ἀρετὴν ὑβρίζοντες, τιμῶν δὲ κακίαν

νωθῆναι οἷόντε: καὶ εἰ βέλει, διὰ παραδείγματος σωτομωτάτου τῶν ποιήσωσαφές. δυνατὸν μὲν γὰρ ἐμπεσόντα λινὰ εἰς λέοντα διασωθῆναι ἡ ῥώμη, ἡ τέχνη· καὶ τί λέγω διασωθῆναι; λινὲς γὰρ καὶ ἐχειρώσαντο τοιάτας θήρας. τὴν καταβρωθέντα, καὶ εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ θηρὸς γεγενημένον, πῶς ἔνεστι διαφυγεῖν; τοῦτο τοίνυν ἐστὶ τὸ ἀπορούμενον Χρυσῆ ῥηθὲν· ὅτι ἀδύνατον μέν ἐστι μὴ πεισθῆναι πειρασμῷ, δυνατὸν δὲ πεισθέντα· καὶ ἑκατέρου τούτων καὶ ἐγγυηταὶ καὶ μάρτυρες οἱ ἅγιοι πάντες, ὃς τοσοῦτων νικήσαντες πειρασμῶν κατεδέξαντο, ὡς ὅλον χειρὸν τὸν τῆδε βίον διαθλῆσαι. ἀδεὶς δὲ αὐτῶν εἰσκρίθη; φαίη τις ἄν. εἰσηκρίθησαν μὲν δή· τὸ δὲ εἰσακριθῆναι τοῦτο λέγω, οὐ τὸ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς πειρασμόν, ἀδύνατον γὰρ. ἀλλὰ τὸ ἐμπεσόντα, μὴ μόνον ἀβλαβῶς, ἀλλὰ καὶ μετὰ στεφάνων ἐκ τοῦ σκοποῦ ἐξελθεῖν. μὴ τοίνυν τοῦτο ζητῶμεν, τὸ μὴ πειρασμοῖς περιπίπτειν, ἀλλὰ τὸ περιπεσόντες λαμπρότεροι ἀποφανθῆναι.

227. Θεόνι ἐπισκόπῳ. σκζ

Ἴσθι, ὦ βέλτιστε, ὡς κἂν τούτῳ παίζωμεν, τὰ μὲν εἰς ἑαυτοὺς δρώμενα ἐκδικοῦντες, τὰ δὲ εἰς τὸν θεὸν παροροῦντες. ὅταν μὲν γὰρ ἡμεῖς ἀδικώμεθα, ἡ πραοτάτη χρησιμωτάτη· ὅταν δὲ τὸ θεῖον, τοὐναντίον παροινούντων μέρος (ἀδεμία γὰρ εἰς τὸν ἀκήρατον ἐκεῖνον φύσιν διαβαίνει βλάβη) τὸ ἐπιεικείας ὀφθυμότερον ὠφελιμώτερος· ἡμεῖς δὲ τἀναντίον δρῶμεν, τοῖς

δυάσαι καλῶς ἄρξαι παιδεύεσθω· καὶ μὴ ὑπερριπτέτω μὲν ἑαυτὸν τῷ πράγματι· εἰ δὲ καὶ θεῖτο, ἀποτειθήτω, εἰ οἷόν τε· ἄμεινον γὰρ· εἰδὲ μή, κἂν ὑπὸ τῶν νόμων βασιλευόμεθα ἀρχέτω.

226. Οὐρανίῳ Δρακόντι. σκς'

Τί εἰς πολλὰς καταφεύγεις, ἐξὸν εἰς ἑνά; τί πολλὰς κολακεύεις, παρὸν ἕνα ἀντιβολεῖν; τί δὴ ἀθενεῖς ὑπὸ συμμαχίαν καλεῖς, δέον ὑπὸ τὴν ἀήττητον δεξιὰν καταφυγεῖν, καὶ παντὸς ἀπηλλάχθαι πειρασμοῦ; πειρασμὸς γάρ ἐστιν, ὃ τὸ πειπεσεῖν πειρασμῷ, ὡς ἠγῆ, ἀλλὰ τὸ ἡττηθῆναι αὐτῷ· ὅτι δὲ τοῦτο, εἰ δοκεῖ πολλοῖς ἄπιστον εἶναι, ἀληθές ἐστιν, ὀλίγα ἐκ τῶν ἱερῶν μεταχαρισάμενος γραφῶν δῆλον ποιήσω. τὸ μὲν οὖν πρὸς Παῦλον ῥηθὲν· β' Τιμ. β'. ἃ οὐδεὶς στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ. ἐπειδήπερ ἔνιοι δοκοῦσι μόνους τοὺς τῆς ἀρετῆς αἰνίττεσθαι πόνους, πρὸς ἐκείνους, ἐφ' ἑτέραν ἰοῦσαν ἥξω ῥῆσιν. εἶπεν ὁ ἀνθρειότατος Ἰώβ· πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος Ἰωβ ζ'. α'. ἀνθρώπῳ ἐπὶ τῆς γῆς. εἰ τοίνυν αὐτὸς ὁ βίος πειρατήριόν ἐστι, πῶς οἷόν τε τὸν τῷ πειρασμῷ ὄντα πειρασμῷ μὴ πειπεσεῖν; τὸ γὰρ πρὸς τῆς ἀληθείας λεχθὲν· προσεύχεσθε μὴ εἰσελθεῖν εἰς Ματθ. κς'. πειρασμόν· πιθανὸν ἐστι· προσεύχεσθε, ἵνα μὴ μά'. ἡττηθῆτε τῷ πειρασμῷ. ὃ γὰρ εἶπεν, μὴ ἐμπεσεῖν· ἀλλὰ μὴ εἰσελθεῖν, τουτέστι μὴ καταπο- † ἴσως, θῆναι ὑπ' αὐτό. μὴ ἐμπεσεῖν μοι γάρ, ἐχ' οἱονδήποτε, ἐμπεσόντα. σὲ † ἀνθρίσασθαι καὶ στεφα- ἀγωνί- σάσθαι. νωθῆ-

νῶν ἀπαίζομαι καὶ φιλῶ, τὴν καὶ στεφανοῦμαι βδελύττομαι καὶ μισῶ.

224. Ὑπατίῳ πολιτευομένῳ. σκδ'

Ἐπειδὴ χαλεπὸν, τοῦτ' ἔστι δύσκολον, τὸ εἰς ἔρωτα χρημάτων ἐμπεσόντα ἀνανεῦσαι (δυσδιόρθωτον γὰρ, ἵνα μὴ εἴπω ἀδιόρθωτον, ὁ τοιοῦτον γίνεται) πάντα χρὴ πρᾶττειν, ὡς τὸ μὴ ἁλῶναι τῷ δεινῷ. εὐκολώτερον γὰρ μὴ ἁλῶναι, ἢ ἁλόντα ἀνακτήσασθαι ἑαυτόν.

225. Παλλαδίῳ Δρακόντῳ. σκέ

† ἴσως καθ' ἃς. Εἰ οὖν ὑπηκόους τοὺς νόμων, † καθ' οὓς πολιτεύονται, ἀνηκόους εἶναι χρὴ, πολλῷ μᾶλλον οὐκ ἄρχειν λαχόντας· πῶς γὰρ ἂν τοῖς ἀρχομένοις Δρακοντίοις, ἢ τὸ δίκαιον ἐκ τοῦ ἀδίκου Δρακοντίοιεν οἱ μηδὲ ὅπως χρὴ ἄρχειν ἐπισταμένοις; οὕσι δὲ ἐν τούτων ἀπείροις ὄντες, καὶ οὐδὲ καλῶς ἄρχεσθαι μεμαθηκότες (καὶ τοῦτο γὰρ οὐ μικρὸν) ἄρχειν ἐπεχείρησαν, ταυτὸν ποιοῦντες τοῖς ἀπείροις ὡμῷ ὠῷ ἡνιοχεῖν, ὑπιδεῖναι ἢ τοῖς δίφροις πολεμήσουσι, καὶ ἑαυτοὺς καὶ οὓς ἵππους ποσαπολέσουσιν· ἢ τοῖς ἀπροθαλάττοις μὲν, εἰς τοσοῦτον ἢ μανίαν ἐξοκείλασιν, ὡς καὶ μυριάγωγον ὁλκάδα εἰακίσαι ὑπιχειρῆσαι, μεθ' ἧς εἰς τὸ βυθὸν τοῦ θαλάττης ἐχώρησαν. ὁ τοίνυν τῆς σωτηρίας ἑαυτῷ ἀντιποιούμενον, μᾶλλον μὲν εἰς τοὺς τῶν ἀρχομένων ἑαυτὸν καταβαλέτω πλοῦτον· εἰδὲ ἄτοπον ἀρχῆς ἔρως αὖτῳ ὑπιπαίη, ἐξελαυνέτω τὸν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἢ μᾶλλον καλῶς ἄρχεσθαι τὸ δύνασθαι

φλῶ, ὡς μηδὲν ἕτερον ἑτέρου διαφέρειν· ὧν ὁ μὲν πλουτείτω, ὁ δὲ πωχευέτω· ὁ μὲν ὑμάσθω, ὁ δὲ ὑβριζέσθω· ὁ μὲν ἀρχέτω, ὁ δὲ κολαζέσθω. ἆρα ἀπελθόντες ἐκεῖ τοῦ αὐτῶν δώσουσι δίκην; οὐκ ἔγωγε οἶμαι· καί τοι ἴσως γε αὐτὸς ἔφημεν εἶναι κρεῖττον τοῦ κακίας λόγον· ἀλλ' ἡ δεῦρο ἐνταῦθα βίᾳ κατάστασις τὴν ἰσότητα τῆς κακίας ἄνισον εἰς τὸ τῆς ἀναστάσεως ἀποφαίνει καιρὸν, ἐν ᾧ τῆς δίκης τὸ δίκαιον περιοψομένης, ἀλλὰ τῷ μὲν κάνθαρῷ κακεῖ τὴν ἡμέραν συμμετρησομένης, τῷ δὲ ἐκεῖ ἀνθρώπου τὴν κόλασιν ψηφισμένης. δίκαιον γὰρ τὰ αὐτὰ μὲν δεδρακότα, μὴ τὰ αὐτὰ δὲ πεπονθότα, μείζονα δοῦναι δίκην.

223. Ἀνακρίζοφιστῇ. σκγ'

Οἶδα ὅτι σοφά τινων μὲν ἀπεσημήναμεν, σοφά τινων δὲ ὑπερβολῇ κεχρῆσθαι νομισθήσομαι· πλὴν ἀλλ' ἐπειδήπερ οἶδά μου τὸ τρόπον· ἄλλο γὰρ ἴσως οὐκ ἂν εἶπον· οἶδα γὰρ πολλοὺς ἐκ τοῦ καθ' ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἐφ' ἑτέρων φέροντας ψήφους· φημὶ, ὅτι ἀσμενέστερον ἀρετὴν ἀσκῶν ἐνταῦθα πάσχω κακῶς, ἢ κακίαν μετιὼν σεφανῦμαι. ἵνα γὰρ σαρῶ τὸ σέφανον τῇ ἀρετῇ ἐκεῖσε ὑπερεπαίνεται, καὶ τὴν κόλασιν τῇ κακίᾳ ἐπιμαθεῖσαν, αὐτὴ ἡ ἀρετὴ σέφανος εἶναί μοι δοκεῖ, ἡ κακία κόλασις. καὶ οὐκ ἂν ἐλοίμην, εἰ τὴν μὲν ἀρετὴν ὑβρίζοιεν τινες, τὴν δὲ κακίαν σεφανοῖεν, τοὺς μὲν ἀποφοιτῆσαι, τοὺς δὲ ἀντιλαβέσθαι· ἀλλὰ τὴν μὲν καὶ ὑβριζομένην

222. Τῷ αὐτῷ. σκϚ

Ὅπερ πεῴλω ωβεῖ τ̃ ἁμαρτημάτων ἔφλω, τὸ ρνδν ωβεῖ τ̃ κατορθωμάτων ἐρῶ ὅτι μικρὰ καὶ δ' τελῆ κατορθώσας, εἰ ἀπολαύσ τινὰς χρης ἐν ταῦθα, ἀφέξει τ̃ μισθὸν· εἰδὲ μεγάλα καὶ ὑπερφυῆ καὶ ἀξιοθαύμαστα, κἀκεῖσε ἀπολείψεται μετρίως μὴ εἰ κἀνταῦθα ἀπείληφε. τὸ γὰρ ἐνταῦθα λαβεῖν ὑποπέμνεται μισθὸς μέρος ὁ μικρὸν ὑπερβαλλόντως ᾖ, εἰμὴ ἀπείληφεν. καὶ εἰδέναι, δι' ὧν ὑποδείγματος σαφηνίσω τὸ λεγόμενον. ἔσωσαν ὑποθέσεως χάριν δύο δίκαιοι, ἄκροι τ̃ ἀρετῆ· ἀλλ' ὁ μὴ ἐνταῦθα πλουτείτω, ὁ ᾖ πενέσθω· ὁ μὴ δοξαζέσθω, ὁ ᾖ ὑβριζέσθω· ὁ μὲν ὑπὸ πάντων ἐπαινείσθω, ὁ ᾖ κωμῳδείσθω. ἆρα ἀπελθόντες ἐκεῖ τ̃ ἴσον λήψονται στέφανον; ἔφημι ἔγωγε. καί τοι ἴσως γε ἑαυτὸς ἔφαμεν εἶναι κατὰ τ̃ τ̃ ἀρετῆς λόγον. ἀλλ' ἡ μ̃ ἐνταῦθα βίᾳ ἀνωμαλία τ̃ ἰσότητα τ̃ ἀρετῆς εἰς τὸ ἄνισον καταχήσει· ὁ μ̃ ἀδεκάστως κρτ̃ ἄδικον ψηφισμένος, ἀλλὰ τῷ μὴ κἀνταῦθα κἀκεῖ τ̃ μισθὸν συμμετρησομένος, τῷ ᾖ ἄκρατον τ̃ εὐφροσύνῃ βεβαιώσοντι. δίκαιον γὰρ τοσοῦτα μὴ κατορθώσαντα, μὴ τ̃ αὐτῶν δὲ ἀπολαύσαντα, μείζονι καὶ λαμπροτέρῳ κοσμηθῆναι στεφάνῳ. ὁ μόνον ᾖ ὅτι τ̃ κατορθωμάτων, ὦ μακάριε, ἀλλὰ καὶ ὅτι τ̃ ἁμαρτημάτων τὸ αὐτὸ ἀκηλαθεῖ. ἔσωσαν γὰρ, εἰ δοκεῖ, δύο ἁμαρτωλοὶ, εἰς αὐτὼν τ̃ κακίας φθάσαντες τὼν κορυφλω,

μὴ εἰ καὶ ταῦθά τι πάθοιμι, βαρύτερον ἢ εἰ ἀπαθεῖς ἀπέλθοιμι. ἀλλ' ἵνα μὴ λέγειν ἔχοις, ὡς αὐτὴ ἀποφασίς ἐστι καὶ οὐκ ἀπόδειξις, διὰ μαρτυρῶν ἀξιόχρεων βαδιεῖται ὁ λόγος. ὥστε ἂν τὰ ἐνταῦθα ἀποτριβομένων τὰ παίσματα, μάρτυς ὁ Παῦλος, λέγων ὥστε τὰ ἀναξίως τὰ μυστηρίων μετειληφότων· διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄῤῥωστοι, καὶ κοιμῶνται ἱκανοί· εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα· κρινόμενοι δὲ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. καὶ τὸ εἰρημένον ἢ ὥστε τὰ ἀποτηγανιζόμενον πολύσιον, ἑαυτῆς ἐστὶ τὰ ἐννοίας· ὅτι ἀπέλαβες τὰ ἀγαθά σου ἐν τῇ ζωῇ σου· ὁμοίως ἢ καὶ Λάζαρος τὰ κακὰ· τανῦν, εἰ πέπρακταί σοί τι χρηστὸν, τοῦτ' ἀπείληφας, τρυφήσας καὶ μηδεμιᾶς πραθεὶς μεταβολῆς. εἰδὲ καὶ κἀκείνῳ πεπλημμέληται, τοῦτ' ἀπείληφεν ἐν τῇ ἀποδημίᾳ πενία δεδαπανημένος· ὥστε ἢ τὰ καὶ ταῦθα δεδωκότων, δίκαιον καὶ κεῖ δοθέντων, αὐτὸς ὁ κριτὴς ἐν εὐαγγελίοις ἀπεφήνατο· ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόῤῥων, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ· καί τοι καὶ ταῦθα δεδώκασι δίκαιοι καὶ Σοδομῖται καὶ Ἰουδαῖοι, οἱ μὲν πυκνὰ δαπανηθέντες, οἱ ἢ πολέμῳ καὶ λιμῷ παραδοθέντες, καὶ εἰς ποσοῦτον ἀπορίαν καταστάντες, ὡς καὶ τῶν οἰκείων γλύσασθαι παίδων· πάντως γὰρ ὑπὸ ὀδόντας ἐλθεῖν ἡ ἀνάγκη ἐξεβιάσατο. Αμ. 1. 16. Ματ. 1. 16. Λυκ. 15. κέ. Α. Κορ. 11'.

μαζε αὐτῆς τ̃ μακροθυμίαν, τὼ νῦν μὴ εἰς μετάνοιαν αὐτὸς καλῶσιν, καὶ τ̃ ἀπολογίαν ἀποτεμνομένω, μικρὸν ὕστερον ἢ ἐνταῦθα ἢ ἐκεῖ κολάσῃ βροδροτάτῃ αὐτὸς μεταδυσομένω. εἰ μὴ γὰρ οἱ πρὸ τ̃ κατακλυσμὸ ἃ μὴ θέμις δράσαντες, ἢ ἐν Σοδόμοις ἀτερέγλα παίσαντες, ἢ οἱ κατὰ τ̃ ἐσχάτου ἀπολυθήσαντες Ἰουδαῖοι ἀπιμώρητοι διέφυγον, διαφθύξονται καὶ ἕτοι; εἰ δὲ ἐκείνων ἐνταῦθα οἱ μὲν κατεκλύσθησαν, οἱ δὲ πυρὸς, οἱ δὲ πολέμου ἔργον γεγένηται, ὡς πάσας καὶ τὰς ἔμπροσθεν καὶ τὰς μετὰ ταῦτα ἀποκρύψαι τραγῳδίας· κἀκεῖσε δὲ τὰς ἐσχάτας πείσονται διμωρίας· διὰ τὸ αἰτίαν ὀλιγωρεῖς, ὡς ἀπιμωρήτων τούτων ὄντων; ὅτι γὰρ κἀκεῖ δώσουσι δίκην, δῆλον ἐκ τ̃ τὴν ἀλήθειαν εἰρηκέναι· ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων, ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ, τῇ διωξάσῃ δηλονότι τὸν τ̃ ἀληθείας κήρυκας. τοῦτο δὲ εἶπεν, ὡς ἐκείνων μὲν ἀρχαλεωτέραν δίκην ὑποσόντων δίκην, Σοδομιτῶν δὲ ἡμερωτέραν, ἀ μόνον διὰ τὸ κἀνταῦθα δεδωκέναι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τὸν μὲν κατὰ τ̃ φύσεως πεπαρωκέναι, τὸν δὲ κατὰ τ̃ θεσπότου τ̃ φύσεως λελυθηκέναι.

Ματθ. ι'. ιε. ϛιά'. κδ'. Λουκ. ι'. ιϐ'. ϛιζ'. κθ'.

221. Τῷ αὐτῷ. σκά

Ἴσθι, ὦ ἀγαθὲ, ὅτι εἰ οἷσὲ καὶ φορητὰ καὶ δύσιατα πλαίσιμα, καὶ παθοιμέν τι ἐνταῦθα δεινὸν, ἀποτρεσόμεθα τὰ πλαίσματα· εἰδὲ ἀπάνθρωπα καὶ δεινὰ, κἀκεῖσε διμωρηθησόμεθα, κἀφότερον μὲν

τῷ μάλιστα πάντων ἀπιστεῖσθαι, ὅτι δ' μὲν ὠφελιμώτατός ἐστι τὸ εἰπεῖν τὰ βέλτιστα, δ' ἧττον συμβαλλόμενος τὸ πειθῆναι. ὁ μὲν γὰρ δ' λέγειν, ὁ δὲ δ' πράττειν κύριός ἐστι· τί παρεὶς † συγγινώσκειν, † ἴσως σὲ ἔτι ἀποδέξασθαι μὴ βέλτιον, † αὐτὰ τ' τότε αὐτὸ καταμέρος θ' κατορθώσαντα; εἰδὲ μηδὲ ἅτ' ἂν καταδεχῇ, ὥρα σε καὶ τ' ἄῤῥητον σοφίαν αἰτιάσασθαι, τ' μήτε σὺν ἀποστήσαντας Ἰουδαίους, μήτε τ' πεῖσαντας. τοσοῦτον γὰρ ἀπέχουσι δ' πειθῆναι, ὅτι ὁ μὲν πεῖσαι δύναται, οἱ δ' ἐσώσαντο. εἰδὲ καὶ μὴ πείσουσι καὶ σώσουσι, ὠφελοῦσι πάντων ἀνακηρύττοντες· ἀπὸ γὰρ τ' προαιρέσεως, οὐκ ἀπὸ τ' ἐκβάσεως τὰ πράγματα κρίνεται· τί αἰτιᾷ τ' τοσοῦτα πεπονηκότα, καὶ μὴ δυνηθέντα πεῖσαι Μαρκιανόν τε καὶ Ζώσιμον, καὶ Μάρωνα, καὶ Εὐσέβιον ἀποκλεῖσαι κακίας; τοσοῦτον γὰρ ἀπέχω δ' ἐρυθριᾶν ἐπὶ τούτῳ· καί τι ἐρυθριᾶν πάντως μᾶλλον, ὡς γε ἐμαυτὸν, † ἐν οἷς τὸ ἐρυθριᾶν καλὸν, † ἴσως λείπ', ἵν' ἦ, ὡς ἐπισάμβω θ' ὅτι καὶ σεμνυνόμεθα ἐπὶ τῷ κἂν ὀκ μέρος γῆς δεσποτικῆς πάθεσι κεκοινωνηκέναι. γε ἐμαυτὸν πείθω.

220. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. σκ

Εἰ μηδὲν μήτ' ἀκολασίας ἔργον ἄπρακτον, μήτε λόγον αἰσχρὸν ἄῤῥητον, ὡς φῂς, ὠφελιμώτατοι τε Ζώσιμός τε καὶ Μάρων, ἔτι καὶ κατὰ τ' ἀρίστων ἐπιφύονται, ἃ μήτε λόγῳ ῥητὰ, μήτε ἔργῳ φορητὰ καὶ φεύγοντες καὶ πάσχοντες· μὴ τ' θείας δίκης ἀμέλειαν καταψηφίσῃ, ἀλλὰ θαυμάζε

φέρονται τ καιρῶν· οἱ μὲν τ ἡκριβωμένων ὥτως ἐσχάζονται, τοῖς ἢ ἀρκεῖ τὰ μειράκια σεῖσαι· καὶ οἱ μὲν ἀμείνονες εἰς τὸ σοφὸν μίξ χρείαν, οἱ ἢ ἐν ὠφελαδείγμασιν εἰσὶ πλήσιοι· οἱ μὲν εἶκτον ἐμβαλεῖν δεινοί, οἱ ἢ θυμόν· τ μὲν τὸ βραδὺ λυπηρὸν, τ ἢ τὸ ταχὺ περπνὸν· οἱ μὲν ὕπνον ἐμποιῶσι, μιᾶ καὶ ταχρώμενοι ἰδέᾳ, οἱ ἢ καὶ ἀφαιρῶσι τ μεταβολαῖς. χρὴ τοίνυν τ βασανίσαι συγγράμματα δεινὸν, πάσης καὶ χάριτος καὶ ἀπειθείας ὄντα κρεῖττονα, ἑκάστου συγγραφέως καὶ τὴν κακίαν καὶ τ ἀρετὴν εἰδέναι· καὶ τῇ μὲν ψηφίσασθαι, τῇ ἢ μέμψασθαι.

218. Ἀφθονίῳ. σιή.

Καὶ ἡ παρθενία, ὦ βέλτιστε, καὶ ἡ παρεία τὰ μέτρα ἔνομα ἐξέβησαν, ἀλλ' οὐκ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς. ἡ μὲν γὰρ † ὑπερέπλη, ἡ ἢ παρέβη· καὶ ἡ μὲν τὰ κᾶφα καὶ ἀνωφερῆ, † καὶ τ ἐρανὸν πολῶντα, ἡ δὲ τὰ κατωφερῆ καὶ βαρέα ζώματα ἐμιμήσατο· ἡ μὲν διώκει τὰ μεταβολῆς κρείττονα, ἡ ἢ σκέτνα, ὧν ἡ μεταβολὴ συμφυὴς, καὶ ἡ κόλασις σώτερος. ὁ ἢ τίμιος χαμαὶ τῶν ἑκατέρων μέσος τυγχάνων, τ μὲν ἐστι κατώτερος πολλῷ, τ ἢ ἀνώτερος πλέον, ἢ ὅσον αὐτὸς τ παρθενίας ἐστὶ ταπεινότερος. διὸ καὶ τ μὲν σεφανωμένης, τ ἢ καταχρυσωμένης, ἴσος σύμμετρον ἔχει τὸ ἐγκώμιον.

ἴσ. ὑπερέβη ἡ ὑπερεκπίπτει. † ἴσως καὶ ἀεὶ τὸν.

219. Θεοδώρῳ Δρακόντι. σιθ'

Εἰ λόγως ἔφασκον ἔχειν πάσης κακίας ἀναιρετικὸς, εἰκότως ἂν εἶχον ἀλαζονείας αἰτίαν· εἰδὲ τὸ

215. Δανιὴλ πρεσβυτέρῳ. σιέ

Μή σε, ὦ μακάριε, † τ ἐις τὴν ἀρετὴν ὁρόμον τὸ τ μιαρὸν καὶ θεομισῆ, ὡς γέγραφας, Ζώσιμον ἱεραῖσθαι τολμᾶν· ἀλλ' αὐτὸ τοῦτό σε μᾶλλον ῥωννύτω εἰς τὸ πιστεύειν, πάντως εἶναι κρίσιν, ἐν ᾗ ἑκάστῳ τὸ πρόσφορον ἀπονεμηθήσεται. εἰ γὰρ πάντες ἐνταῦθα ἀπελάμβανον τὰ προσήκοντα, οἱ μὲν τὰς ἀμοιβὰς, οἱ δὲ τὰ πίχεια, πιστεῖς ἂν ἦν κρίσεως λόγος. ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ μὲν φαῦλοι διημερῶσι, πολλοὶ δὲ σπουδαῖοι παρδιημερεύσαντες, αὐτὸ τοῦτό τ θρύλλον ποιεῖ, ᾧ θρυλλεῖ καὶ τ ζωαρχῆς ὀφείλει εἶναι ἀναιρετικὸν, ὅτι ἑκάστῳ τὸ πρέπον ἀποδοθήσεται. ἀγαθὸν ἂν οἶκαι ὢν ὁ θεὸς ταῦτα πιστεύειν γε μόνα, εἰ μὴ ἔμελλε καὶ λόγων καὶ πράξεων καὶ ἐννοιῶν μὴ ζητεῖν ἀπαιτεῖν εὐθυίας· ἢ τοῖς μὲν ἡμᾶς, τοῖς δὲ ἡμερίας ὁρίζειν.

† ἴσως λίπε κωλυέτω, ἢ λάθε κἀπέτω, ἢ πιστεύσῃ.

216. Στρατηγίῳ μονάζοντι. σις

Ἤδη με σοὶ θεῷ δὴ εἰρήθω· προσδόκησον ἐν τῷ μοναστηρίῳ ἥξω γὰρ τ σοὶ πρό γε πάντων εὐσέβειαν, καὶ τ λάθε πάντα θαυμάσιον Θεοδόσιον, λάθε μακρὸν φίλον ὄντα, καὶ σφόδρα ἡμῖν τετιμημένον, πιστεύσομεν.

217. Ἀρποκρατίωνι Σοφιστῇ. σιζ

Τῶν συγγραφέων οἱ μὲν αἰσχρὸν ἡγοῦνται μὴ σαφῆς εἶναι, οἱ δὲ ἐν τῇ ἀσαφείᾳ τίθενται τὸν ἰσχυρὸν· καὶ οἱ μὲν ἡμῶσι τὸ μέτριον, οἱ δὲ ἔξω

συζῶντι, εἰ λυπεῖν αὐτὸν εἰς δικαστήριον· καταξίωσον, θᾶττον μὲν κωλῦσαι τὸν ἀδικῆσαι. χαρᾶς γὰρ αὐτῷ τὴν εἰς τὴν ἀγροικίαν πέμψαι, τὸν φίλης γεωργίας τὴν ἀντίδοσιν ἀπασάμενον.

213. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σιγ'

Οὐ τῇ φράσει χρὴ ᾧ βέλτιστε καταγινώσκειν σου ἀκριβολόγος, ἀλλὰ τῇ πράξει χειρὸς σου θεωμένους· ὁ τρόπος γάρ ἐστι τοῦ πείθοντος ὁ αἰδέσιμος, οὐχ' ὁ λόγος. ὁ μὲν γὰρ δυσωπεῖ, ὁ δὲ ἐνοχλεῖ. τί τοίνυν βέλομαι εἰπεῖν, φράσω· ἀνήρ τις τὴν ἀρετὴν κεκοσμημένος, πολλοὺς ἔρρεικε σε, πολλὰ μὲν φράζων, ἐν δὲ θαυμάζων· ὡς κηλὶς ὢν τῆς ἐκκλησίας, ἀκηλίδωτον βίον ἐν τῇ δυσχαῖς λαοῖν αἰσιοῖς. εἰ μὲν γὰρ τὰ παρ' ἑαυτοῦ φησιν εἰσφέρῃ, αἰτείτω· εἰδὲ καὶ ἄλλως μιᾶναι ἐκ τῶν αἰσχίστων αὐτὸ πράξεων οἷός τε εἶσι, δι' ὧν αἰτίαν τοῦτο δύχεται λαβεῖν, ὃ ἔχειν θέλῃ; ἐγὼ μὲν ἂν ἠριθμούμην ἀκμὰς, εἰ πρόσεχον εἰς γλῶ, εἰ δὲ ἀμᾶρα τὸ σῶμα ἴσχυον· εἰ δὲ παρόντες κρότοις ἐκεῖνον ἐσεφάνων λαμπεοῖς, ἐν μέσῳ αἰτιώμενοι, τὸ μὴ δεδωκέναι τῆς ἐπαξίως τῆς σῆς ἀπαιδευσίας φράσαι. αὐτὸς ἂν ζητήσῃ, ὅπως ταύτην ἀποτρίψῃ τὴν κωμῳδίαν.

214. Παύλῳ πρεσβυτέρῳ. σιδ'

Μὴ σοὶ μικρῶν καὶ φαύλων, ἀλλὰ σοὶ ὧν λέγειν ἄξιον τοῖς ἐντυγχάνουσι φράζε. φλυαρεῖν γάρ σε νομίζοντες πολλοὶ, καταφρονοῦσι ταχέως, εἰ αἰτοῦντα ῥᾳδίως, εἰ πείθοντα ὀξέως.

Δα-

τῆς ἀδραπληξίας. εἰπὲ πρὸς ἑαυτόν· εἰ ὁ τὰ οἰκεῖα εἰς ἐλεημοσύνην μὴ προϊέμενος, εἰς τὸ πορφυρὸν πέμπεται καὶ πυρὸς, ἀφόρητα βασανισθήσεται, ὁ δὲ τὰ τῶν πενήτων ἰδιοποιούμενος, τί πείσεται; εἰ ὁ τὰ ἑαυτοῦ μὴ διδοὺς δικαίως συγγνωσθήσεται, ὁ καὶ τὰ διδόμενα ἀπὸ συλῶν πρὸς χορηγίαν; εἰ μὴ γὰρ ἐπὶ πενίας ἀναγκαζόμενος τὴν καινὴν ταύτην λῃστείαν, μᾶλλον δὲ πυμβωρυχίας χεῖρα κακουργίαν ἐπενόησας, ἣν ἄν σοι δίκην ἀναισχύντου ἀπολογίας. ἐπειδὴ δὲ τυφλῶν καὶ χωλῶν, τὰς ἀλλοτρίας συμφορὰς δεῖν ἐπιθεραπεύειν, ἐπιτρέπεις, ποία σοι λελείψεται ἀπολογία; τίς ἔλεος; ποία συγγνώμη; ταῦτα δάκρυσι χεόδην κεράσας τὸ μέλαν, ἀπέσειλα. ταχά πως σαυτὸν μὲν γνοίης, σὺν δὲ πένητας ἀδικῶν ἀποσαίης, τὸν δὲ κριτὴν ἐξιλάσαιο, ἡμᾶς τε ἐπὶ τῇ σαυτοῦ μετανοίᾳ σοφροσύνῃ ἐμπλήσας.

211. Θεοδοσίῳ πρεσβυτέρῳ. σιά.

Ἀνὴρ διαφερόντως τῇ θειοτάτῃ θρησκείᾳ ἀνακείμενος, καὶ τοῖς τὰ αὐτὰ αὐτῷ μετιοῦσι συντυχεῖν πρὸ πολλοῦ ποιούμενος, κἀκεῖσε ἀφῖκται. ξεναγὸς τοίνυν ἀγαθὸς αὐτῷ γενοῦ· ἵνα σέ τε καὶ τὰς ἄλλας τοῦ ἀρετῆς θεασάμενος εἰκόνας, ἐμπλήσῃ τὸν οἰκεῖον ἔρωτα.

212 Ἀυσονίῳ ὑπορήκτορι. σιϚ

Ἐπειδή ἀνήρ τις ἀγοραῖος, πράγματα βαλόμενος διδάσκειν ἀνθρώπῳ ἀπραγμοσύνῃ

207. Τῷ αὐτῷ. σζ

Ὥσπερ ἡ ἀπέχθεια δύναται δεκτὴν ποιῆσαι τὴν τῶν ἐχθρῶν ἐργάζεσθαι λοιδορίαν, οὕτως ἡ φιλία διακρίσεσθαι ταύτην καὶ ἀνατίζει.

208. Ὡρίωνι. σή

Ἡθέλων ὑπερφυῶς, μαθών σε τὴν ἀρίστην μεταβολὴν καὶ πεσόντα, ὡς ἀποτρίψηται μὲν ὡς τάχιστα τὴν ἀδοξίαν, τὸ ἐκ τῆς κακίας πεφυκὸς αἶσχος ἀναλήψῃ δὲ τὸ τῆς ἀρετῆς κόσμον, καὶ κλέος ἀοίδιμον ἕξεις, ἐνταῦθα μὲν πάντων ἀνακηρυττόμενος, ἐκεῖσε δὲ καὶ τῶν στεφανούμενος.

209. Πέτρῳ σχολαστικῷ. σθ

Ἐγὼ δὲ καταψηφίσομαι ὅτε καταφανὴς ἔσομαι ἀνδρὸς, ὃς μήτε ἀκροατὴς ἐγενόμην, μήτε δικαστὴς· εἰ δὲ κρινόμενος ἁλοίην, τὸ τίνι καὶ τρόπῳ ἐξεπιστήσεται ψῆφος.

210. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. σι

Εἰ δὲ βάλει θεραπεύειν τι, καὶ ἐπιτείνεις τὰ πεπονθότα τὰ τραύματα τοῖς μαχομένοις τῷ δυσνεμετητῷ καὶ δυσμάχῳ τῆς πανοχείας θηρίῳ χαλεπώτερον κατασκευάζεις τὸν ἀγῶνα, τὸ δὲ καὶ τῶν ἐλεημόνων αὐτοῖς εἰς τροφὴν παρεχόμενον ἔρανον ζημιούμενος; τί δὲ οὐ πλείστων κερδῶν τὴν ἀκόρεστον σαυτοῦ ἐμπιπλῶν γαστέρα, νομίζεις ἀπολαύειν; διάβλεψον μικρὸν ἀνενεγκὼν ἐκ τοιαύτης

204. Αὐσονίῳ. σδ'

Ἡ μὲν ἀμφισβήτησις † κρίσις ἀναρτάσθω· ἡ δὲ κρίσις σοῦ ἐλέγχως βασανιζέτω· ἡ δὲ βάσανος τὸ δέον ὁριζέτω· ὁ δὲ ὅρος γεγράφθω· τὰ δὲ γεγραμμένα κυρούσθω· τὰ δὲ κυρωθέντα βεβαιούσθω τοῖς ἔργοις· πᾶσά τε ἀμιμαχία σιχέσθω, καὶ φιλία χορδύετω· ἧς ἴσον ὄδεν· καὶ εἰς ἀρετῆς, καὶ δοκιμήσεως, καὶ εἰς σωφροσύνης λόγον. † κρίσις δὲ ἐλέγχως.

205. Φιλητείῳ. σέ'

Ἔμελλες ἄρα, ἢ φιλίας, ἢ δ' ἔτερῶσθαι τῶν φιλίας ἐπώνυμος ὢν καὶ ἄλλως εἰς τοὐτὶν † σκαίνειν. ἰδὲ γὰρ καὶ ἡμᾶς πόρρω τυγχάνοντας, καὶ μηδεπώποτε σωτετυχηκότας διὰ γραμμάτων, εἰς τὸν σωτὸν ἀγάπλω ἐξεβάκχευσας καὶ ποσῶτον κατέτερωσας, ὡς μηδὲ ποὸς τὸ ἀκαρὲς δυνάσθαι ἀμνημονεῖν. † ἴσως ἐμβάλλειν.

206. Διδύμῳ σχολαστικῷ. σς'

Τὸν πρεσβύτατον σὺν τῶν παίδων ποὸς τὸν νεώτατον διαφέρεσθαι λίνες φασὶ· καὶ σὲ μὲν εἰδέναι, ποὸς ποιεῖσθαι δὲ μὴ εἰδέναι. δαῖμον τοίνυν ἀποθέμενον τὸν ἐκεῖσε ἄγνοιαν, πειράθητι αὐτὰς εἰς φιλίαν συναλλάξαι, μή ποτέ τι ἀνήκεστον πεχθεὶν κακὸν. ἃ γὰρ μὴ χρηστὸν ἡ φιλονεικία ὠδίνει· ἵν' ὥσπερ δ' εἶναι μετὰ τῶν φρόνοιαν αὐτοῖς κατέσης αἴτιος, ὕτω καὶ τοῦ δ' εἶναι κατασαίης.

Ἴσως πόπεσε. al. τῶν.

τῶν ἐσκόπει. † πότερόν ποτε νομίσαντες ἱκανῶς ἤδη ἀνθρώπινα εἰδέναι, ἔρχονθ' ὅτι † τὰ τοιαῦτα φροντίζειν· ἢ τὰ μὲν ἀνθρώπινα παρέντες, τὰ δαιμόνια ἦ ζηπεῖντες, ἡγεῖτο τὰ πρακτέα πράττειν· ἐθαύμαζε ἦ; εἰ μὴ φανερόν ἐστιν αὐτοῖς, ὅτι ζῶα ἀ δίωατον ἀνθρώποις ὁρᾶν. ἐπεὶ καὶ σὺν μέγιστον φρονοῦντας ὅτι τῷ ταῦτα λέγειν, ἀ τὰ αὐτὰ δοξάζειν ἀλλήλοις, ἀλλὰ τοῖς μαινομένοις ὁμοίως διακεῖσθαι πρὸς ἀλλήλους. ταῦτα μὲν ὃν Ξενοφῶν ἔγραψεν· καὶ Πλάτων δὲ ὁ τ' ἄλλων ἁπάντων ἐλλογιμώτερος, καὶ μάλιστα πάντων τ' Σωκράτους ἀκροατὴς γεγονώς, τὰ αὐτὰ τῷ Ξενοφῶντι διὰ πάντων ἑαυτὸν ἐδόκει τ' διαλόγων κατασκεύασεν. εἰ τοίνυν κἀκεῖνος, μᾶλλον δὲ κἀκεῖνοι καὶ ἐπετήδευον καὶ ἔλεγον, καὶ ἔγραφον, † τὴν πρακτικὴν ἀσκεῖν· αὕτη γάρ, ὡς καὶ τῷ Πλάτωνι δοκεῖ, καλλίστη ἐστὶν ὁδὸς, ὅτι τ' δικαίαν ἄγουσι, καὶ εἰς πλατεῖαν εὐρυχωρίαν τελευτῶσι.

† ἴσως τ' πρακτικὴν τούτων ἄσκει.

203. Καισαρῶ. σγ'

Οὐ ταὐτὸν τὸ ἀβλὸν, καὶ τὸ ἀβλαβὲς· τὸ μὲν γὰρ τὸ ἀπρόσκοπον, τὸ δὲ τὸ ἀκίνδυνον μηνύει· καὶ τὸ μὲν εἰς τὸ πράττειν, τὸ δ' εἰς τὸ πάσχειν βλέπει. τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἄσκεπτος πρᾶξις, τὸ δ' κατεπαγκασμένον πάθος.

Λύσο-

ξυνηχμῶν. τί δ' ἂν ποιητέον; σιωπητέον, καὶ ὀδὲν
λεκτέον; ἀλλ' ἀπικίνδυνον. ἀλλὰ ῥητέον; ἀλλ' οὐκ
εἰς ὠφέλειαν ὁ λόγ@ καὶ ἔργων ἀπόδειξιν, ἀλλ'
εἰς κρότον μόνον τελοῦτᾶ· ἀλλ' εἰ καὶ ἄτω ταῦτα
ἔχει, ἄμεινον ὡς οἴομαι εἰπόντα μὴ ἀκκωθῆναι, ἢ
μὴ εἰπόντα ἐγκληθῆναι· ἀφατι τὸ ἀρχαῖον μυ ὁ Λέκ ιθ'.
καπήλαλες ἀπὶ σοῦ τραπεζίτας, κἀγὼ ἐλθὼν κγ'.
ἐπήτησα ἂν αὐτὸ σὺν τῷ τόκῳ; λεγέτω τοιγαροῦν
ἕκαστος δυνάμ@, ἵνα τοὺς σοῦ ἀκούοντας ἢ τῷ κρι-
τῇ ὁ λόγ@.

202. Ὁ λυμποδώρῳ. σβ'

Ἀφέλμ@, ὦ σοφὲ, τ μεταρσιολεσχῶν, κ με-
τεωροσοφισῶν, & λεξιθήρων, τ σπλέον λόγων ἐχόν-
των μηδὲν, εἰς τ πρακτικὸν ἀρετὸν σωτὸν σύν-
εινον, τ μακαρίας ἀποφαίνεσθαι σοῦ ἐραστὰς·
ὀδὲ οἶει τ τ ἀρχαίων γνώμαις δίκαιον εἶναι μᾶλ-
λον ἀκολουθεῖν, σοῦ ἄλλως πέως παρεὶς, αὐτὸν τ
παρ' αὐτῶν ζοφώτατον ἁπάντων ἀνθρώπων κη-
υττόμενον, ἐγγνητὸν τ ἑμαυτ λόγων παρέξο-
μαι. τί δ' ἂν φησι Ξενοφῶν ωβὶ αὐτ; ὠδεὶς πώποτε
ωκράτης ὠδὲν ἀσεβὲς, ὠδὲν ἀνόσιον, ἅτε ωράτ-
ουτ@ εἶδεν, ἅτε λέγοντ@ ἤκουσεν· ἀ γὰρ ωβὶ
τ πάντων φύσεως, ἅπερ τ ἄλλων οἱ πολῖται διε-
λέγοντο, ζητῶν ὅπως ὁ καλούμ@ ὑπὸ τ σο-
φιστῶν κόσμ@ ἔχοι, κ πίσιν ἀνάγκαις ἕκαστα γίνε-
σθαι τ ἀρχαίων, ἀλλὰ καὶ σοῦ φροντίζοντας τοιαῦ-
τα, μωραίνοντας ἐπεδείκνυε. καὶ πρῶτον μετ' αὐ-
τῶν

200. Ὀφελίῳ σχολαστικῷ.

Λίαν ἄγαμαι τὴν παλαιὰν Λακεδαίμονα, κοσμεῖσθαι ἀπαγορεύσασαν τὴν σωφροσύνην τοῖς γυναικῶσι· ἑταίραις γὰρ πρέπειν τοῦτ' ἐνόμισε, καὶ πάγας καὶ δίκτυα ἁπλοῦν ἡρᾶτο ἀκολάστων νέων ἁπανθοῦσας· ἡ γὰρ κοσμία καὶ σώφρων εἶναι δοκοῦσα, εἰ τοῦτο δράσειε, τὴν οἰκείαν σκοτοβόλει νόσον. ἄπερ ἀποκρύπτουσα ἡ θεία γραφὴ σαφηνεῖ, μὴ χρυσῷ καὶ μαργαρίταις, ἢ ἐσθῆτι πολυτελεῖ, ἀλλ' ἔργοις ἀγαθοῖς κοσμεῖσθαι τὰς τὴν θεοσεβείαν ἐφιεμένας. εἰδὲ χρὴ καὶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καθ' ἑαυτὸ σκοπῆσαι, φημὶ· ὅτι ὅρμοι, καὶ ἀνγαὶ λίθων, καὶ ποικιλόρραπα καὶ τὴν δυσῳδέσι, καὶ τὴν ἄγαν ὡραίαις ἀντιπεράπτουσι· τὰς μὲν γὰρ ἐλέγχουσι; τὴν ἀπάγουσι· τὰς μὲν ἐλέγχουσι, κακίονας ἀποδεικνυμένας· τὴν ἀπάγουσιν. ἀφέλιμοι γὰρ ἂν αὐτῶν φεύσαι, ποιεῖ τὴν † κοσμίων ἀφαλέγοντας. α'. Τιμ. β'. † Ἴσως, κόσμων.

201. Ἐλαφίῳ ἀποσκόπῳ.

Δεινὸς λόγων ἔρως τὴν τὸν ἀνθρώπων ψυχὰς εἰς τοῦπιν τὸν καιρὸν ἐπεκώμασε· λόγων δὲ φημι, οὐ τὴν σωφρονίζειν, ἀλλὰ τὴν τέρπειν σοῦ ἀκούοντας δυναμένων· οὐ πολυμαθῶν, ἀλλὰ σοφιστικῶν· οὐκ ἀποσολικῶν, ἀλλὰ δημοσθενικῶν· οὐ σωφρητικῶν, ἀλλ' ἐριστικῶν· οὐ τὴν τὴν φυχὴν ὠφέλειαν δυναμένων, ἀλλὰ τὴν τὴν ἀκοὴν θέλγειν εἰωθότων· οὐ τὰ ἔμπνεῦσαι τοῦ τὴν πράξεων ἢ λέγοντα ζωντων, ἀλλὰ τὰ τὴν ὀγλωτίαν εἰς ἀκοὰς νεκρὰς ἐνηχε-

ρονόμοι τοῦ θεοῦ, συγκληρονόμοι ὄντες τοῦ Χριστοῦ. βαβαὶ τῆς ὑμῶν· πῶς ἄνω ἀνήγαγε σου καρδίαν κενοδοξίας ὄμβρος τις γὰρ καὶ τῶν Ἰουδαίων μικροπρέπειαν δείκνυσιν ὁ Ἀπόστολος, καὶ τῶν Χριστιανῶν μεγαλοπρέπειαν· ἵνα ποντικὸν θένει δίκαιοι ἀνεπήμφθησαν φυλάξαι· ἵνα μὴ τῆς ἀξίας ἐκπεσόντες, ἀργαλεώτερον κολασθῶμεν, ὡς μηδὲ τῇ τοσαύτῃ ὑμῶν βελτιωθέντες.

198. Ἀρποκρατίωνι ζοφιστῇ. ρϟη

Ὥσπερ ἄρτος ζωγράφου ἵππον γαῦρον καὶ ὑψαύχενα γράφων, μονονουχὶ ἔμπνουν αὐτὸν ποιῆσαι φιλοτιμούμενος, καὶ πρὸς τὴν φύσιν ἀμιλλώμενος, ἐμβάλλει μοι αὖθις μετὰ τοῦ καλινδεῖσθαι φρόνημα, ἴσως ἂν αὐτὸν ἐν αὐτῷ τῷ θέλειν ἐσχέναι· ἄτοπον καὶ ἡ σὴ παίδευσις. διὰ τοῦ λόγου σαφῶς ἡμῖν τὸ φρόνημα τῆς ἀνδρὸς ἐνεχάραξεν, ὡς αὐτὸν ἐκεῖνον ἐρᾶν σου ἀναγινώσκοντας μᾶλλον ἢ τὰ γράμματα.

199. Τῷ αὐτῷ. ρϟθ

Ὡς ἐδέξατο τοῦ τῆς καλοκἀγαθίας τὰ γράμματα ἐκεῖνος, ὃν ἐβάλομεν λέγειν (μὴ γὰρ εἴη γραφῆς καὶ μνήμης ἄξιος) ὀλέθριον μέν τι καὶ πεσηρὸς ἐπεσημήνατο· οἷον εἰώθει, εἴποτε ὀργῆς μεστωθείη· ἄθλιε ἢ ἤψατο φρικώδους, καὶ ἀποτελεσθείη ἂν ἴσως, εἰ μὴ αὐτὸς ἐγένετο † ἄθλος. γρ. ὕβλος.
τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς θεσμοῖς.

Ὀφε-

Η'σκι.α'. ε'. Δαυτ.λϐ'. ιη'. ιὸς ἐγέννησα Ϗ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν· ν θεὸν τ γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες· Φημὶ, ὅτι ἀ βρόμσω ὅλως ἐξ ὧν πεποίηκας μαρτυρι ἀπολελυμένῳ, ἀδὲ καθαρὰν τῷ ἰμιλῷ, ἀλλὰ κατηγορία συμπεπλεγμένῳ. ὥσε εἰμὴ κατηγ ρῆσαι αὐτῶν ἠθέλησεν, οὐκ ἂν ἰῷ φῆς ἰμιλῷ ἀνε κήρυξεν. εἰ μὴ ἔπταισαν, οὐκ ἂν ἔτυχον ἴσως προφητείας· ἀλλ' εἰς μείζονος κατηγορίας ὑπο θεσιν τ ἰμιλῷ τῇ μέμψει σωέζδυξε· καθαπτόμε νος γὰρ αὐτῶν ἐκκομπεῦσαι τῷ ἀναισθησία βελόμῳ, τῇ αἰτιάσα τῷ ἰμιλῷ παρέπλεξε μᾶλλον δὲ οὐ τ ἰμᾶς τῷ κατηγορίαν μείζονα συγγνώμης ἀπέφηνε. σῶσι γ τ ἐν τῇ χάριτι βεα

Ιωαν. ι'. ιϐ'. ὁ τ βροντῆς υἱὸς· ὅσοι γ ἔλαβον αὐτὸν, ἔδωκεν αὐ τοῖς ἐξουσίαν τέκνα θεῦ γενέσθ. ἰδὲ ἄνθ κατηγο ρίας ἰμὴ ἰδὲ τ ὑοθεσίας τὸ ἀξίωμα· ἰδὲ τ ὑπερ κοσμίᾳ συγκλήτᾳ τὸ σώφημα. ὁ ἄνω ϗ κάτω φε

Ματθ. ε'. μέ. Ματ. ς'. ἡ Φέρων ὁ ζωὴρ ἔλεγεν· ὅπως γένησθε ὅμοιοι γ πατρὸς ὑμῶν γ ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ϗ οἶδεν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐ ρανίος, ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ γ αἰτῆσαι θ αὐτόν. αὐ τὸς μὲν γ ὁ τ ὑοθεσίας αἴτιος τὸ ἀξίωμα παντα χῆ ἀνακηρύττει. ὁ γ ἐξ Ἰουδαικῆς ἐπάλξεως σὺ αγ γελικῶν μηχάνημα γεγονὼς, δείκνυς τῷ τιμῷ

Ρωμ.η'. ιέ. ταύτῳ ἔργῳ βεβαιωθεῖσαν, ἔφη· οὐ γὰρ ἐλάβε τε πνεῦμα δουλείας πάλιν εἰς φόβον, ἀλλὰ πνεῦ μα ὑοθεσίας, ἐν ᾧ κράζομεν ἀββᾶ ὁ πατήρ· αὐ τὸ τ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμὲν τέκνα θεῦ· εἰ δὲ τέκνα, ϗ κληρονόμοι· κλη

ρονόμοι

195. Ἡσυχίᾳ. ρϟε

Οὐ λανθάνεις, ὦ δεινότατε ἀδικῶν· καὶ διὰ τοῦτ' ἐμὲ δικαίαν φεύγων, ὅτι ἐγὼ σοφὴν γραφὰς καταφεύγων, τὰς παρὰ βοήθειαν τῶν ἀδικουμένων, ἀλλ' οὐκ εἰς ἀποφυγὴν τῶν ἀδικούντων ἐπινοηθείσας. γνῶς δ' ἂν ὡς πεφώρασαι, ἐξ ὧν θείας ἀπολογοῦ.

196. Θέωνι ἐπισκόπῳ. ρϟϛ

Ὅσῳ τῇ ἐμῇ σοφίᾳ σὺ τῶν ἄλλων πλεονεκτῶ, τοσούτῳ πειρώμεθα σοῦ λοιπὸν δικαίᾳ παρενεγκεῖν. καὶ γὰρ ἄτοπον, τὰ μὲν τῶν ἄλλων σοφὰ σὲ πεζαχθῆναι, μὴ ἢ τὰ σὰ οὕτω ἐμεμψίμοιρον ἐν τοῖς σοῖς ζωπῆσαι. ἐπεὶ τοίνυν γέγραφας, ὡς Εὐσέβιος ὁ ἐπίσκοπος ὁ Πηλουσίου πρὸς ὀργὴν ἐστιν ὀξύρροπος, καὶ πρὸς ἁρπαγὴν τῶν ἀλλοτρίων ἕτοιμος, καὶ πρὸς τὸ παροξυνθῆναι ταχύς, καὶ πρὸς τὰς ἀμοιβὰς τῶν δεόντων βραδύς· καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, πάντων τῶν ἀνελευθέρων παθῶν ἀκρατής τε καὶ ἕξιν καὶ νομίζεται· αὐτὸς εἴγε δύνασαι ἐβέλει, τῶν τοιούτων ὀνειδῶν ἄχραντον σαυτὸν διατήρησον. ἄτοπον γάρ σε ἀλλοῖαν τοῖς αὐτοῖς, οἷς ἕτερον πεπεπωκότα αἰτιᾶς· καὶ ἰατρὸν ἄλλα ἐθέλειν εἶναι τέλκεσι βρύοντα· καὶ πεφυκέναι σκεῦνα, ὧν πικρὸς τυγχάνεις κατήγορος.

197. Ἰσιδώρῳ διακόνῳ. ρϟζ

Ἐπειδὴ γέγραφέ σε ἡ σωφροσύνη, ὅτι καὶ οἱ Ἰουδαῖοι εἶχον τὸ τῆς ὑποθέσεως ἀξίωμα· γέγραπται γάρ,

ἡδὺς

192. Λαμπετίῳ Ἐπισκόπῳ. ρϟϛ

Τὰ ὠφελιμικὰ καὶ ὠφελείας πέοντα τ̄ ὁδὸν παιδεύσεως δεξάμενος γράμματα, γόθῳ ἀπαιδεύτῳ, (ὕτω γὰρ αὐτὸν καλεῖν θέμις) ὅπως μὴ διεπέμην, ἀκριβῶς μὲν οὐκ ἔχω λέγειν· ἀπὸ μέντοι τοῦ προσώπου ἐπαινητέων σημείων καὶ αὐτὸς ἂν τεκμήριον. μειδιάσας γὰρ ἠρέμα, ἔφηνε τῷ προσώπῳ ἡδονὴν ἐνικῶσης ὀργῆς.

193. Ἀκύλλᾳ, Ἀμμωνίῳ, Ὡρίωνι. ρϟγ

τίσως ἢ καὶ μείζω. Πολλοὶ, ὦ βέλτιστοι, ἀντιπάλως ἢ καὶ μείζω συνῳκοδομήθησαν, ὁρῶσαι προσδοκήσαντες, ἀρχαιοτέρα ὧν ἐπεπόνθεισαν ἐπαθον, ἃ δὲ δικαίᾳ ἠτιμήθησαν, ἀλλ' εἰς τὰ μετέπειτα βίου λαμπρῶς τεμιοῦνται. διὸ χρὴ θυμοῦσθαι μᾶλλον ἢ φιλοσοφίᾳ σοὶ κακῶς ἡμᾶς πεισθέντας ἀμυνάσθαι. ἐκεῖσε γὰρ πάντως ἡ δίκη τὸ δίκαιον ὁρμεῖ, ἡ καὶ σεφάνων ἐπιθήσει σοὶ τῆδε πεφασμένοις ἀποφαίνουσα.

194. Παλλαδίῳ Διακόνῳ. ρϟδ

Εἰ μὲν ἀληθῆ τὰ ἀπαγγελθέντα σοὶ σὺ, πιθανὸν μὲν ἴσως ἀπολογίαν λογοποιήσας, ἀληθῆ δὲ φεύσῃ· εἰ δὲ ψευδῆ, γεγράφεσθαι τὴν ἀπολογίαν, ἵνα ἡμεῖς τὴν ἀκαιρίαν τῶν κωμῳδούντων σε ἐγκαθρύσωμεν. εἰ δὲ πάσῃσι τὴν τεύφην εἰς πᾶσαν ἄλογον ὁρμὴν χωρούσης, καὶ σοὶ τὴν ἀπολογίαν εἰμὴ αὐτὸς παλινῳδίας ἄσειν.

Ἡσυχία.

Ϲ ἀπαθέστερά ἐστι, τ̃ παχυτέρων ϛωμάτων, τοσούτῳ κ̀ τὰ ἀσώματα ἀ μόνον τ̃ παχυτάτων, ἀλλὰ κ̀ τ̃ λεπτοτάτων ἐστὶν ἀπαθέστερα. οἷον ἡ πέτρα ϬῪδατός ἐστι παχυτέρα, διὸ ῥηγνυμένη οὐκ ἔτι σωὰπτ̃ᾳ· τὸ ϬῪδωρ Ϭιαιρεθὲν, πάλιν σωαφθὲν ἑνῶται· ὅσῳ γὰρ λεπτότερον, τοσούτῳ ἀπαθέστερον. ὁ ϬῪ ἀὴρ (χρὴ γὰρ ἤδη λεπτότερον βαδίσαι ϖ̃ρόϬειγμα) ἀδέ Ϭιαξῆναι δυνάτ̃ᾳ· ἐὰν γᾶν ἢ εἰς κέραμον, ἢ εἰς ἀσκὸν ἀποκλειϬεὶη, κ̀ εἰς βυθὸν ῥιφείη, οὐκ ἀνέχετ̃ᾳ, ἀλλ' ἀπιπολάζει κ̀ ἀπιὼν ἔχετ̃ᾳ, κ̀ τ̃ ἀπιφάνειαν ζητεῖ, κ̀ τὸ συγγενὲς ϖ̃ρεῶται. εἰ τοίνυν ὁ μὲν ἀὴρ ϬῪδατ̃ος, τὸ ϬῪ ὕδωρ τ̃ πέτρας ἐστὶ λεπτότερον, διὸ κ̀ ἀπαθέστερον· τί ϑαυμάζεις, εἰ κ̀ τὰ ἀσώματα ἰσχυρότερά ἐστιν; ἰδὲ ἔϖ κ̀ τ̃ὼ ψυχικῶ μὴ φαινομένω μοὶ (ἀόρατ̃ος γάρ ἐστιν) ἰσχὺν ϬῪ τ̃ῷ ζώματι κ̀ ϱώμῃ ϖ̃αρέχεσθαι· ἧς ἀποφοιτησάσης, ἀ μόνον νεκρὸν μένει τὸ σῶμα, ἀλλὰ Ϲ Ϭιαλύεται· κ̀ ἐν τοῖς βοηθήμασι ϬῪ τοῖς ἰατρικοῖς (χρὴ γὰρ κ̀ ἀπὸ τ̃ σῆς τέχνης τ̃ ἔλεγχον ϖοιήσασθ̃ᾳ) ἡ δυνάμις ἀσώματ̃ος ἔστι, ἰσχυροτέρα ἐστὶ Ϭ' ζώματ̃ος. ὅταν ἔν τὸ ἑαυτῆς ϖοιήσῃ κ̀ ἀποφοιτήσῃ, τότε ἡ ἔμϖλαστρ̃ος κεῖται ἀχρηστοτάτη· εἰ γὰρ μὴ ἡ ἐγκειμένη δυνάμις ἀσώματ̃ος ἔστι, κ̀ ϖερᾶται τὸ ἑαυτῆς, ἀφίπταται, δι' ἣν αἰτίαν ἀεὶ ϬεῖϬας τὰ βοηθήματα τ̃ ὑλῶν ζωζομένων; ἀλλὰ ἥλιόν ἐστιν, ὡς ζῇ μὴ τὸ βοήθημα τ̃ δυνάμεως νόσης, ἀποθνήσκει ϬῪ ἐκείνης ἀποφοιτησάσης.

αὐτὸ δρᾶσαι βελόμενοι. διὸ χρὴ τὸ εὐδόκιμον τὰς κακίας ἀτιμάσαντα, τὰς ἀρετὰς αἱρεῖσθαι· καὶ μὴ τῇ φαντασίᾳ τῶν ἀρετῶν εἰς τὰς ἐφεδρευούσας κακίας ἐκπίπτειν.

189. Ἡσυχία. ρπθ'

Καὶ θυμὸν δὲ φρονήματος μεσὸν εἶναί σε φασὶν οἱ σωφρονιστὴν ὄντες. εἰ τοίνυν τοῦθ' ὕτως ἔχει, ἔμβαλε ἡνίαν τῷ θυμῷ, ἵνα μὴ ἀσπιδῶν ἢ λογισμῷ σβέσῃ καὶ τὸ φρόνημα· διὸ καὶ τῷ ὀφρῷ, † χρ. τῷ γείπνα. ὡς φασι, † τὰ γείπνα κροτάφων ἐπαίρεις.

190. Τῷ αὐτῷ. ρϟ'

Ἐπειδὴ νενεκηκώς σε λάδικος, ὑφ' ὧν πέπονθεν ὅπως νενίκηκεν ἑαυτὸν εἰς τὸ χρῆναι θεραπεύθηναι, μὴ παύσαιτο λαλῶν χαμμάτων ἀπολογούμενος. εὖ γὰρ ποιεῖς, τὰ κακῶς γινόμενα καλῶς ἰώμενος· καὶ ἡμεῖς γὰρ καταντλοῦντες, ἡπίοις λόγοις τὸ πάθος πειρώμεθα αὐτοῦ ἰάσασθαι.

191. Δωροθέῳ λακόνῳ ἰατρῷ. ρϟά

Ἐπειδὴ χρῆμα σαφὲς καὶ ὁμολογούμενον καὶ τῶν ἱερᾶς γραφῆς, ἐκ τῆς ζοφωτέρους τὲξωθεν, λαλῶ παραδειγμάτων ἐθέλησας μαθεῖν, ὡς ἂν οἷός τε ὦ, πολλὰ δι' ὀλίγων φράσαι πειράσομαι. ἐπεὶ τοίνυν ἔφης· πόθεν δῆλον, ὅτι τὰ ἀσώματα τῶν σωμάτων ἐστὶν ἀπαθέστερα καὶ ἰσχυρότερα. φημὶ, ὅσῳ καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀσωματότητος σώματα ἰσχυρότερα

καὶ

σιν. ἕτω γὰρ ὑμῖν πολιτευομένοις, καὶ λαμπρὰν ἀναπέμψει τ̃ ἀρετῆς τ̃ λαμπάδα, καὶ τ̀ θεῖον ὑμῖν οὐρανόθεν δ̃ Χριστ̃ ἐπιφανεῖται καὶ ἐπιπασάσεται τοῖς ἑαυτ̀ σέλας, ἀποκαλύπτον ὑμῖν καὶ τὴν τ̃ οὐρανῶν βασιλείαν, καὶ τ̃ ἐν αὐτῇ τ̃ ἁγίων ὑπερλαμπρον ἀξίαν.

187. Αἰγύπτῳ πρεσβυτέρῳ. ρπζ

Θεῖαν μὲν ἡγούμεθα εἶναι τ̃ ψυχὴν, ἐμοὶ τ̃ θειοτάτης καὶ βασιλικωτάτης φύσεως μοῖραν· καὶ ἀθάνατον, ἀλλ' οὐ τ̃ ἀνάρχου καὶ ποιητικῆς φύσεως ὁμοούσιον. εἰ γὰρ ἐκείνης τ̃ ἀῤῥήτου μέρος, οὐκ ἂν ἥμαρτεν, οὐδ' ἐκερέθη· εἰ δ' ἦν ταῦτα πάσχει, τ̃ ἀνωτάτω οὐσίας ποίημα δικαίως ἂν πεσοῦθείη μέρος· ἵνα μὴ ἑαυτῷ ἡ θεία φύσις κρίνουσα, μᾶλλον δ' κατακρίνουσι φωραθείη.

188. Εὐαγγελίῳ Διακόνῳ. ρπή

Ὥσπερ οἱ ἄρτοποι τ̃ ἀγαλματοποιῶν σταθμῶνται τ̃ συμμετρίαν, ἐφ' ἧς ἡ δημιουργία τ̃ συμμετρίαν † διαβαίνει, οὕτω καὶ οἱ τ̃ ἀρετῆς δημιουργοὶ τῶν συμμετρίαν οὐκ ἂν εἶεν δίκαιοι. παρυφεσήκασι γὰρ ἑκατέρωθεν κακίαι τ̃ ἀρετᾶς, ἀποτῆσαι τ̃ φιλάρετον μηχανώμεναι. οἷον ἡ εὐσέβειά ἐστιν ἡ κεφαλὴ, καὶ ὁ θεμέλιος, καὶ ἡ κρηπὶς τ̃ καλῶν. ἀλλὰ ταύτῃ ἑκατέρωθεν ἐφεδρεύει ἀσέβειά τε καὶ δεισιδαιμονία· ἡ μὲν κατ' ἔλλειψιν, ἡ δὲ καθ' ὑπερβολὴν τ̀ † ἧ ἀφαιρεμένη· καὶ τῇ ἀνδρίᾳ θρασύτης καὶ δειλία παρυφεσήκασι, τὸ αὐτὸ

† ἴσως οὐκ ἐκβαίνει.

† χρ. τὸ δέον.

δλωηθῆ· ἔτ(ι) ἡ ἐκ βαλβίδ(ος) αὐτῆς τροπαίοις καὶ ἀναῤῥήσεσιν ἀγκάλεται, καὶ νίκας σωάπτει νίκαις· καὶ καθάπερ ὀλυμπονίκης ἀπὸ γραμμῆς δι' ἀναῤῥήσεων ὁδηγεῖ τὸ γένος ἑδράων, ἕτως ἀπελθόσεται πρὸς τ' ἀγωνοθέτ(ην) καὶ κρατῶ τ' τοιούτων παλαισμάτων, πολλοῖς καὶ λαμπροῖς τῶ κεφαλῶ ἀναδησάμεν(ος) στεφάνοις. ὅτι γάρ ἐστιν μὴ τ' ἐντεῦθεν ἀποδημίαν θεῖον δικαιήσομεν, ἀ μόνον πραγμάτων, ἀ δὲ ῥημάτων, ἀλλὰ καὶ ἐννοιῶν ἐξεπασικὸν, καὶ φιλόσοφοι, καὶ λογοποιοὶ, καὶ ῥήτορες, καὶ ποιηταὶ, καὶ συγγραφεῖς ἐγγυῶνται. ὧν καὶ τὰς ῥήσεις παρεθέμεν ἂν τῇδε τῇ ἁρμονίᾳ, εἰ μὴ λελησθὸς ἔνειδ(ος) ἦμεν ὑμῖν προστρίβεσθαι, ἕναυλα ἔχουσι τὰ μαθήματα. εἰ δὲ κρίσις ἐστὶν, ὥσπερ ἔν καὶ ἔστι, τῶ ἀρετῶ ἀσκητέον· εἰ δὲ καί τισιν εἶναι δυσχερὴς δοκεῖ, ῥᾴδια ὑμῖν ἔσται, εἰ φύγοιτε τὰ θέατρα, καὶ σοῦ ἱπποδρόμους, τῶ κινεῖν τ' οἰκημάτης λύμεν· μᾶλλον ἢ ἀ τ' οἰκημένης, ἀλλὰ τ' πόλεων τ' ἐχουσῶν τὰ τοιαῦτα θεάματα· μᾶλλον ἢ ἀδὲ τ' πόλεων, ἀλλὰ τ' βακχευομένων, καὶ ἱπποκατακλινομένων τοῖς τοιούτοις κακοῖς. πάντι τοίνυν θυμῶ πρὸς σοῦ τ' ἀρετῆς ἄθλους ἀποδυτέον· οἱ μὲν ἐκ λαμπρῶν γονέων τυχόντες, μὴ καταισχύνοντες τὸ γένος· οἱ ἢ ἐκ ταπεινῶν φυέντες, λαμπρύνοντες σοῦ τεκόντας· οἱ μὲν πλούσιοι κόσμον, οἱ ἢ πένητες ὅρμον κατασκευάζοντες ἑαυτοῖς· οἱ μὲν ὑμέτεροι πατέρες ὑμᾶς αἰδέσθωσαν, οἱ δὲ ἐπέρωθεν ἥκοντες παῖδες, πατέρας ὑμᾶς ἡγείσθωσαν.

δικὴν τρόπον τ̃ λόγον τρέψαμι. εἰ πίνω ἀρετὴ μὲν κρειττόνων χρημάτων, ἡ δ᾽ ἡμερία ἡ ἀληθὴς τοῖς Σπαρτιάταις ἀκολουθεῖ, καὶ ἡ δοκοῦσα δ᾽ αὐτοῖς ἔπεται· εἰ καὶ διὰ τὸ εἰκότως δοκιμεῖν ἃ παρέχουσι θαυμάζειν, τ̃ φαύλων διὰ τὸ παρ᾽ ἀξίαν πολιτεῖν γνωρίμοτέρων καθεστώτων, καὶ πολιτῶν δοκούντων. εἰ δ᾽ καὶ ἴσοι εἶεν τῷ ἀριθμῷ, ἀμείνους εἰ μετ᾽ ἀρετῆς ἡμερεύοντες· εἰ δὲ καὶ κεχώρηκε ταῦτα τῇ φύσει, τ̃ ἀρετὴν πρὸ τ̃ ἡμερίας αἱρετέον· τί καταῤῥαθυμῶμεν τ̃ τ̃ ἀρετῆς προδιδόντες στέφανον; τούτων μὲν ὧν καὶ ἄλλων πολλῶν ἕνεκεν, ὦ παῖδες, οὐ νέας ἡλικίας χρὴ τ̃ ἀρετὴν ἀσκεῖν· οὐχ ἥκιστα δ᾽, ἀλλὰ καὶ μάλιστα ξυνηθουμένην· ὁ μὲν γὰρ ἐν γήρᾳ ταύτην ἀπαρασίτητον, ὅλον ἀναλίσκει τ̃ ὑπολοιπον χρόνον, ἵνα δυνηθῇ τὰ ἁμαρτηθέντα αὖτῳ κατὰ τ̃ πρώτην καὶ δευτέραν καὶ τρίτην ἡλικίαν ἀποτρίψασθαι, καὶ πᾶσαν αὖτῳ ἡ ζωὴ εἰς τοῦτο δαπανᾶται. καὶ ὁδ᾽ ἄτοπα πολλάκις ἀρκεῖ· εἴγε ἀσύγγνωστα εἴη, καὶ μεγάλα τὰ ἐπαισμένα, ἀλλ᾽ ἀπολύσεται πρὸς τ̃ ἀδέκαστον κριτὴν, λείψανα τ̃ τραυμάτων ὑπο-φερόμενον. ὁ δ᾽ ἐκ νέας ἡλικίας τ̃ ἀρετὴν ἀσκήσας, οὐκ εἰς τοῦτο ἀναλίσκει τ̃ χρόνον· ἀλλὰ καθήται ὥσπερ ἐν ἰατρείῳ, θυσίαις ἐλκη θεραπεύων, καὶ πρὸς τ̃ παροδεύοντων ἄθλιον εἶναι νομιζόμενον· ἀλλ᾽ ἐκ προοιμίων λαμπρὰ δέχεται τὰ βραβεῖα. κἀκεῖνον μὲν στέργει, καὶ ἀγαπητὸν ἡγεῖται, ἢν τὰς ἥβας ἀναμαχέσηται πίσας

καθαίρας ὑπηρέτης ἐστὶν· ἐξουσίαν μὲν τῇ ῥᾳθυμίᾳ πρὸς ἁσκοῦσαν, ὅπου γε τὰς ἡδονὰς οὐ νέους προσκαλῶν. εἰδὲ τοῖς πολλοῖς τἀναντίον δοκεῖ, ἀλλὰ τὸ τὰ δοκοῦσαν καὶ ὅτι ὅσαν ἀπραγίαν πειρᾶσθαι, θαυμαστὸν οὐδέν. οἵτε γὰρ πρὸς τὴν ἀξίαν πολιτεύσαντες, οὕτω τούτῳ τῷ παρ' ἀξίαν γνωρίμοτεροι καθίστανται· οἱ δὲ εἰκότως ἀνημερεῖν δοκοῦσι, οὕτω τῷ εἰκότως ἀνημερεῖν δ παρέχεσθαί τινι θαυμάζειν. τὸ γὰρ πρόσδοξον, πλεῖον ποιεῖ τὸ ὑπὲρ ἑαυτὸν λόγον. διὰ τοῦτ' ἴσως ἐλάττους ὄντες οἱ παρὰ τὴν ἀξίαν †ἀφερέμενοι, τὴν δὲ πλείονα εἶναι δόξαν ἀπολωκασιν. θῶμεν πάντα (χρὴ γὰρ καὶ ἀπὸ συγκρίσεως τὸ δέον ζητῆσαι) ἴσους αὐτοὺς εἶναι· καὶ ζητῶμεθα, πότερον ἄμεινον μετ' ἀρετῆς ὁ πλοῦτος, ἢ καθ' ἑαυτόν. καὶ μὴν ὁ μὲν τὸ ἀνημερίας ἀπολειπόσης, τῷ κτήματι τὸ ἀρετῆς ἔχει θαρρεῖν· τὸ δὲ οἰχομένης τὸ ἀπραγίας ἄλυπον ἀνάγκη κεῖσθαι. ὑποθώμεθα δὴ πᾶσαν ῥᾳθυμίας ὁδὸν σκοπήσαντες, καὶ κεχωρίσθαι ταῦτα τῇ φύσει· καὶ τοῖς μὲν πλουτεῖν, τοῖς δὲ πλοῦτον μεμερισμένως πεφυκέναι, καὶ μὴ μεταπίπτειν τὸ ἀνημερίαν, ὥσπερ τὸ Κροίσῳ. τίς ἂν οὖν οὐκ ἂν εἵλετο μᾶλλον Σόλων εἶναι ἢ Κροῖσος; τίς δ' ἂν Πλάτων, ἢ Διονύσιος; τίς δ' ἂν Σωκράτης μᾶλλον, ἢ Ἀρχέλαος; καὶ τί δεῖ πολλὰς φιλοσόφους καταλέγειν, καὶ συγκρίνειν τυράννοις, ὧν καὶ ἡ μνήμη ἂν ἐσβεσθη, εἰ μὴ διὰ τὸ ἐκείνων ἀρετὴ τε καὶ σοφία; διὸ καὶ τούτους παρεῖς, ὅπου τὸ συμβαλλόμενον

ἴσως ἀφηνέμενοι.

δεῖξαι, νόμῳ φύσεως κεκωλυμένα ταῦτα ἀμφότερα συνελθεῖν, ἀρετήν τε φημὶ καὶ ἡμερίαν, μάλιστα μὲν ἅπαντος ὅλου λαβεῖν τὸ πλῆθος τῆς ἀρετῆς ἐλέσθαι, τῇ ῥᾳθυμίᾳ δ' ἂν ἴσως τάχα σκηπτομένῃ παρεῖχε συγγνώμην. ἐπειδὴ δὲ οὐ τοῦτ' αὐτὸς ἅπαντι τοῖς ἂν καὶ τὴν γνώμην ἀρέσῃς, καὶ λαμπρὸς καὶ τὸ παρόντα βίον, τὸ φεύγετε τὴν ἀρετὴν, ὡς πάντως τὸ πλῆθος ἔχοντες, εἰ μὴ ταύτην κτήσοισθε; ὁ γὰρ ἐν τῷ τῆς ἀρετῆς ἐστερῆσθαι τὸ κεκτῆσθαι τὸ πλῆθός ἐστιν· ἀλλὰ καὶ ἀρετὴ ποτε γένοιτ' ἂν πολλάκις, τῆς θείας προνοίας τοῖς μὲν τὸ πρὸς ἀξίαν νεμούσης, τὸ δὲ τὴν βλαπτωρίαν οἰκτειρούσης. ἐπειδὴ γὰρ τῶν ὄντως ἀγαθῶν, τῶν ἀφανῶν φημὶ, ἑαυτὸς ἐστέρησαν, τὰ πρόσκαιρα αὐτοῖς χαρίζεται, καὶ τούτῳ σκηπτόμενον αὐτῶν τὸ ἀπολογίαν. σκοπήσατε δὴ τοῦτο, ὅτι ἀρετῆς ἀπόσης ἡμερῶσί τινες· ἀλλά τινες ἄν ποτε ἦσαν, ἐν τῷ ἡμερεῖν τὸ ἀρετῆς πρόσωσης. καὶ μὴν εἴ τις ἐθέλοι μὴ ἀκριβείας ζητεῖν· εἰ γὰρ καὶ πρόδοξον δόξει τὸ λεχθησόμενον, ἀλλ' ὅμως λελέξεται· σκοπεῖτε παντὸς αἰῶνος μετὰ τοῦ φρονίντων, ἢ τῶν φαύλων ὅροι τὸ ἀληθῆ ἡμερίαν γεγενημένην. ἡμερίαν ἐγωγε ὁρίζομαι τὸ αὐτάρκειαν. εὐλιθηρὸν γὰρ εἰς ἀκολασίαν ἡ τῆς χορηγίας ἐτοιμότης. πάντως δὲ ὑμεῖς οὐκ ἀπιστήσετε ἔναυλον ἔχοντες τὸ Σωκράτους παραίνεσιν, ἀεὶ ἀπολῶς εἰρημένην, καὶ ῥᾳδίως ἐλεγχομένην, ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ ὠχυρωμένην. πλοῦτος ἢ κακίας μᾶλλον ἢ καλο-

† ἴσως παύρας. † ἢ τὸ παρ.

κεν ἄπεαδ πλούτῃ· τ μὴ γὰρ ζωματικῶν πλεονεκτημάτων ῥᾳδίως ἕκαστον ἀποσβέννυται, καὶ πρόσκαιρον ἔχει τ χάριν, οἷον κάλλ@, ζάχ@, ῥώμη. ζώματ@ γὰρ φθειρομένε, ἀναγκαίως κἀκεῖνα φρᾶδα οἴχεται· ἀρετῆς δ μόνης, ἅτε ἐν ἀθανάτῳ ψυχῇ τρεφομένης, ὁ πέφυκεν ἄπεαδαι μεταβολή. σκιᾶν παντὶ θένει προσήκει τὴν ἀρετὴν ἀσκεῖν, ἀλλ' ὁχ' ἡγεῖαδ δοκεῖν ἀσκεῖν· ἀλλὰ μηδ' εἰς πλεῖστον κεχηνότες καταμελεῖτε τούτης. ἔστι γὰρ σκεῖν@ τ δ δυπλέστερ@· τ μὲν γὰρ ῥᾳδίως, ἄν τις ἀφέλοιτο, τοῦτο μὲν λαθὼν, τοῦτο δὲ μεῖζον ἰσχύων· τ δ σκ ἂν ἀποστερήσειεν, ὁδὲ εἰ ζώματ@ † χωρίσειας. ἀρετὴν δέ φημι μὴ γὰρ δὴ ἡ ὁμωνυμία ὑμᾶς ζφαλλέτω· ὁ τὴν ἐν πολέμοις ἀνδρίαν, ἧς πολλάκις τὸ πλέον τοῖς πειροῖς ἢ τοῖς ἀγαθοῖς μέτεσιν· ὁδὲ τὴν ὀλυμπάσι νίκην, ἣ καὶ τοῖς δυστυχέσιν ἐφίπταται· ἀλλ' ὁδὲ τὴν ἐν τοῖς λόγοις δεινότητα. εὖ γὰρ ἔφησε Θουκυδίδης, ὅτι ἀμαθία μετ' ζωφροσύνης ὠφελιμώτερον, ἢ δεξιότης μετ' ἀκολασίας. ὁδ' ἄλλο ὁδὲν τ τῷ παρόντι συγκαταλυομένων βίῳ· ἀλλὰ τ ζὰ ζωφροσύνης καὶ φρονήσεως, δικαιοσύνης τε ⸂ ἀνδρίας, πραότητός τε καὶ δπιεικείας, φιλοσοφίας τε καὶ τ ἄλλων τ τοιούτων συγκροτεμένων καὶ συμπληρεμένων. ἀλλὰ πολλοί, φασι, πρὸς τ ἀξίαν δύ-
ημερῆσι, καὶ ἀρετῆς χωρὶς πλουτοῦσιν. ὁμολογῶ μὲν κἀγὼ· τοῦτο δ πῶς ἂν εἰκότως ἀποτρέψειε τ ἀρετῆς; ὁ σωφρῶν. εἰ μὲν γὰρ εἰχέ τις ζαφῶς ἀποδεῖξαι,

† χωρίσειεν.

ἀπαμφιάσῃ) πάντων τ̃ ὄντων ἢ δοκούντων ἀγαθῶν μέγιστόν τε καὶ κάλλιστόν ἐστιν ἡ ἀρετὴ· καὶ τοιοῦτόν ἐστιν οἱ ταύτῃ συμβιῶντες θεὸς οὖν ἀμοιρῶντας, ὅπερ ἐκεῖνοι μὲν θεὸς τὰ θηρία, ἄγγελοι ἢ θεὸς οὖν ἀνθρώπους· βαδίζουσι γὰρ μετὰ τ̃ ἀγορᾶς ἀγγέλοις ἐοικότες. ὥσπερ γὰρ λαμπῆνες ἐν ζωτῷ ἐξαίφνης ἀρθέντες ὑπεστρέφουσι θεὸς ἑαυτὰς τὰς τ̃ ἄλλων ὄψεις, οὕτω καὶ ὅταν οὖν ἄλλας καὶ ἐκπλήττουσι καὶ φωτίζουσιν. οἱ ἢ ἀφέντες τὰ οἰκεῖα ἕπονται θεὸς τὴν φωνὴν ἀγαλλόμενοι· καὶ γίγνονται θεὸς ἐκείνους, ὃ δὴ θεὸς οὖν ποιμένας τὰ θεῖσθαι, συγχωρῶντες ἄγειν αὐτὰς ὅπῃ ἢ βέλτιον· οἱ ἢ θαλαβόντες πειθηνίως, ἐξηγοῦνται καθάπερ θεοφῆται τὰ μέλλοντα. ἐπὶ δὴ γὰρ πολλοὶ τ̃ ἀ πολὺν τ̃ ἀρετῆς ποιεμένων λόγων, παρ' οἷς ἡ θαυμαστικὰ ἡδονὴ καὶ ῥαιθώνη μεῖζον ἰσχύει ἢ ποθ' ὕστερον σωσίστρατος· οἱ δὲ μὴν ἀπληστίαν καὶ ἀδικίαν τὰ παρόντα ἀγαπῶσι, δὲ ἢ ζηλωτὴν τρόπων τ̃ μετὰ ταῦτα ἀδὲν θεορῶσι. τ̃ ἐν χερσὶν μόνον φροντίδα πλέθρου φερίζουσι, τὸ παρὸν εὖ τίθη· ἐκεῖνοι τὰ μέλλοντα ζητοῦντες θεομιμνήσκουσι, καὶ τ̃ πραγμάτων ἐκβάντων κ̃ οὖν λόγους θεφανῆται κ̃ ἀνακηρύττονται. ἅτοι ζῶντες μὲν τὰς κεκλιμένας μὲν ὀρθοῦσι, τὰς δ' ἐσώσας κοσμοῦσι πόλεις, πλουτήσαντες ἢ ἐκπαλαίπωσι κέντρον ἢ πόθ· ὀπίσημοι γὰρ οἱ θαφοι, ἐν ἁμῇ ἢ τὰ γένη, διηνεκὴς ἢ ἡ μνήμη δικαίων. ἀρετῆς γὰρ ἐκτήσαντο φύσιν, ἧς ἀ πέφυ-

κιλία· οὗτ μὲν γὰρ θεάμασιν ἐτῶσι, τῇ ἀκούσμασι τὴν ἀκοὴν γοητεύσας, ἔδοξε· καίτοι τῶν πονηρίας γέμουσι, ἐκ πάσης βελῆς ἐμπέσημα. ταῦτα σωεχώρησαν τῇ ἐλαττόνων (ὡς ᾠήθησαν) ὠνάμενοι τὰ μείζω, τὴν ἡσυχίαν, τῇ ἀσφάλειαν· νέας τε φουλμένας εἰς ἀρετὴν, καὶ τὴν καλλίστην ἁρμονίαν ἁρμοσαμένας, ἀθέμις ἀπὸ τῶν μετοσίαν τάττων ἱέναι, ἀδελ' ἄνδρας τῇ τ οἰκείων ψυχῶν ἀπιμελουμένας. οὐκοῦν ἀδελ' ἀπέρχονται μεθέξοντες, ἀλλ' ἀμείνους πάντων εἶναι κεκρινται κρείττους ὄντες τ' ὀλεθρίας ταύτης τέρψεως· καὶ μάλιστ'

† ἴσως, ὅπ εἴπερ οἱ πολλοὶ ἢ ἐ πάντες.

† ὅπ καὶ πόλεως τ' εἰ ἢ πάντες οἱ συρφετώδεις καὶ ἀγορᾶοι γνωσιμαχήσαντες τὰς ἡσυχίας ἦγον, καὶ φιλοσοφίαν ἠσπάζοντο, ἐνέκλεισον μὲν ἂν τὰ θέατρα, ἢ καὶ ἀνοιγόμενα ἀδένα ἐπήγετ· ἀπώλετ δ' ἂν καὶ ἡ τ ἐν αὐτῆς κακῶς ἀγωνιζομένων τέχνη, μᾶλλον ἢ κακοτεχνία· καὶ τρία τὰ μέγιστα κατώρθωτ ἄν, ἥ τε τ ψυχῶν ζωτηρία, ἥ τε τ πόλεων κατάστασις, ἥ τε τ ἀρχόντων ἀσφάλεια. ταῦτα μὲν ἂν ἀκουόντων ὠδὲ τ σῆς παιδεύσεως· ἐπειδὴ ἢ καὶ τὴν ἐμὴν κινῆσαι γλῶτταν δεῖν ᾠήθης, ὡς μεγάλα ἴσως (ὅπερ οὐκ οἶμαι) ἀνύσασαν, ἵνα μὴ δίξω σε λυπεῖν, καὶ πρὸς αὐτὰς γέγραφα.

186. Ἑλλίων παισίν. ρπς'

Ὦ μειράκια (χρὴ γὰρ ὑμῖν ἀρχομένοις βίου μηδὲν ὠφέλιμον φράσαι, ἀλλὰ τὴν ἀλήθειαν ἀπαμ-

σαν, ὅπερ ἴσως μὴ τ ἄλλων καλῶν ἀγνοοῦντες, ἀδικεῖσθαι οἴονται τὴν νεότητα καὶ ὠθούμενοι· ὅτι οἱ τὴν ἀπὸ τ τέρψεως ταύτης θανατηφόρον ἡδονὴν ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰς πόλεις εἰσαγαγόντες, καὶ τὸ δηλητήριον κῆ γνώμην τ ἀνθρωπότητος ἐχθρᾶ, (τ καὶ τὰς ἐμπιπλάσας ψευδοφάσεις εἰς ἀπώλειαν τρέποντος τ ψυχαῖς τ θεωμένων) κερδάσαντες, οὐκ ἂν ἀπλῶς ἦλθον ὅπη τύχοι (ἦ γὰρ ἂν ἀδὲ οἱ ἔξωθεν νόμοι ἐπέτρεψαν.) ἀλλὰ μετ' ὀλόγου δῆθεν αἰτίας. ἐρῶντες γὰρ στρατόπεδα μὲν τοῖς βασιλεῦσιν ἐξηρτυμένα, καὶ ταῦτ' ἐξασκοῦντας διὰ τ βίαν, οὐδ' ἐν τ πόλεσι δήμους ἀτέλειαν ἔχοντας τ ἐν τοῖς ὅπλοις κινδύνων, καὶ πολλὴν ἄγοντας τὴν σχολὴν· γινώσκοντές τε οὐκ ἐν τοιαύτῃ ῥᾳθυμίᾳ ὄντας (ἅ γὰρ πάντες τῇ σχολῇ ὅπη καλῶς χρῶνται) πολλάκις νεωτέρου τι βεβουλεύοντας· σκηψαμένους δεῖν οἰηθέντες αὐτοπρεμνον τ ἐπαναστάσεων τὴν ῥίζαν, καὶ μὴ διαλῦσαι ἐᾶσαι τοῖς † ἡγεμόσι τ πόλεμον, τ μὴ ἔξωθεν, τ ἢ ἔνδοθεν. ἀσχολίαν τινὰ ταύτην ἐξηύρασθε, καὶ κατεσκεύασαν τοῖς ἀπερισκέπτως ὑπὲρ τολμᾶν εἰωθόσι· καὶ δεδώκασιν αὐτοῖς εἰς φιλονεικίαν ἀφορμὴν, τοσοῦτον μὲν δόξαν ἀνῦσαι ἰσχύσαν, δεινὴν ἢ τ θυμὸν δαπανῆσαι περὶ αὐτήν. τοῦτ' ἔστιν ἡ τ ἵππων σωτερικὴς ἄμιλλα, πολιτικὴ τις ἔρις, ὅπη τρέφουσα περὶς τοῦτο τ ἀγῶνα οὐ σπουδῆ μηδὲν χρηστὸν ἐθέλειν ποιεῖν, ἴσως ἄν τι ἀργαλεώτερον ἐννοήσοντας· τοῦτ' ἦ περὶ τὴν ὀρχήστραν ποικιλίαν,

† ἴσως ἀγομένοις

Digitized by Google

τὰ κάλλιστα. εἰ πίνων τοῦθ' ὅτως ἔχει, ἀνακά-
θαρσον σωτῆ τ νᾶν. ἔτ ⊙· γὰρ ἐστιν ὁ τ ψυχῆς ὀφ-
θαλμὸς· ζάχα ὡῶς τά τε καλὰ καὶ τὰ αἰσχρὰ
διακρῖναι δυνηθείης. ὁκ γὰρ τούτης τ βασάνε
τὰ μὲν ἑλεῖν, τὰ δ' φυγεῖν σεσθυμηθείης.

185. Ἀρπκρᾶ ζοφιςῆ. ρπέ

Ὅ τι μὲν οἱ ἐν διεφθαρμένοις ἤθεσι τρεφόμενοι
παῖδες, ῥᾳδίως μετ' ἀρετῆς εἰς ἀνδρίαν ὁκ-
βήσονται, καὶ ἡ σὴ σώφρων δι' ὧν ἔτραφεν, ἐδήλω-
σεν. ὅτι δ' καὶ ὅτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, αὐτίκα μά-
λα εἰρήσεται· τ μὲν γὰρ ζωφροσύνῳ αὐτῆς πα-
ραιρεῖται τὸ τῆς ἀσελγαίνοσι σωδιατρίβειν· τῷ
δ' φρόνησιν τὸ σὺν ἐν τῆς σωφήκοσιν ἀναγνώ-
σμασιν ἱδρῶτας ἀποδιδράσκειν· τ δ' ἀνδρίαν ἡ τ
ἐρχησῶν ἀνανδρία· τῷ δ' δικαιοσύνῳ ἡ τ μίμων
ἀπιορκία. ἵνι δ' ἂν ἡ σωφρονισθεῖεν, ἢ σωφρονισθεῖεν
μὴ τ πεπείσης κατασάσεως, οἷς δυοῖν ἀνάγκη
θάτερον, ἢ γελᾶν· ἢ τεταράχθαι; ὧν τὸ μὲν τ σκη-
νῆς, τὸ δ' ἱπποδρόμε δῶρόν ἐστιν. δεινὸν ἡγέμε-
νον τὸ τῇ θέᾳ ἐαλωκέναι σὺν νέᾳ, εἴργε τούτῳ,
μάλιστα μὲν λόγῳ, εἰδὲ μὴ πείθοιντο, φόβῳ. φᾶ-
σι γὰρ ὧν ὅτως ἀρίστης ἄνδρας καὶ δεινὸς ῥήτο-
ρας δημιουργήσεις. εἰ δὲ, ὡς γέγραφας, δεινὸν ἡ-
γῆνται τὸ τ τέρψεως ἐκείνης εἴργεσθαι, ἥτις ἀπι-
χνῶς ἔοικε τῇ τ σφρώνων ᾠδῇ, ἧς ἡ σιγὴ χρησιμω-
τέρα τοῖς ἀνθρώποις, ὧν ἰσχυρίζονταί τε νενομίσθ
ταύτην καὶ συγκεχωρῆσθαι. ἐκεῖνο μανθανέτω-
σας,

182. Ἀσκᾷ λαμπρότητα. ρπϛ'

Ὀρθὸν τὸ δίκαιον ἐκείνῳ φαίνεται, τῷ χρημάτων κρείττονι, ᾧ μηδὲν κέρδος τῆς τῆς ψυχῆς ὀφθαλμοῖς ὑπισχνεῖται. εἰ γὰρ δῶρα σκοτοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν, οὐκ ἀσφαλὴς ἡ σκέρχισεται; ὥσπερ γὰρ ἐὰν ὑπὸ θάτερα ζυγοῦ χρυσίον προσενέγκῃς, καθέλκεται ἡ πλάστιγξ, καὶ ἄνισον δείκνυσι τὸ ζυγόν· οὕτω καὶ ὅταν ὁ τῆς ψήφου κύριος χρυσίου λάβοι, μηδὲν ἂν ὀρθῶς μᾶλλον ψηφίσεται. ὁ γὰρ κρίσεως ὅρος τὸ δίκαιον, μισθὸν δὲ τὴν οἰκείαν βάλησιν ποιούμενος, σκεδάννυσι τὰς ψήφους, ἔνθα τὸ δίκαιον νοῦσαν θεάσηται. Ἐξοδ. κγ'. Δευτ. ις'. ιθ'. Ἐκκλ. κ'.

183. Ἀλφειῷ ὑπισχνοῦμαι. ρπγ'

Ἠλιθίως ἔγωγε ἡγοῦμαι μὴ τοὺς λόγους τοὺς ἐναντιουμένους ὁρῶντας, μὴ δὲ τὰ ἔργων μὴ καθορῶντας. τὸ γὰρ ἀπὸ συλλογισμῶν εὔλογον προβαλλόμενοι, ταναντία ὧν φασι δρᾶν μισθαποδιδόναι. τιμὴ γὰρ ἀκτημοσύνῃ μέγιστον ἀγαθὸν, ὥσπερ δὴ καὶ ἔστιν, ἀποτιθέμενοι, καὶ τὰ ἀλλοτρίων κερδαίνεσι συμφορῶν· καὶ τιμὴ ἐλεημοσύνην σκιθειάζοντες, τὰ τῶν ἐλεεῖσθαι δεομένων σφετερίζομενοι σὺν ἐρυθριάσει· καὶ τὸ κοινωνικὸν καὶ φιλάδελφον ἀνακηρύττοντες, χρηματίζομενοι σὺν αἰσχύνῃ.

184. Ἱέρακι Δακόνῳ. ρπδ'

Πάντες σχεδὸν, οἷς ἀρετῆς λόγος, φασὶν, ὡς ὀξὺ μὲν πρὸς τὰ κακίαν ὁρᾷς, τυφλώττεις δὲ πρὸς τὰ

Λευκ. ιέ. κδ' Ἐφεσ. έ. ιδ' Ἐλιζῶντος ἐρρέθη· νεκροὶ λῶ ἐ ἀνέζησε. καὶ τῷ τὰ κακίας νεκρωθέντι, καὶ ταφέντι ἐρρέθη· ἔγειρε ὁ καθεύδων, καὶ ἀνάστα ἐκ τῶν νεκρῶν, καὶ ἐπιφαύσει σοι ὁ Χριστός. τῷ γὰρ τὸ θάνατον τὰ ἁμαρτίας διὰ μετανοίας ἀποσεισαμένῳ τὸ φῶς τὸ ἀληθινὸν ἀναπλεῖ. ἡ δὲ σώματος σκῆνος τελεσθήσεται, πάντων μὲν ὁμοίως διὰ τὴν ἀθανασίαν, ἀ πάντων δ' ὁμοίως διὰ τὴν εὐκλειαν. ἡ γὰρ δόξα ἀναλόγως τοῖς ἐντεῦθεν πεπραγμένοις ἐκεῖσε πεφανερώθησεται, καθὼς τὰ ἀψευδῆ τῆς γραφῆς ἐπιδείκνυται λόγια.

180. Λεοντίῳ ἐπισκόπῳ.

Εὐλαβείᾳ καὶ πιθανῷ λόγῳ κολάσαι, μᾶλλον δὲ διδάξαι χρὴ σὺν ἀμειλίκτῳ ὀργῇ χρωμένους τῇ ἐκείσε μανίας ἀποπαύσασθαι. ἀνοιδέσει γὰρ εἰς ἀνδροφονίαν τελευτᾷ.

181. Τῷ πατρὶ πολιτευομένῳ.

Οἱ πῦρ σβέσαι βαλόμενοι, ἀχ' ὕλαν ἀνάψησον ἐπεσπάσαντο· ὁ δὲ τροφὴν ἄλλῳ παρέχων αὐτῷ, δι' ἧς αὔξεταί τε καὶ ἀκμάζων γίνεται, ἀλλὰ σβεσθησόμενον τὸν φλόγα καταπαύσειν. εἰ τοίνυν καὶ αὐτὸς βάλλει τὰ φιλοχρηματίας σβέσαι κάμινον, τῇ ἀπεξωρέσει, ἀλλὰ μὴ τῇ προσθήκῃ τάχα ῥᾳδίως ἀνύσειν ἔλπιζε· σβεσθήσεται φιλαργυρίας ἐλεημοσύνη, καὶ ἡ τῶν δεομένων ἐγερσία.

† ἴσως ἀχέρωχον ἢ ἄχθηνον.

Λευκᾶ

τις αὐτὰς ἐλέγχειν ὑπὸ χειροῖν, λοιδορεῖσθαι φάσκουσι, καθάπερ καθησύχους ἀλόντας δίκας πράττουσι. ταῦτα δὲ δρῶντες δυσχεραίνουσιν, ὅτι παρ' Ἕλλησιν καὶ Ἰουδαίοις κωμῳδοῦνται. σὲ μὲν ἐλέγχειν ὡς λογοποιὸν οὐκ ἔχω· ἡδέως δὲ σου ζητοῦντα δρῶντας (οὐδὲ γὰρ τῶν πάντων τὸ ψεῦδος ἐνεκτέον) ἐροίμην· τί δήποτε ταναντία ὧν φατε μὴ πράττεσθε; τί ἄλλα μὲν διδάσκειν, ἄλλα δὲ ποιεῖν ὑπὸ χειρεῖτε; τί Ἑλλήνων τε καὶ Ἰουδαίων τὰ γλῶττων ἀκούετε, καὶ τὸ θειοτάτης θρησκείας ὁσιώτατον ἀθεμίτοις ἀσκοῦσθε; ὃς ἀρετὴν μὲν οὐδὲν ἀλλ' ἢ δωρεὰν χειρωθῆναι; ἢ ἂν ποιητέον τούτων τὰ πραχθέντα, ἢ μηδένα ποσὶν αἰτιατέον δὲ πάντα φαύλως ἔχειν, ἢ ἡμᾶς αὐτούς.

178. Ἡλίᾳ Δαμαίνῳ. ρογ'

Ὁ τὰ πρόδηλα κακὰ φανερῶς δρῶν, καὶ μὴ ἐρυθριῶν, ὅτῳ δῆλον ὅτι λανθάνων οὐδὲν τῶν ἀπορρήτων ἄπρακτον ἐάσει· καὶ τοῖς μεγίστοις ἐγχειρῶν, οὐκ ἂν δήπου θεῖεν τὰ ὑπολελεγμένα ὀκνηρῶς διακείσεται· ὁ δὲ τὰ μικρὰ φυλαττόμενος, καὶ τὰ μέγιστα ὡς εἰκὸς φυλάξεται.

179. Ἰσιδώρῳ ὑποσκόπῳ. ροθ'

Ἡ μὲν τῶν ἁμαρτίαις νενεκρωμένης ψυχῆς ἀνάστασις ἐνταῦθα πελεῖται, ὅταν τὸ δικαιοσύνης πράξεσιν εἰς ζωὴν ἀναστοιχειωθῇ· νέκρωσιν δὲ χρὴ νοεῖν ψυχῆς τὴν κακοπραγίαν, ἥτις εἰς τὸ μὴ εἶναι ἀφανισμόν. διὸ καὶ θεῖε δὲ ἀσώτου παιδὸς

ἐπ

τητε καὶ πάντως ἐμφυλίῳ πᾶς τοιούτοις τολμήμασι λογίσαιο δίκαιον, εὖ οἶδ' ὅτι καταθρηνήσεις σαυτόν. σκόπει δὲ ἂν τὸ δέον. τὸ γὰρ τέλος τὸ καλὸν ταῦτα καὶ κεῖ τοῖς παίουσιν ἐπόμενον εἶδας.

176. Τῷ αὐτῷ. ρος

Ὁ ἀκόλαστος, τουτέστιν ὁ ῥαδίως βιὸς, καὶ πᾶς οἰκείας μὴ κολάζων ἐπιθυμίας, ἀλλὰ τὰς ξένιας αὐταῖς ἐνδιδοὺς ἔξοπτα βάλοντο χωρεῖν, εἰ ἐπιχειροίη τὰς τ' ἄλλων κολάζειν, καταγέλαστος ἔσται καὶ ἐπονείδιστος. ἀ μόνον γὰρ ἀδὲν ἀνύσει, ἀλλὰ καὶ κωμῳδίας ὑπόθεσις γενήσεται, καπροθῶσαι ἐν ἄλλοις πειρώμενος, ἅπερ αὐτὸς ἀκαλώρθωσεν. ἀ γάρ ἐστιν, οὐκ ἔστι τ' ἀλλοτρίων κρατῆσαι παθῶν, τ' τ' οἰκείων μὴ πειρώμενον. τοιοῦτον γὰρ ποιεῖ, οἷον ἂν εἴ τις κρατηγὸς τ' μὲν οἰκείαν πόλιν, ἐμφύλιον ἔχουσαν πόλεμον, καὶ νοσοῦσαν, ἐκ στασιάζουσαν εἰς ὁμόνοιαν ἀγαγεῖν μὴ δυνηθείη, τ' ἔξωθεν πολέμων πειέσεσθαι ἐπαγγέλλοιτο. τοῦτος ὃν τις εἰκότως φαίη· ἐμβρόντητε, ἴσως ἀγνοεῖς, ὅτι ἀ τοσοῦτον οἱ ἀλλόφυλοι πολεμοι, ὅσον οἱ ἐμφύλιοι διαφθείρουσι; χρὴ δὲ πεῶτον τ' ἔνδον σβέσαι πόλεμον, ἐκ τότε τοῖς ἔξω πολεμίοις μάχεσθαι.

177. Ἐπιφανίῳ. ροζ

Ἐπειδὴ θαυμάζειν ἔφης, ὅπως οἱ μὲν θεῖοι χρησμοὶ ἡσυχίαν ἡμᾶς ἄγειν φασὶ χρῆναι, κἂν τις ἡμᾶς ἀδικῇ, οἱ δ' τούτων ἐρμηνευταὶ ἀ βάλοντας ἡσυχίαν ἄγειν, ἀδενὸς αὐτοὺς ἀδικοῦντος· καὶ

τὴς

χωίλω, ἐρωθεὶς αὐτῆς, καὶ ἱκετεύσας, καὶ ἁμαρτὼν τῆς ἐπιθυμίας, ὡς ἀναγκαθῆναι τὸν Κῦρον μυρίαις μηχαναῖς καὶ ἐπινοίαις χρήσασθαι, ὥστε ἀπαλλάξαι ἐκεῖνον αἰσχρᾶς ἐπιθολήψεως. τίς ἂν ἀμείνων σοῦ γένοιτο, ὁ ἀσφαλῶς τὰ καθ' ἑαυτὸν διαθεὶς, καὶ μέχρι νῦν ἐπὶ ζωφροσύνῃ ἀνυμνούμενος, ἢ ὁ φιλοτιμίᾳ ἀκαίρῳ ἑαυτὸν καταισχύνας, καὶ τότε μὲν τὴν οἰκείαν παῤῥησίαν σώσας, τοῖς δὲ μετὰ ταῦτα ἐπιδεδωκὼς ἡσυχίαν τὴν ὑστεραίαν ἀλαζονείαν, καὶ τὴν δευτέραν ἀδοξίαν; τοιγαροῦν καὶ αὐτὸς τὰ καθ' σεαυτὸν καλῶς οἰάκιζε, καὶ μὴ ἀκαίρῳ φιλοτιμίᾳ σκαπτόμενος, καὶ τὴν τῆς ἀσελγείας βαρὺθρων τῶν τὸν φέρων κατακρήμνιζε.

174. Παύλῳ μονάζοντι. ροδ'

Αὐτὸς μὲν ἄξιος ἐπαίνων τυγχάνεις, ὁδὲ πρεσβύτερός σε ἀδελφὸς ἀξιώτερος, ὁδὲ πρεσβύτερος ἀξιώτερος. τὸ γὰρ ἡλικίας καὶ τῆς ἀρετῆς ἐπίδοσιν σωτήριον. ὅθεν καὶ ἐπὶ σοὶ, καὶ ἐπὶ τῷ πρεσβυτέρῳ χρηστὴ ἐλπὶς ἀνθεῖ, ὡς ἂν πρεσβύτατα προκοπῆς τῆς ἡλικίας σου ἀποληφθείσης, ἀλλ' ἀοίδιμοι κατὰ ἐκεῖνον γενήσεσθε. ἔχοντες ἂν συγγενικὰ καὶ πρεσβώματα, πρὸς αὐτὰ τείνατε τὰ ζωπόν.

175. Γέρακι Διακόνῳ. ροέ

Εἰ καὶ πρὸς κέρδος ἀνελεύθερον ὁρᾷς, καὶ φιλοχρηματίας ἐρᾷς, κάλλιστον σαυτῷ ἡγῇ πεπεράχθαι, ἀλλ' ἀμάλιστα μὲν καὶ αὐτὸς βάλοιο, πρὸς ἡμᾶς καὶ δόξαν ἐσὶν ἀφίξει· εἰ δὲ καὶ τὰ πάν-

μῳ· ἢ ἐπὶ τοῖς δυσκόλοις, δεινός ἐστι θηρατὴς τῆ φιλίας χρήματος. τοσοῦτος γὰρ ἑαυτῷ προσδήσῃ, ὅσους κ᾽ θεάσηται· τοσοῦτος ἢ θεάσηται, ὅσους ἡ ἀκλεὴς φήμη πρὸς αὐτὸν χειραγωγήσῃ· τοσοῦτοι ἢ χειραγωγηθήσονται, ὅσοι τῶν καλῶν ἐπιτηδευμάτων ἄμπυροι εἰσὶν ἐραστή. τίς ἂν οὖν τοιούτου ἀκλεέστερος, ἢ τίς μακαριώτερος οὖν τοσούτων φίλων δορυφορημένος;

173. Ἀνδρομάχῃ. ργ΄

Ἢ ὁρῶν μὴ ἔρα, ἢ ἐρῶν μὴ ἔρα· εἰδὲ τὸ πρότερον λίαν μὲν δύσκολον φαίνεται, λίαν ἢ ἀδύνατον, τὸ δεύτερον ἀσκητέον. ἄμφω γὰρ ἀσφάλεια φιλοσοφίας ἀκρότης· καὶ τοῦτο ἡμῖν μοῦ θεοῦ πρόσταττε χρησμός, ἐπειδὴ ἢ σὺ τὰ Ἑλλήνων πεπεδεύκεις, κἀκεῖθεν σοι δεῖ χρησμὸν τὴν ἀλήθειαν ἀνθρώπῃσιν πειράσομαι. τὰς μὲν οὖν αἰτίας τοῦτο Ἰλιακοῦ πολέμου, καὶ δεῖ Μεσσηνιακοῦ, τοῦτο Κιρραίων πρὸς Ἀργείους, τοῦτο Θηβαίων πρὸς Φωκέας παρήσω ὡς καταμάζους ὕδατος. πάντες γὰρ ἔτι καὶ δεκαετεῖς, καὶ διὰ γυναῖκας ἐγένοντο. ἀπὸ ἢ τοῦ Ξενοφῶντος, οἷς καὶ κεχαίρωσιν, τὴν ἀπόδειξιν ποιήσομαι. ἴδωτι τοίνυν, ὡς ὁ μὲν Κῦρος μηδὲ ἰδεῖν τὴν Πάνθειαν ἀναχώρησεν, καί τι ἁμήχανον κάλλος ἔχειν μαρτυρήσας· ὁ μόνον δὲ τῆς λαγνείας χειμῶνος οὐκ ἐπεράθη, ἀλλὰ τῷ σωφροσύνῃ διέλαμψεν. ὁ δὲ Ἀράσπας, καίπερ μεγαλοφρονήσας ὡς καὶ ὁρῶν καὶ μὴ ἐρῶν, εἰς πίστιν κατέπαυσεν εὐ-

χώλιν,

170. Τιμοθέῳ. ρο΄

Ἔοικας δεδοικέναι, μὴ τὴν δόξαν ἔ καπρθώματος τὸ μῆκος ἐλαττώσῃ ἔ χρόνος· ἀλλὰ χρὴ εἰδέναι, ὅτι ἔ μᾶλλον ἰσχὺς σφαλερὸς τὸ μὴ βραδυτῆτος ἀσφαλὲς λυσιτελέστερον. ἀλλ' ἦπον γὰρ, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ὀκλεέστεροι τῇ πάχος λαμπρῶν οἱ σωέσῃ καὶ βραδυτῆτι τὰ ἴσα παράξαντες. οἱ μὲν γὰρ καὶ χρήματα καὶ σώματα ἀναλώσαντες νενικηκέναι δοκοῦσιν, οἱ ἢ ἄνδρες ζημίας τὴν νίκην καρπῶνται· καὶ οἱ μὲν σὺν ἔχθρῃ καθαρὰν ἀθυμίας ἡδονὴν, οἱ ἢ αἰλικρινῆ καρπῶνται τὴν εὐφροσύνην.

171. Λεοντίῳ, Λαμπετίῳ, Ἀλφειῷ, ἐπισκόποις. ρογ΄

Τὸ δεδογμένον καλὸν γινέσθω, καὶ τοῖς βεβαλουμένοις ἡ ἀληθὴς ἔργων πίστις ἐπέσθω. οἷς μὲν γὰρ ἐκ ἔστιν πόθος τὸ φυλάττειν ἡ δύναμις, ἔ τοι ἀναγκαίως πλημμελῶσι καθ' ἑκάτερον, καὶ ψηφιζόμενοι ἀνέφικτα, καὶ λύοντες αὖθις τὰ δόξαντα. ὧν τὸ μὲν ἀνυπέρβλητον ἄνοιαν, τὸ ἢ μετρίαν συγγνώμην ἔχει. οἷς δ' ἄμφω εἴη τι σωθραμεῖν, καὶ τὸ βεβαίωσιν, καὶ τὸ δυνάσθαι εἰς πέρας ἄγειν τὰ δόξαντα, τούτοις ἥκιστον ἂν ἁρμόσειεν ἀνεξικακίτητος κατηγορία.

172. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. ροδ΄

Ὁ κηδόμενος τῶν σωόντων καὶ σεσωσμένων, καὶ σωηδόμενος μὴ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτῶν· ἀχθό-

μὴ μαθητὴς, τ᾽ ἢ ἀκροατὴς, τ᾽ δὲ ὑρετὴς τυγχάνῃ. Διὰ τοῦτα μὴν ἂν ἐπέστειλα· εἰ ἦ παῤῥησιαστικώτερον, ἢ οἱ πεπλησιακότες σοι γράφω, μὴ διὰ τὸν ἀοριστοῦντος· ἀλλὰ δι᾽ αὐτό με τὸν ἀποδέξαι, ὅτι τὸ πρέπον ἐμοὶ πρὸς ἅ συμφέροντα εἰλόμην· ὅ πὸν βούλομαι εἰπεῖν, αὐτίκα μάλα εἰρήσεται. ὁ γὰρ προκατασκευῆς δέονται οἱ σοφοὶ, ἀλλὰ τὸ καλὸν ἀτεχνῶς ἐπιτηδεύειν εἰώθασιν. εἰ τ᾽ ἀρετὴν ἀσκεῖς, μὴ τὸ ἐπιδείκνυσθαι ἀμαυρὸν τὸ τούτης κάλλος ἀνέχει. μέγα μὲν γὰρ ἀρετὴ, ἀλλ᾽ ὅταν ἑαυτῇ μὴ μαρτυρῇ, μείζων καὶ ὡραιοτέρα τοῖς ἀνθρώποις δείκνυται. εἰ ἦ νομίζεις λήσεσθαι, εἰ μὴ ἐπιδείξαιο· τἀναντίον νόμιζε, ὅπ τό τε λάμψεις, ὅτ᾽ ἂν μὴ ἐπιδείξαιο. φιλόνεικον γάρ πως τὸ τ᾽ ἀνθρώπων γένος ἐστὶ· καὶ πρὸς μὲν τοὺς μεγαλαυχοῦντας ἀντιστατοῦσι, τοῖς ἦ ταπεινοῦν ἑαυτοὺς ἁπαλάζασι μεθ᾽ ἡδονῆς ἠκολούθησαν· καὶκείνοις μὲν ἀναστέλλον αὐτῶν τὸ φιλότιμον, καὶ τὰ μὴ προσόντα προστρίβεται κακά· τούτοις δὲ καὶ τὰ μὴ προσόντα ἐπιφημίζει καλά· ἄλλως ἦ οὐδὲ ἀρετῶν οἷόντε λαθεῖν· ἀλλὰ κἂν πρὸς ὀλίγον φθόνῳ ἐπισκιασθῇ, αὖθις ἀναλάμπει, καὶ τ᾽ ἐπισκιασάντων κρατεῖ. ὡσπερ γὰρ τὸ φῶς οὐχ οἷόν τε λαθεῖν, οὕτως οὐδὲ τὰ ἀρετά. καὶ ταῦτα μὲν λελέχθω πρὸς τ᾽ τ᾽ ἀνθρώπων ψῆφον· εἰδὲ καὶ τὰ θεῖαν ἐθέλεις μαθεῖν, ἔχεις ἐν τοῖς θείοις εὐαγγελίοις τὰ κατὰ τ᾽ Φαρισαῖον ἓ τ᾽ τελώνην λαμπρῶς ἐπιλογραφήντα.

Τιμο-

ἂν τὸ πρότερον· εἰ δὲ διαφθείροι, δεύτερον ἔσω τὸ δεύτερον. ἄμεινον γὰρ ἓξ μέναι ἐν τῇ ἤπειρῳ τὸ ἀναμαχέσιμον ζητῶν. ἀ τοσοῦτον γὰρ ἓξ πρώτας ἀπολείπεται, ὅσῳ ἓξ πεντάκις ὑπερέχει. μᾶλλον δὲ ὅλῳ, εἰ καὶ μὴ ὡς ὁ πρότερος, ὅμως δ' ἂν ἀνακηρύττεται· ἐκεῖνος δὲ καταγέλαστός ἐστι, καὶ κωμῳδίας ἄπαντι πρόκειται ὑπόθεσις.

168. Τιμοθέῳ. ῥξή

Τὸν ἄρχοντα, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, χρὴ † καὶ ἀγαθὸν εἶναι καὶ φοβερόν· ἵν' οἱ μὲν εὐσεβοῦντες θαῤῥοῖεν, οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες ἐκνοῖεν. θάτερον γὰρ θατέρου χωρὶς ἀναρχία μᾶλλον ἐστὶν ἢ ἀρχή· εἰ μὲν γὰρ ἦσαν πάντες † οἱ ὑπήκοοι φιλάρετοι, ἀγαθότητος μὲν ἐδεῖτο μόνης· εἰδὲ φιλαμαρτήμονες, φόβου ἐπεδεῖτο· ἐπεὶ δὲ καὶ ἀγαθοὺς καὶ πονηροὺς εἶναι ἀνάγκη ἐν τοῖς ἀρχομένοις, ἀμφοτέρων μεταχειριστέον τῷ ἄρχοντι † ἵν' ἡ μὲν ἀγαθότης σπείρῃ σὺν σωφροσύνῃ, ὁ δὲ φόβος σφαναστέλλῃ † τὰ κακίστων τὰ παίσματα.

† δίκαιον εἶναι δεῖ, Suidas in Ioann. Chrysost.

† δύπειθεῖς ἐφιλάρετοι, ἀγαθότητος ἔδει μόνης.

† ἐσφισαμένῳ, Suidas.

169. Ἀπολλωνίῳ ὑπάτῳ. ῥξθ'

Εἰ καί τινες τῶν σὺν διατεθραμμένων σβέσαι μὲν τὴν ὑπὲρ τοῦ ὑπερβαλεῖν σοι ὁρμὴν πειρῶνται ἔφασαν, ὡς σὺν μὲν κολακεύοντας ἄγαν λυπᾶς, τῶν δὲ συμβαλλόντων καταφρονεῖς· ἀλλ' ἐμὲ οὐκ ἄν τις πείσειεν, ὡς εἰδότα τοσοῦτον καὶ τῇ φρονήσει καὶ τοῖς ἔργοις διενεγκεῖν, ὥστε μή τις τῶν

165. Λαμπετίῳ ἐπισκόπῳ ρξέ

Εἰ καὶ ὡς ἄριστος ἰατρὸς, ἐν ἀλλοτρίοις κακοῖς ἰδίας καρπούμενος λύπας, ἀπέκαμες, τὸ δυσίατον Ζωσίμᾳ νόσημα· μὴ μόνον κατανοῶν, ἀλλὰ καὶ καθαιρῶν, πυρίτε καὶ σιδήρῳ τῷ ἀπὸ λόγων χρώμενος· καὶ πολλὰ μὲν πρὸς τὴν ἀσέβειαν ἀποτομώτατα φράσας, πολλὰ δὲ πρωτίωνι καὶ ζωτήρᾳ συμβαλὼν, ἀδὲν ἧττον ἐλλιπαθῆναι τὴν μισοθῆναι παρ' αὐτοῦ πολέου ἀπωύγκω· μὴ ὀλιγωρήσῃς, ἀλλ' ἴσθι πρὸς ἅπαντας μέγιστος ἔχων τὰς ἀμοιβάς.

166. Ἰσιδώρῳ ἐπισκόπῳ. ρξς

Εἰ καὶ τῶν δαιμόνων τὸν πονηρῶν, καὶ τὰ εἰδώλων τὰ ἀκινήτων προσκυνητὰ, ἅτε λόγῳ ῥητὰ, ἅτε ἔργῳ φορητὰ, κατὰ τὸ θεῖον κυρηχθέντων κήρυγμα ἐπενόησαν βασανιστήρια, ὡς ζωὴν αὐτὸς καταπολήξοντες, καὶ ὀρθῷ φρονήματος ἐκπήσοντες· ἀλλά γε πάντα αὐτοῖς ἐάλω, καὶ πάντα ὑπέκυψεν, ὥσπερ εἰς τὰ τῶν πολεμηθέντων κίκλω σύλλεσέραν, καὶ εἰς τὸν τῶν βασκανασμῶν ὄλεθρον σύντριφθέντα.

167. Διδύμῳ πρεσβυτέρῳ. ρξζ

Πολλῷ μὲν κρεῖττον, ὦ σοφώτατε, τὸ καθαρὰν ἡδονὴν ἔχειν τὴν νίκλω, ἢ μὴ τὴν ἥδιαν νικῆσαι. τὸ μὲν γὰρ εἰ καὶ τῷ τέλει συνάπτει, ἀλλ' ἔχει καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνακηρύττουσαν· τὸ δὲ εἰ καὶ τῷ τέλει συμβαίνοι, τῇ γοῦν τὴν ἀρχὴν ἀμαυρᾶται ἡδονῇ. ἄμεινον μὲν

ἂν

ἡ μὲν διὰ πλατείας καὶ εὐρυχώρε βαδίζουσι ὁδὸς, εἰς στενὸν καὶ ἀδιεξόδευτον χῶρον τελευτᾷ· ὁ δὲ διὰ πόνων καὶ ἱδρώτων ὁδεύουσι, εἰς εὐθυμίαν πλατεῖαν καταντᾷ. εἰδὲ τῆς ἡμετέρους ἀπιστεῖτε. ἀπὸ τ ὑμετέρων ὑμᾶς πείσομεν. Πλάτων μὲν γὰρ Φιλοσοφήσας ἀοίδιμος γέγονε, Διονύσιος ὁ τυραννήσας ἐσβέσθη· καὶ Σωκράτης μὲν ἔδεται, Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς σεσιώπηται· καὶ Σόλων μὲν ἀνυμνεῖται, Κροῖσος ὁ πάντων ἀνθρώπων νομίσας εἶναι εὐδαιμονέστερος, καὶ ζῶν ἑάλω, καὶ πυρὸς ἔργον περσικὸν ἔμελλε γίγνεσθαι. εἰδὲ τούτους φιλοσοφοῦντας ἠγεῖσθε, ἢ ζῶ καὶ ὑπὸ σοῦ πολιτευσαμένους, καὶ στρατηγήσαντας μετὰ φιλοσοφίας· Ἐπαμινώνδας ὁ Θηβαίων στρατηγὸς, ὁ Λακεδαιμονίους ἐν Λεύκτροις χειρωσάμενος, ἓν ἱμάτιον ἔχων, καὶ διὰ τοῦτο εἰς ἐκκλησίαν ἐλθεῖν μὴ δυνάμενος, ἐπειδὴ κατ ἐκείνην τὴν ἡμέραν πολιούμενον ἔτυχε, καὶ ἕτερον ὠφειλέσθαι οὐκ εἶχε, πάντων τ Περσικῶν βασιλέων ὀπτημότερος γέγονεν. Ἀριστείδης ὁ τοσαύτη πενίᾳ συμβιώσας, ὡς τ Ἀθηναίων πόλιν αὐτὸν μὲν θάψαι δημοσίᾳ, τὰς δὲ θυγατέρας αὐτοῦ προικίσασαν ἀνδράσι σεμνοῖς, πάντων ἐκείνων τ πρὸ Καλλίαν τ λακκόπλουτον, καὶ Ἀλκιβιάδην, τ ἐν πλούτῳ καὶ γένει καὶ δυνάστου κρατούντων, λαμπρότερος ὢν. εἰδεσθέντες τοίνυν καὶ ἀπέρεσθε ἀπαύστου τ ἀρετῆς, δι ἧς ῥᾳδίως καὶ ὑπὸ τ θεοπάτωρ † θρησκείαν.

† λείπει ἴσως, ἥξετε.

χονται γὰρ τοῖς ἔργοις τούτων ἀργεμφοι· ἀλλὰ τὸ λεῖπον ἑκαστι κτήσασθε σπεδάζετε ἀσαν ἵν ἔχοντες τὴν μὲν πίστιν ὡς ψυχὴν, τὴν δὲ ἀρετὴν ὡς σῶμα, τὴν δὲ λόγον ὡς εὐκαλλώπισμα, καὶ ταῦτα ἀσίδιμοι τυγχάνοντες, καὶ εἶτε δόκιμοι καὶ εὐφανῆται πομπεύσεται.

163. Τοῖς Δομετίᾳ παισίν. ρξγ

Εἰ καὶ ὁ ἀδελφὸς ὁ ὑμέτερος μὲν κατὰ σάρκα, ἡμέτερος δὲ κατὰ πνεῦμα, ἁπλῶς μὲν ἐντεῦθεν πεφώλιον, ὡς μηκέτι ὀπφοιτήσων, εἰ μὴ ὑμᾶς ἠρεμήσειεν· ἐπεφοίτησε δὲ πάλιν, ὡς μηκέτι ὑποστρέψων, ἐπειδὴ ἀπέτυχε τῆς ἥρας· ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀνάγκης ἀναγκαζόμενος, ἥξει πάλιν, ἠρεμοῦσαν ὑμᾶς εἰς ζωήν.

164. Τοῖς αὐτοῖς. ρξδ

Εἰ καὶ δῆλοι πᾶσι γεγόνατε καὶ φανεροὶ ἀποδιδράσκοντες τὴν θειοτάτην θρησκείαν, δι' ἕτερον μὲν εἶδος· ἀπατᾶσθε γὰρ οὕτως· ὡς ἐπυθόμην· ἀλλ' ἢ τὸ μὴ βούλεσθαι ἀρετὴν ἀσκεῖν (πῶς γὰρ σωματικοῖς πάθεσιν ἐγκαλινδεῖσθαι, ὥς φασι, θεμιτὸν ἦν) ἀλλά γε κἂν ὑμῖν δίκαιοι ἂν εἴητε ἑαυτοὺς πεῖσαι, ὅτι ἡ μὲν κακία αἰσχύνη καὶ ὄνειδος καὶ κόλασιν ἔχει, ἡ δὲ ἀρετὴ τιμὴν καὶ κλέος καὶ εὐφάνειαν. καὶ εἰ ἡδονὴν νομίζετε ἔχειν τὴν κακίαν, τὴν δ' ἀρετὴν πόνους καὶ ἱδρῶτας· ἀλλ' ἐννοεῖν ὀφείλετε, ὅτι ἡ μὲν ἡδονὴ πεῖν ὀχεδὸν φανῆναι σβέννυται, ἡ δ' ἀρετὴ ἀθάνατον ἔχει τὸ εὔφροσύνην· καὶ

ἡ μὲν

εἶναι ὡς κόσμον, τὴν ἢ ὡς σῶμα, τὴν ἢ ὡς ψυχὴν· ᾧ μὲν δὴ τὰ τρία προσέστιν, ὅτῳ ἀνυπέρβλητός ἐστι καὶ τέλειος· ᾧ ἢ ὁπότερον λείπῃ, καὶ μᾶλλον τὸ προτιμότερον, ὅτῳ ἀτελὴς ἐστι κατ' ἐκεῖνο, καθ' ὃ ἐλλείπει. εἰ γὰρ καὶ πολλή ἐστιν αὐτῶν ἡ διαφορά· τὸ μὴν γὰρ ἔστιν αὐτῶν μέγα, τὸ ἢ μεῖζον, τὸ ἢ μέγιστον· ἀλλ' ἀναγκαία αὐτῶν ἡ σωτηρία. ὁ μὴν γὰρ λόγος, κἂν ὑπὲρ σοῦ πολεμῇς ῥέπῃ, πῶς κοσμήσει τὴν μὴ ἔχοντα ἀρετὴν, καθάπερ σῶμα; μὴ ὄντος γὰρ δὴ κοσμουμένου, καὶ τὸ κοσμεῖν περιττόν. πῶς ἢ σὺν ἐνοχλεῖ τοῖς ἀκούσασι διὰ φωνῆς μόνης φιλοσοφῶν; ἄμεινον γὰρ σῶμα ἔχειν ἄνευ κόσμου, ἢ κόσμον ἄνευ σώματος. ἡ ἢ ἀρετὴ πῶς σὺν ἔσται νεκρᾷ, ὑπὸ τὸ πίστεως καθάπερ ψυχῆς μὴ ψυχρωθῇ; πῶς ἢ πίστις φανεῖται, μὴ ἔχουσα ἀρετὴν δι' ἧς ἐνεργήσει; καθάπερ γὰρ μουσικὸς ἄρτος λύραν μὴ ἔχων ἀδὲ τὴν ἐπισημοτάτην ἐπιδείξεται, οὕτω καὶ ἡ εὐσέβεια μὴ δι' ἔργων καθάπερ ὀργάνων δεικνυμένη, νεκρὰ καὶ ἀνενέργητος εἶναι δοκεῖ, ἀ τοῖς ἔξωθεν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ θείᾳ γραφῇς· ἡ πίστις γάρ, φησι, χωρὶς τῶν ἔργων νεκρά ἐστι· μήτ' οὖν οἱ λόγον μόνον ἔχοντες ἐναβρυνέσθωσαν, ὡς τὸ πᾶν κατορθώσαντες· λείπει γὰρ αὐτοῖς τὰ προτιμότερα, ἀρετήτε καὶ εὐσέβεια. μήτε οἱ ἀρετὴν ἔχοντες ἄνευ λόγου καὶ πίστεως σεμνυνέσθωσαν· λείπει γὰρ αὐτοῖς λόγος τε καὶ πίστις. μήτε οἱ πίστιν ἔχοντες, ἔργων ἢ καὶ λόγου χηρεύοντες, σὺν ἄλλοις καλακρινέτωσαν· ἐλέγ-

Iakωβ. β'. ιζ'. ιη'.

161. Τῷ αὐτῷ. ρξα'

Σοὶ ὠφ, ὡς γέγραφας, δ μηδένα ἀγνοεῖν· ἄλλῳ δ ἴσως δ ὑπὸ μηδενὸς ἀγνοεῖσθαι· ἐμοὶ δ δ ἀρετῆς ἀντέχεσθαι, εἰ καὶ μηδεὶς ἀνθρώπων γνοίη, μεμέληκεν. πότερον δν ἡμῶν ἰδν ἔχει μᾶλλον ἐρρωμένον, τοῖς ἐντυγχάνουσι καταλελείφθω κρίνειν.

162. Ἀρποκρᾷ σοφιστῇ. ρξβ'

Θεῖον μέν τι χρῆμα ὁ λόγος· θεῖον γάρ ἐστι δῶρον, καὶ ἐκ λογικῆς ἱκτόμενον ψυχῆς, δι' ὧν καὶ λόγος καλεῖται· ψυχῆς γὰρ λογικῆς ἐστι † ἴσως καρπός. † σκοπὸς ὁ λόγος· διὸ δ τ ἄλλων ζώων πλεονεκτήμασι. ὡς τοῖς μὲ ζωματικοῖς πλεονεκτήμασι καὶ σφόδρα αὐτῶν λειπόμεθα, καὶ βάχει, καὶ ῥώμῃ, καὶ μεγέθ, καὶ τοῖς ἄλλοις σχεδὸν ἅπασι. διὸ καὶ τ ποιητῶν ὁ κορυφαῖος ἔφη· ὀδὲν ἀχιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώπιο. ὅτι δ θεῖόν ἐστι δῶρον, ἄ- ὀδυσ. σ' ρκθ. κασε δ δημιουργὸς τῷ Ἰῶβ Δεδεκομθύσ· ἢ σὺ λα- Ἰωβ λθ'. ιδ' βὼν χεῖν ἀπὸ γῆς, ἔπλασας ζῶον, καὶ λαλητὸν αὐτὸς ἔθσ ὅτι τ γῆς· τὸ γὰρ λαλητὸν εἰ καί τινες οἴονται πειθόητον, † εὖ μᾶλλον τὸ λο- † ἴσως ἀλλ' ἔν μᾶλλον. γικὸν, τὸ Δεδ δ λαλεῖν γνωρίζομθον. πῶς γὰρ ἔμελλε Δεδόητον εἶναι, οὐκ ὄντων τῶν Δεδ λόγ κηρυττόντων; καὶ ὁ Παῦλος δ κορυφαιότατον τ ἀρχαίων χαρισμάτων τ λόγον τ σοφίας ὠρίσατο. θεῖον μὲν ὄν τι χρῆμα ὁ λόγος, θειότερον δ ἡ ἀρετὴ, θειότατον δ ἡ πίστις. καὶ τ μὲν ὁρίζομαι εἶναι

ψεπῃ τ̃ τραυμάτων, καὶ ἰατρὸν ζητήσῃ· ὁ δὲ τῇ κακίᾳ ἥδιστα ἐνδιατρίβων καὶ ἐγκωμιάζει σὺν τοῦτο δρῶντας· ὅσῳ γὰρ χείρων ὁ μὴ αἰσθόμενος τὸ νόσου ἢ εἰδὼς ὅτι νοσεῖ, τοσούτῳ χαλεπώτερος ἢ μὴ αἰσθανόμενος καὶ σωζομένων τῇ νόσῳ. κατὰ τοῦτο Παῦλος ἔφη· ἃ μόνον οὐτὰ ποιοῦσιν, Ρωμ. ά. λε. ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράττουσι. τὸ γὰρ ἐπαινεῖν καὶ συμπορεύειν τῷ πράττειν χεῖρον εἰκότως ὠρέσαντο· ὁ περ ἔνιοι μὴ σωθέντες, ἐρμηνευθὲν βληθέντες, ἀναπεπτηκότας ἐνόμισαν, καὶ ὅτως οὐτὸ ἔφυγον ὃν ὤκνησαν· ἃ μόνον οἱ ποιοῦντες αὐτὰ, ἀλλὰ καὶ οἱ συνευδοκοῦντες τοῖς πράττουσιν· ἵνα μεῖζον ἢ τὸ ποιεῖν, καὶ ἔλαττον τὸ συνευδοκεῖν. ἀλλ' ἠγνόησαν, ὅτι τὸ μὲν ῥᾳθυμίας ἐστὶν, τὸ δὲ διεφθαρμένης γνώμης· καὶ τὸ μὲν παραλογισμοῦ, τὸ δὲ κρίσεως ἀπ' ὑγιοῦς. ὁ μὲν γὰρ ῥᾳθυμῶν καὶ ἐρυθριάσῃ, καὶ εἰς μετάνοιαν ἴσως ἐλθύσεται· ὁδὲ τ̃ οἰκείων ψῆφον συνηγοροῦσαν ἔχων τῷ πάθει, ὅτε ἀφέξεται τ̃ κακίας, ὅτε ἐρυθριάσῃ, ἀλλὰ καὶ ἐναβρυνεῖται.

160. Θέωνι ὑπατικῷ. ρξ̃

Εἰ παντὶ που δῆλόν ἐστιν, ὡς ὁ κολασὴς τ̃ ἀδικούντων μείζονα δίκην εἰκότως δοίη ἄν, εἰ φωραθείη ταῦτα δρῶν, ἃ κωλύειν ἑτέρους ἐπάχθη. τί σοι τὸν φενακίζεις, ὡς λησόμενον τ̃ ἀκριβοῦντος ὀφθαλμούς;

λυπεῖσθ, κινδυνεύων ἢ χαίρειν. τῷ γὰρ παρόντι αὐτῷ καὶ τοῖς παρεσκευασμένῳ σκυθρωπάζειν, σαφῆς ἐνέστακται νὴς ἡδονῆς· ὡς ἢ βασανίζων αὐτὸν λόγοις, τὰ ἀπόρρητα εἰς φῶς ἐξενεγκεῖν ἠνάγκασαι, τό τε δὴ οἷον ἁλὲς, μειδίαμα θυμῷ κεκραμένον ἀφ' ὑπαρείας ἔπεμψεν. εἶτα πλατὺ γέλωτα ἀναναγκάσας, ἡδθῆσθ λίαν ἐπὶ τοῖς συμβεβηκόσιν ἀφρήδλῳ ὡμολόγησε.

157. Νείλῳ. ρνζ

Χρὴ, ὡς ἔμοιγε δοκεῖ, θάπτειν τὸ ζῶμα, καὶ ὁσίᾳν εἰς τὸν τόπον, εἰς ὃν καὶ ἐτελεύτησε· γυναικείας γὰρ οἴεται καὶ μικρᾶς διανοίας τὸ ἀπὸ πόλεων εἰς πόλεις μεταναμίζειν, καὶ τὰ μυσήρια τῆ φύσεως δημοσιεύειν, πάσης τῆς γῆς παρεδρεύσης.

158. Ἡράκλ διακόνῳ. ρνη

† ἴσως βίᾳ. Μὴ τραπέζῃ πληθύσῃ, καὶ † ὠδῷ ἀνειμένῳ, καὶ πλάτῳ ῥέοντι τὴν μακαριότητα ὁρίζε, ἀλλ' αὐταρκείᾳ, καὶ τῷ μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων λείπεσθ· ἐκεῖνα μὲν γὰρ ἀνελεύθερον τὴν ψυχὴν, ταῦτα δ' ὠφελιμοκράζει βασιλίδα.

159. Πέτρῳ. ρνθ

Κακὸν μὲν τὸ ἁμαρτάνειν, κάκιον δ' τὸ καὶ ἁμαρτάνοντα ἀναιθήτως ἔχειν· τὸ δ' καὶ τὴν τοῦ παθαίρεσιν διεφθάρθαι, καὶ μηδὲ τὴν κρίσιν τῶν πραγμάτων ἔχειν ὀρθὴν, κάκιστόν τις εἰκότως ὁρίζεται. τὸ μὲν γὰρ ἴσως παύσεται, ὁ δὲ ἀίσθησιν τυχὸν λή-

ψεται

ἀμφοτέρων ἀπιτυχεῖν. ὥστε εἰ δόξης ἐφίεσαι, ἔρα τ̃ θείας, ἥπερ καὶ ἡ ἐνταῦθα πολλάκις ἀπολαυθεῖ.

153. Εὐπονίῳ Δρακόντι. ρνγ'

Εἰ ἐν οἷς ἐπαίνων εἶ μεγίστων ἄξιος, ἐν τούτοις αὐτοῖς ἴσως τ̃ οἰκείας νομιζόντων συμφορὰς τὰς ἑτέρων ἀρετὰς ψέγῃ, μὴ ἀθύμει. τοῦτο γὰρ αὐτὸ μάλιστα δεῖγμα μέγιστόν ἐστιν ἀρετῆς.

154. Τῷ αὐτῷ. ρνδ'

Πεπυθόμην σε περὶ ὧν ἐβούλου λέγειν. μὴ γὰρ εἰς μνήμης ἄξιος, ζῆν περιῤῥημένος βαρέως, καὶ πρὸς σοῦ φιλαρέτως δυσκόλως· πάλιν ἀλλ' εἰ ὡμὴ γνωσιμαχῇ, δέξαι ἀπολογούμενον· εἰδὲ μή, γινώσκεις εἰ περὶ τ̃ ἀπιπηδήσεως τῇ εἰρωνείᾳ ὠφελημένος, καὶ τοῦτο ποίησον. δικαίως γὰρ ἔξεις τ̃ σέβειν, τ̃ σαυτοῦ φιλοσοφίας, τ̃ τε ἐκείνου μαθήτου.

155. Ἰσχυρίωνι Δρακόντι. ρνέ

Τὸν γεγενημένον μοι πρὸς σὲ λόγον δηλώσας σαφῶς, οἶμαι ἀπεκεκλεῖσθαι πρὸς τὸ γραφέντα πρᾶξαι σε. ἐντυχόντι γάρ μοι ποτέ τινι, καὶ λέγοντι, ποίησόν με δίκαιον· ἀπεκρινάμην· καὶ πῶς δίκαιος γένοιτ' ἂν ἁμαρτάνων; ὃ δὲ φήσαντι, μηκέτι ἁμαρτάνειν· ἔφην· οὐκοῦν εἰ ἀληθεύεις, γέγονας ὅπερ ἠθέλησας.

156. Ἰσιδώρῳ ἀπισκόπῳ. ρνς'

Ἐνέτυχέ μοι ὁ ἀνὴρ πρὸς ὃν γέγραφας, δοκῶν μὲν λυπεῖσθαι,

151. Τῷ αὐτῷ. ρνα

Κατ' ἴχνος χρὴ βαίνειν τῶν θείων Φυλάξάντων νόμους, ἀλλὰ μὴ τῶν ἀθλιοβεβηκότων αὐτούς· τὸ μὲν γὰρ ἀσφαλὲς, τὸ δὲ σφαλερὸν, διὸ καὶ δεῖ ζηλωτόν. δι' ἣν δὲ αἰτίαν τοίνυν τοιαῦτα δρῶν οὐκ ἀξιοῖς θεῖναι δίκην; ἐπειδὴ τινες δράσαντες καὶ δεδώκασιν ἐνταῦθα. ἀλλ' ἴσθι, ὅτι πολλοὶ μὲν καὶ ταῦθα ἔδοσαν· εἰ δέ τινες διέφυγον, ἀπὸ κακῶν τὴν ἑαυτῶν κεφαλῆς. ἀπελθόντες γὰρ, ἐκεῖ δώσουσι χαλεπωτέραν· οὐ γὰρ ὅτι τὸ ἀζήλωτον ἐζήλωσας, μείζονα πάντως μέλλει ἐκεῖ, ἐφ' ὅτε γὰρ καὶ ταῦθα δίκην δοίης. ἐὰν γὰρ εἴ τι ἐν τοῖς παρελυληθόσι χρόνοις πολλάκις ἐπράχθη, οὐ γὰρ τότ' ἐζήλωσας, διὰ τοῦτ' ἀποφύγοις, ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον δώσεις. ὥσπερ γὰρ εἴπερ ἐκείνων προήλω, οὐ τάδ' ἂν ἔδρασας· ὅτως ἂν οὐ ἁλῷς, ἀλλὰ καὶ δράσειεν.

152. Φιλέᾳ πολιτδομμύῳ. ρνβ

Τεταραγμένῳ δεινῶς, διὰ τὸ δόξης πολιτικῆς διημαρτηκέναι, ὡς ἐπυθόμην, ἔοικας· ἐννοήσας τοίνυν τὴν ἀδοξίαν ἣν βίᾳ τέτυ, τὴν ἀρχὴν μὲν ὀλιγελεστέραν, ὀνείρων δὲ ἀθρανεστέραν, εἰς τὸ ὑπερκόσμιον μετέχαρ σωτῆρ τῶν, καὶ σήσεις ῥᾷον τὸ βόρυβον τῆς ψυχῆς. ἐὰν γὰρ ἀμφοτέρων ὀρεγόμενον, ἀμφοτέρων ἐστὶν ἀπιτυχεῖν· τυχεῖν μὲν ἀμφοτέρων ἐστὶν, ὅταν μὴ ἀμφοτέρων, ἀλλὰ τῆς μιᾶς τῆς ἐκ τῶν ἀρανῶν ἐρῶμεν. ἀμφοτέρων δὲ ἐρῶντα, οὐκ ἔστιν ἀμ-

νδ· ὁ γὰρ τὴν αἰτίαν διδὺς, τ̃ ἐκβαινόντων αἴ-
τι☉ καθέστηκεν.

148. Ἰωάννῃ σχολαστικῷ. ρμή

Τὸ κωμικὸν καὶ θηλῶδες τ̃ ὀρέξεων, ἀχ' ἑστα-
τέον τραπέζῃ πολυτελεῖ, ἀλλὰ τ̃ῖς ἀναγκαίοις
ἀνωχητέον, εἴγε ἡ ἀνωχία τὸ εὖ ἔχειν μιμεῖται, ἵνα
καὶ ἥμερον ἡμῖν καὶ χειρόηθες γένηται. οἱ γὰρ τὴν
αὐτάρκειαν ὑπερηχόμενοι, καὶ τ̃ κόρον διὰ τ̃
πλησμονῆς ὑβρίζουσι, καὶ τὰς αἰσθήσεις καθαμα-
ραίνουσι, καὶ λανθάνουσι διὰ τ̃ ἡδονῆς τὴν ἡδονὴν
τ̃ τροφῆς ἀπολλῦτες.

149. Θεοδοσίῳ σχολαστικῷ. ρμβ'

Κομψοφανὴς, καὶ δικαιοφανὴς, ἀμελῶ δικαία
ἔδοξέ μοι ἡ αἰτιαλῶ γέγραφας. σὺκῶν εἰ πείθῃ Πολιτ. ς'.
Πλάτωνι εἰρηκότι· ἔτ☉ γὰρ ἕκατός ἐστιν ὀρ☉
κακίας, τὸ δοκεῖν δίκαιον εἶναι μὴ ὄντα· μὴ τὰ
δοκοῦντα, ἀλλὰ τὰ ὄντα δίκαια θήρα. ἔτω γὰρ καὶ
ὁ θεός σε ἐπαινέσεται, καὶ ἄνθρωποι ἀποδέξονται,
καὶ ὁ Ἀιάδικ☉ ὁ σὸς † ἀμερῶς Ἀιακείσεται, καὶ † ἀμωμῶς
τ̃ ἀπεχθείας ἀπολήσεται.

150. Χαιρήμονι. ρν'

Μὴ Φαίνοιο, ὦ βέλτιστε, ἀγριώτερον νοσῶν,
ἐφ' οἷσπερ ἄλλοις πρῶτον δίκην δέδωκας· ἵνα μὴ
ὡς ἀνάλγητ☉, καὶ μηδὲ τῇ ἡμερίᾳ σωφρο-
νισθεὶς, καταγνωσθείης.

Τῷ

146. Ἡλίᾳ Διακόνῳ. ρμς'

Αἱ κόραι αἱ ἔσωθεν ὀφθαλμῶν, καθάπερ παρθένοι ἐν θαλάμοις ἱδρυμέναι, καὶ ταῖς βλεφάρεις καθάπερ θυρεταῖς σκεπόμεναι, δίκαιοι ἂν εἶεν τὸ ζώφρονα λογισμὸν ἐπιτροπεύεσθαι, ἵνα ἐρυθριῶσι μὲν ἀεὶ, καὶ αἰσχυνώνται ἃ δεῖ· εἰδέ ποτε καὶ ἀλλότριον κάλλος θεάσονται, πολὺ ἐρυθριῶσι, καὶ ἕλκωσι τὰ θυρεταῖς σκεπόμενα, καὶ κάτω κύπτωσι, καὶ τῇ γῇ ἅτε μητέρα θεισκοπῶσι τὴν παιδεύσασαν, ἢ μόνον τὴν ἡμετέραν φύσιν, ἀλλ' ὅτι καὶ τὸ ὀφθὲν κάλλος ἐξ αὐτῆς ἤνθησε, καὶ εἰς αὐτὴν ἐπιστρέψει μαρανθησόμενον. εἰ γὰρ τοῦτο δεήσαιεν, φυλάξαιεν ἀληθῶς τὸ πέπον παρθένοις· εἰδὲ ἀκρατῶς καὶ ἀναισχύντως καθορῶεν, κυσὶν ἂν ἀντὶ παρθένων ὀρεσκήσονται, τοῖς ἀλλοτρίοις κάλλεσιν ἐπιλυσσῶσαι.

147. Θωμᾷ μονάζοντι. ρμζ

Εἰ μὲν ἀγνοῶν Εὐσέβιος ἐχειροτόνησεν αὐτὸς, ἔξει μετρίαν ἀπολογίαν ἐν ἀγνοίᾳ· εἰ δὲ, ὡς φῂς, μάλα ἀκριβῶς ἐπισάμενος, λύκοις μὲν διὰ τὰς ἁρπαγὰς, κυσὶ δὲ διὰ τὰς λαγνείας, ἀλώπεξι δὲ διὰ τὴν κακουργίαν ἐφαδίδωκε τὸ πίμνιον, ὡς ἐξ οὗ καὶ τὸ λίμνιον αὐτοῦ αἷμα ἐξέχεεν ὁ Χριστὸς· πάσης ἀπολογίας ἥμαρτε μείζονα. ταῦτα δὲ φημι, οὐχ ὡς ἐκείνων ἀνυθύνων ἐσομένων, καὶ δίκας μὴ ἀπαιτηθησομένων, ἀλλ' ὡς ἓν τὰ σπέρματα τῶν ἁμαρτημάτων ἐφαρμόντος, μειζόνως κολασθησομένων.

γείας κατλώεγκεν. ἡδὲ † ὑπωάπαι καὶ σκιρτᾷ, καὶ ἁδὲ τοῖς καθαπήκουσιν αὐτὼ ἔϊκει ῥαδίως· ἀλλ' ἠπιθεῖπε πολλάκις ἐν νεότητι, ἐν ἡμέρᾳ, ἀνεμαχέσατο τὰς ἥβας, καὶ τὰ λαμπρὰ σκῆνα τρόπαια τὰ κατ' αὐτῆς ἐγηγερμένα ἠφάνισε. τίς ἂν ἄτως ἀνόητος, ἢ τίς ἄτως ἀπειρόσκεπτος, ὅστις ὁρῶν τ' πυθματοφόρον ἄνδρα μὴ μυρία τρόπαια ἀναγώνιον τῷ ἅπαξ ἢ δεύτερον κεκρατηκέναι ὑπολιωθήσεπαι, καὶ ἐκλύσας τὼ ῥᾳθυμοκόλιὼ καὶ τὼ ἀγωνίαν, ἀήπητον εἶναι οἰήσεται· ἀλλ' ἀχὶ πολέων ῥᾳθυμοκόλασεται, ἀχὶ τὸ νενικηκέναι ἤδη, ἀλλὰ τὸ μὴ νικηθῆναι ἕως τέλους μέγα ἡγέμων; τοῖς γὰρ μάλιστα θησαυρὸν ἀρετῶν ἔχουσι πρέπει ἀγρυπνεῖν, ἢ τοῖς μηδὲν καλὸν κτησαμένοις· οἱ μὲν γὰρ ἔχουσιν, οἱ δ' οὐκ ἔχουσιν ὃ φυλάξωσι, καὶ ἀχ' ἅτω λυπεῖ τὸ μὴ κτηθὲν, ὡς ἢ τ' ὑπαρξάντων στέρησις.

ἀλλ. ὑπω-τύφει.

145. Νείλῳ. ρμέ

Λόγω ἀρετὴ μὲν, ἀλήθεια, σωτομία, ζαφήνεια, δίκαιρία· κακία δὲ, ψεῦδος, μακρηγορία, ἀσάφεια, τὸ ἔξω τ' καιρῶν φέρεσθαι· τί γὰρ ὄφελος, εἰ ἀληθὴς μὲν εἴη, μὴ σώτομος δ'; ἀλλ' ἐνοχλεῖ σὺν ἀκούοντας; ἢ σώτομος μὲν, μὴ σαφὴς δ'; ἢ σαφὴς μὲν, μὴ καίριος δ'; εἰδὲ πάσας ἔχοι τὰς ἀρετὰς, τότε δραστήριος ἔσαι, ὁ γρηγὸς, ὁ ἔμψυχος, τῇ μὲν ἀληθείᾳ σὺν ἀκούοντας χαίρεμενος, τῇ δ' σωτομίᾳ καθαιρόμενος· τῇ δὲ καιρίᾳ στεφανούμενος.

αὐτὸ ἀλῶμαι τῷ ἰσχυροτέρῳ ὑπὸ τ ἡμετέρας συμμαχίας γεγενημένῳ.

144. Μακροβίῳ, ρμδ'

Μὴ τῷ ἄπαξ ἢ δεύτερον νενικηκέναι τ θυμὸν καὶ τ ὑπεροψίαν, τὰ τ ἄλλων παθῶν τυραννικώτερα, ἀναπέσῃς, καὶ νομίσῃς τέλεον νενικηκέναι, καὶ πάσης ἀπηλλάχθαι μάχης· ἀλλὰ τῷ μάλιστα νενικηκέναι, ἀγρύπνει καὶ φρόνιζε, μήποτε καὶ τὰ πρόσθεν τρόπαια ἀμαυρωθείη. πολλοὶ γάρ, ἔφημι, τρίτον ἀλλὰ μυριάκις νενικηκότες, ὕστερον ἐάλωσαν, ἐλεεινὸν γενόμενον θέαμα, μετὰ τὰ πολλὰ τρόπαια αἰχμάλωτοι ἀπαχθέντες. τοῦτο γὰρ ἐννοήσας τις ὁ τ ἀποστολικὸ χορὸ ἐβόα λέγων·

ζ. Ιωαν. η'. βλέπετε, μὴ ἀπολέσητε ὃ εἰργάσασθε, ἀλλὰ μισθὸν πλήρη ἀπολάβητε. καὶ Παῦλος ὁμοίως, ὁ μυρία τρόπαια κατ τ ἐμφύτου ὑπεροψίας σήσας· πάσω μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, μή πως ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος γένωμαι. ἤδειγάρ, ὅτι διεσκεμμένῳ ἀνὴρ, καὶ μὴ ἀπερισκέπτως εἰς σὺν ἀγῶνας χωρῶν, καὶ τ διαβόλου τὰς μηχανὰς, καὶ τ σειρὰς τ ἐπανάστασιν (ὅπερ † ὁ μὲν τ ἥττους μᾶλλον παροξύνεται) καὶ σὺν εἰδὼς τ ἐξ ὑθείας μάχομαι· ἐάλων γὰρ ἂν ῥᾳδίως, φιλίας πρόσωπον ἔχουσα ὁδύς, σὺν νενικηκότας πολλάκις ἰσχύοι, καὶ ὡς ὀδέποτε ἡττηθήσονται ἀπατήσας, σκλύσας τ τ πόνον, καὶ τ θρασκαρδίαν ἅπασαν διαλύσας, ἅτως αὐτὰς εἰς τ βάραθρον τ ἀσελγείας

α'. Κορ. θ'. κζ'.

κλ. ἡ μὲν.

μὲς δ' ρήσεις, ἀλλὰ φρᾶδοι οἰχήσονται, ἅτ' ὅταν θελήσῃς, ἀναιήψεις· ἀλλὰ τὴν μὴν ἀπώλειαν, εἰς ἣν πλουτήσεις, προσίψει, καθάπερ ὑπὸ ῥόμματος εἰς αὐτὴν φερόμενος· βοηθῆσαι ἢ σαυτῷ ἀδυνατήσεις. ἕως ἂν ἀπρόληπτος εἰ, βάλδυσαι τὸ σθένος.

142. Σερήνῳ τριβάνῳ. ρμϚ

Τὸ δεινὸν καὶ δυσίατον, καὶ τοῖς ὑπενενοημένοις φαρμάκοις ὑπιτριβόμενον μᾶλλον τὸ φιλοχρημαλίας νόσημα, ἄλλως δ' λήξει, εἰ μὴ τις δοκῶν εἶναι κέρδος ἀποσαίη ὁ ἀλὺς· δοκῶν ἢ εἶπον, ἐπειδὴ τῷ ὄντι ζημία ἐστὶ μεγίστη. εἰ δέ τις ἀπιστεῖ, πειθῆναι δίκαιος ἂν εἴη τῷ θείῳ δικαστῇ φήσαντι· τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; εἰ γὰρ τις σωφρονεῖν ἀποσαίη κἂν μικρὸν, καὶ εἰς τὸ μεγαδῶναι ἥξει, καὶ εἰς τελείαν ὑγίειαν ἀνακομισθήσεται.

143 Σερήνῳ Μακρίνῳ. ρμγ'

Ἐπειδὴ τὸ κοινὸν μῖσος ἀνθρώποις μάλιστ' ἄπιστον εἶναι δοκεῖ εἰς φιλίαν, καὶ ἐν πολλοῖς μεταφερόμενοι ἐν ἐκείνοις συμβαίνουσιν, ἐν οἷς οὐδ' αὐτὸς ἐχθρὸς ἦν· ὦ Μακρίνε φυλακτέον τὰ τοιαῦτα. μάλιστα μὲν γὰρ φιλοσοφητέον, καὶ οὐκ ἀμωτέον. εἰ δ' ἢ δέπω δυνατὸν, ὦ Μακρίνε φυλακτέον, μήποτε θατέρῳ κατ' ἔτερα συμπερίξαντες, ὅπως δόξωμεν ἐνὸς ἐχθρὸς ἀπαλλάξεσθαι, ὕστερον καὶ

μὲν ἔν ἐστι πάλη, ἀχ' ἡ πρὸς τ ἑκάστε ῥαθυμίας καὶ προλήψεως, ἀλλ' ἡ πρὸς ἕ ἀδεκάστε κριτῆ δεσμοφετηθεῖσι.

140. Θεοδώρῳ σχολαστικῷ. ρμέ

Ἔοικας ἀγνοεῖν καὶ τὰ ψόγε καὶ τὰ ἐπαίνε ἄξια, καὶ διὰ τῆτο συγχύσεως ἐμπεπλεκέναι τ λόγον. τὰ γὰρ ἀβέλτερα τοῖς ἐκσοφοις κεράσας, συγχύσεως πολλῆς τόγε σαυτῆ μέρος τὰ πράγματα ἐνέπλησας. τὸ μὲν γὰρ εἶναι Εὐσέβιον, ὡς ἔφης, ἀνθρώπον, μικρὸν ὡν τὸ σῶμα, αἰσχρὸν ἢ τὸν ὄψιν, βάρβαρον ἢ τὴν γλῶτταν, εἰς ψόγον αὐτῆ σοι ἀνάγεται ἀληθείας δικαζούσης. τὸ μὲν γὰρ πρὸς τ φύσιν, τὸ ἢ πρὸς τ ἀνατροφὴν γεγένηται· τὸ ἢ εἶναι τ τρόπον μιξοβάρβαρον, καὶ τ γλῶτταν ἀκριβῆ, καὶ τ θυμὸν θηριώδη, καὶ τῇ ἀρετῇ πολέμιον, καὶ τῇ κακίᾳ σύμμαχον· τοῦτο μὲν γὰρ ἀπαιδεύτες ἐξοστρακίζει, τοῦτο ἢ φαύλες συγκροτεῖ· τῆτ' ἀληθῶς παρ' αὐτὴν γίγνεται, καὶ πάσης συγγνώμης ἐστὶ μεῖζον. μαθὼν ἔν τι ψέγειν, καί τι ἐπαινεῖν σπέρσι, μὴ ἀπροσκέπτως εἰς ἑκάτερον χώρει.

141. Διονυσίῳ. ρμά

Ἐπειδὴ λίαν μοι δοκεῖς ὠρμῆσθαι πρὸς τὰ πολιτικὰ πράγματα, ὡς πάντως ἐν αὐτοῖς δόκιμήσων, πρᾳνῶ μὴ σαυτὴν εἰς πέλαγος ἐμβάλης φρονήσεως. εὖ γὰρ οἶδα, ὅτι προπαρεὶς αὐταῖς, ἅτε σοῦ τὰ χρήσιμά σοι συμβαλλόμενος λογισμὸς

ἀλλὰ καὶ τοῖς βλομένοις ἐμποδίζεσαν.

138. Ἀθανασίῳ πρεσβυτέρῳ. ρλή

Ὁ δεσπότης Χριστὸς ἐμακάρισε τοὺς δι' αὐτὸν Ματθ. ε'. ια'.
ἀκούσαντας ῥηθῆναι καὶ ἀρρήτα, εἰ ψευδόμενοι οἱ ἐλέγχοντες ἀλοῖεν· χρὴ δ' εἰδέναι, ὅτι ἀμφότερα δεῖ πρσεῖναι τῷ πρὸς τὸν ἀκροατὴν μακαριότητα ἀφιξομένῳ, καὶ τὸ δι' αὐτὸν πάσχειν, καὶ τὸ ψευδῆ εἶναι τὰ λεγόμενα. ὡς ἂν μὴ θατέρῳ πρσῇ καὶ τὸ ἕτερον, ἃ πρσῆν ὠφελεῖ· ὠφελεῖ μὲν γὰρ, ἃ πρσῆν δέ. εἴτε γὰρ δι' αὐτὸν πάσχοντες ταλαιπωρήσομεν, ἐρυθριᾶν ἀνάγκη· καθ' ἑνὶ γὰρ μέρει δοκιμασθέντες, κατὰ τὸ ἕτερον ἐλεγχόμεθα. εἴτε μὴ δι' αὐτὸν μὲν, τὰ ψευδῆ δέ, ὑπομονῆς μὲν κομιούμεθα μισθὸν, ἀκμὴν δ' ἄρα τύχοιμεν μακαρισμοῦ· ὃ τύχοιμεν ἄν, εἰ ἀμφότερα σωφρόνοι.

139. Ἠλίᾳ Δακόνῳ. ρλθ

Εἰ μὲν τῶν πρσπλαιόντων μόνων, καὶ μὴ τῶν αὐθαιρέτων ἤπτετο ὁ μολυσμὸς, ἴσως ἂν ἰατὸν ἦν τὸ πάθος· εἰ δὲ αὐτῆς καθάπτεται τῆς ψυχῆς, μὴ ἔκας ἐμοῦ ἑαυτὸν ποιήσαιμι λογιζέσθω. εἰδὲ φαίη τις ἀνθρώπους ἀπατῶν, ἀδεὴς πρφανῶς εἰ μὴ νομίμως ἐθελήσῃ, νόμιμον πάλιν εἶναι νομίζων τὸν θεὸν, εἰ τῆς πρόξεως ἀπόχοιτο· μανθανέτω, ὅτι ὁ ἀγωνοθέτης καὶ κριτὴς τῶν τοιούτων πταισμάτων εἶπεν· ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι, Ματθ. ε'. ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. νόμι- κη'.

136. Τῷ αὐτῷ. ρλς'

Ὅτι μὲν παντὶ τρόπῳ πονηρὰ ἡμῶν ἀναμαρτησίαν ὠδίνει, μάλα ἀκριβῶς οἶδα· ὅτι δὲ καὶ ἡ ἀγαθότης τῷ ἄγαν θεία εἶναι, ἢ τῷ ἄγαν εἰς τὸ θεῖον ἡμᾶς ἄγειν, τὰ νῦν ὑπερβαίνοντα πίπτει γέρα· κἀτοῦτ' οἶδα. ἐκεῖνο μὲν φεῦγε, τοῦτο δὲ δίωκε· καὶ μὴ τοῦ θείου μακροθυμίαν ἀμέλειαν ἡγοῦ· πάντως γὰρ εἰς κρίσιν ἀκριβεστάτην τὰ τοιαῦτα βαδίζει.

137. Παύλῳ. ρλζ'

Καλὸν μὲν τὸ σὸν φίλως ποιεῖν· εὖ κάλλιον δὲ τὸ καὶ πάντας σοῦ δεομένους τὸ ἢ ἐσοῦ ἐχθροὺς, κάλλιστον. τὸ μὲν γὰρ καὶ τελῶναι ἐθνικοὶ ἀνύουσι, τὸ δὲ οἱ τῷ θείῳ πειθόμενοι νόμῳ, τὸ δὲ οἱ ἀρανῷ πρέπουσαν πολιτείαν πολιτευόμενοι. ὅσῳ δὲ ἄγγελοι νομίμως βιόντων ἀνθρώπων διαφέρουσι, τοσοῦτόν ἐστι τὰ τελωνῶν. τοσοῦτον γὰρ πλεονεκτοῦσι τούτων, ὅσον ἐκείνων λείπονται. τὸ μὲν γὰρ εὐλογόν ἐστι, τὸ δὲ φιλάνθρωπον, τὸ δὲ λόγου κρεῖττον· τῷ σοῦ μὲν φίλως διεργετεῖν, ἢ διεργετήσαντας ἢ ἀντιδιεργετήσοντας καὶ ἀμειψομένους· σοῦ δὲ ἐσοῦ τυχόντας, ἃ πάντων ἀντιδιπλήσαντας· σοῦ δὲ ἐσοῦ κακόν τι διαθέντας, ἐαθ' ὅτε δὲ καὶ σοῦ αὖθις βλάψοντας. πολλοὶ γὰρ ἐδὲ τῶν διεργεσίαις ἀμείνους γίνονται, ἢ φθόνῳ αὐτὰς, ἔφημι εἰς τοὺς τῶν θηρίων (εἰσὶ γὰρ ἐν αὐτοῖς ἢ διποιῶν ἀμοιβαὶ) ἀλλ' εἰς τοὺς τῶν δαιμόνων καταλέγοντ' ἂν πληθύν, τοῦ ποιεῖν μὲν βουλομένου ἐδὲν κάλλιστον, ἀλλὰ

Ματθ. ε'. μς'.

εὐγενείας τὴν πραότητα ἐπιδείξαιο, καὶ μὴ ἐρωτῶν φράσω, τῇ μεταβολῇ τὸ μορφῆς, ἀλλὰ τὸν τρόπων ἠθείς.

133. Ὠφελίῳ γραμματικῷ. ρλγ΄

Οὐ διπτολιμαῖος χαρακτὴρ μήτε πανταχόπασιν ἀκόσμητος ἔστω, μήτε μὴν εἰς τρύφην κεκοσμημένος ἢ τρυφῶν· τὸ μὲν γὰρ ἀτελὲς, τὸ δὲ ἀπειρόκαλον· τὸ δὲ μετρίως κεκοσμεῖσθαι, καὶ πρὸς χρείαν, καὶ πρὸς κάλλος ἱκανῶς.

134. Μηνᾷ Δρακόντι. ρλδ΄

Οἱ ἐν τοῖς χαλεποῖς πάθεσι, θυμῷ λέγω καὶ πολεμικῇ, νικᾶν δοκοῦντες, ἥττης ἀπίστου χαλεπωτέραν νικῶσι νίκην· ἔστι γὰρ ὅπου νίκη χείρων ἥττης ἐστὶ, καὶ ὃ δεῖ χαίρειν ὅτι τῇ τοιαύτῃ νίκῃ, ὅταν ἀδίκως συμβαίνῃ. ἡ γὰρ ἐκ ταύτης ἡδονὴ ἐπ' ὀλίγον χρόνον διφραίνουσα, αἰωνίαν αἰσχύνην προϊόντος ἱκανῷ χρόνῳ.

135. Γέρακι Δρακόντι. ρλε΄

Ἐπειδὴ τῶν δεινῶν, ὧν δρῶμεν, αἴσθησιν ἀφ' αὐτοὶ ἔχομεν Δρὰ ῥαθυμίαν καὶ φιλαυτίαν, ὅτε ἑτέροις παρέχομεν Δρὰ τὸ καὶ ἐκείνους μηδὲν ἄμεινον ἡμῶν Δρακεῖσθαι. Δρὰ τοῦτο νομίζοντες ὑγιαίνειν, ὅτε ἰατροὺς ὀπιζητοῦμεν, ὅτε θεραπεύεσθαι βουλόμεθα· ἀλλ' ἀφ' αὐτοῦ τοῦτο, ὅτι νοσοῦμεν, ἴσμεν· ὅπερ ἑκάστης ἐστὶν ἀναλγησίας, μᾶλλον ἢ νεκρώσεως.

φημίαν ἔ ὀνόματ☞ αὐτ☞ δρῶσιν· σβέσατε τὸ ὄπ τῷ πνεύματος ἡζιῶσ πᾶσ· οὐ πολλὰς οἰημα· χαλάσατε τ τύφον· καθαπάσατε τὰ ἐφρῶ, ἐννοήσατε, ὅτι γῆ ἐσε καὶ σποδὸς· σκιπήσατε τὸ πὲ βραχέ☞, ἢ τὸ μετὰ βραχύ· ὄπίγνωτε σὺ ἑαυτῶν ἀπὸ τ ἀρετῆς ἀμείνας· μὴ τοῖς ὅσιοις τ ἱερωσύης κατ' αὐτῆς τ ἱερωσύης χρήσησθε· μὴ εἰς τ τ ἀκτημοσύης χρηματιζόμενοι παροινήσατε διδάσκαλον· μὴ μύθας ἡγεῖσθε σὺ ἐπαθέντας ὑμῖν εὐαγγελικὰς λόγας· μὴ νομίζετε ἁμαρτάνειν ἀλιτηριῶ· μὴ τὸ θεῖον ἄδικον εἶναι νομίσητε· μὴ τ πανπόπλω θεὸν παροράν οἰηθῆτε· μὴ σὺ φιλαρέτας ἐξοσρακίσητε· μὴ σὺ πᾶσαν μελίοντας κακίαν συγκροτήσητε· μὴ παιδοτρι· βήσητε σὺ ὁρῶντας εἰς κακίαν· μὴ σβέσητε τ θείῳ ζήλῳ ἐχόντων, τὴν παῤῥησίαν· μὴ τὰς ἀλλοτρίας πραγματεύεσθε συμφορὰς· μὴ λόγῳ τὸ δέον ὑποπτέμψοι, ἔργῳ τὸ τοῦ ἀπιμάσητε. ἀλλὰ τί χρὴ μηκύνειν, καὶ τούτων ἱκανῶν ὄντων σὺ μὴ λίαν ἀναισθήτως ἔχοντας καθατοξεῦσαι; διόπερ παυσάμ☞ ὄπ σιγῇ τρέψομαι, ἀνύσιμον τοῦτ γενέσθαι τὸ γράμμα, τὸ θεῖον ἀνιβολῶν.

132 Παλλαδίῳ Δμκόνῳ. ρλϛ

Περὶ ἃ γέγραφας, ἔχω μὲν εἰπεῖν, σὶ δ' εἰπεῖν οὐκ ἔχω, θείῳ πνεύματ☞ χρησμῷ πειθόμεν☞ μὴ δῶτε τὰ ἅγια τοῖς κυσὶν. εἰδὲ τ Ματθ. ζ'ς. ἐ. ιε. κυνῶν τ λύσαν ὑποτρίψαιο, καὶ τ ἀνθρωπίνης ἀγα-

διὰ τοῦτο μᾶλλον νῦν ἢ πρότερον τὸ τὰ βέλτιστα λέγειν φοβερώτερον γέγονεν. εἰ δὲ, ὡς φῆς, ἵνες αὐτῶν καὶ παραινέτας ζητοῦσιν (οἱ γὰρ πάντες εἰς τὸ βαραθρον τῆς φιλαυτίας καὶ τῆς κακίας κατηνέχθησαν) ἀκοῦσαι ἂν εἴησαν δίκαιοι, ὅτι μάλιστα μέν εἰσιν αἱ θεῖαι γραφαὶ, αἷς ἀκολουθοῦντες τὸ δέον γνοίητε. εἰ δὲ καὶ συμβουλὴ δεῖσθε, παύσασθε δρῶντες ἃ δρᾶτε, καὶ τότε ζητεῖτε τὸν παραινέτην. ἐπειδὰν γὰρ τούτων παύσησθε, καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν κατασκευάσητε ἀσφαλῆ, τότε καιρὸν τὸν συμβουλεύοντα τὰ δέοντα ζητεῖτε. πρὶν δὲ παύσησθε, μὴ ζητεῖτε, τίς ὑμῖν φράσας τὰ κάλλιστα ὑφ' ὑμῶν ἐξοστρακισθήναι θελήσει. ἐὰν γὰρ εὑρήσετε. ταῦτα δὲ γράφω, οὐχ ὡς δεδιὼς ἵνα παθεῖν ἐν ταῦθα (πολλὰ γὰρ τούτου ἕνεκα, ὡς οἶδα, πέπονθα) καὶ εἶπον τῷ κατασκευάσαντι· ἐστεφάνωσας οὐχ ἑκών. καίμοι γε ἐχαρίσατο ὁ θεὸς οὐ μόνον τὸ εἰς αὐτὸν πιστεύειν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχειν. ἀλλ' ἐκείνους ἐπισκοπεῖσθαι βούλομαι, οὐ πεπιστευμένους σύμβουλον ζητεῖν, οὐχ ἵνα συμβουλεύθωσιν, ἀλλ' ἵνα ἐπιβουλεύσωσιν. ὅτι γὰρ οὐ φόβου ἕνεκεν ταῦτα γέγραφα, ἀκουέτωσαν οἱ πιστοὶ (ὅτι ὑμεῖς δι' ὧν πράττετε, καὶ οὐ λέγομεν εἰς κακίαν χειραγωγεῖτε, καὶ διωλυῶ ὑμῶν μαίαν ὑφέξετε) ὅτι τε μὴ τὸ δέον ἐπράξατε, ὅτι τε ὑπεσκελίσατε οὐ ζωὴν δυναμένους ἂν, εἰ μὴ παρ' ὑμῶν ἐσκανδαλίσθησαν. παύσασθε τοιγαροῦν τοιαῦτα δρῶντες, οὐ δὲ οἱ ἐχθροὶ δεῖ χρῆσθαι πρὸς βλασ- Φιλ. α. κθ'.

τῶσι, οὐ τὰ δέοντα ποιεῖν βουλομένους, ἀθυμοτέρους πεποιήκασι· καὶ τοσοῦτον πεπολεμήκασι οὐ παῤῥησίαν ἔχοντας, ὡς σφέσιν αὐτοῖς ἀπάντων τῶν ἀπὸ τὰ καλὰ ὁρμιῶν. λυπῶσι πικρῶς οἱ κακῶν καὶ χοίρων βίον ἔχοντες κατὰ τὸν ἀποστολικὸν τοῦ βίον· καὶ δεῖν ἐκείνους ἀποσβεῖν, γέλωτος ἐπώθησιν τὰ θρήνου ἄξια ποιοῦντας, ὃ μόνον ἐδένα τῶν ἀρετῆς ποιεῖσθαι λόγον, ἀλλὰ καὶ καθ' ἑαυτὸν, τῷ οὐδὲν ἀρετῶν ἀσκοῦντας τὰ τῶν κακίστων πάσχειν συνιέντας καὶ ἀποδοχῆς ἀξιοῦντας· τίς ἂν ὁ τῶν ἄτοπα ἁμαρτανόντων ἀπιμήσων; τίς ὁ διορθώσων; τίς ὁ ἐλέγξων; τίς ὁ σβέσων αὐτῶν τὰ φρονήματα; τίς ὁ καταπαύσων τὸν ὀφρὺν; τίς ὁ ὠφελήσων, μὴ μόνον ἀπὸ τῆς ἀρχῆς συνιέναι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς; τίς ὁ πείσων αὐτοὺς, ὅπως χαλεπωτέρας ὑφέξουσι τὰς δίκας; εἰ γὰρ ὁ κριτὴς ἐν τοῖς εὐαγγελίοις χρησμῳδῶν ἃ πεισόμενα, τίς ὁ παρ' αὐτοῖς πεισθησόμενος; καὶ λυπῶσαν αὐτῶν τὴν μανίαν, καὶ σῆναι μὴ βουλόμενον, ἀλλ' ὁσημέραι ἀγριαινοτέραν γενομένην κωλύσων; πολλοὶ γὰρ ἀπιχειρήσαντες, ἐκείνους μᾶλλον ἄνησαν ἢ δέον, ἑαυτοὺς δὲ μείζοσι διέπειραν κακοῖς. ὅτι δὲ ἔλαττον μείζονας λήψονται ζημίας, ἐγὼ μὲν ἀκριβῶς οἶδα· οἱ δὲ ταχύτεροι ἀπὸ τῶν τῇδε γινομένων καὶ ἐναγόντων εἰς ἀρετὴν, καὶ φεύγουσι τὴν κακίαν. ἐπεὶ τοίνυν τοῦτο μόνον ἐκ τῶν ἐλέγχων περιέγονε, τὸ παθεῖν ἀδίκως τι κακὸν τῶν παῤῥησιασαμένων, μηδὲν δὲ ὠφεληθῆναι οὐδὲ τὸ συμβαλεῖν δεξαμένους,

Δεὶ

οὐκ ἂν ἔχοι φύσιν, εἰ τὸ εἰκὸς τις ἐξετάζοι, καὶ τ̃ τ̃ λογισμῶν ἀσθένειαν ἡγοῖτο· εἰ δὲ τ̃ θείαν δύναμιν ἐννοήσαι, τ̃ καὶ φύσεως ὑπερισχνομένην, καὶ λογισμῶν ἀκολουθίαν ὑπερβαίνουσαν, καὶ πάσης κρείττονα μηχανῆς, καταδέχεσθαι τὰ λεγόμενα.

129. Θεοπόμπῳ. ρκθ'

Τὸ μὲν ἐφ' οἷς ἐποίησεν, τοῖς μὴ λίαν ἀναλγήτως διακειμένοις, ἀλῶναι ἀλγεινόν· τὸ δὲ κρεμῆναι, τοῖς στρυφνοτέροις· τὸ δὲ ὑποπλοῦσαι, τοῖς εἰς ἄκρον ἀναβεβηκόσιν ἀρετῆς μεγίστην ἔχει συμφοράν.

130. Νείλῳ. ρλ'

Καὶ ἠπείλει πάλιν τοῖς Ἑβραίοις ὁ θεὸς, καὶ τὰ χρηστὰ ἐπηγγέλλετο· ὁ μὲν γὰρ μόνον ἀπειλῶν, καὶ τὰ δεινὰ προλέγων, εἰς ἀπόγνωσιν τ̃ κρειττόνων ἐρεθίζει, καὶ παντάπασι σὺν ἀκροωμένοις τῆς χείροσιν ἐκδώσειν ἑαυτὸς ἀναπείθει· ἡδὲ ἀπειλὴ ἐλπίδα νύττει, καὶ πρὸς τὸ κρεῖττον προσκαλέζεται· ἐντεῦθεν προανεχοῦ ἀπειλῶν αὐτοῖς τὴν εἰς Βαβυλῶνα αἰχμαλωσίαν, καὶ τὴν ἐπάνοδον προέλεγεν.

131. Παύλῳ πρεσβυτέρῳ ἀναχωρητῇ. ρλα'

Αὐτοὶ οἱ τ̃ ἀρετῆς καὶ τ̃ κακίας αὐχοῦντες εἶναι διδάσκαλοι τ̃ νικῶσαν ψῆφον δέον τῇ ἀρετῇ δοῦναι, τῇ κακίᾳ παρέχουσι· καὶ δι' ὧν σὺν μὲν Σπαρτιάταις ἐξοστρακίζεσθαι, σὺν δὲ Φαύλοις συγκρο-

τεῖσθαι,

νόμενοι σωίσθαι, τὸ πλεῖον τῶν θείων θεσπισμάτων αὐτοὺς ἐκφυγεῖν, τῷ μὴ θέλειν τὰ δέοντα πράττειν,

† ἴσως ἔτι μᾶλλον. † ἕτοιμοι σωίζεσθαι. παραινῶ τοίνυν αὐτοῖς, ἐὰν μὴ παῤῥησίας εἰπεῖν, φέρειν τοῦτο, θεωμένοις εἰ πάλιν θῆ λέξαι· καὶ διὰ τοῦτο, ἵνα βελτίους γένωνται. ἐκ γὰρ τῆς πολλακοῦ ἐνίοις, εἰς τοιαύτην ταραχὴν ἐνέπεσε τὰ τῶν χριστιανῶν πράγματα. τί οὖν χρὴ ποιεῖν; σωτόμως ἐρῶ, καὶ οὐκ ἀποκρύψομαι· εἰ μὲν μύθους ἡγοῦνται τὰς θείας γραφὰς, σιγᾶν ἀσκείτωσαν· εἰ δ' ὄντως ἐρανίους θεσμοὺς, πραττέτωσαν πρῶτον, εἶτα δημηγορείτωσαν· μὴ τοιούτων γὰρ αὐτῶν ὄντων, ὁ θεῖος νόμος ἀποκλείει τὸ στόμα.

127. Ἀνεπίγραφος. ρκζ

Ἐπειδὴ οὐδὲν μεγαλόφυες, οὐδὲ ὑπερφυὲς ἔχει ἡμῶν ἡ φύσις, ὅθεν τὸ μέτριον αὐτῶν καὶ ὑπεικὲς, ἅτε δὴ οἰκεῖον καὶ συγγενὲς σωζόμενοι, πᾶσαν ἀλαζονείαν ἐξορίζοντες.

128. Πέτρῳ. ρκη'

Σαρκικοὺς καλεῖ ἡ γραφὴ οὐ τοὺς τὰ σαρκὸς κατολιθήσαντας, ψυχικοὺς δὲ οὐ πάλιν τοὺς ἀκλεθείας τῶν λογισμῶν μηδὲν κατεχομένους, πνευματικοὺς δὲ οὐ θείῳ πνεύματι κεχρισμένους, τῶν τε τῶν λογισμῶν ἀκλεθείαν ἀναβεβηκότας, καὶ τὸ ὑπὲρ φύσιν φωτιζομένους· οἷον τὸ, οὐ τρεῖς μάγους ἐμβληθέντας ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ καμίνῳ μὴ καταφλεχθῆναι, Δαν. γ'.

οὐκ

τ Θ, καὶ παιδεύσεως πληρέμοι, καὶ σφόδρα γέγηθα. ἔστι γὰρ ἐν αὐτοῖς καὶ διαθέσεως καὶ λόγων ἀπόδειξις· εἰδὲ πρὸς βραχὺ ὑπέρθοιο τὸ γράφειν, λίαν ἀθυμῶ, καὶ τῷ γλώττᾳ ἀμβλυώσομαι, ἅτε τ' εὐφροσύνης μοι προσγινομένης, ἅτε τ' ἀπὸ τ' λόγων ὠφελείας. μὴ πάνυ ἀδύκει τ' τ' φιλίας θεσμὸν, ἀλλὰ συχνῶς γράφε· ἅτω γὰρ ἔσῃ μοι πολέον κεχαρισμένος.

126. Φιλητείῳ. ρκς'

Ἐγὼ, ὅτι μὲν πρώην ἡ Χριστοῦ ἐκκλησία καὶ τοῦ διδασκάλου εἶχε λαμπρούς, καὶ τοῦ φοιτητὰς εὐδοκίμους, μάλα ἀκριβῶς οἶδα· καὶ ἐπ' ἐμοῦ γὰρ, ἐχὶ πάλαι μόνον, γέγονε ταῦτα εὐφόρα· ὅτι δὲ νῦν τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀδυνάτου γενέσθαι, ὡς φῂς, ἀλλὰ δυνατὸν, οὐκ ἔστιν ἀμφίβολον· ἐὰν γὰρ ἐκ τ' ὑφηγητῶν βεβαίως ὑπάρξῃ, καὶ παυσάμενοι τ' τυραννίδος πατρικὴν δημοκρατίαν ἐπιδείξωνται, τότε καὶ ἐκ τίνα τρόπον ζωήσονται οἱ ὑπήκοοι ἐξέσῃ ζητεῖν· πρὶν δὲ τ' κρηπῖδα ὀρθῶς ὑποθέσθαι, λίαν ἀπρεπὲς ἡγέμαι, τ' περὶ τ' κορωνίδος ποιεῖσθαι λόγον· ἃ γὰρ ἐθελήσουσιν οὗτοι, κἂν μυριάκις ἀκούσωσι, πειθήσεται, ἂν μὴ διὰ πραγμάτων μάθοιεν. ὁ μὲν δὴ παρὼν καιρὸς βουλῆς καὶ προνοίας δεῖται πολλῆς· ἐγὼ δὲ ἔχ' ὅτι χρὴ προσδοκᾶσαι, δυσκολώτατον ἡγέμαι· ἀλλ' ἐκεῖνο ἀπορῶ, τίνα χρὴ τρόπον πρὸς αὐτοὺς εἰπεῖν· πείθομαι γὰρ ἀκριβῶς, ἐξ ὧν ἐν παρὼν καὶ πυθη-

νόμενος

καιρῷ μάλιστα ψυχωθεὶς, ζωηκώτερος φαίνῃ.

122. Μαρηνιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, ρκϐ Εὐραθίῳ.

Ἐπῳδὴ ἀ τῷ μόνον ἀφαιρεῖσθαι ταῦτα, ἀ μηδεὶς πώποτε ἄλλος τ ὑπὸ τῶν αἰσχίστων βεβοημμένων, αἰσχύνῃ ὠφλήκατες, ἀλλὰ καὶ τῷ ἀ ἐναβρύεσθαι ἐφ' οἷς ἐγκαλύπτεσθαι δίκαιον, πᾶσαν ὑπερηκοντίσατε μανίαν· δίκαιον ᾠήθην τοῦτο χαράξαι πρὸς ὑμᾶς τὸ γράμμα. τοσούτῳ γὰρ ἐκείνων ἐστὲ, ὡς φασι, χείρες, ὅσον ἐκεῖνοι ἔπραττον μὴ, ἔκρυπτον ὑμεῖς ἢ κἀμὲ ἐγκαλωπίζεσθε· τὸν ἢ κολοφῶνα τ κακῶν ἐκείνων εἶναί φασιν, ὅτι καὶ μαίνεσθαι ὑμῖν δοκοῦσιν οἱ κοσμίως ζῶντες, καὶ παραπαίειν οἱ σωφρονοῦντες. ποία ἂν ὑμῖν λελείψεται ἀπολογία; τίς ἔλεος; ποία συγγνώμη; οὐκ ἔχω λέγειν.

123. Θωμᾷ. ρκγ

Μόνης τ κτήσεως ἐκείνων ἐχώμεθα, ὧν μετὰ πολὺ ἀπαλλαγησόμεθα· τ δὲ λοιπῶν καταφρονήσωμεν.

124. Ἀρποκρᾷ ζοφιστῇ. ρκδ

Τὸν διαβάλλοντα χρεὼν πᾶσι πάντας, ἐμβριθεστέρᾳ ἀπειλῇ ζωφρονίσαι· ἵνα μὴ ἠμωρίας ὕστερον δεηθείη.

125. Τῷ αὐτῷ. ρκέ

Ἡνίκα γράμματα δεχοίμην ἢ οἷς λογιότητος,

θίας, κατὰ τ̃ τ̃ αἱρετικῶν φρενοβλαβείας, κατὰ τ̃ Ἑλλήνων δεισιδαιμονίας, κ̃ τ̃ Ἰουδαίων ἀπαιδευσίας, κ̃ τ̃ τ̃ ἁμαρτανόντων † κατηγορίας· εἰδὲ τούτων ἀφέμφῳ, τῇ ὀξύτητι κ̃ τ̃ ἐντυγχανόντων χρῶο, ἀποπώπατον ἡ ποιήσῃς. πανταχοῦ γὰρ ἡ πρᾶξις, οἷον ἂν εἰ μάχαιραν ἔχων ὀξεῖαν, κατὰ τ̃ ὀπτηδείων ἐπέφερες· ἢ ῥώμῃ, κατὰ τ̃ πολιτῶν. δέον τῇ μὲν κατὰ τ̃ πολεμίων, τῇ δὲ κ̃ τ̃ ἀνθρώπων χρῆσθαι. μὴ τοίνυν τὸ φάρμακον διηνεκὲς κατασκεύαζε, ἀλλὰ δέοντος αὐτῷ κέχρησο.

† ἴσως κατηγορίας, ἢ ὀλιγωρίας.

120. Τ̃ παπίῳ πολιτευομένῳ, ρκ΄

Ὅτι μὲν οἱ ἀναβαλλόμενοι πρᾶξαι τὰ δέοντα, ἰδεῖν ἐγγύθεν βάλλονται τὰ δεινὰ (οἱ γὰρ μαθραθυμίαν εἰς τὴν ἀρετὴν ἐξυβρίζοντες, πᾶς ἡμωρίας ἐφ' ἑαυτὸς ἕλκυσι, δηλώσας μετελθεῖν σὺν ἀλόντας) οἶμαι πάντας εἰδέναι· ὅτι ἢ εἰς κολάσεις ὠθισήσονται τὰ πλημμελήματα, ἂν μὴ μετανοίᾳ θεραπεύθωσι, καὶ ὁ κατακλυσμὸς, καὶ τὰ ἐπὶ Σοδομιτῶν συμβάντα μαρτύρηθλα βοᾷ· ἐφ' ὧν, εἰ καὶ μέλλησις τὶς γέγονεν, ἀλλ' οὐκ εἰς τέλος ἀκίνητος ἔμεινεν, ἢ μόλις ποθ', πάντως ἢ κινηθήσῃ δίκη.

121. Ὠφελίῳ γραμματικῷ. ρκα΄

Οὐχ ὅταν πολὺς ὁ λόγος ῥέῃ, καὶ ἔξω τ̃ καιρῶν φέρηται, θαυμαστός ἐστιν· ἀλλ' ὅταν βραχὺς μὲν ᾖ τῷ μήκει, πολὺς δὲ τοῖς ἐνθυμήμασι, καὶ ἐν τῷ σωτόμῳ τὸ ἀπροκάλειπτον ἔχων, ὑπὸ δ̃ καιρ̃

117. Παύλῳ. ριζ

Εἰ πᾶς λογισμὸς καὶ πᾶσα ἐνθύμησις, ὡς φῂς, ὠφελῆ τὴν ἐμαρμένην τοῖς ἀνθρώποις ἐπιφοιτᾷ, ἀποπώτατόν τι πάσχουσι φωραθήσεται· εἰ τοῖς μὲν καταπέμπῃ ἐνθυμήματα, ὥστε ὑπεραπολογεῖσθαι αὐτῆς, τοῖς δὲ τέχνῃ καὶ ἐπιστημονικὰς λόγους ὀρέγῃ, δι' ὧν παύσῃ ἀνατρέψουσιν. εἰ τοίνυν αὐτὴ ἑαυτῇ ἀνατρέπῃ, δι' ὧν χορηγεῖ τοῖς ἀνατρέπουσιν αὐτῇ ἐνθυμημάτων, πῶς συζῆναι αὐτῇ οἷόν τε;

118. Εὐσεβίῳ Δρακόντι. ριη

Τάχ' τὸ νῦν τολμηθὲν ὠφελῇ σὲ τῶν δεινῶν ἐκείνων ἐστὶ δεινότερον· ἡμιλλήθης θεὸς σωτὴν, καὶ νενίκηκας· τὰ πρωτεῖα τοίνυν ἐν τῷ τῆς ἀσεβείας καὶ ἀσελγείας ἀγῶνι κατὰ πάντων φέρῃ, ὑπερηκόντισας, πάντας ὑπερβέβηκας· διὸ καὶ δακρύων ἡμῖν ὑπόθεσις γέγονας ἀεννάων. εἰ τοίνυν βάλει ἡμῶν τὸ λύπλιον τὸ ἐπὶ σοὶ ἱδρυθῆναι, πάντα ποιεῖ, ὅπως ἀποτρίψαιο τὴν κακοδοξίαν.

119. Θεοδώρῳ σχολαστικῷ. ριθ

Εἰ ὀξυπάτλιν ἔχεις τὴν γλῶτταν, μάλιστα μὲν αὐτὴν ἐπίσχιζε, καὶ χαλινῷ ἀνασείραζε· εἰδὲ ἀδυνατεῖς, χρῆσαι αὐτῇ εἰς δέον ὑπὲρ τῆς θείας καὶ ἀκηράτου δόξης, ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων βοηθείας, ὑπὲρ τῶν καλλίστων σωτηρίας, κατὰ τῶν ἀδικούντων πλεονεξίας, καὶ τῶν δαίμοσι πονηροῖς τὸν ἅπαντος πρόνοιαν ἐπιτρεπόντων ἀμαθίας,

γεάφειν. αὐτὸς πίνω τὸ δέον πεάξαι πεοθυμήθητι.

115. Θεοδώρῳ σχολαστικῷ. ριέ

Ποῖος ἄρα δοκεῖ τῇ σῇ παιδεύσει δίκαιος εἶναι τυχεῖν, ὁ μηδὲν μὲν πεοθυμηθεὶς γενναῖον διαπεάξασθαι, ἐν δὲ ἡμέρᾳ δὲ τυγχάνων καὶ πλάτῳ καὶ τοῖς δοκοῦσι λαμπεοῖς ἀξιώμασιν; ἢ ὁ μηδὲν μὲν, ὧν εἷός τε ἦν ἐλλιπὼν, ἀλλὰ πάντα πεάξας, ὅσα αὐτόντε ἀναῤῥήσεως ἄξιον εἶναι ποιεῖ, καὶ σὺν ἄλλας εἰς ἀρετὴν διεγείρει, δυσπεαγῶν ἢ κὴ πενίᾳ συζῶν; ἐμοὶ μὲν ὅτος δοκεῖ· εἰδὲ καὶ σοὶ, μὴ τἀναντία φαίνε ψηφιζόμενος.

116. Κασίῳ πεεσβυτέρῳ. ριϛ

Ἐπειδὴ γέγεαφας θαυμάζειν, ὅπως τὸ ἱεεῖόν Ζώσιμον δεινὸν ὄν, ἃ δεινὸν εἶναι δοκεῖ τῷ θεσμονόμως χειροτονήσαντι· ἀντιπεῖπε λω, ὅτι σὺ μὲν ὑπὸ μισοπονήεε πεόπε εἰκότως ἀγανακτεῖς· ἀδεὶς γὰεπεὸς τὸν ἀντεῖπον· ἐκεῖνο δέ σοι συγγνέσαιμι, καθαεὰν κακηγοείας τὴν γλῶτταν διαφυλάξαι. εἰ γὰε ἐκεῖνος μυείων ἄξιος, ὡς γέγεαφας, σκηπτῶν, μηδὲ τῇ ἡμῇ βελτιωθείς, ἀλλ' ὅπλῳ κακίας τῇ ἱεεωσύνῃ χεησάμενος, καὶ τολμῶν ἀτόλμητα· ἀλλὰ σύγε τὸ σωτὲ ῥόμα μιαίνειν σὺν ὀφείλεις, τὰς μιαεὰς ἐκείνε πεάξεις ἐκτεαγῳδῶν, καὶ πὴν τ τεόπων σκαιότητα διηγούμενος.

τῶν κακεργίαν, πάσης ἢ δ' Φορώτερον γῆς καὶ μᾶλλον τῆς θαψιλείας τῶν ἐν αὐτῷ καταβληθέντων σπερμάτων διδοὺς τοῖς ὠδῖσι καταθερμύοις ἀλλ' ἀνατρέφουσι τὸν καρπόν.

113. Μάρωνι. ριγ'

Ἀεὶ ἄκων πολλάκις ἐχθροῖς καταλείψεις, ἑκὼν δὲ ς· κῆτ' ἀνάγκην ποίησον φιλοτιμίαν, ἵνα μὴ ἀμεταμέλητα θρηνήσειας· ἀλλὰ πρόπεμψας αὐτὰ εἰς τὴν ἀγρῶσαν αἰῶνα, ἕξεις χρησιμόν σε.

114. Θεοφίλῳ. ριδ'

Πρὸ βραχέος, ὄρθρος ἔτι ὄντος (σκιρνᾶτο γὰρ νύξ τε καὶ ἠώς) ἐντυχών μοι τις τῶν † ἀνδρῶν ὑπιτηδείων ἀπήγγειλεν, ὡς πυθόμενοί σε ἅλες ἐλόμενοι σειλάβδην σε ἀποδημίαν μακρὰν, οὐχ ὑπὲρ ἀρετῆς, οὐδὲ ὥστε σωτὸν, ἢ ἄλλον τινὰ εἰς φιλοσοφίαν ἀναγαγεῖν (ἢ γὰρ ἂν καὶ ἀπεδέξαντο) ἀλλ' ὑπὲρ ἔ χρηματίσασθαι, κομιδῆ σε καταφρόνησαν, εἰ τοσηρημένος τὴν νεότητος χρόνον τὰς ἡσυχίας ἄγειν, νῦν ὑπὲ γήρως ἀποδημεῖν ἐπεχείρησας, ὅτε εἰκὸς ἦν σι, εἰ καὶ πρότερον ἄλλοθί σε διέτριβες, οἰκαδε ἐπανήκειν, ἵνα τοῖς ὑπολήσε τὴν πλουτῆς ἔσης. σὺν ὧν γὰρ νέος ἐλπὶς εἰς γῆρας ἥξειν βαθύ· οἱ δὲ γεγηρακότες οὐδὲν ἕτερον, ἢ τὸν θάνατον ὀνειροπολεῖν δίκαιοι ἂν εἶεν· ἐγὼ ἢ τίνα αἰτίαν ἀκριβῶς μὴ ὑπισάμην, διὰ τοῦτο ἐντεῦθεν ἀπῆρας, ἵνα τε ἀπελογησάμην, ἵνα τε κατεψηφισάμην, ἀλλ' ἐπηγγειλάμην

† ἴσως σῶν, ἢ σοί.

γεγέ-

μα διὰ τὴν ἀφέσεως καὶ συγχωρήσεως ἀναλαμβάνεται ἡγεμών, ὅτι ἐπειδὴ ὁ γνὼς ἑαυτὸν, τοῦτ' ἔστιν ὁ μήτε διὰ τοὺς παίσμασιν ἀγνοῶν ὅτι ἔπαισεν, ἀλλὰ φυλάττων τὸ σοφὸν ἀπόφθεγμα τὸ, Γνῶθι σαυτὸν· μήτε ἐν τοῖς καταρθώμασιν, εἰ καί ποτε ὀλίγον ἀπονυστάξας εἰς ἀλαζονείαν ἤρθη μέγα φρονῶν· ἀλλὰ τὴν οἰκείαν φύσιν καὶ ἀσθένειαν καταμανθάνων, καὶ μὴ πέρα τὴν ἀνθρωπίνης φύσεως φανταζόμενος γνωσιμαχεῖ ὁ συγγνὼς, τοῦτ' ἔστιν ὁ σωνοήσας, ὅτι ἐκεῖνος ἔργῳ πάλιν ἀφίλην ἄδει, συγχωρεῖ τῷ γόντι ἑαυτὸν· ὁ δὲ μὴ συγγνὼς ἀ συγχωρεῖ. διὸ καὶ ὁ μὲν, μέμψεως ἄξιος, μὴ γνὼς ἑαυτὸν· ὁ δὲ μὴ συγγνὼς τῷ γόντι ἑαυτόν.

112. Τῷ αὐτῷ. ριϛ

Πολλά ἐστι καὶ διάφορα, ὦ φίλε σοφιστὰ, λυμαινόμενα τὴν τῶν χρημάτων κτῆσιν· ἃ μόνον γὰρ σῆτες, καὶ χρόνος μακρὸς, ἀλλὰ καὶ συκοφαντία, καὶ λῃστὴς, καὶ οἰκέται, καὶ τὸ δέον μέλλοντος ἄδηλον, καὶ τέλος ὁ θάνατος (οὐ γὰρ ἔστι διαφυγεῖν, εἰ καὶ τἄλλα διαφύγοιμεν) καὶ τὴν κτημάτων καὶ τῶν χρημάτων ἀποστερήσειν αὐτὸν δοκοῦντα κεκτῆσθαι· ἐν ὀνόμασι γὰρ, ἀλλ' οὐκ ἐν πράγμασιν ἔχει τὰ ἀγαθά. ὁ δὲ δι' ἐλεημοσυνῶν καὶ εὐεργεσιῶν ἐνθάδε τὸν πλοῦτον ἀποθέμενος, καὶ φρονίμως καὶ βεβαίως ψήφῳ σεφανωθείη, τόπον εὑρὼν ἄσυλον, καὶ ᾧ μηδὲν τῶν ῥηθέντων ἐπιβῆναι θέμις. τοιοῦτος γὰρ χῶρός ἐστιν ὁ οὐρανὸς, πάσῃ μὲν ἀδα-

ὀρθῶς, λύπῃ τίκτει ἐκείνοις, οἷς ἥκιστα χρὴ· οὐ γὰρ δικαίως πάσχοντας, ἀλλ' ἀδίκως † πάσχοντας λυπεῖσθαι χρή.

† ἴσως πεπάσθαι.

109. Φιλητείῳ. ρθ'

Οἱ κατ' ἀρετὴν κράτιστοι ὄντες, καὶ δι' εὐσέβειαν ὑπερφέροντες ἔγκειται, καὶ τοσοῦτον τοῦ ἄλλους ὑπερβαίνουσι, ὅσον ὁ ἐωσφόρος τοῦ ἄλλους ἀστέρας, ἅτοι φωσφόρους ἂν εἰκότως χρηματίζοιεν· μὴ μόνον ἑαυτοὺς εἰς τοσαύτην ἀναγαγόντες ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ τοῦ τυφλώττοντας φωτίζοντες, καὶ εἰς τὴν τῆς ἀρετῆς χειραγωγοῦντες θεωρίαν. τούτους τοίνυν ζήλα, καὶ μὴ τοῦ πάντα ποιοῦντας, ὅπως καὶ τοῦ ὁρῶντας ἐκπλήσσειν.

110. Ἀρπκρᾷ Σοφιστῇ. ρί

Σοφὸς ἔγωγε οὐκ ἔρχομαι (οὐ γὰρ νομοθετῶ, ἀλλὰ γνώμην ἀποφαίνομαι) τοῦ τὴν νοερὰν ἀρετὰς κεκοσμηκότας, εἴτι ἦσαν οἱ λόγον ἔχοντες καὶ Σοφίαν γνώσεως ἀγαθὰς ἢ, τὰς τῶν ἀλόγων πνοὰς καλλωπίσαντες ἀλόγοις. οἷοι ἦσαν οἱ Σοφὸν μὲν εἰπεῖν οὐδὲν δυνάμενοι, Σοφὴν δὲ τὴν ἄρίστης πολιτείας τοῦ θεωμένους παιδεύοντες· ὧν ἡ σιγὴ τοῦ λόγου τοῦ ἐρήμου πραξέων χρησιμωτέρα. εἰδέ τις καὶ τὰς νοερὰς, καὶ ἃς φασιν ἀλόγους ἔχοι, τοῦτον καὶ ἀγαθὸν καὶ Σοφὸν ἑρμαίμην.

111. Ἐπιφανίῳ Σκηνίτῃ. ριά

Ἐπιδὴ γέγραφας, πόθεν τὸ τοῦ συγγνώμης ὄνομα

σκείας ἀκηνῶντες τὰς γλώτας ἑαυτῶν ἢ γένεσθε, καὶ ἓ μὴ ἀφ' τῶν ὑμετέραν ἀσέβειαν καὶ ἄλλως εἰς τὸν πυθμένα τ κακίας ὠθήσεμψαι.

106. Ἑρμίνῳ κήμπι. ρς'

Μήτε ἀρχὴ, ὦ θαυμάσιε, μήτε ὄγκ@ ἀξιώματ@, μήτε εὐπρεγία βιωτικὴ τ φιλοσοφίαν τῶν σῶν ἀμαυρὸν ἰσχύσῃ· ἃ μάλιστα τ ἀνθρώπων φιλεῖ τῶν γνώμων εἰς ὕψ@ αἴρειν. ἀλλὰ ταῦτα πάντα σκιὰς ἡγέμων καὶ ὀνείρατα, ἀρετὴν ἄσκει· αὕτη γάρ ἐστι τ κτησαμένων ἀπαλαίωτ@ ἀλθργίς.

107. Τῷ αὐτῷ. ρζ'

Τῶν ἀθανάτων φρόνιζε πραγμάτων, τ δὲ μετ' ὀλίγον οὐκ ἔτι ὄντων ἀμέλει· εἴτε γὰρ ἀγαθὰ, εἴτε φαῦλα εἴη, ταὐτῷ τέλ@ ἔχει, καὶ τάχιστον· τὰ δ' ἐκεῖ πέρας οὐκ οἶδε, τέλ@ οὐκ ἔτι ἵστησιν. ταῦτα τὰ γράμματα εἰ καὶ ὀλίγα ἐστὶν, ἀλλ' ἀγε φίλα, καὶ ἀφελέσεως βρύοντα.

108. Αἰλιανῷ σχολαστικῷ. ρη'

Πάσχομεν πολλὰ πολλάκις οἱ ἄνθρωποι, ἐπειδὴ τ μὲν φρονίδ@ ἀξίων ὀλιγωρῶμεν, τ δ' ὄντως ὀλιγωρίας ἀξίων ἐνθύμως περιεχόμεθα· ἀπαθῆς μὲν τὰ παιδιᾶς, παιδιᾶς δ' τὰ ἀπαθῆς ἄξια κρίνοντες· τὰ μὲν γὰρ ἔργα πάρεργα εἶναι ἡγώμεθα, τὰ δ' πάρεργα ὡς ἀναγκαῖα καὶ σπουδῆς ἡγώμεθα ἀνύομεν. ἀλλ' ἡ φιλαυτία μὴ κρίνουσα ὀρθῶς,

καθάθε τὸ πρᾶγμα· ἄμεινον ἡγησάμην χρηστότητι καθυφεῖναι μᾶλλον, ἢ πρὸς δικασῶν ἡττηθῆναι· ἄδηλον γὰρ τὸ πέρας, καὶ πολλοὶ μυρίοις ὠχυρωμένοι δικαίοις, ὡς ἀδὲν ἔχοντες ἰσχυρὸν ἡττήθησαν· εἰ γὰρ καὶ σαφὴς ἦν ἡ νίκη, τὸ χρηστότητι μᾶλλον χρήσασθαι λαμπρότερόν σε ἀποφανεῖ καὶ γενικηκέναι.

105. Μαρκιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, Εὐσταθίῳ. ῥέ

Καιρὸν μὲν σύμβολον, καὶ μέγιστον τεκμήριον τὰ ἐμῆς εἰς ὑμᾶς γνώμης αὐτὸ τὸ συμβουλεύειν ἐλέσθαι· ἅπασι γὰρ συμβουλὴ τὰ τῶν ἀκροωμένων ζητεῖ συμφέρον. οἷς γὰρ συμφέρει τὰ τὰ χρήσιμα, τούτοις οὐκ ἔνι φῆσαι δυσμενῶς ἔχειν τὰ σοφὰ παραινέσαντα· ὡς δ' ἂν μηδὲ σκιὰ οἴμαι αἰτιάσεως εἴη τοῖς ἑτοίμως διασύρειν ἐθέλουσι τὰ εἰσηγήσεως, μᾶλλον δὲ ἡ σὴ εἰσήγησις ἔσται. δόξειεν ἂν τὸ θεῖον, ὥστε νῦν ὑμῖν βελτίονα ἐνθεῖναι, καὶ τὴν ἀναλγησίαν ἐξορακίσαι, καὶ ἥμερον καὶ πρᾴνιον ὑμῶν καθιερώσαι τὰ καρδίαν πρὸς τὸ τὴν ὑμῶν ἀρετὴν, τὸν ἔμφυτον ἔχουσαν καὶ ἀκαπήλευτον τὸ καλὸν, ἀποστάσης τὴν κακίαν, ἧς ἐκθύμως ἀντέχεσθε, τὰ θηριῶδες, καὶ Σκύλλης ἀπίστου ἀτερπεστέραν, τοῖς γὰρ τὰ νῦν ἀπολωλεκόσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως ἡδεῖαν διαφυγεῖν. εἰδὲ τέλεον ἀπηλγήσατε. ἡ γὰρ ἀθάμονὴ ἡ ὑπὲρ τὰ πονηρίαν τῶτ' ἐγγυᾶται· καὶν διὰ σοῦ σκανδαλιζομένους ὑφ' ὑμῶν, πείσεσθε μὲν καὶ τὸ θειοτάτης θρησκείας

ὑπιμᾶσθ ἀνέχονται οἱ περὶ Ζώσιμον καὶ Μάρωνα, ὅτε συμβαλόντες· ἀλλ' εἰς τοσοῦτον ἤλασαν μανίαν, ὥστε καὶ τοῦ ὑπιμῶντας λοιδορεῖν, καὶ τοῦ συμβαλόντας κακηγορεῖν. ἐπειδὴ δέ τινες ὅτε ὑπιμηθέντες, ὅτε συμβαλόντες, θρηνηθέντες ἢ ἀνιώμενοι, καὶ τοῦτο τὸ εἶδος τῆς θεραπείας ἤλεγξαν· γελῶσι γὰρ τοῦτο ὑπὸ πολλῆς φιλοσοφίας δρῶντας. τί οὖν χρὴ ποιῆσαι; ἐγὼ γάρ σε λοιπὸν ἐρήσομαι, τὰ παραγγέλματα ἡμῖν παρέχοντα, καὶ ἀνοχλοῦντα ὡς δυναμένοις ἀπελάσαι αὐτῶν τὴν μανίαν. εἶτε μὲν οὖν ἐδυνάμην, καὶ σοὶ ἂν ἐδεήθην συμβαλόντος, ἀλλ' αὐτὸς ἂν ταχίστην ἐποιησάμην τὴν διόρθωσιν. ἐπειδὴ δὲ κρεῖττον πάσης θεραπείας ἐστὶ τὸ πάθος, καὶ τοῖς ἰατρικοῖς φαρμάκοις † ὑπιτρίβεσθαι μᾶλλον, τὴν ἀπὸ † ἴσως ὑπιτείνετην τῶν ἀγίων σου εὐχῶν χάριν αὐτοῖς βοήθειαν· τάχα πως ὁ καὶ παθῶν καὶ πάσης εἰργινόμενος κακίας αὐτὸς ἰάσεται.

104. Ἥρωνι πρεσβυτέρῳ. ρδ'

Οὐκ ἀγνοῶμεν, ὅτι ἡ ἀρχὴ δεῖ πρὸς τὸν Δία δίκην πολέμου καὶ πλεονεξίας λαβεῖν τὸ πέρμα, καὶ Διὰ πλειόνων ἄλλων χωρήσεται, ἔληξεν εἰς κατηγορίαν· συμβαλοῦμεν ἢ, ὅτι δίκαιον ἂν εἴης ἀρκεσθῆναι τοῖς γεγενημένοις. πολλὰ γὰρ δράσας, πλείονα πέπονθεν· ἵνα μὴ τὸ δοκεῖν τέλος εἶναι τῆς μάχης, ἀρχὴ γένηται μειζόνων συμφορῶν. δέξαι οὖν τοῦτον ὡς αὐτὸν προσκαλοῦντας, καὶ

λιμίαν ἔχει τὸ πρᾶγμα.

100. Τῷ αὐτῷ. ρ'

Ἐπὰν ἀνάγκη φέρειν τὰ λυπηρὰ, καίπερ ἔνια δύσφορα (τὸ γὰρ ὀλιγωρεῖν ἐ μειοῖ, ἀλλὰ καὶ αὔξει τὰ δεινὰ) γενναίως ἐνεγκὼν τὰ συμβεβηκότα, καὶ μάλιστα τῷ παρεληλυθέναι κ τὸ πλεῖστον μέρος ἐκνενδυσαμένα. ὁ μὲν γὰρ ἀποφοιτήσας πειρασμὸς αὐλίκα μάλα πρὸς λήθην βλέπει, ὁ δὲ προσδοκώμενος πανταχόθεν ἀνιᾷ ὁσάκις ἂν ἐλπισθῇ.

101. Πέτρῳ. ρα'

Τὶν εἰς θεὸν πίστιν οὐκ οἶδ' ὅπως ἐξυπελίξασιν οἱ ἄπιστοι· ἧς ὑμαρὴς μὲν ἡ γνῶσις, ἀσφαλὴς δὲ ἡ κτῆσις, ἀήττητον δὲ τὸ πέρας.

102. Ἀρποκρᾷ Σοφιστῇ. ρβ'

Ἀγαμαί σε τὴν ἔμφρονα παρρησίαν, ἣν οἱ ἀγεννεῖς καὶ διλοπρεπεῖς κακίζουσιν, ἔλεγχον τῶν σφῶν κακίας τε, καὶ ἀναιδρίας ταύτην εἰκότως εἶναι ἡγούμενοι· μεθύοντες γὰρ τῷ φόβῳ τῶν κακῶς αὐτοῖς δρωμένων καὶ καταστόμωτοι κ τῶν καθαρῶς νηφόντων, τὰς ἀκρατεῖς ἑαυτῶν ὀπλίζουσι γλώττας.

103. Ὀλυμπίῳ πρεσβυτέρῳ. ργ'

Εἰ τὸ μὲν ἁμαρτεῖν ῥᾴδιον, καὶ παντός ἐστιν ἀνθρώπου· τὸ δὲ ὥσπερ τῶν πεπόντων ὁ τι χρὴ πρᾶττειν ἀποφαίνεσθαι, ἀρίστου συμβούλου· ἀλλ' ὅτε ἁπα-

97. Θεοδώρῳ σχολαστικῷ. ϟζ.

Μὴ τ' ἀληθειαν τοῖς ἐριστικοῖς λόγοις βιάζε, μηδὲ καθύβριζε αὐτὴν συσκίαζων τέχνῃ σοφιστικῇ τ' ἀκριβῆ γνῶσιν· ἀλλὰ πάντα δὺ τέρα ϗ ἀληθῆς ἡγέμων ἀκαπήλευτον καὶ ἀδέκαστον τ' ὠθεὶ αὐτὸ ψῆφον ἔνεγκον.

98. Ἀπολλωνίῳ γεωργῷ. ϟή.

Ἡ γεωργία ϗ ἀναγκαία, καὶ πασῶν τεχνῶν μήτηρ ἐστὶ καὶ τροφὸς· εὖ μὲν γὰρ αὐτῆς φερομένης, κἀκεῖναι ἔρρωνται· ἀσχημονούσης ἢ αὐτῆς, ἐκεῖναι συμπεσοῦνται. μὴ τοίνυν αἰσχύνῃ ἐπὶ τῷ πεφάσθαι, ἀλλὰ σεμνύου, ἀναγκαιοτάτῃ καὶ χρησιμωτάτῃ τέχνῃ μεταχειρισάμενος· οἱ γὰρ τοὺς θεοὺς ἡδονῇ μετιόντες, ἐρυθριᾶν ἂν εἶεν δίκαιοι.

99. Ἱεράκι Διακόνῳ. ϟθ.

Ὁ ἐν αὐτῇ τῇ ἀκμῇ τ' χειμῶνος Διασώζων τ' ναῦν, καὶ μαινομένῳ χαλινὸν τ' Φύσιν, μυρίων ἀναῤῥήσεων καὶ μακαρισμῶν καὶ στεφάνων ἐστὶν ἄξιος· ἡ γὰρ ἐν γήρᾳ ζωφροσύνη σὺν ἐγκρατείᾳ ἐστὶν, ἀλλ' ἀνοησίας ἀδυναμία· διὸ τ' μὲν πρότερον ἀνακηρύττων ὁ χρησμῳδὸς Ἱερεμίας ἔλεγε· μακάριος ὃς ἦρε βαρὺ ζυγὸν ἐκ νεότητος αὐτοῦ. Ἱερ. Θρην. γ'. κζ'. τ' δὺ τερον δὲ οὐδεὶς μακαρίσαι ἠξίωσεν, ἀλλ' ἀγέραστον καταλελοίπασιν ἅπαντες. μὴ τοίνυν πρεσβύμενε τὸ γῆρας, ὡς ἐν αὐτῷ ζωφρονήσων· χωλὸς γὰρ ϗ ἄδηλον εἶναι τὸ εἰς αὐτὸ ἥξειν, δὲ φιλοπμίαν

95. Ἀθανασίῳ. ϟε.

Εἰ χρὴ σωτόμως τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν κακίαν λόγῳ ὑπογράψαι, φήσαιμι· ὅτι ὥσπερ τὸ πῦρ πεπεδημένον τυγχάνον πρὸς τὰ κάτω ὁρμὴν, ἀεικίνητόν ἐστι πρὸς τὴν ἄνω φοράν, ἅτω καὶ ἡ ἀρετὴ· καὶ ὥσπερ τὰ βαρέα ζώματα τὰ μὲν ἄνω φορὰν πανταχόθεν οὐκ ἔχει, τὰ δὲ πρὸς τὰ κάτω ὁρμὴν ὑπίσχει, καὶ βάρος τὴν φορὰν ἐπιτείνοντος, ὡς κρεῖττον λόγον εἶναι τὸ ἄχθος· ἅτω ἐπὶ τῶν πονηρίας. τοιοῦτον ἐκείνης μὲν ἀνθεκτέον, ταύτης δὲ ἀφεκτέον.

96. Εὐτονίῳ Διακόνῳ. ϟϛ.

Ὅτι μὲν ἐν τούτοις πέλας ὑπεραίρουσι τὰς οἰκείας ζαφέστερον καθορᾶν εἰώθασι πάντες οἱ πάθεσμοῖς ἐπιπίπτοντες συμφοραῖς, δῆλον· ὅτι δὲ ἐννοοῦντες τὰ ἑαυτῶν ἢ θεραπείαν, ἢ δοκίμησιν· οἱ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἁμαρτιῶν ἐννύσσι δίκας, οἱ δὲ ἀγωνίζονται, ἵνα λαμπροτέρων τύχωσι στεφάνων· ῥᾴδιον ὁρᾶν ἐστὶ τοῦτο πάθεσμοὺς ἐνεγκεῖν, ἢ μὴ μόνον μὴ ἀλύειν, ἀλλὰ καὶ θυμηδίας ἐμφορεῖσθαι, θαῤῥοῦντος ἰσχυροποιοῦντος. ὅτι γὰρ ἔνιοι ἐντεῦθεν θεραπεύονται, ἐγγυᾶται ὁ Παῦλος πράζων· Κληρονόμοι δὲ τοῦτο κυρίου γενώμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν. ὅτι δὲ ἔνιοι καὶ στεφάνων ἕνεκεν ἀγωνίζονται μαρτυρεῖ ὁ θεῖος χρησμὸς, ὁ πρὸς τὸν Ἰὼβ εἰρημένος. οἶδα μὲν ἄλλως σοι κεχρηματικέναι, ἢ ἵνα ἀναῤῥαγῆς δικαιωθείς· ἔστω δὲ ἕτερος, εἴτε ἐκεῖνος πάσχομεν, χρησὰς ἔχομεν ἐλπίδας.

α'. Κορ. ιά'. λϛ'.

Ἰωϐ μ'. γ'.

Θεο-

πέπαυσο καπὶ σαυτῷ τὸ ξίφος ὠθῶν, καὶ πάν-
τὸς βαρβάρε βαρβαρικώτερον σαυτῷ χρώμε-
νος· καὶ τοσαῦτα σαυτὸν διαπθείς κακὰ, ὅσα ἂν
δὲ οἱ κρμιδῆ πολέμιοι διέθηκαν. εἰδὲ τ κακίας
ἀπερίξ ἔχεαζ κέκρικας, ἐ τὸ δόγμα τῦτο ἀκίνη-
τον ἐστι παρά σοι· καὶν ῦτ τ ἀρετῆς τροφίμως
παῦσαι καταπολεμῶν· τὸ γὰρ μὴ μόνον παίειν,
ἀλλὰ καὶ ῦτ καταρθέντας, δι' ὧν τ γλῶτταν
κατ' αὐτῶν ὠλίζεις, διασύρειν, ἔχατος ὄρος
κακίας, μᾶλλον ἢ ἀναλγησίας τεκμήριόν ἐστιν.

93. Παλλαδίῳ διακόνῳ. ϟγ΄

Μετέχες μὲν ἔ τ μαθητῶν χορε, καὶ κορυ-
φαῖος ἐδόκεις, σφοδρότερον τ ἄλλων μεταδιώ-
κων τ τ θείων λόγων θήραν· ἀλλὰ νῦν ἀμελήσας
ἃ μόνον ἀποφοιτήσαι διέγνως, ἀλλὰ καὶ τρυφᾶς
ὡς ἐπυθόμην ἐκδέδωκας σαυτὸν, ἔ λικτύσαις τὰ
μ γαστέρα πάθη. γινώσκων πίνω, ὅτι δυσα-
λεώτερον γίγνεται ἀμελούμενον τὸ κακὸν, εἰς τὸ
ἐξ ἀρχῆς κοσμιότητα τὸν ἐαχίστω σαυτὸν μεταρ-
ρύθμισον.

94. Σηρήνῳ διακόνῳ. ϟδ΄

Πολλοῖς αἱ ῥᾳστώνης ἀνημεραι εἰς ἐνέδρας
συμβαίνουσιν, ἀνιάτων ὅσων κακῶν κρσοίμια· μὴ
πίνων ἐν πᾶσι τὰς τοιαύτας ζητῶμεν νίκας, ἀλλ'
ἑνὸς γινώμεθα ἔ πάντα τὰ συμβαίνοντα ὁμαλῶς
καὶ μετρίως, καὶ μ ἔ πρέποντος σχήματος καὶ
φρονήματος διοικεῖν.

Δ'ζη-

ἀπόκειται, οὐκ ἐν τῇ Παλαιστίνῃ, ἀλλ' ἐν τῇ ὑπερκοσμίῳ Ἱερουσαλὴμ ἀτρεπτοῦσα.

92. Θέωνι ἐπισκόπῳ.

Παραίνεσιν διεγνωκὼς πέμψαι σοι βέλομαι, ὦ φίλτατε, προθυμηθεὶς πρὸς σὲ, ὡς σωφρόνη μαθητὴν τοῖς ἐμοῖς ἐπιτηδείοις, ἐπειδήπερ αὐτοῖς ἀνεκοινώμην τὰ ὑπὲρ τῆς συμβουλῆς προαίρεσιν. ἐκείνων τοίνυν οἱ μὲν ἠμέλησαν, μὴ ἔχθρας ὑπόθεσιν ἀπὸ τῆς προθυμίας ταύτης καταστήσαιμι· δέξαι γάρ σοι ἐν εἰσηγήσεως σχήματι προενεχθήσομαί σε κακῶς λέγειν. οὐκ ἂν ἔφασαν θαυμάζειν, εἰ παρ' αὐτὸς [illegible] λόγους πόλεμος μὴ περισκεδὴς προσείη. ἦσαν δὲ οἱ πάνυ θαρροῦντες προτρέποντες, ὡς ἀποδεξομένου σου· καὶ τοσοῦτον ἔφασαν ἀφεσίαν προσδοκᾶν τι δεινόν, ὡς καὶ ἀνάρρησιν προσδοκᾶν μετὰ τοῦτο. ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν ἀμφότεροι τῆς μὲν ἐσχάτης ταλήθους, τῆς δὲ ἡμαρτηκέναι. ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ ἀναινακτήσειν σε πεπίστευκα, εἰς τέλος δὲ ἀδαμῶς· ἀλλὰ καὶ ἀποδέξασθαί με ἑαυτὸν προσδοκῶ, ἀπὸ πάντων δὲ ἥκιστα· ὅμως ἑκάτερον προσδοκῶν, οὐκ ἀποσήσομαι τὸ παρασκάμμον εἰπεῖν. πρῶτον μὲν γὰρ οἱ βέλτιστοι μεθ' ἡμῶν ἔσονται, κωλύσοντες ἀμόνον σε, ἀλλὰ καὶ οὐδ' ἄλλως οὐδ' λυπεῖν τολμήσοντας. ἔπειτα δὲ εἰ καὶ τρωθήναι συμβαίη τῇ ἀρετῇ σωηγορηθέντα, τοῦτο παθεῖν ἀβαρύ. τί δ' ἔστιν ὃ βέλομαι εἰπεῖν; ἐρήσεται· ἀνερρίφθω γὰρ κύβος· μάλιστα μὲν πρό-

ἀγνησαίμην· ἀλλὰ καὶ ἐν τούτῳ τὸ ζωτῆρος προ-
γνῶσιν θαυμάσαιμι καὶ φέρσαντος· πολλοὶ μὲν Ματθ.
κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί. κβ'.ιδ'.

90. Μαρκιανῷ πρεσβυτέρῳ. ν'

Μὴ ὕπεχε τοῖς λογομισοῖς τὰς ἀνθὰς· εἰ γὰρ
ῥᾳδίως πως δύοις τοῖς κατηγορήσιν, οὐκ ἂν πλείψω-
σιν οἱ καταψευδόμενοι καὶ πλάττοντες· ἀλλ' εἰ βέ-
βαιος ἀκεραίως τὰς ἀνθὰς, (καὶ ἀπολογήσῃ) μᾶλλα
γενναίως ὁ κατηγορηθείς· καὶ εἰς ἐκείνους τρέψεις
τὸ εἰς αὐτὸν μάτην φυεῖσαν λύπην.

91. Τῷ αὐτῷ. νά

Οὐ πρὸ τοῦ καταπαύσεως τῶν Ἑβραίων, τοῦ γενομένης
ἐν Παλαιστίνῃ διὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναυῆ στρατηγίας, τῷ
θεσπεσίῳ Παύλῳ ὁ λόγος· ἐκείνης γὰρ ἀδεὶς λό-
γος αὐτῷ, εἰς ἣν τὸ προσδοκωμένον ἔστιν βλέπε,
καὶ κατ' ἐκείνην ὁ τῶν νοημάτων σκοπὸς συστέλλε-
ται. ὅτι δὲ τοῦτ' ἐστιν ἀληθές, αὐτὸς ἑαυτὸν ἑρμη-
νεύει λέγων· εἰ γὰρ αὐτοὺς Ἰησοῦς (δῆλον δὲ ἐστι τοῦ
Ναυῆ) κατέπαυσεν, οὐκ ἂν περὶ ἄλλης ἐλάλει με- Ἑβρ.δ'.ή.
τὰ ταῦτα ἡμέρας· ἄρα ἀπολείπεται σαββατι-
σμὸς τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ. εἰ γὰρ αὐτοὺς, φησὶν, ἐκεῖ
κατέπαυσεν, οὐκ ἂν ὁ Δαβὶδ μετὰ πολλὰς γε- ψαλ.ϟδ'.ή
νεὰς γενόμενος, περὶ καταπαύσεως παρελεγόμε-
νος ἔλεγε· σήμερον ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν. οὐκοῦν φη-
σὶν, ἀληθινὴ ἀνάπαυσις τῷ λαῷ τοῦ θεοῦ, τυπικὴ
μὲν τοῖς δοκίμως μετὰ τὴν πίστιν πολιτευσαμένοις

ἀπὸ-

ζαιάν. διὸ καὶ παρομηνύει καὶ παραπολογεῖται, ὡς σὺ
ἄκριτος αὐτὸν ψήφῳ καὶ τοῦ τῶν δικαίων φο-
Ησα. μβ'. ιδ'. ρεται· τί γάρ φησιν; ἐσιώπησα, μὴ καὶ ἀεὶ σιωπήσω
μαι καὶ ἀνέξομαι; σκηπτῶ καὶ ξηραινῶ ἅμα, μο-
νονουχὶ λέγων· εἰ μὴ γνωσιμαχήσετε † ὅπερ παρ-
† ἴσως λεί- πει, οὐκ ἔστι γὰρ ὅπερ. εἴρηκα· εἰ δὲ ἀπιμένοιτε, τόγε ἡμέτερον ἔξω αὐ-
τίκα. ὑμεῖς γὰρ τὴν ἁμαρτίαν καθ' ἑαυτῶν ἐλθεῖν
ἐξεβιάσασθε.

88. Παύλῳ. πη'

Τὸν δόκιμον κρείττονα εἶναι χρὴ τοῦ συμφο-
ρῶν· τοῦτο γὰρ ἔστιν, εἰ τὸ λογισμὸν ὑψηλότερον τῶν
παθῶν κατασκήσαιτο· καὶ καθάπερ κυβερνήτην
μεταχειρίζειν οὐ δυνάκας, καὶ οἰακίζειν ἀπιτρέ-
ψειεν· εἰ γὰρ τὸν κυβερνήτην καταβαπίσειε, ναυα-
γίον ἀργαλεώτατον ποιήσειεν, τὰ παθῶν κυρι-
φευόντων, καὶ τὸ λογισμὸν εἰς αὐτὸν ἐκπελάγους τὰ
πυθμένα καταπεμπόντων.

89. Εὐσεβίῳ πρεσβυτέρῳ. πθ'

Εἰ καὶ ὡς γέγραφας ἡ τῶν βασιλευόντων πρὸς τὸ
θεῖον εὐλάβεια τὴν τῶν ἐπισκόπων ἀνευλάβειαν
ἤλεγξεν· καὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνων ἀπερβάλ-
λουσα μὴ δυνηθοῦσα ἐξέλυσε, καὶ ἡ πολλὴ
αὐτῶν φιλοψυχία τυφῆς καὶ ἀσωτείας τάπεις
ἀπόθεσις γέγονεν. ἀλλὰ σὺ μὴ σκανδαλίζου· οὐ γὰρ
πάντες ἐχειρώθησαν τοῖς εἰρημένοις πάθεσιν, ἀλλ'
εἰσὶν οἱ ἀποδάζοντες τὴν ἀποστολικὴν ζῆσαι χα-
ρακτῆρα. εἰδὲ φαίης, ὀλίγοι κομιδῆ, ἀδὲ αὐτοὶ

ἀρνη-

ἰσαντες ἐξάψατε. τάχα πως καὶν ὀψέποτε τάδε νοήτε.

35. Ἱέρακι Δρακόντι. πέ

Λίαν θαυμάζω, ὅπως οἱ μὲν λῃσταὶ, οἱ ξίφη γυμνὰ ἐπισείοντες, καὶ κατὰ τ μηδὲν ἀδικέντων περιζόμενοι ἀλλῶν κοινωνήσαντες, οὐκ ἔτι εἰσὶ λῃσταὶ πρὸς ἃς ἂν ἀπείσωνται, ἀλλὰ μεταῤῥυθμίζει τ ἀμείλικτον τρόπον ἡ τράπεζα· ἡμεῖς δὲ θείας μεταξιόμενοι τραπέζης, ἄπονδον ἔχομεν πρὸς ἑαυτοὺς τ πόλεμον.

36. Κασίῳ σχολαστικῷ. πς

Εἰ μὴ τ τ πατρὸς τελευτὴν εἰς τ τ παίδων διημαρτίαν σκαιροφυλακτεῖς, δύο ἀγεννέσι πάθεσι σαυτὸν περιχειρῶσῃ δεικνύεις, ἀνανδρίᾳ τε καὶ μνησικακίᾳ· πρὸς σκέπτου μὴ γὰρ μὴ δυνηθεὶς, ἀνανδρίας· τάττου ἢ ἀμυνάσῃ παραδάζων, μνησικακίας ἐξοίσεις κατὰ σαυτῦ δεῖγμα. εἰ ἢ μηδὲ τάττου ἀμυνῇ, καὶ τ τ ἀνανδρίας ἀποτρίψῃ ἐπόλησιν. δόξεις γὰρ καὶ τότε ὑ φόβῳ ὠθακεχωρηκέναι, ἀλλ' ἔργῳ πεφιλοσοφηκέναι.

37. Ἡσυχίᾳ. πζ

Μὴ ἀπὸ τούτων ὦ βέλτιστε δὴ τὸ χεῖρον τρέπου, ἀφ' ὧν χρὴ σωφρονέστερον καθεσθαι· μηδὲ τὴν ἐπόθεσιν τ σωτηρίας προφασιν ἀπωλείας ἡγοῦ· ἀλλ' αἰδεσθεὶς τ θείαν μακροθυμίαν τ δρετῆς ἀντιλαβοῦ. ὁ γὰρ εἰς τέλος οἷός καλῶς φρονήσων ὁ κρατὴς, ἀλλ' ἐπίστῃ τὴν χεῖρα τὴν κρατοῦσαν.

82. Ἀρτεμιδώρῳ. πϛ'

Ὁ πάντα τὰ εἰς αὐτὸν ἥκοντα πληρώσας εἰς τὸ πεῖσαι, καὶ μὴ πείσας, ὡς ἀνύσας δίκαιος ἂν εἴη θαυμάζεσθαι· τοσοῦτον ἀπέχει τοῦ μέμψεως ἄξιος εἶναι. εἰ δὲ θαυμαστὸν εἶναί σοι τοῦτο δόξει, ἀπιθι φιεῖται ὁ Παῦλος φάσκων· ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον· οὐκ εἶπε, κατὰ τὴν τοῦ καμάτου ἔκβασιν. ὁ γὰρ μηδὲν ὠφελήσας τοὺς ὠφελουμένους πεπαῦσθαι, στεφάνων ἐστὶν εἰκότως ἄξιος. α'. Κορ. γ'. ἡ. Ἐ. ιδ'.

83. Παύλῳ Διακόνῳ. πγ'

Λαμπρὸν ἑστιάτορα εἶναι. ἐκεῖνον ἡγοῦμαι, ὃς τὴν φλεγμαινούσῃ τραπέζῃ ἑστῶντας οὐ δαιτυμόνας, καὶ τὸν κόρον ὑβρίζεσθαι ὠδῖσι διάζοντας· ἀλλὰ τὴν αὐταρκείαν τοῦ ὠδῖσι διαθέντων κιρνῶντας τῷ λογικῷ ὠδῖσι, ἧς ἡ ὠφέλεια καὶ ψυχῆς ἄπεσθε πέφυκεν.

Μαρκιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι,

84. Εὐσεβίῳ. πδ'

Εἰ καὶ πολλοὶ τὴν ὑμετέραν ζωηρίαν ἀπέγνωσαν, ἀλλ' ἐγὼ πάλιν ἥκω συμβαλοῦσων μοὶ ὑμῖν ἀποφοιτήσει τὰ κακίας, πειρέψων τὴν ἐπ' ἀρετὴν καὶ πομνύσων μοὶ τὰ τοῖς φαύλοις ἀποδοθησόμενα ἀπίχειρα, πεφαγραύσων τὰ τοῖς φιλαρέτοις ὀφθησόμενα ἔπαθλα. εἰ τοίνυν τὸ λογιστικὸν μὴ πάντελῶς ἐνεκρώσατε, ἀλλ' ἔχει τὸ ἐμπύρευμα ἀναλάμψαι δυνάμενον, τοῦτ' ἀναφύρι-

πίσαν-

πολλείειν, πάντη ἐναγέσατον; μανθανέτωσαν ἄν, ὅτι καὶ Δημέμειν ὀφείλουσι καθαρῶς τοῖς πενομένοις τὰ δικαίως προσόντα, καὶ ἀδικίας ἁπάσης καθαρεύειν· μάλιστα μὲν ἐπειδὴ τῷ κρατῇ τάδε δοκεῖ. ἔπειτα δὲ, ὅτι ἀδὲ ἐκείνων ἕνεκεν, ὧν φασι φροντίζειν, πλεονεκτοῦσιν, ἀλλὰ σὺν οἰκείας ἡσσωρὰς ἐμπλήσαι γλιχόμενοι· εἰ γὰρ σβέσας τὸ μοιχεύοντων πλῆ ἀπληστίαν, πολλῆς ἀπολαύσεται οἱ πένητες ἐπιμελείας.

80. Ἀρποκρᾷ Σοφιστῇ. π'

Ὁ μὲν ἐν τοῖς κομιδῇ ζητουμένοις ἔχων ἰσχυρὰν λύσιν ἐπαγαγεῖν, εἰκότως ἀ δέδοικε χαλεπωτέραν ποιῶν τ' ἀντίθεσιν· ὁδὲ μὴ ἔχων, τ' ἢ δώσαμιν τ' λόγων ἐν τῇ ἀντιθέσει ἐπιδεικνύμενος, ἐν δὲ τῇ λύσει ἀσθενὴς φαινόμενος, λανθάνει λαμπροτέραν τ' οἰκείαν ἐπιδεικνύμενος ἥτταν. ἀ γὰρ ἐχρῆν ἅτω σοφὸν τῷ ἐρχῷ ἀγωνίσασθαι τ' μέλλοντα ἡττηθήσεσθαι· μᾶλλον δὲ, εἰ δεῖ τἀληθέστερον εἰπεῖν, σοφότητι τ' ἀληθείας φορασθήσεται, δι' ὧν τῷ δώσαμιν τ' λόγων τ' ἐν τῇ ἀντιθέσει, οὐκ ἐπιδείξατο ἐν τῇ λύσει.

81. Σωσίμῳ. πά

Εἰ μὴ βλάβη τις εἴδη τε ἔξειν, ἢ ἐμπορίας ὑφέξειν, ἃ φημι ἐνθάδε (καίτοι ἀ μικρὸν καὶ τάδε τῷ ἐχέφρονι) ἀλλ' ἐν τοῖς, εἴτε ἐπὶ γῆς, εἴτε καὶ ὑποδηποτοῦν ἔσωντὸς τυγχάνει δικασηρίοις, τ' ῥᾳθυμίαν ἀποσοβοῦμαι ἔχθρ' ἀρετῆς.

μεῖζον ἤρθαι τὰ γεγενημένα ἐπιλήψονται. οἱ μὲν ἡδέως σου ῥήτορας, οἱ δ' ἐπιβεβηκέναι ψηφίσωνται· σὺ μὲν γὰρ κατόπιν τῆς ἐπιθέσεως ἐπιλελῆφθαι, σὺ δὲ ἐπιβεβηκέναι φήσουσιν. εἰ τοίνυν πάντα μικρὰ ποιεῖς τὴν ὑμετέραν βδελυρίαν φεύγεσθαι, πῶς οὖν τοιαῦτα δρῶντες, ἃ καὶ σοὶ νῦν ἐλέγχει, καὶ σοὶ ἐσομένως ἀπιστήσαι θαρσήσομεν;

78. Εὐγενίῳ Διακόνῳ. οη

Ἴσθι, ὦ μακάριε, ὅτι σὸν εἰς τὸ μὴ λαβεῖν ἀμοιβάς, ἀλλ' εἰς τὸ λαμπροτέρας λαβεῖν, εἰ ἐν πᾶσιν ἐδοκιμήσας, τὸ μηδέπω λαβεῖν ὠφελήσειέ σοι. ὁ μὲν γὰρ ἐνταῦθά τι λαβὼν λαμπρὸν· ὁ δὲ μὴ λαβὼν, λαμπρότερον σκῆπτρον ἔξει τε στέφανον. μὴ τοίνυν, ὁ θυμηδίας ἐστὶ πρόξενον, τοῦτο ἀθυμίας σοι αἴτιον γένεσθω. τῷ μὲν γὰρ ἐνταῦθα εὐληφότι, εἰκότως ἐπιτέμνεται ὁ μισθός· τῷ δὲ μὴ εὐληφότι ἀκέραιος δῆλον ὅτι φυλάττεται.

79. Κυρίλλῳ Ἐπισκόπῳ. οθ

Οἶδε πάντως ἡ σὴ σύνεσις, ὡς ἀδὲ τὸ ἄδικον κέρδος εἰς ἐλεημοσύνην ἐπιτήδειον· ὅτε ἡ ἁρπαγὴ τῶν οἰκονομούντων τὴν Πηλουσιωτῶν ἐκκλησίαν κόρον οἶδεν· ἄρασα δὲ πρόξενος, εἰ ποιήσας τὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰ διοικοῦντα χρήματα τὰς πλεονεξίας· εἰ γὰρ τὸ ἐξ ἀδικίας προσζεσθαι τοῖς δεομένοις τὰ ἀναγκαῖα οὐκ ἄγαν, τὸ μηδὲ τοῖς δεομένοις αὐτὰ προσζειν, ἀλλ' οἰκείοις θησαυροῖς ἐναπκλεί-

φορᾶθείς, ἀλλὰ καὶ ἐπηρείας κοσμίως φέρων, καὶ δόξης ὑπόθεσιν τοιούμῳ τὰς ἐπιβουλὰς, καὶ μὴ εἰς δυλοπρεπεῖς καταγινόμῳ θωπείας, ἀλλ' ὑψηλότερον τῶν ἐπιβουλευόντων ἔχων τὸ φρόνημα, ὅτῳ ἀνδρεῖός ἐστι παρ' ἐμοὶ κριτῆ· ἐπειδὴ γὰρ ἐν μῷ τῇ δημερίαις ῥᾴδιον καὶ τοῖς ἀνάνδροις φρονήματα χρήσασθαι, αἱ δυσκολίαι ἢ σοῦ ἀγαθὸς κρίνει, τὸ μῷ ἐν δημερίᾳ μέτριον, ἐν ᾗ δυσκολίαι πραγμάτων ἀταπείνωτον, ἀνδρειότατον εἶναι ἔγωγε ὁρίζομαι.

77. Μάρκιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι. οζ

Εἰ, ὡς φασίν τινες, ἀδεὲς λίαν δεινὸν, καὶ τὸ λέγειν τέχνῃ πεπαιδευμένοι, τὰς ὑμετέρας ῥᾳδίως τολμῶσι σιλιτεῦσαι τραγῳδίας. Φοβοῦνται γὰρ τὸ μῷ νῦν τὸ ἔλεγχον, τὸ ᾗ ἐσομένων τὸ ἀπιστίαν· σοῦ μῷ γὰρ πλείονα εἰδέναι φασὶν, ὧν ἂν εἰπεῖν δυνηθείην· οἱ ᾗ ἔλαττον ὑμᾶς δεδρακέναι τὸ ῥηθησομένων ἡγήσονται· ὅθεν ἀνήκεστον αὐτὴ μανία, ἢ ἐκβακχεύσασι, ὑμᾶς τοιαῦτα δρᾶσαι, ἃ κ σοῦ νῦν δεινοῦ ὄντες ἐλέγξει. κ σοῦ μὴ τοῦτα ἀπιστῆσαι τῷ θρασυδίᾳ; ὁ γὰρ πιστεῦσαι ἐθελήσασι ῥᾳδίως, ὅτι ἄνθρωποι τοιαῦτα ἔδρασαν, ἃ δὴ οὐ δαίμονες ἀλιτήριοι δρᾶσαι ἐτόλμησαν. οἱ μῷ γὰρ ὁρῶντες τὰ δραματουργήματα, ἢ πρὸς τὸ τραγῳδιῶν σοῦ λόγους, οἷσι ἀκούσαντες μείζους ἡγήσονται· οἱ μῷ μὴ δεδιωκότες τὸ φρᾶσιν ἐξισωθῆναι τῇ πράξει νομίσουσιν, οἱ ᾗ ἐξομοιῶσαι, καὶ πρὸς τὸ

74. Λαμπετίῳ Διακόνῳ. οδ'

Ὁ ἁμαρτάνων μέν τι, γινώσκων γε, καὶ ἁμαρτάνοντος καὶ μὴ γινώσκοντος ἀμείνων εἶναί μοι δοκεῖ. ὁ μὲν γὰρ ὀρθῶ, ὁ δὲ διεφθαρμένῳ ἔχει τὸ πραγμάτων τοῦ κρίσιν· ὁ μὲν εἰς μετάνοιαν βαδιεῖται, ὁ δὲ εἰς ἀναληψίαν τελευτήσῃ· ὁ μὲν ἐρυθριάσῃ παίων, οὐδ' ἅπαξ ἐρυθριάσῃ, ὁ μηδὲ αὐτὸ τοῦτο ὅτι παίει ὑπισάμενος; διὸ καὶ ὁ τῶν
Rom. 1. 26. πραγμάτων ἀκριβῶς βασανίσας τὸ φύσιν ἔφη· ἃ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράττουσι· τὸ ἐπαινεῖν δὲ πράττειν ἀρχαιότερον εἶναι, εἰκότως ὑπολαμβάνω. χρὴ δὲ τὸν μὲν εἰς μετάνοιαν παρακελεύσασθαι, τῷ δὲ ἀνιάσασθαι τὸ γιγνομένων ἐμποιῆσαι· εἰ μὴ γὰρ ἀνιάσοιτο, ὅτι ἁμαρτάνειν ποιοῖτο.

75. Διογένει Διακόνῳ. οε'

Λίαν σοι μέμφομαι, ὅτι τέθνηκε παρὰ σοὶ ἡ χάρις, ἣν δεόμενος ποτε ἀθάνατον ἔξειν διεβεβαιώσω. ἀλλὰ τιμωρῶ σε, ὅτι παρέπεσών αὐθις συμφορᾷ ἀφ' ἕξεις τὸν ἀνιλλησόμενον· βοηθῶν γὰρ ἀναγκαίως ἀπορεῖσθαι οἱ ὑπολήσμονες ὄντες χαρίτων.

76. Ἀσκληπιῷ Σοφιστῇ. οϛ'

Ἐκεῖνον ὄντως ἀνδρεῖον ἡγοῦμαι, ὃν ὅτε δυσκολία πραγμάτων, ὅτε ἐχθρῶν ἤλεγξεν ὑπισχνεῖσθαι· τὸ γὰρ πολλῶν ἁπαξ τοιοῦτον εἰωθότων ἁλίσκεσθαι, ὁ μὴ ἐν τοῖς ἀσθενήσεσι δύναται

φωρα-

ψῆφον. δέον γὰρ τ̃ οἰκείαν αὐτῶν ἀνανδρίαν, τ̃ πραγμάτων καταψηφίζονται.

72. Γενναδίῳ. οϛ'

Εἰ καὶ μειζόνων ἢ κατὰ σὲ ἀκροατῶν δεῖται τὰ λεχθησόμενον, ἀλλ' ὅμως λελέξεται· ὅτι εἰ πᾶσαν ὁμῶ τ̃ ἀφ' ἑ γεγόνασιν ἄνθρωποι μακαριότητα τῷ λόγῳ τὶς συλλάβοι, καὶ εἰς ἓν † ἀθρήσειεν, οὐδὲ † ἴσως ἀμυρίοις μέρει τ̃ ἐσομένων ἀγαθῶν ἀρήσῃ πλησίαν· ἀλλὰ πολέον ἔ ἐν ἐκείνοις σμικροῖς τε καὶ τῇδε κατὰ τὴν ἀξίαν λειπόμενα ἢ ὅσα σκιὰ καὶ ὄναρ τ̃ ἀληθῶν ἀφέηκε πραγμάτων· μᾶλλον δὲ, ἵνα περιπλουτεστέρᾳ χρήσωμαι εἰκόνι, ὅσῳ ψυχὴ σώματος πρεσβυτέρα, τοσούτῳ κἀκεῖνα τούτων διενήνοχεν. θροίσθεν.

73. Ἥρωνι σχολαστικῷ. οζ'

Εἷς μὴ τ̃ ἐπὶ θρυλλουμένων σοφῶν παρήνεσε· μηδὲν ἄγαν· Πλάτων ἢ ὁ τ̃ φιλοσόφων κορυφαῖος ἔφη· τῷ ὄντι τῷ ἄγαν ἓν πιεῖν, μεγάλων φιλεῖ εἰς τἀναντίον μεταβολὴν ἀναπολιδόναι ἐν ὥραις, καὶ ἐν φυτοῖς, καὶ ἐν σώμασι, καὶ δὴ καὶ ἐν πολιτείαις ἔχ' ἥκιστα. ποτέρῳ τοίνυν ἀκολουθῆναι πρὸ ἡρήσῃ; τῷ τ̃ σοφῶν ἄκρῳ, ἢ τῷ τ̃ φιλοσόφων σὺ πολέον; τοῖν γὰρ ἀμφοῖν δίκαιος ἂν εἴης πειθῆναι. ὁ μὲν γὰρ παρήνεσεν, ὁ ἔ καὶ τὴν αἰτίαν δι' ἣν χρὴ πειθῆναι τῇ παραινέσει ἐδήλωσεν. Πολ. η'. pag. 563.

69 Τῷ αὐτῷ. ξθ'

Σφαλερὰ μὲν ἐλπὶς, ἐξ ἀλλοτρίας κακοπραγίας, σὺν ἐξ οἰκείας ἀρετῆς ἠρτημένη. ἡ γὰρ τοιαύτη ῥᾳδίως οἰχήσεται· εἰ δέ τις οἴκοθεν ἔχοι τὰς τῆς ἀσφαλείας ἐνέχυρα, ἀνάλωτος ἂν εἴη, καὶ τῶν ἐπιβαλλόντων κρείττων.

70. Τῷ αὐτῷ. ο'

Μὴ τοῦτ' ἐννόει, ὅπως μηδείς σε ἀδικήσῃ, ἀλλ' ὅπως κἂν βάληται, μὴ δυνήσεται· τοῦτο γὰρ ἀδαμόθεν ἑτέρωθεν τίκτεται, ἢ ἐκ τοῦ χρείας ἔχειν, καὶ μὴ πολλῶν ὀρέγεσθαι. ὁ γὰρ πολλῶν ἐφιέμενος, πᾶσιν εὐάλωτος ἐστι καὶ ἀνθρώποις καὶ πάθεσιν.

71. Ἰσιδώρῳ πρεσβυτέρῳ. οα'

Οἱ τὰ ἀνδρῶν ἄριστοι, ἅτε τῷ καθαρῷ καὶ ὑγιαίνοντι τὸ τῶν πραγμάτων ὡς ἔνι μάλιστα θεώμενοι φύσιν, πάσας μετρίως φέρουσι τὰς τούτων μεταβολάς. ὥσπερ γὰρ οἱ εὐδόκιμοι τραγῳδοὶ πᾶν δεχόμενοι πρόσωπον ὑποκρίνονται· οὕτω καὶ οἱ κρατίστοι, ὥσπερ ἀγωνισταὶ ὄντες ἐν βίῳ, πάντα τῷ δοθέντι εὐχερῶς διαπίπτουσιν. ὅρα γὰρ τὸ ἀοίδιμον Ἰὼβ, ὃς ἐν πλούτῳ εὐδοκιμήσας, ἐν πενίᾳ πολὺ μᾶλλον διέλαμψε καὶ θαυμασθεὶς ἐν ἐκείνῳ, ἐν τούτῳ πολὺ ἐθαυμάσθη. ἔστι γὰρ ὅτε πλοῦτον ἀχρηματεῖν, καὶ πενίας ἀπόμοιον εὐχρηματεῖν. οἱ γὰρ οὐκ ἔχοντες, τὴν ῥίζαν τῶν κακῶν ἀνιχνεύσαι μὴ ἀνεχόμενοι, τοῖς μηδὲν ἢ μικρὸν λυποῦσι τοῦ τῶν κακῶν ἀπονέμουσι ψή-

φροσύνης, τῷ μὴ δύνασθαι σβέσαι τὸ πάθος· ἔστω δ' ὁ πλειόνων ὀρεγόμενος, κἂν μυρίας ἔχει ἡσυχίας, ἀδέποτε ἡδονῆς αἰσθήσεται, τῷ μὴ εἰδέναι κόρον· ὁ δὲ τῷ τῆς χρείας ὅρῳ εἴσω ἑαυτὸν διατηρῶν, ἀδέποτε τούτῳ τῷ ἀνηκέστῳ ἁλώσεται νοσήματι, ἀλλ' ἐν ὑμηδίᾳ ἔσται καὶ χαρᾷ, ἀνάλωτός τε τοῖς ἄλλοις πάθεσι διαμενεῖ, οἷς ὁ ἀεὶ ἐρῶν ἁλίσκεται. ὁ γὰρ τὸ πολλὰ κεκτῆσθαι, ἀλλὰ τὸ ὀλίγων δεῖσθαι ἀνάλωτος ποιεῖ, καὶ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ καθίστησι. σκεῦος μὲν γὰρ κἂν μὴ ἀδικηθῇ, ἀκμάζον ἔχει τὸν φόβον, ἅπτε ἀδικηθῆναι δυνάμενος· ὅτος δὲ μᾶλλον μὲν ἀδικηθῆναι ὁ δυνηθήσεται· ἧττον δὲ καὶ ἠδικεῖσθαι δόξῃ, τὸ σὺν ἠδικημένου πολλῷ ἄμεινον διακείσεται, ἐν πλείονί τε ἔσται ἀγαλλιάσει, τῷ καὶ τὰ τῆς φιλοσοφίας γέρα πεποσδοκᾶν.

68. Εὐτονίῳ διακόνῳ. ξή

Μὴ θαύμαζε, μηδὲ ἡγοῦ αἴνιγμα τὸ παρ' ἡμῶν σοι πεφθεγμένον· ὅτι οἱ πειρασμοὶ πολλάκις τῶν δυσχερῶν καὶ ἀνελευθέρων παθῶν ἀπαλλαγὴ καὶ ἐλευθερίαν τῇ ψυχῇ χαρίζονται· ὥσπερ γὰρ ὅτι τῶν τριῶν παίδων ὁ μόνον οὐχ' ἥψατο αὐτῶν Δαν. γ'. τὸ πῦρ, ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς τῶν δεσμῶν λύσιν ὑπηρετήσατο, ὅρον τοῦ ἑαυτοῦ ἐνεργείας ἐχόντος τὸ σιδήρου τὸν ἀφανισμόν· οὕτω καὶ οἱ πειρασμοὶ ῥᾳθυμίαν βεβηκότες, καὶ εἰς νῆψιν ἐπανάγοντες λύσεσι πολλὰς ἀνθρώπους ἐκ τῶν δεσμῶν τῆς ἁμαρτίας.

ἀδιεξόδευτον τ ἐπιθυμίας πέλαγος. ἐ γὰρ δύχερέστερον μόνον ὁ μὴ θεώμενος, ἀλλὰ καὶ καθαρώτερον πρὸς ἕξιν. ὥσπερ γὰρ ὁ ὁρῶν μετὰ πόνου πολλοῦ καὶ κηλῖδος ἀπαλλάττεται, ἐὰν ἄρα ἀπαλλαγῇ· ἕτως ὁ μὴ ἰδὼν καὶ τ ἐπιθυμίας ἐστὶ καθαρός.

66. Ὀφελίῳ γραμματικῷ. ξϛ΄

Οὐ πάντως τὰ δοκοῦντα ἡμῖν συμφέρειν, ταῦτα καὶ λυσιτελεῖ. πολλοὶ γὰρ πολλὰς νενικηκότες, ἑκόντες μὲν ἔβλαψαν ἑαυτούς· ἢ τὰ χείρω ἑλόμενοι διέφυγον· διὸ καὶ ἔδοξεν ἑκὼν διημαρτηκέναι τ ἀληθείας ὁ εἰπών· μακάριος ἑκών, ὦ τὸ τάχος † μεριμνήσεως ὁ συμφέρει πεσεῖν. ἐγὼ γὰρ, εἴγε σοφὸς ἦν, εἶπον· μακάριος ἑκών, ὦ τὸ τάχος † μεριμνήσεως ὁ συμφέρει πεσεῖν. πολλοὶ γὰρ ἐν ζήλων ἐ λαμπρῶν ἐπιτυχόντες πραγμάτων, ἑκτάσεις χείρω ἑαυτοὺς ἤλεψαν κακά. ἐπὶ γὰρ τοῖς πρώτοις μεγάλα φρονήσαντες, πλημμελέστερον τοῖς δευτέροις ἐνεχείρησαν· πολλοὶ ἢ ἀποτυχόντες, συμφερόντως ἐπαιδεύθησαν τοῖς ἀγαλεωτάτοις πράγμασι μὴ ἐγχειρεῖν. ἐπεὶ ἓν τὸ τὰ συμφέροντα εἰδέναι τε καὶ διδόναι, τῇ θείᾳ ἀνήκει προνοίᾳ, παῦτα παρ' αὐτῆς αἰτῶμεν, καὶ διδόμενα ἐργωμεν, εἰ καὶ ἐναντία δοκοίη εἶναι.

† ἴσως μεριμνήσαντι ἐν σωθῆναι πεσεῖν.

† ἴσως μεριμνήσαντι σωθῆναι πρὸς ὃ συνέβη, πεσεῖν.

67. Ἥρωνι πρεσβυτέρῳ. ξζ΄

Ὥσπερ ὁ λέγων τοὺς διψῶντας, κἂν πόλλὰ πολλάκις ἐπὶ πηγὰς καλέσῃ, οὐκ αἰσθήσεται τ δύψους-

ὄχημα καλὸν τῇ ψυχῇ σωδασκυάζει τὸ σῶμα, καὶ τῷ κυβερνήτῃ συμβαχρεύσας σὺν εἰακας, ἐ τῷ σφατιώτῃ συάρμοσε τὸ ὅπλα, καὶ τῷ ἁρμονικῷ μουσικὼ τ λύραν. ὁ γὰρ τρυφῇ παίνων, καὶ ἱματίοις καλλωπίζων, σκιρτᾷν αὐτὸ σωδασκυάζει, καὶ εἰς ἀτοπους ὀπιθυμίας ἐξάπλει, ἢ μαλακώτερον αὐτὸ σοιεῖ, καὶ τ δυξίαν αὐτοῦ λυμαίνεται, καὶ τῇ σολλῇ βλακεία ἀμβλύνει αὐτὸ, καὶ τῇ ψυχῇ σολέμιον κασασκυάζει. σὺ δὲν πέπωσο κακείνοις ἢ τούτοις σοιῶν.

65. Τῷ αὐτῷ. ξέ

Οὐχὶ ἀσωλῶς, ὦ βέλτιστε, ὁ σλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας ἡμῶν ἐνομοθέτησε μὴ ἰδεῖν ἀκωλάστως εἰς γυναῖκα, ἀλλὰ σραγμάτων ἡμᾶς ἀπαλλάττων. ἐπειδὴ γὰρ σολλῷ δυσωλώτερον μὴ ἰδεῖν δυσρόσωπον γυναῖκα, ἢ θρασύμβουλον ἢ σρωθένδω ἐξελκύσαι τὸ βέλος, ἢ θεραπεῦσαι τὸ τραῦμα, τοῦτο σροσέταξε. καθόσσοι γὰρ ἐν σροσιμίοις οἱ ἀγῶνες (μᾶλλον ἢ δὲ ἀγῶν ⊙ δεῖ) τῷ μὴ τὰς θύρας ἀνοίγοντι τῷ σολεμίῳ, μηδὲ τὰ ζσέρματα δεχομένῳ. εἰ τοίνυν ἐξὸν χωρὶς συμσλοκῆς ζῆσαι τὸ σρόσωσον, τί σραγματα σαυτῷ σαρέχεις σερσπάν; ἃ γὰρ σοσοῦτο ⊙ ἰσρὼς συμβαίνει ἐν τῷ μὴ ὁρᾶν, ὅσο ⊙ ἐν τῷ ὁρῶντα κρατῆσαι· μᾶλλον ἢ δὲ σόνο ⊙ τὸ σρότερον, ἀλλ' ὁ σολὺς μόχθο ⊙ μ τ θέαν φύεται. ὅταν δὲν καὶ τὸ κέρδο ⊙ μέγιστον ᾖ, καὶ ὁ σόνο ⊙ μικρὸς, τί σαυτὸν ἐμβάλλεις εἰς τὸ

61. Μαρκιανῷ πρεσβυτέρῳ. ξα'

Τὰ πολλῆς βασάνου καὶ μακρᾶς ἐξετάσεως δεόμενα ῥητὰ, οὐκ ἀποφάσει, ἀλλ' ἀποδείξει ζαφηνίζεται. χρεία γὰρ καθαρσίου, καὶ πειθοῦς, καὶ ἀποδείξεως, ὡς τε δυνηθῆναι ταῦτα λαμπρᾶς τυχεῖν ἑρμηνείας· εἰδέ τις ἀποφαινόμενος νομίζει, ἀποδείξει κεχρῆσθαι, ὅτ' ἔξω τῶν σοφῶν ἐσκήνωται σωμάτων.

62. Ἰωάννῃ Δρακόνῳ ξβ'

Εἰ καὶ διδάσκαλοι καὶ πατέρες τὴν κολακείας ἀφέλιμοι, ὡς τὸ μέγιστα βλαπτούσης καὶ λυμαινομένης φόβου ἐπανατείνονται, οἱ μὲν τοῖς φοιτηταῖς, οἱ δὲ τοῖς παισί. χρὴ καὶ ἡμᾶς εἴγε ζωφρονοῦμεν, μᾶλλον τὸν ὑβριζόντων οὐ κολακεύοντας ἀποστρέφεσθαι. μείζονα γὰρ ἔχει λύμην τὸν ὕβρεως ἡ τοιαύτη λιμὴ τοῖς μὴ προσέχουσι· καὶ δύσκολον τάττω κρατῆσαι, ἢ ἐκείνην ἕξιν πάθους.

63. Ἀνεπιγράφως. ξγ'

Μόνη ἡ ἀρετὴ αὐτάρκης κόσμησαι τὸν ἔχοντα. οὐδεὶς γὰρ τὸν τελείως καθ' ἑαυτὸν ἔχει τὸ γέρας, ἀλλὰ ἐν τοῖς ὑπηκόοις κέκτηται τὴν τιμήν· ὁ δὲ φιλάρετος καὶ ἐν ἑαυτῷ καὶ ἀναφαίρετον ἔχει τὸ κλέος.

64. Ἱέρακι Δρακόνῳ. ξδ'

Ὁ ποσὸν ἐθίων ὄσον λύσαι λιμὸν, καὶ τοιαῦτα προσβαλλόμενος ὅσον ἐσκηπεῖσθαι κόσμιος, ὄχημα

58. Ἐπιφανίῳ Διακόνῳ. νη'

Ἡ εἰς τὸν ἄμαχον καὶ τὰ πάντα διακρίνοντα δεξιὰν ἐλπὶς, ἡ μόνον τὸν τῶν μελλόντων ὠδῖνει ἀπόλαυσιν, ἀλλὰ καὶ τοὺς παρόντας ὑπακροφίζει πόνους. ῥᾴον γάρ τις φέρει τοὺς ἄθλους τῇ τῶν στεφάνων ἐλπίδι περιέμψαντα. εἰ τοίνυν καὶ ταῦτα ἡμῖν συναγωνίζεται καὶ συμμαχεῖ, καὶ πεῖσε στεφάνοις ἡμᾶς κοσμεῖ καὶ φαιδρύνει, καὶ ὑποβλέπουσι παρ' ἀγγέλοις καὶ ἀνθρώποις καθίζησι, τούτων ἐπιλυξώμεθα, καὶ σύνοικον ἔχωμεν, καὶ ὁμοτράπεζον.

59. Θέωνι πρεσβυτέρῳ. νθ'

Μὴ λίαν ἐκπλήττου, μηδὲ θαύμαζε, εἰ ζώσιμος ἀπὸ οἰκετικῆς, ὡς φῂς, ῥίζης ὁρμώμενος φανητᾶ, καὶ μέτριον ὠδὲν φρονεῖ. εἴωθε γὰρ ἡ παρ' ἐλπίδα εὐημερία τοὺς ἀνοήτους εἰς ὕβριν τρέπειν.

60. Γέρακι Διακόνῳ. ξ'

Σφόδρα ἀπατῶμεν ἑαυτοὺς, καὶ ὠφελοῦμεθα, εἰ μηδὲν πρᾴττοντες ὧν προσήκει πράττειν τοὺς νικᾶν βουλομένους, τῶν πάντα πρᾳττόντων ἃ χρὴ πρᾶξαι τοὺς νικήσειν μέλλοντας, φιλόσοφοι προσδοκῶμεν. τοῦτον γάρ ἐστι, τὸ καὶ τοὺς καθεύδοντας καὶ ῥέγχοντας τῶν ἐγρηγορότων καὶ σπουδαζόντων φείδεσθαι, καὶ τοὺς ῥᾳθυμοῦντας καὶ ἀργοῦντας τῶν μηδὲν ὠφελιμπανόντων κρατεῖν.

Μαρ-

μυρίοις σόμασι τὴν τροφὴν τῇ γαστρὶ τῇ ἀκορέστῳ ἐμπέμπουσι, τοσοῦτον αὐτῆς ὀρέγεται πλέον, ἢ ὅσον ἔδει εἰ ἐμπὰς τὴν ἀρχὴν ἐδέξατο. τίς ἂν ταύτης εὖ φρονῶν ἕλοιτο εἶναι ἐρασὴς, τὰ καὶ ταῦτα τῷ μὴ κορέννυσθαι κολαζόσης τὸ ἀλόγῳ, καὶ κεῖσε εἰς τὸ ἄσβεστον πῦρ ἐμπεμπούσης;

56. Δομετίῳ. νε'

Οὐ τὸ πάντη τὸ εἰωθότων τοῖς ἀνθρώποις ἀνιαρῶν συμβαίνειν ἀπείρατον, μακάριον εἶναι οἱ πολλοὶ νομίζουσι. τοῦτο γὰρ ἀδύνατον. ἀλλὰ τὸ ὀλίγων μετέχειν τὰ. Διὰ γὰρ πλῆθος συμφορῶν, αἱ σοῦ πλείστας καταβλύζουσι, μακάριον τὸν ὀλίγοις ἐντετυχηκότα εἶναι ὁρίζεται. ἡμεῖς δὲ τὰ πολλὰ μοῦ τῆδε πεπονθότα, γενναίως ἐνηνεγκότα, καὶ ὀλίγα πεπονθότος μᾶλλον μακαρίζομεν, ὅτι ἐκ τὰ παλαίσματα καὶ οἱ στέφανοι πλέκονται, καὶ τοῖς ἄθλοις τὰ ἔπαθλα ἀκολουθεῖ.

57. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. νζ'

Κηλίδα, καὶ μίασμα, καὶ ἄγος, ἐπί γὰρ ἐκ τῶν ἐκθρήλων αἰσχρῶν ὀνομάζοντές σε τινες, ὦ φίλτατε Ζώσιμε, ἐπαινοῦσιν· ἐς ὅτε καιρὸς, ὅτε τὸ πάθος ἐπισημίσει δυνατὸν, πάντων μαρτυρόντων τὸ ἀκουόντων, ὡς ὀλίγα ἀντὶ πολλῶν, καὶ σεμνὰ ἀντὶ αἰσχρῶν φέρεσθαι. ἐγὼ δὲ τοῦναντίον, ὅπως τάτους ἐπισημίσῃς· ἐπισημίσεις δὲ, εἰ παύσοιο τὰ ἀκορέστου ῥαθυμίας.

Ἐπι-

ὑμᾶς ἡ κακίζει, ὅτι ἅτε παραδείγμασιν ἐκβιασθέντες, ἀθ' ἕξοντες τοῦ μιμησομένους εἰς τοιαύτην ἠλάσατε κακίαν, ἧς ἀδεὴς τ' ἄγαν πεπαιδαγμένων ἐφικέαζ τῷ λόγῳ δυνήσεται. ἀλλ' ὡς πρᾴξαντες ὅσα μηδεὶς τ' πώποτε ἐπὶ παρανομίαις βεβοημένων, κἂν ὀψέποτε γνωσιμαχήσατε.

54. Ἡρωνι Δρακόντι. νδ'

Ἐνίας τ' κατηγορῶν εἴωθεν ἀπίστως ποιεῖν ὁ τ' ἐγκαλυμένων βίος· πολλάκις γὰν ἀνὴρ ἀγαθὸς ὀραθεὶς μόνον, κἀμὴ ἀπολογησάμενος, ἁμόνον πᾶσαν ἀπετρέψατο κατηγορίαντε καὶ κακηγορίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπαίνοις στεφθεὶς ἀπῆλθεν. εἰ τοίνυν βέλτ' σοῦ ἐχθρὸς ὢν σαυτῷ δίκας ἀπαιτῆσαι, ἀρετὴν ἄσκει. τὰ γάρ σοι πάντων ὑφαινόμενα ἐγκώμια, ἐκείνοις ὑμωρίας ἀπάσαις ἐστὶ βαρύτερά τε καὶ πικρότερα.

55. Ἀγαθοδαίμονι γραμματικῷ. νέ

Εἰ μέν τινες τ' σῶν σε ἠνιοχημένων, λύσης τε καὶ ἀφρῷ μεσοὶ τυγχάνοντες ἀγέρωχόν τι καὶ παρὰ τὸν ἡνίαν πράττοιεν, ἀνασείραζε τότε ἐπισόμιζε, ἵνα μὴ κατὰ κρημνῶν ἐνεχθεῖεν· εἰδὲ χρημάτων αἴθοιο ἐραστὰς, ἀεὶ λέγε, τίς ἡ καινὴ καὶ παράλογος φιλοχρηματίας μανία, ἣ τὸ προσδιδόμενον ὕλη καὶ ὑπέκκαυμα τ' ξ πλείονος ὀρέξεως γίγνεται, πάντοτε γὰρ δεχομένη, ἀδέποτε πληρᾶται. οἷαν δέπας πολυκέφαλος ὕδρα

μυρίοις

ἐδοκίμασα πέμψαι· εἰ δ' αὐτὸς ὄντως βάλει, πέμψον· ἵν' εἰ καὶ γένοιτο ἄπονδος μάχη, μὴ εἰς ἄλλον ἔχεις ἀνενεγκεῖν τὴν αἰτίαν.

53. Μαρίνιανῷ, Ζωσίμῳ, Μάρωνι, Εὐσεβίῳ. νγ'

Μονῳδίαν τὴς τ̃ λίαν πεπαιδευμένων, καὶ εἰς ἄκραν ἀρετὴν ἀναβεβηκότων πεποίηκεν εἰς ὑμᾶς. ἔστι δὲ ἡ μονῳδία (οἶδα γὰρ ὅτι καὶ τοῦτο ἀγνοεῖτε) θρῆνος μονῳδὴς, μήτε προσωποποιΐαν, μήτε ἠθοποιΐαν ἔχων. καὶ τὸ μεῖζον, οἱ μὲν ἄλλοι οὐδὲ σκεπτικοὺς φιλοσόφους θρηνοῦσιν· ὅτι δὲ ὡς ἀλιτηρίους, καὶ μηδεπώποτε γευσαμένους αὐτῆς τεθρυλήκασι. πᾶν μὲν εἶδος ἁμαρτημάτων ῥητῶν τε καὶ ἀῤῥήτων ὑμᾶς διαπεραιτωμένους εἰσαγωγὸν, τ̃ δὲ τ̃ ἀρετῆς μερῶν μηδὲ εἰς ἔννοιάν ποτε ἐληλυθέναι ἰσχυρισάμενος. ὃ δὲ μέγιστον φάναι, τοῦτο ἀπεῖπον παῤῥησίᾳ· ὅτι ἕκας τ̃ ἐντυγχανόντων τῇ μονῳδίᾳ ὑμᾶς μὲν ὡς ἀρχαλέα θηρία, καὶ δαίμονας ἀλάστορας, καὶ τ̃ κοινῆς φύσεως ἐχθροὺς ἀποστρέφεται· ἐκεῖνον δὲ μέμφεται, ὅτι χειρήσαντα μὲν, μὴ δυνηθέντα δὲ ἐφικέσθαι τ̃ ἀκριβείας. οὕτω καὶ λόγος πᾶσι τοῖς καὶ συγγράμματος μείζων ἡ κακία ἡ ὑμετέρα πᾶσιν εἶναι δοκεῖ. ἕκας γὰρ τὸ ἐκείνῳ ὠφληθὲν ὑμῶν ἁμάρτημα ἐκκωμῳδῶν, ἐκεῖνον μὲν ἠπῴδηκε νομίζει, πρὸς τὴν ὑμῶν κακίαν ἀμιλληθῆναι τῷ λόγῳ τολμήσαντα. τὰ γὰρ ἁμαρτήματα ὑμῶν οὐχὶ συγγνώμης μόνον, ἀλλὰ καὶ ἱμερωτὰς ἡγεῖται εἶναι μείζονα.

ὑμᾶς

τοῦ δὲ ἀκροατὰς παλινῳδίαν ᾄσεσθαι.

50. Τῷ αὐτῷ. ν'

Ὁ μὲν εἰς τὸ θεῖον πεποιθὼς, ὑπὸ μεγίστης καὶ λαμπρᾶς καὶ ἀδιαπτώτου ὁ ὢν ἐστὶν ἄνθρωπον, ὑπὸ λεπτῆς καὶ ἀσθενοῦς καὶ σφαλερᾶς, καὶ ὡς τὰ πολλὰ διαπιπτούσης ἐλπίδος ὀχεῖται· διὸ χρὴ τοὺς ἐχέφρονας, τὰς μὲν πρώτερας ὡς ἱερᾶς ἀγκύρας ἀντέχεσθαι, τὰς δὲ δευτέρας ἀπέχεσθαι.

51. Τῷ αὐτῷ. να'

Λίαν θαυμάζω τὸ πάντα μὲν, ὅσα ὁ κοινὸς ἐχθρὸς ἁπάντων διάβολος βάλλεται, ἀσμένως παραδεχόμενον, εἶτα ὑπιζητούντων, πόθεν τὰ δύσκολα ἀπόλωλεν ἅπαντα. ἰοὺ γὰρ τὸ ὑπερβάλλουσαν καὶ ἀνήκεστον ῥαθυμίαν ἀπωθουμένην, σωφρονοῦντος εὖ οἶδ' ὅτι καὶ τὸ τοιοῦτο ζητεῖν.

52. Ἀποκρίσεις Σοφιστῇ. νβ'

Ἡ μονῳδία, ἰοὺ γέγραφας εἰς Μαρκιανὸν καὶ Ζώσιμον, Εὐσεβίου τε καὶ Μάρωνα, ὡς ἀδέπω μὲν τεθνηκότας, ἀεὶ δὲ ἐν τῷ ἁμαρτάνειν ἀποθνήσκοντας, καὶ τὰς ψυχὰς ἐν τοῖς σώμασιν ὥσπερ ἐν τάφοις κατωρυγμένας ἔχοντας, εἰ καὶ ἀληθῶς καὶ εἰκότως συγγέγραπται, παρ' ἐμοῦ αὐτοῖς ἐπεμφθήσεται. ἐγὼ γὰρ ἂν δή σοι πολέμιος αὐτοῖς γενοίμην· ἀμείλικτα γὰρ φασὶν εἶναι αὐτὰ καὶ ἀπηνέστατα θηρία. εἰ μὲν γὰρ σφαίνεσθαι ἰοὺ, ἔπεμψα ἄν· ἐπεὶ δὲ θρῆνός ἐστι μονοειδὴς, οὐκ ἐδοκί-

ψήφῳ δικασηρίῳ τιμωρήσασθαι τὰς πικρὸν ἐν ἢ σιωπῇ φέρειν, ζαπεινόν· λογικῇ μετὴλθες σὺν ὑβρισὰς δίκῃ, τοῖς ζώμασιν ὁμοπάμων τ τιμωρίαν· ἃ σὺν ἐνόχας δάκνειν μὴ ἔωφε, κινδυνῶ ἢ ἀ πελιβάλλει. ἀμείνονα τοίνυν ἐγὼ κρίνω ξ συγγράμματ τ λογισμὸν, ὑφ' ἕ γράφειν ἤρξω. συμβαλδόμί σι κὴ τ λεῖπον πεσθεῖναι, φημὶ δὴ τ φέρειν γενναίως, ἐ κατηγορίας ἐλδθέραν ἔχειν τ γλῶτταν. εἰ γὰρ κἀκεῖνοι δίκαιοι, ταῦτα κὴ τάτων χαλεπώτερα ἀκοῦσαι, ἀλλὰ σὶ ἀ πρέπα φράσαι, ἀγνείας ἀνάκτορον ἔχοντι τὴν γλῶτταν.

49. Εὐτονίῳ Δρακόντῳ. μβ

Ἀγωνίζεδε μὴν χρὴ ὑπὲρ τ τ ἀρετῆς τροφίμων, ἃ μὲν αὐτοῖς ἐπιδείκνυδαι δυσὶν ἕνεκεν τ τ ἐκείνας μὴ ὑπομένωσι, ξ τε κολακείας ὑπόνοιαν ἐκφυγεῖν. διὸ καὶ γράφα πρώην. ἐπειδὴ πὰρ' ἄλλων πειθόμεν γράφας, τῇ μὲν σιωπῇ μεμφόμεν, τὰ ἢ γεγενημένα ἀκριβῶς βελόμεν μαθεῖν· ἴδι ὅτι ὡς ἔοικε ἐπὶ πολὺ ὁσὸς Δράδικ, ἅτε ἐκ ῥητορικῶν ὁρμώμενος μαθημάτων, ἐπαίνε τε ῥᾴδιον αὐτῷ πρὸς τ παρόντων ἠγείρεσ, ἅτε ἀγνοούντων τ σὼ καλοκαγαθίαν, ὀλίγα τινὰ φράσας τῶν πρεσόντων σι πλεονεκτημάτων (πάντα γὰρ ἴσως ῥᾴδιον) εἰς τοσαύτην μεταβολὴν μετερρύθμισαν τὸ πρᾶγμα, ὡς ἐκεῖνον μὲν ἐρυθριάσαντα ἀποπηδῆσαι,

σὺν

τως αὐτὸς ὑποπτεύειν; ὅτι ἢ ἅτω νομίζωσι, ῥᾴδιον δεῖξαι πειράσομαι. εἰ γὰρ καὶ οὐ μόνῳ τῷ ἀρετῇ ἠσκηκότων τοιαῦτ' ἔπαθες, διὰ μὲν δὲ τότε ἀληθὴς ὑπόνοια. πολλοὶ ἀλλ' εἶχον εἰς τοὺς καλοὺς ἀπεχθανόμενοι σκιὰν γὲν ἀναισχυντίας. εἰ ἢ ἅτε πρῶτον, ἅτε μόνον τοιαύταις ξυμφοραῖς περιέπεσες, ἀλλὰ πάντες σχεδὸν οἱ ἄριστοι ἀ μόνον τοῖς Χριστιανοῖς, ἀλλ' (εἰ χρὴ πάντας περιλαβεῖν, καὶ σέβεσθαι σε τὴν ἀθυμίαν) καὶ παρ' Ἰουδαίοις πάλαι καὶ Ἕλλησι, καὶ βαρβάροις, εἰ ἀλύεις; εἰ γὰρ κἀκεῖνοι, ὥσπερ ἀθληταὶ γενναῖοι τυπτόμενοι, καὶ τραυματιζόμενοι, καὶ αἵμασι καταῤῥεόμενοι, καὶ θανάτοις ὁμιλοῦντες διετέλεσαν, τί σὺ τῇ ἀθυμίᾳ καταβλάπεις σαυτὸν, καὶ τοιοῦτος τὸν ἀνταγωνιστὴν ἰσχυρότερον; τοῦτον γὰρ ποιεῖς, ὡς ἂν ἃ ἔλεγες, διὰ μὲν αἰτίαν ἑτέραν τῶν θεατῶν πλήθει ὁ ἀνταγωνιστὴς, ἀλλ' αὐτὸν τὸν ἀποῤῥαψάμενον, καὶ εἰς τὸ σάφιον εἰσφοιτήσαντα; μὴ τοίνυν ἄλυε τοιαῦτα πάσχων, οἷα κἀκεῖνοι, ὧν οὐκ ἐμὸν ἄξιον ὁ κόσμος· ἀλλ' ἀναμίμνησκε σεαυτὸν ὅτι ἅτω καὶ τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς παῤῥησίας μετέχεις. Εβρ. ιβ'. λή'. Ε'. Κορ. α'. ζ.

48. Ἀρποκρατίωνι. μή

Ἄμεινον μὲν ὑβριζόμενον σιγῇ φέρειν, καὶ φιλοσοφεῖν· οὐκ ἀνόμοιον ἢ καὶ τὸ παρὰ σὲ γεγονός. ἐπεδὴ γὰρ ὑπὸ ἀνθρώπων μοχθηρῶν, καὶ παρὰ Σίμωνος, Ζωσίμης φημὶ καὶ Μάρωνος, Εὐσεβίου καὶ Μαρτινιανοῦ ἐπεπόνθεις κακῶς· ἡγήσω ἢ, τὸ μὲν

ἐπαινέντες, τὴν ὁδὸν τὴν ἀπὸ ταύτην φέρουσαν ἀποδιδράσκουσιν.

45. Ἀνατολίῳ ἀβακούμ. με

Ὁ οἶνος εἰ καιρίως καὶ μετρίως ποθείη, ἄτε λιμηθεὶς, οὐ φροντίσης ἀπὸ γίνεται· εἰ δὲ παροινηθείη, ἀμυνεται τὸν ὕβριν, καὶ δίκας ἀπαιτεῖ τοὺς ὑβριστὰς γέλωτα, καὶ αἰσχύλον, καὶ κωμῳδίαν, καὶ μώλωπας αὐτοῖς παρέχεναν.

46. Παύλῳ πρεσβυτέρῳ. μς

Οὐ μόνον τὸ σῶμα ἀνέπαφον, ἀλλὰ καὶ τὰς βολὰς τῶν ὀφθαλμῶν, ὡς ὥρας ἀβὰ τὸν καλλωπίζω, παρθένες εἶναι χρὴ· καὶ μὴ πρὸς ἄνδρα αὐταῖς ἀναισχύντως καὶ ἀκρατῶς ἐσιέναι τοῖς ἀλλοτρίοις κάλλεσιν, ἵνα μὴ ἀπὸ τῆς θέας ἀπὸ τῆς πράξιν παραδιαφθαρῶσιν.

47. Εὐγενίῳ ἀβακούμ. μζ

Ἐπαθὴς χρὴ ἀπὸ τῶν γραμμάτων τῶν σῶν καταστοχάσασθαι τῆς σῆς ἀβανοίας, ἀλλ' ὁμολογῶ σε οὐκ μὴν ὑπὲρ τὴν ἀρετῆς πόνος ἡδέως ὑπομένοντα, καὶ οὐκ ὑπὲρ αὐτῆς καρπὸς μεγάλως εἶναι νομίζοντα, ἀλλὰ μὴν καὶ τῷ τοῖς ἀνθρώποις νομίζεσθαι δυσχερῆ ὀλίγα γράψαι διέγνωκα. λανθάνεις γὰρ σαυτὸν ἀπὸ τὰ τοῖς δυσχεραίνων, ἐφ' οἷς ἥδεσθαι πεποίηκεν. εἰ γὰρ οὐκ ἀμφιβάλλεις, ὅτι μέγας σοι καρπὸς ἔσται πρὸς θεῷ τῆς περὶ τὴν ἀρετὴν ἀνοίας, τί σε βασανίζει ἡ τῶν ἀνθρώπων ὑπόνοια, εἰ καὶ δοίημι ἄν-

τως

λεία τ̃ ἀρχαιῶν ὑφέσηκεν, ἔρωτα αὐτῆς τεχθῆναι ἀδιάπαυστον.

42. Ἀλυπίῳ πολιτοδιωκτῇ. μβ

Δεινὸν δὲ τὸ βραδίως δόξαι δίκαιον τ̃ ὡς φῄς σε ἠδικηκότα, ἀλλὰ τὸ τάχιον δόντα, φανέντα ὕστερον μὴ ἀδικήσαντα, ὅπερ πολλάκις συνέβη· μὴ ἀπεῦδε τοιγαρῦν δῆτα τὸ δίκαιον ἀπαιτῆσαι, ἀλλ' ἵνα τὸ δοκιμάσαι εἰ ἀληθῶς ἠδίκηκεν. ἀπὸ μὲν γὰρ ἔμελλησμὲ ἀδὲν βλαβήσῃ, ἀπὸ δ' ἔ τάχυς εἰ μὴ ἀδικήσαντα ἀπαιτήσεις δίκαιον, κομιδῇ ἀδικηθήσῃ.

43. Δωροθέῳ λαμπρῷ. μγ

Ἐνταῦθα μὲν, ὦ βέλτιστε, ἀχ' οἷόν τε ἀμφότερα συνδραμεῖν, σοφροσύνῃτε λέγω τιμωρίαν καὶ ὠφελημονίαν. θάτερον γὰρ θατέρῳ πολεμεῖ· διὰ τὸ φθαρτὸν ἔσαι ἔ ζώματ@ τὸν φύσιν μὴ φέρειν αὐτῶν τ̃ σώφρονα· ἐκεῖ δ' τ̃ ἀφθαρσίας εἰσβιασαμένης, καὶ τὸν φθορέα ἐξοστρακισάσης, καὶ ἡ τ̃ μάχης ταύτης διάλυσις γένοιτ' ἂν· ὡς τ̃ ὑπερβολὴν τ̃ βασανιστηρίων μήτε τ̃ ἰσχὺν ἐξελάσαι ἔ ζώματ@, μήτε τὸ ζῶμα εἰς τὸ μὴ ὂν ὠθῆσαι πέμψαι.

44. Σεβήνῳ διακόνῳ. μδ

Ὃ ἅπερ πολλοὶ τ̃ ἀνθρώπων μέγιστον ἀγαθὸν νομίζοντες εἶναι τ̃ ὑγίειαν ἔ ζώματ@, ἐ πάνυ αὐτῆς φρονήσασι· τὰ γὰρ ἡδέα τ̃ ὠφελίμων προτιμῶντες, διαμαρτάνουσι τούτης· ἔτω δ' τ̃ ἀρετὴν

γνώσεως. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ ἡ γνῶσις πίπτειν.

39. Ἰσιδώρῳ διακόνῳ. λθ΄

Πολλοὶ δόξαντες ἀνδρεῖοι εἶναι καὶ γενναῖοι, ἀδὲ τ̄ πρεσβολιῶ καὶ τ̄ ἀκροβολισμὸν τ̄ πειρασμῶν ἥνεγκαν· ἐλεγχθέντες ἓν ἐν μόνῃ τῇ δόξῃ, ἀλλ' οὐκ ἐν τῇ πράξει, τ̄ τ̄ ἀνδρίας οἵησιν πᾶσαν τοῖς θεατοῖς κεκαρπῶσθαι, κατέπασαν τ̄ ὀφρύν. διὸ καὶ συγχωρῶντες, ὡς οἶμαι, πειραθῆναί τινες, τ̄ δ΄ μεγάλοι δοκεῖν εἶναι καὶ δύσμαχοι ἔννοιαν ἰσθμούμενοι, καὶ πρὸς μετριοφροσύνῃ σωφρονισθησόμενοι· ἀ μικρὰ αὕτη ψυχῆς ὠφέλεια, τὸ σφοδρῆναι τὸ φρόνημα τ̄ μηδὲ πρὸς πεῖραν, ἀ φημὶ τ̄ ἀγῶνα ἀνεγκεῖν δυνηθέντων. ὁ μὲν γὰρ μὴ πολλὰ πρόπαλα ἡττηθείς, ἴσως σύγγνως ⊙· ὁ δὲ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἀκροβολισμοῖς πεσών, ἐσχάτης ἀθενείας, μᾶλλον δ΄ ῥᾳθυμίας σκῆφος δεῖγμα.

40. Ταύρῳ ὑπάρχῳ. μ΄

Εὖ ἴσθι, ὦ ἀγχινείας τιμιώτ⊙, ὅτι σὺ μὲν ἀρίστης τ̄ φίλων, σὺ δ΄ ἀληθείας φημὶ συγγενὴς, καὶ χρημάτων κρείττονας κοινωνὸς ποιήσεως τ̄ ἀρχῆς (ὀπισθάλες γὰρ ὡς τὰ πολλὰ τ̄ ἐφ' ἑνὶ τοσοῦτον ὄγκον ὁρμεῖν πραγμάτων) τ̄ τ̄ ἀντιλαμβανομένων ἀρεταῖς ἀριστοκρατείαν ἀποτελέσας τ̄ ἀρχιῶ.

41. Λαμπετίῳ Διακόνῳ. μά

Μωρὰ δοκεῖ τῷ ψυχικῷ ἀνθρώπῳ τὰ θεῖα. ἐπιδὴ τῷ θελόντι πιθῆναι πρότερον, ὅτι ἡ βασι-

λεία

χάρω, καὶ τινας τ̃ ἱερᾶδζ λαχόντων ὑπὸ σκε-
ταγ· καὶ ὡς γέγραφας (τὸ τ̃ κακῶν κεφάλαιον, καὶ
πάσης συμφορᾶς βαρύτερον) ἀπολογίαν, σὺ
δὲ δίκ' ὅπως, τὸν τῆς ὑπηκόοις τάκτ. ἀκυέτω-
σαν οἱ ταῦτα λέγοντες, μὴ τῆς κακῶς ἱερωμένοις
ὠφλημετρεῖν τ̃ οἰκεῖον βίον, ἀλλὰ τ̃ ἐντολαῖς. ὁ
γὰρ κρατὴς ἀδέκας ⊙ ὢν, ἀπολογίαν ἄλογον ἀ
δέξαιτ', ἀλλ' ἐρεῖ. μάλιστα μὲν ὅτι πολλοὶ τ̃ ἱερω-
μένων ἠυδοκίμησαν, οἷς ἐχρῶ προσέχοντας ὑμᾶς
τ̃ νᾶν διορθῶσαι τ̃ οἰκεῖον βίον. ἐπειδὴ δ' ἐφωράθη-
τε τ̃ κακίας ὄντες ἐραστὴ, ἐξ ὧν ἀ τοῖς ἀρίστοις δύσασιν
ἀτενῶς προσεχήκατε, ἀλλὰ τοῖς πλείστοις, κἀκεῖ-
νοι μὴ δώσασι δίκην ἀξίαν ὧν ἔδρασαν, ⊙ ὑμεῖς
ἐπὶ δὴ ἀρετὴν ἠτιμάσατε, καὶ κακίαν ἠσπάσασθε,
καὶ ὅτε βασιλείας πόθ ⊙, ὅτε γεέννης φόβ ⊙.
ἐποίησε φύλακας τ̃ ἐμῶν γενέαδζ νόμων, τ̃ ἐχθίστων
δώσετε δίκην.

38. Λ Ἐρεμᾶ ὑποκόπῳ. λή

Λίαν θαυμάζω τ̃ τ̃ πολλῶν ῥᾳθυμίαν, ὅτι οἱ
μὲν γενναῖοι καὶ θαυμασοὶ ἄνδρες σὺν πόνῳ σὺν
ἱδρῶτι τ̃ ἀρετῆς προθύμως ἐπιμένουσιν· ὅτι δὲ
ἀδὲ σὺν λόγῳ ἐξ ὧν οἱ τ̃ ἀρετῆς εἰώθασι φύεσθαι
πόνοι, ἀκμεῖν ἀνέχονται. τίς ἂν αὐτοῖς πεισθείη, ὅτι
σὺν ἱδρῶτι τ̃ ἀρετῆς ἰδρῶτας γνησίως ἐπαναιρῆ-
σιν, ὅταν σὺν λόγῳ τ̃ αὐτῆς λόγους ἴδωσιν αὐτὲς
δυσκόλως προσιεμένους. θαρσείνει τοίνυν ἐκείνοις
πρὸς ὧν καὶ γέγραφας, ἔχεσθαι τ̃ τ̃ γραφῶν ἀνα-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

σαν συλλέξασθαι· εἰ πάνυ τὸ ὀχθηρόν σοι τῆς ἀρετῆς ἀηδέσμιον φαίνεται, διατί μὴ τὴν ἀρετὴν αὐτὴν ἀσκεῖς; ἀλλὰ δι' καρπὸν ἀμελῶν, τῆς φύλλοις σεμνύῃ; οἱ γὰρ καὶ διὰ σὺν πόνῳ ἡ ῥίζα ποσὶ πικρὰ εἶναι δοκεῖ, ἀλλ' ὁ καρπὸς γλυκὺς καὶ ἐράσμιος.

36. Νεμεσίῳ. λς'

Πάντων ὑπερωτέρως ὀρίζομεν εἶναι καὶ βασιλικωτέρως σὺν τὸ ἔρωτα δι' ὃλων τινὰ καταπατήσαντας, ὧν πάντι σθένει ἀναριθμίοι παιδάσωμεν γενέσθαι· εἰ γὰρ καὶ πολλοὶ τὴν τύραννίδα, καθάπερ τὴν εἰκόνα δι' βασιλωνίας προσεκύνησαν· ἀλλ' ἡμεῖς μιμησάμενοι τὰ τρισῶν παίδων τὴν ἀνδρίαν, κἂν φωναὶ ζαλπίγγων καὶ συρίγγων, καὶ πάσης μουσικῆς ποῆς τὸν αἰθέρα φερομένης πλησχῶσιν ἡμῶν τὰς ἀκοὰς, καὶ κάμινον πενίας ἀναπλαίοντο, μὴ προσέχωμεν τοῖς τυμπάνοις, μηδὲ τοῖς αὐλοῖς, μηδὲ τῇ λοιπῇ δι' ὅλης φαντασίᾳ. ἀλλὰ κἂν εἰς κάμινον ἐμπεσεῖν δέῃ, πλουσίας ἐλώμεθα, ὥστε μὴ προσκυνῆσαι ἐκείνῳ. καὶ ἔστω ἡμῖν ἡ φιλοσοφία ἐνταῦθα μένειν, ὥσπερ δρόσος ἐν μέσῳ διαυρίζουσα, καὶ ἐλευθερίαν ἅπασαν ὠδίνουσα, ἐκεῖ δὲ σὺν στεφάνῳ τὴν ἀτομονὴν ἀποτίκτουσα.

Δαν. γ'.

Δαν. γ'. καὶ δ'.

37. Λεοντίῳ ὑπάτῳ. λζ

Εἰ μὲν τὸν ἐρχομένων τινὰς ἐχειρῶτο ἡ κακία, οὐδὲν (χρὴ γὰρ τἀληθῆ λέγειν) ἂν ἦν τοσοῦτο δεινὸν, καίπερ ὂν δεινόν· ἐπιδὴ δὲ ἔρπουσα πρὸς τὰ χείρω,

ελεγεν· οἶμαι γὰρ, καὶ μήτις με πρὸς χάριν λέγειν νομιζέτω, ὅτι εἰ Παῦλος ὁ θεσπέσιος ἀπλικὼς ἐλληφει γλῶτταν, ὥστε ἑαυτὸν ἑρμηνεῦσαι, οὐκ ἂν ἄλλως ἡρμήνευσεν, ἢ ὡς ὁ προφητικὸς ἀοίδιμος ἀνὴρ. ἔτω καὶ ἐνθυμήμασι, καὶ νοήμασι, καὶ κάλλει, καὶ κυριολεξίᾳ κεκόσμηται ἡ ἑρμηνεία.

33 Τῷ αὐτῷ. λγ΄

Ἐνέτυχον ποτὲ ἀνδρὶ ἁγίῳ, ὃς τὸ μὲν ὄμμα διδάσκοντος φοβερὸν ἐτύγχανε καὶ σφόν. πολλὰ γὰρ αὐτῷ μὲν πρὸς τὸ λόγον τὰ κέντρα· ἡδὲ ὀφρὺς ὑπερβεβλημένη τοῖς ὀφθαλμοῖς διεσήμαινε τὴν τῶν διδαγμάτων· καὶ ὅλος, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ὠφελείας ἔπνεε, δεινὸν τοῖς ὁρῶσιν ἐνιεὶς τὴν θείας σοφίας τὸ ἔρωτα.

34 Ζωσίμῳ, Μάρωνι, Παλλαδίῳ, Εὐσεβίῳ. λδ΄

Πυθόμενος ὅτι θῆρας ὠμοβόρους ὑπερβαλλόμενοι, καὶ πολέμια πάντος ἀγριαίνοντα εἰρήνην ποιούμενοι πρὸς ἑαυτούς, πρᾶον καὶ μειλίχιον ἄνθρωπον, ἑαυτὸν καὶ ἄλλους ὠφελεῖν εἰωθότα, λοιδορῆσαι οὐκ ἐφοβήθητε, ἐκεῖνα αὐτῷ εἰπόντες, ὅσα ὑμῖν ἔπεσεπεν ἀκοῦσαι· λίαν τε ὑμᾶς κατεθρήνησα, ὅτι δὴ εἰς τοσοῦτον κακῶν ἐστε γινώσκετε· μαθόντες τοίνυν ἀνενέγκατε.

35 Διονυσίῳ. λε΄

Πυθάνομαι ὅτι δυσάρεστος εἰς σχηματίσασθαι δόξαν καινὴν, καὶ ὑπόληψιν ἀδεῆ σοι προσήκε-

νετε, ἀλλὰ τ̃ οἰκείας τρυφῆς καταψηφίζεσθε, τ̃, ὥς φασιν, σὺν οἴκοθεν ὠδασκαλοζωμένης (πρόψηφοι γάρ ἐστε) ἀλλ' οὐ τ̃ ἀλλοτρίαις ὀπτρίπτειν τραπέζαις. ἐὰν γὰρ διασκεδάσητε τὴν ἀχλὺν, τότε ὄψεσθε τ̃ ζωφροσύνης τὸ κάλλος, ὃ νῦν ἐστιν ὑμῖν ἀθέατον.

Ἑρμηνεύει, Θεοδοσίῳ καὶ Αἰλιανῷ ἐπισκόποις. λ'

30. Εἰ μὴ ἡ τ̃ σωφρυὴς ὑμῶν ἀρετὴ ἐλέγχεσά μου τ̃ λόγον, καὶ ὀπὶ τ̃ νῦν (πλείω γὰρ ἴσασι) καὶ ὀπὶ τ̃ ἐσομένων (μείζω γὰρ ἡ πίστις) † εἰπεῖν ἂν κατῆλθον εἰς τ̃ ἀγῶνα τ̃ ὑμετέρων ἐγκωμίων.

† ἴσως εἰπεῖν ἐκώλυε κατῆλθον ἂν εἰς τ̃ ἀγ.

Παλλαδίῳ διακόνῳ. λα'

31. Πολλοὶ μὲν φασιν, ὅτι σὺν ὀρθῶς βιῶν, ἀλλὰ πρεσβεύειν βελόμενος τὰ ἑαυτ̃ παίσματα, τὴν δ' φιλομαθῆς εἶναι δόξαν θηρώμενος, ἀκολουθεῖς τοῖς ζοφοῖς· ἐγὼ δ' τοῦτο μὲν ὐ φήσαιμι, ἀλλὰ τῇ πείρᾳ μαθών, ὅτι ὐ διὰ τὸ εἰδέναι τὰ τ̃ γραφῆς ἄδυτα ἐρεινᾶν προσποιῇ, ἀλλὰ δόξαν πρὸς ἀνθρώπων μνώμενος, σὺν ὀπομενεῖσαί σοι θεῷ πειθόμενος χρησμῷ πρὸς διακελευσμόν· μὴ δίδοναι τὰ ἅγια τοῖς κυσὶ, μηδὲ ῥίπτειν σ̃ μαργαρίτας ἔμπροσθεν τ̃ χοίρων. Ματθ. ζ. ς'

Ἰσιδώρῳ διακόνῳ. λϛ'

32. Ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ τῇ πρὸς Ῥωμαίους πάλισα, ὦ ὁμώνυμε, ἡ Ἰωάννα δ' πανσόφα σοφία πεφυσιώ-

Digitized by Google

παίσαντες αὐτοῖς (ὁ γὰρ μόνον τ δημιεργὸν σὺκ ἔγνωσαν, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τὸ σέβας ἀνέθεσαν) ὅτι σοφοὶ οἰηθέντες εἶναι, εἰς τὸ τ ἀμαθίας ἐγαυάγησαν πέλαγος. τ γὰρ κλισμάτων ἕνα κηρυττόντων τ τεχνίτην (ὁδὲ γὰρ ἄνδρ ἀρχιτέκτονα οἰκία οἰκοδομεῖται, ἢ πᾶν ἄνδρ ναυπηγὸς ναῦς, ὁδὲ ἄνδρ ἁρμονικὸν μουσικὴν συσταίη ὄργανον) σκεῖνοι τῇ τέχνῃ μᾶλλον, ἢ τοῖς τεχνηθεῖσι συμπαίσαντες, τ δημιεργὸν παρεγράψαντο. τοῖς δὲ τοιούτοις εἰκότως καὶ τὸ τ πολιτείας διέφθαρται· τ γὰρ ἡγεμόνα ἕ πάντες σὺκ τ ἑαυτῶν σκεδάλλοντες ψυχῆς, πᾶν εἶδος ἀδικίας τε καὶ πονηρίας ἀδεῶς θρᾶν ὁ πεφύκασιν. ἐπειδὴ ἡ καὶ περὶ τ ἑλλογίμων ζητεῖς ἴσθι, ὅτι ὁ θειότατος λόγος τ ἑλλόγιμον σὺκ ἀποσείεται, εἰ λόγῳ τ οἰκεῖον ῥυθμίζοι βίον· εἰδὲ ἐν λόγοις φιλοσοφῶν, ἔργοις ὁ φιλοσοφῶν φθείρῃ, ἀλόγως ὁδὲ ὁ λόγος τ τοιοῦτον σῴζει).

29. Ζωσίμῳ, Μάρωνι, Εὐσταθίῳ. κθ'

Ἡ πολλὴ καὶ ἀκατάπαυστος ψυχὴ καὶ ὀπὶ τ πρὸς φύσιν παιδοτριβεῖ ἔρωτα, καὶ πᾶσαν ἕ μᾶλλον ζώματος τὴν ὑγιείαν, τ ἢ ψυχῆς λυμαίνεται τὴν ὑγίειαν· παύσασθε τοιγαροῦν τούτης· ἢ μὴ νησείας, ἀλλά γε τῇ αὐταρκείᾳ τῇ ὄντως ζώφρονι ψυχῇ χρῆσθε ἑαυτοῖς παιδεύσαντες· καὶ εἰχήσεται ἡ νῦν καθ' ὑμῶν πᾶσι πάντων ἀδοκήτῳ κωμῳδία. εἰδὲ ἑαυτοὺς εἰς τὴν ἄβυσσον τ λαγνείας ἐμβάλλετε, μὴ τοῖς κωμῳδοῦσι χαλεπαί-

ἔννοιαν ἐξοσρακίζεσα. δῆλον τοίνυν ὅτι τοῖς μὲν ἡδὺν αὐτὴν λέγεσιν ἐδόθη ἡ χάρις, τοῖς δὲ κτίσμασι αὐτὸν λέγειν τολμῶσιν ἡ χάρις οὐκ ἐπιφοιτᾷ. ἐπειδὴ γὰρ καὶ περὶ πολιτείας ἐδήλωσας, πάντα ὁμῶς μαθεῖν γλιχόμενος ἀντεπιστέλλω σπουδαίως· ὅτι οἱ μὲν παρ' Ἕλλησι σοφοὶ, οἱ δόξαν ἐπὶ σεμνότητι καὶ δυνάμει λόγων πᾶσι παρὰ πᾶσιν ἐφικνούμενοι, βουλόμενοι πᾶσαν τὸ δίκαιον, καὶ τὸ πρέπον, καὶ τὸ νόμιμον, καὶ τὸ καλὸν, μυρίους λόγους ἀναλώσαντες, καὶ διὰ λόγους μακροὺς λαβυρίνθων οὐδὲν διαφέροντας συνιέντες, τοσοῦτον ἀπέχουσι εἰπεῖν τι τῶν δεόντων, ὅσον καὶ μόλις οὐ ἀναγινώσκοντας συγχέσαι. ὁ γὰρ θειότατος λόγος δεῦρ' ἐπιφοιτήσας, καὶ τὸ ἔμφυτον ἀνακινήσας τῶν ἀνθρώπων λογισμὸν, ἐπὶ τὴν ἑκάστου βούλησιν ὅρον τοῦ δικαίου, καὶ τοῦ πρέποντος, τότε νομίμου καὶ τοῦ καλοῦ πηξάμενος, διὰ βραχείας ῥήσεως τοῦτο διεσάφησεν εἰπών· πάντα ὅσα θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς. εἶτε ἵνα μὴ δόξῃ ἄγραφον νόμον κατ' ἐγγραφὰ πρέναι, ἐπισφραγίζόμενος τὰ εἰρημένα, καὶ δεικνὺς ὅτι πάντα σπουδαίως ὠφείληφεν, ἔφη· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. ἐν αὐτοῖς γοῦν ἔχοντες πάντων τῶν καλῶν τὸν κανόνα, ὃν βουλόμεθα παρὰ τῶν ἄλλων ἡμῖν ὑπαρχθῆναι, τοῦτον παρ' ἡμῶν εἰς ἐκείνους γενέσθω. ἴσθι γὰρ καὶ τοῦτο, ὅτι οἱ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει τῶν κτισμάτων οὐκ εἰς δυσεβείας ὑπόθεσιν ἀποχρησάμενοι, ἀλλὰ καὶ προσπαί-

Ματθ. ζ'. 12'.

Ματθ. ζ'.

πωμητέον; φημὶ δὲ δεν ἕτερον, ἀλλ' ἀρετὴν ἀσκητέον, καὶ ἡσυχαστέον, καὶ τὴν κρίσιν προσδοκητέον, καὶ τὰς διαβολικὰς μεθόδους διακρουστέον. δεινὸς γὰρ καὶ ποικίλος ὁ τῆς ἀνθρωπότητος ἐχθρὸς, τὰ μὲν κολακείαις, τὰ δὲ παραλογισμοῖς καταγοητεύων. καὶ μάλιστα ὅτι σὺν τῇδε τῇ ἐξ ὑθείας μάχῃ· ἐ γὰρ ἂν ἑαλῶ ταχέως. ἀλλὰ προχήματι φιλίας πολλάκις κρύπτει τὸ † πορνείας ἰόν. † ἴσως πα-
ὡς γὰρ εἰς ἰσοθεΐαν ἀγαγὼν τὸν ἄνθρωπον, τὸν ἀλό- νηρείας.
γων κατέσησεν ἐλεεινότερον· ἐ μόνον τὰ προσόντα πλεονεκτήματα ἀπαμφιάσας, ἀλλὰ καὶ τὰ μὴ προσόντα ἐλαττώματα προξενήσας ἰδρῶτας φημὶ καὶ πόνες, θανάτου τε καὶ φθορᾶν. ἀλλ' ἐπειδὴ πολλοὶ θηρώμενοι αὐτοῦ τὰς μεθόδους ἐργὰς † ὑποδείξαντες ἐλεπόλεις χρὴ κ πάντα, οἷς φρο- † ἴσως ἀ-
νήσεως μέτεστι, καὶ ζωτηρίας ἐστὶ λόγος, τὰ μη- πέδειξαν-
χανήματα αὐτοῦ ἀνιχνεύειν καὶ φυλάττεσθαι ὡς τας.
ἐνδέχεται· ὅταν μάλιστα φιλίας προχήματι δε-
λεάζῃ, τότε γὰρ δυσάλωτός ἐστι καὶ δυσμάχητος.
ἐπειδὴ δὲ καὶ περὶ δογμάτων ἐμήνυσας, ἴσθι ὅτι ἤ-
κουσά ποτε τινὸς δεινοῦ καταμαθεῖν ἀνδρῶν ἀγ-
γελικῶν δόξαν ὅτι τέκνα ἐξ γνησίας τέκνωσιν
ἕτερον κατασκευάζοντες τὸ μὴ κτίσμα εἶναι τὸν Ιωαν.
υἱόν. ἔφασαν γὰρ, τοῖς πεπόθησιν εἰς τὸ ὄνομα αὐ- ά.ιβ'.
τοῦ δεδόσθαι ἐξουσίαν τέκνα θεοῦ γενέσθαι. ὃ ἐὰν αἰ- Ιωαν.
τήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου λήψεσθε. ὄνομα δὲ πο- ιδ.ιδ'.
λυωνύμου κυριώτερον τῶν ἄλλων ἡ ἐξ υἱοῦ προσηγο-
ρία, τὸ γνήσιον ἐμφαίνουσα, καὶ τὸ ἐκ πατρὸς

ἔννοιαν

χεδὸν τ̃ ἀρετῶν κοινὸν ἰῶ ζαμιεῖον καὶ ἐνδιαίτημα. ἐπεὶ τίνων ὅπῃ τὰς ἐρανίας αὐλὰς μετεπέμφθη ἄξια τ̃ πόνων δεξάμεν☉ τὰ γέρα, ἀ χρὴ λυπεῖσθ, ἀλλὰ μᾶλλον χαίρειν, ὅτι τῶν ἄθλων λοιπὸν καρπ̃ται τὰ ἔπαθλα· ὁ γὰρ τῷ ἐνθάδε τ̃ ἁγίων οἰκτείρων τελευτῷ, δίκαι☉ ἂν εἴη παρὰ πάντων τ̃ δ̃ φρονέντων οἰκτίρεσθ. ὡς ἐ ὁ δ̃ νενικηκότας καὶ σεφθέντας θρηνῶν, οὕτω ἂν εἴη καὶ δακρύων ἄξι☉. καὶ ζαῦτα μὲν εἰς τοσ̃τον· ἴσθι δὲ ἔν, ὅτι μόν☉, ὁ τ̃ ἀρετῆς πλήρ☉ ἐπ' ἀσφαλείαις ὀχεῖται, ὅταν ὁ τ̃των κεκτήμεν☉ μὴ τῇ ῥᾳσώνῃ πεῖθοιτο τὸ κτῆμα, μηδὲ ἀρχῆς ἐραστὴς γένηται· πίσης γὰρ ἐπέκεινα τόλμης, ἀ σὺ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἔγωγε, χωρεῖν ὑπολαμβάνω † δ̃ μηδὲ πρὸς δ̃ ἀθλητικὰς ἁψαμένους πόνους, καὶ τοῖς σεφανίταις ἐπικοδυομένους· οἵτινες μηδὲ γνησίοις ἐγγραφέντες μαθηταῖς, εἰς δ̃ ἡγεμόνας ἀνατρέχειν φιλονεικ̃σιν· ὧν ἀφ' ὁ τρόπ☉ τ̃ τόπον, ἀλλ' ὁ τόπ☉ τ̃ τρόπον πισθέται· ὠνέντα γὰρ τὰς ἀρχὰς, ἵνα ὑβρίσωσι τὰς ἀρετὰς καὶ λέγειν ἐπιχειρ̃σιν, ἃ μηδὲ μαθεῖν κατεδέξαντο· καὶ προστάττειν τοιαῦτα τολμ̃σιν, ἃ μηδὲ ἀκ̃σαι ἠνέσχοντο. τίς ἂν ὀπτὸ τοιούτοις ἡγεμόσι προσέσθαι μέγα τι καὶ γενναῖον, ἢ προ̃ξαι ἢ σωισθεῖν δυνήσεται; τίς ἢ οὐκ ἐρυθριάσ, ἀνδρῶν χθὲς ἐ πρώην ἐν καπηλίοις ἢ δικασηρίοις καταγελ̃μένων ἀκροατὴς γινόμεν☉; τίς ἢ τ̃ ἐχθρῶν ἐ γελάσεις, ἐ σκηνὴν καὶ ὑπόκρισιν νομίσεις τὸ πρ̃γμα; ἀλλ' ἐπειδὴ γέγραφας, τί πιη-

† ἴσως τὰς μηδέπω τ̃ ἀθλητικῶν ἁψαμένους πόνων.

Digitized by Google

Γερακίονι. κέ

Οὐχ' ὑφάσματος ἀλυργὲς ἄνθος, οὐδὲ λίθων ποικίλων ἀυγὰς θεὸς χρυσὸν κεραθείσας ἔσμεν γυναικὸς εἶναι νομιστέον· πολλαὶ γὰρ τᾶς ἀειροκάλων καὶ κόσμον τοιοῦτον ζηρωμένων, θεοσεβεῖς καὶ μισητὰ τοῖς σωοικοῦσι γεγένηνται· ἀλλὰ τᾶς ψυχᾶς κάλλος, τὸ ἐξ ἀρετᾶν συγκείμενον, περ καὶ πόθος ἐστὶ θεὸς τὸ σύμβιον σωαγωγὸν, καὶ οὐσίας τυγχάνει φάρμακον.

6. Πολυχρονίῳ. κς

Ὥσπερ ὀπὶ τᾶς πόλεων ἡ δίκαιος τᾶς θέσεως τὸ δίκαιον τᾶς ὥρας ὀπισσάτω, οὕτω καὶ πὶ τᾶς ψυχᾶς ἡ δύνοια ἡ θεὸς τὰν ἀρετὰν τὸ θεῖον συμμαχίαν ζηρᾶτω.

27. Ἀρχοντίῳ πρεσβυτέρῳ. κζ

Εἰ οἱ τοῖς ὀξέσι τοῖς κοσμικᾶς δόξας κέντροις πληθόμενοι πόνος αὐθαιρέτος ἀσπάζονται· οἱ τοῖς ὀξυτάτοις τὸ ὑπερκοσμίου δύκλειας βέλεσι πεζωμένοι πολλῷ μᾶλλον νεανικῶς ὀπὶ τὸ τῶν πόνων ἀγῶνα ἀποδύεσθαι ἂν εἶεν δίκαιοι.

28. Διδύμῳ πρεσβυτέρῳ. κή

Ἀφροδισίῳ τῷ μακαρίῳ, τῷ σῷ μὰν ἀδελφῷ, πρεσβυτέρῳ τὸ ἀξίαν, οἰδὰς μὰν ἐν ὀφθαλμοῖς κατοικεῖ, πειθὼ ἐν χείλεσι, σοφία ὀπὶ γλώσσας· καὶ αὐτάρκεια μὰν ἐν γαστρὶ, ἐγκράτεια ἐν τοῖς μηρίοις, καὶ συλλήβδην εἰπεῖν, πασῶν χρεῶν

τῶν. εἰ μὲν δυνατὸν, ἐκείνου μεταπεμψάμενος· εἰ δὲ μή, καὶ σαυτὸν καὶ μὴ φαίνου δρῶν τὰ τῶν ἀμύνεσθαι ὑπὸ τυμουμένων. ἵνα γὰρ κἀκεῖνος αἰδεσθεὶς σε τὴν φιλοσοφίαν, ἑαυτὸν ἀμείψειεν, ὡς ἀνδρὶ προσηκόντως.

23. Θεοδοσίῳ ἐπισκόπῳ. κγ'

Οὐκ αἰσχρὸν ἡγῆσθαι τούτων, ὧν ἀμήχανον περιεῖναι· μὴ τοίνυν μηδὲ αὐτὸς ἡγῆσθαι νομίσῃς σὺν τοῖς σοῖς ἐπαίνοις σὺν λόγοις ἐξισωθῆναι μὴ δυναμένοις. ἀλλὰ τὴν προαίρεσιν ἀποδεχόμενος συγγίνωσκε τῇ ἀσθενείᾳ. ἄμεινον γὰρ ἡγεμόνι τὸ ἐνδεῶς φθάσαι ἢ ὀλιγωρίας γραφὴν ὑποσῆναι, καταλαμβάσιν ἀνεφίκτου πράγματος.

24. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. κδ'

Τὸ μὲν πρότερόν σε θαυμάσιον, πρόφασις οὐ πρεπὴς ἐδόκει ποιεῖν συγγνώστον ὁ ἀδελφός σε ἀδικεῖσθαι νομιζόμενος. ἔστι γὰρ θαυμάσιον ἐδὲν τοιοῦτον ἔχεις θαυμάσασθαι, ἀλλὰ καὶ τὴν πρότερας συγγνώμης ἐξέπεσες. εἰ γὰρ μέλλοις τὸν ἀδικηθέντα σε ἀδελφὸν πρώην ἡμῶν, πῶς αὐτὸν νῦν ὑπὲρ οὗ τότε ὡς ἡμῶν ἀδικοῦντος ἐλαύνων πάντοθεν οὐκ αἰσχύνῃ; δῆλος τοίνυν γέγονας ἐκ τούτου καὶ ἐκεῖνο ἐκ προαιρέσεως ποιήσας· ὁ γὰρ ἀδελφὸν μὴ φειδόμενος, πῶς ἂν ἀλλοτρίου ἐφείσατο;

Ἱερα-

χὰρ ἀδ' ἂν ἄλλως δυναίμην· ὅτι τότε μὲν οἱ φιλάρετοι εἰς τ' ἱερωσύνην προήγοντο, νυνὶ δ' οἱ φιλάργυροι· τότε οἱ φεύγοντες τὸ πρᾶγμα διὰ τὸ μέγεθος τ' ἀρχῆς, νῦν δ' οἱ σπιπηδῶντες τῷ πράγματι, διὰ τὸ μέγεθ(ος) τ' τρυφῆς· τότε οἱ ἀκτημοσύνῃ ἐκκοσίῳ ἐναβρυνόμενοι, νυνὶ δ' οἱ πλεονεξίᾳ ἐκκοσίῳ χρημαλιζόμενοι· τότε οἱ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες τὸ θεῖον δικαστήριον, νυνὶ δ' οἱ μηδὲ ἔννοιαν τούτου ἔχοντες· τότε οἱ τύπτεσθαι, νῦν δ' οἱ τύπτειν ἕτοιμοι. καὶ τί δεῖ τὰ πολλὰ λέγειν; μεταπεπωκέναι λοιπὸν τὸ ἀξίωμα ἔδοξεν ἀπὸ ἱερωσύνης εἰς τυραννίδα· ἀπὸ ταπεινοφροσύνης εἰς ὑπερηφάνειαν· ἀπὸ νηστείας εἰς τρυφὴν· ἀπὸ οἰκονομίας εἰς δεσπότειαν· ἃ γὰρ ὡς οἰκονόμοι ἀξιῶσι διοικεῖν, ἀλλ' ὡς δεσπόται σφετερίζεσθαι. ταῦτα δ' ἐκ πάντων εἴρηται, ἀλλὰ κ' τ' ἐνόχων· εἰσὶ γὰρ εἰσὶν οἱ κ' τ' ἀποστολικὸν μὲν ζῶσι χαρακτῆρα, ῥῆξαι δ' φωνὴν μὴ τολμῶντες. εἰ καὶ λίαν εἰσὶ κατὰ τοῦτο μόνον μεμπτοί, ὅτι σλεδοικότες τῶν ἀκολάστων τὸ πλῆθ(ος), τοῦτο εἰς αὐτὸς ἦκον, τ' τηλικαύτης διορθώσεως ἀμελοῦσι.

22. Δανιὴλ πρεσβυτέρῳ. κβ'

Εἰ καὶ ὁ χρεωστῶν σοι ἀπολογίαν ἔτε ἀπαιτεῖται ἀπὸ σοῦ, ἔτε ἄγχεται· διὸ καὶ αὐτὸς ἀπολογίαν ἡγοῦ ἔχειν δ' μὴ ἐκείνῳ συγκεχωρηκέναι τὸ τ' εἰς σὲ πλημμάτων χρέος· ἀλλ' αὐτὸς καὶ μὴ παρακαλοῦντι μηδὲ συγγνώμην αἰτοῦντι δίδου ταύτην.

ἀπίστεις, ἐνὶ παραδείγματι χρησάμενος, ᾧ ἕτερον οὐδὲν παραβληθῆναι δυνήσεται, πεῖσαι δυνήσομαι· τί γὰρ τοῦ λόγου ἐλλογιμώτερον; ἢ τῆς σοφίας σοφώτερον τοῦ ποσῶτε καὶ τηλικαῦτε φησάσης καὶ πεσουνῆ καὶ δραστήρια, ὡς τε ἀνασεῖλαι τοῦ Ἰούδα τὴν φιλοχρηματίαν, καὶ μὴ ἀνυσάσης· ἀ παρὰ τὴν οἰκείαν ἀσθένειαν, ἀλλὰ παρὰ τὸ τὴν ἀκούοντα κύριον εἶναι τοῦ οἰκείας γνώμης. Δεῖ τοῦ αὐτεξουσιότητος ἕρον, δι' ὃν καὶ ὁ τῆς κρίσεως ἀξιόχρεως ἐστι λόγος. εἰ τοίνυν τοῦτ' ἔτως ἔχει, ἀποδοχῆς μὲν ἄξιος ὁ τὰ αὐτὰ πληρῶν, μέμψεως δὲ καὶ κατηγορίας ὁ τὴν ἀγαθὰς παραινέσεσι μὴ πειθόμενος· ἐδὲ τοῦ πειθέντος κατηγορίαν ἀπὸ τὸν μὴ πείσαντα τρέπων, ἠλίθιος, ἅτε καὶ τὰ θείων καὶ τὰ ἀνθρωπίνων πραγμάτων ἀγνοῶν τὴν φύσιν.

21. Λεοντίῳ ἐπισκόπῳ. καὶ

Οὕτως καθὼς γέγραφας πολλαὶ εἰς τὰς ἐκκλησίας ἐπεκόμασαν ταραχαί· ὅπερ γὰρ τὸ τῆς εἰρήνης ὄνομα σκεῖσε, τὰ δὲ πολέμου ἔργα χορεύει ταῦτα· ἃ συμβαίνει ἐκ δὲ πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἁμαρτήσαι τοῖς τὸ διδασκαλικὸν ἀξίωμα ἐγκεχειρισμένοις. ὧν τὸ καθ' ἑαυτὸν, ἐν εἰς ὁ πάντα βλέπων γράφω, παράγμα ἔντιμον καὶ μέγα καὶ λαμπρὸν· καὶ ὁ τοῦ ἀποστόλου συλλογισμός, ὡς φωσῆρας παντοῦ τοῦ οἰκουμένης εἶναι πεπίκασε, νῦν ῥαθυμηθὲν συγχύσεως ἐνέπλησε τὰς ἐκκλησίας. τί δέ ἐστι τοῦτο; Φράσω μετὰ παῤῥησίας, καὶ γὰρ

καὶν τ πόλεσιν ἢ καθ' ἑκάστ τ ἀμελημάτων ,,
εἰ τ αἰσθησιν ἀφέως, ἀλλ' ἐπὶ τῷ κεφαλαίῳ ,,
πραγμάτων ἁπάντα. εἰ τοίνυν ἀξιόπιστον αὐ- ,,
τὴν ἔχῃ, κἂν αὖθις πείθοιο, Ϲ τὰ μικρὰ παρέκβαλε
ἁμαρτήματα, ἵνα τὰ μεγάλα μηδὲ ἄρχωσι λάβοιεν.

Ἡ σαῖα στρατιώτη. ιή

Πολλοὶ τ ἀνθρώπων ἐκ τ καθ' ἑαυτὸς κρίνουσι τ
ἄλλων τὰς ψήφους ἐκφέρουσιν. ὁ μὲν γὰρ φι-
λοχρήματος ἀπιστεῖν εἶναί φησι τὸν ἀκτήμονα, ὁ δὲ
ἀσελγὴς σώφρονα, ὁ δὲ ὠμὸς φιλάνθρωπον,
κ ὁ πλεονέκτης ἐλεήμονα· καὶ τἀναντίον ὁ σώ-
φρων πολλοὺς εἶναι τοιούτους νομίζει, καὶ ὁ ἀκτή-
μων ὁμοίως καὶ ὁ φιλάνθρωπος. εἰ τοίνυν πάν-
των καταψηφίσῃ, ὁ τῷ ψήφου αὐτῷ ἔχων
παρὰ πάντων, ὡς φασι δικαίως ἂν θαυμάζοιμι.
τὸ γὰρ εἰκὸς καὶ ἐπὶ σοὶ συμβέβηκε.

19. Τῷ αὐτῷ. ιθ'

Πολλοὶ παίσαντες καὶ ἀναμαχησάμενοι, τρό-
παια ἔστησαν κ τ πάθων· ἐφ' ὧν πότερον ὁμο-
λογήσαντες ἦσαν τ ἡττῆσαν. εἰ τοίνυν κ αὐτὸς πολ-
λάκις ἔπαισας, γνῶσι μάχησον.

20. Πέτρῳ. κ'

Κινδυνεύεις ἀγνοεῖν, ὦ μακάριε, ὅπι ἀ τοσοῦ-
τον ἡ φρόνησις ϗ λέγουσι, ἀδὲ ἡ εὐγλωττία ϗ
πολλαχοῦ δυνάται τὸν παίοντα σιγᾶν ποιῆσαι,
ὅταν ϗ συμβαλλομένη ἡ ἀγνωμοσύνη· ϗ γὰρ
πείθῃ καὶ μὴ αὐτὸς κύριος καθέστηκεν. εἰδὲ

ἀλλὰ πρὸς ὑπεικείαν βλέπῃ, τότε καὶ τὴν ἀλαζονείαν ἐκφεύγει καὶ τὴν δολοπρέπειαν, οὐκ ἐῶσα κεραθῆναι τὸ ἄχημον τῷ ὑπερεπεῖ.

16. Πέτρῳ. ις'

Εἰ καὶ ὑπὸ τοῦ Εὐσεβίου, ὡς γέγραφας, τυραννίδος αἰτίαν τοῦ ἀπωλείας τὸν Φιλαρέτων ἔδειξε τὴν τῷ ἀρετῷ μόνῳ οἶδεν· (ἡ γὰρ δίκη τῷ κρίσιν φθάνει, ἡδὲ τοῦ μελλούσης κρίσεως μνήμη ὀξυτέρους ἐστὶ τοὺς μνησθεῖσιν ὀλεθρου) ἀλλ' ἔγωγε μὴ ὀλιγωρεῖ. ἐγὼ γὰρ μὴ συγχωρήσει ὁ πανεπόπτης ὀφθαλμὸς, τὸν ἀρετὴν τοῦ κακίας ἀφ' ἑλκυσθῆναι δοκιμεῖσθαι· ἀλλὰ πίστις ἐκείνα ἀὐτῷ μᾶλλον πρέπει, τῇδε ἀρετῇ καὶ τῇ κακίᾳ χρεωστεῖται.

17. Κυρίῳ ὀχολαστικῷ. ιζ'

Ἴσθι ὅτι ἔρπον τὸ δοκεῖν μικρὸν πάθημα εἶναι, εἰς μέγα ἕρπει κακὸν· τὸ γὰρ λέγειν, οὐδὲν ὠφελεῖ τοῦτο, τὴν κακίαν ὑπικωμάσαι τῷ βίῳ πεποίηκε. πολλοὶ γὰρ νομίζουσι τὸ περιεργάζεσθαι τὰ ἀλλότρια κάλλη μηδὲν εἶναι· οὐδὲ τούτου αἱ μοιχεῖαι ἴκανται, καὶ αἱ τῶν οἴκων ἀνατροπαί. σιωπῶ γὰρ τέως, ὅτι παρ' ἡμῖν καὶ πρὸς τοῦ περάξεως ὁ ἀκολάστως ὁρῶν, ὡς μοιχὸς κολάζεται. σιωπῶ δ', ὅτι πρὸς σέμνυνόν ὁ λόγος, τὸν τῶν ἱεραῖς μᾶλλον γραφαῖς μὴ
† ἐκ δ'. κατὰ Φιλίππου. πιστεύοντα, † Δημοσθένει δ' ἐκθύμως πείθεσθαι λέγοντα. ἴσθι τοίνυν ὡς ἔλεγε, ὅτι οὐδὲ ἐκεῖνον τὸ τοιοῦτο διέλαθεν, ἀλλὰ μαρτήδλως ἔοικε. Ἡ καθ'
„ ἡμέραν ἀσωνὴ εὐθυμία ὥσπερ τοῖς ἰδίοις βίοις,

ἕτω

13. Τῷ αὐτῷ. ιγ'

Πεπαίνομαι ὅτι ζοφόεις ἀνὴρ, καὶ χρημάτων κρείττων, & ἀρετῇ σωναγωνιστὴς ἐντυχὼν σοι· καὶ πάντα κινήσας ὅσα ἐχρῆν πρὸς ἐπανόρθωσιν ἀπεπέμφθη ἄπρακτος μηδὲν ὠφελήσας σε δωνηθεὶς· κρείττονος δὲ σὲ νοήματος τῆς παρ' αὐτῷ ἰατρικῆς τέχνης ἀρεθέντος. δέον γάρ σε γοητεύθεντα μὲν τῷ κάλλει τῶν νοημάτων, ἀγαθέντα δὲ τῇ σωφροσύνῃ, αἰδεσθέντα δὲ τὸ φρόνημα πεισθῆναι τῆς κακίας. ἃ μόνον ἄπρακτον, ἀλλὰ & μεθ' ὕβρεως τῶν ἀπεπέμψω. τί ἂν ποιήσεις; εἰ γὰρ ἔπαυσας & ἐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ καὶ ἡ ὠδὴ σύνεσις καὶ ἡ περόνησις καὶ ὁ τῶν ἀνθρώπων γέλως πεπάτηται· καὶ τὸ σκανδαλίζεσθαι ὠδὲ σοὶ πολλὰς ἐδὲν κέκρυται· καὶ ὁ θεῖος φόβος ἄδακτος ἐστι ὠδὲ σοί· καὶ ἡ τῆς κρίσεως ἀπειλὴ γελᾶται, ἐλαύνομαι λιθίνῃ καρδίᾳ ἀμαλεύομαι.

14. Λιδεσίῳ πολιτευομένῳ. ιδ'

Ἐπειδὴ θυμῷ μὲν ἀναπεσούμενος σωπᾶτε πόλεμος, σθενούμενος δὲ σθένυται, μηδέποτε σωτὴν εἰς πολέμους ἔμβαλλε χαλεπούς· καὶ μάλιστα ὅταν μηδὲ πρὸς δυσεβείας ἡ ἀρετὴς ὁ λόγος ᾖ· ἐν γὰρ τούτοις χρεία ἕως αἵματος ἀγωνίζεσθαι, μήτε ἐκείνῳ, μήτε τούτῳ παραδιδόντα.

15. Ἰσυχαίῳ σχολαστικῷ. ιε'

Ὅταν ἡ μεγαλοφροσύνη μὴ πρὸς ἀθαδειαν,

ὡς ἐνέσακε) ἔνδον ὀνῆς ζωφροσύνης ἀνάπλεω.

12. Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. ιϛ'

Πολλοὶ μὲν (πάντας γὰρ εἰπεῖν τραχὺν ἴσως καταδικάσῃ τὸν λόγον) δεινῶς πάνυ καὶ πικρῶς σε κωμῳδοῦσιν· ὃς ἔγωγε μὴ ἀληθεύειν ἐπειδὴ καὶ ἐμοιγήσιός σε ἀδελφὸς θρηνῶν σε καὶ ὀλοφυρόμενος τὰ αὐτὰ, ἵνα μὴ λέγω φορτικώτερα, ἀπήγγειλεν ἡμῖν. ἀντιβολῶν ἀνιμήσασθαί σε, εἰ οἷόν τε, ἀπὸ τοῦ βυθοῦ τῆς λαγνείας ᾧ δὴ τῷ κακῷ τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν συγγεγήρακας· πολλὰ χαίρειν φράσας τῷ ᾠδαινέσανλι τῆς κεκραμμένοις μὴ ἐγχαιρεῖν· γέγραφα ὅπως σωτοῦ γενόμενος καὶ τῆς ἀσελγείας ἀφχιλλεῖ συνοήσας, τὸ τε γῆρας εἰς ὃ ἕρπεις, τήν τε θείαν ἱερωσύνην, εἰς ἣν σὺκ οἶσθ' ὅπως ἐπεκώμασας· τάτε παρόντα ὀνείδη καὶ τὰ ζκάνδαλα· τήν τε μέλεσιν κόλασιν· πᾶσι τοῖς κακοῖς ἐγκαλινδέρμενος δὴ γήρᾳ ἐδῶ νεωτερίζων. πῶς γὰρ τοῖς νέοις ζωφρονεῖν ᾠδαινέσεις, σωτῷ μηδὲ δὴ γήρᾳ ᾠδαινῶν; πῶς δ' ἐφέλπεις παῦπα δρῶν, καὶ τῷ θυσιαστηρίῳ πλησιάζων; πῶς δ' πλυμᾶς τ' ἀχράντων ἅψασθαι μυστηρίων; ᾠδαινῶ τοίνυν (εἰ γὰρ καὶ λυπεῖ, τὸ ἀληθὲς μετὰ παῤῥησίας λελέξεται) ἢ παῦσαι ταῦτα δρῶν, ἢ δ' σεπτοῦ θυσιαστηρίου σαυτὸν χώρισον· μήποτε πῦρ ἐρανόθεν δὴ τὴν σαυτοῦ καλέσῃς κεφαλήν· παρέχεσαν τοῖς ῥαθύμοις † ἀμορφὰς ὧν δὴ θυμοῦσι λόγων.

† ἴσως ἀμοιβὰς.

Τῷ

Ἀμμωνίῳ σχολαστικῷ. ϛ'

Οἱ τοῖς ἑαυτῶν παισὶν ἔτι νηπίοις ὄσιν ἐγκαπτείροντες, πρῶτον μὲν τὴν περὶ θεῶν καὶ θείας ὑπερβολῆς τε καὶ προνοίας λόγον· δεύτερον δὲ τὸν περὶ ἑτῆς τροπον. ὅτι οὐ μόνον γονεῖς, ἀλλὰ καὶ διδάσκαλοι ἄρρητοι τυγχάνοντες, τεύξονται θείων ἀμοιβῶν. οἱ δὲ προλυθεσίαν καὶ κακίαν αὐτῆς καταστήσαντες, ἅτε θύσαντες αὐτῶν τὰ τέκνα τοῖς δαίμοσιν ἄξια κομιοῦνται τὰ ἐπιχειρήματα.

ο. Συμμάχῳ. ι'

Ἐν τοῖς ἐμφυλίοις πολέμοις, εἰ καὶ οἱ νικῶντες ἡττωμένων εἰσὶν ἀθλιώτεροι· πολὺ γὰρ ἐκείνων ἀρχιοῦνται· ὅσῳπερ ἂν πλείω τι τῶν ἄλλων ἐργάσονται· ἀλλ' ὅν γε διαλλαγησόμενοι διοίσουσιν. ἐν ᾧ ἡμῖν ἔνεστι ὁ πόλεμος ἀρχαιότερός ἐστι τῆς ἐμφυλίου. ζώματος γὰρ ἐνός ἐστιν ἄμιλλα· ὡς ἂν διαλλαγησόμενοι διαφέρονται. ἀλλ' ἐκεῖνος ἐγκαλωπίζεται δοκεῖ ὁ πολέμου τῶν ἄλλων δράσας, καὶ ἐλευθερίαν ὀφείλων. τοῖς γὰρ δρῶσιν ἢ τοῖς πάσχουσιν ἡ τιμωρία ἐπίκειται.

ιά. Μαρκιανῷ, καὶ Ζωσίμῳ.

Φεύγετε, ὦ βέλτιστοι, τὴν κακίαν· δεινὴ γὰρ ἐκλυπῆσαι καὶ τῆς φιλίας ἐρασὰς ἐρημώσασθαι τοῦ οἰκείου ἐραστοῦ. διώκετε ἢ τὴν ἀρετήν· δεινὴ γὰρ σοφίσαι καὶ ἐν τῇ προσηκούσῃ καταστάσει διατηρῆσαι τοῦ ἀντεχομένου αὐτῆς· ἥτε καὶ διὰ τὸ ὀφθαλμῶν πολλάκις ἡμερόν τι καὶ γαληνιὸν βλεπόντων δείκνυσιν

σε τούτης ἀπείργει· δι' ἧς ὑπὸ παραλόγου ὀπτηθυμίας ἐκβακχευθεὶς τὴν ἀξίαν ἐξαγορᾶσαι προσδοκᾷς, κἂν ὑπὸ τ' ἔξωθεν δυσωπηθῇ τι. Φασί γάρ ὡς Πιτθακὸς λαβὼν τὴν ἀρχὴν ὤφλε Μιτυληναίων, νενικηκὼς Φρύνωνα μονομαχίᾳ τ' ἄρχοντα Γ' ηγίᾳ, ἀπέδιδε τὴν ἀρχήν· τ' ἢ μὴ βλομμύων κομίσασθαι, ἐδιάσατο, μὴ βλόμμυ ⊖ τύραννο ⊖, ἀλλ' ἰδιώτης εἶναι. εἰ τοίνυν ὁ κινδυνώσις οἰκείοις καὶ αἵματι κτησάμμυ ⊖ τ' ἀρχὴν ἐκὼν ἀπέθετο· τ' κίνδυνον ἀναδεξάμμυ ⊖, τ' ἢ τυραννίδα ἀποσεισάμμυ ⊖· καὶ ταῦτα ἀλογοθέτητον ὄντων. σὺ ὁ μηδὲν ὑπηκόοις τελεῖν ὡς φασι δίκαι ⊖ ὢν· ἀρχὴν ὑπ' ἀθύμων καὶ μυρίαις λογοθεσίαις ὑποκειμένην καὶ μείζονα πάσης ἀνθρωπίνης ἀξίας· ἣν δὲ διδομμύην ἐξαιτῇ ὤφελες, ἀγορᾶσαι ὀνειροπολῶν, ἃ μόνον ἃ κατεδύη, ἀλλ' ἢ ἐναβρύνῃ· καὶ τίς σε τοσούτης τόλμης γεάψει;

7. Παλλαδίῳ ὑποδιακόνῳ. ζ

Ὁ ὀπιεικὴς φιλανθρωποτέραν δίκαι ⊖ ἂν εἰη ἔχειν τ' γνώμην ἢ λίαν δικαίαν, καὶ ἀκριβῆ· πρέπει γὰρ αὐτῷ μᾶλλον ἢ δικαίᾳ κεχρῆσθαι τῇ φιλανθρωπίᾳ.

8. Ἀλφίνῳ ὑποδιακόνῳ. η

Ἄμεινον μὲν μὴ ἀλῶναι ὑπὸ κακίας· ἀλόντα ἢ τὸ εἰδέναι ὅτι ἥλω, καὶ ταχέως ὥσπερ ἔκ τινος μέθης ἀνανήφειν· ὁ γὰρ ἀλοὺς μὲν, ἐαλωκέναι ἢ σὺν οἰόμεν ⊖ ἀνήκεστα νοσεῖ.

Ἀμμω-

ἀκόντας, ὅτι ἔστι βασιλεία ἀρωμῶν· καὶ εἰς τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς τρέψαι σὺν ἀκροωμένοις. πείθοντα δὲ οἱ ἀκούοντες, ὅταν βασιλείας ἄξια πράττοντα τὸ διδάσκαλον ἴδωσι· εἰδὲ κολάσεως ἄξιος ὥσπερ ὁ πρόπαλων περὶ βασιλείας Φιλοσοφίαι, πῶς πείσῃ τὰς ἀκροατάς; πῶς γὰρ πείσει, ὡς ἄνδρες πράγματ' ἐρᾶν πείθοι τὰς πεισθέντας παρ' αὐτοῦ πρότερον ὅτι τοῦτο οὐχ ὑφέξηκεν.

5. Δομητίῳ κόμιδι. ε

Ἦ γὰρ ἔστιν, ὦ ζοφώτατε, ἀ τὸ τεθνᾶναι ἐν πολέμῳ, ἀλλὰ τὸ δεῖσαι τὸν πολεμίους, καὶ ῥίψαι τὴν ἀσπίδα· ἐν ᾗ ἐπίλειπε τὸ σῶμα τὰ ἀρετείας ἐπιθυμοῦντα ἐν τοῖς προπαιάχοις ἀναγράφεσθαι. νόμ' ἐπεὶ καὶ τῶν ἀθλητῶν τοὺς ἐν αὐτῇ ἀποθανόντας πάλαι μᾶλλον ἡμῶσιν οἱ τοὺς ἀγῶνας τούτους διαθέντες τῶν μὴ τοῦτο παθόντων. Εἰ τοίνυν τοῦθ' ὕτως ἔχει, δι' ἣν αἰτίαν νομίζεις τοὺς μάρτυρας τῷ τεθνᾶναι ἡδέως, καὶ μὴ διὰ τοῦτο μᾶλλον ἀνακηρύττῃς; τέλος γάρ ἐστι τῆς μάχης ταύτης ἀ τὸ σῶσαι τὸ σῶμα (ὃ δοκῶν ζῆν ἐνέκρωσας) ἀλλὰ τὸ μὴ διαφθεῖραι τὰ τῆς ἀρετῆς κλέος.

6. Παλλαδίῳ διακόνῳ. ς

Εἰ ὅτε τὰ ἐπισκοπῆς τὸ μέγεθος, ὅτε τὸ μηδὲν ἄξιον αὐτῆς διαπράττεσθαι, ὅτε ἡ ἀποστολικὴ γλῶσσα ἡ τὰ ἐπίσκοπον ὀφεῖλον εἶναι χρὴ διαπαλάειν, ὅτε τὸ ἀδέκαστον δικαστήριον τὸ ἀπαραλάκτον τοῦ ψήφου οἷον, ὅτε ἄλλον ἀδὲν τὰ μανίας

μῶ, τῷ κῆ μηδενὸς ἐπαίρεσθαι· ὕψος γὰρ, τῷ μηδένα ἀξιῶν κολακεύειν.

Ἑρμογένει καὶ Λαμπετίῳ, καὶ Λεοντίῳ ἐπισκόπῳ. β'

2. Εἰ καὶ πρὸς Ζώσιμον, καὶ Εὐσέβιον, καὶ Μάρωνα, ἄνδρας μήτε τι χρηστὸν οἴκοθεν κεκτημένους, μήτε τῶν ἀπὸ τῶν πραγμάτων δεχομένους δίδασκαλίαν, μήτε τῶν ἐκ τῶν ἄλλων συμβουλὴν προσιεμένους, ἀλλ' εἰς ὠμολογημένην ἀπώλειαν ἐκπεπωκότας πάρεστιν, ἔρχεσθε, ἵνα τῶν προσηκόντων ἀφελέσθαι· ἀλλ' ἆρα δίκαιοι ἂν εἴητε δίκαις πρὸς τὸ θεῖον χρήσασθαι· τάχα πῶς αὖθις ἐκβυθίσητε τὴν κακίαν ἀνιμήσητε· θεῖον γάρ ἐστιν ὡς ἔοικε τὸ ἔργον.

Παύλῳ. γ'

3. Εἰ ὁ πλοῦτος, καὶ τὸ κάλλος, καὶ ἡ ῥώμη, καὶ ἡ δόξα, καὶ ἡ δυναστεία, καὶ πάντα τὰ δοκοῦντα εἶναι καλὰ, θαῦμον μαραίνεται, καὶ παπτῆ δίκῃ ἀφανίζεται· τίς ἔτως ἀνόητος, ὡς ἐφ' ἑνὶ τῶν ἐρημούντων ἐναβρύνεσθαι καὶ μέγα φρονεῖν; ἔστι γὰρ πάντα ὁμοῦ ταῦτ' ἔχοντος γυμνωθῆναι, καὶ ἐρήμου γενέσθαι, ἐφ' ὅτε μὲν καὶ ζῶντος πάντως καὶ τεθνεῶτος· ὁ μὴ πάντα ἔχων ὁμοῦ (ἅδε γὰρ πάντα οἷόντε συνελθεῖν) πῶς ἂν γέλωτα ὀφλήσοι συμπομπεύομενος ὑπὸ σκιᾶς καὶ ὀνείρασι καὶ ἀτραπαῖς;

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ. δ'

4. Χρὴ, ὦ βέλτιστε, πεῖσαι ἀφ' ἁπάντων τοῦ ἀκόσμου

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς

ΙΣΙΔΩΡΟΥ

ΠΗΛΟΥΣΙΩΤΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ἀνέκδοτοι.

S. ISIDORI PELVSIOTÆ

EPISTOLÆ IN-EDITÆ.

I. Ἀντόχῳ. α

Ὥσπερ ἐν τοῖς ζώμασιν ἀπὸ πλεονεξίας αἱ δυσκρασίαι γίνονται· ὅταν γὰρ οὖν οἰκείας ὁρᾶς ἀφέλῃ τὰ στοιχεῖα, ὑγροῦται γίνηται, καὶ εἰς ἀμετρίαν ἐκπέσῃ, τότε αἱ νόσοι καὶ οἱ χαλεποὶ συμβαίνουσι θάνατοι· οὕτω καὶπὶ τῶν ψυχῶν. εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ ζώφρονος βίου εἰς ὀργὴν ἐκκυλισθείημεν, καὶ τετυφωμένοι καὶ ὀλοπερεῖς γινόμεθα, δι' ἐκείνων μὲν μισητοὶ, δι' ἑαυτοὺς δὲ καταγέλαστοι γινόμενοι. ἐναντίας γὰρ κακίας κίρνωντες, ἀπονοίαν τε ὁμοῦ καὶ κολακείαν· ἐμίσουν κερδαίνομεν, καὶ γέλωτα ὀφλισκάνομεν· ἀλλ' ἐὰν τὴν πλεονεξίαν τοῦ πάθους περικόψωμεν, καὶ ταπεινοὶ μετὰ ἀκριβείας, καὶ ὑψηλοὶ μετὰ ἀσφαλείας ἐσόμεθα. τοιαύτη γὰρ ἡ παρ' ἡμῖν Φιλοσοφία. μετριοφρονῶ καὶ ὑψοῦμαι εἰς μίαν συνείσει ψυχῆς· μετριοφρονῶ

APPROBATIO.

HAS S. ISIDORI PELVSIOTÆ *Epistolas propè sexcentas hactenus non editas, partim morales, partim sacras, ad S. Scripturæ loca explicanda idoneas, erutas nuper è Vaticana Pontificis bibliotheca à* P. *Andreæ Schotto, Societatis* IESV *Presbytero, & nunc typis Græcè euulgandas, vt reliquis Lutetiæ Parisiorum olim editis queant adiungi, recensui, & luce dignas existimaui, quòd nihil Catholicæ Romanæ religioni morumq; honestati aduersum contineant; imò vtrique rei sciam profuturas. Ita testor infrascriptus,* XV. *Nouemb. anno* M. DC. XXII. *Antuerpiæ.*

Laurentius Beyerlinck Canonicus & Archipresbyter Ecclesiæ Cathed. Antuerp. Librorumq; Censor.

FACVLTAS R. P. PROVINCIALIS.

EGO ANTONIVS SVCQVET potestate mihi facta ab Admodum R. P. N. MVTIO VITELLESCO, Societatis nostræ Præposito Generali, vidi cum tribus Societatis nostræ Theologis in S. ISIDORI PELVSIOTÆ Græcas Epistolas nunc repertas & editas NOTAS *P. Andreæ Schotti* Societatis nostræ Sacerdotis, & concedo Martino Nutio Typographo facultatem typis eas mandandi. In cuius rei fidem hasce mea manu subscriptas, sigilloque officij mei munitas dedi Antuerpiæ die 27. Martij, anno 1623.

ANTONIVS SVCQVET.

Digitized by Google

τῶν ϖᾶσι τὸ ζῶμα, ὥστε ἐξαρχῆς τὰ ἀναγκαῖα δι' ἡδυσμάτων μόνα ϖρὸς φέρειν τῷ ζώματι· ἀφροδισίων δ' ἄχραντον εἶναι Διὸ ϖαντὸς δὲ βίου. ἔτω δ' ἡμέλλ' ἡμῖν τὸ ϖαρ' ἀνθρώποις, ὥστε καὶ ὄνομα αὐτοῦ ἓν ἐν τῇ ϖόλει. καὶ ἂν ἐγνώσθη μὴ ταῦτα, εἰ μὴ θεῶν τις ἠβουλήθη ϖαράδειγμα τοῖς ἀνθρώποις χαρίσασθαι δι' Κρονίου βίου, ἵνα μὴ δόκῃ μῦθος εἶναι ὁ λόγος, μὴ ἔχων ὑπομαρτυρῆσαι ἱστορίαν. ὁ ϖρῶτος γὰρ Χείρων λεγόμενος, ἐν μεθορίῳ μᾶλλον εἰσήκει δι' Κρόνου καὶ Διὸς ἀρχῆς, ὅθεν διῴκησε. Σαραπίων δ' ἕτερος ὑπὸ δὲ Φιλοσόφου γνωσθείς, ἀναγεγράφθω τοιοῦτος· ὃς κληρονόμῳ τῷ Ἰσιδώρῳ ἐχρήσατο, μηδένα ϖρὸς γῆρας ἔχων, μηδὲ ἄξιον ἄλλον ὑπολαμβάνων εἶναι τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας, δυοῖν λέγω ἢ τριῶν βιβλίων, &c.

S. ISIDORO PELVSIOTÆ

Ioan. Matthæus Caryophyllus.

Χρυσοσμίζεις Ἰσίδωρε καὶ φρένας
Πηλουσιῶτα καὶ χρυσόῤῥοον στόμα.
Καὶ νοῦ ψεκάζεις χρυσοπορνδύτους λόγους,
Ζηλῶν λακωνόφθογγον ἀκρογλωσσίαν.
Πηλοῦ δ' ἢ πλῆσιν δ' Φερωνύμως ἔχων,
Πηλουσιώτης, πλούσιός τις τυγχάνεις.
Καὶ νοητῶν ὑπὲρ νοητῶν πλούσιος, καὶ νοῦ γόνος·
Ψυχῆς σολισμῷ πλούσιος, καὶ νῦν σχότος
Λαμπογραίκους Ἀνδρέας πλουτῶν τύπους.

Τὸ ϖρὸς δυσεβίλιον ὑπόκλιτον ἐμὸν μέρος ἐστίν,
Οὐκ ΙΣ' ἀθανάτοι ΔΩΡΑ διδοῦσι βροτοῖς.

C.R.B.

Digitized by Google

πολὺ αὖτε ἔ Ἰσιδώρε. τοσοῦτον ἢ τῷ ἀνδρὶ πεῖναι ἔ ἀληθὲς τρόπε τινὰ λόγε, τότε ἐν παροιμίᾳ λέγεσθαι εἰωθότ@, ἔργῳ ἢ βεβαιωθέντ@ ὑπ' ἐκείνε, ἔ λάθε βιώσας, ὥστε ἀδύνατ@ τότε ζώντων ἀνθρώπων, ὅτε τ νεωτέρων, ὅτε τ πρεσβυτέρων ἐλπίσαι μὴ ἂν εἰδέναι οἷον λέγω ἀδὲ ἔγωγε τις ἄλλ@, οἷ@ ἰῶ ὁ Σαραπίων ἐκεῖν@. ἀδὲ ἂν ἔγωγε νυῦ ἠπιστάμην εἰ μή μοι ὁ αὐτὸς Φιλόσοφ@ ὑπέδειξε τ Σαραπίωνα τῷ λόγῳ. ἁ γὰρ ἔργῳ ποτὲ ἔφη πείσεσθαι αὐτὸν ἐντυχεῖν ἑτέρῳ ἀνδρὶ ἄλλως τε κ ὅτε ἐγήρα, μηκέτι καταβαίνειν θαμὰ ἀπὸ τ ζωφερᾶς εἰκείας. οἰκεῖν ἢ μόνον ἐν οἰκίσκῳ μικρῷ τῷ ὄντι μονάδα βίον ἀναδεδειγμένον, ὡς μόνα τὰ ἀναγκαιότατα χρώμενον τ γιγνομένων ἑνίοις. ὑπελάμβανον οὖν εἶναι τ Σαραπίωνα Διαφερόντως ἔλεγε, ἔ ἐν ἰδιώτᾳ σχήματι παντοδαπῶν τ ἱερῶν χωρίων ὅπᾳ ἰοῖμεν ὁ τ ἑορτῆς νόμ@. τὰ πολλὰ ἢ ἐπ' οἴκᾳ διημερεύοντα ζῆν, ἵνα ἀνθρωπίνως ζωὴν, ἀλλ' ἀπηνῶς θείαν εἰπεῖν. ὑπῆς τε ἀεὶ ἔ δρεπτὰς ποιῆς ἑαυτὸν ἢ ποιῆς τὸ θεῖον φρεγόμενον, μᾶλλον ἢ σιγῇ διανοούμενον. ζητητικὸς ἢ ὢν τ ἀληθείας, καὶ φύσ θεωρητικὸς, ἁ ποῖ τὰ τεχνικώτερα τ φιλοσοφίας ἠξίᾳ διατρίβειν, ἀλλὰ τῆς ἀνδρικωτέρας ἔ ἐνθουσιαστικωτέρας νοήμασιν ἐνεφύετο. διὸ μόνον ᾠδὴν τ Ὀρφέα ἐκέκτητο κ ἀνεγίνωσκεν ἐρωτῶν ἐφ' ἑκάστοις ἀεὶ τοῖς διδασκάλοις τ Ἰσίδωρον, ἄκραν, ὡς εἰπεῖν, ὑπισχνούμενον ἐν θεολογίᾳ πεπαιδευμένον· ὃν μόνως οἰκεῖον ἐγνώρισεν ὄντα ἔ πεποιεῖτο. ἔ δὴ ἐν αὐτῷ θεάσασθαι ἐδόκει τ μυθολογούμενον Κρόνιον βίον. ἀδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πράττων κ λέγων ἐκεῖν@, ἢ σωζόμενον ἑαυτὸν ἀεὶ καὶ σωζομένων ὡς οἷόντε πρὸς τὸ ἔσω κ τὸ ἀμερέστερον· ὃς ὅτω κατεφρόνει χρημάτων, ὥστε κεκτῆσθαι μηδέν, ἢ μόνα δύο ἢ τρία βιβλία, ὧν ἰῶ κ ἡ Ὀρφέως ποίησις· ὅτω ἢ ἡδονῶν

τῶν

Ἰσίδωρος πρεσβύτης, ὁ Πηλουσιώτης, ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος, φιλόσοφός τε καὶ ῥήτωρ, ἐπιστολὰς ἑρμηνευούσας τὴν θείαν γραφὴν γ. γέγραφε, καὶ ἄλλα πολλά. Id est, Isidorus Presbyter Peluſiota, vir eloquentiſſimus, philoſophus atque rhetor, epiſtolas 3000. diuinam Scripturam interpretantes ſcripſit, & alia quædam.

Ex eodem in Ἀφέλεια.

Καὶ Δαμάσκιός φησιν, ὡς Ἰσίδωρος πρὸς τὴν ἀφελείαν καὶ ἀψυδρίαν ἠγάπα διαφερόντως, καὶ ἀπεδέχετο, ὥστε καὶ διψυχωτὸς εἶναι πέρα δέοντος, καὶ ὅλον ὁποιονοῦν ἔχειν ἐν ἑαυτῷ προσοίκημον.

Idem in Μήτοι.

Οὕτω δὲ ἐπείθετο τῷ προστάγματι ὁ Ἰσίδωρος· ἀλλὰ καὶ ἐν Ἰουκὰ ἔπος αὐτὸν ἐπῆλθε· μήτοι προσδοκήσεις ἀπολακών, μὴ ἀνὴρ πρὸς ἀνθρώπων ἀμείψῃ.

Idem in Ἰωάννης Ἀντιοχεὺς ὁ ἐπικληθεὶς Χρυσόστομος.

Καὶ Ἰσίδωρος ἔλεγε· τὸ ἄρχοντα δίκαιον εἶναι δεῖ καὶ φοβερὸν, ἵν' οἱ μὲν εὖ βιοῦντες, θαῤῥῶσιν· οἱ δὲ ἁμαρτάνοντες, σκυθῶσιν. θάτερον γὰρ θατέρου χωρὶς, ἀναρχίαν μᾶλλόν ἐστιν, ἢ ἀρχή. εἰ μὲν γὰρ πάντες ἦσαν εὐπειθεῖς καὶ φιλάρετοι, ἀγαθότητος ἔδει μόνης· εἰ δὲ φιλαμαρτήμονες, φόβου. ἐπειδὴ δὲ καὶ ἀγαθοί εἰσι, καὶ κακοὶ, ἀμφοτέροις καταχειρίσεον τῷ ἄρχοντι καὶ πειθαρχεῖν. *Est in his Epiſt. 168. Timon.*

Idem in Σεραπίων.

Τὸν ἐπιόντα φίλον ὁ Ἰσίδωρος, τὸ λαθόντα πάντας ἀνθρώπους ὅτι εὐσεβείας τε καὶ ὅλης βίου φιλοσοφίας, πολλῶ

DE

SANCTI ISIDORI

PELVSIOTÆ ABBATIS

VITA SCRIPTISQVE.

MARTYROLOGIVM Romanum & Menologium Græcor. die IV. Februarij, & Vsuardus Sanctorum Catalogo adscripsit: vbi Card. Baronius in Annotat. & Tom. V. Annalium Eccles. legendus.

ROB. CARD. BELLARMINVS

Lib. de Scriptoribus Ecclesiasticis.
Ad annum Christi 481.

ISIDORVS PELVSIOTA monachus doctissimus floruit tempore Theodosij Iunioris, ad quem eius extat Epistola apud Card. Baronium Tomo V. Annalium Ecclesiast. ad annum Domini 431. & li. 1. epist. XXXV. & CCCXI. de Synodo Ephesina.

Scripsit EPISTOLAS plurimas, quas Græcè & Latinè impressas habes Parisiis operâ Iacobi Billij Abbatis S. Michaelis in eremo, anno 1585. Latinas factas MCCXIII. Addidit Conradus Iureconsl. CCCXXX. è Bauarico exemplari: è Vaticano demum codice DLXX. P. And. Schottus Soc. nostræ Presbyter.

EX

acquieſcere. Vtq; Belgicis hiſce terris diuturno nimis & inteſtino bello afflictis opem ſeriò ferre pergas, cum ALBERTO Principe verè Pio μακαρίτῃ, eiuſq; Sereniſſ. coniuge ISABELLA Regis filia; pacemq; conſtituere, vt omnes optamus, poſſis Deum venerantes precamur: vt cùm multis benè geſtæ rei, Tibi etiam conſeruatæ Reip. & ob ciueis in religione maiorum ſeruatos, gratulationem iure opt. debeamus, ſemperq; ſimus debituri. Vale.

DE

Digitized by Google

edendo cum Argumentis Notisque Epistolarum præmittam, sic habeto: quòd maiore cum fructu quâ linguâ sunt scriptę, etsi à paucioribus, legentur, quàm ex nostra interpretatione, quam ipse nuper (sed mihi ac Musis, quod aiunt) feceram; vt suis quisque oculis minimè cæcus, quàm alienis ambulare malit: & fontem quis non vtiliùs adeat quàm eius consectetur riuulos? Ecquis Chrysostomum Græcâ tonantem linguâ legere, audire, & intelligere quàm Latinâ non malit? Fallunt enim & falluntur non rarò interpretes, etiam doctissimi, & perit ἐνέργεια, vt liquor odoris transfusus.

Habe itaque, Amplissime CARDIN. bonamq; in partem accipe, quod offero, tametsi senex. Cum Solone enim legislatore Athenienstũ αἰεὶ γηράσκω πολλὰ διδασκόμενος, nec pudet αὐξεσθαι, etsi cum Iuliano Iureconsulto τὸ πόδα ἐν τῇ ὁδῷ tenens. Accipe, amabo, lubens, quæ legendo intelliges: vt Venetiis olim pro Rege Catholico legatione obita in Græcis scriptoribus antiquis soles

ae-

quia moratæ ſunt, & S. Scripturæ loca plurima explanant, odorem Pietatis ſingularem; adhæc S. Ioannis Chryſoſtomi diſcipuli eloquentiâ proximi vocem cum voluptate exaudies. Me certè, dicam ingenuè, ita ad hanc diem omnes eius Epiſtolæ typis euulgatæ à Iac. Billio Prunæo Abbate, dum lego, lego autem frequẽter, afficiunt, nihil vt in hoc genere cum Magni Baſilij aſceticis ſcriptis legerim, audierim pium magis, ad animi domandas perturbationes, & à vitiis vi ſumma deterrendũ, nihil denique vt ad virtutem inſtillandam illuſtrius exiſtat. Caſtigat enim per litteras, ſtylum adhortando ſtringens, ſæculi ſui vitia, præſertim cleri: ſic Zoſimum bipedum nequiſſimum, & ſcelerum eius ξυναγίδας egregiè & crebrò increpat, Maronem, Martinianum, Euſtathium atque Euſebium terræ pondera; ſtimulos interea dilectionis ad reſipiſcendum validos ſubdit; mores denique emendare ſatagit, & à recto aberrantes in viam redire, ad frugemq; reuerti cogit. Cur autem Græcè dumtaxat

vtrique & amicâ B. ISIDORI PELVSIOTÆ Epistolas sacras propè sexcentas, hactenus typis Græcè non editas, erutas à me Romæ cùm degerem, è Vaticana Pont. Max. bibliotheca: quas Tui nominis auspicio lucem bono publico, cupio quidem certè, aspicere, in manúsque hominum eruditorum peruenire velim: quandoquidẽ Græcæ linguæ in paucis ex omni nobilitate & amans & peritus es: & quia minimã hanc Societatem nostram ad maiorem DEI gloriam amore ac beneuolentia complecteris singulari: quodq; mea, etsi tenuia hactenus foras data, aliquid esse putare, vt coràm declarabas, consueuisti. Me igitur meosq; conatus veluti clientem tuum vt tuearis, & aliquo esse in numero patiaris maiorem in modum rogo obtestorq;: & verò si qua fieri accessio posset è Regis Catholici ad S. Laurentium bibliotheca augustissima Græcis & Arabicis nunc affluente exemplaribus calamo exaratis, Spartam, quæso, augere ne dedigneris. Agnosces, mihi crede, legendis sacris hisce Epistolis, quia

ILLVSTRISSIMO
AC
REVERENDISSIMO

ALPHONSO A CVEVA

S. R. E. CARDINALI

Andr. Schottus Societ. IESV *Presbyter*

D. D.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA

SERAM gratulationem, Amplissime Cardinalis, reprehendi minimè solere Romanus ait Orator, præsertim si nullâ negligentiâ sit prætermissa. Absens equidem non potui, vt optabam, Purpuratorum Te Patrum Senatui adlectum esse ex animi mei sententia gratulari; sed pro me interpretem ac præconẽ allegare placuit: quemadmodum Persarum reges salutandi sine munere facultas non dabatur. Præconem itaque allego, etsi linguâ peregrinâ, gratâ tamen

Digitized by Google

Digitized by Google

Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς

ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΠΗΛΟΥΣΙΩΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ.

S. ISIDORI PELVSIOTÆ EPISTOLÆ HACTENVS IN-EDITÆ

De locis S. Scripturæ, moribuſque formandis.

Ex Vaticana Pontificis bibliotheca Græcè nunc primùm erutæ, Notiſque & Argumentis illuſtratæ à R. P. AND. SCHOTTO, *Antuerpiano, Societatis* IESV *Presbytero.*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

SVPERIORVM PERMISSV.

ANTVERPIÆ

Ex Officina MARTINI NVTII.

ANNO M. DC. XXIII.

Digitized by Google

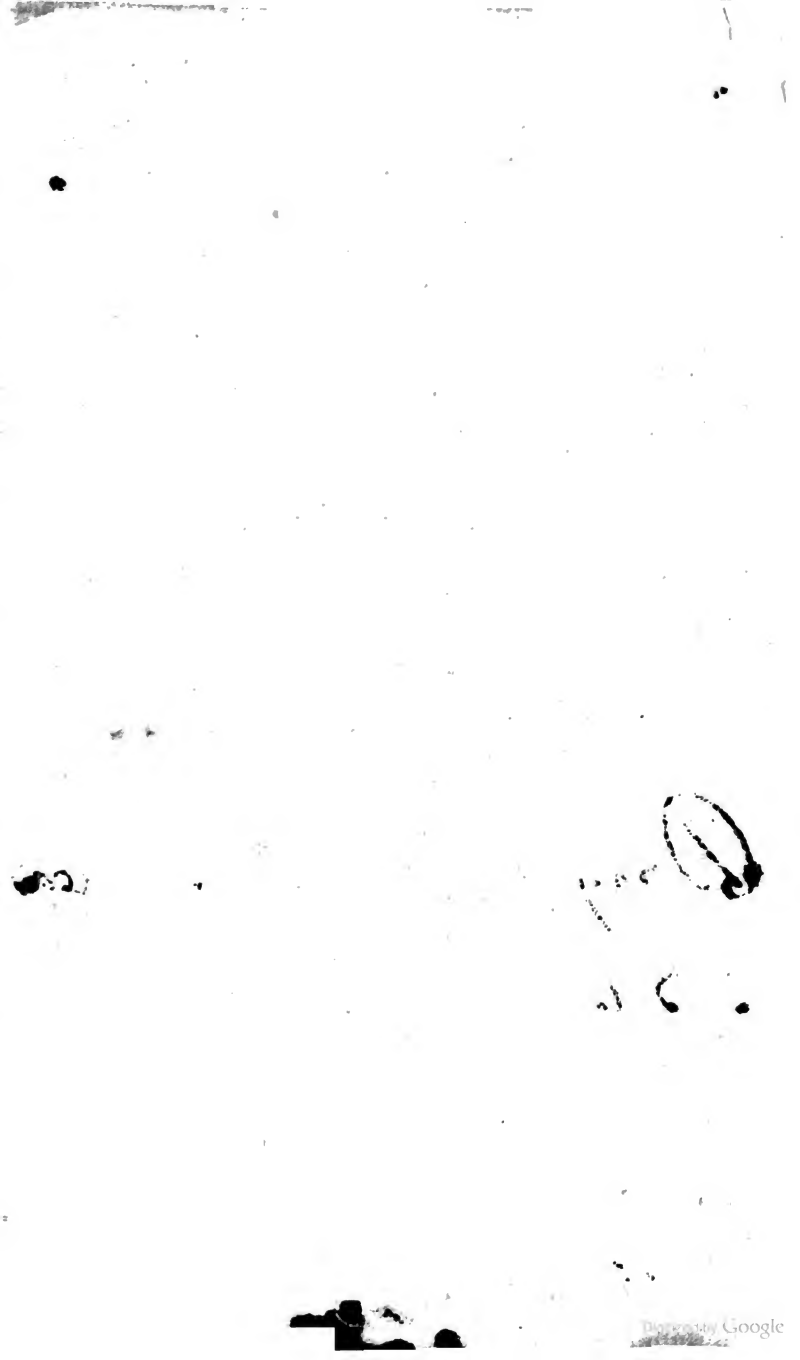
Digitized by Google

Sal — Scaf. 2 — a — 3

Digitized by Google

6
37M I
21

D
I
4

Digitized by Google

Digitized by Google